

סֵפֶר

אֵזֶר הָאֵזֶרֹת

חַג הַשָּׁבֻעוֹת

◆ הַמִּפְתָּח לְלִקְוֵי מוֹהַר"ן ◆

פְּרֻשֵׁת נְשִׂיא | חַג הַשָּׁבֻעוֹת | כְּלָלִיּוֹת שֶׁלֹּשׁ רַגְלִים
עֲשׂוֹת הַדְּבָרוֹת | מַגְלַת רוּת | דְּוָד הַמֶּלֶךְ
אֲמִירַת תְּהִלִּים | הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ

גְּלִיזוֹן 166 - חַג הַשָּׁבֻעוֹת תַּשְׁפ"ב לַפ"ק

המכתב

לְסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל הַתּוֹרָה וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

עִם לְקוּטֵי הַתּוֹפְלוֹת

ג'ליון 166

חג הנשבועות

שנת תשפ"ב לפ"ק

הוצאות הגליון נתנדב ע"י אנ"ש היקרים

- לכבוד נשמת -

ארזנינו מלכנו משיחנו
דוד מלך ישראל
חי וקיים

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

- לכבוד נשמת רוח אפינו משיח ה' -

אור שבעת הימים
רבינו הבעל שם טוב הקדוש
רבי ישראל בן אליעזר
זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

תָּכֵן הָעֲנִינִים

[א] פְּרִשְׁת נְשֵׂא.....ג

[ב] הַפְּטִרְת פְּרִשְׁת נְשֵׂא.....כד

[ג] לְקוּטֵי תַפְלוֹת - פְּרִשְׁת נְשֵׂא.....כו

[ד] חַג הַשְּׁבוּעוֹת.....כז

[ה] כְּלָלִיּוֹת שְׁלֹש רְגָלִים.....פז

[ו] עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת.....צא

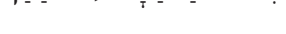
[ז] מְגִלַּת רוּת.....קא

[ח] דָּוִד הַמֶּלֶךְ.....קב

[ט] אֲמִירַת תְּהִלִּים.....קכא

[י] הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ.....קכז

[יא] לְקוּטֵי תַפְלוֹת - חַג הַשְּׁבוּעוֹת וּמִתֵּן תּוֹרָה...קסב

האזרה האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לְחִיּוֹרַת

בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם תּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָא

דְּעִתִּיָדָא
לְאַתְגְּלִיָא
לְעִתִּיד-לְבָא

יו"ל בעז"ה ע"י
מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א
052.763.1800
B48148@gmail.com

פְּרַשַׁת נְשֵׂא

וְאִז כְּשֶׁנֹּלַד לְלוֹי, נֹאמֵר (שם כט, לד):
 "הַפַּעַם יִלְוֶה אִישִׁי אֵלַי" - כִּי עַל־יְדֵי
 שְׁנוּלֵד לְלוֹי "שֶׁהוּא סֵטְרָא דְנִגְוֹנָא" (זהר שמות
 יט.), עַל־יְדֵי־זֶה בְּחִינַת הַהִמְשָׁכָה, שְׂיִלְוֶה
 וַיִּמְשַׁךְ אֵלֶיהָ.

וְעַל־כֵּן נְגִינָה' שְׁנִשְׁתַּלְשַׁל וַיִּוֹרֵד מִשָּׁם,
 מִבְּחִינַת "וְעֵינֵי לֹאֵה רַבּוֹת", יֵשׁ
 לוֹ כַּח לְמִשְׁדֵּה, בְּבִחִינַת: "הַפַּעַם יִלְוֶה".

ג.

(ח"א רלז)

עֵקֶר ה'נִגְוֹן' וְה'כְּלֵי־שִׁיר' הֵבִיא לְלוֹי'
 לְעוֹלָם, כַּמּוּבָא בְּזֵהַר (שמות יט.):
 "שֶׁעֵקֶר הַנִּגְוֹן מִסֵּטְרָא דְלִוְאִי".

וְזֶה שֶׁאִמְרָה לֹאֵה (בְּרֵאשִׁית כט, לד): "הַפַּעַם
 יִלְוֶה אִישִׁי אֵלַי" - שְׁעֵתָה הַפַּעַם
 שְׁנוּלֵד לְלוֹי, שְׁעַל־יְדֵי בָּא בְּחִינַת ה'נִגְוֹן' וְכְלֵי־
 שִׁיר' לְעוֹלָם, "הַפַּעַם יִלְוֶה אִישִׁי אֵלַי"
 בְּוִדְאִי, כִּי הִתְחַבְּרוּת שְׁנֵי דְבָרִים הוּא עַל־יְדֵי
 'נִגְוֹן' וְכְלֵי־שִׁיר, וְהִבְיָן.

וְזֶה בְּחִינַת 'כְּלֵי־זִמְרָה' שְׁמִנְגְנִין עַל 'חֲתָנָה'.

ד.

(ספר־הַמִּדּוֹת, נְגִינָה ח"ב ב)

הַלְלוּיִים הִיָּה לָהֶם לְכָל יוֹם נִגְוֹן מִיָּחָד,
 וְעַכְשָׁו בְּגָלוּת נִשְׁתַּבְּחוּ הַנִּגְוֹנִים.
 וּכְשֶׁבָּאָה אִיזְהוּ שְׁבַר עַל אִיזְהוּ אִמָּה, אִזִּי
 מִתְנַוָּצֵץ הַנִּגְוֹן שֶׁל הַלְלוּיִים שֶׁהוּא כְּנֶגֶד
 הַשְּׁבַר הַזֶּה.

"עֲבֹדַת עֲבֹדָה" (במדבר ד, מז)

- עֲנִין 'שִׁירַת הַלְלוּיִם' -

"עֲבֹדַת עֲבֹדָה" - הוּא הַשִּׁיר. (רש"י: עֲרִבִין יא.)

א.

(ח"א יג, א)

לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׁגָחָה שְׂלֵמָה, אִי־אֶפְשָׁר
 אֶלָּא עַד שִׁישְׁבֵר 'תְּאֻוֹת־מִמּוֹן',
 וּשְׁבִירָתָהּ הוּא עַל־יְדֵי 'צְדָקָה'.

כִּי אֵינָא בְּזֵהַר (פְּנִיחָס רכד.): "רוּחָא נָחַת
 לְשַׁבְּךְ חֲמִימָא דְלִבָּא, וְכַד נָחַת רוּחָא,
 לִבָּא מְקַבֵּל לָהּ בְּחֵדוּה דְנִגְוֹנָא דְלִוְאִי".

"רוּחָא" - זֶה בְּחִינַת 'צְדָקָה', שֶׁהִיא "רוּחַ
 נְדִיבָה" (תְּהֵלִים נא, יד), עַל־יְדֵי
 מְקַרְרִין חֲמִימוֹת 'תְּאֻוֹת־מִמּוֹן'.

וְזֶה בְּחִינַת (תְּהֵלִים עו, יג): "יִבְצֵר רוּחַ
 נְגִידִים" - שֶׁה'רוּחַ' מְמַעֵט תְּאֻוֹת
 ה'נְגִידוֹת' וְה'עֲשִׂירוֹת'.

"נִגְוֹנָא דְלִוְאִי" - זֶה בְּחִינַת 'מִשְׁאֵו־מִתָּן
 בְּאִמּוּנָה' - שֶׁ"שְׂמִיחָ בְּחֵלְקוֹ" (אֲבוֹת
 פ"ד מ"א), וְאִינוּ אֶץ לְהַעֲשִׂיר. כִּי ה'נְגִינָה' זֶה
 ה'מִשְׁאֵו־מִתָּן', כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שם פא, ג): "שְׂאוּ
 זְמֵרָה וְתַנּוּ תַף".

"חֵדוּה" - זֶה שֶׁ"שְׂמִיחָ בְּחֵלְקוֹ".

ב.

(ח"א רכו)

עֵקֶר ה'נִגְוֹן' הוּא מִבְּחִינַת 'שֶׁבֶט לְלוֹי'
 שֶׁהִיוּ מְנַצְחִים בְּשִׁיר, שֶׁהֵם מ'בְּנֵי
 לֹאֵה'.

"והתודו את חטאתם אשר עשו" (במדבר ה, ז)

ה.

(ח"א עח)

כְּשֶׁה' מְלָכוֹת' הוא ה'דבור', הוא בגלות - הוא 'אלם'. ולכן במה שפגם יתקן, הינו 'ודוי-דברים', כמו שאמר הכתוב (הושע יד, ג): "קחו עמכם דברים" - שיתודה תמיד בכל לבו, "נכח פני ה'" (איכה ב, יט).

אָזִי (הושע שם): "ושובו אל ה'" - שישובו כל הדברים שפגם אל שרשו.

וזהו בחינת 'יהוד קדשא-בריך-הוא ושכינתה' - כי מיחד ה'דבור', שהוא בחינת ה'שכינה' - "אל ה'".

ו.

(ח"א קעח)

דַּע: כי צריך דוקא 'ודוי-דברים', כי צריך לפרט את החטא, וצריך להתודות בדבורים בכל פעם על כל מה שעשה.

וַיֵּשׁ לָזָה מְנִיעוֹת רַבּוֹת - לפעמים נשכח מאתו החטא. ויש שיכבד עליו מאד וקשה לו להוציא הדבור להתודות. ועוד מניעות רבות.

וְצָרִיךְ לָזָה שְׂמֵחָה שֶׁל מִצְוָה - כי 'שמחה' הוא קומה שלמה מרמ"ח אברים ושס"ה גידים, ועל-כן כשהוא שמח או מרקד, צריך לראות שיעבר בכל הקומה שיש בהשמחה.

וְצָרִיךְ לָזָה מִצְוֹת רַבּוֹת - כי שרש נקדות כל המצוות היא השמחה וכו', וכל מצוה מתר"ג מצוות יש לה איבר מהשמחה וכו'.

וְעַל-כֵּן אם פגם באיזה מצוה, הן 'מצות-עשה' או 'לא-תעשה' - אזי כששמח ועובר והולך בקומת השמחה - אזי כשפוגע בזה האיבר שהוא פגגד אותה מצוה שעבר, אי-אפשר לו לשמח שם, מחמת שפגם שם באותה המצוה שנקדטה שמחה וכו'.

וְאֵדְרָבָא: יש לו 'דאגה', שהוא הפך השמחה, בבחינת (תהלים לח, יט): "אֲדַאג מַחֲטָאֵי". ועל-כן על-ידי-זה, מרגיש ונזכר החטא שעשה מקדם.

אֵךְ עַל-יְדֵי רַבּוּי הַמִּצְוֹת - נתבטל ה'דאגה של החטא' המונעת השמחה, כי רבוי אור השמחה של רבוי מצוות שלו נתלהב ומבטל המניעות של החטא. ואזי יכול להתודות.

וְעַל-יְדֵי 'וְדוּי-דְבָרִים', נתתקן עולם-הדבור, כמבאר במקום-אחר (ח"א עח - המובא לעיל) - כי פגם החטא - ב'נפש', וה'נפש' הוא בחינת ה'דבור', בבחינת (שירי-השירים ה, ו): "נפשי יצאה בדברו".

וְעַל-כֵּן צָרִיךְ לְהַתְּוֹדוֹת בְּדְבוּרִים דּוּקָא - לתקן ולבנות פגם-הדבור, כמו שכתוב (הושע יד, ג): "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'".

וְעַל-יְדֵי שְׁנֵתֶקֶן וְנִבְנָה הַדְּבוּר עַל-יְדֵי 'וְדוּי-דְבָרִים' - נעשה 'יהוד קדשא-בריך-הוא ושכינתה'.

ז.

(ח"ב ב, ד)

יֵשׁ 'דְבוּר שֶׁל תְּשׁוּבָה', בבחינת (הושע יד, ג): "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'".

אֵלֶּא אִם כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת" – כִּי הִיא
מִתְרַחֶקֶת מִן ה'חִיּוֹת' שֶׁהוּא ה'דַּעַת'.

וְעַל־כֵּן נִקְרָאת 'שׁוֹטָה', בְּחִינַת "רוּחַ
שְׁטוּת" – הַפֶּה ה'חִיּוֹת' שֶׁהוּא

ה'דַּעַת" כִּי "הַחֲכָמָה תִּחְיֶה" (קִהְלֶת ז, יב).

כִּי כָל חִיּוֹתָהּ מִבְּעֵלָהּ, שֶׁהוּא מִמְּשִׁיךְ לָהּ
חִיּוֹת וְדַעַת. וְכַשְּׁנִסְטִית לְאַחַר – נִפְרָדֶת
מִחִיּוֹתָהּ, וְעַל־כֵּן הִיא בְּבַחֲינַת "רוּחַ
שְׁטוּת", הַפֶּה ה'חִיּוֹת' שֶׁהוּא ה'דַּעַת'.

"וְעֵבֶר עָלָיו רוּחַ קִנְאָה וְקִנְאָה אֶת אִשְׁתּוֹ וְהִיא
נִטְמָאָה, אוֹ עֵבֶר עָלָיו רוּחַ קִנְאָה וְקִנְאָה אֶת
אִשְׁתּוֹ וְהִיא לֹא נִטְמָאָה וְגו'. וְהִשְׁקָה אֶת
הָאִשָּׁה אֶת מֵי הַמָּרִים הַמְּאָרְרִים וְגו'. וְהִיִּתָּה
אִם נִטְמָאָה וְגו', וּבָאוּ בָּהּ הַמַּיִם הַמְּאָרְרִים
לְמָרִים וְגו'. וְאִם לֹא נִטְמָאָה הָאִשָּׁה וְטִהְרָה
הוּא, וְנִקְתָּה וְנִזְרַעָה זֶרַע" (בַּמִּדְבָּר ה, יד-כד-כו-כח)

(ח"ב לב)

יֵשׁ צַדִּיקִים גְּנוּזִים שְׁצָרִיכִים לְהַעֲלִים
תּוֹרָתָם, וְלִפְעָמִים כּוֹתְבָהּ וְאַחֲרֵיכֵן
שׁוֹרְפָהּ. וְגַם יֵשׁ בָּהֶם 'שְׁמוֹת', בְּחִינַת: "שְׁמִי
שְׁנִכְתָּב בְּקִדְשָׁה" (שַׁבַּת קטז. סְכָה נג: נְדָרִים סו:
מִכּוֹת יא.). אֵךְ הָעוֹלָם מְקַלְקֵלִין זֹאת, וְצָרִיכִין
לְהַעֲלִימָה וְלִשְׁוֹרְפָהּ.

גַּם בּוֹדָאִי: הַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים הַקְּדָמוֹנִים,
תְּנָאִים וְאַמּוֹרָאִים וְכִיּוֹצֵא בָּהֶם, עָשׂוּ
סְפָרִים הַרְבֵּה. אֵךְ נֶאֱבָדוּ.

וְהוּא טוֹבָה לְהַעֲוֹלָם! – כִּי יֵשׁ הַרְבֵּה סְפָרִי
מִיְנִין, שְׁאֵם הָיוּ חֲסִידֵי שְׁלוֹם
מִתְפַּשְׁטִין בְּעוֹלָם, לֹא הָיָה אֶפְשָׁר כָּלֵל
לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

– עֲנִין וְדוּי דְבָרִים' לְפָנֵי הַצַּדִּיק –
מִבְּאֵר ב'לְקוּטֵי מוֹהַר"ן ח"א ד

"אִישׁ אִישׁ כִּי תִשְׁטָה אִשְׁתּוֹ וּמַעֲלָה בּוֹ מֵעַל"
(בַּמִּדְבָּר ה, יב)

ח.

(לְקוּטֵי הַלְכוֹת גְּטִין ד, ה – עַל־פִּי לְקוּטֵי –
מוֹהַר"ן ח"א ל, מִיִּשְׂרָאֵל דְּסַבִּינָא')

"אִישׁ אִישׁ כִּי תִשְׁטָה אִשְׁתּוֹ וּמַעֲלָה בּוֹ
מֵעַל" (בַּמִּדְבָּר ה, יב). וְאָמְרוּ רַז"ל
(תְּנַחֲמוּא נְשֵׂא ה): "שְׁמוּעֵלֶת ב'אִישׁ מִלְּחָמָה'
שְׁלַמְעֵלָה, וְאִישָׁה שְׁלַמְטָה".

כִּי עַל־יְדֵי שְׁמוּעֵלֶת בְּאִישׁ שְׁלַמְטָה –
מִתְגַּבְּרִים ה'קְלָפוֹת', שֶׁהֵם ה'חֲכָמוֹת –
חִיצוֹנִיּוֹת, וּמִהַפְּכִים ה'צְמֻצוּמִים הַקְּדוּשִׁים'
לְכַפִּירוֹת. עַל־כֵּן מוּעֵלֶת בּוֹדָאִי בְּאִישָׁה
שְׁלַמְעֵלָה – מֵאַחַר שֶׁעַל־יְדֵי־זָה מִתְגַּבְּרִין
בְּיוֹתֵר ה'כַּפִּירוֹת' רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

וְזָה שְׁאָמְרוּ רַז"ל (שָׁם; סוֹטָה ג): "אִישׁ אִישׁ
כִּי תִשְׁטָה אִשְׁתּוֹ – שְׁאִין הַמְּנַאֲפִין
נוֹאֲפִין, אֵלֶּא אִם כֵּן נִכְנַס בָּהֶם רוּחַ –
שְׁטוּת".

"רוּחַ שְׁטוּת" בּוֹדָאִי – שְׁנִמְשָׁךְ
מֵה'קְלָפוֹת', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'חֲכָמוֹת –
חִיצוֹנִיּוֹת', שֶׁהֵם כְּסִילוֹת וְשְׁטוּת בְּאֵמֶת,
שֶׁהֵם הַפֶּה ה'חֲכָמָה ה'אֲמֵתִיּוֹת' – וְעַל־כֵּן
נִמְשָׁךְ מֵהֶם "רוּחַ שְׁטוּת" מִמֶּשׁ.

ט.

(לְקוּטֵי הַלְכוֹת, סוֹטָה א – עַל־פִּי לְקוּטֵי –
מוֹהַר"ן ח"א נו, וְבִיּוֹם הַבְּכוּרִים')

"כִּי תִשְׁטָה אִשְׁתּוֹ" (בַּמִּדְבָּר ה, יב). דָּרְשׁוּ
חַז"ל (סוֹטָה ג): "אִין אָדָם עוֹבֵר עֲבָרָה,

וְאִם הָיָה חֶסֶד וְשָׁלוֹם רַחֲמָנָא לְצַלְחָן נִמְצָא עִתָּהּ, דָּף אֶחָד מִסְפָּרִים הַלְלוּ - הָיוּ מִתְרַחֲקִים מְאֹד מִהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא הָיָה אֲפָשָׁר לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו בְּלָל. וּבִשְׂבִיל־זֶה הוּא טוֹבָה מֵהַ שְׁנַת־עֲלָמִין וְנִשְׁרָפִין הַסְּפָרִים - הַקְּדוּשִׁים הַנִּ"ל.

כִּי ה' סִפְר' הוּא בְּחִינַת (זֶהר בְּרֵאשִׁית לז: עַל מְשָׁלֵי יח, יז): **"שֵׁם ה', דָּא סִפְר"** - כִּי **'סִפְר' בְּמִסְפַּר 'ש"ם'** (סִפְרָה-הַפְּלִיאָה; שְׁעַר-הַכּוֹנֵנוֹת, קְרִיאַת-הַתּוֹרָה ג), כִּי ה' סִפְר' הוּא בְּחִינַת: **"שְׁמִי שְׁנֹכַתֵּב בְּקִדְשָׁה"**, וְנִתְפַּשֵּׁט בְּעוֹלָם וְעוֹשָׂה **'ש"ם'**.

וְדַע: שְׁפָל אֶחָד וְאֶחָד צְרִיךְ לְשֹׁמֵר שְׁלָא יִתְקַלְקַל בְּחִינַת מְשִׁיחַ שְׁיֵשׁ לוֹ, וְעַקֵּר הַדְּבָר הוּא שְׁמִירָה מִנְאוּף וְכוּ'.

ו"בְּחִינַת מְשִׁיחַ, שׁוֹרֵה עַל אֲנָפֵי אוֹרֵיתָא" (זֶהר בְּרֵאשִׁית הַשְּׁמֻטוֹת, ח"א רסג:), עַל הַסְּפָרִים-הַקְּדוּשִׁים שְׁמַנְגְלִין הַפְּנִים שֶׁל תּוֹרָה.

וְדַע: שְׂבִיחַת "רוּחַ אֲפִינוּ מְשִׁיחַ ה'" (אִיכָה ד, כ), נַעֲשֶׂה: **"רוּחַ קִנְיָא"** (בַּמִּדְבָּר ה, יד) - שְׁהוֹלֵךְ וּמְקַנָּא לְגִדְל קִדְשָׁתוֹ וְטַהֲרָתוֹ, בְּכָל-מְקוֹם שְׁמוּצָא שֵׁם נְאוּף.

וּפְעָמִים מְקַנָּא "וְהִיא נְטֻמָּא, אוּ עֵבֶר עָלָיו רוּחַ-קִנְיָא וְכוּ', וְהִיא לֹא נְטֻמָּא" (שם) - כִּי לְגִדְל עֵצִים קִדְשָׁתוֹ וְטַהֲרָתוֹ, אַף-עַל-פִּי שְׁלָא נְטֻמָּא, הוּא מְקַנָּא עַל הַסְּתִירָה לְבַד, כִּי נַחֲשֵׁב פְּנִים פְּנִיָּד עֵצִים טַהֲרָתוֹ שֶׁל ה' **"רוּחַ קִנְיָא"**, וְנַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי־זֶה לְפְעָמִים גִּט'.

אוּ שְׁמִשְׁקָה אוֹתָהּ "מִים מְאָרְרִים" (שם שם, כד), וְאִזִּי נִבְדָּקַת **"אִם נְטֻמָּא" וְכוּ'** (שם שם, כז), וְאִם לֹאוּ, אִזִּי אֲדַרְבָּא (שם שם, כח): **"וְנִקְתָּה וְנִזְרַעָה זֶרַע" וְכוּ'.**

וְדַע: שְׁיֵשׁ 'יְחוּדָא-תַּתְּאָה' שְׂבִיחַת הָעוֹלָם, שֶׁהוּא בְּכַשְׁרוֹת גְּדוֹל בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה כָּל-כָּף, עַד שְׂבוּ תְלוּי 'יְחוּדָא-עֲלָא' - שֶׁהַזּוּג, דְּהִינּוּ הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה, כְּשֵׁרִים כָּל-כָּף, וְזוּזוּגִים בְּכַשְׁרוֹת וּבְקִדְשָׁה כָּל-כָּף, שְׂבוּ תְלוּי 'יְחוּדָא-עֲלָא'.

וְזֶה הַזּוּזוּג וְהַיְחוּדָא-תַּתְּאָה, הוּא יָקָר מְאֹד מְאֹד וְכוּ' - וְה' **"רוּחַ קִנְיָא"** שֶׁל מְשִׁיחַ, מֵהַ הוּא עוֹשֶׂה כָּאן, מֵאַחַר שֶׁהֵם קְדוּשִׁים וְטַהוּרִים מְאֹד!?

אֵךְ דַּע: שְׂפָאן בָּא ה' **"רוּחַ קִנְיָא"** בְּשִׂבִיל 'אַהֲבָה' - כִּי אֵיתָא בְּזֶהר (וַיְחִי רַמְה): **"כָּל רַחֲמוֹתָא דְלֹא קָשִׁיר עִמָּה קִנְיָא, לֹאוּ רַחֲמוֹתָא רַחֲמִימָא, הָדָא הוּא דְכַתִּיב (שִׁיר-הַשִּׁירִים ח, ו): כִּי עֲזָה כַפּוֹת אַהֲבָה, קָשָׂה בְּשִׂאוֹל קִנְיָא"** - כִּי ה' **"קִנְיָא"** מוֹרָה עַל 'אַהֲבָה'.

כִּי מַחֲמַת גְּדֹל ה' אַהֲבָה' הוּא מְקַנָּא בָּהּ: **"אֵל תִּסְתַּרִי"** (סוֹטָה ה:), - כִּי שְׁלָא יִתְקַלְקַל הָאֲהֲבָה חֶסֶד וְשָׁלוֹם.

אֵךְ מַחֲמַת שְׂאֵף-עַל-פִּי-כֵן ה' יְחוּדָא-תַּתְּאָה' הוּא בְּזֶה הָעוֹלָם - יוֹכֵל לְהִתְקַלְקַל הַשָּׁלוֹם שְׂבִינִיָּהֶם חֶסֶד וְשָׁלוֹם עַל-יְדֵי ה' **"רוּחַ קִנְיָא"**, וַיְכַוְּלָה לְהַטִּיל מַחֲלַקַת עַל-יְדֵי שְׂמַקְנָא לָהּ.

וְעַל-כֵּן דַּע: שְׂבִיחַת שְׁלָא יִקְלַקַּל חֶסֶד וְשָׁלוֹם שְׁלוֹם הַזּוּג הַקְּדוּשׁ הַנִּ"ל, כִּי 'יְחוּדָא-תַּתְּאָה' שְׁלָהֶם יָקָר מְאֹד - צְרִיכִין הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים לְהַעֲלִים תּוֹרָתָם, לְשַׁרְפֵּן וּלְהַאֲבִידֵן, כִּי לְסַלֵּק ה' **"רוּחַ קִנְיָא"**.

כִּי ה' "רוּחַ קִנְיָא", הוּא "רוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ שְׁשׁוֹרָה עַל אֲנָפֵי אוֹרֵיתָא", עַל הַסְּפָרִים הַנִּ"ל. נִמְצָא: כְּשֶׁנִּשְׁרָפִין וְנִאֲבָדִין

רְחִימוּתָא דְלֹא קָשִׁיר עִמָּה קִנְיָהּ, לֹא רְחִימוּתָא רְחִימוּ - שְׂדִיקָא עַל-יְדֵי ה'קִנְיָהּ, שְׂהִיא בְּחִינַת 'תּוֹכְחָה', נִתְגַּלָּה 'אַהֲבָה', 'חֶסֶד'.

"וְלִקַּח הַנֶּהֱן מִיָּם קִדְשִׁים בְּבִלֵי חֹרֵשׁ" (במדבר ה, יז)

יב.

(ח"ב טו)

עַל-יְדֵי ה'צְדָקָה, נַעֲשֶׂה בְּחִינַת 'יב'ק', הִינּוּ: 'י'חוד בְּרָכָה ק'דְשָׁה" (זהר משפטים קטז. פנחס רטז: תקוני-זהר קכח.), וְכָל שְׁלֹשׁ בְּחִינּוֹת אֵלּוּ נֶאֱמָרוּ ב'מִים, שְׂהִיא בְּחִינַת 'צְדָקָה' (עין בפנים).

'יחוד' - כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (בְּרֵאשִׁית א, ט): "יִקְוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מְקוֹם אֶחָד." 'בְּרָכָה' - כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (שם א, כ): "יִשְׂרְצוּ הַמַּיִם שְׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה וְכוּ'. 'קְדֻשָּׁה' - כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (במדבר ה, יז): "מִיָּם קִדְשִׁים".

"מִי הַמַּיִם הַמְאָרְרִים" (במדבר ה, יח-יט-כב-כד)

יג.

(ח"א נ)

כְּשִׂמְתָּ פֶלֶל וְטוֹעַם 'מְתִיקוֹת' בְּדַבְּרֵי הַתְּפִלָּה - זֹאת הַבְּחִינָה נִקְרָאת: "כָּל עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרֵנָה" (תהלים לה, י).

וְאֵין יָכוֹל לְטַעַם 'מְתִיקוֹת' בְּתַפְלָה, אֵלּא כְּשִׂתְקַן 'פְּגַם-הַבְּרִית' - כִּי "מִיָּן מְתִיקוֹן" (זהר שמות ו, נשא קכח. ועוד) - זֶה בְּחִינַת 'מִיָּן דְּדַכְּוִן', "זֶרַע קִדְשׁ" (ישעיהו ו, יג), 'שְׂמִירַת-הַבְּרִית'.

הַסְּפָרִים, מִמִּילָא נִסְתַּלַּק ה'רוּחַ קִנְיָהּ', שְׂהִיא 'רוּחוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ' שְׂשׁוּרָה עַל הַסְּפָרִים.

וְזֶהוּ סוּד (שְׁבַת קטז. סְפָה נג: נְדָרִים סו: מִפּוֹת יא.): "שְׁמִי שְׂנִכְתָּב בְּקִדְשָׁה יִמְחָה" - כִּי ה'סְפָר' הוּא בְּחִינַת 'שֵׁם ה', וְאִמְרָה תּוֹרָה: "שְׂיִמְחָה וַיֵּאבֵד כְּדִי לְהַטִּיל שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ" (שם) - דְּהִינּוּ: 'זוּג הַקְּדוּשׁ' הַנ"ל, שְׂבִשְׁבִיל הַשְּׁלוֹם שְׂבִינִיחָן נִמְחִין וְנֶאֱבָדִין הַסְּפָרִים.

וְאִזִּי נוֹשְׂאִין קַל-וְחֹמֶר לְמַעְלָה: "וּמָה שְׁמִי שְׂנִכְתָּב בְּקִדְשָׁה" (שְׁבַת שם), שְׂהִיא ה'סְפָרִים-הַקְּדוּשִׁים' הַנ"ל - "אִמְרָה תּוֹרָה יִמְחָה בְּשִׁבִיל לְהַטִּיל שְׁלוֹם וְכוּ'" (שם) - "סְפָרֵי הַמִּינִין שֶׁהֵם מְטִילִין שְׂנָאָה וְתַחֲרוֹת בֵּין יִשְׂרָאֵל וְכוּ', עַל אַחַת בָּמָה וּבְמָה שְׂיִמְחוּ וַיֵּאבְדוּ וַיַּעֲקְרוּ מִן הָעוֹלָם" (שם).

נִמְצָא: שְׂעַל-יְדֵי אֲבֹדַת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, בָּא טוֹבָה, שְׂנֶאֱבָדִין וְנֶעֱקְרִין 'סְפָרֵי הַמִּינִין' - וְאִזִּי יְכוּלִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יְתַבְּרֶה, אָמֵן.

יא.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת גְּטִין ד, טו - עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א ל, 'מִיִּשְׂרָאֵל דְּסַבִּינָא')

"הַבַּעַל חָיֵב לְקַנְאוֹת לְאִשְׁתּוֹ אֵל תִּסְתְּרֵי" (סוּטָה ה: שְׂלַחַן-עֲרוּךְ אָבֶן-הָעֶזֶר קעח, ב) - זֶה בְּחִינַת 'תּוֹכְחָה', שְׂמוֹכִיחַ אוֹתָהּ שֶׁלֹּא תִסְתִּיר עֲצָמָה. וְאִף-עַל-פִּי שְׂהִיא בְּדֶרֶךְ בְּזִיוֹן, כִּי בּוֹדָאֵי הוּא לָהּ בְּזִיוֹן גְּדוֹל מַה שְׂחוֹשְׂדָה וּמְקַנָּא לָהּ, אִף-עַל-פִּי-כֵן הִיא מְחַיֶּבֶת לְקַבֵּל הַתּוֹכְחָה.

וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא נִתְגַּלָּה 'חֶסֶד וְאַהֲבָה', בְּבְחִינַת (זהר ויחי רמה): "כָּל

ומי שהוא בבחינת "מיין מתיקין" - אזי דבוריו מתוקים וטובים. וכשיוצאים מפיו ומשמיע לאזניו, כמו שאמרו (ברכות טו.): "השמע לאזנך" וכו' - אזי נכנסים 'מתיקות המיין' לתוך 'עצמותיו', בבחינת (משלי טו, ל): "ושמועה טובה תדשן עצם".

וכש'עצמות' מרגישים 'מתיקות הדבורים', זה בחינת: "כל עצמותי תאמרנה". ואז: "אריה נחת ואכל קרבינה" (תקוני-זהר קמ.). כי "עצם" זה בחינת 'אריה' (שם).

אבל מי שפגם בבריתו - הוא בבחינת "מיין מרירין" (זהר שם; תקוני-זהר פ.), בבחינת (שמות טו, כג): "ולא יכלו לשתת מים ממרה", "מיין מסאבין" (תקוני-זהר שם), 'זרע טמא'.

אזי אין יכול להתפלל בבחינת: "כל עצמותי תאמרנה", ואז "כלבא נחת" (תקוני-זהר קמ.), שהוא בחינת "מיין מרירין", "שצווח: הב הב" (תקוני-זהר שם, על-פי משלי ל, טו).

"וכתב את האלת האלה הנחן בספר,
ומחה אל מי המרים" (במדבר ה, כג)

יד.

(לקוטי-הלכות, סוטה א - על-פי לקוטי-
מוהר"ן ח"א נו, וביזום הבפורים')

זה בחינת 'מחיקת פרשת סוטה', שהוא פרשה של התורה. כי "הבעל מחיב לקנא לה" (שליח-ערוך אבן-העזר קכא, כא) - דהינו: להוכיחה ולהזהירה, שזה בחינת 'תוכחה' "שמטל על כל אחד שיש לו בחינת מלכות" (שם בהתורה).

וכשמוכיחה ואינה שומעת לו ונסתרה וכו' - אזי היא בבחינת 'הסתרה', בחינת 'התגברות מלכות עמלק', על-ידי 'חטא הסוטה' שהוא 'פגם-הברית'.

כי כשהוא מוכיחה ומזהירה, דהינו: ש'מקנא לה': "אל תסתרי" (סוטה ה:), והיא אינה שומעת לו ונסתרה - הוא בבחינת "עבר ושנה" וכו' (יומא פו:).

כי כש'מקנא לה', מסתמא ראה בה דבר שאינו-הגון, שעל-ידי-זה קנא לה והוכיחה, והיא לא שמעה, ושבה לאולתה ונסתרה עוד.

וזה בחינת "עבר ושנה, נעשה לו כהתר", שהוא בחינת 'הסתרה', כמו שמובא שם (בהתורה).

וזה (במדבר ה, יג): "ונסתרה", "ונסתרה" דיקא - בחינת 'הסתרה', שה'מלכות' בהסתרה על-ידי-זה.

ואזי כשיש 'הסתרה', אזי ה'אמת' בהסתר והעלם וכו' - כי 'אותיות התורה' פועלים ועושים כל הפעלות שבעולם, ומטבעה לתת חיים למקימה, וכן להפך.

רק כשהיא בבחינת 'הסתרה' - אזי נסתר ה'אמת', ונתהפכין אותיות התורה חס-ושלום, ועל-כן אין נעשה בהן משפט ונקמה מיד.

ועל-כן ב'סוטה' שנעשה בחינת 'הסתרה' כנ"ל, ונסתר ה'אמת', שאין יודעין אם נטמאה - על-כן צריכין לגלות ההסתרה, וזה על-ידי ש'יודעין: שגם בתוך ההסתרה מלפני שם השם יתברך, דהינו תורה.

"פי יפלא לנדר נדר" (במדבר ו, ב)

טו.

(ח"א נז, ב)

לְהַקִּים אֱמוּנָה הַנְּפוּלָה, הִיא עַל־יְדֵי
נְדָר, שִׁידֵד אִיזָהוּ נְדָר וִיקִים מִיָּד,
וְעַל־יְדֵי־זֶה יָשׁוּב לְאֱמוּנַת־חֻכְמִים'.

כִּי כִּשְׂאִין לוֹ אֱמוּנַת־חֻכְמִים' - זֶה בְּחִינַת
'הַסְתַּלְקוּת־הַחֻכְמִים', בְּחִינַת 'פְּלֵא',
בְּבַחֲיוֹת (ישעיה כט, יד): "הֲנִי יוֹסֵף לְהַפְלִיא
אֶת הָעַם הַזֶּה הַפְּלֵא וּפְלֵא וְאֶבְדָּה חֻכְמַת
חֻכְמֵיָו", וְדַרְשׁוּ חֲזו"ל (איכה ד, א, לז): "עַל
סְלוּקָן שֶׁל חֻכְמִים".

וְתַקִּינוּ שֶׁל 'הַפְּלֵא' הַזֹּאת, שֶׁל 'סְלוּקָן
שֶׁל חֻכְמִים': 'הַפְּלֵא' שֶׁל נְדָר,
בְּבַחֲיוֹת (במדבר ו, ב): "כִּי יִפְלֵא לְנִדְרֵי נְדָר".

כִּי עַל־יְדֵי הַנְּדָר' - הוּא עוֹלָה לְשֵׁרֵשׁ
שֶׁהַחֻכְמִים מְשֻׁרְשִׁים שָׁם, הֵינּוּ בְּחִינַת
'פְּלֵיאוֹת חֻכְמָה" (ספר יצירה פ"א מ"א), וְיִוָּדַע
וּמִכִּיר מַעְלוֹת הַחֻכְמִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא שָׁב
וּמֵאֲמִין בָּהֶם.

וְזֶה בְּחִינַת (ישעיה כה, א): "אוֹדָה שִׁמְךָ כִּי
עָשִׂיתָ פְּלֵא, עֲצוֹת מִרְחַק אֱמוּנָה
אֲמֵן" - הֵינּוּ: עַל־יְדֵי בְּחִינַת נְדָר, בְּבַחֲיוֹת
'פְּלֵא', נִתְתַּקֵּן אֱמוּנַת־חֻכְמִים' שֶׁעֲצַתָּם
מִרְחֹק, בְּבַחֲיוֹת: "מִמִּרְחַק תָּבִיא לְחֻמָּה"
(משלי לא, יד).

כִּי "דְּבַר־תּוֹרָה, עֲנִיִּים בְּמִקּוֹמָם וְעֹשִׂירִים
מִמִּקּוֹם אַחֵר" (ירושלמי ראש־השָׁנָה פ"ג
ה"ה), שֶׁהַחֻכְמִים לְמַדִּים דְּבַר־יָהּ מִמִּקּוֹמוֹת
רְחוֹקִים שֶׁבַּתּוֹרָה, שִׁזָּה נִמְסָר לָהֶם לְדַרְשׁ
הַתּוֹרָה לְכָל חִפְצֵיהֶם, בְּשִׁלְשֵׁעֲשֵׁרָה מְדוּת,
וּמְחִיבִין אֲנַחְנוּ לְהֵאֲמִין לְכָל דְּבַר־יָהּ.

עַל־כֵּן כּוֹתְבִין הַפְּרָשָׁה, וּמוֹחְקִין אוֹתָהּ
אֶל הַמַּיִם, שִׁזָּה בְּחִינַת מְחִיקַת
הַשֵּׁם' חֲסִי־וְשִׁלּוּם, הֵינּוּ: בְּחִינַת 'הַסְתַּרְהָ',
הֵינּוּ: שִׁמְרָאִין לָהּ הַפָּגַם שֶׁפָּגְמָה, בְּחִינַת
הַהַסְתַּרְהָ שֶׁגָּרְמָה.

כִּי עַל־יְדֵי הָעֵבְרוֹת שֶׁעַל־יָדָם נַעֲשֶׂה אֲצִלוֹ
מֵאִסּוּר הַתֵּר - הוּא כְּאִלוֹ מוֹחַק אוֹתִיּוֹת
הַתּוֹרָה, דְּהֵינּוּ: אוֹתָן הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל אוֹתוֹ
הִלְאוּ וְאוֹתָהּ הַפְּרָשָׁה הַמְדַבֶּרֶת מִזֶּה הַחֻטָּא,
וְעַל־יְדֵי שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם, הֵרִי הוּא כְּאִלוֹ מוֹחַק
אוֹתָהּ הַפְּרָשָׁה, שִׁזָּה בְּחִינַת הַהַסְתַּרְהָ,
בְּחִינַת: "נַעֲשֶׂה לוֹ כְּהַתֵּר" וְכו' בְּנ"ל.

וְעַל־כֵּן כָּאן בְּסוּטָה, עוֹשִׂין זֹאת בְּפַעַל -
שִׁמּוֹחְקִין הַפְּרָשָׁה שֶׁלָּהּ - שִׁזָּהוּ
בְּחִינַת הַהַסְתַּרְהָ, שֶׁלּוֹקְחִין אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה
וּמוֹחְקִין אוֹתָם.

וְעַל־יְדֵי־זֶה אֲנִי מִרְאִין: שֶׁאֲפִלוּ בַּתּוֹךְ
בְּחִינַת מְחִיקַת הַשֵּׁם' חֲסִי־
וְשִׁלּוּם, בְּחִינַת הַהַסְתַּרְהָ' - גַּם שֶׁם מְלַבְּשִׁין
'אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה' - שֶׁהֵרִי אֲנִי רוֹאִין בְּפִרוּשׁ:
שִׁזָּה הַמְּחַק' נַעֲשֶׂה מ'אוֹתִיּוֹת־הַתּוֹרָה',
נִמְצָא: שֶׁגַּם כָּאן מְלַבְּשִׁין אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה.

וּכְשִׁיּוֹדְעִין זֹאת - אֲזִי נַעֲשֶׂה
מִהַהַסְתַּרְהָ, 'דַּעַת' - הֵינּוּ:
'תּוֹרָה' וְכו'.

וְאֲזִי נִתְגַּלָּה ה'אֲמַת', וְאֲזִי הַמַּיִם בּוֹדְקִין
אוֹתָהּ, דְּהֵינּוּ: ה'דַּעַת' וְה'תּוֹרָה'
שֶׁנִּתְגַּלָּה מִתּוֹךְ הַהַסְתַּרְהָ וְכו', מְבַרֶרֶת
הָאֲמַת.

אִם נִטְמָאָה - הִיא נּוֹקְמַת בָּהּ מִיָּד. וְאִם
לֹא - נִתּוּסַף לָהּ חַיִּים וְטוֹבָה עַל־יְדֵי־
זֶה, כִּי עַל־יְדֵי הַתְּגַלּוֹת־הַהַסְתַּרְהָ, נִמְשָׁךְ
'חַיִּים וְאִרְיכוֹת־יָמִים' וְכו'.

”כִּי יִפְלֵא לְנֹדֵד נֹדֵד נָזִיר לְהִזִּיר לָהּ” (במדבר ו, ב)

טז.

(לקוטי-הלכות, שבת ו, ג - ח"א נז, 'שאלו רבי יוסי בן חסמא')

התורה אין יודעין, פייאם הצדיקים-
האמתיים שפרשו עצמם מתאות
עולם-הזה לגמרי לגמרי, שהם החכמים-
האמתיים.

שהם יודעים לדרש את התורה, ולפרש
ולבאר כל הדרכים והעצות
והנתיבות והתחבולות שצריך כל אדם
שבעולם הרוצה לגשת אל הקדש - באפן
שיוכל כל אחד לקבל רפואה לכל מיני חלי
הנפש והגוף שבעולם.

אבל לאו כל אדם יודע היכן הם הצדיקים
האלו, ואיך זוכין להאמין בהם
ולהתקרב אליהם באמת.

על-כן "העצה לזה: הוא נדר, שידר
איזהו נדר ויקים אותו מיד",
כמבאר בהתורה הזאת (ח"א נז).

כי כל ה'נדרים' הם בחינת 'פרישות' וכו',
כמו שכתוב (במדבר ו, ב): "יפלא לנדר
נדר נזיר להזיר לה".

שכל הנדרים של הפשרים הרוצים
להתקרב אל האמת, הוא איזהו
נזירות ופרישות שרוצה להזיר ולפרש
עצמו מאיזהו תאוה כדי להתקרב להשם.

וגם כשנדר איזהו נדר להקדש וצדקה,
הוא גם-כן בחינת 'פרישות' - כי בעד
זה הפמון שנדר לצדקה, היה יכל לקנות
לעצמו איזהו דבר תאוה אכילה ושתייה,
וכיוצא, והוא שזכר תאותיו ופורש עצמו
מזאת התאוה שהיה יכל להשיג על-ידייה

הפמון, ולוקח הפמון ומנדר אותו להשם
לצדקה והקדש בית-הכנסת ובית-המדרש.

על-כן על-ידי ה'נדר' - הוא עולה
ומקשר עצמו להצדיקים-
האמתיים שזכו לתכלית הפרישות
בשלמות, וזוכה לאמונת-חכמים, ולהתקרב
אליהם.

מאחר שהשם-יתברך רואה, שממשיך
עצמו לדרכיהם, ומקבל על-עצמו
איזה בחינת 'פרישות' על-ידי נדר, שהוא
בחינת פלא - על-ידי-זה זוכה להאמין
בהחכמים הצדיקים הנפלאים שזכו
ל"פליאות חכמה" ופרשו עצמן מזה העולם
לגמרי.

”מיין ושכר יזיר” (במדבר ו, ג)

יז.

(ספר-המדות, מריבה ח"ב כג; שכרות ח"ב ו)
מי שיש לו שונאים, יזיר מן היין, ועל-
ידי-זה נעשה ראש' להם.

”כי נזר אלקיו על ראשו” (במדבר ו, ז)

יח.

(לקוטי-הלכות, קרחה וכתבת-קעקע ג, ח)
וזו בחינת 'אסור גלוח של הנזיר' - "כי
נזר אלקיו על ראשו" (במדבר ו, חז), כי
מחמת קדשת נזרו - גם ה'מותרי-מחין'
שבשערוות הם קדושים מאד, ואסור לגלחם
עד שיעברו ימי נזרו.

ואז "צריך לגלחם פתח אהל-מועד" (שם)
שם, יח), "ולחשליכם תחת הדוד" (נזיר

פ"ו מ"ח) - כי מגדל קדשתו, גם ה'מותריי- מחיון' הם קדושים.

"כה תברכו את בני ישראל אמור להם, יברכה ה' וישמרך" (במדבר ו, כג-כד)
- וכלליות עניני 'ברכת כהנים' -

יט.

(ח"א ד, בפסוק)

"שתין מחוויי" [ששים כרמים] (בבא-בתרא עג:) - זה רמז על 'ששים אותיות שבברכת כהנים' שהם ביד הצדיק, כמו שכתוב (משלי י, ז): "ברכות לראש צדיק".

נ.

(ח"א רכג)

כשהצדיק צריך לבקש מאת השם- יתברך, יכול להיות שלא ימלאו בקשתו, כי "זמנין דשמע וזמנין דלא" וכו' (זהר וירא קה:). אבל יש צדיק שיכול לגזר ולומר: "אני אומר שיהיה כן".

וז'הו ב'חנינת (במדבר ו, כג): "כה תברכו וכו' אמור להם" - הינו: שאני אומר שיהיה כן: "יברכה ה' וישמרך" וכו', אמן.

נא.

(ח"ב ב, ה-בפסוק)

אין שלמות רק ל'שון-הקדש', ול'שון-הקדש' מקשר ל'שבת', בב'חנינת (שבת קיג, על ישעיה נח, יג): "ודבר דבר, שלא יהא דבורך של שבת דבורך של הל'".

ב'ב'חנינת (סוטה לח, על במדבר ו, כג): "כה תברכו, בל'שון הקדש" - שב'ל'שון-הקדש' נכלל 'ברכה וקדשה', כי ה'ל'שון-הקדש' מקשר ל'שבת', שנאמר בו

'ברכה וקדשה', כמו שכתוב (בראשית ב, ג): "ויברך ויקדש".

וז'ה ב'חנינת (תקוני-זהר כט.): "הנכה, חנ"ו כ"ה" - ב'חנינת 'שבת', נ'יחא', שבו מקשר ל'שון-הקדש', שהוא ב'חנינת: "כ"ה תברכו, בל'שון-הקדש".

נב.

(לקוטי-הלכות, ברכת-השחר ה, סד - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ד, ו'את הערבים')

וז'הו ב'חנינת "ברכת-כהנים שאומרים תכהו אחר 'ברכת-התורה'" (שלחן-ערוך אר"ח חיים מז, ח).

כי עקר התכלית הוא: שעל-ידי ה'רצון', זוכין לב'חנינת (ישעיה סא, ה): "ועמדו זרים ורעו צאנכם ובני נכר אפריכם וכרמיכם ואתם כהני ה' תקראו" - שלא תצטרכו לעשות שום עסק מל"ט מלאכות וכו'".

וז'הו ב'חנינת 'ברכת-כהנים' - "יברכה ה', במ'מון" וכו' (במדבר ו, כד; במדבר-רבה יא, ח).

ועין היטב ב'התורה הנ"ל (ח"ב ד) - מבאר שם: שעל-ידי ה'רצון' זוכין ל'יראה', שהוא כלי לקבל ה'חסד', שעל-ידי-זה אין צריכין לעשות שום עסק פלל וכו'. וכל-זה זוכין על-ידי ה'רצון' וכו', ענין-שם.

וז'הו: "יברכה ה', במ'מון" - ב'חנינת 'פרנסה ועשירות-דקדשה', שלא נצטרך לעשות שום עסק וכו', רק המ'מון והפרנסה יהיה נמשך לנו ב'חסדו יתברך לבד, בב'חנינת (משלי י, כב): "ברכת ה' היא תעשיר" וכו'.

וז'הו (במדבר-רבה שם): "וישמרך, מן המזיקין" - שהם ב'חנינת 'יראות-

הנפולות' שיהיה נשמר מהם, רק יזכה ל'יראה-קדושה' שהוא מדת 'שמור'. כי על-ידי ה'יראה' זוכין ל'חסד' הנ"ל, שעל-ידי-זה זוכין ל'פרנסה בלי יגיעה וכו', כמו שכתוב שם.

וזהו (במדבר שם, כח): **"יאר ה' פניו אליך ויחנך"** - בחינת 'הארת-פנים', בחינת 'הארת-הרצון' פנ"ל.

וזהו (במדבר שם, כו): **"ישא ה' פניו אליך"** - בחינת 'צדקה', שעל-ידי-זה עקר נשיאת-פנים, בחינת (תהלים יז, טו): **"אני בצדק אחזה פניך"** וכו'.

וזהו (במדבר שם): **"וישם לך שלום"** - בחינת (אבות פ"ב מ"ז): **"מרבה צדקה מרבה שלום"**.

כי עקר התקון על-ידי ה'צדקה', שעל-ידי-זה זוכין ל'יראה', שהוא כלי לקבל ה'חסד', שעל-ידי-זה זוכין ל'ברכת ה'" בחסדו, ואין צריכין לעשות שום עסק.

שכל-זה כלול ב'ברכת-פנים' - כי 'פנים' דיקא צריכין לברך ברכה זאת, כי הם בחינת 'חסד', בחינת (תהלים פט, א): **"עולם חסד יבנה"**, בחינת: **"ואתם פהני ה' תקראו"**, וכמו שכתוב בהתורה הנ"ל.

ועל-כן עוסקין בכל-זה תכף אחר 'ברכת-התורה' - כי עקר 'קבלת-התורה' בכל יום מחדש הוא על-ידי הרצון וכו', שזהו בחינת 'ברכת-פנים'.

נג.

(לקוטי-הלכות, ברפת-השחר ה, צח-צט-ק - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ד, 'ואת הערבים') **וזה** בחינת 'ברכת-פנים' - כי כבר מבאר (שם בלקוטי-הלכות): **שכל סדר קריאת-**

שמע וברכותיה ותפלה, הכל הוא בחינת 'אמונת-הרצון', שאז עוסקין להמשיך עלינו 'הארת-הרצון'.

על-כן בגמר התפלה, עולים הכהנים **"לברך את עמו ישראל באהבה"** (הברכה לפני ברפת-פנים).

כי מבאר בהתורה 'וביום הפכורים' הנ"ל (ח"ב ד): **שעל-ידי ה'צדקה', שעל-ידי-זה זוכין ל'רצון' וכו', אין צריכין לעשות שום עסק ועובדא כלל בשביל 'פרנסה', כי נתקיים (ישעיה סא, ו): "ועמדו זרים ודעו צאנכם וכו' ואתם פהני ה' תקראו"**. **"פהני ה'"** דיקא, בחינת 'חסד' וכו'. נמצא: שעקר התכלית, לזכות לבחינת 'פני'.

על-כן בגמר התפלה שזכינו להמשיך 'התגלות-הרצון' - על-כן אז ה'פנים' עולין לברך 'ברכת-פנים', להמשיך 'קדשת פהן' על כל ישראל.

שיזכו כל ישראל לבחינת: **"ואתם פהני ה' תקראו"**, שהוא בחינת 'חסד' - שלא יצטרכו לעשות שום עסק בשביל 'פרנסה', רק כל המזון והעשירות והפרנסה, יהיה נמשך להם בחסדו וכו', שזהו בחינת 'פני', פנ"ל.

וזהו (במדבר ו, כד): **"יברכה ה', במזון" וכו'** (במדבר-רבה יא, ה) - **שכל המזון יגיע להם על-ידי "ברכת ה'"** לבד, בלי שום עובדא ועסקי משא-ומתן ומלאכה פנ"ל.

בבחינת (משלי י, כב): **"ברפת ה' היא תעשיר, ולא יוסף עצב עמה"** - שלא יצטרך לשום יגיעה של עסק ומלאכה שנמשך מבחינת (בראשית ג, יז-ט): **"בעצבון תאכלנה, בזעת אפיה תאכל לחם"**, רק כל העשירות והפרנסה יהיה נמשך על-ידי **"ברכת ה'"**.

וְזָהוּ (במדבר-רבה שם): **"וַיִּשְׁמְרֶהָ, מִן הַמַּזִּיקִין"** - שהם בחינת ה'חיות-רעות' המבאֵרין שם בהתורה הנ"ל, שהם 'מזיקי-עלמא' שרוצים לפגם ב'רצון'.

וְעַל-כֵּן על-יָדָם נמשך ביותר ויותר יגיעות וטרדת המלאכות והעסקים, בחינת: **"בַּעֲצָבוֹן תֹּאכְלֶנָּה"**, שנמשך על-יָדֵי 'הטא אדם-הראשון' שפגם ב'אמונת-הרצון'.

וְעַל-כֵּן "זֶה דְרָכָם כִּסּוֹ לְמוֹ" (על-פי תהלים מט, יד) של ה'חיות-רעות' הנ"ל של 'חכמי-הטבע' - שצועקים מאד: **"לְהַרְבּוֹת בַּעֲסָקִים וּמְלָאכוֹת! וּלְבַטֵּל חַס־וְשָׁלוֹם הַתּוֹרָה וְעִבוּדָה!"** - כי הם בהפך מ'אמונת-הרצון'.

וְעַל-כֵּן דעתם הרעה בהפך, להרבות דיקא במלאכות ועסקים, **"וּמְאוּמָה לֹא יִשָּׂא בַעֲמָלוֹ"** וכו' (קהלת ה, יד).

עַל-כֵּן מברכין אותנו הַפְּהָנִים: **"יְבָרְכֶךָ ה', בְּמִמּוֹן"** - שהממון והעשירות יגיע על-יָדֵי "ברכת ה'" לבד, בלי עסק ומלאכה בנ"ל.

"וַיִּשְׁמְרֶהָ, מִן הַמַּזִּיקִין" - שהם ה'חיות-רעות' 'חכמי-הטבע' וכו', **בַּנ"ל**.

וְזָהוּ (במדבר שם, כה): **"יָאֵר ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ"** - זהו בחינת קדשת יום-טוב, שעל-יָדָם נתגלה ה'רצון'. כמו שכתוב שם בהתורה הנ"ל (אות ו): **כִּי בָכַל הַיָּמִים-טוֹבִים שֶׁהֵם הַשְּׁלֹש־רְגָלִים, צָרִיכִין לְעֹלוֹת לְבַיִת-הַמִּקְדָּשׁ, לְהַמְשִׁיךְ מִשָּׁם הָאֲרֶת-הָרָצוֹן** (וכמבאר מזה במקום אחר: סימן ל, ה).

וְזָהוּ בחינת: **"יָאֵר ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ"** - בחינת 'הארת פני ה' שנמשך ביום-טוב,

בחינת (דברים טז, טז): **"שֶׁלֶשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶת פְּנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ"** וכו', שעקרו נמשך על-יָדֵי 'צדיקי-אמת', שעל-יָדָם מאיר פני ה', כי **"צדיקיֵיא אנון אנפי שכינתא"** (הקדמת-הזהר ט. זהר תרומה קסג: ועוד).

וְזָהוּ (במדבר-רבה שם, ו): **"וַיַּחֲנֶנּוּ, יַתֵּן לָךְ חַן"** - שזה בחינת שמקשרים רצונות של כל ישראל, לבחינת משה רבנו שנסתלק ברצון-שברצונות.

כִּי כל ה'חן-דקדשה' של ישראל, נמשך מ'משה', שעליו נאמר (שמות לג, יז): **"כִּי מִצָּאת חַן בְּעֵינַי"**. ועל-יָדֵי 'מציאת חן', המשיך 'שלש-עשרה מדות של רחמים' וכו'. וזה מברכין אותנו הַפְּהָנִים **"וַיַּחֲנֶנּוּ, וּכְנ"ל"**.

וְזָהוּ (במדבר שם, כו): **"יִשָּׂא ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לָךְ שָׁלוֹם"** - זה בחינת 'צדקה', וכמבאר לעיל מזה (אות סד - מובא לעיל), בחינת (תהלים יז, טז): **"אֲנִי בְּצַדֵּק אֶחְזָק פְּנִיךָ"**, בחינת (אבות פ"ב מ"ז): **"מְרֻבָּה צְדָקָה מְרֻבָּה שָׁלוֹם"**.

כִּי עקר התקון על-יָדֵי 'רבוי צדקה' בנ"ל, שעל-יָדֵי-זוּכִין ל'הארת-הרצון', שהוא בחינת נשיאת-פנים, בחינת (ישעיה ט, יד): **"זָקֵן נְשׂוּא פָּנִים"**, כמו שכתוב שם (אות ח - מובא לעיל).

שֶׁעַל-יָדֵי-זֶה מתבטל פח ה'חיות-רעות' הנ"ל, שזהו בחינת 'שלום' וכו', כי יתבטלו ההזקות והרגז, ויתרבה ה'שלום' שהוא בחינת רצון - שהכל מרצים זה עם זה באהבה ושלום, מגדל 'אמונת-הרצון', שהכל מתנהג ברצון הבורא יתברך לבד.

בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל עֵת, 'שְׂאִין אָנוּ יוֹדְעִים מֵהֶם'
בְּלִתִּי הוּא יִתְבָּרַךְ לְבַדּוֹ וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן סְמוּךְ תְּכַף לְבִרְכָה זֹאת שְׂמַנְלָה
בְּיוֹתֵר 'אֲמוּנַת־הַרְצוֹן' - עוֹלָיִם
הַפְּהַנִּים לְבָרֵךְ בְּשֵׁם ה', שְׂיִסְפִּים הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ
עִמָּנוּ לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ מְלַמְעָלָה בְּכָל־עֵת
'הָאֲרֶת־הַרְצוֹן', שְׂעַל־יְדֵי־זֶה יִהְיוּ נִמְשָׁכִין כָּל
שְׂפַע הָעֲשִׂירוֹת וְכוּ', מֵאֲתוֹ לְבַדּוֹ וְכוּ'.
וּמִסִּימִין בְּשָׁלוֹם, שְׂזֶה הָעֵקֶר, כִּנ"ל.

וְאַחֲרֵי־כֵן אוֹמְרִין תְּכַף 'שִׁים שָׁלוֹם'
וּמִסִּימִין: "הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל בְּשָׁלוֹם" - כִּי גָמַר הַתְּקוּן הוּא
'שָׁלוֹם' כִּנ"ל.

וְעַל־כֵּן אִין מְבָרְכִין אֶלָּא בְּנִשְׂיֵאת־כַּפִּים'
- כִּי 'נִשְׂיֵאת־כַּפִּים' מוֹרָה עַל גְּדֹל
עֵצֶם הַרְצוֹן וְהַשְׁתוֹקְקוֹת בְּכֹל לֵב לְהַשֵּׁם־
יִתְבָּרַךְ, בְּבַחֲיִנַת (אִיכָה ג, מא): "נִשְׂא לְבַבְנוּ אֶל
כַּפִּים אֶל אֵל בְּשָׁמַיִם", בְּבַחֲיִנַת (דְּבָרִים לב, מ):
"כִּי אֲשָׂא אֶל שָׁמַיִם יְדֵי", בְּבַחֲיִנַת (תְּהִלִּים קלד,
ב): "שְׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבָרְכוּ אֶת ה'".

וְכִמּוֹ שְׂרוֹאִין בְּחוּשׁ: 'שְׂמִי שְׂמִשְׁתוֹקֵק
מֵאֵד לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, אֲזִי מַגְבִּיחַ יְדֵי
וּפּוֹרֵשׁ כַּפֵּי! - בְּבַחֲיִנַת (שָׁם פּח, י): "שְׂטַחְתִּי
אֶלֶיךָ כַּפֵּי", בְּבַחֲיִנַת (שָׁם קמג, ו): "פָּרַשְׁתִּי יְדֵי
אֶלֶיךָ".

וְעַל־כֵּן 'בְּרַב־תְּפִהָנִים', שֶׁהוּא בְּבַחֲיִנַת
הַמְשָׁכַת 'הָאֲרֶת־הַרְצוֹן' בְּהָאֲרֶה
נִפְלְאָה - עַל־כֵּן הוּא בְּנִשְׂיֵאת כַּפִּים דִּיקָא.

גַּם מְרַמֵּז: שְׂאָנוּ מְסַלְקִין יְדֵינוּ מִלְעַסֵּק
בְּשׁוּם עֵסֶק וּמְלֹאכָה שְׂנַעֲשִׂין עַל־יְדֵי
הַיְדִים, רַק לְהַרִים יְדֵינוּ אֶל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ
תָּמִיד, שְׂזֶהוּ בְּבַחֲיִנַת 'תְּקַף הַרְצוֹן', כִּנ"ל.

גַּם אֲזִי יִתְקַיֵּם (יִשְׁעִיָה סא, ה): "וְעַמְדוּ זָרִים
וְרַעוּ צִאֲנָכֶם" וְכוּ' - שְׂזֶהוּ בְּבַחֲיִנַת רַבּוּי
הַשָּׁלוֹם, שְׂכָל הַזָּרִים וּבְנֵי נֶכֶר, יִפִּירוּ גְּדֹלַת
הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ, וּגְדֹלַת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ
מִכָּל הָעַמִּים, וַיַּעֲסִקוּ בְּכֹל מְלֹאכְתָּנוּ, כִּי
יְבִינוּ שְׂזֶה כָּל תְּכַלִּיתָם.

וְעַל־כֵּן מְסִימִין בְּבִרְכַת פְּהַנִּים: "וַיִּשֵׁם
לָךְ שָׁלוֹם" - כִּי זֶה עֵקֶר הַתְּכַלִּית,
בְּבַחֲיִנַת רְצוֹן וְ'אַהֲבָה' וְ'שָׁלוֹם', וְכִנ"ל.

וְעַל־כֵּן מִתְחִילִין הַבְּרָכָה: "לְבָרֵךְ וְכוּ'
בְּאַהֲבָה" - כִּי זֶה הָעֵקֶר: בְּבַחֲיִנַת
'אַהֲבָה' וְ'שָׁלוֹם', שֶׁהוּא בְּבַחֲיִנַת 'הָאֲרֶת־
הַרְצוֹן', כִּנ"ל.

וְעַל־כֵּן הַפְּהַנִּים עוֹלָיִם לְבָרֵךְ אֶצֶל בְּרַב־
מוֹדִים' - כִּי שָׁם בְּבִרְכַת 'מוֹדִים'
מְגַלִּים 'הָאֲרֶת־הַרְצוֹן' בְּיוֹתֵר, שֶׁהוּא בְּבַחֲיִנַת
'קֹדֶשׁת יוֹם־טוֹב', בְּבַחֲיִנַת "מְקַרָּא קֹדֶשׁ" (שְׁמוֹת
יב, טז; וַיִּקְרָא כג), עַל־יְדֵי רַבּוּי הַנְּסִים שְׂעָשָׂה אֲזִי
עִמָּנוּ.

כִּי שָׁם בְּבִרְכָה זֹאת, אָנוּ מוֹדִים עַל כָּל
הַנְּסִים וְהַנְּפִלְאוֹת שְׂעָשָׂה הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ
עִמָּנוּ בְּכֹל דוֹר וָדוֹר, וְאֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ
עוֹשֶׂה עִתָּה עִמָּנוּ בְּכֹל יוֹם וְכוּ'.

כִּי עַל־יְדֵי 'אֲמוּנַת־הַרְצוֹן' מְבִינִים: שֶׁהַשֵּׁם־
יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה עִמָּנוּ נְסִים וְנִפְלְאוֹת בְּכֹל
יוֹם וּבְכֹל עֵת וְכוּ', כִּי 'הַרְבֵּה הַרְבֵּה אָנוּ רוֹאִים
בְּעֵינֵינוּ בְּכֹל יוֹם, מֵאַחַר שְׂאָנוּ מְאֻמִּינִים
שְׂאִין שׁוֹם טַבַּע, רַק כָּל הַנְּהַגַת הַטַּבַּע הַכֹּל
בְּהַשְׁגָּחַתוֹ יִתְבָּרַךְ לְבַדּוֹ, וְאֲזִי רוֹאִים נִפְלְאוֹת
חֲדָשׁוֹת בְּכֹל יוֹם.

וּמְלִבְד־זֶה 'אָנוּ מְאֻמִּינִים' שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ
עוֹשֶׂה עִמָּנוּ נְסִים וְנִפְלְאוֹת

כד.

(לקוטי-הלכות, תפלה ג, ד - על-פי לקוטי- מוהר"ן ח"ב עח, 'בענין הנהגת הפשיטות')

וְזֶה בְּחִינַת 'בְּרַפְת פְּהַנִּים' - כִּי ה'בְּהֵן- אִישׁ-חֶסֶד', הָיָה יָכוֹל לְגַלוֹת בְּחִינַת ה'חֶסֶד-חֲנָם' שֶׁהָיָה מְקִיָּם הָעוֹלָם קֹדֶם מִתְּנֵ- תוֹרָה, עַל-יְדֵי בְּחִינַת ה'עֲשֶׂר־הַמְּאֻמְרוֹת' שֶׁנֶּעְלָמוּ בְּכָל דָּבָר, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַתּוֹרָה שֶׁמְלַבֵּשׁ וְנֶעְלָם בְּכָל דָּבָר.

כִּי "הַמְּאֻמְרוֹת הֵם בְּחִינַת חֶסֶד" (לקוטי- מוהר"ן ח"א מח), בְּבְחִינַת (תהלים פט, ג): **"כִּי אִמְרַתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה"**, וְעַל-כֵּן הָיָה לָהֶם כַּח לְהַמְשִׁיךְ בְּרַכָּה לְיִשְׂרָאֵל, כִּי עֵקֶר הַבְּרַכָּה מִשָּׁם - עַל-יְדֵי שֶׁמְגַלִּין ה'עֲשֶׂר־הַמְּאֻמְרוֹת' שֶׁבָּהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'חֶסֶד- חֲנָם', שֶׁהֵם מְלַבְּשִׁין בְּכָל דָּבָר, וְכַנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת (במדבר ו, כג): **"כֹּה תִּבְרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמֹר לָהֶם"**, **"אָמֹר לָהֶם"** דִּיקָא, הֵינּוּ לְבְּחִינַת ה'עֲשֶׂר־הַמְּאֻמְרוֹת' הַנ"ל שֶׁמְלַבְּשִׁין בְּכָל דָּבָר, שֶׁמִּשָּׁם עֵקֶר הַבְּרַכָּה כַּנ"ל.

וְזֶהוּ (שם): **"יְבָרְכֶךָ ה'"** וְכו' - כִּי הַבְּרַכָּה הִיא רַק מֵהַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ לְבַד. וְעַל-יְדֵי שֶׁמְדַבְּקִין כָּל דָּבָר לְשֵׁרְשׁוֹ, לְבְּחִינַת 'עֲשֶׂר־הַמְּאֻמְרוֹת' שֶׁבָּהֶם נִבְרָא כָּל דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַחַיּוֹת אֱלֻקוֹת שֶׁמְלַבֵּשׁ בְּכָל דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם - עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ בְּרַכָּה מֵהַשָּׁם, וְכַנ"ל.

כה.

(לקוטי-הלכות, תפלה ד, כד)

"יְבָרְכֶךָ ה', בְּמִמּוֹן" (במדבר ו, כד; במדבר-רבה יא, ה) - כִּי עֵקֶר 'בְּרַפְת פְּהַנִּים' וְנִשְׂיֵאת-כַּפֵּיָם, הוּא לְתַקֵּן 'תְּאֻמֹּת-מִמּוֹן' שֶׁהוּא קִשָּׁה מִכָּלֵם.

וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַבְּרַכָּה מִתְחַלֵּת: **"יְבָרְכֶךָ ה' - בְּמִמּוֹן"**, **"וַיִּשְׁמְרֶךָ - מִן הַמְּזִיקִין"** (שם) - דְּהֵינּוּ: שִׁיזְכָּה ל'מִמּוֹן וְעִשְׂרוֹת דְּקִדְשָׁה', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בְּרַכָּה', שִׁיְהִיָּה נִשְׁמָר הַמִּמּוֹן וְהַעֲשִׂירוֹת מ'מְזִיקֵי- עַלְמָא', שֶׁהֵם הַקְּלָפוֹת הַמְּכַנְיִסִין תְּאֻמֹּת- מִמּוֹן בְּלֵב הָאָדָם.

רַק שִׁיזְכָּה ל'עֲשִׂירוֹת-דְּקִדְשָׁה' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בְּרַכָּה', בְּחִינַת (משלי י, כב): **"בְּרַפְת ה' הִיא תַעֲשִׂיר וְלֹא יוֹסֵף עֶצֶב עִמָּה"** - שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּמִמּוֹנוֹ שׁוֹם אַחִיזַת הָעֶצְבוֹת וְהַדְּאָגָה וְהַמְּרָה-שְׁחוּרָה שֶׁל תְּאֻמֹּת-מִמּוֹן, בְּחִינַת (בראשית ג, יז): **"בְּעֶצְבוֹן תֹּאכַלְנָה"**.

רַק יִזְכָּה לְשִׁמְח בְּחֶלְקוֹ תְּמִיד, וְלִבְטַח בְּהַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ שֶׁהַכֹּל מֵאֵתוֹ לְבַד, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'שְׁבִירַת תְּאֻמֹּת-מִמּוֹן', שֶׁזֶהוּ עֵקֶר ה'עֲשִׂירוֹת-דְּקִדְשָׁה'.

כו.

(לקוטי-הלכות, נשיאת-כפיים ג, ד)

וְזֶה בְּחִינַת 'בְּרַפְת פְּהַנִּים' בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה. **"וְאִין הַפְּהַנִּים רִשָּׁאִים לְעֵלוֹת לְדוּכָן, עַד שִׁיקְרָא אוֹתָם הַשְּׁלִיחַ-צְבוּר"** (שְׁלַח־עֲרוּךְ אַרְח־חַיִּים קכח, ח), **וְאִסְמְכוּיָה אַקְרָא** (במדבר ו, כג): **"אָמֹר לָהֶם"** (סוּטָה לח). - שֶׁצְּרִיכִין דִּיקָא לִזְמַר לָהֶם וְלִקְרָא אוֹתָם 'פְּהַנִּים', וְאִזְ יַעֲלוּ לְבָרֵךְ אֶת יִשְׂרָאֵל.

וְכֵן צְרִיכִין לְהַקְרוֹת לָהֶם 'בְּרַפְת פְּהַנִּים' מְלָה בְּמְלָה, וְנִסְמַךְ גַּם כֵּן עַל מִקְרָא הַנ"ל **"אָמֹר לָהֶם"**, כַּמְבָּאָר בְּשְׁלַח־עֲרוּךְ (שם שם, יג).

הֵינּוּ: כִּי ה'תְּפִלָּה' שֶׁהִיא בְּחִינַת דְּבִקּוֹת וְהַשְׁתַּוְקָקוֹת וְכַסּוּפִין-דְּקִדְשָׁה - הוּא בְּבְחִינַת 'אֶתְעֲרוּתָא-דְּלִתְתָא'.

כי "התפלה היא בחינת מלכות" (פרי-עץ-חיים, תפלה הקדמה; לקוטי-מוהר"ן ח"א מט, ב; ח"ב פד), שהוא בחינת 'אתערותא-דלתתא', 'אתערותא-דנוקבא'.

ו'אתערותא-דלתתא' צריך להיות קדם 'אתערותא-דלעלא', כי "על-ידי אתערותא-דלתתא, אתער לעלא" (זהר ויצא קסד).

וה'כהן' בנגד 'כלל-ישראל' הוא בבחינת 'דכורא', בחינת 'אתערותא-דלעלא' - כי ה'כהן' הוא בחינת הרב והצדיק שבדור. ו'הצדיק וכל ישראל, הם בבחינת דכר ונוקבא' (זהר לך-לך פב).

ועל-בן החסד של הבהן שמשם כל הברכות - אין מתעורר להמשיך ברכה, כי אם בשעת התפלה, על-ידי שקוראין אותו דוקא, כי צריכין 'אתערותא-דלתתא' תחלה בנ"ל.

ועל-בן בשעת התפלה שהוא בחינת 'כסופין-דקדשה' - אז על-ידי ה'כסופין של התפלה' שהוא בחינת 'אתערותא-דנוקבא', מעוררין ה'כהן איש החסד' (זהר נשא קמה:), שהוא בחינת 'אתערותא-דדכורא', 'אתערותא-דלעלא'.

ואזי כשקוראין הבהן בפה בשעת התפלה - אזי נתעורר גם החסד העליון, בבחינת 'אתערותא-דלעלא', שהוא בחינת "כהן איש החסד". ואזי הבהן עולה ומברך את ישראל, כי על-ידי-זוה נשלמין כל הברכות.

וזוהו גם-בן "מה שמקרין את הבהן מלה במלה כל ברכת-כהנים" (שלח-ערוך שם, יג) - כי ה'כהן' הוא בחינת 'אתערותא-

דלעלא', שמתעורר דיקא על-ידי 'אתערותא-דלתתא' בנ"ל.

ועל-בן צריך המתפלל להקרות תחלה את הבהן כל 'ברכת-כהנים' מלה במלה - ואז מתעורר ה'כהן', בחינת 'חסד העליון', בחינת 'אתערותא-דלעלא' - ומברך את ישראל, בנ"ל.

כז.

(לקוטי-הלכות, נשיאת-כפים ה, ד - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לד, ואתם תהיו לי')

וזוה בחינת 'שלש ברכות של הכהנים', שהם 'שלשה שמות', בחינת (במדבר ו, כד-כחכו): "יברכה ה', יאר ה', ישא ה'".

בנגד 'שלשה נקודות, שהם: א) נקדת הצדיק בעצמו. ב) ונקדת כל אחד מישראל שיש בו מה שאין בחברו. ג) ונקדת כל אחד ואחד בעצמו. שעל-ידי 'שלשה נקודות' אלו, עקר התקון.

כי 'ברכה ראשונה': 'יברכה ה' וכו' - בנגד 'נקדת הצדיק' בעצמו, שהוא 'מקור הברכה', כמו שכתוב (משלי י, ו): 'ברכות לראש צדיק', וכמו שכתוב (תהלים כד, ה): 'ישא ברכה מאת ה'. שתחלה צריכין לקבל ממנו, כי היא 'נקדה הכללית', שהוא 'מקור הברכה'.

וזוהו (במדבר שם; במדבר-רבה יא, ה): 'וישמרה, מן המזיקין' - שהם 'מזיקי עלמא', שהם ה'קלפות', שכלם נתהוו מן 'שבירת-כלים', פידוע.

ועל-ידי הברכה הנמשכת מ'מקור הברכה', מבחינת 'נקדת הצדיק יסוד עולם' - על-ידי-זוה נתתקן ונתבטל בחינת ה'שבירה', ועל-ידי-זוה "נשמרין מן המזיקין".

"יאר ה' פניו" וכו' (במדבר שם, כה) - זה בחינת נקדה השניה, שיש בכל אחד מישראל מה שאין בחברו, וכל אחד צריך לקבל מחברו זאת הנקדה וכו'.

וזהו בחינת: "יאר ה' פניו" - בחינת הארת פנים. כי הנקדות טובות שיש בכל אחד מישראל שהם בבחינת 'צדיק', הם בחינת (דברים טז, טז): **"פני ה'",** כי **"צדיקיא אנפי שכינתא"** (הקדמת הזוהר ט. זוהר תרומה קסג: ועוד).

וכל מה שמאירין יותר מאחד לחברו - מאיר יותר הארת "פני ה'". וזה עקר עבודת האדם: להמשיך ולהאיר בעולם הארת פניו יתברך, כמו שכתוב (תהלים קה, ד): **"דרשו ה' ועזו בקשו פניו תמיד"**, וכתוב (שם כד, ו): **"זה דור דרשו מבקשי פניו יעקב סלה"**.

ועקר בקשת פניו יתברך - הוא על-ידי שכל אחד מדבר עם חברו ביראת שמים בכל פעם, ומבקש ומשתדל שיקבלו הארה זה מזה, מהנקדות טובות שבלבם, שהם בחינת "פני ה'".

שעל-ידי-זה זוכין: שהשם-יתברך ימלא משאלות לבם, ויאר בהם פניו באהבה, כמו שכתוב (דברי הימים א כה, ט):
"אם תדרשנו ימצא לך".

וזהו (במדבר רבה שם, ו): "ויחנה, שיתן לך חן" - כי עקר החן והיפי וההדור, הוא בחינת 'כלליות-הגונין'. כי "כשנכללין הגונין רבים זה בזה, זה עקר החן והיפי" (לקוטי מוהר"ן ח"א כה).

וזה בחינת נקדה השניה הנ"ל: שצריכין לדבר עם חברו ביראת שמים, להאיר הנקדות מזה לזה, שהם בחינת הארת פנים.

ועל-ידי שנכללין הנקדות טובות מכם בני ישראל מזה לזה, שהם עקר התפארותו יתברך, בחינת (ישעיה מט, ג):
"ישראל אשר בך אתפאר" - על-ידי-זה נתרבה ונתגדל החן של ישראל וכו'.

כי הנקדות טובות שבעל אחד מישראל הן הן החן וההתפארות של ישראל וכו'. וכל מה שמרבין לדבר אחד עם חברו ביראת שמים, שעל-ידי-זה הנקדות טובות מאירין יותר - על-ידי-זה נתגלגל ההתפארות והחן של ישראל ביותר.

וזהו: "יאר ה' פניו אליה, ויחנה" - שהוא בחינת נקדה השניה, וכנ"ל.

"ישא ה' פניו אליה" (במדבר שם, כו) - זה בחינת נקדה השלישית הנ"ל, שצריכין להאיר הנקדה טובה מנה ובה.

וזהו: "ישא ה' פניו אליה" - ש"ישא" הנקדה טובה שהוא בחינת "פניו" יתברך - "אליה" - הינו: שברחמיו יקשר הנקדה אל הלב וכו'.

ואחר-כך מסימין (שם): "וישם לך שלום" - זהו תכלית שלמות כל השלש ברכות, שהם להמשיך האהבה הקדושה השורה אצל הברית שלום, שהוא כלל כל השלש נקדות הנ"ל.

כי כשהנקדות רחוקין מהלב חס-ושלום, אזי אין שלום וכו'. אבל כשמקשרין הנקדה אל הלב - זה עקר השלום, בחינת: "וישם לך שלום" - שם סימין 'ברפת כהנים'. (עי' שם עוד בפנים, באור עניני נשיאת כפים).

"יֵאָר ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּחַנֶּךָ" (במדבר ו, כה)

וּלְהַפִּיךָ - לְהַפִּיךָ, חֲסִי-וְשָׁלוֹם. וְכֵן הַצַּדִּיק, כְּשֶׁמֵּרָאָה 'פָּנִים שׁוֹחֲקוֹת', הוּא טוֹב.

[רש"י בפרשתן: "יֵאָר ה' פָּנָיו" - יֵרָאָה לָךְ פָּנִים שׁוֹחֲקוֹת פָּנִים צְהוּבוֹת].

כח.

(ח"א ב,ו)

בְּגִלוֹתֵינוּ - בְּבִיכּוֹל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּהַסְתַּרְת־פָּנִים, כְּמוֹ שֶׁכִּתוּב (תהלים ל, ח): **"הַסְתַּרְתָּ פָּנֶיךָ"** - שֶׁהוּא בְּחִינּוֹת 'רַחֲמִים', וּפְנֵה 'עֲרַף' - שֶׁהוּא בְּחִינּוֹת 'דִּין'.

וְכָל תְּפִלוֹתֵינוּ וּבִקְשֵׁתֵנוּ עַל-זֶה שֶׁפְּנֵה 'עֲרַף' אֵלֵינוּ, שִׁיחֲזֹר אֶת 'פָּנָיו', כְּמוֹ שֶׁכִּתוּב (תהלים פו, טז; ועוד): **"פְּנֵה אֵלַי"**, וְכְמוֹ שֶׁכִּתוּב (במדבר ו, כה): **"יֵאָר ה' פָּנָיו"**.

כט.

(ח"א סג)

'פָּנִים' לְשׁוֹן 'פַּעַם', כְּמוֹ שֶׁכִּתוּב (שמות לג, יד): **"פָּנֵי יִלְכוּ"**. וְגַם 'פָּנִים' לְשׁוֹן 'רְצוֹן' וְהַשְׁגַּחַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכִּתוּב (במדבר ו, כה): **"יֵאָר ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ"**.

וְהַצַּדִּיק, לְפַעֲמִים מְקַבֵּל עַל-עַצְמוֹ יְסוּרֵין בְּשִׁבִיל הָעוֹלָם. וְהוּא כְּמוֹ 'חֲלוּף', שֶׁמַּחֲלִיף עִם הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ הַהִשְׁפָּעָה וְהַהִשְׁגָּחָה, שֶׁאֵינוֹ רוֹצֵה זֹאת הַהִשְׁפָּעָה וְהַהִשְׁגָּחָה וּמְכַסֶּה אֹתוֹ, וּמְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ יְסוּרֵין, כִּי הוּא בּוֹחֵר בְּהִשְׁפָּעָה וְהַשְׁגָּחָה רוּחָנִיּוֹת. וְאוֹתָהּ הַהִשְׁפָּעָה שֶׁהִלְכָה לָהּ, נִתְפַזְּרָה בֵּין הָעוֹלָם.

וְזֶה בְּחִינַת (נדרים כ:): **"מְגַלָּה טַפַּח וּמְכַסֶּה טַפַּח"** - שֶׁלְפַעֲמִים מְגַלָּה 'פָּנִים שֶׁל רְצוֹן וְהַשְׁגָּחָה', וּמְכַסֶּה 'פָּנִים שֶׁל פַּעַם', וְלְפַעֲמִים מְכַסֶּה 'פָּנִים שֶׁל רְצוֹן וְהַשְׁגָּחָה'.

ל.

(ח"א קעב)

כְּשֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ מֵרָאָה 'פָּנִים שׁוֹחֲקוֹת' - חַיִּים וְטוֹבָה לְעוֹלָם.

לא.

(ח"ב ז, יא)

'חֲנֻכָּה' - הוּא בְּחִינַת 'חֲנֻכַּת-הַבַּיִת', שֶׁעַל-יְדֵיזֶה נִמְשָׁךְ 'פְּרֻנְסָה', וְנִתְגַּלָּה 'אוֹר־הַפָּנִים' וְכוּ' (עין בְּפָנִים).

וְזֶה בְּחִינּוֹת (במדבר ו, כה): **"יֵאָר ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּחַנֶּךָ"**. "וַיִּחַנֶּךָ" - זֶה בְּחִינּוֹת 'חֲנֻכָּה', שֶׁעַל-יְדוֹ נִתְגַּלָּה 'אוֹר־הַפָּנִים', בְּחִינַת: **"יֵאָר ה' פָּנָיו"**.

"יֵשׂא ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לָךְ שָׁלוֹם" (במדבר ו, כו)

לב.

(ח"א מז)

כִּי שֶׁמִּשְׁבֵּר 'תְּאוֹת-אֲכִילָה', הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא עוֹשֶׂה עַל-יְדוֹ מוֹפְתִים.

כִּי אָמְרוּ חַז"ל (ברכות כ:): **"כְּתִיב** (דברים י, יז): **'אֲשֶׁר לֹא יֵשׂא פָּנִים'**, וְכְתִיב (במדבר ו, כו): **'יֵשׂא ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ'**. אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אֵיךְ לֹא אֲשָׂא לָהֶם פָּנִים, אֲנִי אֹמְרֵתִי: וְאֲכַלְתָּ וְשִׁבַּעְתָּ וּבִרְכַתָּ, וְהֵם מְדַקְדְּקִין עַל עַצְמָן בְּכַזִּית וּבְכַבִּיצָה".

וְזֶהוּ רְמֵז נִפְלֵא: אִם יִשְׂרָאֵל מְדַקְדְּקִין לְבָלֵי לֶאֱכֹל הַרְבֵּה, רַק מְכַזִּית וְעַד כְּבִיצָה, אֲזִי הֵם בְּבַחֲנֵינָת: **"יֵשׂא ה' פָּנָיו"**, וְאִזּוֹ יֵשׁ נְשִׂאוֹת-פָּנִים. אֵךְ כְּשֶׁהֵם מְשַׁקְעִים בְּתְאוֹת-אֲכִילָה, אֲזִי 'הַסְתַּרְת־פָּנִים' חֲסִי וְשָׁלוֹם.

אֲבָרְכֶם". וְהִכְלִי הַנִּלְנֵל נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, בְּשִׂמְת־פִּלָּל בְּאִפְּן שְׂמֻקְשָׁר הַמַּחֲשָׁבָה לְהַדְבּוֹר.

כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל נִקְרָא 'צַדִּיק', שְׂנַאֲמַר (וְשַׁעֲיָה ס, כא): "וְעַמּוּד בְּלִים צַדִּיקִים". וְהַצַּדִּיק נִקְרָא 'אֶל־הַ', מְלָשׁוֹן (תַּהֲלִים קמד, יד): "אֶל־פִּינוּ מִסְּבָלִים".

וְהַנּוֹן נִקְרָא 'דְּבוֹר', כִּי הַדְּבוֹר הוּא 'מַלְכוּת', עַל דְּרָךְ (תַּקוּנֵי־זֶהר יז. פֶּתַח אֱלִיָּהוּ): "מַלְכוּת פֶּה". וְ'מַלְכוּת' נִקְרָא 'נוֹן', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תַּהֲלִים עב, יז): "וַיִּנּוֹן שְׂמוֹ", וּפִרְשׁ רַש"י: "לְשׁוֹן מַלְכוּת".

וְהַיּוֹד נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַמַּחֲשָׁבָה שְׂמֻקְשָׁר לְהַדְּבוֹר - כִּי הַמַּחֲשָׁבָה נִקְרָא 'יוֹד', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׂמוֹת טו, א): "אִזּוּ יִשִּׁיר מֹשֶׁה", וּפִרְשׁ רַש"י: "יוֹד עַל שֵׁם הַמַּחֲשָׁבָה נֶאֱמָרָה".

וְנִגְמָר הַכְּלִי הַנִּקְרָא 'אֲנִי', וְהַשְּׂפַע יוֹרֵד, וְנִשְׁלַם חֶפֶץ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, כִּי "חֶפֶץ הַסֵּד הוּא", וְלִפְיֶכֶךְ "הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ מִתְאַוֶּה לְתַפְלָתָן" (יְבָמוֹת סד. מִדְּרַשׁ תַּהֲלִים קטז.).

וַיְהִי בַיּוֹם בְּלוֹת מֹשֶׁה לְהַקִּים אֶת הַמִּשְׁבָּן וְכוּ" (בַּמִּדְבָּר ז, א)

"פֶּלֶת" כְּתִיב. (רַש"י: בַּמִּדְבָּר־רַבָּה יב, ח)

לו.

(ח"א קנא)

סְגָלָה לְזֶרַע שֶׁל קִימָא: שְׂיֵאמְרוּ שְׂנִיָּהֶם, הָאִישׁ וְאִשְׁתּוֹ, קִדְּם הַזְּוֹג, פִּרְשֵׁת "וּבְרֵאשֵׁי חֲדָשִׁיכֶם" (בַּמִּדְבָּר כח). וְכֵן בְּשִׁתְּיִנוֹק חוֹלָה חֲסִי־שְׂלוֹם, יֵאמְרוּ אִזּוּ גַם־כֵּן הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה פִּרְשֵׁת "וּבְרֵאשֵׁי חֲדָשִׁיכֶם".

כִּי "מֵאֲרֹת, חָסֵר וְאוּ" (בְּרֵאשִׁית א, יד - הַקְּדָמַת־חֲזֵהר א: יא. יב: זֶהר בְּרֵאשִׁית יט: לג: וְעוֹד), שֶׁהוּא הַחֲיוֹת שֶׁל כָּל דְּבַר, וְכֵן "פֶּלֶת מֹשֶׁה, חָסֵר וְאוּ" (בַּמִּדְבָּר ז, א; זֶהר וַיְחִי רלו. שְׂמוֹת ה:).

וְכַל־זֶה הוּא "סוּד" פְּגִימַת־הַלְּבָנָה, שְׂמֻשָּׁם נִמְשָׁד, שֶׁהוּא אִסְפָּרָה לְרַבֵּי חֲסִי־שְׂלוֹם" (זֶהר בְּרֵאשִׁית יט: - כִּי הַיּוֹד הוּא הַחֲיוֹת שֶׁל כָּל דְּבַר, וְהַסְּרוּן הַיּוֹד מְרַמֵּז עַל הַסְּרוּן הַחֲיוֹת, וּמֻשָּׁם נִמְשָׁד מֵיִתַּת הַבָּנִים קִטְנִים חֲסִי־שְׂלוֹם).

וּבְרֵאשִׁי־חֲדָשׁ מִתְחַלֵּת הַלְּבָנָה לְהַתְּמַלְּאוֹת וְלְהַתְּתַקֵּן בְּיָדוּעַ - כִּי אִזּוּ הַגִּיעָה לְתַכְלִית הַפְּגָם וְהַחְסָרוֹן, וְאִזּוּ תִּכְפֵּף מִתְחִיל הַתְּקוּן וְהַמְּלוּי.

וְזֶהוּ: "פֶּלֶת" - רֵאשֵׁי־תְבוּת: "פְּפָרָה לְכָל ת'וֹלְדוֹתֶם" (מוֹסֵף רֵאשִׁי־חֲדָשׁ). שְׂבֵרֵאשִׁי־חֲדָשׁ נִתְתַּקֵּן וְנִמְתַּק בְּחִינַת "פֶּלֶת מֹשֶׁה", שֶׁהוּא בְּחִינַת הַלְּבָנָה.

כִּי אִזּוּ מִתְחַלֵּת לְהַתְּמַלְּאוֹת, שְׂנִמְשָׁד בְּפָרָה וְסִלִּיחָה וְהַמְּתַקָּה עַל כָּל תּוֹלְדוֹתֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שְׂיֵהִיָּה נִמְשָׁד עֲלֵיהֶם חַיִּים טוֹבִים וְאַרְבִּים. וְעַל־כֵּן "פִּרְשֵׁת וּבְרֵאשֵׁי חֲדָשִׁיכֶם", סְגָלָה לְבָנִים.

"וַיְבִיאוּ אֶת קָרְבָּנָם לִפְנֵי ה', שֵׁשׁ עֶגְלֹת צֶבַע וְשֵׁנֵי עֶשְׂרֵת בָּקָר עֶגְלָה וְגו'. וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: קַח מֵאֵתָם" (בַּמִּדְבָּר ז, גִּדְּה)

לז.

(לְקוּטֵי־הַלְּכוּת, נְטִילַת־יָדִים לְסַעֲדָה ו, מו - עַל־פִּי לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"ב ז, כִּי מְרַחֵם יִנְהַגֵּם) וְעַתָּה בֵּא וְרֵאֵה זֶה מְצֵאתִי בְּמִדְרַשׁ שִׁיר־הַשִּׁירִים, מְגִדֵּל 'מַעֲלַת הַרְצוֹן' (שִׁיר־הַשִּׁירִים רַבָּה ו, טו - עַל שִׁיר־הַשִּׁירִים ו, ד):

"וַיִּקְרִיבוּ נְשֵׂי־יִשְׂרָאֵל רָאשֵׁי בַיִת אֲבֹתָם
וְגו'. זאת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ וְגו'. וּבָבֵא מִשָּׁה אֶל
אֹהֶל מוֹעֵד לְדַבֵּר אִתּוֹ" (במדבר ז, ב'פד-פט)

לח.

(לקוטי הלכות, פבוד-רבנו ותלמיד-חכם ג, ט)

זו בחינת 'פרשת הנשיאים' וכו' -
להורות לבני ישראל: שעקר תקונם,
על-ידי התקרבות לצדיקי-הדור האמתיים,
שהם בחינת 'נשיאי ישראל', שהם מבררין
המדמה, שעל-ידי-זה עקר תקון-האמונה.

שזהו בחינת 'קרבות הנשיאים'
שהקריבו בחנכת המזבח - כי עקר
המשכן והבית-המקדש, הוא רק בשביל
לגלות האמונה הקדושה בעולם. והעקר על-
ידי ה'רוח-נבואה' שמקבלין משם, שעל-ידי-
זה נתברר המדמה, שעל-ידי-זה נתתקן
האמונה.

וזו בחינת כל הקרבות שהיו במשכן
ובבית המקדש - כי ה'בהמות' הם
בחינת ה'מדמה'. ועל-ידי ה'קרבות'
שמביאין מה'בהמות', מבררין המדמה.

ועל-כך בחנכת המשכן הביאו הנשיאים
בתחלה קרבות הרבה לחנכו -
להורות: שעקר התקון על-ידם, שהם בחינת
'צדיקי-הדור', שהם מקבלין בחינת 'רוח-
הקדש', רוח נבואה, ממששה רבם. ועל-ידי-
זה יש להם פח לברר המדמה, שזהו בחינת
ה'קרבות' שהביאו אז, שהם בחינת 'פרור-
המדמה'.

ועל-כך נסמך מיד אחר "זאת חנכת
המזבח" (במדבר ז, פד), פסוק:
"ובבא משה" וכו' (שם שם, פט) - כי כל
קרבתם היה בשביל 'פרור-המדמה', שזוכין

"יפה את רעיתי פתרצה" - "כשאת
רוצה, פד את בעיא, לית את
צריכה בעיא מכלום, מילך מכלום!" [כשאת
רוצה וחסף, אין אתה צריך ללמד משום אדם, ומעצמך
אתה יודע היאך לעבד להקדוש-ברוך-הוא (מתנות-כהנה)].

"מי אמר להם להביא עגלת בקר לטען
המשכן? - לא מהון ובהון" וכו'
[כלומר: מדעת עצמן מיניה וביה (מתנות-כהנה)].

ושים לבך היטב לכל דבור ודבור מדברי
המדרש הקדוש הזה, פמה וכמה
הוא מפליג במעלת הרצון-דקדשה של
ישראל-עם קדוש.

שפשוטים באמת רצונות דקדשה'
להתקרב להשם-יתברך -
אינם צריכים עוד לבקש משום אדם וללמד
ממנו, רק הרצון בעצמו יודיע לו מה
לעשות, לגרם נחת רוח להשם-יתברך.

הינו: כי יבין מעצמו על-ידי הרמזים
שהצדיק מרמז לו בכל-עת על-ידי
'דברי-תורת-הקדושה', שאי-אפשר לבאר
הכל בפה ובכתב, רק על-ידי בחינת 'רמזים'
יכול להאיר בדעתו, עד שיתחזק ברצונות
הזקים מאד להשם-יתברך, עד שלא ידע
בכל מה הוא רוצה (שם בהתורה).

עד שהשם-יתברך יעזר לו ויאיר בלבו,
שיבין מה לעשות לגרם נחת רוח
להשם-יתברך, להתקרב אליו על-ידי-זה -
כמו הנשיאים שהבינו מעצמם להביא
עגלות להמשכן, אה-עלי-פי שלא נצטוו
על-זה כלל, במבאר שם במדרש.

ועיין-שם מה שכתוב שם על פסוק (במדבר
ז, ה): "קח מאתם" - "מאתם
היו הדברים" וכו'.

לְזֶה עַל-יְדֵי רוּחַ נְבוּאָה' שְׁמִקְבֵּל מֹשֶׁה רַבָּם
"מִבֵּין שְׁנֵי הַפְּרָבִים" (שם) - שְׁמֵשׁ מְקַבְּלִין
כָּל נְשִׂאֵי יִשְׂרָאֵל, רוּחַ נְבוּאָתָם, כָּל אֶחָד
לְפִי בְּחִינָתוֹ.

שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר בְּרוּר־הַמְדָּמָה, שֶׁהוּא
תְּקוּנַת-הָאִמוּנָה, שְׂזֵה עֵקֶר
בְּחִינַת הַמִּשְׁכָּן, שֶׁנִּבְנָה רַק בְּשִׁבְלֵי-זֶה כַּנִּל.

וְעַל-כֵּן הִכְרַחוּ הֵם לְחַנְכוֹ - כִּי עֵקֶר
הַתְּקוּן עַל-יָדָם, כִּי הֵם בְּחִינַת
צְדִיקֵי-הַדּוֹר, שֶׁעֵקֶר תְּקוּן הַמִּשְׁכַּת הָאִמוּנָה
לְעוֹלָם-עַל יָדָם וְכַנִּל.

וְעַל-כֵּן נִסְמָךְ אַחֲרֵי-כֵן פְּרִשְׁתַּת הַדְּלָקַת
נִרוֹת הַמְּנוֹרָה, שֶׁהִיא (שם ת, ב):
"בְּהַעֲלֹתָךְ אֶת הַנֵּרוֹת" - כִּי כָל-זֹאת הוּא
בְּחִינַת נִרוֹת הַמְּנוֹרָה, כִּדִּי לְהַאִיר הָאֶרֶץ
הַצְּדִיקִים, שֶׁהוּא הָאֶרֶץ הַנְּבוּאָה, שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'אֹרֶת-הַתּוֹרָה' - לְכֹל הָעוֹלָם כְּלוּ, כִּדִּי
לְבַרֵּר הַמְדָּמָה, כִּדִּי לְהַמְשִׁיךְ 'אִמוּנָה'
שְׁלֵמָה בְּעוֹלָם.

**"וְלִבְנֵי קָהָת לֹא נָתַן, כִּי עֲבַדְתָּ הַקֹּדֶשׁ
עֲלֵהֶם בְּכַתֵּף יִשָּׂאוּ" (בַּמִּדְבָּר ז, ט)**

ל.ט
(ח"ב סט)

[עֲנִין מִשָּׂא הָאָרוֹן שֶׁנּוֹשֵׂא אֶת נּוֹשְׂאָיו] - מַה
שֶׁנּוֹהֲגִים לְתַן בְּרָכָה לְהָאִישׁ הַמְּבִיא
הַמִּשְׁקָה לְאֹרְחִים אוֹ עַל הַחֲתָנָה וְכִיּוֹצֵא.

הוּא עַל-פִּי הַזֶּהָר (פְּקוּדֵי רַמְבַּם): "שִׁישׁ כְּמַה
דְּבָרִים שֶׁהֵם נְשָׂאִים וְנוֹשְׂאִים, דְּהִינּוּ
שֶׁנּוֹשְׂאִים אוֹתָם, וּבִאֲמַת הֵם נּוֹשְׂאִים, כַּגּוֹן
הַמְּרַכְּבָה. וְכֵן הָאָרוֹן שֶׁהִיוּ נּוֹשְׂאִים אוֹתוֹ
וְהוּא נֹשֵׂא אֶת נּוֹשְׂאָיו וְכוּ'" (סוֹטָה לה.).

וְזֶה בְּחִינַת 'בְּרָכָה' שְׁנוֹתֵנִין - כִּי 'בְּרַכְ"ה'
רְאשֵׁי-תִבּוֹת (יחזקאל א, כ): "כִּי ר'וֹחַ
ה'חַיָּה בְּאוֹפְנִים", בְּחִינַת "נְשִׂאת וְנוֹשֵׂאת",
כִּי הָאוֹפְנִים נּוֹשְׂאִים ה'חַיּוֹת, וְה'חַיּוֹת'
נּוֹשְׂאִים אוֹתָם.

וְכֵן הוּא כָּל הַמְּרַכְּבָה - שֶׁהָאוֹפְנִים
נּוֹשְׂאִים אֶת ה'חַיּוֹת, וְה'חַיּוֹת' אֶת
הַמְּרַכְּבָה. וּבִאֲמַת: הַמְּרַכְּבָה נּוֹשֵׂאת הַכֹּל.

וְעַל-כֵּן זֶה שֶׁנּוֹשֵׂא אֶת הַמִּשְׁקָה, נוֹתֵנִין לוֹ
'בְּרָכָה', בְּחִינַת "נֹשֵׂא וְנוֹשֵׂא" - כִּי
הוּא נּוֹשֵׂא אֶת הַמִּשְׁקָה, וְעַתָּה הַמִּשְׁקָה
מְנַשֵּׂא אוֹתוֹ.

מ.

(ח"ב ח, י)

"וַיֵּט שִׁכְמוֹ לְסַבֵּל" (בְּרֵאשִׁית מו, טו) - זֶה
בְּחִינַת 'נְגוּן', בְּחִינַת "שִׁיר חֲדָשׁ"
(תְּהִלִּים צח, א) - בְּחִינַת (בַּמִּדְבָּר ז, ט): "בְּכַתֵּף
יִשָּׂאוּ", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (עֲרַכִּין יא): "אֵין יִשָּׂאוּ'
אֶלָּא לְשׁוֹן שִׁירָה, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים פא, ג):
'שָׂאוּ זְמֵרָה וְתַנּוּ תָּהּ". [עֵין בְּפָנִים, הַבְּאוּר עַל
הַמִּשְׁךְ הַפְּסוּק "וַיְהִי לָמָס עוֹבֵד"].

מ.א

(ח"ב לא - טִיף לְסִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, נְגִינָה ח"ב ד)

"עַל-יְדֵי הַנְּגִינָה אָדָם נִכְרַם אִם קִבֵּל עָלָיו
עַל תּוֹרָה".

וְרַבֵּנוּ ז"ל מוֹסִיף כָּאן: וְסִימָן (בַּמִּדְבָּר ז, ט):
"בְּכַתֵּף יִשָּׂאוּ", וְדָרְשׁוּ רַז"ל
(עֲרַכִּין יא): "אֵין יִשָּׂאוּ אֶלָּא לְשׁוֹן שִׁירָה,
שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים פא, ג): שָׂאוּ זְמֵרָה וְתַנּוּ תָּהּ" -
וּמִקְרָא זֶה נֶאֱמַר בְּמִשָּׂא בְּנֵי קָהָת, שֶׁהִיוּ
נּוֹשְׂאִין בְּכַתֵּף אֶת הָאָרוֹן, הִינּוּ בְּחִינַת 'עַל
תּוֹרָה'.

"קרבנות הנשיאים" (במדבר ז, ו-פח)

מב.

(ספר-המדות, חתון ח"ב ו)

מי שקשה לו למצא זוגו, יגיל את-
עצמו לקרות ב'קרבנות הנשיאים'
(במדבר ז, ו-פח).

"וישמע את הקול מדבר אליו מעל הפפרת
אשר על ארן העדת מבין שני הכרבים"
(במדבר ז, פט)

מג.

(ח"ב א, ו)

על-ידי 'בני-ירושלים', דהינו תקון
שלמות ה'יראה-שבלב' - נברא
מלאך שמשפיע נבואה לכלי הנבואה.

כי ה'נבואה' באה מבחינת 'כרובים',
בבחינת (במדבר ז, פט): "וישמע את הקול
מבין שני הכרבים", ו"כרובים הם אנפי
זוטרי" (זהר בראשית יח):.

והם נשפעים מן ה'מלאך', בבחינת (בראשית
מח, טז): "המלאך הגאל אתי מפל רע
יברך את הנערים", שהם "אנפי זוטרי",
בחינת 'כרובים'.

וזו ה'מלאך' שרשו מ'יראה' - כי 'מלאך',
ראשיתבות "כי אין מ'חסוד
ל'יראיו" (תהלים לד, י), ואזי נמשכת 'נבואה',
ואפילו קטנים יכולין להתנבאות, בבחינת
(יואל ג, א): "ונבאו בניכם ובנותיכם".

הפטרות פְּרֻשַׁת נְשֵׂא

”וַיֹּאמֶר מְלֶאֱךָ ה' אֶל מְנוּחַ: אִם תַּעֲצֹרְנִי, לֹא אֲכַל בְּלַחֲמֶךָ. וַיַּעַל עַל הַצּוּר לֵה', וּמִפְּלֵא לַעֲשׂוֹת” (שׁוֹפְטִים יג, טז-יט)

השיב לו: ”שְׂאִינִי רוֹצֵה עוֹד לֶאֱכַל”, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שׁוֹפְטִים יג, טז): ”אִם תַּעֲצֹרְנִי לֹא אֲכַל בְּלַחֲמֶךָ”.

כִּי אִז כָּבַר הִגִּיעַ שְׁעֵתוֹ לְחֹזֵר וְלַעֲלוֹת, עַל-כֵּן לֹא רָצָה עוֹד לֶאֱכַל, שְׂלֵא יִתְעַכֵּב יוֹתֵר, כִּי כָּבַר טָעַם גְּדֹל הַפְּבֻדוֹת שֶׁל 'בְּרוּר-הָאֲכִילָה' אֲצֵל אֲבָרָהֶם וְכו'.

וְזָה שֶׁנֶּאֱמַר שָׁם בְּעֲלִיתוֹ לְמִקְוָמוֹ (שָׁם יג, טז): ”וּמִפְּלֵא לַעֲשׂוֹת” - כִּי עֲלִיתוֹ לְמִקְוָמוֹ הָיָה בְּדֶרֶךְ 'פְּלֵא גְדוֹל', כִּי קָשָׁה לַעֲלוֹת וְלָשׁוּב לְמִקְוָמוֹ לְנִקּוֹת עֲצָמוֹ מִזְהֵמַת זֶה הָעוֹלָם כְּנֹל.

וּבְשִׁבִיל-זֶה קָבְעוּ לָנוּ רַז”ל בְּבִרְכַת 'אֲשֶׁר יֵצֵר' (בְּרִכּוֹת ס:): ”וּמִפְּלֵא לַעֲשׂוֹת” - כִּי זֶה הַבְּרוּר, הוּא 'פְּלֵא גְדוֹל'. (עֵינֵי-שָׁם בַּפְּנִים).

”לְמָה זֶה תִּשְׁאַל לְשָׁמַי וְהוּא פְּלֵאִי” (שׁוֹפְטִים יג, יח)

ב.

(לְקוּוֹטֵי-הַלְכוֹת, טְבוּעוֹת ב, כא)

וְזָה בְּחִינַת 'הַעֲלָמַת שֵׁם רַבּוֹ', ”שְׂאִסוּר לְהַזְכִּירוֹ בְּשִׁמוֹ” (שְׁלַח־עֲרוּךְ יוֹרְה־דְעָה רמב, טו) - כִּי 'שָׁמוֹ' הוּא 'דְּעָתוֹ', שֶׁהוּא נֶעְלָם וְסִתּוּם מִמֶּנּוּ בְּתַכְלִית הַהַעֲלָם, כִּי שֵׁם רַבּוֹ נִכְלָל בְּשֵׁם ה' שֶׁנֶּאֱמַר עָלָיו (פְּסָחִים נ. עַל שְׁמוֹת ג, טו): ”זֶה שְׁמִי לְעֵלָם - לְעֵלָם”.

וּבִיּוֹתֵר הָאִסוּר בְּשֵׁם שֶׁל 'פְּלֵא' (שְׁלַח־עֲרוּךְ יוֹרְה־דְעָה שָׁם - אִסוּר לְתַלְמִיד לְקִרְוֹת לְרַבּוֹ

א.

(לְקוּוֹטֵי-הַלְכוֹת, בְּצִיעַת-הַפֶּת ה, מ)

עַל-כֵּן ”נָתַן אֲבָרָהֶם לְהַמְלֵאכִים לֶאֱכַל” (בְּרֵאשִׁית יח) - כִּדֵּי שִׂידְעוּ וַיְבִינּוּ עַל-יַדֵּיהֶם: כָּל מַה שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְסַבֵּל בְּעוֹלָם-הַזֶּה, שֶׁהוּא מְכַרְח לֶאֱכַל, שִׁישׁ בּוֹ בְּרוּרִים כְּאֵלוֹ, עַד שֶׁבִסּוֹף צָרִיךְ לְבָרְרוֹ בְּתוֹךְ הַגּוֹף מִפְּסֻלַת בְּזָה.

וְעַל-כֵּן אִין לְקַטְרַג עַל הָאָדָם אִם נִכְשַׁל חֲסִדוֹשְׁלוֹם בְּמַה שֶׁנִּכְשַׁל, מֵאַחַר שֶׁהוּא בְּמִקְוָמוֹת כְּאֵלוֹ שֶׁצָּרִיךְ לְבָרְר מִמִּקְוָמוֹת מְטֻנְפִים כְּאֵלָה.

וְעַל-כֵּן בְּאֵמַת הַמְּלֵאכִים הַנִּל, אֶה-עַל-פִּי שֶׁאֲכָלוּ בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה כְּרֵאוּי לְמֵלֵאכִים וְכו' - אֶה-עַל-פִּי-כֵן לֹא יֵצְאוּ נָקִי אִז, כִּי נִכְשְׁלוּ בְּשִׁלְמוֹתָם וְכו'.

עַד ”שֶׁהַכְּרָחוֹ לְהַתְמַהֵמָה בְּזָה הָעוֹלָם, וְלֹא יִכְלוּ לַעֲלוֹת עַד בִּימֵי יַעֲקֹב, וְאַחַד לֹא עָלָה עַד יְמֵי מְנוּחַ” (לְקוּוֹטֵי-רַאֲוִבְנֵי רִישׁ וַיְרָא).

כִּי מִזֶּה הָעוֹלָם קָשָׁה מְאֹד לְצִאת נָקִי בְּשִׁלְמוֹת, כְּמוֹבֵא: ”שֶׁהַמְּלֵאךָ כְּשֶׁבֵא לְזָה הָעוֹלָם, אִינוֹ יָכוֹל לַעֲלוֹת לְמִקְוָמוֹ, עַד שֶׁטּוֹבֵל עֲצָמוֹ בְּמַה טְבִילוֹת בְּנֵה־רִדְיָנוֹר” וְכו'.

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁבֵא הַמְּלֵאךָ אֶל מְנוּחַ (שׁוֹפְטִים יג, טז), וְרָצָה גַם-כֵּן לְכַבְּדוֹ לֶאֱכַל,

"ותחל רוח ה' לפעמו במחנה דן, בין צרעה ובין אשתאל"
(שופטים יג, כה)

ג.

(ח"א רמט)

עקר ה'גבורה' - בה'לב', כי מי ש'לבו חזק ואינו מתירא משום אדם ומשום דבר, יכול לעשות גבורות נוראות, ולכבש המלחמות על-ידי חזק ותקף לבו, שאינו מתירא, ורץ לתוך תקף המלחמה.

וזה בחינת (אבות פ"ד מ"א): **"איזהו גבור הכובש את יצרו"**. וזה בחינת **'גבורות שמשון, שנאמר בו (שופטים יג, כה): 'ותחל רוח ה' לפעמו במחנה דן, בין צרעה ובין אשתאל' - שבאותן המקומות צלחה עליו רוח השם ולבש גבורה, דהינו: שבא לו חזק ותקף גבורה בלב, ועל-ידי-זה עשה גבורות נוראות.**

בשמו, לא בחייו ולא במוותו. ואפלו לקרות לאחרים ששקם כשמו אסור, אם הוא שם 'פלאי' שאין הכל רגילין לקרות בו).

זה רמז: **כי יש רבי ששמו 'פלא' 'הפלא ופלא' (ב'חיי-מוהר"ן רנו: "אמר: אני איש פלא, ונשמתי הוא פלא גדול")**, בבחינת (ישעיה ט, ה): **"ויקרא שמו פלא יועץ" - ש'עצות' שלו הם 'נפלאות תמים דעים' בבחינת (שם כה, א): "אודה שמך כי עשית פלא, עצות מרחק אמונה אמך"**.

(עין ב'לקוטי-הלכות, ערובי-תחומין ה, כב-לד-מב - ענין ה'זה של 'עצות משיח', שהם 'פלא על פלא; 'פלאי פלאות'; 'נפלאות על נפלאות' וכד')

ועל-כן אסור להזכיר שמו ביותר - כי **עליו נאמר (שופטים יג, יח): "למה זה תשאל לשמי והוא פלאי"**.

לקוטי תפלות

פרשת נשא

מפתח התפלות

[א-ב-ג-ד] "והתודו את חטאתם אשר עשו" (ח"א פ; ח"א פט; ח"א קמו; ח"ב ד).

[ה] "ועבר עליו רוח קנאה וקנא את אשתו" (ח"ב כו).

[ו-ז-ח] "יאר ה' פניו אליך ויחנך. ישא ה' פניו אליך" (ח"א יט; ח"א מז; ח"א סז).

⊗ [ב] לקוטי-תפלות ח"א פט ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קעה, 'ודוי דברים')

"והתודו את חטאתם אשר עשו" (במדבר ה, ז)

"אודה יהוה מאד בפי, ובתוף רבים אהללנו. פי יעמד לימין אביון, להושיע משופטי נפשו".

רבנו של עולם, חנון המרבה לסלח, הרוצה בתשובה, למדני איך להודות לך עתה, ואיך לשמח נפשי עתה.

באפן שאזכה על-ידי השמחה להתודות לפניך ולפרט את כל

⊗ [א] לקוטי-תפלות ח"א פ ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א עח, 'ויתן עז למלכו')

"והתודו את חטאתם אשר עשו" (במדבר ה, ז)

ואזכה להתודות 'ודוי דברים' לפניך בכל יום, על כל מה שפגמתי נגדך, ולפרש חטאי לפניך בפה מלא בפרוש.

ואזכה להרבות בהתבודדות תמיד, עד שהדבור-דקדשה זכור יזכרני לטובה, וישיבני אליך באמת ובלב שלם, בתשובה שלמה לפניך. ואל תשכחני חלילה באלו המקומות המגנים שנלכדתי בהם בעונותי-הרבים.

חטאי לפניך, שעשיתי מעודי עד היום
הזה, באפן שאזכה לשוב אליך באמת.

רבוננו של עולם, אב הרחמים, אתה
יודע כי "חדוה תקועה בלבי
מסטרא חדא, ועציבו מסטרא חדא".

וגדל השמחה והחדוה שיש לי לשמח
על חלקי, הוא בלי שעור וערך
ומספר, אשר זפיתני ברחמיך הרבים
להיות מזרע ישראל, עם הנבחר מכל
העמים, ומרממים מכל הלשונות.

אשר אתה מחבב אותנו בכל לשונות
של חבה, ואתה אוהב עמך
ישראל, אהבה רבה ואהבת עולם,
לעולמי עד ולנצח נצחים.

ומאהבתך ומחמלתך את עמך
ישראל, הרבית לנו תורה
ומצות, אשר אין קץ להשמחה שיש לנו
לשמח ולשיש ולגיל מאד בכל מצוה
ומצוה, המשיבין את הנפש ומשמחין את
הלב כמו שכתוב: "פקודי יהוה ישירים
משמחי לב".

אבל מרבוי עונותי ופשעי העצומים,
נופלים עלי בכל-עת, עצבות
ודאגות ומרה-שחורה, "כי עוני אגיד
אדאג מחטאתי". ואתה יודע: כי זאת
העצבות והמרה-שחורה, מזיק מאד
לעבודתך.

כי מחמת העצבות, נטמטם בלי
ונתבלבל דעתי, עד שאיני יכול
להתעורר לשוב אליך באמת. ואפלו
להתודות לפניך ולפרט חטאי ולפרש

שיחתי לפניך, קשה מאד וכבד עלי,
מחמת שנטמטם לבי על-ידי העצבות
והמרה-שחורה.

על-כן באתי לפניך מלא רחמים, אדון
השמחה והחדוה, שתרחם עלי
ותלמדני איך לשמח נפשי בכל-עת.

ותהיה בעזרי, ותושיעני תמיד, להיות
שמח בכל-עת בשמחה של
מצוה, בחדוה גדולה ובשמחה רבה כל-
כך, עד שאזכה לרקד הרבה מחמת
שמחה.

ואזכה לשמח ולרקד כל-כך, עד
שאזכה לילך ולעבר בכל קומת
השמחה והרקודין, שכלולה מרמ"ח
אברים ושס"ה גידין, כי השמחה היא
שרש נקדת כל התרי"ג מצות שבתורה,
כמו שכתוב: "פקודי יהוה ישירים
משמחי לב".

ובני ברחמיך הרבים, שיתלהב בי
השמחה של כל הנקדות-טובות
האמתיות שבי, מכל המצות אשר זפיתני
מעודי בחסדיך הגדולים.

עד אשר תאיר השמחה באור גדול
ונפלא, עד אשר יתבטלו על-ידי-
זה, החשך והמניעה והדאגה והעצבות
של רבוי החטאים והעונות והפשעים
העצומים, שחטאתי ושעויתי ושפשעתי
לפניך מנעורי עד היום הזה.

ואם הם רבים ועצומים מאד מאד, עם-
כל-זה מדה טובה מרבה, ובכחך
הגדול אתה יכול להוסיף אור גדול

וּאֲמַצְנִי לְהִתְגַּבֵּר בְּכָל-פַּעַם עַל הָעֲצָבוֹת,
לְהִגְבִּיר הַשְּׂמֵחָה עַל הָעֲצָבוֹת.

וְלֹא אֲנִיחַ אֶת הָעֲצָבוֹת לְהִתְקַרֵּב אֵלַי
בְּשׁוֹם אַפְּנִי, וְלֹא יִהְיֶה שׁוֹם כַּח
לְהָעֲצָבוֹת וְהִמְרָה-שְׁחוּרָה לְטַמְטֵם אֶת
לְבַי חֶסֶד-וְשָׁלוֹם, וְלֹא לְבַלְבֵּל אֶת דַּעְתִּי.

רַק אֲזַכֶּה לְהִתְגַּבֵּר בְּכָל-עֵת, בְּשִׂמְחָה
גְּדוֹלָה וְחִדּוּה רַבָּה, עַד שְׂאֲזֻכָּה
מִתּוֹךְ הַשְּׂמֵחָה, לְהִתְוֹדוֹת לְפָנֶיךָ בְּפֶה
מְלֵא, וְלִשְׁפֹךְ לְבַי כַּמִּים נוֹכַח פְּנֵיךָ יְהוָה,
וְלִפְרֹשׁ כָּל שִׁיחָתִי לְפָנֶיךָ בְּכָל יוֹם בְּלֵב
נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּא פְּרָאוּי לִי.

וְאַחֲרֵי-כֵן תִּכְף אַחֲזֹר אֶל הַשְּׂמֵחָה
בֵּיתֶךָ שְׂאֵת וְיִתֵּר עֲזִי,
וְלְהִרְבוֹת בְּשִׂמְחָה יִתְרָה בְּכָל פַּעַם בְּכָל עֵז
וְתַעֲצוּמוֹת, עַד שְׂאֲזֻכָּה לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת
וְלַעֲבֹד אוֹתְךָ תָּמִיד "בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לִבֵּב
מְרַב כָּל".

ג] לקוטי-תפלות ח"א קמו

(על-פי לקוטי-מזוהר"ן ח"א ערה,
ידע שמפכל מצוה נעשה נר')

"וְהִתְוֹדוּ אֶת חַטָּאתֵם אֲשֶׁר עָשׂוּ" (במדבר ה, ז)

וְתִזְכְּנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְהִתְוֹדוֹת בְּכָל
יוֹם וְיוֹם, וּבִפְרֹט סְמוּךְ לְמִיתָתִי
אֲזַכֶּה לְהִתְוֹדוֹת לְפָנֶיךָ בְּפֶה מְלֵא בְּכָל
מִינֵי וְדוּיִם, בְּאַמֶּת וּבְלֵב שָׁלֵם, בְּלֵב נִשְׁבֵּר
וְנִדְכָּה וּבְבִכְיָה רַבָּה וְעֲצוּמָה.

בְּאַפְּנִי שְׂאֲזֻכָּה לְעוֹרֵר רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
וְהָאֲמַתִּיִּים עָלַי, שְׂתַמְחַל וְתִסְלַח
וְתִכְפֹּר לִי, אֶת כָּל חַטָּאי וְעוֹנוֹתִי וּפְשָׁעֵי,

בְּהַשְׂמֵחָה שֶׁל הַמְצוֹת וְהַנְּקֻדוֹת-טוֹבוֹת
שְׂבִי, עַד אֲשֶׁר יִתְגַּבְּרוּ עַל הַחֲשָׁךְ
וְהַדְּאָגוֹת וְהָעֲצָבוֹת שֶׁל רַבּוּי הָעוֹנוֹת שְׁלִי,
עַד שְׂיִתְבַּטְּל הָרַע לְגַבֵּי הַטּוֹב, שְׂיִתְבַּטְּלוּ
עֲצָבוֹת הָעוֹנוֹת כְּנֶגֶד שְׂמֵחַת הַמְצוֹת.

וְאַזְכֶּה לְשִׂמְחָה וְלִרְקֹד הַרְבֵּה בְּשִׂמְחָה
שֶׁל מִצְוֵה תָּמִיד, עַד שְׂאֲזֻכָּה
לְשִׂמְחָה שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת, וְלִהְשָׁלִים כָּל
קוּמַת הַשְּׂמֵחָה וְהַרְקוּדִין בְּשִׁלְמוֹת בְּאַמֶּת.

וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכְּנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
לְהִתְוֹדוֹת לְפָנֶיךָ בְּכָל-עֵת,
וְלִפְרֹט אֶת כָּל חַטָּאי בְּפִרוּשׁ בְּפֶה מְלֵא.
וְאֵל יִמְנַעֲנִי מִזֶּה שׁוֹם מוֹנֵעַ וְעֹכֹב.

וְאֵל יַעֲבִירֵנִי הַשְּׂכָחָה לְשִׁכַּח אִיזָה חַטָּא
מִלְּפָרְטוֹ לְפָנֶיךָ, וְאֵל יְבַלְבֵּל אוֹתִי
מִזֶּה שׁוֹם בְּלְבוּל. רַק אֲזַכֶּה, לְהִתְוֹדוֹת
לְפָנֶיךָ בְּאַמֶּת, וְלִפְרֹט אֶת הַחַטָּא בְּפִרוּשׁ.

וְאַתָּה מְלֵא רַחֲמִים, תִּהְיֶה בְּעֲזָרִי.
שְׂאֲזֻכָּה עַל-יְדֵי וְדוּי-דְבָרִים,
לְבָנוֹת וְלִהְשָׁלִים אֶת הַדְּבוּר בְּתַכְלִית
הַשְּׁלֵמוֹת. וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְעוֹרֵר הַקּוֹל
הָעֲלִיּוֹן וְיִתִּיחַד עִם הַדְּבוּר בְּיַחּוּד שָׁלֵם.

בְּאַפְּנִי שְׂיִתְתַּקְּנוּ עַל-יְדֵי-זֶה, כָּל חַטָּאי
וְעוֹנֵי וּפְשָׁעֵי שְׂחַטָּאתִי וְשְׂעוּיֹתִי
וְשְׂפִשְׁעוֹתִי לְפָנֶיךָ מִיּוֹם הַיּוֹתֵי עַד הַיּוֹם
הַזֶּה, וְתִמְלֵא כָּל הַשְּׁמוֹת שְׂפָגְמָתִי בְּשִׂמְךָ
הַגְּדוֹל.

רַבּוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מְלֵא רַחֲמִים, עֲזָרֵנִי
בְּרַחֲמֶיךָ הָעֲצוּמִים וּבִישׁוּעָתְךָ
הַגְּדוֹלָה וּבְדַרְכֵי עֲצוּתֶיךָ הַנִּפְלְאוֹת,
שְׂאֲזַכֶּה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד. חֲזַקֵּנִי

שְׁחַטָּאתִי וְשַׁעוֹתַי וְשִׁפְשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ
מִתְחַלֵּה וְעַד סוּף, בְּגִלְגּוּל זֶה וּבְגִלְגּוּלִים
אַחֵרִים.

⊙ [ד] לקוטי תפלות ח"ב ד ⊙

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב ב, 'ימי חנכה')

"והתודו את חטאתם אשר עשו" (במדבר ה, ז)

וְתוֹבָנוּ לְדַבּוֹר שֶׁל תְּשׁוּבָה, וְתַעֲזְרוּנוּ
לְדַבֵּר דְּבוּרִים הַרְבֵּה שֶׁל
תְּשׁוּבָה לְפָנֶיךָ, וְנִזְכָּה לְקִים מִקְרָא
שְׁכַתוֹב: "קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים, וְשׁוּבוּ אֶל
יְהוָה".

וְתִשְׁלַח לָנוּ דְבוּרִים הַגּוֹנִים וְרַצוּיִים
לְתוֹךְ פִּינוּ, עַד שֶׁנִּזְכָּה לְעוֹרֵר
לְבַבְנוּ לְפָנֶיךָ בְּאַמֶּת, וְלִשְׁפֹךְ לִבְנוּ כַּמִּים
נוֹכַח פָּנֶיךָ יְהוָה, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב: "שִׁפְכֵי
כַּמִּים לְבָךְ, נוֹכַח פָּנֵי יְהוָה".

⊙ [ה] לקוטי תפלות ח"ב כו ⊙

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב לב, 'יש צדיקים גנוזים')

"ועבר עליו רוח קנאה וקנא את אשתו" (במדבר ה, יד)

אַתָּה בַּחֲרַתְנוּ מִכָּל הָעַמִּים, אֶהְבֵּת
אוֹתְנוּ וְרָצִיתָ בָנוּ, וְרוּמַמְתְנוּ מִכָּל
הַלְשׁוֹנוֹת, וְקִדְשְׁתְנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְקִרְבַּתְנוּ
מִלִּפְנֵי לְעַבּוֹדְתֶךָ, וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ
עָלֵינוּ קִרְאתָ.

וְתִתֵּן לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת
תּוֹרַתְךָ הַקְּדוֹשָׁה, עַל-יְדֵי מֹשֶׁה
נְבִיאֶךָ נֶאֱמַן בֵּיתְךָ, וְצוֹיֶת אוֹתְנוּ לְבָלִי

לְסוּר מִן הַדְּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לָנוּ הַצְּדִיקִים
אַמְתִּיִּים שְׁבָכָל דוֹר וָדוֹר.

וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים חוֹנֵנֵת אוֹתְנוּ בְּכָל
דוֹר וָדוֹר, כְּמָה צְדִיקִים
וְחַכְמִים אַמְתִּיִּים, אֲשֶׁר הוֹרוּ אֶת יִשְׂרָאֵל
דֶּרֶךְ הַיָּשָׁר וְהָאַמֶּת, וְהִשְׁאִירוּ אַחֲרֵיהֶם
בְּרָכָה סְפָרִים קְדוֹשִׁים וְנוֹרָאִים לְהָאִיר פָּנֵי
תֵּבֵל, לְגַלּוֹת לָנוּ דְרָכֵי תּוֹרַתְךָ הַקְּדוֹשָׁה,
כְּדֵי שֶׁנִּזְכָּה לְקִים אֶת כָּל דְּבָרֵי תּוֹרַתְךָ
בְּאַהֲבָה.

לְמַעַן נִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד, קְדֻשַׁת רוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ
צְדִקְנוּ, "אֲשֶׁר רוּחוֹ מְרַחֶפֶת עַל פָּנֵי
הַמַּיִם, עַל אֲנָפֵי אוֹרֵייתָא", עַל הַסְּפָרִים
הַקְּדוֹשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה-הַקְּדוֹשָׁה.

אֲשֶׁר רוּחוֹ-הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה שֶׁל מְשִׁיחַ,
מְלַבֵּשׁ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל,
כְּפִי קְדֻשָּׁתוֹ וְטְהוּרָתוֹ, וְעַקֵּר קְדֻשָּׁתוֹ הוּא
'קְדֻשַׁת-הַבְּרִית'.

כִּי רוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ הוֹלֵךְ וּמְקַנֵּא עַל
שְׁמִירַת-הַבְּרִית, וְאֶפְלוּ עַל רֵיחַ נְאוּף
הוּא הוֹלֵךְ וּמְקַנֵּא, לְגַדֵּל קְדֻשָּׁתוֹ וְטְהוּרָתוֹ
שְׂאִינוּ יָכוֹל לְסַבֵּל שׁוּם פָּגָם מִפְּגָם-
הַבְּרִית, אֶפְלוּ דַק מִן הַדַּק.

כִּי "רוּחַ אֲפָנוּ מְשִׁיחַ יְהוָה", מְתַקְנֵא
בְּיוֹתֵר עַל פְּגָם-הַבְּרִית, כִּי כָל יִשְׁעוֹ
וְכָל חֶפְצוֹ לְהַטּוֹת לֵב יִשְׂרָאֵל אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ, שְׂיִזְכּוּ לְהִיּוֹת שׁוֹמְרֵי-הַבְּרִית
בְּאַמֶּת, כְּרַצוֹנְךָ יִתְבָּרֵךְ.

"לֵב טְהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים, וְרוּחַ נְכוֹן
חִדַּשׁ בְּקִרְבִּי. הִשִּׁיבָה לִי שְׁשׁוֹן

ישעיה, ורוח נדיבה תסמכני. אל תשליכני
מלפניך, ורוח קדשך אל תקח ממני."

עזרני וזכני, שיאיר עלי קדשת רוחו
של משיח, השורה ומרחף על
הספרים הקדושים של התורה-הקדושה.
ובזכותו וכחו אזכה לצאת מתאות-נאוף
לגמרי, ולא אבוא לידי שום הרהור כלל,
ולא לשום הסתכלות הנוגע לתאוה זאת.
ותעצים עיני מראות ברע, "העבר עיני
מראות שוא בדרכיך חייני".

ותצילני מכל מיני פגם-הברית,
ותשמרני ברחמיך הרבים
אפלו מריח של נאוף. מלא רחמים,
שומר עמו ישראל לעד, שמרני והצילני
ברחמיך הרבים, "שמרני אל פי חסיתי
בך".

ותרחם עלינו ברחמיך הרבים,
ותעזרני ותושיעני, שיתפשטו
בעולם כל הספרים-הקדושים של כל
הצדיקים-אמתיים.

כי אתה יודע רבוננו דעלמא כלא, כמה
וכמה ספרים קדושים ויקרים של
גדולי הצדיקים, אבות העולם, ונביאים
ראשונים ואחרונים, ותנאים ואמוראים,
ושאר צדיקי יסודי עולם שהיו בכל דור
ודור, שרבים ככלם חברו ויסדו ספרים
רבים יקרים וקדושים, ובעונותינו-הרבים
נאבדו ונתעלמו מן העולם.

חמל ברחמיך הרבים, על מעט
הספרים הקדושים של הצדיקים
שנשארו מעט מהרבה. וזכנו ברחמיך

הרבים, שיתפשטו בעולם, ויאירו פני
תבל, למען ישובו כל ישראל אליך
לעבדך באמת כל ימיהם לעולם.

ותמלא רחמים על כל עמך ישראל,
ותעמד בעזרתנו, ותעקר,
ותשבר, ותמגר, ותכלה, ותכניע,
ותשפיל, ותבטל - מן העולם, כל ספרי
המינים והאפיקורסים, וכל ספרי
המחקרים הנוטים לצד מינות וכפירות,
הפוגמים בהתורה ובהאמונה הקדושה.

בלם תעקר ותשבר ותבטל מן העולם,
בזכות וכח ספרי הצדיקים-
האמתיים, שנשרפו ונאבדו מן העולם.

ותעזר ברחמיך, כל הישיבה של
מעלה, ושל מטה - שילמדו
קל-וחמר הנאמר בדברי רבותינו זכרונם-
לברכה (שבת קטז):

"ומה ספרים קדושים ונוראים כאלה,
שהם שם יהוה, שמו שנכתב
בקדשה, אמרה תורה 'ימחה', שיתעלמו
מן העולם - בשביל להטיל שלום בין
איש לאשתו הכשרים.

ספרי המינים והאפיקורסים, שמטילין
שנאה ואיבה ותחרות בין ישראל
לאביהם שבשמים, ועוקרים את העוסק
בהם משני עולמות.

על אחת כמה וכמה - שיאבדו,
וישרפו, ויעקרו, וימחו, ויתבטלו -
מן העולם, וימחו מן הארץ, ויהיה נמח
שמן וזכרם מן העולם, ולא יזכרו עוד
בשמים".

תורתך. ותמהר ותחיש לגאלנו ותביא לנו את משיח צדקנו. ויקים מהרה מקרא שכתוב: "מגדיל ישועות מלכו, ועושה חסד למשיחו, לדרך ולזרעו עד עולם".
אמן ואמן.

❁ [ז] לקוטי תפלות ח"א יט ❁

(על פי לקוטי מוהר"ן ח"א יט, תפלה לחבוקק)

"יאר ה' פניו אליך ויחנך" (במדבר ו, כה)

ברכנו אבינו פלנו יחד באור פניך. שנזכה לפניך דקדשה, פנים מאירות, פנים של שמחה, שיהיה אור פני יהוה חופף על פנינו תמיד. ויקים בנו ובזרענו מקרא שכתוב: "זה דור דורשיו, מבקשי פניך יעקב סלה".

❁ [ז] לקוטי תפלות ח"א מז ❁

(על פי לקוטי מוהר"ן ח"א מז, זאכלתם אכול ושבוע')

"יאר ה' פניו אליך ויחנך. ישא ה' פניו אליך"

(במדבר ו, כה"ב)

ותשוב פניך אלינו, ויקים בנו מקרא שכתוב: "ישא יהוה פניו אליך, וישם לך שלום. פניך האר בעבדך, ולמדני את חקיך. האירה פניך על עבדך, הושיעני בחסדך. אלהים יחננו ויברכנו, יאר פניו אתנו סלה".

וברחמיה תשים שלום בינך ובין ישראל עמך, ואהבתך אל תסיר ממנו לעולמים. ותמשיך שלום על ישראל עמך, ויהיה שלום גדול ונפלא, בין אדם לחברו, ובין איש לאשתו. ולא יהיה שום שנאה, וקנאה, ומריבה, וקנטור - בין אדם וחברו, ובין איש ואשתו.

ובפרט בין איש ואשה הפשרים אשר יחודם יקר מאד, אשר בהם תולה יחודא-עלאה, ושכינה שרויה ביניהם - עזר ורחם, שלא תהיה ביניהם שום שנאה וקנאה, בזכות וכח הספרים הנוראים הקדושים, שנשרפו ונתעלמו מן העולם בשביל זה, כאשר גלית לנו על ידי חכמיה הקדושים.

ועזרנו וזכנו, שספרים אלו שנשארו מהצדיקים-אמתים, מעט מהרבה, יתפשטו ויצאו בעולם, ויפוצו מעינותיהם חוצה, ויעשו פעלתם בשלמות.

וימשך רוחו של משיח בעולם, ויהיה נעשה "רוח קנאה", לטהר את ישראל מזהמת תאות-נאוף.

שנזכה אנחנו וכל עמך בית ישראל, לשבר ולבטל תאוה זאת מאתנו לגמרי, ולא יבא עלינו שום הרהור ומחשבה רעה חסו-שלום, רק נזכה להיות קדושים ופרושים בקדשה ובטהרה גדולה, פרצונך הטוב באמת.

עשה למען שמך, עשה למען ימינך, עשה למען קדשתך, עשה למען

מהמִכְרָח לָנוּ בְּשִׁבִיל קִיּוֹם הַגּוֹף, וְנֹאכַל
לְבַד לְקִיּוֹם גּוּפָנוּ, וְנִמְעַט תְּאוֹת טְבַעְנוּ.

וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת בְּכֹל הַצְּדִיקִים הָאוֹכְלִים
לְשִׁבַע נֶפֶשׁ דְּקִדְשָׁה, כְּמוֹ
שְׁפָתוֹב: "צְדִיק אוֹכֵל לְשִׁבַע נֶפְשׁוֹ".

עַד שְׁנִזְכָּה, שֶׁתִּשָּׂא לָנוּ פָּנִים וּתְחַנְּנוּ,
כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "יִשָּׂא יְהוָה פָּנָיו
אֵלַי, וְיִשֵּׁם לִי שְׁלוֹם". וְנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ
'הָאֲרֵת-פָּנִים' אֶל הַכְּבוֹד-דְּקִדְשָׁה.

❁ [ח] לְקוּטֵי-תְפִלוֹת ח"א סז ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א סז. 'זיבן ה' אלקים את הצלע')

"יָאֵר ה' פָּנָיו אֵלַי וַיְחַנְּךָ. יִשָּׂא ה' פָּנָיו אֵלַיךְ"

(במדבר ו, כה-כו)

וּבִבֶן תִּרְחַם עָלֵינוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ, וְתַהֲיֶה
בְּעֶזְרָנוּ מַעֲתָה, שְׁנִזְכָּה לְשִׁבַר
בְּאֵמַת 'תְּאוֹת אֹכִילָה וְשִׁתָּה'. וְנִזְכָּה
לְהִסְתַּפֵּק בַּמַּעַט, לְאֹכַל מַעַט בְּקִדְשָׁה
גְדוּלָה, וּלְהִסְתַּפֵּק מִמֶּנּוּ.

וְנִדְקְדֵק עַל עֲצָמָנוּ מִפְּזִית וְעַד כְּבִיצָה,
לְבִלִי לְאֹכַל אֶפְלוּ מִשָּׂהוּ יוֹתֵר

חג השבועות

– 'חג השבועות' אצל רבנו ז"ל –

[א] דרפנו הנה: להיות אצלו על 'ראש-השנה', ועל 'שבת חנכה', ועל 'חג השבועות'. ובאלו השלשה זמנים היינו אצלו תמיד מיום שקבע דירתו פה ברסלב. והנה מצוה ומזהיר להיות אצלו בשלו השלשה זמנים.

והנה תמיד אומר תורה נפלאה באריכות גדולה באלו הזמנים וכו'. וב'שבועות' הנה אומרה גם-כן כמו בראש-השנה, בין השמשות של יום שני דשבועות, ונכנס הרבה לתוך ליל שני.

אך ביותר ויותר הזהיר: "להיות אצלו על ראש-השנה" וכו'!

אשרי העת, אשרי השעה, אשרי הרגע – שזכינו לעמד לפניו, לשמע הבל-פיו הקדוש. מי יתן לנו עכשו שעה כזו – היינו מתגלגלים אלפים פרסאות בעפר, כדי לזפות לבוא לפניו, לשמע הבל-פיו הקדוש, העולה על כל הקדשות. (חיי-מוהר"ן סכו)

[ב] הנה מתלוצץ מאד מהחולקים עליו ואומרים: שתורתו קבל מזמנו רבי נחמן הארבענקיר ז"ל.

ואמר בדרך-צחוק: כמה היטיב עמי זקני שהשאיר לי תורות באלו מבין ממש לכל ענין וענין שיהיה מענינא דיומא. וכפי מה שאריכין האנשים השומעים, כגון על 'שבת חנכה' מ'חנכה', ועל 'שבת נחמו' פיוצא בו וכו', וכל האנשים עם כל הצטרכותם בגשמיות וברוחניות יהיו נכללים בזאת התורה באותו העת, וכל מה שעבר בעולם אז וכו'.

כלומר: הלא בתורתו הנה כלול כל מה שהיה צריך כל אחד ואחד מהשומעים, באשר ראינו בעינינו בפשיטות כמה וכמה מעשיות נוראות בענין זה, איך מה שהיה צריך כל אחד ואחד בגשמיות ורוחניות וכל מה שעבר בעולם אז, הכל נכלל בתורתו. וגם התורה דברה מענינא דיומא. מלבד שאר ענינים וחדושים נפלאים שראינו בשעת אמירת תורתו הנוראה. שכל מי שהיה לו מח בקדקדו ראה שהם

דברי אלקים חיים שנתגלו לו עתה מן השמים ממקור עליון קדוש ונורא ונשגב מאד מאד. כי הנה חדושים חדשים שלא נשמעו בעולם. (שיחות-הר"ן ריא)

[ג] פעם אחת ספר רבנו ז"ל מענין 'עולם התהו' (עין חיי-מוהר"ן קא); ואז אמר עצה לזה: "שישבע בנקיטת חפץ כשור: שכל ימי חיינו לא יעבר עליו אחד משלשה זמנים הקבועים להיות אצלו. הינו: על ראש-השנה, ועל שבועות, ועל שבת חנכה!" – כי אז היה זמן קהלה לכל.

והשני זמנים אחרים – הנה החיוב רק על אותם שאינם רחוקים ממקומו כל כך. והרחוקים – הנה להם זמנים אחרים, הינו: שבת-שירה ושבט-נחמו, כי אז הנה הוא ז"ל נוסע אליהם.

וגם להשבע: "שתכף אחר המיתה וההסתלקות, הוא מכרח לבא אליו ז"ל!" – ואז יהיה הפל על נכון.

וספר מעשה לענין זה וכו' (עין-שם).

אמר המוציא-לאור (ספר 'פוכבי-אור', ר' שמואל הורוביץ ז"ל): ששמעתי באומין מאנשי-שלומונו: שרבנו ז"ל סיים כך: "אבל מי שזכה להיות אצלי השלשה פעמים בשנה, הינו: ראש-השנה, שבועות, שבת חנכה – ינצל מ'עולם-התהו'! השם יצילנו אמן.

(פוכבי-אור, כתב-יד הרב מטשעהרין ז"ל)

[ד] והנה דרפנו היתה: לנסע אליו תמיד על 'חג השבועות'. (ימי-מוהר"ן ת"ח"א כ"א-כ"ב-כג)

[ה] בחיי מוהר"ן ז"ל, היו אנשי-שלומונו נוסעים ומתקבצים אליו לעיר ברסלב, על 'שבת חנכה' ו'שבועות' – כי הנסיעה אליו היתה ממש כמו שנוסעים לרבנו הקדוש. [וכן מובן ממכתביו בעלים לתרופה – מובא להלן].

אולם לאחר הסתלקותו נפסק הדבר, ומעט מעט התחילו לבוא אז לאומאן. (שיח-שרפי-קדש החדש ח"א תרעט)

[ו] תמיד היו נוסעים לאחר הסתלקות רבנו ז"ל על חג השבועות, לברסלב למוהר"ן ז"ל. אך בשבועות האחרון שלו, מוהר"ן ז"ל חגג באומן, וכתב מקדם לאנשי-שלומונו: "שהיה על שבועות באומן",

ואנשי־שְׁלוֹמֵנוּ נִקְבְּצוּ מִכָּל הַסְּבִיבוֹת לְאוֹמֵן, וְזֶה הָיָה אֲצִלוֹ בְּיָמֵי גְדוּלָה, כְּמוֹ שֶׁרַבְּנֵנוּ ז"ל בְּשָׁבוּעוֹת שָׁלוֹ הָאֲחֵרוֹן הָיָה בְּאוֹמֵן יִשִּׁיבְתוּ וְנִקְבְּצוּ אֵלָיו, כֵּן גַּם הוּא עָשָׂה כֵּן. (נְעִימוֹת-נְצַח מִכְּתָב א)

[ז] כָּל תַּלְמִידָיו הַקְּדוּשִׁים, כָּלֵם הָיוּ קְדוּשִׁים, וְזָכוּ לִקְבֹּל פָּנֵי רַבֵּם בַּעֲלֵיתֶם אֵלָיו ג' פְּעָמִים בַּשָּׁנָה, הֵינּוּ: (א) בְּרֵאשִׁי-הַשָּׁנָה, (ב) בְּחֻנְפָּה, (ג) וְשָׁבוּעוֹת]. (חֲכָמָה-וְיָתִיבוּנָה, סִימָן א)

'חג השבועות' - הוא אחד מן הזמנים שהיה חיוב [לא מצד ההכרח הגמור כמו ראש־השנה, פמוגן] לנסע לרבנו ז"ל. וגם באומן עד היום, הוא בחינה השנייה של ראש־השנה, שנתקבצין ובאין מכל המקומות, והולכין 'ערב שבועות' על ה'ציון־הקדוש'. וב'חג השבועות' מתפללין יחד בהקלויז, בשמחה והתעוררות חזק וחיית גדול, וגם לומדין ביחד ספרי רבנו ז"ל. וכמו שרבנו ז"ל בחייו היה אצלו נסיעה גדולה מאנשיו והיה אומר תורה. וגם מוהרנ"ת ז"ל היה לו מסירת־נפש הרבה לבוא על שבועות לרבנו ז"ל (וכמו בא בחייו מוהר"ן, וב'מי־מוהרנ"ת' ח"א).

מפתח התורות הקדושות מספר־הקדוש לקוטי־מוהר"ן שנאמרו ב'חג השבועות' (ועוד כמה השייכים לחג השבועות)

א. ח"א ד - "אנכי ה' אלקיך".
(שבועות תקס"א או תקס"ב, ב'זלאטיפאליע')

ב. ח"א יא - "אני ה' הוא שמי".
(שבועות תקס"ג - חל ביום ו'שבת)

ג. ח"א יט - "תפלה לחבקוק".
(שבועות תקס"ד - חל ביום ד'ה)

ד. ח"א כט - "האי גברא דאזל".
(שבועות תקס"ו - חל ביום ו"ז)

ה. ח"א נא - "אמר רבי עקיבא".
(ליל א' דשבועות תקס"ג - וְחָזַר וְנִשְׁנָה אַחַר שָׁבוּעוֹת לְמוֹהֲרַנ"ת ז"ל)

ו. ח"א נו - "וביום הבפורים".
(שבועות תקס"ה - חל ביום ב'ג)

ז. ח"א סה - "ויאמר בעז אל רות".
(סיון תקס"ו - אחר פטירת בנו שלמה אפרים ז"ל)

ח. ח"א סז - "ויבן ה' אלקים את הצלע".
(שבועות תקס"ז, ב'זאסלאב' אחר פטירת זוגתו ז"ל - חל ביום ו'שבת)

ט. ח"א קצז - "לשון־הרע של העולם".
(קדם שבועות תקס"ה)

י. ח"ב ד - "ואת הערבים".
(שבועות תקס"ט - חל ביום א'ב)

יא. ח"ב עב - "חיים נצחיים".
(שבת יתרו תק"ע - אחר סעדת שחרית)

יב. שיהות־הר"ן נא - "העולם־הזה אינו כלום".
(ליל א' דשבועות תקס"ט - מוצאי־שבת)

יג. המעשה מ"הפוס עם הפלומפ".
שאחרי ספורי־מעשיות]. (שבועות תקס"ז, ב'זאסלאב' אחר פטירת זוגתו ז"ל - חל ביום ו'שבת)

יד. בתורה 'תקעו־תוכחה' (לקוטי־מוהר"ן ח"ב ח), שנאמרה בראש־השנה האחרון לחיי רבנו - מבאר שם גם מענין 'שבועות'.

והסביר ר' אברהם בן ר' נחמן ז"ל: שהוא גם מפני שבשבועות האחרון לא אמר רבנו תורה (תיימוהר"ן רב: ר"ט), ועל־כן כשאמר תורה בראש־השנה, הזכיר את ענין שבועות, וכדי למלא את החסר (ועין גם בפרקאות־להקמה). (שיח־שרפייקנדש ח"ג תקד)

עניני חג־השבועות, מעמד הר־סיני, ומתן־תורה - מסדרים לפי סדר התורות והשיחות -

א.
(שיר־נעים של רבנו ז"ל, בתחלת הספר)
משה עָלָה לְמָרוֹם וְעָנַן לְבוּשׁוֹ. נִמְצָא הַמְּחִיב דְּבַר עֵמוּ בְּכָל פַּעַם, וּפִרְשׁ מִן הָאִשָּׁה.

ב.

(ח"א א)

ה'תורה' היא בחינת וי"ו, פי "הלווחות ארכו וי"ו ורחבו וי"ו" (בבא-בבא פתרא יד.), זהו בחינת (שם עג.) "אלותא, דהינו 'מקלות', דחקיק עלה אהיה אשר אהיה".

הינו: שהתורה שעוסקין - הוא בחינת 'מקלות' ו'שמות', שבזה מבין ומכניעין ה'יצר-הרע', ומגרשין ה'שגעון' וה'רוח-שטות'.

ג.

(ח"א ג)

התקון שיוכל לשמע נגינה' מכל אדם, הוא על-ידי שילמד בלילה, תורה שבעל-פה' - הינו: 'גמרא' שהיא בחינת 'לילה'.

בדאיתא במדרש (מדרש תהלים יט): "כשהיה משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה, כשהיה לומד תורה שבכתב היה יודע שהוא יום, וכשילמד תורה שבעל-פה היה יודע שהוא לילה".

ד.

(ח"א ד, ו - נאמרה בחג השבועות

שנת תקס"א או תקס"ב)

ה'תורה' נקראת 'אש', שמשם ה'מלכות', כמו שכתוב (ירמיה כג, כט): "הלוא כה דברי פאש", וכתוב (משלי ח, טז): "בי מלכים ימלכו".

ה.

(ח"א ד, ח - נאמרה בחג השבועות

שנת תקס"א או תקס"ב)

ה'תורה' נקראת 'חלב', כמו שכתוב (שיר-השירים ד, יא): "דבש וחלב תחת לשונך".

ו.

(ח"א ז, ג-ה)

ה'עצות' שמקבל מצדיקים' - הוא בחינת 'נשואין וזוג'.

וכשמקבלין 'עצות' מ'רשעים' - הוא בחינת 'נשואין בקלפה',

"הנחש השיאני" (בראשית ג, יג), לשון 'נשואין'. 'עצות הנחש' שקבלה, הוא בחינת 'נשואין', ועל-ידי 'נשואין' הטיל בה 'זמא'.

ו"במעמד הר-סיני פסקה זהמתן" (שבת קמו.) - כי שם קבלו "תרי"ג עטין דקדשה" (זהר יתרו פב), והיתה להם 'נשואין בקדשה'.

ובשביל-זה: "התורה מתיש פח" (סנהדרין כו:), ונקראת 'תושיה', פי הם "תרי"ג עטין", כמו שכתוב (משלי ח, יד): "לי עצה ותושיה". ו'עצות' הם במקום 'נשואין', בחינת 'זוג' המתיש פח.

וזה פרוש (בבא-בבא עד.): "תא אחוי לך טורא דסיני" [סוחר ישמעאל אמר לרבה בר בר חנה: בא ואראה לך את הר סיני]. אזלי וחזאי דהדרן לה עקרבי" [הלכתי וראיתי שמסובבים אותו עקרבים] וכו'.

"תא ואחוי לך טורא דסיני" - שהוא בחינת 'עצות', פי שם קבלו 'תרי"ג עטין'.

"חזאי דהדרן לה עקרבא" - הינו: שיש 'עצת נחש', 'עצת רשעים', שעל-ידיהם אין יכולים לקבל 'עצת צדיקים' 'זרע אמת' (ירמיה ב, כא) וכו'.

ז.

(ח"א ז, בסוף)

"מ"ם וּסְמִ"ךְ שְׁבִלְוֹחַת בְּנֵם הָיו עוֹמְדִין" - כי 'מס' הוא בחינת ה'שכחה'.

וְעַל־זֶה אָמְרוּ רַז"ל (תּוֹגִיגָה ט:): "אִין דּוֹמָה הַשּׁוֹנָה פֶּרְקוּ מֵאָה פְּעָמִים לְמֵאָה פְּעָמִים וְאֶחָד" - כי 'מ"ס' בגימטריא 'מאה', ועד 'מאה' שולט ה'שר של שכחה'.

וְזֶה שֶׁהִמְתִּיקוּ חַז"ל: "מ"ם וּסְמִ"ךְ" - הינו: 'מ"ס' שהוא בחינת ה'שכחה'.

"בְּנֵם הָיו עוֹמְדִין" - כי 'נס' הוא ה'פך השכחה', כי 'נסים' הם בחינת 'תפלה', בחינת 'אמונה', ה'פך השכחה'.

ח.

(ח"א ח, ב'ח-ט-בסוף)

עֵקֶר רְוַח־חַיִּים הוּא בְּהַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (בְּרֵאשִׁית א, ב): "וְרוּחַ אֱלֹקִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם" - הוּא הַתּוֹרָה, וְהַצְדִּיקִים דְּבָקִים בְּתוֹרָה, וְעַל־כֵּן עֵקֶר הַרְוַח־חַיִּים הוּא אֶצְלָם.

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵכוֹת ג): "רוּחַ צְפוֹנִית הַמְּנַשֶּׁבֶת בְּכַנּוֹר שֶׁל דָּוִד" - כי "כנור של דוד היה של חמש נימין" (תקוני-זהר כו, כח, נא): "כְּנָנֵד חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה".

וְכֵן (זהר צו לב, על ירמיה ב, ח): "וְתַפְשִׁי הַתּוֹרָה, אֶלֶיךָ דְתַפְשִׁין בְּכַנּוֹרָא". "חֲמִשׁ אֲנִי אֵית לָרֵאָה" (חולין מז).

כִּי רְוַח־חַיִּים הוּא בְּהַרְאָה, וּמִשָּׁם הַמְּשַׁכֵּת הַרוּחַ שֶׁל הָאֲנָחָה, וְעַל־כֵּן "אֵית לָהּ חֲמִשׁ אֲנִי לָרֵאָה" - כְּנָנֵד חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה, חֲמִשָּׁה נִימִין דְּכַנּוֹר דְּדָוִד, שְׁשָׁם הַרְוַח־חַיִּים.

וְזֶה בְּחִינַת (בְּבֵא־בְתָרָא עד): "וְזָקִיף רַמְחָא" - רַמְחָא ה' הוּא בְּחִינַת רַחֲמֵי מ"ם - בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית א, ב): "וְרוּחַ אֱלֹקִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם".

הַיְנוּ: הַתּוֹרָה שֶׁנִּתְּנָה לְאַרְבָּעִים יוֹם, שְׁשָׁם הַרְוַח־חַיִּים, כְּלוֹמֵר: שֶׁהַצְדִּיק הָיָה לוֹ בְּחִינַת הַרוּחַ שֶׁמְקַבֵּל מֵהַתּוֹרָה.

וְעַל־כֵּן בְּמִצְרַיִם שֶׁהָיָה קֹדֶם קְבַלְתַּי הַתּוֹרָה, וְלֹא הָיָה לָהֶם מִהֵיכָן לְקַבֵּל הַרְוַח־חַיִּים, נֶאֱמַר בָּהֶם (שְׁמוֹת ו, ט): "מִקְצֶר רוּחַ", שֶׁהוּא הַפֶּךְ "אַרְךְ־אֵפִים" (שָׁם כד, ז).

כִּי לֹא הָיָה לָהֶם מֵאִין לְקַבֵּל הַרְוַח־חַיִּים, שֶׁהוּא בְּחִינַת "אַרְךְ־אֵפִים", מֵאֲרִיךְ רוּחָהּ" (תְּרַגּוּם שָׁם; יְרוּשָׁלַיִם תַּעֲנִית פ"ב ה"א), בְּחִינַת הַרְוַח־חַיִּים שֶׁמְמַשִּׁיכִין עַל־יְדֵי אֲנָחָה לְהַשְׁלִים הַחֶסְרוֹן.

וְזֶהוּ בְּחִינַת: "מְלֵאפוּם, מְלֵא פוּם" (סִפְר הַנְּקוּד לְרַבֵּנוּ יוֹסֵף גִּיקְטָלִיא, בַּעַל שְׁעָרֵי אֲוֶרָה) - כִּי מְלֵאפוּם הוּא יו"ד וָא"ו, בְּחִינַת יו"ד מִיְנֵי דְפִיקוּן, כְּנָנֵד יו"ד הַדְּבָרוֹת, וְהַדְּפִק' הוּא עַל־יְדֵי הַרוּחַ.

וְעַל־כֵּן הֵם עֲשֶׂרָה מִיְנֵי דְפִיקוּן, כְּנָנֵד עֲשָׂרַת הַדְּבָרוֹת - כִּי הַרוּחַ שֶׁהוּא הַדְּפִק', הוּא בְּהַתּוֹרָה.

וְהַיְנוּ הוּא בְּחִינַת הַמְּשַׁכֵּת הַרוּחַ, וְהַיְנוּ: "מְלֵאפוּם, מְלֵא פוּם" - כִּי עַל־יְדֵי הַמְּשַׁכֵּת הַרוּחַ, נִשְׁלָם הַחֶסְרוֹן.

וְזֶהוּ שְׁדִקְדֵק (תְּהִלִּים פֵּא, יא): "אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ הַמַּעֲלֶךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" - כִּי דִיקָא אַחַר יְצִיאַת־מִצְרַיִם, שָׂאז נִתְּבַטֵּל בְּחִינַת "מִקְצֶר רוּחַ", וְקַבְּלוּ הַתּוֹרָה אֲשֶׁר

שם ה'רוח' - אזי דיקא: "הרחב פיך
ואמלאהו", שנתמלא ה'הסרון' בנ"ל -
שזהו בחינת "מלאפום, מלא פום", בחינת
ש'למות ההסרון'.

וזוה בחינת (תהלים סח, יח): "רכב אלקים
רבתיים אלפי שנאן".

"אלפי" - בחינת (בראשית לו, מ): "אלופי
עשו".

ועל-ידי "רכב אלקים רבתיים", בחינת
'קבלת-התורה', שמשם
מקבלין ה'רוח-חיים' ה'רבנים-דקדשה' -
על-ידי-זה: "אלפי שנאן", כמו שדרשו
חז"ל (עבודה-זרה ג): "אל תקרי שנאן, אלא
שאינן".

שעל-ידי 'קבלת-התורה' ששם ה'רוח
דהרב דקדשה', נתבטל
ונכנעין 'אלופי עשו', 'רבבי עשו' (התרגום
של אלופי עשו), בחינת ה'רב דקלפה', בבחינת
"אלפי שאינן" - ש'אלופי עשו' נתבטל
ואינן.

ט.

(ח"א י, זח)

ה'תורה' היא גם-כן בחינת 'דין' ו'רגליו',
כי יש בה'תורה': 'נגלה' ו'נסתר'.

'נגלה' - הוא בחינת 'ידיים', כמו שכתוב
(שיר-השירים ה, ד): "דודי שלח ידו מן
החור". "מן החור" - הינו (שמות לב, טז):
"חרות על הלחות", שהוא ב'נגלה'.

ו'נסתר' - הם בחינות 'רגליו', כמאמר
חז"ל (ספח מט: על שיר-השירים ז, ב):
"חמוקי ירכיה, מה ירך בסתר" וכו'.

ו"כלליות-התורה' נקראת 'לב',
שמתחלת בב'

ומסימת בל" (זהר פנחס רטו. תקוני-זהר סז. ספר-
הפליאה; ריקאנטי, פרשת ויקהל) - ששם 'משפן'
ה'רוח', "דנשיב בשית פרקין דדרועין ושית
פרקין דרגליו" (תקוני-זהר נג.), הינו: ב'נגלה'
וב'נסתר'.

וזוה בחינת 'מרדכי ואסתר', שהיה להם
הכח לבטל העבודת-אלילים של המן.
ובשביל-זה בימיהם קבלו ישראל התורה
מחדש, כמאמר חז"ל (שבת פח. על אסתר ט, כז):
"קימו וקבלו, קימו מה שקבלו כבר".

"קימו" - בחינת 'רגליו'. "וקבלו" -
בחינת 'דין'. והוא בחינת התורה
בעצמה.

וזוה בחינת 'מרדכי ואסתר'. "מרדכי" -
'מר דרור' (חולין קלט: על שמות ל, כג).
'דרור' לשון 'חרות', בחינת 'ידיים', בחינת
"דודי שלח ידו מן החור". ו'אסתר' - בחינת
'שוקין', "מה ירך בסתר".

וזוה בחינות 'עמר שעורים'. 'עמר' - זה
בחינת 'מרדכי', 'עין מר', 'מר
דרור', "לשון חרות" (ראש-השנה ט:), בחינת
"חרות על הלחות", כמו שאמרו (ערובין נד:):
"אל תקרי חרות אלא חרות", בחינת 'התורה'
ב'נגלה' וכו'.

י.

(ח"א יג, ב-ג ד-הו; פתב-יד רבנו
ז"ל בסוף הספר, השיך לתורה זו)

זה בחינות "התגלות אורייתא דעתיקא"
פתימאה לעתיד-לבוא" (עין זהר
בהעלתך קנב.).

כי עמר קבלת-התורה, על-ידי השכל,
שהוא 'משה-משיח'. ומי שיש לו
בחינת 'משה-משיח', יוכל לקבל 'תורה',

וְיָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ 'הָאֲרֶת־הַתּוֹרָה' לְלַמֵּד שְׂאֵר
בְּנֵי־אָדָם.

כִּי 'הַתְּגַלּוֹת־הַתּוֹרָה' - בָּא מ'יְחֻדָּא
דְּקַדְשָׁא־בְרִיךְ־הוּא וְשְׂכִינְתָּהּ, כְּמוֹ
שְׂכֵתוֹב (מְשַׁלֵּי א. ח): "שְׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אַבִּיךָ"
וְכוּ, "אַבִּיךָ דָּא קַדְשָׁא־בְרִיךְ־הוּא, וְאַמְרָךְ דָּא
כְּנֶסֶת־יִשְׂרָאֵל" (זֶהר יִתְרוֹ פּת. פְּנִיחַס רִיג.).

וְיְחֻדָּם: עַל־יְדֵי ה'עֲלָאת נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל'
בְּבַחֲיִנַת 'מִיּוֹד־נוֹקְבִין', וְהַחֲכָם
יְכוּל לְקַח ה'נַפְשׁוֹת' וְלְהַעֲלוֹתָם בְּבַחֲיִנַת
'מִיּוֹד־נוֹקְבִין'. וְעַל־יְדֵי ה'יְחֻד' הַזֶּה, נוֹלֵד
ה'תּוֹרָה'.

וְכַשְׁעוֹלָה הַחֲכָם עִם הַנַּפְשׁוֹת, בְּבַחֲיִנַת
(שָׁם כּא, כב): "עִיר גְּבוּרִים עָלָה
חָכָם" - וְנַפְשׁ' זֶה בְּחִינַת 'רְצוֹן', שְׁכָל אֱלוֹ
הַבָּאִים ל'חֲכָם־הַדּוֹר', כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ אִיזְהוּ
רְצוֹן - וְהַצְדִּיק לוֹקַח כָּל הַרְצוֹנוֹת וְעוֹלָה
עִמָּהֶם.

עַל־יְדֵי־זֶה (שָׁם): "וַיִּרְדּוּ עִז מִבְּטָחָה" -
בְּבַחֲיִנַת (יִחְזַקְאֵל א. יד): "וְהַחֲיִית
רְצוּא וְשׁוֹב".

"רְצוּא" - ב'עֲלִיּוֹת־הַנַּפְשׁוֹת'. "וְשׁוֹב" -
ב'חֲזָרֶת־הַנַּפְשׁוֹת', עִם ה'תְּגַלּוֹת־
הַתּוֹרָה'.

וְעַל־יְדֵי ה'מְשַׁכֵּת־הַתּוֹרָה' - נִמְשָׁךְ
'הַשְּׂגָחָה'. כִּי הַתּוֹרָה הִיא טַנְת"א
[טְעָמִים, נְקוּדוֹת, תְּגִין, אוֹתִיּוֹת], שָׁהֵם: "תֵּלֶת גְּוִיָּין
דְּעֵינָא וּבֵת־עֵין" (תְּקוּנֵי־זֶהר קכז:).

נִמְצָא: כְּשִׁחְכָם מִבִּיא 'תּוֹרָה', מִבִּיא 'כַּח־
הָרְאוֹת' שֶׁל 'הַשְּׂגָחַת הַשָּׁם־
יִתְבָּרַךְ' עֲלֵינוּ, וְכֹל־אֶחָד כְּפִי קְרוֹבוֹ אֵל
הַתּוֹרָה, כֵּן ה'שְׂגָחַת הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ' עָלָיו.

וְזֶהוּ בְּחִינַת תְּקוּנָא ד'מְרַכְבְּתָא עֲלָא'
ו'מְרַכְבְּתָא תַּתָּא' - שְׁעַל־יְדֵי הַחֲכָם
שְׁלוֹקַח הַנַּפְשׁוֹת וְעוֹלָה עִמָּהֶם, נִתְתַּקְּנוּ שְׁנֵי
הַמְרַכְבּוֹת'.

כִּי יֵשׁ 'אַרְבַּע חֵיּוֹת בְּבַחֲיִנַת נַפְשׁ' ו'אַרְבַּע
חֵיּוֹת בַּתּוֹרָה' שְׁנוֹשְׂאִין הַכֶּסֶּא - 'אַרְיֵה',
'שׁוֹר', 'נֶשֶׁר', 'אָדָם'.

וְזֶה פְּרוּשׁ (בְּכַא־בְּתָרָא עג:): "אֲשַׁתְּעוּ לִי
נְחוּתֵי יַמָּא, בֵּין גָּלָא לְגָלָא תֵּלֶת מָאָה
פְּרָסִי, וְרוּמָיָא דְּגָלָא תֵּלֶת מָאָה פְּרָסִי. זְמַנָּא
הָדָא הָוִי אֲזִלְיָנָא בְּאַרְחָא, וְדַלְיָנָא גָּלָא, עַד
דְּחִזְיָנָא בִּי מְרַבְּעָתָא דְּכוּכְבָּא זוּטָא, דְּהָוִי
כְּמַבְזַר אַרְבַּעִין גְּרִינָא בְּזָרָא דְּחַרְדָּלָא".

[סְפָרוּ לִי יוֹרְדֵי־הַיָּם: בֵּין גַּל לְגַל יֵשׁ שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת פְּרָסָה,
וְגוֹבָה הַגַּל שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת פְּרָסָה. פַּעַם אַחַת הָיִינוּ מִהֲלָכִים
בְּדֶרֶךְ הַיָּם, וְהַגְּבִיָּה אוֹתָנוּ הַגַּל לְרַקִּיעַ, עַד שֶׁרְאַיְנוּ מְקוֹם
שְׂכִיבָתוֹ (מוֹשֶׁב) שֶׁל כּוֹכַב קֶטָן שֶׁבְּקַטְנִים. שֶׁהָיָה בְּגִדְל שְׂטַח,
שֶׁל זְרִיעַת אַרְבַּעִים כּוֹר חֲרָדְל].

"נְחוּתֵי יַמָּא" - הֵינּוּ 'מְמַשִּׁיכֵי יַמָּא־
דְּאוּרִיתָא' לְזֶה הָעוֹלָם וְכוּ'.
וְה'גָּלִים' הֵם ה'נַפְשׁוֹת' וְכוּ'.

"וְדַלְיָנָא גָּלָא" - הֵינּוּ: שְׁדַלְיָנָא הַנַּפְשׁוֹת
לְמַעְלָה, בְּבַחֲיִנַת: "עִיר גְּבוּרִים
עָלָה חָכָם".

"עַד דְּחִזְיָנָא בִּי מְרַבְּעָתָא דְּכוּכְבָּא זוּטָא" -
הֵינּוּ: שְׁגַרְמָנוּ זְוִיגָא עֲלָא'.

"מְרַבְּעָתָא" - זֶה בְּחִינַת 'זְוִיג', כְּמוֹ
שְׂכֵתוֹב (תְּהֵלִים קלט, ג): "אַרְחֵי
וְרַבְעִי". 'שְׂכִינְתָא' נִקְרְאת בְּשַׁעַת 'זְוִיג':
'כוּכְבָּא זוּטָא', כְּמוֹכָא בְּזֶהר (בְּלֶק קצא):
"אַתְעֵבִידַת נִקְדָּה זְעִירָא מְגוֹ רְחִימָתָא, כְּדִין
אַתְחַבְּרָא בְּבַעְלָה".

"וְהָוָה כְּמַבְזַר אַרְבַּעִין גְּרִינָא בְּזָרָא
דְּחַרְדָּלָא" - כְּמוֹכָא בְּזֶהר (פְּנִיחַס

השירים; זהר-הקדוש רות; 'מגלה-עמקות' ואתחנן אופן קפו; 'שקל-ההקדוש' בראשית ב' בשם האריז"ל; ועוד), ויש לכל הנשמות שרש למעלה ב'מהשבה דקדשא-בריך-הוא', כי "ישראל עלו במחשבה תחלה" (בראשית-רבה א, ד).

ובשנת-עוררים הנשמות על-ידי אותיות התורה' שהוציא מפיו ומתנוצצים זה לזה - זה בחינת 'זווג' שזה מקבל הארה מזה.

ועל-ידי הזווג של 'התנוצצות הנשמות שבמחשבה', נבראים 'נשמות גרים'.

גם ה'פושעי-ישראל' יש לו אחיזה ושרש ב'מחשבה-עליונה'.
ה'התנוצצות', התנוצץ גם שרש נשמתו בין שאר השרשים, ומגיע הארה לזה הפושעי-ישראל, משרש נשמתו. ועל-ידי הארה הזאת חוזר בתשובה.

וזוה שאמרו חז"ל (גדרים פא): "מפני מה תלמידי-חכמים אין בניהם תלמידי-חכמים, מפני שלא ברכו בתורה תחלה" - שצריך כל אדם, ובפרט תלמיד-חכם, לברך ולהאיר בלמוד תורתו בשרש הנשמות, הינו: "במחשבה תחלה", כי שם שרשנו.

נמצא: כשמביא הארה וברכה לתוך 'תחלת המחשבה', ועל-ידו מתנוצצין ומתברכין הנשמות, נמצא: כשממשיך נשמה לבנו - בודאי הוא ממשיך נשמה בהירה וזכה, ועל-ידי-זה גם בנו יהיה תלמיד-חכם.

אבל כשאין מאיר ומברך את ה'תחלה' על-ידי למודו - אז כשממשיך נשמה לבנו, הנשמה היא בבחינת (שירי-השירים ה, ב):

רמט): "האי חיה כד אתעברא, אסתתמת ולא יכילת לאולדא, עד דאתיא נחש ונשך בעריתא, כדין אתפתחת ונפק מנה דמא, והיא שתית לדמא - ואחר-כך אולידת".

[אותה חיה - בשעה שמתעברת, נסתמת, ואינה יכולה לילד. עד שמגיע נחש, ונשך לה באותו-מקום פעמים - ואז נפתחת ויוצא ממנה דם, והיא שותה הדם - ונפתחת ויולדת. (עירושם בזהר)].

וזוה בחינת "בזרא דחרדלא" - הינו בחינת 'טפת דם כחרדל' דנפק מנה, מחמת הנשיכה בבית-הזרע. "בזרא" - פרש רש"י: "בית זרע".

"ואחר-כך אולידת" - וה'תולדה' הזאת היא ה'תורה' פנ"ל, והתורה הזאת היא הולכת דרך 'ארבעים יום', הינו בחינת: "שאר חיותא, שהם 'ארבעים', עשרה לכל סטר", כמובא שם (בזהר הנ"ל).

וזוה בחינת: "ארבעין גריוא", בחינת "ארבעין חיותא", שהם 'ארבעים יום של התורה'.

יא

(ח"א יד, ג-ד-ה)

אי-אפשר לקרב את הגרים עם בעלי-התשובה, ואי-אפשר לבוא להתעוררות-התשובה, הן לרשעי-ישראל הן לגרים - אלא על-ידי התורה שמאירין להם אל מקום שהם שם.

כמו שכתוב (משלי ה, טז): "פוצו מעינתיה חוצה" - שצריך להשקות אותם שהם מבחוץ, להודיע להם "הדרך ילכו בה" (שמות יח, כ).

כי "התורה הם ששים רבוא אותיות, כנגד ששים רבוא נשמות" (זהר-הקדוש שיר-

"אני ישנה", ואינה מאירה - מפני זה לא יהיה בנו תלמיד-חכם.

וזה: "שלא ברכו בתורה תחלה" - הינו שרש הנשמות, בבחינת: "ישראל עלה במחשבה תחלה".

יב.

(ח"א טו, ד"ז)

יש שני בחינות תורה: נגלה ונסתר.

על-ידי 'תורה-שבנגלה' - זוהו ל'תפלה'. ועל-ידי 'תפלה' במסירת-נפש שמבטל כל גשמיותו ואין גבול - זוהו ל'תורה-שבנסתר', ויכול להשיג ה'תורה' שלעתידי, שהיא אינה גבול, ואין נתפסת בגבול.

כי 'תורה שבנגלה' היא בחינת 'סיני', כמו שאמרו חז"ל (ברכות סד): "סיני ועוקר הרים, סיני עדיה, כי הכל צריכין למרי חטיא". ו'התורה שבנגלה' הכל צריכין לה. אבל ה'תורה שבנסתר' זעירין אנון דצריכין לה.

ובחינת 'סיני' הוא בחינת 'שפלות', כמו שאמרו (סוטה ה): "שהניח הקדוש-ברוך-הוא כל ההרים, ולא נתן התורה אלא על הר-סיני". ואמרו (שם ה): "שתפלת השפל אין נמאסת, כמו שכתוב (תהלים נא, יט): 'לב נשבר' וכו'.

וזהו פרוש: "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש" (שמות יט, ו).

"ממלכת" - זה בחינת 'תורה שבנגלה', כי "בה מלכים ומלכו" (משלי ח, טו), ו'מלכות' הוא בחינת 'נגלה', כי "אין מלך בלא עם" (פרקי-דרבנא ליעזר פ"ג), והכל

צריכין למלך, כי "הכל צריכין למרי חטיא".

ו"כהנים" - זו בחינת 'תפלה', בחינות 'אברהם', כמו שאמרו (גדרים לב): "שאמר הקדוש-ברוך-הוא לאברהם (תהלים קי, ד): אתה כהן לעולם וכו'.

"וגוי קדוש" - זה בחינת 'בית-המקדש', בחינות 'תורה שבנסתר' הנקרא 'קדש'.

יג.

(ח"א יט, א-ב ג' ד' ז' ח' ט' פסוק - נאמרה בחג השבועות שנת תקס"ד)

קשה להעולם: על מה צריך לנסע להצדיק לשמע מפיו, הלא אפשר לעין בספרים דברי-מוסר!?

אך באמת: הוא תועלת גדול - כי יש חלוק גדול בין השומע מפי הצדיק-האמת בעצמו, ובין השומע מפי אחר האומר בשמו, מכל-שכן בששומע מפי ששומע מפי השומע - כי יורד בכל-פעם מדרגא לדרגא, רחוק מפי הצדיק.

ובן בין השומע מפי הצדיק למעין בספר, הוא חלוק גדול ביותר.

כי צריך לזבד את הפנים - שיזכר כל אחד לראות את פניו, בפנים שלו, כמו במראה - עד אשר בלא תזכחה ובלא מוסר, יתחרט חברו תכף על מעשיו, רק ממה שיביט בפנים שלו, כי על-ידי שיביט בפנים שלו יראה את-עצמו כמו במראה, איך פניו משקע בחשו.

כי גדל יקר הערך של לשון הקדש - "שבו נברא העולם" (בראשית-רבה יח, ד) וכו'.

וּכְשֶׁמַּעֲלָה ה'טוב שבתרגום, ומשלים את הלשון הקדש - על ידי זה נתעוררין ונתגדלין הכח של האותיות של לשון הקדש שיש בכל דבר שבעולם. כי כל דבר, יש בו כמה צרופי-אותיות שבו נברא זה הדבר וכו'.

וְתֵאוֹת־נְאוֹף' נתבטל, על ידי הדבור של לשון הקדש. וכפי השלמות שמשלים הדבור של לשון הקדש, שהוא בחינת שבירת ובטול תאוות נאוף, בן נתגדל ונתעורר כח ה' שבמעשה בראשית, שהם האותיות שיש בכל דבר ודבר שבעולם.

וּמִי שיכול להתעורר 'התנוצצות-האותיות' שבכל 'מעשה-בראשית' שיש בכל דבר - אזי אכילתו ושתיתו וכל תענוגיו אינו אלא מ'התנוצצות-האותיות' שבאכילה ושתיה וכו'. הינו: בחינת 'התנוצצות-האותיות' של "לב אלקים שבמעשה-בראשית שיש בכל דבר" (זהר ותקונים בהרבה מקומות; תקוני-זהר-חדש, תקונא קדמא).

וּמִי שהוא חכם לבד - יכול להבין כל זאת בחכמתו, שידע האותיות שיש בכל דבר, כנ"ל.

אָבֵל שירגיש ויתענג רק מה'צרופי-אותיות' - זה אי-אפשר כי אם למי שהביא שלמות בלשון הקדש, והביא התנוצצות חדש בלשון הקדש של כל דבר, הינו: בהאותיות שיש בכל דבר וכו'.

כִּי לזכות שיהיו כל תענוגיו רק מהאותיות שבכל-דבר - זה אי-אפשר, כי-אם כשזוכה לשלמות לשון הקדש, דהינו: כשזכה לשבר 'תאות-משגלי' לגמרי,

ולהשלים את הלשון הקדש, עד שהביא התנוצצות חדש בלשון הקדש, דהינו בהאותיות שיש בכל דבר.

זֶה הצדיק שאוחז בזה - הוא דיקא זוכה לזה, שאינו מרגיש שום תענוג משום דבר אכילה ושתיה ושאר התענוגים שבעולם, כי אם מ'התנוצצות-האותיות' שיש בכל דבר, אשרי לו.

וּמִי שאוחז במדרגה זו: מזה מאיר לבו וכו', ועל ידי זה מתנוצץ 'פניו' באור הזה, בבחינת (משלי טו, יג): "לב שמח ייטב פנים".

וּכְשֶׁפָּנָיו מאירות בהזדככות הזה - אזי יוכל האחר לראות פניו בפנים הזה כמו במראה, ולהתחרט ולשוב בתשובה, כנ"ל.

וְזֶה בחינת (דברים ה, ד): "פנים בפנים דבר ה' עמכם" - הינו: על ידי שיש עמכם "דבור ה'", הינו 'שלמות לשון הקדש', על ידי זה מתנוצץ הפנים ומאירות כל-כף, עד שיוכל להתראות "פנים בפנים".

וְזֶה (זהר תרומה קעו; ספרא-דצניעותא, פרקא קדמא): "עד לא הוי מתקלא, לא הוי משגיחין אפין באפין".

כִּי קדם שהיה הלשון הקדש בשלמות, "לא הוי משגיחין אפין באפין" - עדין לא היה בחינת "פנים בפנים".

כִּי אי-אפשר לזכות לבחינת 'פנים מאירות' הנ"ל, שהם בחינת "פנים בפנים", כי-אם על ידי בחינת "מתקלא", שהוא בחינת 'שלמות לשון הקדש' כנ"ל.

כי עקר בחינת "פנים בפנים", הוא על-ידי: "דבר ה' עמכם", כנ"ל.

וזהו החלוק בין השומע מפי הרב, או מפי התלמיד, או מפי הספר - כי הצדיקים הם "גברי כח עשי דברו" (תהלים קג, ט) - שהם עושים ובונים הדבור של הקדוש-ברוך-הוא, הינו: הלשון-הקדש "שבו נברא העולם" וכו', בבחינות (פראשית-רבה ח, ז; רות-רבה ב, ג): "נמלך בנשמותיהם של צדיקים וברא את העולם".

כי על-ידי השעשועים שראה הקדוש-ברוך-הוא שיקבל מנשמותיהם של צדיקים, על-ידי-זה: "בדבר ה' שמים נעשו, וברוח פיו כל צבאם" (תהלים לג, ו) - הינו: שנעשה הדבור של לשון-הקדש "שבו נברא העולם".

כי הצדיקים הם בבחינת "עשי דברו" - שהם עושים הדבור של הקדוש-ברוך-הוא, שידבר ויברא את העולם. וכל-זה היתה 'קדם-הבריאה'.

גם עכשו: פשרוצים הצדיקים לשמע איזה דבור מהקדוש-ברוך-הוא, הם עושים תחלה את הדבור ובונים אותו - הינו: על-ידי 'מעשיהם-הטובים', זוכים לשמע דבורים מהקדוש-ברוך-הוא. נמצא: שאלו הדבורים נתהוו ונבנו על-ידם.

וזה בחינת (תהלים קג, כ - סיום הפסוק הנ"ל): "עשי דברו לשמע בקול דברו" - פשרוצים לשמע דבור מהקדוש-ברוך-הוא, הם עושים תחלה את הדבור בבחינת "עשי דברו" כנ"ל, ואחר-כך שומעים אותו הדבור מהקדוש-ברוך-הוא, בבחינת: "לשמע בקול דברו" - כי בזה הדבור, הקדוש-ברוך-הוא מדבר עמם.

ושלמות הדבור של לשון-הקדש' תליא ב'ראה', ו'ראה תליא באודניו" (תקוני-זהר קכב). נמצא: פשהצדיק שומע הדבור של תורה מפי הקדוש-ברוך-הוא, יש להדבור שלמות.

נמצא: מי ששומע מפיו בעצמו - מקבל דבור לשון-הקדש' בשלמות, הינו ב'ראה' וכו', ו'הראה תליא באודניו', כנ"ל.

אבל מי ששומע מפי אחר - הוא רחוק מזה השלמות, כי כבר ירד מפרגתו.

יד.

(ח"א נא, ט)

אנחנו נקראים "עם סגלה" (שמות יט, ה; דברים ג, ו; ועוד) - כמו 'סגלה' שעושין לרפואה, אף-על-פי שאין הטבע מחייב שיהיה זה לרפואה, אף-על-פי-כן מסגל לרפואה, וזה למעלה-מהטבע שאין השכל-האנושי מבין.

כמו-כן לקח אותנו השם-יתברך לעם סגלתו, אף-על-פי שאין השכל האנושי מבין, איך לקח עם מתוך עמים.

כמו בשעת 'קריעת ים-סוף' שקטרג מדת-הדין: "הללו עובדי עכו"ם" וכו' (זהר תרומה קע); - אף-על-פי-כן לקח אותנו ל'עם קדוש' (דברים ג, ו; יד, ב; יד, כא; כו, יט).

נמצא: שזה כמו 'סגלה' למעלה-מהטבע, למעלה משכל-אנושי, וזה בחינת 'מקיפין'.

ומי שזכה לאלו ה'מקיפין', להוליד אותם ולהכניס אותם בפנים - נמצא שזכה להבין את ה'סגלה'.

בבן: כל אחד ואחד לפני בחינתו, יש לו 'פנימי' ו'מקיף'! - וכל מה שהננו השם להבין ולחדש איזה דבר ולהכניס ה'מקיף' ל'פנים', בודאי הישר מחיב: "לגלות הסגלה לעם סגלה, ולהיטיב מטובו לאחרים!"

טו.

(ח"א נא, ט-בסוף - על הפיוט באקדמות: "לפומיה דעבידתא עבידן מטלתא")

"כל צדיק וצדיק נכוה מחפתו של חברו" (בבא-בבא עה), כי מקיף של זה גדול ממקיף של זה, והשכל שהוא מקיף לזה הוא פנימי לזה.

וגם לעתיד ש"תמלא הארץ דעה" (ישעיה יא, ט), ויהיה נעשה מה'שכל-המקיף, 'שכל-פנימי' - גם אז יהיו 'מקיפים אחרים', שכל אחד ישג לפי מדרגתו ועבודתו ויגיעתו אשר יגע בזה העולם וכו'.

וגם בין ישראל בעצמן - בודאי יהיה הפרש גדול בין כל צדיק וצדיק, מכל-שכן בין צדיק לרשע. כי מה שיהיה 'מקיף' לזה, יהיה 'פנימי' לזה.

וזהו: **"כל צדיק נכוה מחפתו"** - כי כשמגיע להשגה שלא ידע מזה מקדם, והוא אצלו דבר חדש - אזי נתלהב ונבער מאור ההשגה הזאת שהיא נפלאה אצלו.

אבל מי שכבר עבר בזאת ההשגה, והוא משיג עתה דברים נוראים וגדולים מזו ההשגה - אין לו שום התלהבות מזאת ההשגה.

וזה: **"כל צדיק נכוה ונבער ונתלהב"** - מ'השגה' - מ'חפתו' של חברו -

שאצל חברו היא דבר פשוט, שאינה מבערת ומחממת אותו כלל, עד שצריך להתכנסות ולחפות עצמו; והצדיק השני שלמטה ממנו, 'נכוה' ו'נבער' ממנה. (עין בפנים נפלאות הדבר הזה).

טז.

(ח"א נב, ט-יא)

לבוא לעזות דקדשה, הוא על-ידי 'שמחה', בבחינת (נחמיה ח, י): **"כי חדות ה' היא מעוזכם"**.

הינו: על-ידי בחינת: **"נעשה ונשמע"** (שמות כד, ז), שהוא בחינת ה'שמחה'.

כמו שאמרו רז"ל (שבת פח): **"בשעה שאמרו ישראל נעשה ונשמע, ירדו ששים רבוא מלאכים, ונתנו שני עטרות בראש כל אחד וכו', וכשחטאו נלקחו וכו', ועתיד הקדוש-ברוך-הוא להחזירם להם, שנאמר (ישעיה לה, י): ושמחת עולם על ראשם"**.

נמצא: ש"נעשה ונשמע", הם בחינת 'שמחה'. ועקר 'שלמות השמחה', הוא על-ידי 'יראה', שהיא בחינת 'נשמע'.

יז.

(ח"א נב, ט-יא)

"נעשה ונשמע" (שמות כד, ז) - הוא בחינת 'נסתרות ונגלות'.

"נעשה" - הוא בחינת 'נגלות', המצוות שאפשר לכל-אחד לקיים לפי מדרגתו.

ו"נשמע" - היא בחינת 'נסתרות', מה שגבוה ונסתר ממנו, בחינת

'דבורי-התורה שסביבות המצוה, שאין אנו יודעים העבודה שיש באלו הדבורים.

וזוה בחינת 'תורה ותפלה'. "נעשה" - הוא בחינת 'תורה', ה'נגלות' שיודע לקיים. ו"נשמע" - הוא בחינת 'תפלה', בחינת 'דבקות', בחינת 'נסתרות' וכו'.

וכן כל אדם לפי מדרגתו יש לו בחינת "נעשה ונשמע" - כי כשבא למדרגה גבוהה מהראשונה, אזי נעשה מה"נשמע" ש'לו, בחינת "נעשה". ואזי יש לו בחינת "נשמע" אחרת. וכן מדרגא לדרגא.

וכן בכל עולם ועולם יש בחינת "נעשה ונשמע" - כי מה שהוא להעולם הזה בחינת "נשמע", הוא לעולם-הגלגלים בחינת "נעשה", ויש להם בחינת "נשמע" גבוהה ממנו, וכן מעולם לעולם.

וכן במלאכים יש "נעשה ונשמע", כמו שכתוב (תהלים קג, כ): "גברי כח עשי דברו לשמע בקול דברו", וכמו שאמרו רז"ל (שבת פח.): "מי גלה רז זה לבני ש'מלאכי-השרת משתמשין בו" וכו'.

וצריך כל אדם שילך מדרגא לדרגא ומעולם לעולם, עד שיזכה בכל פעם לבחינת "נעשה ונשמע" גבוה יותר - שמבחינת 'נשמע' 'נסתר' 'תפלה', יהיה נעשה אצלו בכל-פעם בחינת 'נעשה' 'נגלה' 'תורה' - עד שיבוא ב'ראשית נקדת הבריאה, 'תחלת-האצילות'.

ובחינת "נשמע" שיש שם - הוא "תורת ה'" באמת, כי אין גבוה משם, רק "תורת ה'" ממש.

ואחר-כך כשנכלל באי-סוף - אזי: ה"נעשה", היא בחינת "תורת

ה'" ממש. וה"נשמע", הוא בחינת 'תפלת ה'" ממש.

וזוה בחינת (עבודה-זרה יט. על תהלים א, ב): "תורת ה' ותורתו". מתחלה "תורת ה'" - בחינת 'נסתר'. ואחר-כך כשהוא במדרגה גבוהה ממנה, נעשה "תורתו" - שנעשה מה"נשמע", "נעשה".

וזוה (דברים כט, כח): "הנסתרת לה' אלהינו" - בחינת "נשמע".

"והנגלת לנו ולבנינו" (שם) - בחינת "נעשה".

"עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת" (שם) - שילך מדרגא לדרגא, שיבוא לעולם שיהיה מה"נשמע", "נעשה".

"לעשות" - בחינת "נעשה".

"את כל דברי התורה" - בחינת 'דבורי-התורה שסביבות המצוה'.

"עד עולם" - שילך מדרגא לדרגא ומעולם לעולם.

אך כשרוצים לצאת ממדרגת "נעשה ונשמע" זה, למדרגת "נעשה ונשמע" גבוהה ממנה - צריך להיות ירידה קדם העליה, כי הירידה היא תכלית העליה וכו'. (עין בפנים באריכות).

יח.

(ח"א כב, בסוף - על הפיוט באקדמות: "לפומיה דעבידתא עבידן מטלתא")

לעתיד-לבוא צער הבושה גדול מאד, ואפלו "כל צדיק נכוה מחפתו של חברו, אוי לאותה בושה אוי

לְאוֹתָהּ כָּל־מֵה" וְכוּ' (בבא־בבא עה.). מִכָּל־
שָׁכַן אֵיךְ יִתְבַּיְשׁוּ הַחוֹטְאִים רַחֲמָנָא־לְצַלָּן.

וְאִם הוּא בְּמִדְרָגָה שְׂאִין צָרִיךְ לְהִתְבַּיֵּשׁ
מִשׁוּם אָדָם - יֵשׁ לְהִתְבַּיֵּשׁ מִהַקְדוּשׁ־
בְּרוּךְ־הוּא, כִּי "הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְקַיֵּם כָּל
הַתּוֹרָה" (סוֹטָה יד.), וּבּוֹדֵאֵי שֶׁהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־
הוּא מְקַיֵּם מִצְוֹת הַתּוֹרָה וְתַפְלָה כְּמוֹ שְׂרָאוּי
לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְכִמְהָ רַחוּק בֵּין קִיּוּם
הַתּוֹרָה וְתַפְלָה שְׁלוֹ, לְתוֹרָה וְתַפְלָה שֶׁל
הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ.

יט.

(ח"א כד, ח)

כַּח הַמֵּיִשֵּׁב וְהַמְסִדֵּר, מְעַבֵּב הַמַּחֲזִין בְּעַת
מְרוֹצְצָתָם וְרִדִּיפְתָם, לְ"בַל יִהְרָסוּ"
(שְׁמוֹת יט, כא-כד) לְעֵלוֹת אֶל הַשֵּׁם לְמַעַלָּה
מִמְחַצְצָתָם, כִּי הַמַּחֲזִין רוֹדֵפִין לְהַשִּׁיג הָאֹר
אֵיךְ־סוֹף, וְזֶה הַכַּח שֶׁל הַשֵּׁכֵל שֶׁהוּא הַמֵּיִשֵּׁב
וְהַמְסִדֵּר, בְּחִינַת 'פְּתוּר', עוֹמֵד בְּפָנֵיהֶם כְּמוֹ
'מַחְצָה', וּמְעַבֵּב אוֹתָם מְרִדִּיפְתָם.

נ.

(ח"א כט, ד - נְאֻמָּה בְּחַג הַשְּׁבִיעוֹת שְׁנַת תַּקֵּס"ו)

עַקֵּר הַתְּקַרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שְׁבַשְׂמִים,
עַל־יְדֵי 'תְּקוּן־הַבְּרִית', בְּבַחֲיִנַת (שְׁמוֹת
יט, ד): "וְאִשָּׁא אֶתְכֶם עַל פְּנֵי נְשָׁרִים וְאָבִא
אֶתְכֶם אֵלַי". "נִשְׂרָא" (תְּקוּנֵי־זֶהר נג.) זֶה 'תְּקוּן־
הַכִּלְלִי, עַל־יְדֵי־זֶה דִּיקָא, "וְאָבִא אֶתְכֶם
אֵלַי" - שְׁנַתְקַרְבוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

נא.

(ח"א ל, ה; ח"א קלה)

עַקֵּר הַ'חִיּוֹת' הוּא מ'אֹר־הַפְּנִים', בְּחִינַת
(מִשְׁלֵי טז, טז): "בְּאוֹר פְּנֵי מִלְךְ חַיִּים".

וְעַל־כֵּן צָרִיכִין לְהַעֲלוֹת אֶת הַמְּלָכוֹת,
בְּחִינַת 'חֲכֵמָה־תַּתְּאָה' - אֶל 'אֹר־
הַפְּנִים' הַמֵּאִיר בְּשֵׁל־שִׁרְגָלִים.

כִּי עַקֵּר 'אֹר־הַפְּנִים' הוּא 'שְׂמֻחָה', כְּמוֹ
שְׂפָתוֹב (שָׁם טו, יג): "לֵב שְׂמֵחַ יֵיטֵב
פְּנִים". וְעַקֵּר הַשְּׂמֻחָה הוּא מִן הַמְּצוּוֹת,
כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (תְּהִלִּים יט, ט): "פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרִים
מִשְׂמָחֵי לֵב".

וְעַקֵּר הַשְּׂמֻחָה הוּא ב'לֵב', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב
(שָׁם ד, ח): "נָתַתְּ שְׂמֻחָה בְּלִבִּי".
וְהַלֵּב שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה - הֵם הַשְּׁלֹש־רִגְלִים,
בְּחִינַת (וַיִּקְרָא כג, ד): "אֵלֶּה מִ'זְעֵדֵי יִי",
רְאשֵׁי־תִבּוֹת 'אִמִּי', שֶׁהִיא "אִם לְבִינָה"
(מִשְׁלֵי ב, ג; זֶהר הַאֲזִינוּ רצ.), וְ"בִינָא לְבָא" (תְּקוּנֵי־
זֶהר יז. 'פְּתַח אֱלֹהִים').

וְהַשְּׂמֻחָה שֶׁל כָּל הַמְּצוּוֹת שְׂעוֹשִׁין בְּכָל
הַשָּׁנָה - הוּא מִתְקַבֵּץ אֶל הַלֵּב,
שֶׁהֵם הַשְּׁלֹש־רִגְלִים. וְעַל־כֵּן הֵם יְמֵי
שְׂמֻחָה, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (דְּבָרִים טז, יד): "וְשְׂמֻחָתָהּ
בְּחֻגְךָ".

[לְקוּטֵי עֲצוֹת, מוֹעֲדֵי־הַשֵּׁם, שְׁלֹש־רִגְלִים ב: וְזֶהוּ
הַשְּׂמֻחָה שֶׁל יוֹם־טוֹב - כִּי אֵז מִתְקַבֵּץ וּמִתְעוֹרֵר הַשְּׂמֻחָה
הַקְדוּשָׁה הַזֹּאת שֶׁל כָּל הַנְּקֻדוֹת־טוֹבוֹת שֶׁל כָּל הַמְּצוּוֹת
שְׂעוֹשִׁין בְּכָל הַשָּׁנָה.

וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהַתְּנַבֵּר מְאֹד לְהַמְשִׁיךְ עַל־עֲצָמוֹ הַשְּׂמֻחָה
הַקְדוּשָׁה הַזֹּאת שֶׁל הַמְּצוּוֹת, שֶׁהוּא 'שְׂמַחַת יוֹם־טוֹב' -
בְּכָל הַשָּׁנָה כְּלָה.

מִכָּל־שָׁכַן וְכָל־שָׁכַן בְּיוֹם־טוֹב קוֹדֵשׁ בְּעֲצָמוֹ - שְׂאֵז חַיִּיבִים
לְשַׂמַּח מְאֹד כְּמוֹ שְׂפָתוֹב: "וְשְׂמַחַת בְּחֻגְךָ" - כִּי אֵז מִתְקַבֵּץ
יַחַד הַשְּׂמֻחָה שֶׁל כָּל הַמְּצוּוֹת, אֲשֶׁר אֵין שְׂעוֹר וְעַרְךְ
לְשְׂמַחָה הַזֹּאת, כְּאֲשֶׁר יִבִּין כָּל אֶחָד בְּלִבּוֹ].

וְאֵז מֵאִיר הַפְּנִים עַל־יְדֵי הַשְּׂמֻחָה,
בְּבַחֲיִנַת (מִשְׁלֵי טו, יג): "לֵב שְׂמֵחַ יֵיטֵב
פְּנִים". בְּשִׁבְל־זֶה נְצַטְוִינוּ (שָׁם שָׁם, טז):
"שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יִרְאֶה כָּל זְכוּרָךְ אֶת
פְּנֵי ה' אֱלֹקֶיךָ", בְּשִׁבְל לְקַבֵּל 'אֹר־הַפְּנִים'.

וְזֶה (סְפָה כז): "חַיֵּב אָדָם לְהַקְבִּיל פְּנֵי רֵבּוֹ
בְּרִגְלֵ" - בְּדֵי לְקַבֵּל 'אֹר־הַפְּנִים',
וְלְהַחֲזִיז אֶת בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת.

וּלְפַעֲמִים שְׁנוּפֵל חֶסֶד וְשָׁלוֹם ה' מַלְכוּת -
דְּקָדְשָׁה, בְּחִינֹת הַחֲמֵה -
תַּתְּאֵה, לְגָלוּת שֶׁל 'אַרְבַּע־מַלְכוּת'.

כִּי "ה' מַלְכוּת' הוּא בְּחִינֹת דְּל"ת" (תקוני-
זהר פג:), "בְּגִין דְּלִית לָהּ מְזֻמָּה כְּלוּם"
(זהר וישב קפא. ויחי רלג: זהר-חדש שיר-השירים).
וְצָרִיךְ לְרֵאוֹת, לְחַתְּכָה וּלְהַבְדִּילָהּ מִבֵּין
ה' אַרְבַּע־גְּלוּת, וּלְהַעֲלוֹתָהּ מִשָּׁם.

וְזֵה (שמואל-ט טו, לג): "וַיִּשְׁפֹּף שְׁמוּאֵל אֶת
אֶגְג' - כִּי אֶגְג' הוּא כְּלֹוֹת הָאֲרַבַּע
מַלְכוּת דְּסֵטְרָא־אַחְרָא'.

וְזֵה שְׁפָרַשׁ רַש"י: "וַיִּשְׁפֹּף" - חֲתָכוּ
לָד". שְׁחַתְּךָ וְהַבְדִּיל ה' דְּל"ת,
ה' מַלְכוּת־דְּקָדְשָׁה' - מ' אֶגְג', שֶׁהוּא 'כְּלֹוֹת
אַרְבַּע מַלְכוּת דְּסֵטְרָא־אַחְרָא', וְהַעֲלֵה
אוֹתָהּ בְּשֵׁל־רִגְלִים.

וְזֵה: וַיִּשְׁפֹּף, רַאשֵׁי־תְבוּת: שְׁבֻעוֹת
ס' בּוֹת פְּסָח - כִּי עֵקֶר חֵיוֹתָהּ, מְאוּר־
הַפְּנִים שֶׁבְּשֵׁל־רִגְלִים, בְּבְחִינַת (שמואל-ב יא,
א): "וַיְהִי לְתִשׁוּבַת הַשָּׁנָה לְעֵת צֵאת
הַמַּלְכִים".

"תִּשׁוּבַת הַשָּׁנָה" - זֶה בְּחִינַת 'שֵׁל־
רִגְלִים, שֶׁהֵם יְמֵי דִין, יְמֵי
תִּשׁוּבָה, כְּמֵאֵמֶר חַז"ל (ראש-השנה טז):
"בְּפֶסַח נְדוּנִין עַל הַתְּבוּאָה, בַּעֲצֵרֶת" וְכו'.

וְאִז: "עֵת צֵאת הַמַּלְכִים" - שְׁמוּצִיאִין אֶת
בְּחִינַת ה' מַלְכוּת־דְּקָדְשָׁה, מְגֻלוּת
שֶׁל ה' אַרְבַּע־מַלְכוּת' - וּמַעֲלִין אוֹתָהּ אֶל
אוֹר־הַפְּנִים הַמְּאִיר בְּשֵׁל־רִגְלִים.

וְעַל־כֵּן יֵשׁ אַרְבַּע בְּחִינֹת בְּכָל רִגְל: בְּפֶסַח
וְכו'. בְּשֻׁבֻעוֹת - הוּא סֵדֶר
הַמְּשָׁנָה, לְמוֹד הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא אַרְבַּע פְּעָמִים
בַּיָּד כָּל אֶחָד, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (ערובין נד:):

כִּיצַד סֵדֶר מְשָׁנָה וְכו', שֶׁהוּא בְּאַרְבַּע
בְּחִינֹת: "אִז רָאָה וַיִּסְפְּרָה, הִכִּינָה וְגַם
חִקְרָה" (איוב כח, כז). בְּסִכּוֹת וְכו'.

כְּנֶגֶד בְּחִינַת הַד', בְּחִינַת מַלְכוּת, שְׁצָרִיךְ
לְהַעֲלוֹתָהּ אֶל 'אוֹר־הַפְּנִים, עַל־יְדֵי
שְׁמֵחוֹת הַמְּצוּוֹת שְׁמֵת־קַבְצִין לְתוֹךְ הַרְגָּלִים.

נב.

(ח"א ל, ח)

אִי־אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, כִּי־אִם עַל־
יְדֵי 'עֲזוֹת־דְּקָדְשָׁה, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (אבות פ"ב מ"ה): "לֹא הִבִּישָׁן
לְמוֹד", וְכֵמוֹ שֶׁאָמְרוּ (בִּיצָה כה:): "מִפְּנֵי מָה
נִתְּנָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, מִפְּנֵי שֶׁעֲזִין הָיוּ".

וּבְשִׁבְל־זֵה ה' תּוֹרָה נִקְרְאת 'עֵז, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (תהלים כט, יא): "ה' עֵז
לְעַמּוֹ יִתֵּן".

וְכֶנֶגְד־זֵה יֵשׁ לְהַפּוֹךְ: 'עֲזוֹת דְּסֵטְרָא־
אַחְרָא' - כִּי "כָּל מִי שֵׁישׁ בּוֹ
עֲזוֹת, בִּידוּעַ שֶׁלֹּא עָמְדוּ רִגְלֵי אָבוֹתָיו עַל הַר
סִינַי" (נדרים כ.), שֶׁמִּשָּׁם בָּאִין תּוֹרוֹת אַחֲרוֹת,
בְּחִינַת 'פְּסִילִים'.

שֶׁהוּא הַפּוֹךְ מִן הַתּוֹרָה־הַקְּדוּשָׁה שֶׁלָּנוּ
שֶׁהוּא בְּחִינֹת (שמות לד, א): "פָּסַל
לָךְ" - כִּי הִיא נִקְרְאת 'פְּסִלֹת', עַל־שֵׁם
הַעֲתִיד, כְּמֵאֵמֶר חַז"ל (פסחים ג): "אוֹר שֶׁהוּא
יִקָּר בְּעוֹלָם־הַזֶּה, יִהְיֶה קָפוּי וְקָל לְעוֹלָם־
הַבָּא" - שֶׁהִיא בְּחִינֹת 'פְּסִלֹת', שֶׁהוּא קָפוּי
וְקָל וְצָף לְמַעֲלָה.

אַבָּל תּוֹרָתוֹ הִיא 'פְּסִלֹת' אֲפֹלוּ בְּעוֹלָם־
הַזֶּה, וְעַל־שֵׁם־זֵה נִקְרְאִין 'פְּסִילִים',
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שמות כ, ג): "לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ
פָּסֶל". וְמִי שֵׁישׁ לוֹ 'עֲזוֹת שֶׁלָּהֶם מִן

הַפֶּטְרָא-אַחְרָא - הוא מקבל 'תורה שכלהם',
בחינת 'פסילים' פנ"ל.

נג.

(ח"א לג, ג)

מי שפופה 'יצרו-הרע', הינו: ה'ימירע',
ה'מדות-רעות' - אזי תקף הרע ששוכן
על הטוב, הינו 'אותיות-התורה', נתבטל
ונופל, ו'אותיות-התורה' בולטין, אזי הוא
יודע התורה שבאותו הדבר.

וזה שכתוב בזהר (לך-לך ז. על תהלים קג, ט):
"בָּרְכוּ ה' מְלֹאכֵינוּ גִבְרֵי כַח עֲשִׂי
דְּבָרוֹ" - אליו אננו דמתגברין על יצריהון,
אננו דמין למלאכין ממש. 'עשׂי דברו' -
דעבדין להאי דבר. 'לשמע בקול דברו' -
אננו זכין למשמע קלין מלעלא".

וזהו: "עשׂי דברו לשמע בקול דברו" -
כשעושין ובונין להתורה שהיה
מתחלה מפזרין ומפזרין בלשונות העכו"ם
ובמדות רעות ובימי רע.

אזי: "לשמע בקול דברו", וזוכין
למשמע קלין מלעילא. הינו
שה'דבר', הינו ה'תורה' שנקראת 'דבר', כמו
שכתוב (תהלים קה, ח): "דבר צוה לאלף דור",
מקבלין אור רב מלמעלה, וזה 'שמיעת
התורה'.

וזה בחינת (שמות כד, ז): "נעשה ונשמע" -
שמתחלה 'עושין' ובונין לאותיות
התורה, שיהא "אותיות בולטות
ומצטרפות" (יומא עג), ואחר-כך: "נשמע" -
זכין למשמע קלין מלעלא, הינו: ש'אותיות-
התורה' מקבלין חיות ואור רב יותר ממה
שקבלו מתחלה, כשהיו מלבשין בלשונות
הגוים ובימי רע.

נד.

(ח"א לג, ד)

מחמת האהבה שאהב את ישראל, ורצה
שידבקו בו ויאהבו אותו עמו מזה
העולם הגשמי, הלביש את אלקותו במדות-
התורה.

וזה בחינות "תרי"ג מצוות" - כי השם-
יתברך שער בדעתו: שעל-ידי המצוה
הזאת נוכל להשיג אותו, ועל-ידי-זה צמצם
אלקותו דוקא באלו התרי"ג מצוות.

נה.

(ח"א לד, ד-ו-ז-בסוף)

'קדם מתן-תורה', היה הממשלה ביד
השם-יתברך. ואחר מתן-תורה,
נתן הממשלה ליד כל ישראל, כל אחד לפי
בחינתו.

כי 'אותיות-התורה' הם התלבשות רצונו
של השם-יתברך, כי רצונו שהמצוות
יהיו כף, למשל 'מצות תפלין' היה רצונו
שיהיה בארבע פרשיות ובתים של עור ולא
של כסף.

ועכשוו שהתורה מסורה בידינו, גם הרצון
של השם-יתברך מסורה בידינו,
שאנו מושלין כפיכול להיות רצונו כפי
רצוננו.

וזהו שדרשו (ירושלמי ראש-השנה פ"א, על
תהלים מ, ו): "רבות עשית אתה ה'
אלקי', קדם מתן-תורה; ואחר מתן-תורה,
נפלאותיה ומחשבותיה אלינו", הינו שהכל
בידינו.

וזהו (תהלים פא, יא): "אנכי ה' אלוקיך
המעלה מארץ מצרים" - הינו 'קדם'
מתן-תורה' היה הכל "אנכי". ואחר מתן-

תורה, "הרחב פיך ואמלאהו", בחינת מלאפום, שהשפע הוא לפי הרחבת הפה, ולפי כלי הדבור.

"וגוי קדוש" - הינו: קדש, בחינת נקדה.

על-ידי מה תבוא לבחינת אהבה ולבחינת קדש וא"ו? - על-ידי: "אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל".

כי משה הוא נקדה כלליות נשמות ישראל, שבתחלה צריכין הכל לקבל מהנקדה-כלליות, ואחר-כך צריך כל אחד להאיר בחברו מהנקדה שיש בו, וגם יוכל להאיר מנה ובה מהנקדה שבו.

כז.

(ח"א לו, א)

כל נפש מישראל משרש ב"שבעים נפש של בית יעקב" (בראשית מו, כז; שמות א, ה; דברים י, כב), שהם משרשים בשבעים פנים של תורה.

ו"זה לעמת זה", הם שבעים לשון, שכל לשון ולשון יש לה מדה-רעה בפני עצמה, ומחמת המדות האלו הם מרחקים מ"שבעים פנים של תורה".

כח.

(ח"א לו, ב)

"משה רבנו, עולה בגימטריא תרי"ג" (ספר-הקנה יב, רוקח רצו, מגלה-עמקות אופן קיג), שהוא כללות כל התורה, בחינת דעת.

בשביל-זה היה צריך לפרש עצמו מכל וכל, כמו שכתוב (דברים ה, כז): "ואתה פה עמד עמדי".

כט.

(ח"א לו, ב)

גם אותיות 'בלע"ם' מרמזין: שהוא בקלפה פנגד התורה. כי ב' - היא

כו.

(ח"א לד, ו)

בחינת מלאפום יש בכללות ובפרטות. כי עשרת הדברות עם הלוחות, הוא בחינת מלאפום, שהוא יו"ד, והלוחות הם וא"ו, כמו שאמרו חז"ל (בבא-בבא יד): "והלוחות ארכן ו' ורחבן ו" וכו'.

ו'צדיק' עם ישראל, הם גם-כן יו"ד וא"ו, צדיק הוא יו"ד, וישראל הם וא"ו וכו'.

ואצל כל אחד בפני-עצמו, יש גם-כן בחינת יו"ד וא"ו. יו"ד - על-שם ה'פה. וא"ו - על-שם: "והגות לפי תבונות" (תהלים מט, ד), בחינת לוחות שהם וא"ו, כמו שכתוב (משלי ג, ג): "פתבם על לוח לבך".

וכשה'לב', הינו בחינת וא"ו, בחינת לוחות, משקע באהבות-רעות, הינו: הרפות ובזיונות, הנקרא: "ערלת לב" - אזי הוא בבחינת 'שברי לוחות'.

וכשמוקשר ה'לב', להנקדה, שהוא בחינת צדיק, ששם האור האהבה הקדושה שורה - אזי נתבטל ה'אהבות-רעות, ה'הרפות, הינו: "ערלת לב".

וזהו פרוש (שמות יט, ו): "ואתם תהיו לי ממלכת פהנים" - הינו בחינת אהבה-הקדושה, בחינת פהן.

'התחלת התורה'; ול' - היא 'סוף התורה';
וע' - כנגד 'שבעים-פנים'; ומ' - כנגד
'ארבעים יום שנתנה תורה'.

ונקראים י"ו, על-שם 'עשרת הדברות',
וארפן וא"ו ורחפן וא"ו (בבא-בתרא יד.).

ל.

(ח"א לו, ה)

"בתרתין ובתלתין" (זמר 'אזמר בשבחיו') -
היא ה'תורה' "שיש בה
ש'לשים-ושנים נתיבות החכמה" (ספר יצירה
פ"א מ"א). "ובתלתא שבשין" (שם) - הינו:
"אורייתא תליתאה" (שפת פה.).

לא.

(ח"א לח, ו)

"קין שהיה מזהמת הנחש" (תקוני-זוהר קיח:),
כתיב בה (בראשית ד): "למה נפלו
פניד", שהוא בחינת 'אור התפלין', שהוא
'קרון עזר הפנים'.

ו"ישראל שעמדו על הר-סיני, פסקה
זהמתו. ועכו"ם שלא עמדו,
לא פסקה זהמתו" (שפת קמו.) - הינו: 'זהמת
הנחש'.

וז'ה (נדרים כ.): "בידוע שלא עמדו רגלי
אבותיו" - "רגלי" דיקא, כי אין להם
'רגלים', כמו שכתוב (בראשית ג, יד): "על גחנה
תלך".

לב.

(ח"א לח, ז)

עקר 'הארת-התפלין' באים על-ידי
ה'לוחות', כמובא (זוהר בראשית):
"כשאמרו ישראל נעשה ונשמע, זכו
לחגירת זינא עלאה". ומשה זכה ל'קרון
עזר פנים', מ'אור הלוחות', כי הם ה'מוחין'
בעצמן. וה'לוחות' הם 'שרש-התורה',

לג.

(ח"א נו, ז - נאמרה בחג השבועות שנת תקס"ה)

וז'ה בחינת 'שבועות' - כי 'שבועות' הוא
בחינת 'שכל גדול וגבוה מאד', שהוא
'הסד עליון' ו'רחמים גדולים'.

כי 'גדל הרחמים' תלוי בגדל הדעת, כי
"בשעת מתן-תורה נראה להם פזקן
מלא רחמים" (מכילתא בשלח ויתרו), ו'זקן' הוא
ב'ישוב-הדעת', ובז'ה תלוי 'גדל הרחמים'.

וז'ה בחינות ה'מקוה של שבועות',
בחינות 'מקוה של שער החמשים',
שער העליון מחמשים שערי בינה, שהוא
בחינות שכל ודעת עליון, בחינת הסד עליון
ורחמים גדולים.

ועל-כך ה'מקוה' מושיע מכל הצרות
ומכל היסורים, ומטהר מכל
הטמאות ומכל החטאים.

וז'ה בחינת "מן", בחינת 'מקוה של שער
הנו"ן', שהוא בחינת 'דעת גדול', כי
ה'מן' בחינת 'דעת'.

וז'ה בחינת (שפת קה על שמות כ, ב): "אנכי" -
[ראשי-תבות] "י'היבא, כ'תיבא, נ'אמנים
א'מריה" - שעל-ידי 'נתינת התורה', נפתח
המאמר ונתגלה הדעת, ועל-ידי-ז'ה נתפשט
נאמנותו.

לד.

(ח"ב נו, בסוף - נאמרה בחג
השבועות שנת תקס"ה)

"וביום הבפורים בהקריבכם מנחה
חדשה לה' בשבעתיכם, מקרא

קדש יהיה לכם, כל מלאכת עבדה לא תעשו" (במדבר כח, כו).

"וביום הבכורים" - זה בחינת מלכות, כמו שכתוב (תהלים פט, כח): "אף אני בכור אתנהו עליון למלכי ארץ".

"בהקריבכם מנחה חדשה לה" - זה בחינת תורה חדשה, תורת השם, שנעשה על ידי בחינת המלכות.

"בשבועתיכם" - זה בחינת ה'דעת', בחינת מ"ן, בחינת מקוה של שבועות, מקוה של שער הנו"ן.

ועל כן נקרא שבועות: 'עצרת', מלשון מלכות, כמו שכתוב (שמואל א ט, יז): "זה יעצר בעמי".

"מקרא קדש יהיה לכם" - זה בחינת רוח הקדש, בחינת רוח הדופק, הינו: שצריכין לקרות את הקדש, בחינת רוח הדופק, כדי להנצל מהחמת הנחש, ל"ט מלאכות, עצבות רוח.

"כל מלאכת עבדה לא תעשו" - לבטל זחמת הנחש, ל"ט מלאכות, עצבון ידים, כמה שכתוב (בראשית ה, כט): "זה ינחמנו מפעשנו ומעצבון ידינו".

לה.

(ח"א נז, א)

"כל דבור ודבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא, נברא ממנו מלאך" (חגיגה יד), וכל דבור ודבור נחלק לכמה ניצוצות, בבחינת (ירמיה כג, כט): "כפטיש יפצץ סלע".

כמו כן נבראו כמה מלאכים, לפי רב הניצוצות. ודבור הכולל את

הניצוצות, נברא מלאך, שהוא שר וראש על המלאכים שנבראו מן הניצוצות, והם מחנהו.

וכל מלאך ומלאך, הוא ממנה על איזהו דבר. ואפלו כל אילנות ועשבים, יש עליהם ממנים.

וכל מלאך, מקבל חיותו מהדבור, ומשפיע לתוך הדבר שנמנה עליו, הינו: לאיזה עשב או דבר אחר שהוא ממנה עליו וכו'.

לו.

(ח"א נט, ד)

"כס וסמך שבלוחות בנס היו עומדים" (שבת קד). "מ"ם" - זה רבועא (הקדמת הזחר ה:), ו"סמ"ך" - זה עגולא (שם), שב'לוחות הלב, כמו שכתוב (משלי ג, א): "פתבם על לוח לבך".

"בנס" - זה בחינת שבת, בחינת שמות לא, (יז): "אות היא לעלם".

לז.

(ח"א ס, א)

יש שבילי התורה שיש בהם התבוננות גדול מאד, שאי אפשר לבוא להתבוננות הזאת בלא על ידי עשירות.

ועל כן כל מי שעבר דרך ידם התורה, היה להם עשירות גדול מאד, דהינו: משה רבנו שהביא התורה לישראל, היה עשיר גדול.

וכן רבי שסדר וחתם המשניות, וכן רב אשי שהיה חתימת התלמוד, וסדר את כל התלמוד, שגם כן היו עשירים גדולים מאד - כי מחמת שתקנו וסדרו את כל התורה שבעל פה, ועבר דרך ידם התורה,

היו גם כן עשירים, כי צריך עשירות גדול ל'התבוננות הנ"ל'.

וזה בחינת (גדרים לח על שמות לה, א): "פסל לך, הפסלת יהיו שלך", "משם נתעשר משה" וכו'. כי כמו שבפשוטי התורה, צריך לומר 'הקדמות', ואחר כך משליכין ה'הקדמות', ובאים ל'מכון', כי העקר הוא ה'מכון', וכל ה'הקדמות' שמקדם הם בחינת 'פסלת' שנגסרין ונפסלין סביב ה'מכון'.

כמו כן ב'התבוננות התורה' - צריך לילך מקדם ולסבב בכמה סבובים, עד שבאים אל ה'מכון', וכל אלו ה'סבובים' הם בחינת 'פסלת', והם בחינת 'עשירות' שעל-ידו באים אל ה'התבוננות'.

כי זה ה'פסלת' של לוחות, הם בחינת ה'סבובים', שנגסרין ונפסלין סביב סביב ה'התבוננות', והם בחינת 'עשירות', שעל-ידו באים אל ה'התבוננות'.

וה'וי"ו' הוא בחינת ה'לוחות' "שממש נתעשר משה" - פי "הלוחות ארבו ו' ורחבו ו'" (בבא-בבא יד.).

לט.
(ח"א סא, ו)

על-ידי 'חכמה-עלאה' שכלול מכל ה'שכליים פרטיים' - נמתקים כל ה'צמצומים' וכל ה'דינים' בלם.

וה'תורה' יוצאת מ'חכמה-עלאה', פי "אורייתא מחכמה עלאה נפקת" (זהר בשלח סב), ואין יכולה לקבל מ'חכמה-עלאה', פי-אם פשיש לה 'שלמות', ו'שלמות-התורה' היא על-ידי 'תורה שבעל-פה', פי 'תורה-שבכתב' אין לה 'שלמות', פי-אם על-ידי 'תורה שבעל-פה'.

ועל-ידי הספרים שנתחדשים על-ידי ה'מחלקת', נשלם ה'תורה'.

ואזי ה'תורה' בבחינת (שמות כד, יב): "לחת האבן", שמקבלת הארה מבחינת 'אבן שתיה' "שממנו השתת העולם" (יומא נד:), וכלם מקבלים ממנו, ושם המתקת כל הדינים, פי הוא בחינת 'חכמה-עלאה', בחינת 'קדשי-קדשים'.

ואזי משפעת ה'תורה' ב'כל החכמות', ונמתקים 'כל הדינים'.

מ.

(ח"א סב, ה-בסוף)

עקר כל הדברים, הן 'התחלה', פי "כל התחלות קשות" (מכילתא יתרו, בחדש ב - על הפסוק ב'שמות' יט, ה: "ועתה אם שמוע תשמעו בקלי" - "אם עתה תקבלו עליכם, יערב לכם מפאן ואילך, שכל התחלות קשות") - מחמת שיוצא מהפך להפך.

אבל אחר התחלה, הוא נכנס מעט בהרגל, ואינו קשה עליו כל-כך. וכן בכל יום

לח.

(ח"א סו, ו)

יש 'שבעים פנים לתורה', והם בחינת 'שבעים שנים', פי כל אחד 'משנה' מחברו.

ויש שנפל מכל ה'שבעים-פנים', עד שאי אפשר לעוררו בשום 'פנים', פי-אם על-ידי 'ספורי-מעשיות של שנים-קדמוניות', שכל ה'שבעים-פנים', 'שבעים שנים', מקבלין חיות משם.

ויום שהולך למרחוק מההתחלה, כן נקל הדבר, שנכנס מעט בהרגל.

נמצא: שעקר כח העבודה של כל ימים, אינו אלא ההתחלה.

ועל-כן בכל-פעם ופעם שנוסע להצדיק - צריך שיראה שיבוא בכל-פעם מחדש, בכח התלהבות גדול והתגברות חדש לעבודת השם-יתברך.

לא כמו שכבר היה אצל הצדיק ועכשו בא פעם שנית. רק כמו שלא היה אצלו מעולם, ויהיה אצלו כמו שבא עכשו מחדש פעם ראשון - כדי שתהיה עבודתו כראוי כפי 'כח ההתחלה'. כי עקר הוא ה'התחלה', כי "כל התחלות קשות" כנ"ל.

נמצא: שעקר כח העבודה של כל הימים, אינו אלא ה'התחלה' כנ"ל, וכפי הכח וההתלהבות של ה'התחלה', כן הולך ומתנהג בעבודתו.

על-כן צריך להתחיל בכל פעם מחדש - כי כן ואולי לא היתה התחלתו כראוי, ואם-כן גם כל עבודתו אינה בשלמות כראוי, כי הכל מתנהג כפי ההתחלה. על-כן צריך להתחיל בכל פעם מחדש, ולבוא להצדיק מחדש, בכח התלהבות גדול והתגברות חדש לעבודת השם-יתברך.

וכן בכל פעם ופעם צריך לחשש חששא זו, כן לא התחיל עדין כראוי, וצריך להתחיל ולבוא להצדיק בכל פעם מחדש.

מא

(ח"א סה, בסוף)

על-ידי 'קבלת-היסורין' בשמחה כראוי - זוכין ל'חדושי-תורה'.

וזה סימן שפעל על-ידי היסורים וקבלם כראוי: כשזכה אחר-כך ל'חדושי-תורה' דאורייתא.

כי על-ידי ה'בטול' שנתבטל אל התכלית, והשיג שכל היסורין הם טובות גדולות מאד - על-ידי-זה נתמלא 'שמחה', וה'שמחה' הוא כלי אל 'חדושי-תורה' דאורייתא.

כמו שאמרו רז"ל (שבת פח.): "בשעה שאמרו ישראל 'נעשה ונשמע' (שמות כד, ז), ירדו ששים רבוא מלאכים, ונתנו שני כתרים בראש כל אחד, וכשחטאו וכו', ועתיד הקדוש-ברוך-הוא להחזירן לנו, שנאמר (ישעיה לה, י): ושמחת עולם על ראשם".

נמצא: שה'שמחה' היא בחינת "נעשה ונשמע" (שמות כד, ז), שהוא בחינת 'קבלת-התורה'.

ולקוטי-הלכות, חלה ג, ב: מצינו (ענין הקדמת-האור ח.): "שהיו הצדיקים הראשונים שמחים מאד בשבועות שהוא קבלת-התורה" - כי עקר 'קבלת-התורה', היא ה'שמחה של מצוה', כמו שפתיב (ישעיה לה, י): "ושמחת עולם על ראשם", שזהו נאמר (שבת פח.): "על שני הכתרים שזכו ישראל בשעת 'קבלת-התורה' כשאמרו 'נעשה ונשמע'".

וזה בחינת (תענית לא): "עתיד הקדוש-ברוך-הוא לעשות מכול לצדיקים לעתיד-לבוא, וכל אחד מראה באצבעו" וכו'. "מחול" - זה בחינת ה'שמחה' שהיא כלי לקבלת-התורה.

וכל-זה על-ידי ה'בטול' אל התכלית, שעל-ידי הזריחה של הרשימו מן הבטול, משם באה התורה על-ידי הכלים.

וזה בחינת "מראה באצבעו" - בחינת ה'מראה' והזריחה של הרשימו.

"בְּאַצְבָּעוֹ" - בְּחִינַת ה'הַתּוֹרָה', בְּחִינּוֹת (שְׁמוֹת לֵא, יח): "אַצְבַּע אֱלֹהִים".

מב.

(ח"א סז, ז-בסוף - נְאֻמָּה בְּחַג הַשְּׁבוּעוֹת שְׁנַת תַּקַּס"ז)

כְּשָׁבַא כְּבוֹד חֲדָשׁ אֶל הָאָדָם וּמְלַבֵּשׁ בְּתוֹכוֹ 'נֶפֶשׁ-דְּקַדְשָׁה' - צָרִיךְ לְרֹאוֹת לְהוֹלִיד אֶת הַנֶּפֶשׁ בְּנִקְל בְּלִי 'קִשּׁוּי-הוֹלְדָה' וְכוּ', וְאַחֲרֵיכֵן כְּשֶׁנוֹלָד הַנֶּפֶשׁ, צָרִיךְ לְגַדֵּל אֶת הַנֶּפֶשׁ.

וְזֶה בְּחִינַת (בְּמִדְבָר כח, כו): "וּבִיּוֹם הַבְּפוּרִים" - בְּחִינַת ה'הַלְדָת הַנֶּפֶשׁ' בְּלִי 'קִשּׁוּי-לִילָד', בְּחִינַת (יְרֵמְיָה ד, לא): "צָרָה כְּמִבְכִּירָה", שֶׁהוּא בְּחִינַת 'קִשּׁוּי-לִילָד', וְגַם הוּא בְּחִינַת 'גְּדוּלַת-הַנֶּפֶשׁ, בְּחִינַת (זְכַרְיָה יב, י): "בְּהִמִיר עַל הַבְּכוֹר", שֶׁהוּא 'צַעַר הַגְּדוּל'.

"מִקְרָא קָדֵשׁ" - זֶה בְּחִינַת: שֶׁהַכְּבוֹד שֶׁהוּא בְּחִינַת 'קָדֵשׁ', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת כט, מג): "וְנִקְדַּשׁ בְּכַבְדִּי", קוֹרָא אֶת ה'רִגְלִיךָ, בְּבְחִינַת (ישַׁעְיָה מא, ב): "צִדְקַת יִקְרָאֵהוּ רִגְלֹךָ" (עֵינַן בְּפָנִים).

[לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, חוֹבֵל-בְּחִבְרוֹ ג, יט - וְאַגַּב שְׁזָכִיתִי לְעַסֵּק בְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת הַנִּלְהָא, הָאִיר הַשֵּׁם עֵינַי לְפָרֵשׁ סִיּוּם הַפְּסוּק (הַנִּלְ) "וּבִיּוֹם הַבְּפוּרִים", שֶׁנְאֻמָּרָה זֹאת הַתּוֹרָה בְּשְׁבוּעוֹת עַל-זֶה הַפְּסוּק, אֲבָל לֹא זָכִינוּ לְשִׁמְעַת בְּאוֹר הַפְּסוּק בְּעֵצְמוֹ עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת, רַק אַחֲרֵיכֵן שִׁמְעֵתִי מִפִּי-הַקָּדוֹשׁ קָצַת בְּאוֹר רַק עַל הַתְּחִלַּת הַפְּסוּק: "וּבִיּוֹם הַבְּפוּרִים" - שֶׁהוּא בְּחִינַת ה'הַלְדָת-הַנֶּפֶשׁ' וְגְדוּלַת-הַנֶּפֶשׁ, כְּמִבְכִּירָה שֵׁם. "מִקְרָא קָדֵשׁ" - זֶה בְּחִינַת שֶׁהַכְּבוֹד שֶׁהוּא בְּחִינַת 'קָדֵשׁ', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְנִקְדַּשׁ בְּכַבְדִּי" - קוֹרָא וְכוּ'. עֵינַי-שֵׁם בְּסִפְר.

וְנִרְאֶה לִי לְבָאָר שְׁאָר הַפְּסוּק: "וּבִיּוֹם הַבְּפוּרִים" - הוּא בְּחִינַת 'גְּדוּלַת-הַנֶּפֶשׁ' וְהַלְדָת-הַנֶּפֶשׁ כְּנִל. "וּבְהַקְרִיבְכֶם מִנְחָה חֲדָשָׁה לָהּ" - זֶהוּ בְּחִינַת 'צִדְקָה', כְּמוֹ שֶׁפָּרֵשׁ רַבְנֵנוּ ז"ל בְּמִקּוּם-אַחֵר בְּעֵצְמוֹ זֶה הַפְּסוּק עַל 'צִדְקָה' (סִימָן ד' תַּנְיִנָא), בְּבְחִינַת (מְלָאכִי ג, א): "מַגִּישֵׁי מִנְחָה בְּצִדְקָה".

"מִקְרָא קָדֵשׁ" - זֶה בְּחִינַת ה'הַעֲלָאת-הַכְּבוֹד', בְּחִינַת (ישַׁעְיָה מא, ב): "צִדְקַת יִקְרָאֵהוּ רִגְלֹךָ", כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר שֵׁם: שֶׁהַכְּבוֹד שֶׁהוּא בְּחִינַת 'קָדֵשׁ' כְּנִל - קוֹרָא אֶת ה'רִגְלִיךָ, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'תַּקּוּן-הַכְּבוֹד' כְּנִל, שֶׁזֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי 'צִדְקָה', שֶׁהוּא בְּחִינַת "מִנְחָה חֲדָשָׁה" כְּנִל.

שְׁעַל-יְדֵי-זֶה שְׁמִתְקַנְיָן הַכְּבוֹד עַל-יְדֵי ה'צִדְקָה' - עַל-יְדֵי-זֶה זֹכִינַן לְקַבֵּל נֶפֶשׁ חֲדָשָׁה עַל-יְדֵי הַכְּבוֹד. וְזֹאת ה'נֶפֶשׁ', צָרִיכִין לְהוֹלִיד וְלְגַדֵּל - שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת: "וּבִיּוֹם הַבְּפוּרִים", כְּנִל.

"כָּל מְלֹאכֶת עֲבוּדָה לֹא תַעֲשׂוּ" - זֶה בְּחִינַת שְׁנִתְבַּטַּל 'חֲטָא מְתִיב-הַנֶּפֶשׁ' שְׁבָא עַל-יְדֵי 'חֲטָא אָדָם-הָרָאשׁוֹן', שֶׁהוּא 'פְּגַם תְּאֻנַּת-אֲכִילָה', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְהוּוּ הַל"ט מְלֹאכֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת (בְּרַאשִׁית ג, יז): "בְּעֶצְבוֹן תֹּאכְלֶנָּה", בְּחִינַת (שָׁם פְּסוּק יט): "בְּזַעַת אִפְיָךְ תֹּאכַל לֶחֶם" וְכוּ'.

כִּי מִחֲמַת שֶׁנֶּפְגַּם הַכְּבוֹד עַל-יְדֵי 'תְּאֻנַּת-אֲכִילָה' שֶׁהוּא 'חֲטָא אָדָם-הָרָאשׁוֹן' - עַל-יְדֵי-זֶה נֶפֶל הַכְּבוֹד שֶׁמִּשָּׁם ה'פְּרִנְסָה' וְה'אֲכִילָה', בְּחִינַת "שְׁלַחַן מְלָכִים" (יְבִמוֹת כד:) - נֶפֶל אֶל הַסְּטָרָא-אַחֲרָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'נְפִילַת-הַכְּבוֹד' אֶל ה'עֲזִי-פָנִים' כְּנִל.

וְעַל-כֵּן צָרִיכִין יְגִיעוֹת גְּדוּלוֹת, בְּחִינַת ל"ט מְלֹאכֹת, עַד שֶׁמְבָרִינַן הַפְּרִנְסָה מ'זַהֲמַת-הַנֶּפֶשׁ' מִבִּינַן הַקְּלָפוֹת, וְהַכֵּל מִחֲמַת שֶׁנֶּפֶל הַכְּבוֹד וְכוּ', כְּנִל.

אֲבָל לְעֵתִיד כְּשִׁיתְתַּקֵּן 'חֲטָא אָדָם-הָרָאשׁוֹן', וְיַעֲלֶה הַכְּבוֹד מִן הַסְּטָרָא-אַחֲרָא - אִזּוֹ יִתְבַּטְּלוּ כָּל הַל"ט מְלֹאכֹת, כִּי יִהְיֶה יוֹם שֶׁכָּלוּ שְׁבַת וְכוּ'. וְזֶהוּ: **"כָּל מְלֹאכֶת עֲבוּדָה לֹא תַעֲשׂוּ"** - זֶה בְּחִינַת עֲלִית הַכְּבוֹד מִבִּינַן הַסְּטָרָא אַחֲרָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּטוּל כָּל הַל"ט מְלֹאכֹת שְׁבָאוּ מ'פְּגַם-הַכְּבוֹד', כְּנִל.

וְזֶה בְּחִינַת 'כְּבוֹד שְׁבַת יוֹם-טוֹב' - שֶׁצָּרִיכִים לְכַבְּדָם מְאֹד, וְעַקְר 'כְּבוֹד שְׁבַת יוֹם-טוֹב' הוּא, לְכַבְּדָם בְּאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה, שֶׁזֶה נִקְרָא 'כְּבוֹד שְׁבַת יוֹם-טוֹב', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (בִּרְצָה טו): "עַל שְׂמַאי, שֶׁהָיָה אוֹכֵל כָּל יְמֵיו לְכַבֵּד שְׁבַת וְכוּ', מְצָא אַחֲרַת נְאֻה הַיְמָנָה אוֹמֵר: זֶה לְכַבֵּד שְׁבַת יוֹם-טוֹב".

כִּי 'אֲכִילַת שְׁבַת יוֹם-טוֹב' הוּא קָדֵשׁ - כִּי אִזּוֹ הוּא 'בְּטוּל הַל"ט מְלֹאכֹת', וְאִזּוֹ ה'אֲכִילָה בְּקִדְשָׁה, בְּבְחִינַת 'לֶחֶם הַפָּנִים' - שֶׁזֹּכִינַן ל'נְשִׂאוֹת-פָּנִים' עַל-יְדֵי ה'אֲכִילָה שֶׁל שְׁבַת יוֹם-טוֹב' - כְּמִבְכִּירָה הַנִּל: שְׁעַל-יְדֵי ה'אֲכִילָה-דְּקַדְשָׁה, הוּא בְּחִינַת 'נְשִׂאוֹת-פָּנִים'. וְעַל-כֵּן נִקְרָא 'אֲכִילַת שְׁבַת יוֹם-טוֹב' בְּשֵׁם 'כְּבוֹד' - כִּי 'אֲכִילָה דְּקַדְשָׁה, הוּא בְּבְחִינַת 'תַּקּוּן-הַכְּבוֹד', וְכְנִל].

מג.

(ח"א עב)

גם בענין ההתקרבות עצמו להשם יתברך, יש יצירה גדולה. כלומר: שלפעמים רבוי ההתלהבות חוץ מהמדה, הוא מהיצירה, הריע, כי זהו בחינת (שמות יט, כא): "פן יהרסו" - כי יש יצירה גדולה בשמתחיל להתקרב להשם יתברך.

ועל-כן בשעת מתן-תורה, הזהיר השם-יתברך למשה (שם): "יד העד בעם, פן יהרסו אל ה' לראות" - כי ישראל היו אז במעלה גדולה, והצרכו להזהירם מהיצירה הריע שיש בהתקרבות להשם-יתברך.

מד.

(ח"א קא)

"בראשית ברא" (בראשית א, א), "בתורה שנקראת 'ראשית' ברא עולמים" (בראשית-רבה א). כי 'יו"ד' הוא ה'שכל' של התורה; ו'ה"א' הוא 'אותיות' של התורה, שהוא 'חמשה חמשי תורה', בחינת 'חמשת מוצאות הפה'.

והינו: "בניה ה' צור עולמים" (ישעיה כו, ד) - הינו: בה'תורה' שהיא בחינת 'י"ה', ברא כל העולמים'.

מה.

(ח"א קא)

כל עפ"ם יש להם כל המדות-רעות, רק כל אמה ואמה פרוץ אל מדה אחת יותר מכל המדות.

וזה (דברים לג, ב): "הופיע מהר פארן" וכו', שרצה הקדוש-ברוך-הוא לתן התורה לכל הפרואים, וכל אחד ואחד לא רצה לקבלה, מחמת ששמעו שאותה מדה שהם פרוכים אחריה אסרה תורה (ספרי ברכה).

מו.

(ח"א קא)

על-ידי שמתנגע בתורה לשם-שמים, עד שזוכה להשיג ולהבין חכמת התורה-הקדושה - יוצא מבחינת 'אנפין-חשוכין' לבחינת 'אנפין-נהירין', ונתבטל ממנו השעבוד של התאוות והמדות רעות של ה'שבעים עפ"ם', שהם בחינת 'אנפין-חשוכין'.

ואז נקרא 'אדם' - בחינת (במדבר יט, ד): "זאת התורה אדם", בחינת (יבמות סא): "אתם קרויים אדם".

כי עקר שם 'אדם', זוכין על-ידי ה'תורה-הקדושה, שהיא בחינת 'אנפין-נהירין', והיא בחינת 'הרחקת ושבירת כל התאוות ומדות רעות'.

ועל-ידי-זה זוכה: שנתבטל ממנו על השעבוד של העפ"ם גם בגשמיות, כמו שאמרו רז"ל (אבות פ"ג מ"ה): "כל המקבל עליו על תורה" וכו'.

מז.

(ח"א קי)

ה'תורה', היא רוחניות, ואשר "זך ישר פעלו" (משלי כ, יא; כא, ח), ו'שכלו' רוחני - יכול לתפס כל התורה בלה, ולא ישבח דבר - כי דבר-רוחני אינו תופס מקום.

אך מי שמגשם דברי-התורה, ועושה ממנה 'ממשות' - אזי יש לה שעור וקצבה כמה יכול לתפס בשכלו, ומזה בא ה'שכחה'.

וזהו (יהושע א, ח): "לא ימוש ספר התורה הזה מפיד". "ימוש" - מלשון 'ממשות'. כלומר: הזהר שלא תהיה

ממשות ונגשמיות בדברי-התורה. "מפיד" -
מחמת 'פיד' שיוצא מאתד.

וזה שאמרו (בבא-מציעא פה): "שהתענה רב
יוסף ארבעים יום שיתקים למודו,
אחוו לה: 'לא ימושו מפיד', ושוב התענה
וכו' אחוו לה: 'ומפי זרעד' (ישעיה נט, כא)
וכו". כלומר: שלא ימושו ויגשמו מפיד! -
ואזי יתקים תלמודו! - כי לא יהיה 'שכחה',
פי 'דבר רוחני' אינו תופס מקום.

מח.

(ח"א קטו)

"ויעמד העם מרחק, ומשה נגש אל
הערפל אשר שם האלקים"
(שמות כ, יז). מי שהולך בגשמיות כל ימיו,
ואחר-כך נתלהב ורוצה לילך בדרכי השם-
יתברך - אזי 'מדת-הדין' מקטרג עליו, ואינו
מניח אותו להתקרב להשם-יתברך, ומזמין
לו מניעה. והשם-יתברך "חפץ חסד הוא"
(מיקה ז, יח), ומסתיר עצמו בביכול בהמניעה
הזאת.

וה'פסיל' כשרואה המניעות, חוזר
לאחוריו.

אבל 'ברידעת', מקרב עצמו אז דיקא
להשם-יתברך, פי מסתכל ומוצא
בהמניעה בעצמה את הבורא-יתברך.
ו'מניעה', הוא בחינת 'ענן' ו'ערפל'.

וזה פרוש הפסוק: "ויעמד העם מרחק"
- פי כשרואין ה'ערפל' הינו המניעה,
עומדין מרחק.

"ומשה" - בחינות 'דעת כל ישראל' (זוהר
פקודי רכא). "נגש אל הערפל
אשר שם האלקים" - הינו: אל המניעה,
שבה בעצמה נסתר השם-יתברך.

מט.

(ח"א קב)

מה שצריכין לנסע להצדיק ולא די בספרי
מוסר - כמו שאמרו (דברים רבה ג, י):
"למלך שקדש מטרונה בשני מרגליות,
אבדה אחת מהן. אמר לה המלך: אבדת
אחת, שמרי את השניה. כך קדש הקדוש-
ברוך-הוא את ישראל ב'נעשה ונשמע',
אבדו את 'נעשה' שעשו את העגל, אמר
להן משה: 'אבדתן נעשה, שמרו נשמע',
הוי: 'שמע ישראל'" (דברים ט, א).

ועל-כן בשלומד מתוך ה'ספר', שהוא
בחינת 'עשיה', בחינת 'נעשה' -
אין בזה פח כל-כך לעורר אותו, פי ישראל
אבדו את ה'נעשה'.

אבל בששומע מפה הצדיק - הוא בחינת
"נשמע", שזה הפתר נשאר להם
לישראל.

נ.

(ח"א קנג)

ישראל בעת קבלת-התורה היו להם
חכמות גדולות, פי אז היו עובדי
עבודה-זרה שבימיהם, שהיה טעותם על-פי
חכמות וחקירות גדולות פידוע.

ולולי שהיו משליכין מעצמן החכמות,
לא היו מקבלים התורה. והשליכו
החכמות, ו"האמינו בה' ובמשה עבדו"
(שמות יד, לא), ועל-ידי-זזה קבלו התורה.

והינו שתרגם אונקלוס (על הפסוק דברים לב,
ו): "עם נבל ולא חכם" - "עמא
דקבילו אורייתא ולא חבימו". פי עקר
קבלת-התורה היה על-ידי "ולא חבימו",
על-ידי שהשליכו מאתם כל החכמות.

וְזָה (עֲצֵי-חַיִּים לַח, ג; מַגְלַה-עֲמֻקּוֹת, פָּרַשְׁת שְׁלַח):
נָב"ל' - רָאשֵׁי-תֵבּוֹת: ל"ב נְתִיבוֹת,
 שֶׁהוּא 'פְּלִיטוֹת-הַתּוֹרָה', וְהִיא ה'הַחֲכָמָה-
 הָאֲמִתִּיּוֹת', אֲשֶׁר אֶצְלָה כָּל הַחֲכָמוֹת בְּטָלִים.
וְהִינוּ: נָב"ל' - בְּחִינַת ה'תּוֹרָה' הַנִּקְרָאת
 "נוֹבְלוֹת הַחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה"
 (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה יז, ה).

נִמְצָא: שֶׁה'עֲצֵי-פָנִים' אֵינָם בְּכֻלָּם 'קַבְּלַת-
 הַתּוֹרָה', כִּי הֵם מֵהַתְּתַקַּע"ד דּוֹרוֹת
 שֶׁלֹּא הָיוּ רְאוּיִים לְקַבֵּל הַתּוֹרָה.

וְכֵן אָמְרוּ (נִדְרִים כ.): "מִי שֵׁישׁ בּוֹ עִזּוֹת,
 בְּיָדוֹעַ שֶׁלֹּא עָמְדוּ רַגְלֵי אֲבוֹתָיו עַל הַר
 סִינַי"; כְּמוֹ-כֵן אִישׁ שֶׁפָּל וְנִבְּזָה שְׂאִין בּוֹ שׁוֹם
 'עִזּוֹת-דְּקָדְשָׁה', אֵין לוֹ גַּם-כֵּן חֵלֶק בַּתּוֹרָה -
 כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (בִּיצֵה כה): "מִפְּנֵי מָה נִתְּנָה תּוֹרָה
 לְיִשְׂרָאֵל, מִפְּנֵי שֶׁהֵן עִזִּין" - כִּי צָרִיךְ שִׁיהִיָּה
 בּוֹ 'עִזּוֹת-דְּקָדְשָׁה'.

נא.

(ח"א קלג)

**"כָּל הָעוֹלָם בְּלוֹ פְּזֵרַת אַחַת מִשְׁלֹשֶׁת
 אֲלָפִים וּמֵאתַיִם מִתּוֹרָה"** (עֲרוּבִין כא.).
נִמְצָא: שֶׁהַתּוֹרָה גְּדוּלָה וְרַחְבָּה מְאֹד.

נד.

(ח"א קנג)

אם הַתְּלָמִיד יֵשׁ לוֹ 'פָּנִים', הֵינוּ בְּחִינַת
 'אֲנַפְיֵי-נְהִירִין', בְּחִינַת 'מְרֵאָה מְלֻטְשֵׁת'
 - אֲזִי יָכוֹל לְקַבֵּל 'פָּנִים', אִוֵּר פָּנֵי הָרֵב. וְאֲזִי
 רְאוּי שֶׁהָרֵב יִתְרָאָה עֲצָמוֹ בַּתּוֹךְ פָּנֵי הַתְּלָמִיד
 הַמְּקַבֵּל פָּנָיו, וְזֶהוּ 'קַבְּלַת-פָּנִים'.

רק שֶׁה'זֵרַת הַקֶּטֶן' שֶׁהוּא ה'עוֹלָם-הַזֶּה' -
 עוֹמֵד בְּפָנֵי 'מְאוֹרֵי-הָעֵינַיִם', וּמוֹנֵעַ
 מִלְּרֵאוֹת 'אוֹר הַגְּדוּל שֶׁל הַתּוֹרָה', שֶׁהִיא
 גְּדוּלָה מְאֹד "וְרַחְבָּה מִנֵּי יָם" (אִיּוֹב יא, ט); וְאֵינוּ
 מִנִּיחַ אוֹתוֹ כָּלֵל לְהַטּוֹת עֵינָיו לְהַסְתַּכֵּל
 לְמַעְלָה עַל אוֹר הַתּוֹרָה וְהַצְּדִיקִים.

אך אִם אֵין לוֹ 'פָּנִים', הֵינוּ שֶׁהוּא בְּחִינַת
 'אֲנַפְיֵי-חֲשׁוּכִין' - אֲזִי אֵין יָכוֹל לְקַבֵּל
 'פָּנִים'. וְכֵן כָּל אֶחָד נֶגֶד חֲבֵרוֹ, אֶפְשָׁר לוֹ
 לְדַעַת עַל-יַדֵּי-זָה.

נב.

(ח"א קמד)

יש יָמִים שֶׁהַתְּרָה אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, כְּמוֹ
 שֶׁאָמְרוּ חז"ל (פְּסָחִים סח:): "חֲצִיזוֹ לַה'
 וְחֲצִיזוֹ לָכֶם". וְהַצְּדִיק, אֶפְלוֹ בְּזֵאת הַחֲצִי,
 הוּא כּוֹבֵשׁ אֶת יָצְרוֹ וְאוֹחֵז אֶת תְּאוֹתוֹ בְּיָדוֹ.

וְזֶה שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים ה, ד): "פָּנִים בְּפָנִים"
 וְכוּ' - הֵינוּ בְּשַׁעַת 'מִתְּנֵי-תּוֹרָה' הָיוּ
 יִשְׂרָאֵל בְּבְחִינַת 'אֲנַפְיֵי-נְהִירִין', וְהָיוּ יָכוֹלִים
 לְקַבֵּל 'פָּנִים-דְּקָדְשָׁה', הֵינוּ: שִׁיתְרָאָה
 בְּתוֹכָם 'פָּנִים-דְּקָדְשָׁה'.

נג.

(ח"א קמז)

כָּשֶׁם שֶׁעִזּוֹת-פָּנִים' אֵין לוֹ חֵלֶק בַּתּוֹרָה,
 כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רז"ל (חֲגִיגָה יד עַל תְּהִלִּים
 קה, ח): "דְּבַר צָנָה לְאֵלֶּה דּוֹר, שֶׁבִקְשׁ
 הַקְּדוֹשִׁי-בְּרוּךְ-הוּא לִתֵּן הַתּוֹרָה לְאֵלֶּה
 דּוֹרוֹת, רָאָה שֶׁאֵין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם וְנִתְּנָה
 לְעֹשְׂרִים-וְשִׁשָּׁה דּוֹרוֹת, וְעָמַד וְשִׁתְּלָן וְכוּ',
 וְהֵן הֵן עֲצֵי-פָנִים שֶׁבְּדוֹר".

וְזֶהוּ: "פָּנִים בְּפָנִים" - שֶׁ'פָּנִים-דְּקָדְשָׁה'
 הִיָּה בַּתּוֹךְ פָּנֵיהֶם, בְּחִינַת 'קַבְּלַת-
 פָּנִים'.

וְזֶהוּ: "דְּבַר ה' עִמָּכֶם" - שֶׁהַדְּבַר הָיָה
 מְדַבֵּר עִם כָּל אֶחָד, וְיוֹצֵא מִכָּל אֶחָד
 מִיִּשְׂרָאֵל, מֵאַחַר שֶׁנִּכְלָל בְּתוֹכּוֹ 'פָּנִים-
 דְּקָדְשָׁה'.

אך מי שהוא 'עזות-פנים' - אין לו 'פנים'-
דקדושה, ואינו יכול לקבל 'פנים'.
ועל-כן אמרו (נדרים כ.): "כל מי שיש לו
עזות, בידוע שלא עמדו רגלי אבותיו על הר
סיני".

נה.

(ח"א קצ)

"ויענו כל העם יחדו ויאמרו כל אשר
דבר ה' נעשה, וישב משה את
דברי העם אל ה' - ויאמר ה' אל משה הנה
אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע
העם בדברי עמך וגם בך יאמינו לעולם,
ויגד משה את דברי העם אל ה' - ויאמר ה'
אל משה לך אל העם וקדשתם היום
ומחר" (שמות יט, ח"ט).

והוא תמוה ונפלא מאד, כי מה הם דברי
העם שנית, שעליהם נאמר: "ויגד
משה את דברי העם" - כי לא נמצא בכתוב
שום מענה ודברים שהשיבוהו העם שנית
אחר מענה הראשון: "כל אשר דבר וכו'",
ומה זה שוב "ויגד משה את דברי העם אל
ה'?"!

אך דע: כי ישראל טענו ואמרו: "כל אשר
דבר ה' נעשה", כל אשר ידבר השם
אנו מכרחים לעשות, כי מאחר שיצא הדבור
מפי השם לעשות, הרי אין שום בחירה.

ועל-זה נאמר תכף: "וישב משה את
דברי העם אל ה'", שהשיב
להקדוש-ברוך-הוא טענת ישראל.

מיד השיב לו הקדוש-ברוך-הוא: "ויאמר
ה' אל משה הנה אנכי בא אליך"
דיקא, "בעבור ישמע העם בדברי עמך"
דיקא, הינו: שלא אדבר הדברות רק עמך

לבד, כמו שכתוב (שם כ, ב): "אנכי ה' אלקיך,
לא יהיה לך" וכו', וכן כלם, ולא לנכח
לישראל, והם רק ישמעו בדברי עמך, ועל-
ידי-זה יהיה להם 'פח הבחירה' לעשות
ברצונם.

ועל-זה נאמר: "ויגד משה את דברי
העם אל ה'" - שמשך טען את
"דברי העם", מה שטענו העם תחלה, טען
הוא עתה אל ה' על עצמו - כי תקנת את
ישראל שיהיה להם הבחירה, על-ידי שלא
תדבר רק עמי לבד - אבל את עצמי לא
תקנת, כי מעתה לא יהיה לי פח הבחירה,
מאחר שתדבר עמי.

השיבו השם (שם יט, י): "ויאמר ה' אל
משה לך אל העם וקדשתם היום
ומחר", ולא צוה לו רק שני ימים.

"משה הוסיף יום אחד מדעתו" (שבת
זב.) - וכון לדעת הקדוש-ברוך-
הוא, כי בן היתה דעתו יתברך, כמו שבאמת
לא נתנה תורה עד שלשה ימים.

ובזה היה תלוי בחירת משה לקבל את
התורה או שלא לקבל - כי לא היה
אפשר לקבל את התורה רק אחר שלשה
ימים כמו שהיה באמת, ואם לא היה מוסיף
יום אחד, לא היה מקבל את התורה [מחמת
שבאמת לא ירדה שכינה רק אחר שלשה ימים. שבת
שם. כתב"ד מוהרנ"ת ז"ל].

והשם-יתברך לא אמר לו רק שני ימים,
והוא הבין מדעתו ובחר לו
לקבל את התורה והוסיף יום אחד, שעל-
ידי-זה היה קבלת התורה, ובזה היה תלוי
עקר הבחירה של משה במה שהוסיף יום
אחד מדעתו.

[חיי-מוהר"ן קצז: העקר העבודה שיש בכל דבר - מה שפניחין לאדם על הבחירה שלו, הינו: שנשאר הדבר על דעתו, ואין בזה מצוה ואזהרה, הינו: שאין מצוין אותו על אותו הדבר שום מצוה, ואין אומרים לו כלל לעשות כן. רק שנשאר הדבר על דעתו, שיעשה כפי מה שייבחר לו.]

וזו בחינת (שבת פז): "הוסיף יום אחד מדעתו הנאמר במשה" - שזאת הבחינה היא נמצאת בכל עבודה ועבודה. פי בכל עבודה מעבודת-השם, יש דבר שפניחין ומשאירין לאדם בלי מצוה ואזהרה, ואין מצוין עליו שיעשה כן, רק הדבר תלוי בדעתו ובחירתו, כמו 'משה רבנו עליו השלום שהוסיף יום אחד מדעתו בלי מצוה. ובזאת הבחינה היא עקר העבודה והבחירה, פי נשאר מספק תמיד איך הוא רצון השם-יתברך, מאחר שלא צוה עליו איך לעשות.

ואמר: כי כנגד רצון-השם-יתברך, אינו נמצא אצלו שום כבדות ויגיעה בשום עבודה ובשום ענין שבועולם. ואפלו כל היסורין שבועולם רחמנא-לצלן וכו', הנה מקבל בנקל אם הנה יודע שזה רצון הבורא-יתברך בודאי - פי מאחר שהוא רצון הבורא-יתברך, הוא מרצה על הכל, ואין שום דבר ולא שום יסורין כבד עליו כלל כלל לא.

אבל עקר היגיעה והיסורין שלו - היא בבחינה הנ"ל, בבחינת: "הוסיף משה יום אחד מדעתו!" - הינו: הדבר שנשאר על דעתו לבחר לו לעשות כרצונו ואין בו שום מצוה כנ"ל - בזה היא עקר היגיעה והכבדות - פי אינו יודע איך לעשות, ולפעמים רואה שיש לו כמה יסורים, ואחר-כך אינו יודע אם זהו רצון הבורא-יתברך. (עירשם ההקדש בענין בחירתו של רבנו ז"ל בהנהגתו ותקוניו אתנו).

[עין עוד בענין הזה: בלקוטי-הלכות ברפת-השחר ה, צד; שבת ז, ג; יירנסף ד, יב; העושה שליח לגבות חובו ג, יב.]

[שית-טרפני-קדש החדש ח"ג תרנה: רבי ישראל שו"ב ז"ל (זקנו של רבי נחמן מטולטשין ז"ל), הנה מאנשי רבנו ז"ל, והנה למדן מפלג, ואמר לו רבנו ז"ל: "נו! הרי אתה למדן! ובכן אמר לך תורה למדנית!" [נו! דו ביזט דאף א למדן! ועל איך דיר זאגן א למדנישע תורה!]. ואמר לו אז את התורה בלקוטי-מוהר"ן ח"א ק"צ, על הפסוק: "ויענו כל העם יחדו וגו' וישב משה את דברי העם וגו'"]

נו.

(ח"א ריט)

בשעת 'מתן-תורה' שרצה השם-יתברך לגלות מלכותו ויראתו, הכניע את

עצמו השם-יתברך לישראל בביכול, ובקש מהם שיקבלו מלכותו, והבטיח להם כמה הבטחות.

כמו שכתוב (שמות יט, ו): "ואתם תהיו לי ממלכת פהנים וגוי קדוש" וכו' - שכל אלו ה'הבטחות' הם בחינת 'הכנעה'.

ובל-זה הנה, בשביל לגלות מלכותו ויראתו, כמו שכתוב (שם כ, טז): "ובעבור תהיה יראתו על פניכם" וכו' - פי השם-יתברך מקטין את-עצמו בשביל לגלות מלכותו.

נז.

(ח"א רסו; חיי-מוהר"ן נו)

וזו בחינת 'שבועות'. פי 'שבועות' ו'ספות' הם אחד - פי ה'תורה' יוצאת מ'בינה' שהיא בחינת 'ספה', כמו שכתוב (משלי א, ח): "ואל תטש תורת אמה", בחינת "אם לבינה" (משלי ב, ג), שהוא בחינת 'ספה'. ועל-כן תקף אחר 'ספות' הוא 'שמחת-תורה' - פי מבחינת 'ספה', משם יוצאת ה'תורה'.

נמצא: על-ידי שנכנסו ב'ספה', נעשים בעצמם בבחינות ה'תורה', פי משם יוצאת ה'תורה', ואז מתחלת ה'תורה', שהוא "בראשית" (בראשית א, א), בחינות 'בית', הינו: "בית דבראשית" (זהר בראשית כט, תקוני-זהר כא, תקוני-זהר חדש, תקונא קדמאה), בחינות (בראשית לג, ז): "ויעקב נסע ספתה ויבן לו בית", כנ"ל.

וזו בחינת 'סוון' - שאז הוא זמן מתן-תורה, ראשי-תבות: "ויעקב נסע ספותה ויבן לו בית" - פי בסיון נתנה תורה" (שבת פו: פסחים סח: יומא ד:), ואנו ב'מדרגת התורה' על-ידי 'מצות ספה'.

[הרב מטשענהרין ז"ל בפּרפראות-לחכמה, והגהות שלו בלקוטי-מוהר"ן (הנדפס על הדף): ענין שלתן-ערוד אבן-העזר (קכוז): "דצריכין לכתב בגט, שם החדש הזה - סיון".

ועל-כן נראה לעניות-דעתי, דגם כאן פונת רבנו לזה, הינו: פי אותיות יו"ד וא"ו שבסיון, מרמזין לאותיות וא"ו יו"ד של תבת "וי'עקב", וכן של תבת "וי'בו" - פי הו"א"ו שבשני תבות אלו, אינה מעצם שרש התבה, ועל-כן צריכין לרמז אותה בחד עם הי"ו שבשרש התבה כמובן.

ורצה-לומר: שבפסוק זה מרמז ענין 'סיון' שני פעמים. (א) 'וי'עקב נ'סע ס'ופתה' ראשי-תבות 'סיון', הינו: הו"א"ו יו"ד של 'וי'עקב'. (ב) 'נ'סע ס'ופתה ו'י'בו', ראשי-תבות 'סיון', גם-כן פנ"ל (הו"א"ו יו"ד של 'וי'בו').

נח.

(ח"א רסז)

'שבועות' - הוא רפואה לה'ראה' - פי "חמשה בנפי ראה פנגד חמשה חמשי תורה" (תקוני-זהר ע.), ובשבועות מקבלין התורה, יכולין לקבל חיות חדש.

נט.

(ח"ב א, ב)

"בשעה שעלה משה למרום, אמרו מלאכי-השרת: מה לילוד אשה בינינו, אמר להם: לקבל תורה בא. אמרו: 'אשר תנה הודף על השמים' (תהלים ת, ב) וכו'. אמר הקדוש-ברוך-הוא למשה: החזר להם תשובה. אמר: אני מתירא שלא ישרפוני בהבל פיהם. אמר לו: אחז בכסא כבודי וכו'" (שבת פח:).

הינו: שנתן לו השם-יתברך עצה, לאחז ולהתקשר בשרשי הנשמות, שהם בחינת 'פסא-הכבוד', שעל-ידי-זה יהיה נצול מן 'קנאת המלאכים'.

ס.

(ח"ב א, דה)

יש שלש מדות שמפסידין היראה התלויה בלב. (א) תאות-מזון. (ב) תאות אכילה. (ג) ותאות משגל.

ולתקן 'שלש-מדות' אלו - הוא על-ידי ה'דעת', שצריכין להמשיך ה'דעת' אל ה'לב'.

פי ה'דעת', הוא בחינת "תלת מחין, תלת חללי דגלגלתא" (זהר נשא קלו.).

והם בחינת 'שלש-רגלים' - פי כל רגל הוא בחינת 'התחדשות-המחין', שנמשך שכל חדש לתקן 'שלש מדות' אלו.

הינו: בכל רגל מ'שלש-רגלים', נתתקן מדה אחת מ'שלש מדות' הנ"ל.

על-כן צריכין לזהר מאד בכבוד יום טוב, ולקבל ה'שלש-רגלים' פראוי, פי על-ידי-זה זוכין לתקן ה'שלש מדות' הנ"ל.

פי בפסח וכו'. בשבועות נתתקן תאות משגל, בבחינת (בכורות ו): "דם נעפר ונעשה חלב". בספות וכו'.

וזהו בחינת (במדבר טז, ב): "קרואי מועד אנשי שם". "אנשי שם" - זה בחינת 'שלש מדות' הנ"ל, שכל אחד נקרא בחינת 'שם'.

'מזון' וכו'. 'אכילה' וכו'. 'משגל', בחינת (אסתר ב, יד): "פי אם חפץ בה המלך ונקראה בשם".

וגם היראה שבלב היא גם-כן בחינת 'שם', בבחינת (דברים כח, נח): "ליראה את השם הנכבד".

וְזָהוּ: "קְרוּאֵי מוֹעֵד אֲנָשֵׁי שָׁם" - שְׁצַרִּיכִין לְקָרוֹת אֶת הַמוֹעֲדוֹת, הַשְּׁלֹש־רְגָלִים, לְתַקֵּן הַשְּׁלֹש־מִדּוֹת הַנ"ל, בְּחִינַת "אֲנָשֵׁי שָׁם".

לְקוּטֵי-עֲצוֹת, מוֹעֲדֵי ה', 'שְׁלֹש־רְגָלִים' ז: על-פְּנֵי צְרִיף לְזַהַר מְאֹד, לְכַבֵּד מְאֹד אֶת הַשְּׁלֹש־רְגָלִים, פְּרָאוּי, בְּמֵאֲכָל וּמִשְׁתֶּה, וּבְגָדִים נְאִים, כְּפִי יְכַלְתּוּ, וּבִקְנֻשֵׁת וְטָהֳרַת הַמִּחְשָׁבָה, וּבְשִׂמְחָה וּבְטוֹב־לֵב, וּכְיוֹצֵא בְּזֶה שְׂאֵר עֲנִינֵי קִדְשָׁת וְשִׂמְחַת יוֹם-טוֹב - כְּדֵי לְזַכּוֹת לְצֵאת מִשְׁלֹשׁ תְּאוֹזוֹת רְעוֹת הַנ"ל, שְׁכָל עֵקֶר הַיְהוּדוּת תְּלוּי בְּתַקּוֹן שְׁלֹשׁ תְּאוֹזוֹת אֵלוֹ.

ועל-ידי-זֶה זוכין: להשפעת הנבואה, ולתפלה בשלמות, ולרפואה, ולהתנוצצות משיח וכו', עד שזוכה שתתקיים ממשלתו על המלאכים, אשר בשביל-זֶה נברא איש הישראלי, וזה עקר התכלית וסוף של ישראל].

סא.

(ח"ב ד, ב - נאמרה בחג השבועות שנת תקס"ט)

כָּל מַה שְׂרוּצִין לַעֲשׂוֹת אֵיזָה עֲבָדָא בְּעִבּוּדֵי-הַשָּׁם, בְּמַה קָלִין שָׁל 'אֹי וְאֹבִי', וּכְמַה גְּנִיחוֹת', וּכְמַה 'כְּפִילוֹת', וּכְמַה 'הַטְּיוֹת' (הִינּוּ תְּנוּעוֹת מְשֻׁנוֹת שְׁעוֹשִׁין יְרֵאֵי-הַשָּׁם בְּעִבּוּדֵיהֶם) - צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת קִדְּם שְׁעוֹשִׁין אֵיזָה עֲבָדָא.

וְעֵקֶר ב'התחלה' - שאז קשה מאד, כי "כל התחלות קשות".

(מכילתא יתרו, בחדש ב - על הפסוק ב'שמות' יט, ה: "וְעַתָּה אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמָעוּ בְּקוֹלִי" - "אם עתה תקבלו עליכם, יערב לכם מכאן ואילך, שְׁכָל הַתְּחִלּוֹת קְשׁוֹת").

וְצַרִּיכִין בְּמַה קָלִין וּכְמַה גְּנִיחוֹת וְכוּ' קִדְּם שְׁמִתְחִילִין אֵיזָהוּ הַתְּחִלָּה. וְגַם אַחֲר־כֵּן לְאַחַר הַתְּחִלָּה, גַּם-כֵּן אֵינּוּ בָּא בְּנִקְלָא 'עִבּוּדֵי-הַשָּׁם', וְצַרִּיכִין בְּמַה יְגִיעוֹת וּכְמַה תְּנוּעוֹת כַּנ"ל, קִדְּם שְׂזוּכִין לַעֲשׂוֹת אֵיזָה עֲבָדָא שִׁיְהִיָּה לָהּ הַדּוּר. אִךְ הַתְּחִלָּה קִשָּׁה מְאֹד כַּנ"ל וְכוּ'.

ו'צדקה' היא תמיד 'התחלה', בבחינת (דברים טו, ח"א): "פֶּתַח תִּפְתַּח" - שְׂאֵפְלוֹ בְּשֵׁשׁ פֶּתַח וְהַתְּחִלָּה, הַצְּדָקָה פּוֹתַחַת יוֹתֵר וְיוֹתֵר וּמְרַחֶבֶת הַפֶּתַח יוֹתֵר.

כִּי כָל דְּבָר מְעִבּוּדֵי-הַשָּׁם בְּשְׂרוּצִין לְכַנֵּס בְּאוֹתוֹ הַדְּרֹךְ וְאוֹתוֹ הָעִבּוּדָה - צְרִיכִין לְפִתּוֹחַ שָׁם פֶּתַח, שְׁבִהתְחִלָּה צְרִיכִין לְשַׁבֵּר וּלְפִתּוֹחַ פֶּתַח מְחֻדָּשׁ, עַל-כֵּן קִשָּׁה מְאֹד.

וּסְגֻלַּת כַּח הַצְּדָקָה - לְהִרְחִיב וּלְפִתּוֹחַ הַפֶּתַח יוֹתֵר וְיוֹתֵר, שְׁכַשְׁעוֹשִׁין אֵיזָהוּ פֶּתַח בְּאֵיזָה עִבּוּדָה וְנוֹתֵנִין צְדָקָה, אֲזִי הַצְּדָקָה פּוֹתַחַת וּמְרַחֶבֶת הַפֶּתַח יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי 'צְדָקָה' הִיא ה'התחלה של כל ההתחלות', כִּי הִיא פּוֹתַחַת וּמְרַחֶבֶת כָּל הַפְּתָחִים.

וְגַם בְּצְדָקָה עֲצֻמָּה בְּשִׂמְחָתִילִין לְתַן צְדָקָה, יֵשׁ הַתְּחִלָּה - כִּי צְרִיכִין לְשַׁבֵּר הָאֲכָזְרִיּוֹת לְהַפְּכוֹ לְרַחֲמָנוּת, וְזֶהוּ עֵקֶר עִבּוּדֵי הַצְּדָקָה וְכוּ'. וְעַל-כֵּן 'הַתְּחִלַּת הַצְּדָקָה' קִשָּׁה וּכְבֵּדָה מְאֹד, כִּי הִיא בְּחִינַת 'הַתְּחִלָּה שָׁל כָּל הַתְּחִלּוֹת' כַּנ"ל.

סב.

(ח"ב ד, ו-ז-ח-ט - נאמרה בחג השבועות שנת תקס"ט)

הַתְּגַלּוֹת-הַרְצוֹן' - הוּא עַל-יְדֵי 'יָמִים-טוֹבִים', כִּי כָל אֶחָד מֵה'יָמִים-טוֹבִים' מְכַרִּיז וְקוֹרָא וּמְגַלֵּה אֶת ה'רצון': "שֶׁהַכֹּל מִתְּנַהֵג רַק עַל-פִּי רְצוֹנוֹ בְּלִבָּד"! - בְּבַחֲיִנַת (וַיִּקְרָא כג): "מְקַרָּא קִדְּשׁ" - שְׁהַיּוֹם-טוֹב קִדְּשׁ קוֹרָא וּמְכַרִּיז אֶת הַרְצוֹן.

כִּי בְּכָל יוֹם-טוֹב וְיוֹם-טוֹב, עֲשֵׂה הַשָּׁם-יִתְבַּרְךָ עִמָּנוּ אוֹתוֹת נוֹרָאוֹת שֶׁהֵם הַפְּדוּ הַטָּבַע, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְּגַלֵּה הַרְצוֹן: "שֶׁהַכֹּל בְּרְצוֹנוֹ, וְאֵין שׁוֹם חַיִּיב־הַטָּבַע כָּלְלָא".

ב'פסח' - 'יציאת מצרים' שהוציאנו
ממצרים באותות נוראות.

ב'שבועות' - 'מתן-תורה' שנתן לנו
התורה באותות נוראות.

ב'סכות' - 'הקף ענני כבוד'.

ועל-כן נקראים רגל, שהיא בחינת
'יראה' - פי על-ידי 'יום-טוב',
שהוא 'התגלות-הרצון', על-ידי-זה נעשה
'יראה'.

וכל אחד לפי מה שמרגיש ושומע את
'קול הקריאה של יום-טוב' שמכריז
וקורא את הרצון - כמזכר יש לו 'שמחת
יום-טוב'!

פי בשנתגלה הרצון שהכל ברצונו יתברך -
אזי יודעים: שכל השעבודים והגלות
וכל ההכבדות של העכו"ם שהם מכבידים
עלינו, על כלם ינקם בהם הוא יתברך
ויגאלנו מידם.

אבל כשסוברים: "שהכל על-פי 'חיוב-
הטבע'!" - אין שיה נקמה בהם,
מאחר שהכל מתנהג רק על-פי 'סדר-הטבע'.

וזה בחינת (תהלים נח, יא): "ישמח צדיק פי
חזה נקם, פעמיו ירחץ בדם הרשע".
"פעמיו" דיקא - הינו: על-ידי "שלוש
'פעמים' בשנה" (דברים טז, טז), על-ידי-זה:
"ישמח צדיק פי חזה נקם" וכו'.

אך לא כל אחד ואחד שומע 'קול הקריאה'
הנ"ל של יום-טוב' - פי יש 'חיות-
רעות' דורסים וטורפים, 'חכמי-הטבע' -
שמראין בחקמתם המטעית: "שהכל על-פי
הטבע"! וכאלו אין שום רצון חסיושלום! -
ואפלו האותות נוראות משימים הכל בתוך
'דרד-הטבע'.

וכשהם מתגברים - אזי קול שאגתם
עולה ומתגבר על קול הקריאה
של יום-טוב, שקורא את הרצון, ואזי נשפת
'שמחת יום-טוב' חסיושלום.

וזה בחינת (תהלים עד, ד): "שאגו צרריך
בקרב מועדך, שמו אותם אתות" -
ש'שאגת הצוררים', דהינו 'קול החיות-
רעות', שהם 'חכמי-הטבע' - נכנס בקרב
המועדים' ממש, בתוך 'קול הקריאה של
יום-טוב' שמכריז וקורא את הרצון' - נכנס
בתוכם ממש ושואגים בקולם: "שהכל רק
על-פי 'חיוב-הטבע', כפי סדר 'אותות-
השמים'".

וזה: "שמו אותם אתות" - שמשמים
אותות השמים לאותות, שאומרים
שהכל רק על-פי 'אותות-השמים', כפי
'חיוב-הטבע'.

והכנעתם של אלו ה'חיות-רעות' 'חכמי-
הטבע' - הוא על-ידי 'חקם
גדול שבקדשה', שיכול לקשר כל הרצונות
ב'שרש-הרצון', בחינת 'מצח-הרצון'.

אך כנגד זה יש בחינת 'מצח-הנחש', שרש
חקמת-הטבע', וניקתו מ'זקני-הדור'
שאין בהם שלמות. ו'צדקה' מועיל לזה.

ואזי כשנכנע 'מצח-הנחש' ונתגלה בחינת
'מצח-הרצון' - אזי נכנעים ונופלים
'קול החיות-רעות', ונשמע 'קול הקריאה של
יום-טוב', שהוא 'התגלות-הרצון'.

ואזי כשנתגלה הרצון' - נעשה 'יראה'.
ועל-ידי ה'יראה' - יכולין לקבל
ה'חסד'. וכששופע ה'חסד' - אזי אין צריכין
לעשות שום עסק ומלאכה - פי אזי נתקיים
(שעיה סא הו): "ועמדו זרים ורעו צאנכם

וכו, ואתם כהני ה' תקראו" וכו'. וכל־זה נעשה על־ידי ה'צדקה'.

סג.

(ח"ב ד, בסוף - נאמרה בחג השבועות שנת תקס"ט)

"וביום הבפורים בהקריבכם מנחה חדשה לה' בשבעתיכם, מקרא קדש יהיה לכם, כל מלאכת עבדה לא תעשו" (במדבר כח, כו).

"וביום הבפורים" - זה בחינת 'התחלה', בחינת (ירמיה ה, לא): **"צרה כמבכירה"**.

ואיזהו 'התחלה'? - **"בהקריבכם מנחה חדשה לה'"** - הינו: כשמתחילין מחדש לתן 'צדקה'.

וזו בחינת: "מנחה חדשה" - בחינת 'צדקה חדשה', בחינת 'התחלת הצדקה'. כי 'מנחה' בחינת 'צדקה', כמו שפתיב (מלאכי ג, ג): **"מגישי מנחה בצדקה"**.

ועל־ידי ה'צדקה' נתתקן בחינת 'זקן'. וזהו: **"בשבעתיכם"** - זה בחינת 'זקן', כי **"בסיני נדמה להם כזקן"** (מכילתא יתרו), כי על־ידי בחינת **"מנחה חדשה"**, 'התחלת הצדקה' - נתתקן בחינת 'זקן', בחינת 'שבועות'.

ואזי נתבטל יניקתו של 'מצחה־הנחש' שיונק מ'זקני־הדור' שאינם פתקונו, ונשמע 'קול הקריאה של יום־טוב' שמגלה את ה'רצון'.

וזזהו: "מקרא קדש יהיה לכם" - הינו 'קול הקריאה של יום־טוב' שהוא 'התגלות־הרצון', שהוא נשמע עתה על־ידי ה'צדקה' - שמכניע את 'מצחה־הנחש' 'חכמת־הטבע'.

ואזי: "כל מלאכת עבדה לא תעשו" - כי על־ידי 'התגלות־הרצון', נעשה 'יראה'. ועל־ידי 'יראה', נשפע 'חסד'. ואזי אין צריכין לעשות שום 'מלאכה', כי נתקים העולם בחסדו, ואזי (ישעיה סא, הו): **"ועמדו זרים ורעו צאנכם וכו', ואתם כהני ה' תקראו"**.

וזזהו: "כל מלאכת עבדה לא תעשו" - כי אין צריכין לעשות שום מלאכה ושום עסק".

סד.

(ח"ב ה, ז)

צריך כל אחד לצמצם מחו ושכלו, שלא להניחו לצאת חוץ לגבול שיש לו, שלא יהיה משוטט המח במה שאין לו רשות לפי מדרגתו, בבחינת (חגיגה יג): "במפלא ממוך אל תדרש, במכסה ממוך אל תחקר".

שיזהו בחינת 'שדי', בחינת צמצום, "שיש די באלקותו לכל בריה" (רש"י לך־לך יז, א).

הינו: שכל בריה יש לו די וגבול באלקותו יתברך, שאסור לו לילך בשכלו כי אם עד הגבול, לא יותר, שאפלו בקדשה אסור לו לצאת חוץ לגבול שיש לו, בחינת (שמות יט, כא): "פן יהרסו אל ה' לראות" וכו'.

והערת מוהרנ"ת: פרוש: כל אחד ואחד יש לו גבול וצמצום בידיעת אלקותו, לפי ערכו ומדרגתו. כי מה שנושב להקטן במעלה בחינת: **"במפלא ממנו"** - שהוא למעלה ממדרגתו, וצריך לצמצם שכלו שם, זה אצלו בחינת **"במפלא ממנו"**. והאדם הגדול ממנו במעלה הגבוהה, הוא יכול להשיג זאת, רק שהוא יש לו צמצום וגבול אחר גבוה ממנו, ששם הוא צריך לצמצם שכלו. וכן אדם הגבוה עוד יותר, גם זה אינו נחשב אצלו בחינת **"במפלא ממנו"**, רק שיש לו צמצום וגבול גבוה עוד יותר. וכן בכל אדם ואדם לפי מדרגתו.

נמצא: שלכל אדם וכל בריה, יש לו צמצום וגבול מיוחד בהשגת אלקותו יתברך לפי מדרגתו, שעד זה הגבול מתר לרדף מחשבתו להשיג ממנו יתברך, לא יותר. וזה בחינת "ש"ד"י - שיש די באלקותו לכל בריה" - הינו: שכל בריה ובריה יש לו 'די' ו'צמצום' וגבול מיוחד בפני עצמו בידיעת אלקותו כפי מדרגתו].

ולכאזרה קשה: מה אמר לו השם יתברך 'שתק', הלא כבר אמר הקשיא, ומה זו שתיקה, מאחר שבכך הקשה מה שהקשה!?

אך תבא בשאמר משה הקשיא, נפל בשכלו 'תרוץ' על הקשיא. אך אם היה אומר את ה'תרוץ', היה נכנס בו 'מקיף' אחר, והיה בא על 'קשיא' יותר חזקה ורחבה מבתחלה. על-כן אמר לו השם יתברך "שתק" על ה'תרוץ' - הינו: שישתק ולא יגלה את ה'תרוץ', כדי שלא יבוא על 'קשיא' יותר חזקה מבתחלה.

וזהו: "שתק, כך עלה במחשבה" - הינו: שתבא בשמגלין את השכל הפנימי, אזי עולה במחשבה שכל אחר חדש - כי נכנס 'מקיף' אחר לפנים - ועל-כן צריכין לשתק, כדי שלא יבוא ל'מקיפים' שאין צריכין להשיגם.

'משה' היה למעלה מן ה'מחשבה', לכך היה יודע את ה'תרוץ', כי השיג בחינת 'פתרי אותיות'.

סח.

(ח"ב ת, ז"ח-יא-בסוף)

על-ידי 'התפשטות הנבואה', נתברר ונתתקן בחינת 'פח-המדמה', ונתתקן ה'אמונה האמתיות דקדשה', ונתבטל 'אמונות כזביות'.

כי עקר ה'אמונה' תלויה ב'כח-המדמה' - כי עקר 'אמונה' היא רק במקום שאינו מבין בשכלו, אזי נשאר רק בבחינת 'פח-המדמה', ושם צריכין 'אמונה'.

כי יש עשרה מדרגות בנבואה (בראשית-רבה מד, ו; תקוני-זהר ב.), **בנגד עשרת-**

סה.

(ח"ב ה, יד)

יש תרי"ג מצוות, ואלו התרי"ג מצוות יש להם ענפים רבים, וכל דבר שיש בו רצון השם-יתברך, שעושין בו נחת לאביו שבשמים, הוא בחינת מצוה, וצריך לגלגל עצמו בכל מיני רפש וטיט, כדי לעשות איזה רצון ונחת להשם-יתברך.

סו.

(ח"ב ז, ב)

'משה' רבנו היה לו רחמנות, והיה עוסק ב'ישוב-העולם, שיהיה העולם מישב וממלא מבני-אדם, הינו בני-דעה, כי הוא פתח לנו 'אור-הדעת', כמו שכתוב (דברים ד, לה): "אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים", כי משה פתח את הדעת וגלה לנו כי יש אלקים שליט בארץ.

סז.

(ח"ב ז, ח)

"בשעלה משה למרום, מצאו להקדושי-ברוך-הוא שהיה קושר כתרים לאותיות. אמר לו: רבוננו-של-עולם מי מעבב על ידך. אמר לו: עתיד אחד לעמד ועקיבא בן יוסף שמו, שיהיה דורש על כל קוץ וקוץ תלי תלין של הלכות. אמר לו: רבוננו-של-עולם ראוי שתנתן תורה על-ידי. אמר לו: שתק כך עלה במחשבה" (מנחות

כט:).

הַדְּבָרוֹת, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (דְּבָרִים ה, ד): "פְּנִים
בְּפָנִים דָּבַר ה' עִמָּכֶם". "דָּבַר ה', זוֹ נְבוּאָה"
(שְׁבַת קלח:).

וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי נְבוּאָה, בְּחִינַת עֲשָׂרָה
מִדְּרָגוֹת, בְּחִינַת עֲשָׂרֵת
הַדְּבָרוֹת - זֹכִינ׳ לְאַמוּנָה, לְהֶאֱמִין שֶׁהַכֹּל
בְּרַא הַשֵּׁם בְּעֲשָׂרֵה־מְאֻמְרוֹת׳.

(זהר ויקרא יב. פסיקתא רבתי פכ"א: "עשרת הדברות,
כנגד עשרה מאמרות שבהם נברא העולם").

וְעַל־כֵּן צְרִיכִין לַחֲפֹשׁ וּלְבַקֵּשׁ מְאֹד אַחֲרֵי
'מְנַהִיג אֱמִתִּי' לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו - כִּי
כָּל מְנַהִיג וּמְנַהִיג יֵשׁ לוֹ בְּחִינַת רֹחַ־נְבוּאָה
וְכוּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה כָּל הַמִּתְקַרְבִּים אֵלָיו נִתְחַזַּק
וְנִתְתַקֵּן אֲצֵלָם הָאַמוּנָה הָאֱמִתִּיּוֹת דְקַדְשָׁה,
וְנִתְתַקֵּן וְנִתְבָּרַר אֲצֵלוֹ ה'מִדְּמָה׳.

אָבֵל בְּלֹא בְּחִינַת נְבוּאָה - אֵין ה'מִדְּמָה'
בְּרוּר וּמִתְקַן, וּמְבַלְבֵּל אֶת הָאָדָם
בְּאַמוּנוֹת־כְּזָבוֹת שֶׁל שְׁטוֹת וְשִׁקְרָה, שֶׁהֵם
'זְהֻמַּת־הַנְּחָשׁ׳.

וְעַל־כֵּן "יִשְׂרָאֵל שֶׁעָמְדוּ עַל הַר סִינִי
פְּסָקָה זְהֻמַּתוֹן" (שְׁבַת קמו:), 'זְהֻמַּת־
הַנְּחָשׁ', 'אַמוּנוֹת־כְּזָבוֹת' - כִּי שָׁם זָכוּ כָּלֵם
לְנְבוּאָה עַל־יְדֵי 'מִשָּׁה רַבְּנוּ' מְנַהִיג הָאֱמִתִּי
שֶׁלָּהֶם, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְבָּרַר וְנִתְתַקֵּן ה'מִדְּמָה'
אֲצֵלָם, וְזָכוּ לְאַמוּנָה־שְׁלֵמָה בְּהַשֵּׁם, עַל־יְדֵי
'רֹחַ־נְבוּאָה' (עֵין בְּאַרְיֵכוֹת בְּלִקוּטֵי־הַלְכוֹת, בְּרַפְת־
הַרִיחַ הַלְכָה ד).

וְזֶה בְּחִינַת ה' ד' "הַשְּׁשִׁי", הַנֶּאֱמָר בְּמַעֲשֵׂה־
בְּרֵאשִׁית (בְּרֵאשִׁית א, לא): "יּוֹם הַשְּׁשִׁי",
וְדַרְשׁוּ (שְׁבַת פח:): "שֶׁכֹּל הָעוֹלָם הָיָה תְלוּי עַד
שִׁשָּׁה בְּסִיּוֹן שֶׁקָּבְלוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה".

כִּי עַקְר 'חַדוּש־הָעוֹלָם', לִידַע שֶׁהָעוֹלָם
מְחַדָּשׁ וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּרַא אֶת הָעוֹלָם
בְּרִצּוֹנוֹ - תְלוּי בְּאַמוּנָה. כִּי עַל־יְדֵי 'שִׁכְלִ'

אִי־אֶפְשָׁר לְהַבִּין 'חַדוּש־הָעוֹלָם', כִּי בְּאֵמַת
'חַדוּש־הָעוֹלָם' הָיָה עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'אַמוּנָה',
כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (תְּהִלִּים לג, ד): "וְכֹל מַעֲשָׂהוּ
בְּאַמוּנָה".

וְעַל־כֵּן הָיָה הָעוֹלָם תְלוּי עַד קְבֻלַּת־
הַתּוֹרָה - כִּי אִזּוֹ זָכוּ לְאַמוּנָה־
שְׁלֵמָה עַל־יְדֵי רֹחַ־נְבוּאָה, וְעַל־כֵּן אִזּוֹ
דִּיקָא נִתְגַּלָּה 'חַדוּש־הָעוֹלָם', כִּי עַקְר
'חַדוּש־הָעוֹלָם' תְלוּי בְּאַמוּנָה׳.

וְעַל־כֵּן 'רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה' שֶׁהוּא בְּחִינַת
אַמוּנָה, תְלוּי בְּסִיּוֹן שֶׁהוּא
'קְבֻלַּת־הַתּוֹרָה', שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְתַקֵּן
הָאַמוּנָה.

וְעַל־יְדֵי 'תְקוּן הַמִּדְּמָה וְהָאַמוּנָה'
שֶׁנִּתְתַקֵּן עַל־יְדֵי נְבוּאָה, זֹכִינ׳
לְבְּחִינַת 'חַדוּש־הָעוֹלָם', בְּחִינַת "שִׁיר חֲדָשׁ"
(תְּהִלִּים צו, א), בְּחִינַת "בְּחֲדָשׁ שׁוֹפֵר" (תְּהִלִּים פא,
ד). וְזֶה בְּחִינַת 'תְּשֻׁרִי', כִּי "בְּתִשְׁרֵי נִבְרָא
הָעוֹלָם" (רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה י:). (עֵין בְּפָנִים).

ס.ט.
(ח"ב ט)

לְפַעְמִים מְנַשֵּׁב בְּהָאָדָם בְּחִינַת רֹחַ־
סְעָרָה, וּמְבַעִירוֹ בְּיוֹתֵר חוּץ מִן
הַמִּדְּהָ, שְׂזָה בְּחִינַת 'הַרִיפָה', בְּחִינַת (שְׁמוֹת יט,
כא): "פֶּן יִהְרָסוּ לְעִלּוֹת אֵל ה'" וְכוּ' - כִּי
אֲסוּר לְהָרֵס לְעִלּוֹת אֵל הַשֵּׁם מִה שְׂאִינוֹ
רְאוּי לוֹ לְפִי בְּחִינַתוֹ.

עַל־כֵּן כְּשֶׁהָאָדָם רוֹאֵה שְׁבוּעַר בְּיוֹתֵר חוּץ
מִהַמִּדְּהָ, יַדַּע שְׂזָה בְּחִינַת רֹחַ־
סְעָרָה׳.

וְאַלְיָהוּ הָיָה יָכוֹל לְהַכְנִיעַ זֹאת. וְזֶה
בְּחִינַת (זְמִירוֹת לְמוֹצָאֵי־שְׁבַת): "אִישׁ
אֲשֶׁר רָכַב עַל סוּסֵי אִשׁ בְּסְעָרָה" - שֶׁהָיָה

רוכב ומכניע 'סוסי אש', ב'סערה', דהינו:
ה'אש' הדולק ביותר מן המדה, שפא על-ידי
ה'סערה'.

ע.

(ח"ב נז)

כשצדיק גדול אמתו מגלה תורה,
חדושים נפלאים ונוראים - הוא
טובה להקטנים במעלה, שעל-ידי-זה נתגדל
הקטן במעלה, שהכל רצים ובאים אליו. וגם
בהסטרא-אחרא נתגדל אחד על-ידי-זה.

כמו שמצינו בבלעם (זבחים קטז): "כשנתן
השם-יתברך את התורה לישראל,
באו כל האמות לבלעם", ובאו אליו כל
העולם, ועמד עצמו על איזה פסוק ואמר
להם תורה. כי אז כשבאו אליו, שאלו אותו
מה ששאלו: "ה' למבול ישב"? (תהלים כט, י),
והוא עמד על פסוק, והשיב להם: "ה' עז
וכו'" (שם כט, יא).

וכן בישראל בעצמן שהם בקדשה, ואינם
באים חסו-שלום לבלעם וכיוצא בו.

אך כשצדיק גדול אמתו מגלה חדושים,
ונעשה רעש גדול שזה מגלה חדושים
נוראים פאלו - אזי כלם מתקבצים ובאים
לאיזה קטן במעלה, ונאספים אצלו לשמע
ממנו, מחמת הרעש שנעשה על-ידי
החדושים שמגלה הצדיק הגדול, והוא עומד
עצמו על איזה פסוק, ואומר להם מה
שאומר.

עא.

(ח"ב עא)

אשרי הזוכה להרגיש נעימות התורה,
כי יש נעימות בתורה! - וזהו
העקר: לזכות להרגיש הנעימות שיש
בהתורה. "דרכיה דרכי נעם" (משלי ג, יז).

עב.

(ח"ב עב)

עקר ה'בושה' נמשך על-ידי ה'מנהיג',
בחינת 'משה', שממשיך 'באורי'
התורה לכל אחד.

כמו שבשעת 'מתן-תורה', שהמשיך
משה התורה לישראל, נאמר שם
(שמות כ, טז): "ולבעבור תהיה יראתו על
פניכם לבלתי תחטאו", ודרשו רז"ל (גדרים
כ): "זה ה'בושה' - דהינו שיהיה להם 'בושה'
לכלי לעשות חטא ועוון חסו-שלום.

וגם אפלו "לבלתי תחטאו", לכלי לעשות
עברה - צריך גם-כן 'יראה' 'בושה'!

כי אפלו כשעושין 'מצוה', צריך שיהיה לו
גם-כן 'בושה גדולה'! - כי איך באים
לחטף ה'תפלין' 'פתרי דמלכא', ולהניחם
פתאם על הראש.

וזאת ה'בושה' נמשכת על-ידי 'באורי'
התורה על-ידי ה'מנהיג' - כמו
שהיה בשעת 'מתן-תורה'.

ועל-כן בשעת 'מתן-תורה' זכו כל
ישראל לבהינת 'קדשה
ופרישות', כמו שכתוב (שמות יט, טו): "היו
נכנים לשלשת ימים, אל תגשו אל אשה" -
כי כלם נתקדשו בבחינת 'פרישות', על-ידי
'משה' שהיה קדוש ופרוש גדול, שהמשיך
להם את התורה על-ידי-זה.

עג.

(ח"ב עב)

ב'מעמד הר-סיני, המשיך משה
ה'שפלות' שלו בכל אחד וא

וּכְלָל הַיּוֹצֵא: שְׁמִי שֶׁבָּא אֶצֶל צְדִיק־אֲמִתִּי וְשׁוֹמֵעַ מִפִּי תוֹרָה - רְאוּי שְׁיִמְשְׁךָ עָלָיו בּוֹשָׁה וְשִׁפְלוּת גְּדוֹל מְאֹד.

וְזֶה סִימָן שֶׁהָיָה אֶצֶל צְדִיק־אֲמִתִּי: כְּשֶׁנִּמְשָׁךְ עָלָיו 'בוֹשָׁה וְשִׁפְלוּת', עַל-יְדֵי שֶׁשָּׁמַע מִפִּי אִיזָה 'דְּבַר-תּוֹרָה' - כְּמוֹ שֶׁהָיָה בְּשַׁעַת מִתְּן-תּוֹרָה.

וְעַל-יְדֵי ה'בוֹשָׁה', דִּהְיִינוּ 'תְּשׁוּבָה' - נִחְיָה ה'שִׁפְלוּת שֶׁל מִשָּׁה' שִׁישׁ בְּכָל אֶחָד בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר, וְאִזּוּ מְחַיֵּב שִׁירְגִישׁ כָּל אֶחָד 'שִׁפְלוּתוֹ' בְּאֲמִת.

ע.ד.

(ח"ב עג)

"אֲחֵר שֶׁנִּזְדַּכְּכוּ שָׁם בְּמִצְרַיִם וְזָכוּ לְצֵאת מִשָּׁם - סָפְרוּ 'מ"ט יְמֵי הַסְּפִירָה" (ר"ן שְׁלֹהֵי פְּסָחִים, בְּשֵׁם הַמְּדַרְשׁ), שֶׁהֵם כְּנֶגֶד 'מ"ט שְׁעָרֵי-תְּשׁוּבָה'.

וּבִיּוֹם הַחֲמִשִּׁים, אִזּוּ: "וַיֵּרֵד ה' עַל הַר סִינַי" (שְׁמוֹת יט, כ) - זֶה בְּחִינַת (מְלֶאכִי ג.ז): "וְאִשׁוּבָה אֲלֵיכֶם", בְּחִינַת ה'תְּשׁוּבָה שֶׁל הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ בְּעֶצְמוֹ' כְּבִיכּוֹל, בְּחִינַת 'שְׁעַר הַחֲמִשִּׁים'.

ע.ה.

(ח"ב עח)

כָּל הַפְּשׁוּטִים, הֵן לְמִדּוֹן שְׁעוֹסֵק בְּתוֹרָה לְשֵׁם-שָׁמַיִם כְּשֶׁמְבַטֵּל מִלְּמוּדוֹ, הֵן שְׂאֵר הַפְּשׁוּטִים - כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי אֲחִיזָתוֹ בְּהַתּוֹרָה, כֵּן הוּא מְחַיֶּה עֶצְמוֹ בְּעַת פְּשִׁיטוֹתוֹ מִבְּחִינַת 'קִיּוּם-הָעוֹלָם קִדְּם קְבֻלַּת-הַתּוֹרָה' שֶׁהָיָה הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם רַק בְּחֶסֶדוֹ - כִּי לֹא הָיָה עֲדִין תּוֹרָה וְשׁוּם עֲשִׂיָה שֶׁל מִצְוָה, שְׁעַל-יָדוֹ יִתְקַיֵּם הָעוֹלָם.

וְהַצְדִּיק בְּעַת פְּשִׁיטוֹתוֹ בְּשַׁעַת שְׁבוּדָל מִן הַתּוֹרָה, מְקַבֵּל חִיּוֹת מִבְּחִינָה זוּ.

וְזֶה בְּחִינַת "אוֹצֵר מִתַּנַּת חָנָם" (שְׁמוֹת-רַבָּה מ.ה, ו), שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'קִדְּם קְבֻלַּת-הַתּוֹרָה', שֶׁהָיָה מִתְקַיֵּם הָעוֹלָם בְּחֶסֶד-חָנָם לְבַד, בְּבְחִינַת: "כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ" (תְּהִלִּים קיח), הַנֶּאֱמָר עַל קִדְּם מִתְּן-תּוֹרָה, כְּמוֹכָא בְּגִמְרָא (פְּסָחִים קיח.): "הֲנִי עֲשָׂרִים-וְשִׁשָּׁה 'כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ' כְּנֶגֶד עֲשָׂרִים-וְשִׁשָּׁה דוֹרוֹת" וְכוּ'.

כִּי אִזּוּ לֹא הָיָה שׁוּם תּוֹרָה, וְהָיוּ עוֹסְקִין רַק בְּיִשׁוּבֵי-הָעוֹלָם וּבְדַרְדְּ-אֶרֶץ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (וַיִּקְרָא-רַבָּה ט, ג): "גְּדוּלָה דְּרַךְ-אֶרֶץ שֶׁקִּדְּמָה לְתוֹרָה עֲשָׂרִים-וְשִׁשָּׁה דוֹרוֹת" - וְאִזּוּ הָיָה עֶקֶר קִיּוּם הָעוֹלָם עַל-יְדֵי 'חֶסֶד-חָנָם' לְבַד.

וּבְאֲמִת: גַּם קִדְּם קְבֻלַּת-הַתּוֹרָה, בְּוֹדָאֵי גַּם אִזּוּ הָיְתָה הַתּוֹרָה בְּמִצִּיאוֹת, כִּי הַתּוֹרָה הִיא נִצְחִית. אֲמָנָם אִזּוּ קִדְּם מִתְּן-תּוֹרָה, הָיְתָה הַתּוֹרָה בְּהַעֲלָם וּבְהַסְתָּר.

הִינּוּ: כִּי כָּל הַתּוֹרָה כְּלוּלָה בְּעֲשָׂרַת-הַדְּבָרוֹת, וְאִזּוּ 'קִדְּם מִתְּן-תּוֹרָה' הָיוּ הָעֲשָׂרַת-הַדְּבָרוֹת נֶעְלָמִין וְנִסְתָּרִין בְּ"עֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת שֶׁבָּהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם" (אָבוֹת פ"ה מ"ה) [עֲשָׂרַת-הַדְּבָרוֹת, כְּנֶגֶד עֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת שֶׁבָּהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם]. זֶהר וַיִּקְרָא יב. פְּסִיקָא-רַבְתִּי כ"א] - בְּתוֹךְ 'יְשׁוּבֵי-הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בְּעֲשָׂרָה מְאֻמְרוֹת'.

וּבְכָל הַדְּבָרִים שֶׁל הָעוֹלָם וּבְכָל הָעֲבָדוֹת וְהָעֲשִׂיּוֹת, הֵן מִי שֶׁחוֹטֵב עֲצִים אוֹ אִיזָה עֲבָדָא שִׁיחִיָּה - בְּכָלֶם נֶעְלָם הַתּוֹרָה.

וְהַצְדִּיק בְּשַׁעַת שְׁפוּרְשׁ מִן הַתּוֹרָה וְהוּא בְּחִינַת אִישׁ פְּשׁוּט, הוּא מְקַבֵּל חִיּוֹת מִבְּחִינָה זוּ שֶׁל קִדְּם מִתְּן-תּוֹרָה, וּמִפְּנֵי מְקַבְּלִין חִיּוֹת כָּל הַפְּשׁוּטִים הַנִּלְ.

וְכָל אֶחָד כְּפִי קְרוּבוֹ יוֹתֵר אֶל הַקֹּדֶשׁה וְאֶל הַצַּדִּיק הַנִּלְכָּד, כִּן הוּא מְקַבֵּל מִמֶּנּוּ חַיּוֹת גְּבוּהַ יוֹתֵר.

וְזֶהוּ בַחֲנִינַת הַדֶּרֶךְ שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל וְכוּ'. וּבִכְחַת הַזֶּה זוֹכִין לְבוֹא וּלְכַבֵּשׁ אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל וְכוּ'.

הֵינּוּ דְבַר־הַתּוֹרָה, הוּא מְלַבֵּשׁ בְּסִפּוּרֵי־דְבָרִים.

וְזֶהוּ: "לֵאמֹר" - לְשׁוֹן הַלְבָּשָׁה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (אִיכָּה ב, יז): "בַּצַּע אִמְרָתוֹ", שֶׁפְּרוּשׁוֹ: "לְבוּשׁ" (אִיכָּה־רַבָּה א, א; וַיִּקְרָא־רַבָּה ו, ה).

עח.

(ח"ב קיח)

מְצִינּוּ בַמִּדְרָשׁ (שְׁמוֹת־רַבָּה מ, א): שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ כְּשֶׁרוֹצֵה לְגַלוֹת תּוֹרָה, הוּא חוֹזֵר אַרְבַּע פְּעָמִים קֹדֶם שְׂאוֹמְרָה.

וְלִמְדוֹ מִפְּסוּק (אִיּוֹב כח, כז): "אִי רָאָה וַיִּסְפְּרָה הַכִּינָה וְגַם תִּקְרָה" - אַרְבַּע בַּחֲנִינּוֹת. שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ כְּבִיכּוֹל, רוֹאֵה וְסוֹפֵר וּמְכִין וְחוֹקֵר דְבַר־הַתּוֹרָה אַרְבַּע פְּעָמִים קֹדֶם שְׂאוֹמְרָה, וְאַחֲרֵיכֵן מַגְלֶה אוֹתָהּ לְהַעֲלוֹם.

מִכָּל־שִׁכּוֹן בְּרֵאשִׁית, שֶׁצָּרִיךְ לְחַשֵּׁב וּלְעֵין וּלְחַקֵּר וּלְבַרֵּר הַדְּבַר־תּוֹרָה בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ תַּחֲלָה הֵיטֵב קֹדֶם שְׂאוֹמְרָה.

עט.

(שיחות שאחרי ספורי־מעשיות)

מַעֲשֵׂה: בַּצַּדִּיק אֶחָד שֶׁנִּפְלַע עָלָיו עֲצָבוֹת וּכְבִדּוֹת גְּדוֹל וְכוּ', וְלֹא הָיָה אֲפָשֶׁר לוֹ בְּשׁוּם דְּבַר לְשַׁמַּח וּלְהַרִים עֲצָמוֹ וְכוּ', וְהִתְחִיל לְשַׁמַּח עֲצָמוֹ בְּשִׂמְחַת "שֵׁלֵא עֲשֵׂנִי גִוִי". וְזֶה בּוֹדֵאֵי שִׂמְחָה גְּדוֹלָה שְׂאִין לָהּ שְׁעוֹר וְכוּ'.

וְהִתְחִיל לְשַׁמַּח עֲצָמוֹ בְּזֶה, וְהִתְחִיל לְשַׁמַּח וּלְהַרִים עֲצָמוֹ מְעַט מְעַט, וּבְכָל־פַּעַם הָרִים וְשַׁמַּח עֲצָמוֹ בְּיוֹתֵר, עַד שֶׁבָּא לְשִׂמְחָה גְּדוֹלָה כְּלִפְּהָ, עַד שֶׁהִגִּיעַ לְהַשְׂמָחָה שֶׁהָיָה לְמִשְׁה־רַבְּנּוֹ עָלְיוֹהַשְּׁלוֹם,

עו.

(ח"ב פב)

עוֹד זֹאת הַבְּחִינָה הָיְתָה לְמִשְׁה: כִּי כָּל מֵה שֶׁעָלָה לְמַעְלָה יוֹתֵר עָלְיוֹנָה, מְצָא שֵׁם אֱלֹקִים, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שְׁמוֹת יט, ג): "וּמִשְׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹקִים" [וְלֹא שֶׁכַּח מִהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא].

עז.

(ח"ב צא)

עַל־יָדֵי שֶׁהַצַּדִּיק מְלַבֵּשׁ אֹר הַתּוֹרָה בְּסִפּוּרֵי־דְבָרִים - עַל־יָדֵי־זֶה מְקַשֵּׁר 'חֲכָמָה־תַּתְּאָה' עִם 'חֲכָמָה־עַלְאָה'.

וְזֶהוּ: "וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאֹמֵר".

"וַיְדַבֵּר" - לְשׁוֹן זְנוּג וְהִתְקַשְּׁרוּת, כְּמוֹ: "רֵאוּהָ מִדְּבַרְתָּ" (כְּתוּבוֹת יג).

"אֱלֹקִים אֶת" - זֶה בַּחֲנִינַת 'חֲכָמָה־תַּתְּאָה' תַּתְּאָה וְ'חֲכָמָה־עַלְאָה'.

"אֱלֹקִים" - בַּחֲנִינַת 'חֲכָמָה תַּתְּאָה'.

"אֶת" - בַּחֲנִינַת 'חֲכָמָה עַלְאָה', בַּחֲנִינַת: "אֶת הַשָּׁמַיִם" (בְּרֵאשִׁית א, א).

הֵינּוּ: לְזוּג וּלְקַשֵּׁר 'חֲכָמָה־תַּתְּאָה' בְּ'חֲכָמָה־עַלְאָה' - זֶה נַעֲשֵׂה עַל־יָדֵי בַּחֲנִינַת: "הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאֹמֵר" - הֵינּוּ: עַל־יָדֵי הַצַּדִּיק שֶׁמְלַבֵּשׁ "הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה",

בַּעַת שְׁעֵלָה לְקַבֵּל הַלְוָחוֹת [אָבוֹת דְּרַבִּינָתָן פ"ב ה"ג]. וְכוּ' וְכוּ'.

פ.

(ספר המדות, אכילה ח"ב ה; למוד ח"ב ד; מריבה ח"ב ח)

מִי שֶׁלְמוּדוֹ בַתּוֹרָה בְּמַחִין זָכִים, שְׁאֵכִילָתוֹ כָּל־כָּךְ בַּקִּדְשָׁה, שְׁנֵזוֹן מְמֻזָּן שֶׁהַמְּלָאכִים נִזְוָנִין מִמֶּנּוּ, עַל־יְדֵי־זֶה שׁוֹנְאָיו נְדוּנִין בְּחֶנְק. וְסִימָן לְדַבֵּר: "וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהִית הַבֶּקֶר" (שְׁמוֹת יט, טז), "וּבַבֶּקֶר הִיְתָה שִׁכְבַת הַטַּל" (שָׁם טז, יג), "וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֶּקֶר" (שָׁם יד, כד).

(מזוהרנ"ת ז"ל: פרוש סימן זה שמעתי מפיו הקדוש: פי (א) "וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהִית הַבֶּקֶר" - נֶאֱמַר ב'מִתְּךָ-תּוֹרָה, שְׁזָהוּ בְּחִינַת: "מִי שֶׁלְמוּדוֹ בְּמַחִין זָכִים". (ב) "וּבַבֶּקֶר הִיְתָה שִׁכְבַת הַטַּל" - נֶאֱמַר ב'מֶן, שֶׁהוּא מְזוֹן שֶׁהַמְּלָאכִים נִזְוָנִין מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חז"ל (יומא עה:). (ג) "וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבֶּקֶר" - נֶאֱמַר ב'קְרִיעַת יַם־סוּף, שְׁנִטְבְּעוּ הַמַּצִּירִים בָּיָם, שְׁזָהוּ בְּחִינַת חֶנֶק כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חז"ל (פְּתוּחוֹת ל:). וְלָמַד בְּקֶרֶב מִבֶּקֶר. - עַל־יְדֵי־זֶה מִצָּא הַשְּׁגָה חֲנִ"ל בַּתּוֹךְ הַתּוֹרָה).

פא.

(ספר המדות, בוששה ל)

מִי שֶׁאִין לוֹ 'בוֹשָׁה', בְּיָדוּעַ שֶׁלֹּא עָמְדוּ רַגְלָיו אָבוֹתָיו עַל הַר־סִינַי (נְדָרִים כ:).

פב.

(שיחות הר"ן פו)

ה'חַתְנָה' - הוּא בְּחִינַת 'סִינַי', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שִׁיר־הַשִּׁירִים, ג, יא): "בַּיּוֹם חַתְנָתוֹ, זֶה מַעֲמַד הַר־סִינַי" (תַּעֲנִית פ"ד מ"ח; כו:), וְ'סִינַי' גִּימְטְרִיא 'סְל"ם' (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה סח, יב; זֶהר וַיִּצָּא קַמְטוּ. וַעֲיֵן בְּזֶהר פְּנִיחָס רְמוּ: וּבְזֶהר־חֻדֶּשׁ וַיִּצָּא).

וְכָתוּב (בְּרֵאשִׁית כח, יב): "וְהִנֵּה מְלָאכֵי אֱלֹקִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ" - הִינּוּ: רְקוּדִין, שְׁעוֹלָה אֶת גּוֹפוֹ וְיֹרֵד אֶת גּוֹפוֹ.

מֵה שֶׁחַתָּן דּוֹרֵשׁ - כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חז"ל: "בַּיּוֹם חַתְנָתוֹ, זֶה מַעֲמַד הַר סִינַי" - לְרַמּוֹ: שֶׁחַתְנָה' הִיא 'מַעֲמַד הַר־סִינַי' - בְּשִׁבְל־זֶה הוּא דּוֹרֵשׁ.

וּמֵה שְׁנוֹתָנִין לוֹ 'מַעוֹת' שְׁקוֹרִין דְּרָשָׁה גְּעֵשׂאֲנִק' [דוּרוֹן דְּרָשָׁה] - לְרַמּוֹ: "עֲלִיתָ לְמִרוֹם שְׁבִית שְׁבִי" (תְּהִלִּים סח, יט), בְּשִׁבְל־זֶה "לְקַחַת מַתָּנוֹת" (שָׁם).

וּמֵה שֶׁפּוֹסְקִין הַדְּרָשָׁה - זֶה בְּחִינַת "שְׁבִירֵי לוֹחוֹת".

מֵה שֶׁמְּהַפְּכִין אֶת־עֲצָמָן - זֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת יט, ג"כ): "וּמִשָּׁה עָלָה", "וַיֵּרֵד ה' עַל הַר סִינַי" - שֶׁהַתְּחִינּוֹת עָלוּ לְמַעְלָה, וְהָעֲלִיזוֹת יָרְדוּ לְמַטָּה.

פג.

(שיחות הר"ן צא)

סִגְלָה לְהַתְמַדָּה: לְהַזְהֵר לְבָלֵי לְדַבֵּר עַל שׁוֹם אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי.

כְּמוֹ כְּשֶׁהַכֹּלָה הִיא יָפָה - אַזִּי הָאֲהָבָה בְּשִׁלְמוֹת. אָבֵל כְּשִׁישׁ לְהַכְּלָה אֵיזָה חֶסְרוֹן וּמוֹם - אַזִּי בּוֹדָאֵי אֵין הָאֲהָבָה בְּשִׁלְמוֹת.

כְּמוֹ־כֵן: ה'תּוֹרָה' נִקְרָאת 'כֹּלָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים לג, ד): "תּוֹרָה צְוָה לָנוּ מֹשֶׁה מוֹרְשָׁה", וְדָרְשׁוּ רז"ל (בְּרַכּוֹת נו). פְּסָחִים מט:): "אֵל תִּקְרֵי מוֹרְשָׁה אֶלֹּא מְאוֹרְסָה".

וְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ אוֹת בַּתּוֹרָה - כִּי "שְׁשִׁים רַבּוֹא אוֹתִיוֹת הַתּוֹרָה, כְּנֶגֶד שְׁשִׁים רַבּוֹא נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל" (זֶהר־חֻדֶּשׁ שִׁיר־הַשִּׁירִים; זֶהר־חֻדֶּשׁ רוֹת; מְגִלַּת־עֲמֻקּוֹת וְאַתְחַנֵּן אוֹפֵן קַפּוֹ; שְׁל"ה־הַקְּדוֹשׁ בְּרֵאשִׁית ב' בְּשֵׁם הָאֲרִיז"ל; וַעֲזוּד).

וכַשִּׁישׁ 'חֶסְרוֹן' בְּאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, נִמְצָא
שִׁישׁ 'חֶסְרוֹן' בַּתּוֹרָה, וְאִי־אֶפְשָׁר
לְאָהֵב אֶת הַתּוֹרָה בְּשִׁלְמוֹת.

אָבֵל כְּשִׁיזְהָר מְלַדְּבֵר עַל שׁוּם יִשְׂרָאֵל
וְלִבְלִי לִמְצָא שׁוּם חֶסְרוֹן בְּשׁוּם
יִשְׂרָאֵלִי - נִמְצָא שְׂאִין בְּהַתּוֹרָה שׁוּם חֶסְרוֹן
וּמוּם - אֲזִי בּוֹדְאִי יֵאָהֵב אֶת הַתּוֹרָה מְאֹד,
וְאֲזִי יִתְמַיֵּד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה, מְגַדֵּל הָאֱהָבָה.

פד.

(שיחות ה"ר"ן קכג)

מֵעֵינַיִן קִצָּת אֲנָשִׁים שְׂמֵת־קָרְבִּים לְעִבּוּד־ת־
הַשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ וְאַחֲר־כֵּן מִתְרַחֲקִין -
אֶף־עַל־פִּי־כֵן יָקָר אֲצֵל הַשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ
ה'הַתְּקַרְבוֹת' בְּעֶצְמוֹ, אֶף לְפִי שְׁעָה, אֶף־עַל־
פִּי שְׂאֲחֲר־כֵּן נִעֲשֶׂה מַה שְּׁנִעֲשֶׂה חֶסֶד־וְשָׁלוֹם.

הֲלֹא עַל שְׁעַת מִתְנַתְּוֹרָה נֶאֱמַר (שִׁיר־
הַשִּׁירִים ד, ט): "לִבְבַתְּנִי בְּאֲחַת
מֵעֵינַיִךְ". וְאִתָּא בְּמִדְרָשׁ: "שְׁבַעֵינַיִן הַשְּׁנִיית
כְּבָר הָיָו מִסֵּת־כְּלִין עַל הָעֵגֶל".

נִמְצָא: שְׁבַשְׁעַת מִתְנַתְּוֹרָה כְּבָר הָיָה
דְּעַתָּם לְפָרֵשׁ חֶסֶד־וְשָׁלוֹם, וְאֶף־
עַל־פִּי־כֵן הָיָה יָקָר בְּעֵינַיִ הַשָּׁם־יִתְבָּרֵךְ מְאֹד,
הַהַתְּקַרְבוֹת בְּעֶצְמוֹ.

פה.

(שיחות ה"ר"ן רנו)

שָׁבַח אֶת 'אֶקְדָּמוֹת' מְאֹד מְאֹד. וְאָמַר:
שִׁיִּשְׂרָאֵל מִחֲמַת שְׁהֵם מְשַׁקְעִים
וְרִגְלִים כָּל־כֵּךְ בְּטוֹב, עַל־כֵּן אֵין מְרַגְזִישִׁין
כָּל־כֵּךְ אֶת שָׁבַח מַעֲלַת גְּדֻלַּת הַשָּׁבַח
הַקְּדוּשׁ הַזֶּה שֶׁל 'אֶקְדָּמוֹת' שְׂאוֹמְרִים
בְּשָׁבּוּעוֹת.

וְאָמַר: מִי שִׁיזְדַּע מַעֲלַת הַשִּׁיר שֶׁל
אֶקְדָּמוֹת עִם הַנְּגוּן שְׁלוֹ, כְּמוֹ

שְׂרַגְלִין הַעוֹלָם לְזַמֵּר אוֹתוֹ בְּנְגוּן הַיְדוּעַ,
הוּא דְבַר נִפְלֵא וְחֲדוּשׁ גְּדוֹל מְאֹד. וְהַתְּחִיל
לְזַמֵּר קִצָּת אֵיזָה תְּבוֹת מֵאֶקְדָּמוֹת עִם הַנְּגוּן.

וְאָמַר: "שִׁ'אֶקְדָּמוֹת' הוּא 'שִׁיר שֶׁל
הַשֶּׁק" - עֵינַיִן בְּה'מַעֲשֶׂה שֶׁל
הַבְּעֵרְנָעֵר' (סְפוּרֵי־מַעֲשִׂוֹת מַעֲשֶׂה י), שֶׁם מְדַבֵּר
מ'שִׁיר שֶׁל הַשֶּׁק'.

כָּל־זֶה סֵפֶר בְּשָׁבּוּעוֹת אַחֵר תְּפַלֵּת
שְׁחֲרִית בְּבִקְרַת הַשָּׁבִים כְּנֶהֱוָה
בְּשָׁבּוּעוֹת, וְהָיָה יוֹשֵׁב אֲצֵל הַסְּעָדָה שֶׁל
'מֵאֲכָלִי חֶלֶב'. וְכִבֵּר הַתְּפַלְלוֹ בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת
פַּעַם שְׁנִי, וְזָמַר הַחֲזוֹן 'אֶקְדָּמוֹת', וְאֲזִי דְבַר
עִמּוֹ מִמַּעֲלַת הַשִּׁיר הַקְּדוּשׁ הַזֶּה וְהַפְּלִיג
בְּמַעֲלָתוֹ מְאֹד.

[אֲבַנֵּי־הַבְּרוֹזֵל, שִׁיחוֹת־וְסְפוּרִים מְרַבְּנוּ ז"ל כג:
פַּעַם־אַחַת אָמַר רַבְּנוּ זְצוּק"ל: "וְוַאֲס אֵינִן פֶּאֶרְמָאָן,
'אֶקְדָּמוֹת' מֵיט דְּעַם נִיגוּן" [מַה שִׁיְהוּדִים אוֹצְרִים
בְּרַכּוּשָׁם, אֶקְדָּמוֹת עִם הַנְּגוּן].

[עֲלִים־לְתַרוּפָה, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת בְּמִדְּבַר תַּקְצ"ו:
וַיְמִי שָׁבּוּעוֹת מִמְשַׁמְשִׁין וּבְאֵינַיִן, שָׁבּוּעוֹת חֲדָשׁ שְׁלֵא עֵבֶר
עָלִי כְּזֹאת זֶה כְּמַה שְּׁנִים, שְׂאֵהִיָּה מְכָרַח לְהִיּוֹת בְּנַעֲמָרוֹב,
וְיִהְיֶה פֶּחַד מְלַהֲתַקְבֵּץ יַחַד לְזַמֵּר יַחַד 'אֶקְדָּמוֹת'. וְאִם לֹא
מְנַעוּ הַמוֹנְעִים כִּי אִם 'אֶמִּירַת הָאֶקְדָּמוֹת' שֶׁל הַקְּבוּצָה־
הַקְּדוּשׁ שְׁלַנָּה, גַּם־כֵּן רְאוּי שְׁיִבּוֹא עֲלֵיהֶם מַה שְּׁיִבּוֹא].

[יְמִי־שְׂמוּאֵל ח"ג עג: אֲצֵל אֲנָשִׁי־שְׁלוֹמֵנו אוֹמְרִים זֶה
הַשִּׁיר בְּהַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹל].

פו.

(חֵיִי־מוֹהַר"ן כ)

הַתּוֹרָה "הָאִי מָאֵן דְּאִזֵּל לְמִנְסַב אֶתְתָּא"
בְּסִימָן כ"ט, אָמַר בְּשָׁבּוּעוֹת
תַּקְס"ו, וּבְאוֹתוֹ הָעֵת לְבַשׁ פַּעַם רְאִשׁוֹן
'בְּגָדִים לְבָנִים', וְאֲזִי נִכְלָל בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה בְּחִינַת
'בְּגָדִים לְבָנִים'.

פז.

(חיי-מוהר"ן כד)

וספר לנו אז: שחלם לו שהיה שבועות,
והיינו כלנו בדרבנו בכל שנה
להתקבץ אליו על חג השבועות, ולא היה
יכול לומר תורה כלל, והיה מבזה ומיסר
אותנו מאד.

ואמר: פי הכל בשבילנו, שמחמת עביותנו
וכו' אינו יכול לומר תורה, והוכיח
אותנו מאד. ועל-ידי-זה נתעוררנו כלנו
בתשובה גדולה, ואחר-כך אמר תורה נפלאה
ונורא מאד.

פח.

(חיי-מוהר"ן פט)

כל סדר הזמנים של כל השנה, דהיינו:
ראש-השנה וכו', שבועות וכו' - בכל
זמן וזמן מאלו הזמנים אין אני כמו מקדם.

שבכל אלו הזמנים בכל שנה ושנה, הוא
בא על השנה ודעת חדש לגמרי,
ואינו עובד השם-יתברך עם העבודה שעבד
כבר באלו הזמנים בשנים שעברו.

פט.

(חיי-מוהר"ן קכו)

דרבנו היה: להיות אצלו על ראש-השנה,
ועל שבת חנכה, ועל חג
השבועות, ובאלו השלשה זמנים היינו אצלו
תמיד מיום שקבע דירתו פה ברסלב. והיה
מצוה ומזהיר: "להיות אצלו באלו השלשה
זמנים!"

והיה תמיד אומר תורה נפלאה באריכות
גדולה באלו הזמנים וכו'.
ובשבועות היה אומרה גם-כן כמו בראש-
השנה, בין-השמשות של יום שני
דשבועות, ונכנס הרבה לתוך ליל שני.

**אך ביותר ויותר הזהיר: "להיות אצלו על
ראש-השנה!"**

[שיח-שופי-קדש ח"א רלח-רלט; כתב-יד הרב
מטשעהרין ז"ל: פעם-אחת ספר רבנו ז"ל מענין עולם
התהו' - ואז אמר עצה לזה: שישבע בנקיטת חפץ כשר:
"שכל ימי חיינו לא יעבר עליו אחד משלשה זמנים
הקבועים להיות אצלו. היינו: על ראש-השנה, ועל
שבועות, ועל שבת-חנכה!"]

פי אז היה זמן קהלה לכל. והשני זמנים אחרים היה
החייב רק על אותם שאינם רחוקים ממקומו פל-כף.
והרחוקים היה להם זמנים אחרים, היינו: 'שבת-שירה'
'ושבת-נחמו', פי אז היה הוא ז"ל נוסע אליהם. וגם
להשבע: "שתכף אחר המיתה וההסתלקות, הוא מקרח
לבא אליו ז"ל!" - ואז יהיה הכל על נכון.

ורבנו ז"ל סיים כך: "אבל מי שזכה להיות אצלי השלשה
פעמים בשנה, היינו: ראש-השנה, שבועות, שבת-חנכה
- ינצל מעולם-התהו'!" - השם יצילנו אמן.]

(עיני-שם הספור מעולם-התהו' - וכו' עיני ב'חיי-מוהר"ן סקן קא,
הספור מרבי מנחם מענדל מוויטעפסק זיע"א).

[חכמה ודתבונה, סימן א: כל תלמידי הקדושים, כלם
היו קדושים, וזכו לקבל פני רבם בעלייתם אליו ג' פעמים
בשנה, היינו: א) ב'ראש-השנה. ב) ב'חנכה. ג)
'ושבועות'].]

[ימי-שמואל ח"ג עא: חג השבועות הוא אחד מן
הזמנים שהיה חייב [לא מצד ההכרח הגמור כמו ראש-השנה,
כמו] לנסע לרבנו ז"ל. וגם באומן עד היום, הוא בחינה
השניה של ראש-השנה, שנתקבצין ובאין מפל
המקומות, והולכין 'ערב שבועות' על ה'ציון-הקדוש'.
וב'חג השבועות' מתפללין יחד בהקלויה, בשמחה
והתעוררות חזק והיות גדול, וגם לומדין ביחד ספרי רבנו
ז"ל. וכמו שרבנו ז"ל בחייו היה אצלו נסיעה גדולה
מאנשיו והיה אומר תורה. וגם מזהרני"ת ז"ל היה לו
מסירת-נפש הרבה לבוא על שבועות לרבנו ז"ל (וכמוכא
ב'חיי-מוהר"ן, וב'מירמוהרני"ת ח"א)].]

צ.

(חיי-מוהר"ן קלב)

בעת נסיעתו לארץ-ישראל, נסע דרך
ניקולאייב וחורסן לאדעס ושבת בחג
שבועות בחורסאן.

המזון, הִיָּה מְזַמֵּר בְּעֶצְמוֹ "אֶתְּהָ נְגִלִיתָ"
ו"בְּרוּךְ שְׁמוֹךְ" וְכוּ', בְּנִגּוֹן נִפְלָא וְנָעִים.

צב.

(תניי-מוהר"ן רב)

בְּשִׁבּוּעוֹת תַּק"ע הִיָּה בְּאוּמִין בְּתַחֲלַת
בְּנִיסְתּוֹ לְשָׁם, וְלֹא אָמַר תּוֹרָה
בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם-טוֹב.

אֲחֵר־כֶּךָ אָמַר לָנוּ בְּדֶרֶךְ הַלְצָה: "אַתֶּם
אֵינְכֶם כָּל כֶּךָ חוֹטְאִים שְׂאֵמֵר
לָכֶם תּוֹרָה". וְסִיִּים אֲחֵר־כֶּךָ בְּעֶצְמוֹ: "כִּי יֵשׁ
בְּמָה תּוֹרוֹת שְׁנַעֲשִׂים עַל-יְדֵי חֲטָאִים דִּיקָא,
כַּגּוֹן 'פְּרִשְׁתָּ הָעֵגֶל, וְכִיּוֹצֵא" וְכוּ'!

צג.

(תניי-מוהר"ן ריט)

בִּימֵי חַג הַשְּׁבִיעוֹת [הָאֲחֵרוֹן בְּשַׁנַּת תַּק"ע]
נִתְקַבְּצוּ לְשָׁם גַּם-כֶּן הַרְבֵּה מֵאֲנָשִׁי-
שְׁלוֹמְנוּ, וְהָיוּ סְבוּרִים שְׂיֵאמֵר תּוֹרָה כְּאֲשֶׁר
הִיָּה מְנַהֲגוּ בְּכָל חַג הַשְּׁבִיעוֹת, אֲבָל לֹא אָמַר
אִז שׁוּם תּוֹרָה בְּשִׁבּוּעוֹת הַנ"ל, וְאָמַר אִז,
שְׂאִין אַתֶּם חוֹטְאִים כָּל כֶּךָ כַּמְבָּאָר לְעִיל
(סימן רב - מוזבא לְעִיל).

צד.

(תניי-מוהר"ן רפ)

בְּשַׁעַת מִתְּנִי-תּוֹרָה, הָיוּ מְדִינוֹת רְחוֹקוֹת
מִשָּׁם, שֶׁהִגִּיעַ לָהֶם הַיְדִיעָה
מִמִּתְּנִי-תּוֹרָה עַל-יְדֵי הַבֵּי-דוֹאָר [פֶּאֶסְט].

צה.

(תניי-מוהר"ן שלו)

קִדְּם שְׁבִיעוֹת תַּקס"ז, כְּשֶׁנּוֹדַע לוֹ
מִפְּטִירַת אִישׁ אֶחָד שֶׁהִיָּה קִצָּת
מִמְקַרְבֵּיו, עָנָה וְאָמַר:

כִּי יוֹדַע מָה נַעֲשֶׂה עִמּוֹ שָׁם?! - אֲבָל אִם
הִיָּה זֹכֶה לְהִתְקַרֵּב בְּמוֹ הַמְקַרְבִּים

וּבְלִיל שְׁבִיעוֹת אַחַר שֶׁהִיָּה נַעוֹר בְּנֵהוּג,
הִלְךְ לְמִקְוֵה עִם אִישׁ אֶחָד מֵאֲנָשִׁיו,
וְשָׂאֵל אוֹתוֹ בְּכָל פַּעַם: "אִם שׁוֹמֵעַ קוֹלוֹת"?!
- וְהָשִׁיב: "שְׂאִינוּ שׁוֹמֵעַ כָּלֵל"!

וְנִתְפַלֵּא מְאֹד עַל שְׂאִינוֹ שׁוֹמֵעַ! - וְאָמַר:
"אִיךָ אֲפָשָׁר לְבָלִי לְשָׁמֵעַ קוֹלוֹת
כַּעַת"!

אֲחֵר־כֶּךָ אָמַר: "אֲפָשָׁר הוּא קוֹל
הַקֹּאפְעֵלִיעַ [מִקְהֵלָה] שְׂאִנִּי
שׁוֹמֵעַ"! - וְהָשִׁיב לוֹ הָאִישׁ הַנ"ל: "שֶׁהוּא
אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ שׁוּם קוֹל קֹאפְעֵלִיעַ וְלֹא שׁוּם
קוֹל כָּלֵל"! - וְתַמָּה מְאֹד.

וְהַבִּין הָאִישׁ הַנ"ל: "שֶׁהוּא שׁוֹמֵעַ קוֹלוֹת
וּבְרָקִים שֶׁל קְבֻלַּת-הַתּוֹרָה"!

אֲחֵר־כֶּךָ כְּשֶׁיּוֹצֵא מִהַמְקֵנָה, אָמַר: שְׁנוֹדַע
לִי עַכְשָׁו בַּעַת קְבֻלַּת-הַתּוֹרָה,
כַּעֲנִין הַנֶּאֱמָר בְּזֵהר־הַקְדוּשׁ (בְּרֵאשִׁית ס:): "אֵית
יְרָאָה וְאֵית יְרָאָה" וְכוּ', וְעַכְשָׁו נּוֹדַע לִי:
שֶׁיֵּשׁ עוֹד יְרָאָה, שֶׁהִיא גַּם-כֶּן עוֹד יוֹתֵר
וְיוֹתֵר אֲפִלוּ מִ"יְרָאָה-עֲלָאָה" הַנִּזְכָּר שָׁם, כִּי
נּוֹדַע לִי עַכְשָׁו 'יְרָאָת אֱלֹקוֹת', שֶׁהִיא יְרָאָה
וּפְחַד גְּבוּהָ וְעֵצוּם וּמְרוֹמָם וּמְנַשָּׂא מְאֹד
מְאֹד.

צא.

(תניי-מוהר"ן קנח; ימי-מוהרנ"ת ח"א כב-כג)

בְּחַג הַשְּׁבִיעוֹת (שַׁנַּת תַּקס"ז) בְּסַעֲדַת
שְׁחֵרִית, בֵּין מֵאֲכָל לְמֵאֲכָל קִדְּם
שֶׁהוֹשִׁיטוּ הַמֵּאֲכָל אֶל הַשֶּׁלְחָן, הִיָּה רַבְּנוּ ז"ל
לוֹמֵד אִז ה"א אֲדוּרָא-רַבָּא" בְּזֵהר־הַקְדוּשׁ
[פְּרִשְׁתָּ נְשֵׂא], בְּקוֹל נְעִים וְנִפְלָא מְאֹד, וְאֲחֵר־
כֶּךָ הוֹשִׁיטוּ הַמֵּאֲכָל, וּפְסַק וְאֲכַל מְעַט, וְחָזַר
וְעַסַּק בְּלַמּוּדוֹ.

בְּלִיל שַׁבַּת-קִדְּשׁ, שֶׁהִיא שְׁנֵי דְשִׁבּוּעוֹת,
אַחַר גָּמַר הַסַּעֲדָה, אַחַר בְּרַפְתָּ-

צז.

(חיי-מוהר"ן תח)

וְהָיָה מִתְלוֹצֵץ מְאֹד מִמָּה שֶׁפָּתַב שָׁם
(הַרְמַב"ם ז"ל) מֵעֵנִין הָאוֹמְרִים עַל עֵנִין
'קִבְּלַת-הַתּוֹרָה': "שְׁחַס־וְשָׁלוֹם מִשֶּׁה רַבֵּנוּ
עָלֵינוּ-הַשָּׁלוֹם עָשָׂה תַּחֲבוּלוֹת בְּחֻכְמָתוֹ
וְכוּ" - וְאִסּוּר לְחַזּוֹר דְּבָרִים כְּאִלוֹ אִפְלוּ
בְּדֶרֶךְ לִיצְנֵי רַחֲמָנָא-לְצֻלָּן.

רַחֲמָנָא-לְשִׁיבָן מִדְּעוֹת-זָרוֹת מְשַׁבְּשׁוֹת
כְּאִלוֹ. אוֹי לְמִי שֶׁנִּכְנַס בּוֹ
מִחֻשְׁבָּה אַחַת מֵאִלוֹ הַמְּחַשְׁבוֹת, וְאִין צָרִיכִין
לְסַתֵּר שְׁטוּתֵימָם כְּאִלוֹ. וְכִבֵּר מִבְּאֵר בְּכִמְהָ
סְפָרֵי קִדְמוֹנִים הַרְבֵּה, שֶׁצָּוְחוּ עַל סְפָרֵי
הַחֻקִּירוֹת הַנִּלְכָּד בְּמַפְרָסָם וְכוּ' וְכוּ'.

צח.

(חיי-מוהר"ן תקנ"ג)

סְפָרוּ לְפָנָיו אוֹדוֹת הַרְבֵּה דִקְהַלָּת
בְּאַרְדִּיטְשׁוֹב, שֶׁלֹּא רָצָה לִילְךָ
לְמִקְוֵה בִּפְקֹד שֶׁל חַג הַשְּׁבוּעוֹת, עַד שִׁירָאוּ
לוֹ ה'מִרְכָּבָה שֶׁרָאָה יְחִזְקָאֵל' (יְחִזְקָאֵל א).
וְהַתְּפִלָּאוּ הָעוֹלָם מְאֹד עַל זֶה, וְגָעַר בָּהֶם ז"ל
וְאָמַר: וּמָה זֹאת לְפָלֵא כְּלִיכָד בְּעֵינֵיכֶם,
הֲלֹא גַם 'יְחִזְקָאֵל' הָיָה בֶן אָדָם וְכוּ'.

צט.

(יְמֵי-מוֹהֲרָנ"ת ח"א כ"א-כ"ב - חַג הַשְּׁבוּעוֹת
שְׁנַת תַּקַּס"ז אֶצֶל רַבֵּנוּ ז"ל, אַחֲרֵי הַסְּתַלְקוֹת אֲשֶׁתוֹ
הָרֵאוּנָה בְּעֶרְב־שְׁבוּעוֹת לְפָנוֹת-עֶרְבֵי)

וְהִנֵּה דַרְבָּנוּ הָיְתָה: לְנִסְעֵי אֵלָיו תָּמִיד עַל
'חַג הַשְּׁבוּעוֹת'.

וְרַבֵּנוּ ז"ל הֵבִין: שֶׁיִּצְטָרֵךְ לְהַתְּעַבֵּב
בְּקַהֲלַת-קֹדֶשׁ זִסְלָב גַּם ב'חַג
הַשְּׁבוּעוֹת, וְכָתַב לָנוּ אֲגוּרוֹת (נִמְצָא ב'עֵלִים-
לְתַרוּפָּה, מִכְּתָבֵי רַבֵּנוּ ז"ל א"ב - מוּבָא לְהַלְוֵן): "שֶׁלֹּא
יָרִים אֶחָד מֵאַתָּנוּ אֶת רִגְלוֹ לְבוֹא אֵלָיו עַל
שְׁבוּעוֹת!"

אֲמַתִּיִּים שְׁלִי, וְעַכְשֵׁיו הוֹלֵךְ לְקִרְאָת
שְׁבוּעוֹת, מִסְתַּמָּא הָיָה נִדְמָה לוֹ שֶׁמְשַׁתְּדֵל
בְּעֵנִין הַנְּסִיעָה אֵלָי עַל שְׁבוּעוֹת בְּשִׁכִּירוֹת
עֲגָלָה וְכִיּוֹצֵא.

וְהָיָה מִכְרַחֵין לְהוֹדִיעַ לוֹ: "מָה לָּךְ
לְהַשְׁתְּדֵל בְּזֶה, הֲלֹא כָּבֵר אֶתָּה מֵת
וְנִפְטָר!" - וּמִמִּילָא הָיְתָה טוֹבָה לְפָנָיו, כִּי עַל
כָּל פָּנִים הָיָה נוֹדֵעַ לוֹ שֶׁכָּבֵר מֵת!

אֲבָל עַכְשָׁיו - אֲפָשֶׁר שְׁנִדְמָה לוֹ: 'שְׁמַחֲזִיק
אֵיזָה בְּרֵאוּנֵעַר [שְׁמַבְשֻׁלִין בּוֹ שְׁעוּרִים
וְעוֹשִׂין שְׁכָר], וְקוֹנֵה שְׁעוּרִים, וְכִיּוֹצֵא, וְטְרוּד
בְּעַסְקֵי הַמְּדָמִים לוֹ!"

וְאֵה-עַל-פִּי-כֵן אַחַר שְׁבוּעוֹת אָמַר רַבֵּנוּ
ז"ל: "שֶׁהָאִישׁ הַנִּלְכָּד הָיָה
אֶצֶּלוֹ עַל שְׁבוּעוֹת".

צו.

(חיי-מוהר"ן שלז)

קֹדֶם שְׁבוּעוֹת תַּקַּס"ז, עָמְדוּ לְפָנָיו 'אַנְשֵׁי
זְאִסְלָאב', וְסָפְרוּ לְפָנָיו מֵעֵשִׂיר אֶחָד
שְׁנַתָּן מְעוֹת הַרְבֵּה לְהַרְבֵּה הַקְּדוּשׁ רַבִּי בְּרוּךְ
ז"ל, וְעָמַד אָז לְפָנָיו גַּם-כֵּן אִישׁ אֶחָד
מִנְּעַמְרוֹב עֲנִי גְדוֹל.

עָנָה רַבֵּנוּ ז"ל: הָעֲנִי הַזֶּה נָתַן לִי יוֹתֵר מִזֶּה
כִּפְּי בְּחִינָתוֹ וּמְדַרְגָּתוֹ, כִּי הָיָה מִפְּרָגַם
עֲצָמוֹ מ'מְלֻמְדוֹת, וּכְשֶׁשָּׁמַע בִּימֵי הַפְּסַח
שֶׁרַבֵּנוּ ז"ל הוּא בְּזִאִסְלָאב, וּמִי יוֹדֵעַ אוֹלֵי
יְתַעַבֵּב שָׁם עַד אַחַר שְׁבוּעוֹת, וְאִם יִשְׁפִּיר
עֲצָמוֹ לְמִלְמֹד לֹא יוּכַל לְהִיּוֹת אֶצֶּלוֹ עַל
שְׁבוּעוֹת, עַל-כֵּן לֹא רָצָה לְהַשְׁפִּיר עֲצָמוֹ
לְמִלְמֹד, וַיֵּשֶׁב כָּל הַקּוֹיץ בְּלִי שׁוּם עֶסֶק
וּפְרָגָסָה. נִמְצָא: שֶׁהַתְּנַדָּב לְבוֹ בְּשִׁבִיל
הַתְּקַרְבוֹתוֹ אֵלָי, יוֹתֵר מִהָעֵשִׂיר הַנִּלְכָּד.

אבל רבי נפתלי גרוזיאיר ראה את האגרת קדם, עמד וכתב לי ולכמה מאנשי-שלומנו וזרז אותנו: "שאף-על-פיהן נסע ונלך לרבנו ז"ל לקהלת-קדש זסלב!"

וכן עשו פה ברסלב ואנשי נעמירוב וטפליק ודאשיב וכו', ונסעו לזסלב על 'שבועות'.

ואני הייתי במאהלוב אז, והיתה דעתי חלוקה מאד מאד בענין הנסיעה אליו לקהלת-קדש זסלב - כי היו לי מניעות עצומות בלי שעה, וידעתי: שרבנו ז"ל כתב "שלא לבוא אליו!" - על-כן הלך לבי הנה והנה איך להתנהג.

ובחסדו הגדול והנורא, התגבר החשק על המניעה, ונתגברתי ונסעתי לברסלב לנסע משם לזסלב.

ועצם היסורים והמניעות שהיו לי בבית חותני בנסיעה זאת, אי-אפשר לבאר וכו', וגם לא היה לי על 'הוצאות' כלל.

והזמין לי השם-יתברך ברגע קלה, שני אנשים שהלכו לי על 'הוצאות' קצת, וגם הזמין לי ברחמי עגלה מנעמירוב וכו'.

ואני הייתי מוכרח לנסע מקדם לברסלב, כדי להתחבר עם אנשי-שלומנו, לנסע עמם יחד לזסלב.

והנה גדל חלקת-העצה שהיתה לי אז, ועצם המניעות והיסורים שהיה לי אז בענין נסיעה זאת, אי-אפשר לבאר.

והשם-יתברך עזרני לשבר כל המניעות, ובשעה-אחת נגמר בדעתי לנסע, בעת שהיה הזמן קצר מאד לעסק בנסיעה הזאת וכו'.

כי תקף בשנת-חזקתי בדעתי לנסע בודאי ויעבר עלי מה - תקף סיעני השם-יתברך, והזמין לי צרכי נסיעתי, כי כן דרכו יתברך תמיד וכו'.

אבל תקף בנסעי ממאהלוב, התחילו שוב המניעות שיש בשעת הנסיעה בעצמה.

באשר מתנהג עמנו על-פיה-הרב: שיש הרבה מניעות קדם שמתחילין לנסע, ואחר-כך פשוטין לשבר אלו המניעות ומתחילין לנסע, אזי חוזרים ומתגברים מניעות חדשות בענין הנסיעה בעצמה וכו' - הן בחיים-חיותו הקדושים, הן עתה פשאנו נוסעים על ציון קברו הקדוש והנורא מאד וכו'.

ברוך השומע תפלות כל פה ברחמים, ומסיע תמיד לכל הפאים לגשת אל הקודש, ברוך הנותן ליעף כח שעזרני עד כה.

כי המשפיל יבין מאליו: שאי-אפשר לבאר בכתב, ואפלו פנים אל פנים, כל מה שעבר בענינים פאלה בשלמות, בפרט מניעות וחלקת-העצה, שבודאי אי-אפשר לבאר כל הסברות שהיו בדעתי למנע אותי מנסיעה זאת וכיוצא בה, ובפרט שרבנו ז"ל כתב בעצמו: "לבלי לנסע אליו!"

והמניעות כלם, עמדו לפני פחומות ממש מכל הצדדים, והשם-יתברך בכחו הגדול עזרני לדלג על כלם, ולבוא אליו לקהלת-קדש זסלב, ולשמע מפיו הקדוש תורה (לקוטי-מוה"ר ח"א סז, זיבן ח' אלקים את הצלע), ולכתבה על הספר לזכות בה את הרבים לדורי-דורות.

על-פן הארכתני קצת לבאר פרט נסיעה זאת - למען ידעו דור אחרון, ה'מניעות' שעברו עלינו, ובכחו הגדול זכינו לשפרם.

כי כל מה שפכתתי ממה שעבר עלי - כאלה וכאלה עברו גם על שאר אנשי-שלומנו, שרבים בכלם היו להם מניעות עצומות ונוראות מלהתקרב לרבנו ז"ל, בפרט בתחלתם.

ורבים נפלו ונתרחקו על-ידי המניעות, ואבדו מה שאבדו, חבל על דאבדין.

ואשרי להנשארים, שהתגברו והתחזקו ושברו כל המניעות, ונתדבקו ברבנו ז"ל, וזכו להם כו' ולדורותם, ולכל בני ישראל, לעולמי עד ולנצח-נצחים.

בערב שבועות בבקר שמעתי מפיו הקדוש תורה וכו'. אחר-כך סמוך לערב בעת שכבר התחילו להתאסף להתפלל מנחה, נפטרה אשתו הראשונה ז"ל.

ורבנו ז"ל עמד בשעת יציאת נשמתה. וספר: שכאשר יצאה נשמתה, בודאי היה לו צער גדול מאד ובלבול-המחין לפי מדרגתו, והוא היה צריך לעשות ולכונן מה שהיה צריך לטובתה, אבל השם-יתברך עזרו אז מאד: שבעצם הצער והבלבול, פעל ועשה לטובתה מה שהיה צריך.

והנה תכף בשנסתלקה, זרזו עצמן מאד אנשי החברה-קדישא וכו', וקברוה במהירות גדול, באפן שהיה שהות אחר קבורתה לנהוג אבלות שעה מעטת, ואותה השעה עלתה למנין שבעה.

וזה היה לנו לטובה וישועה גדולה - כי על-ידי-זה זכינו לשמע מפיו הקדוש תורה נפלאה בחג השבועות הזה.

והנה אחר שנסתלקה, צוה רבנו ז"ל: "שפלונו נתפלל בביתו במקום שנסתלקה!"

וכל 'ליל שבועות' לא דבר עמנו כלל, רק עסק בתורה בשעת סעודה בין מאכל למאכל.

ואחר הסעודה ישב בינינו, והיה געור בלילה עמנו יחד, ואמר 'תקון ליל שבועות' במהירות ובהתמדה, ולא פנה לשום אדם לדבר דבור בעלמא.

ואחר שגמר ה'תקון', הניח עצמו מעט לנוח שעה מעטת מאד, ותכף קם בזריזות, והלך לטבל קדם אורי-היום, ואחר-כך התפלל עמנו יחד.

וכן בסעדת שחרית ביום ראשון דשבועות, גם-כן לא דבר מאומה, רק עסק באמירת ה'אדרא-רבא' בזהר-הקדוש בכל הסעודה, ובין כל מאכל ומאכל אמר ה'אדרא-רבא' בקול נעים ונפלא מאד וכו'.

בליל שבת-קדש, שהיא שני דשבועות, לבש ה'שטר-ימל', והתחיל להראות פנים מסבירות קצת, וישב על השלחן כדרכו.

ואחר גמר הסעודה אחר ברפת-המזון, היה מזמר בעצמו "אתה נגלית" ו"ברוך שמך" וכו' בנגון נפלא ונעים.

[שיח-שופי-קדש ח"ד רסו: נהגו אנשי-שלומנו בשבועות: לומר ולזמר בנגון הידוע, את הזמר "אתה נגלית" הפתוב בתפלת מוסף של ראש-השנה - המדבר משבח 'קבלת-התורה' ומעמד הר סיני'. והיו מוסיפים

עוד לומר ולזמר באותו נגון הנ"ל, את הפיוט והתפלה המובאת ב'שערי ציון' (בתפלות ליום השבת) "ברוך שמו ב'שמי שמי קדם" וכו', המדבר משבח תורתנו הקדושה].

וישב אחר-כך עם קצת אנשים שנשארו עמו אחר ברפת-המזון, עד אור היום.

וכן בסעדת שחרית ישב עמנו בשמחה, פדרבו בכל יום-טוב, וכל בני העיר שלחו משקאות, וחלק להעולם בשמחה.

בסעדה-שלישית אמר תורה (לקוטי-מזרח"ן ח"א סז, זיבן ה' אלקים את הצלע). במוצאי-שבת ישבנו עמו עד אור היום.

ברוך-השם אשר עזרנו גם בעת צרה הזאת, שנפטר אשתו הראשונה בערב שבועות לפנות-היום, אף-על-פי-כן לא אבדנו התורה שהיינו צריכין לקבל.

וגם בתוך טרדתו הגדולה שעבר עליו אז מה שעבר לפי גדלת קדשת נוראות מחו הקדוש - אף-על-פי-כן ישב עמנו שלשה לילות רצופים, שהיה געור בכלם עמנו יחד, שהם: ליל ראשון דשבועות, ו'ליל שבת-קדש', ו'ליל מוצאי-שבת'.

כי דרבו היה נפלא ונשגב, ובחכמתו וקדשתו הנפלאה לא היה יכול להטריד ולבלבל אותו שום דבר וכו', מלעסק לתקון נפשותינו גם אז וכו'.

וביום ראשון אחר שבועות, פתבתי התורה בעזרת-השם-יתברך וכו'.

ק.

(ימי-מוהרנ"ת ח"ב קכ)

גם בליל שני של שבועות, עזרני השם-יתברך, שהיה שם אחד שאכל גם-כן

אצל בעל-הבית שלנו, והתחיל לבוא בשמחה, ונגנו לו, והוא התחיל לרקד - עד שאחר-כך שמחנו גם-כן, ורקדנו עמו יחד, ושמחנו כל המסבין שם.

וזה היה יקר בעינינו מאד: שזכינו לשמח ולרקד בחג הקדוש הזה זמן מתן תורתנו, במקום רחוק ומשנה פזה, מה שלא עלה על דעתנו.

כי היינו סבורים: שחסו-שלום נתעב על הספינה בשבועות חסו-שלום. ועכשו עזרני השם-יתברך לבוא אל העיר לאכסניא טובה, ולשמח בשבועות ברקודין בעזרת השם-יתברך.

קא.

(טובות-זכרונות ד)

מהאנשים שנתקבצו לרבנו ז"ל על חג השבועות (שנת תקס"א), היו שני אורחים שכאבו להם העצמות רחמנא-ליצלן עוד בביתם.

וכשבאו לרבנו ז"ל וספרו לו שיש להם מכאוב הזה, אמר להם: "הלא בשבועות הקדוש אומרים תרי"ג מצוות, שזה הבילות הבילות של מצוות, וזה לשון 'צותא'. התחברות של עצמות, ואחת מהנה לא נשברה' (תהלים לד, כא)!" - וזה היה להם רפואה.

קב.

(אבני-הברזל, שיחות-וספורים מרבנו ז"ל מט)

אמר רבנו ז"ל: "בשבועות, איז דער עיקר דאס אויפזיין. און הושענא-רבא, דער עיקר דאס זאגן".

[בחג השבועות, עקר העבודה הוא להיות געור. ובהושענא-רבא, עקר העבודה היא האמירה].

קג.

(אבני־ה־בְּרֵזֶל, שִׁיחֹת־וְסֻפּוּרִים מִרְבֵּנוּ ז"ל מט)

פַּעַם־אַחַת יָשַׁב רַבֵּנוּ ז"ל לֹאמֹר תּוֹרָה בְּחַג־הַשְּׁבוּעוֹת אַחַר מִנְחָה, בְּעוֹד שֶׁהִיְתָה הַחֲמָה זוֹרַחַת, וַיֵּשְׁבוּ כָּל הַלֵּילָה אֶצֶל הַשִּׁלְחָן וְהִתְפַּלְּלוּ עִרְבִית בְּתוֹךְ הַסַּעֲדָה, וַיֵּשְׁבוּ, עַד שֶׁהַחֲמָה הִתְחִילָה עוֹד הַפַּעַם לְזַרְחַ בְּבֹקֶר יוֹם הַשָּׁנָי.

עָנָה רַבֵּנוּ ז"ל וְאָמַר: "דִּי זוֹן קָעַר זִיךְ פֶּאֲרַח־דּוֹשָׁן, זִי הָאֵט אִיבְעֶרְגֶּעֱלֶאזֵט מְעַנְטֶשֶׁן בֵּיַם טִישׁ, אֹן הָאֵט צוֹרִיקְגֶּעֲפוֹנֶען דִּי אִיגֶעֶנֶע [זעלבע] מְעַנְטֶשֶׁן בֵּיַם טִישׁ!"

[החממה עשויה להתפלא, היא השאירה את האנשים אצל השלחן, והיא שוב פגשה אותם אנשים ליד השלחן].

וְשִׁמְעֵתִי: אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זָצוּק"ל לֹא הָיָה יֵשֶׁן בְּשָׁבוּעוֹת, שְׁנֵי הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת.

קד.

(ימי־מוֹהֲרַנ"ת ח"ב קכ)

גַּם בְּלֵיל־שְׁנֵי שָׁל שְׁבוּעוֹת, עֲזַרְנִי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ שֶׁהָיָה שָׁם אֶחָד שְׂאֵכֵל גַּם־כֵּן אֶצֶל בַּעַל־הַבַּיִת שְׁלֵנוּ, וְהִתְחִיל לְבּוֹא בְּשִׁמְחָה, וְנִגְנְנוּ לוֹ, וְהוּא הִתְחִיל לְרַקֵּד, עַד שֶׁאַחֲר־כֵּן שָׁמַחְנוּ גַם־כֵּן, וְרַקֵּדְנוּ עִמּוֹ יַחַד, וְשִׁמַּחְנוּ כָּל הַמְּסָבִין שָׁם.

וְזֶה הָיָה יָקָר בְּעֵינֵינוּ מְאֹד - שֶׁזָּכִינוּ לְשִׁמְחָה וּלְרַקֵּד בְּחַג הַקִּדּוּשׁ הַזֶּה זְמַן מִתֵּן תּוֹרַתְנוּ, בְּמָקוֹם רְחוֹק וּמְשֻׁנָּה בְּזֶה, מֵהַ שְׂלֵא עָלָה עַל דַּעְתָּנוּ - כִּי הֵינּוּ סְבוּרִים: שְׁחַס־וְשָׁלוֹם נִתְעַבֵּב עַל הַסְּפִינָה בְּשָׁבוּעוֹת חַס־וְשָׁלוֹם.

וְעַכְשָׁיו עֲזַרְנִי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, לְבּוֹא אֶל הָעִיר לְאַכְסֵנְיָא טוֹבָה, וְלְשִׁמְחָה בְּשָׁבוּעוֹת בְּרַקוּדִין בְּעִזְרַת־הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ.

קה.

(נְעִימוֹת־נִצְחָ מִכְּתָב א)

תְּמִיד הָיוּ נוֹסְעִים לְאַחַר הַסְּתַלְקוֹת רַבֵּנוּ ז"ל עַל חַג הַשְּׁבוּעוֹת, לְבָרְסֵלָב לְמוֹהֲרַנ"ת ז"ל. אַךְ בְּשָׁבוּעוֹת הָאַחֲרוֹן שָׁלוֹ, מוֹהֲרַנ"ת ז"ל חָגַג בְּאוֹמֵן.

וְכַתָּב מִקֶּדֶם לְאַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ: "שִׁיְהִי עַל שְׁבוּעוֹת בְּאוֹמֵן".

וְאַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ נִקְבְּצוּ מִכָּל הַסְּבִיבוֹת לְאוֹמֵן, וְזֶה הָיָה אֶצֶל בּוֹנֵה גְדוּלָה, כְּמוֹ שֶׁרַבֵּנוּ ז"ל בְּשָׁבוּעוֹת שְׁלוֹ הָאַחֲרוֹן הָיָה בְּאוֹמֵן יֹשִׁיבְתוֹ וְנִקְבְּצוּ אֵלָיו, כֵּן גַּם הוּא עָשָׂה כֵּן.

וּבַעֲת 'פְּתִיחַת־הָאָרוֹן' כְּבָדוּ לְמוֹהֲרַנ"ת ז"ל בְּפְתִיחָה, וְנִפְּלָ עִם רֵאשִׁי לְאָרוֹן־הַקֹּדֶשׁ, וְחִטֵּף אֶת הַסִּפְר־תּוֹרָה, וְצָעֵק: "יִשְׂרָאֵל עִם קְדוֹשׁ, מִיֵּר הָאֵבֶן זִיךְ אֲצִינֵד אֵי נִייעַ תּוֹרָה מִמֶּשׁ נִי!" [יִשְׂרָאֵל עִם קְדוֹשׁ, יֵשׁ לָנוּ עַכְשָׁיו תּוֹרָה חֲדָשָׁה, מִמֶּשׁ חֲדָשָׁה].

וְרַקֵּד בְּעֲצֵמוֹ עִם הַסִּפְר־תּוֹרָה קֹדֶם שֶׁעָלָה עַל הַבֵּימָה עִם הַסִּפְר־תּוֹרָה, וְגַם הָעוֹלָם כָּלוֹ רַקְדוּ.

וְאָמַר: "שְׁמַחַת עוֹלָם עַל רֵאשִׁים", הֵינּוּ ה'רֵאשִׁי־בַיִת, בְּרֵאשִׁי"ת, הַדּוֹת ה' וְכו'".

קו.

(כּוֹכְבֵי־אֹר, אֲנִשֵׁי־מוֹהֲרַן ח"ג ה)

מוֹהֲרַנ"ת ז"ל אָמַר: הַלְּמוּד שֶׁל 'דִּינֵי־הַתּוֹרָה', נָתַן לָנוּ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלְיוֹ־הַשָּׁלוֹם. וְהַלְּמוּד שֶׁל 'קִיּוּם־הַתּוֹרָה', נָתַן לָנוּ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ עַל־יְדֵי אֲדָמוֹר זצ"ל!

ועל־זה מרמז הפסוק (ישעיה יב, ג):
"ושאבתם מים בששון ממעיני
הישועה" - ומתרגם יונתן: "ותקבלון אלפן
חדת בחדוה מבחירי דצדיקיא".

[לקוטי־הלכות, נזיקין ד, נג: באמת כל דיני והלכות התורה, כבר קבלנו בימי משה רבנו, ואסור לחדש דבר מעתה, ועקר קבלת־התורה מחדש בכל שנה הוא: לזכות לקבל ולהמשיך שכליות אמתיים ותמימים כאלה, שנוצח עלידם לקים את התורה באמת, שזה צריכין לקבל מחדש בכל יום, כמו שכתוב (ספרי ואתחנן ח): "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים". בפרט ב'שבועות', שאז הוא זמן מתן תורתנו, שאז אנו צריכין לזכות לקבל התורה מחדש, דהיינו: שנוצח מעתה לקים את התורה].

קז.

(שיח־שרפי־קדש)

'חג־השבועות' (ובחוץ־לארץ: ביום הראשון) -
 הוא מחמשה הזמנים
 שהנהיג ה'בעל־שם־טוב־הקדוש' לכלל
 הנלויים אליו, להתפלל בהם בבקר השכם
 מאד. וכך נוהגים אנשי־שלו־מנו חסידי
 ברסלב מדור דור.

קח.

(שיח־שרפי־קדש ח"ב תרסז)

אחר "שבועות הגדול", שהיו אצל
 מוהרנ"ת ז"ל בשמונים אנשים
 עובדי־השם גדולים מאנ"ש, והיתה אז
 התעוררות נפלאה, עד שפנו אנ"ש את 'חג־
 השבועות' הזה בשם "שבועות הגדול" [דער
 גרויסער שבועות]. אומר מוהרנ"ת לאנ"ש שנסעו
 ונפרדו מאתו: "נו, אחר שקבלנו את התורה,
 צריכים להזהר מעתה שלא לעשות "עגל",
 כמו שהיה במתן־תורה!"

קט.

(שיח־שרפי־קדש ח"ג רכו)

המגיד מטירה־אויצע ז"ל, נהג לבוא אל
 רבנו ז"ל פעמים בשנה, לשבת

פרשת 'יתרו', ולשבת פרשת 'ואתחנן'.
בנותנו טעם לזה: "שאני רוצה לקבל
התורה, אצל רבנו". ומחמת שקורין אז
ב'עשרת־הדברות', על־כך בא אז.

קי.

(ימי־שמואל ח"ג עג)

אנשי־שלו־מנו מתרגמים כך החרוז
באקדמות: "לפומיה
דעבדתא עבדן מטללתא" - כפי העבודה
של כל אחד עם 'פיו', הינו התבודדות
ותפלה בפה בהתעוררות וכו', אשר זאת גבוה
מהכל, וזה עקר התקרבות להשם־יתברך -
כן יהיה הספה שלו וחלקו לעולם־הבא.

קיא.

(שיח־שרפי־קדש ח"ג רמ)

פעם שהיו המגיד מטירה־אויצע ז"ל ורבי
 נחום מטשערנאביל זצ"ל יחד בחג
 השבועות, ורקדו ביחד משך כל ליל
 שבועות, אולם לבסוף כבר לא היה בכחו של
 רבי נחום לרקוד, ורקד במקומו בנו רבי
 מרדכי זצ"ל עם המגיד.

וכשספר זאת רבי אברהם ב"ר נחמן,
 אמר: שמחמת התקרבותו
 לרבנו, היה לו שמחה וכח לרקד כל־כף.

קיב.

(שיח־שרפי־קדש ח"ה שג)

בליל שבועות אחר גמר אמירת התקון
 בפנהוג, היו אנשי־שלו־מנו מרבים
 ברקודין.

קיג.

(ימי־שמואל ח"ג עב)

והלכתי לבית־מדרשנו וכו', וגם שם רקדו
 כמעט כל הלילה ברקודין ונגונים

כמו על חתנה, וכמנהגנו באומן בהקלויז. כי לא נפסק הרקוד מתחלת הלילה עד הבקר, וחוזרין כל האנשים, אלו אומרים, ואלו מרקדין, וכן להפך חוזרים וכו'.

כמובא בזהר (הקדמת-זהר ח.): "שאלו הנהגותיהם שושבינים וכו', ובעי למחדי כל הלילה".

קיד.

(עלים-לתרופה, מכתבי רבנו ז"ל א - זאסלב תקס"ז)
גם איך בעט אייך: "אז עם זאל קיינער פון אייך ניט דערנועגן [דערנואגן] צו קומען, איך וועל אס-ירצה-השם בקרוב קומען צו פארן!"

[גם בקשתי מכם: שאף אחד מכם אל יעז לבוא, אני אס-ירצה-השם בקרוב אסע ואבוא].

קטו.

(עלים-לתרופה, מכתבי רבנו ז"ל ב - ה אמר תקס"ז זאסלב)

ומהודענא: שעכשו אני מתגורר בקהלת-קדש זאסלב וחסותך יש לך שנוי גדולה, גם מהודענא: שלא אבוא למחניכם קדש על שבועות, כי פה אשב בקהלה-קדושה זאסלב, ותו לא מידי, רק חיים ושלוש.

קטז.

(עלים-לתרופה, א' בלק תקפ"ט)

מה מאד החייתני בדבריך שכתבת: שאתה מתחזק עליי הדברים ששמעת בחג השבועות העבר.

קיז.

(עלים-לתרופה, ה' במדבר תקצ"א)

השם-יתברך יזכנו להיראה והשמחה והקדשה והטהרה של חג הנזרא הקדוש הפא-עלינו-לטובה.

אם נזכר 'נקדה אחת' מעצם היראה' הנמשכת בשבועות, כמו שכתוב (פיוט אתה נגלית, מוסף ראש-השנה): "גם כל העולם כלו חל מפניך וכו', בקולות וברקים וכו'" - ראוי להזדעזע מעתה בלי שעור.

ואם עדין אין אנו זוכין לזה, על-כל-פנים מעתה ראוי לשפך שיחנו הרבה בפנים נוכח פני ה': "היכן אנחנו בעולם, שכבר ספרנו יותר מששה שבועות, ועדין לא נטהרנו להרגיש ה'יראה של שבועות!"

השם הטוב יכפר ויגן עלינו, וימשיך עלינו ברחמי יראתו הגדולה, שיקים בנו (שמות כ, טז): "ולבעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו" - עד שנזכה לשמחה גדולה על-ידי-זה, כמו שכתוב (תהלים ב, יא): "וגילו ברעדה" וכו'.

קיא.

(עלים-לתרופה, ד' שמות תקצ"ב)

ובענין היסורים שיש לך מה שמונעת אותך לנסע לפה, מה לעשות - לעת-עתה תחיה עצמך, מה שעל-כל-פנים אתה יכול להיות אצלנו שלש פעמים בשנה לפחות.

וכבר היית בחסדי-השם, על ראש-השנה, ועל שבת חנפה. ובעזרת-השם-יתברך על חג השבועות תהיה גם-כן. ומהסתם תהיה עוד פעם אחת או יותר מקדם, בעזרת-השם-יתברך.

ואם תרצה להיות איש פשר - תוכל להיות על-ידי-זה אפלו מפלג בחסידות אמת. וגם על-ידי רצון וכסופין אמתיים, תוכל לזכות להיות פה בפמה פעמים, וגם להיות איזה פעמים באומאן, כי הכל יכולין

לַפֶּעַל עַל-יַדֵי רְצוֹנוֹת וְכַסּוּפִין, וְלִהְרַגִּיל אֶת-
עַצְמָךְ לְדַבֵּר הַכַּסּוּפִין וְהַרְצוֹנוֹת בְּפִיו.

וּשְׂפִיכוֹת-דָּמִים בְּיָדֵי לְהִתְקַרֵּב לַנִּקְדָּה
הָעֲלִיזָה.

קִיט.

(עלים-לתרופה, א בָּהַר תַּקְצ"ב)

וְהִזְתֵּרוּ: שִׁתְּהִיו בְּלַכֶּם עִמָּנוּ יַחַד בַּחַג
הַשְּׁבוּעוֹת הַקָּדוֹשׁ הַבֹּא-עֲלֵינוּ-
לְטוֹבָה, נְגִילָה וְנִשְׂמָחָה בִּישׁוּעָתוֹ.

קנד.

(עלים-לתרופה, ד' עֵקֶב תַּקְצ"ב)

זָכֹר אֵל תִּשְׁכַּח מַה שִּׁדְּבַרְנוּ בַשַּׁבָּת הָעֶבֶר,
וּמַה שִּׁדְּבַרְנוּ בַשְּׁבוּעוֹת, וּמַה
שִׁשְׁמַעְתָּ מִכְּבָר.

קכ.

(עלים-לתרופה, אור ליום ה' בַּחֲקָתֵי תַּקְצ"ב אומאן)

וְאִם-יִרְצֶה-הַשֵּׁם בְּאֲשֶׁר תִּהְיֶה אֲצִלִּי
בַּחַג הַשְּׁבוּעוֹת הַבֹּא-
עֲלֵינוּ-לְטוֹבָה, נִסְפָּר נִפְלְאוֹתָיו יִתְבָּרַךְ אֲשֶׁר
גָּמַל עֲלֵינוּ עַד הַנְּהָ, בַּפָּרֵט בְּעֵינֵי הַבְּנִיָּן
הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה.

קכה.

(עלים-לתרופה, ד' רָאָה תַּקְצ"ב)

וּבַפָּרֵט לִידֵי אֹהֲבֵי בְּאֵמַת רַבִּי שִׁמְשׁוֹן
גְּרוֹ-יָאִיר וְכו', כִּי לֹא זָכָה לְהִיזוֹת
נִמְנָה עִמָּנוּ, לֹא בַשְּׁבוּעוֹת, וְלֹא בַשַּׁבָּת
נַחֲמוּ, וְלֹא בְּשׁוֹם שַׁבָּת, וְגַם לֹא בַחֲלֹ. מִרְחוֹק
הוּא אֹהֵב אוֹתִי בְּאֵמַת וְכו'.

קכא.

(עלים-לתרופה, עֶרֶב-שַׁבָּת-קֹדֶשׁ בְּמִדְבַר תַּקְצ"ב)

וְאִם-יִרְצֶה-הַשֵּׁם בַּחַג הַשְּׁבוּעוֹת הַקָּדוֹשׁ
הַבֹּא-עֲלֵינוּ-לְטוֹבָה,
יִשְׁפִיעַ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עֲצוֹת נְכוֹנוֹת אֵיךְ
לְהִתְנַהֵג בָּזֶה.

לֹא כֶּךָ הוּא הַמְּדָה, וְלֹא כֶּךָ יָפָה לָךְ אָחִי

חֲבִיבִי לְהִתְנַהֵג עִמָּנוּ, אֲשֶׁר נִתְגַּדְּלָתָ
בֵּינֵינוּ, וְאַתָּה יוֹדֵעַ הָאֵמַת לְאֵמַתוֹ: שְׂאִסוּר
לְהִתְרַחֵק כָּל-כֶּךָ מִלְּהִתְעַד עִמָּנוּ עַל-כָּל-
פָּנִים שְׁנַיִם אוֹ שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים בַּשָּׁנָה, פַּעַם
בְּאִיזָה שַׁבָּת, וּפַעַם בַּחֲלֹ אִם אִי-אֶפְשָׁר
בַּשַּׁבָּת.

קכב.

(עלים-לתרופה, א' נְשֵׂא תַּקְצ"ב)

כִּי מֵאֲלֹהֵי תְּבִין: שְׂאֵנִי צָרִיךְ לְהַכִּין עַל
שְׁבוּעוֹת הַבֹּא-עֲלֵינוּ-לְטוֹבָה, וְאֵנִי צָרִיךְ
לְחַשֵּׁב מַה שִּׁצָּרִיכִין עַל שְׁבוּעוֹת הַקָּדוֹשׁ,
בְּשִׁבִיל קְבוּצָה קְדוֹשׁ כְּזֶה הַבָּאִים לְשִׁמְעַ דְּבַר
הַשֵּׁם. וּבּוֹדְאֵי רְאוּי שְׁלֹא יִהְיֶה לִי שׁוֹם טְרָדָא
מִהַכְּנָה גְּשָׁמִיּוֹת. וְלִהְשֵׁם הִישׁוּעָה שִׁיְהִי
הַכֹּל עַל נְכוּן מֵאֲתוֹ יִתְבָּרַךְ.

קכו.

(עלים-לתרופה, א' בְּהַעֲלֵתָךְ תַּקְצ"ג)

וְכָל-זֶה כָּלוּל וּמְרָמָז בְּמָה שֶׁהִזְבַּרְנוּ
בַּשְּׁבוּעוֹת הַקָּדוֹשׁ הָעֶבֶר בְּעֵינֵי
'דְּרִכֵּי-הַמִּשְׁפָּט' שֶׁל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ שְׂאִי-
אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגָם וְכו'.

אֵךְ זֹאת נְחַמְתָּנוּ כֹּל מַה שִׁשְׁמַעְתָּ עַד הַנְּהָ,
בַּפָּרֵט בַּשְּׁבוּעוֹת הָעֶבֶר וְכו'. וְהִנֵּה מַה
מְאֹד הַחֲיִיתִי נִפְשִׁי בְּעַת שֶׁהָיָה יְדִידִי ר"ש
גְּרוֹ-יָאִיר בְּבֵיתִי, וְסִפֵּר שִׁשְׁמַע מֵאֲתָךְ כְּמָה
'דְּבוּרֵי-תוֹרָה' מ'חַג הַשְּׁבוּעוֹת' הָעֶבֶר וְכו'.

קכג.

(עלים-לתרופה, י"ז בְּתַמּוּז תַּקְצ"ב)

וּכְבָר דְּבַרְנוּ הַרְבֵּה מְזִה בַשְּׁבוּעוֹת הָעֶבֶר,
כְּמָה וְכְמָה צָרִיכִים לְסַבֵּל בְּזִיזוֹנוֹת

הַרְחֵמֵם הָעוֹשֶׂה חֲסָדִים נִפְלְאִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם.
וְדוֹר.

קנח.

(עלים-לתרופה, יום א', אסרו-חג שבועות תקצ"ד)

וְגַם בְּמָה אֲנֵשִׁי-שְׁלוֹמֵנו עוֹמְדִים עָלֶיךָ
לְקַבֵּל רְשׁוֹת לָשׁוּב לְבֵיתֵם לְשָׁלוֹם,
וּמֵאֲלֶיךָ תִּבְיֵן טְרַדְתִּי עִתָּהּ.

קנט.

(עלים-לתרופה, א' בחר תקצ"ה)

וְהִנֵּה עֵצֶם תִּשׁוּקְתָךְ לְקִדְשֵׁי שְׁבֻעוֹת
שֶׁל אֲדוֹנֵינוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ הַנּוֹרָא
וְהַנְּשָׁגֵב ז"ל, אֲשֶׁר אֲמַתָּתוֹ וְקִדְשָׁתוֹ חוֹפֵף
עָלֵינוּ כָּל הַיּוֹם, בְּפֶרֶט בַּעַת הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ
שֶׁלָּנוּ - תִּשׁוּקְתָךְ וְצַעֲקָתָךְ עוֹשֶׂה רֶשֶׁם
בְּעִזְרַת-הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרֵךְ. וְאִם נִזְכָּה, אֲסַפֵּר לְךָ
אִם-יִרְצֶה-הַשָּׁמַיִם פָּנִים אֶל פָּנִים בְּחַג הַשְּׁבֻעוֹת
הַקְּדוֹשׁ הַבָּא-עָלֵינוּ לְטוֹבָה.

אֵךְ עֲדִין, אַתָּה וּכְלַכֶּם, צְרִיכִין
לְהִשְׁתַּוְּקֶךָ וּלְכַסֵּף הַרְבֵּה לְקִדְשֵׁי
שְׁבֻעוֹת הָאֲמִתִּי, שֶׁנִּזְכָּה לְהַתְּוַעַד בְּלָנוּ,
וּלְהַתְּפַלֵּל הַרְבֵּה לְהַשָּׁמַיִם יִתְבָּרֵךְ, שִׁיְהִי
בְּשָׁלוֹם וְשִׁלְוָה, וְ"מִפְּחַד אוֹיֵב תִּצַּר חַיִּי"
(תהלים סד, ב) וְחַיִּי בְּלָנוּ.

וְנִזְכָּה לְדַבֵּר בְּשִׁמְחָה 'דְּבַר-אֲמִת' הַמְּחַיֵּן
אֶת הַנֶּפֶשׁ לְנִצְחָה, הַנוֹבְעִים מֵהַנַּחֲל
נוֹבֵעַ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא. וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה
יִשְׁמַע תְּפִלָּתֵנוּ וְיוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמוֹ.

קל.

(עלים-לתרופה, יום ה', ח')

לְעִשְׂרֵת-יָמֵי-תְּשׁוּבָה תִּקְצוּ

בְּאֲשֶׁר כָּבֵד הָאָרְכָנוּ הַרְבֵּה לְדַבֵּר בְּזֶה בְּחַג
הַשְּׁבֻעוֹת זֶה בְּמָה שָׁנִים: שֶׁהַבְּעַל-

קכז.

(עלים-לתרופה, א' נטא תקצ"ד)

וְהִנֵּה יָמֵי הַשְּׁבֻעוֹת הַקְּדוֹשִׁים
מִמְשִׁמְשִׁין וּבְאִין. בְּעַל הַרְחֵמִים
יָחוּס עָלֵינוּ, שֶׁנִּזְכָּה לְגַמֵּר יָמֵי הַסְּפִירָה
בְּקִדְשָׁה וּבְטָהֳרָה, שֶׁנִּזְכָּה עַל-כָּל-פָּנִים
מֵעֵתָהּ: לְהַכִּין עֲצָמֵנו כְּרֵאוֹי לְקַבֵּל
הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, בְּחַג הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה הַבָּא-
עָלֵינוּ לְטוֹבָה.

וְאִם אֲמַנֵּם עֲדִין צְרִיכִין לְשַׁבֵּר הַלֵּב עַל-זֶה
הַרְבֵּה, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהַתְּחַנֵּן לְפָנֵינוּ יִתְבָּרֵךְ
עַל-זֶה הַרְבֵּה, וּלְבַכּוֹת לְפָנֵינוּ בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ
כָּבֵן הַבּוֹכָה לְפָנֵינוּ אֲבִינוּ: "שִׁיקְרָבֵנו גַּם-כֵּן
בְּתוֹךְ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִים הַזּוֹכִים
לְקַבֵּל-הַתּוֹרָה בְּשְׁבֻעוֹת!"

אִתְּ-עַל-פִּי-כֵן בְּיוֹתֵר צְרִיכִין לְחַזֵּק אֶת-
עֲצָמֵנו בְּשִׁמְחָה בְּכָל יוֹם -
"כִּי עַקֵּר הַכְּלִי לְקַבֵּל-הַתּוֹרָה, הוּא
שִׁמְחָה", כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר בְּהַתּוֹרָה "וַיֹּאמֶר בְּעַז
אֶל רוּת" וְכוּ' (לְקוּטֵי-מִזְבֵּחַ"ן ח"א סה).

בְּתוֹךְ כְּתָבִי זֹאת, נִזְכַּרְתִּי נְעִימוֹת
הַתְּנוּצָצוֹת שֶׁבְּלִבִּי מִזֹּאת הַתּוֹרָה
הַקְּדוֹשָׁה, וְאֵינִי יוֹדֵעַ עוֹד מָה לְכַתֵּב לְךָ מֵרַב
הַתְּשׁוּקָה שֶׁבְּלִבִּי, "כִּלְהָ שְׁאֵרִי וּלְכַבֵּי" וְכוּ'
(תהלים עג, כו).

כִּי שֶׁם מְדַבֵּר מֵהַתְּנוּצָצוֹת-אֶלְקוֹת' וּבְטוֹל
אֶל הָאֵין-סוּף, עַד שֶׁהִרְשִׁימוּ מֵאִיר
לְהַדְּעוֹת, וּלְהַמְשִׁיךְ מִשָּׁם הַתּוֹרָה, עַל-יַדֵּי
אֶדְלֵ הַשִּׁמְחָה שֶׁנִּעֲשִׂית 'כְּלִי לְקַבֵּל-הַתּוֹרָה'
- שֶׁכְּלִי זֶה הוּא 'סוּד שְׁבֻעוֹת זְמַן מִתֵּן
תּוֹרָתֵנוּ'.

מָה נֹאמֵר וּמָה נְדַבֵּר, אֲלֵמָלָא לָא אֲתִינֵן
לְעֵלְמָא אֲלָא לְמִשְׁמַע דָּא, דִּי וְדִי
וְהוֹתֵר, וְכֵן בְּכָל תּוֹרָה וְתוֹרָה. בְּרוּךְ בְּעַל

דְּבַר מוֹצֵא דְחִיָּה וּבִלְבוּל עַל כָּל יוֹם, וּבִפְרֹט
בְּעֵתִים הַלְלוּ שְׁעוּבַר עָלֵינוּ מִה שְׁעוּבַר.

עַל-כֵּן זָכַר הֵיטֵב: "שְׂאִין לְאָדָם בְּעוֹלָמוֹ
כִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם" וְכוּ', "הַיּוֹם אִם
בְּקִלּוֹ תִשְׁמְעוּ" (לקוטי־מוֹהַר"ן ח"א ערב - תהלים
צח, ז).

קלא.

(עלים-לתרופה, מוצאי שבת שמות תקצ"ו)

וְהִנֵּה בַיָּמִים הַלְלוּ עֵינֵתִי בְּהַפְרָךְ שְׁפַתְבָּתִּי
בְּסִמּוּךְ (לקוטי־הלכות כתב־ידו), הַמְדַבֵּר
מִמָּה שֶׁחִדְשֵׁתִי בְּעֶזְרַת־הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ
בְּשָׁבוּעוֹת הָעֶבֶר וּבְסִמּוּךְ לּוֹ, וְהֵם דְּבָרִים
נִפְלְאִים לְהַשִּׁיב נַפְשְׁךָ תָּמִיד, עַל-כֵּן אֲנִי
נִכְסֵף מְאֹד שֶׁתִּקְבְּלֵם.

וְאִם־יִרְצֶה־הַשֵּׁם בְּשִׂתְהִיָּה פֹה, תִזְכִּיר
אוֹתִי וְאֶמְסֶרֶם לָךְ, כִּי
הַדְּבָרִים שֶׁנִּתְחַדְּשׁוּ בְּסִמּוּךְ, בּוֹדְאֵי צָרִיכִים
לָכֶם בְּיֹתֵר.

קלב.

(עלים-לתרופה, ד' ויקרא תקצ"ו)

אֲךְ אֶחָד־עַל-פִּי־כֵן כָּבֵד דְּבַרְנוּ הַרְבֵּה: שְׁבָכַל
יוֹם יְכוּלִין לַחֲטֹף טוֹב, "כִּי לֵית יוֹם
דְּלִית בֵּה טוֹב, רַק כָּל יוֹמָא אֵית לֵה גְדַר
מְלָכָר" וְכוּ' (זהר נשא קכג - לקוטי־מוֹהַר"ן ח"א פד) -
כַּאֲשֶׁר הֶאֱרַכְנוּ בְּזֶה בְּשָׁבוּעוֹת זֶה אֵיזָה שָׁנִים.

קלג.

(עלים-לתרופה, מוצאי שבת במדבר תקצ"ו)

וַיָּמִי הַשָּׁבוּעוֹת מְמַשְׁמֵשִׁין וּבָאִין, שָׁבוּעוֹת
חֻדָּשׁ שְׁלֵא עֶבֶר עָלֵי כַּזֹּאת זֶה כַּמָּה
שָׁנִים שְׂאֵהִיָּה מְכַרַח לְהִיּוֹת בְּנַעֲמָרוֹב, וַיְהִיָּה
פֶּחֶד מְלָה־תִּקְבֵץ יַחַד לֹאמַר יַחַד אֶקְדָּמוֹת.

וְאִם לֹא מָנְעוּ הַמוֹנְעִים כִּי אִם אֲמִירַת
הָאֶקְדָּמוֹת שֶׁל הַקְּבוּץ הַקְּדוּשׁ שֶׁלָּנוּ
- גַּם־כֵּן רָאוּי שְׂיָבוֹא עֲלֵיהֶם מִה שְׂיָבוֹא.

אֲךְ אֶחָד־עַל-פִּי־כֵן קוִיֵּיתִי לְהַשֵּׁם: שִׁימְשֵׁךְ
עָלֵינוּ קִדְשַׁת שָׁבוּעוֹת זְמַן מִתָּן תּוֹרָה
בְּחִסְדּוֹ הַגָּדוֹל.

וְאַתָּה בְּנֵי חֲבִיבֵי: כְּרָצוֹנְךָ תַעֲשֶׂה, בְּעֵנִין
בִּיאָתְךָ לְפָה, כִּי אֲנִי אֵינִי יָכוֹל
לְיַעֲצֶךָ עֵתָה בְּזֶה. וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו
יִשְׁמַחְנוּ בְּשִׂמְחַת מִתָּן־תּוֹרָה.

וְנִזְכָּה עַל-כָּל־פָּנִים מֵעֵתָה: לְהַכִּין
עַצְמוֹ כְּרָאוּי עַל חַג הַשָּׁבוּעוֹת.
וּבְזָכוֹתוֹ הַגָּדוֹל נִזְכָּה: שִׁימְשֵׁךְ עָלֵינוּ
'קִדְשַׁת קַבְּלַת־הַתּוֹרָה'. נְגִילָה וְנִשְׂמָחָה
בִּישׁוּעָתוֹ.

דְּבָרֵי אָבִיךָ הַמְּחִיָּה וּמִשְׁמַח עַצְמוֹ בְּכָל־
עֵת, בְּמָה שְׂזָכִיתִי לְהַתְקַרֵּב וְלִידַע
מֵאֲדוּנָנוּ־מִזְרָנוּ־וְרַבְּנוּ זְכַר־צִדִּיק־וְקְדוֹשׁ־
לְבָרְכָה, מִרְבֵּי קְדוּשׁ וְנוֹרָא בְּזֶה, מִתּוֹרָה כַּזֹּאת
וְכוּ', אֲשַׁרְיֵנוּ וְכוּ'.

קלד.

(עלים-לתרופה, יום ב' ט' בסיון תקצ"ז)

זָכַר אֵל תִּשְׁכַּח אֶת כָּל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה
וְנִשְׁמַע בְּחַג הַשָּׁבוּעוֹת הַקְּדוּשׁ
וְהַנוֹרָא הָעֶבֶר.

וְשִׁים לְבָךְ הֵיטֵב אֵל הַיָּדִים, שֶׁהֵם
הַדְּמָזִים, שְׁמֵרְמָזִים בְּלִבְבְּכֶם לְכָל
אֶחָד וְאֶחָד עַל-יְדֵי דְבָרֵינוּ, הַנוֹבְעִים מִמַּעַן
הַנוֹבַע בְּכֹתֵב וּבְעַל־פֶּה. וְחִזַּק וְאַמֵץ מְאֹד.
וְחֻדוֹת הַשֵּׁם יִהְיֶה מְעֻזְכֶם בְּכָל־עֵת. רַק חִזַּק
וְאַמֵץ.

קלה.

(עלים-לתרופה, א' בהעלתך תקצ"ז)

וַיֵּשׁ לִי בְּזֶה הַרְבֵּה לְדַבֵּר בְּעֶזְרַת־הַשֵּׁם־
יִתְבָּרַךְ. וְהוּא שִׁיךְ קִצֵּת לְמָה שֶׁדְּבַרְנוּ
בְּשָׁבוּעוֹת הָעֶבֶר: מִגְדַּל הַהִתְחַזְקוֹת, שְׂאִסוּר

בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, בְּפֶרֶט בְּחַג הַשְּׁבִיעוֹת הַנּוֹרָא
הַבְּא־עֲלֵינוּ לְטוֹבָה.

קלט.

(עלים-לתרופה, ד' נט"א תקצ"ט אומאן)

וְלֵהוֹדִיעֶךָ מֵהַשְּׁבִיעוֹת הָעֶבֶר, אִין הַזְמַן
וְהִירִיעָה מִסְפִּיק וְכוּ'. וְגַם אֲנִי
דְּבַרְתִּי עִם רַבִּי מְרֹדְכִי בְּדַבְרֶיךָ, שְׁקוּיִתִּי
לְהַשִּׁים: שְׁבִשְׁבִיעוֹת הַבָּאִים לְקִרְאתֵנוּ
לְשָׁלוֹם, תִּזְכֶּה לְהִיּוֹת עִמָּנוּ בְּעִזְרַת־הַשֵּׁם-
יִתְבָּרֵךְ.

קמ.

(עלים-לתרופה, אור ליום ד' ש"לח תקצ"ט)

וְתִזְכְּרוּ הֵיטֵב מֵהַשְּׁבִיעוֹת בְּחַג הַשְּׁבִיעוֹת
הַקְּדוֹשׁ הָעֶבֶר: "לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ
הַרְבֵּה אַחֵר אֲמַתַּת עִמְקוֹת הָעֵצוֹת, שֶׁהֵם
הַרוּח־הַקֹּדֶשׁ שֶׁל הַצְּדִיק־הָאֱמֵת, בְּאִפְן
שֶׁנִּזְכָּה לְבָרֵךְ הַמְדָמָה שִׁיתְבַּטֵּל לְגַבִּי הַשֶּׁכֶל-
הָאֱמֵת. וְלֹא יִהְיֶה הַרוּכֵב טָפֵל לְהַפּוֹס, רַק
הַפּוֹס יִהְיֶה טָפֵל וּמִתְבַּטֵּל לְגַבִּי הַרוּכֵב" (נמצא
ב'לקוטי-הלכות', שלוהין ה, כ"כז-לא).

קמא.

(עלים-לתרופה, אור ליום ד' ש"לח תקצ"ט)

וְשָׁלוֹם רַב לְבִנְךָ יְדִידִי נְכֹדִי הַנְּחַמְד מוֹרְנוּ
הָרַב נַחֲמָן שִׁיחִיָּה. תִּהְלֶךְ לְקַל הָיָה
לוֹ חֵלֶק גָּדוֹל בְּהַתּוֹרָה שֶׁל 'חַג הַשְּׁבִיעוֹת'
הָעֶבֶר.

קמב.

(עלים-לתרופה, יום ד', ראש-חודש תמוז תקצ"ט)

אַבְל עַל־כָּל־פָּנִים זֶה אֱמֵת: "שְׂאִין שְׁנֵי
מִחֲשָׁבוֹת בִּיחָד בְּשׁוּם אִפְן" (לקוטי-
מוהר"ן ח"א רלג; ח"ב נ). וְכִבֵּר דְּבַרְנוּ בְּזֶה הַרְבֵּה
בִּשְׁבִיעוֹת לְפָנֵי אֵיזָה שָׁנִים.

לְהִיּוֹת עֶצֶל וְרַפָּה יָדַיִם, רַק לְהִתְחַזֵּק וְכוּ',
שְׁעַל־יְדֵי־זֶה זֹכִין לְהַמְשִׁיךְ פְּרִנְסָה, וּלְקַבֵּל
'הָאֲרַת־הַרְצוֹן' בְּשַׁעַת הָאֲכִילָה (לקוטי-מוהר"ן
ח"ב ז).

קלו.

(עלים-לתרופה, אור ליום ג' ש"מות תקצ"ח)

וְכִבֵּר דְּבַרְנוּ בְּזֶה הַרְבֵּה בְּחַג הַשְּׁבִיעוֹת זֶה
אֵיזָה שָׁנִים. אִךְ בְּשַׁבַּת הָעֶבֶר הוֹסַפְנוּ
לְדַבֵּר בְּזֶה הַרְבֵּה.

קלז.

(עלים-לתרופה, א' בהעלתך תקצ"ח)

עָרַב שְׁבִיעוֹת סְמוּךְ לְעָרַב קַבְלָתִי
מִכְתָּבְךָ, לְכַלְלֶךָ בַּתּוֹךְ הַנִּפְשׁוֹת
הַבָּאִים בְּרִצּוֹנוֹת חֲזָקִים לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם-
יִתְבָּרֵךְ, וְגַם הַיּוֹם בִּבְקָר קַבְלָתִי מִכְתָּבְךָ.
וְ"לִית רְעוּתָא טָבָא דְאִיתְאַבְד" (זהר תרומה קנז),
הַכֵּל נִכְתָּב וְנִרְשָׁם לְמַעַלָּה לְטוֹבָה.

מִי יִתֵּן וְהָיָה שֶׁהֵייתָ עִמָּנוּ גַם בְּנוֹפֶךָ פֶּה,
"הֵנָּה מַה טוֹב וּמַה נָּעִים" וְכוּ' (תהלים
קלג, א). אִךְ גַּם רִצּוֹנְךָ וְכִסְפֶּךָ הַחֲזֵק וְהַעֲצוּם,
וְתִשׁוּקֶתְךָ הַגְּדוֹלָה טוֹב לְפָנֶיךָ מְאֹד וְכוּ'.

וְגַם תִּקְבַּל הַשִּׁיר שֶׁנִּתְחַדַּשׁ עִתָּה בְּיוֹם-
טוֹב קְדוֹשׁ לְנִגּוֹן, "הֵנָּה מַה טוֹב וּמַה
נָּעִים שְׁבַת אַחִים גַּם יַחַד" (שם). וְהוּא אֲצִלִּי
נִפְלְאוֹת חֲסָדָיו יִתְבָּרֵךְ.

קלח.

(עלים-לתרופה, יום ג', ל"ח לספירה תקצ"ט אומאן)

וְכַעַת דְּעִתִּי חֲזָקָה לְהִתְעַכֵּב פֶּה עַל חַג
הַשְּׁבִיעוֹת הַבְּא־עֲלֵינוּ לְטוֹבָה.
הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ יִרְחַם שִׁיחִיָּה לְטוֹבָה לְכַלְנוּ.
וְרִצּוֹנְךָ הַחֲזֵק לְהִיּוֹת עִמָּנוּ, יִקְבַּל הַשֵּׁם-
יִתְבָּרֵךְ כָּאֵלוּ הֵייתָ עִמָּנוּ. וְתִתְחַזֵּק לְהִיּוֹת

קמג.

(עלים-לתרופה, ה' בחקתי ת"ר ברסלב)

דְּבָרֵי אָבִיךָ הַמְצַפֶּה לְרֹאשׁוֹתְךָ מִחֲדָשׁ עַל
חַג הַשְּׁבוּעוֹת הַקָּדוֹשׁ הַבֹּא-עֲלֵינוּ-
לְטוֹבָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה, בְּחֶסֶדוֹ יִתְבָּרֵךְ.

קמד.

(עלים-לתרופה, ב' חקת ת"ר)

וּבְרוּךְ הַשֵּׁם יֵשׁ לָךְ בְּמָה לְשִׂמְחָה וְכוּ'. וְגַם
תִּהְיֶה לְקַלְ הָיִיתָ עַל שְׁבוּעוֹת
קֹדֶשׁ הָעֶבֶר.

קמה.

(עלים-לתרופה, יום ד', ל"ו לספירה תר"א ברסלב)

וְהָיִיתִי מְצַפֶּה שֶׁתְּבוֹא עַל שְׁבוּעוֹת הַבֹּא-
עֲלֵינוּ-לְטוֹבָה, וְאֲדַבֵּר עִמָּךְ פָּנִים
אֶל פָּנִים. וְכִפִּי מִכְתָּבְךָ אֵינִי יוֹדֵעַ אִם תִּהְיֶה
פֹּה עַל חַג הַשְּׁבוּעוֹת הַבֹּא-עֲלֵינוּ-לְטוֹבָה וְכוּ'.
וְהִנֵּה צַעֲרֵי הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר הוּא: מִמָּה
שֶׁפִּתְּבֵתָ שְׂלֵא תִהְיֶה עַל חַג
הַשְּׁבוּעוֹת הַבֹּא-עֲלֵינוּ-לְטוֹבָה, וְאֵינִי יוֹדֵעַ
אִם יִהְיֶה לָּךְ פְּנָאִי לְנֶסֶע, אַחֲרֵי שֶׁיִּגִיעַ לָּךְ
מִכְתָּבִי זֶה וְכוּ'.

וּבַעַל הַרְחָמִים נוֹתֵן הַתּוֹרָה, יַעֲזֹר לָנוּ
לְהַכִּין עֲצֻמְנוּ מֵעַתָּה עַל-כָּל-פָּנִים
פְּרָאוּי, לְקַבֵּל אֶת חַג הַשְּׁבוּעוֹת הַקָּדוֹשׁ
הַבֹּא-עֲלֵינוּ-לְטוֹבָה, בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה,
בְּאַהֲבָה וְיִרְאָה וְשִׂמְחָה.

בְּאִפְּן שֶׁנִּזְכָּה מֵעַתָּה לְשִׂמְחָה וְלַעֲשׂוֹת
וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דְּבָרֵי תּוֹרָתוֹ בְּאַהֲבָה
וְשִׂלּוּם וְחַיִּים וְשִׂמְחָה וְכָל-טוֹב.

קמו.

(עלים-לתרופה - חסר התאריך)

וְדַעְתִּי הוּא: שֶׁתְּבוֹא בְּלִי תְרוּץ לְפֹה, עַל
חַג הַשְּׁבוּעוֹת הַבֹּא-עֲלֵינוּ-לְטוֹבָה

וְכוּ'. וְאַחֲרֵי-כֵן תִּזְרֶז עֲצֻמָּךְ לְהַכִּין עֲצֻמָּךְ,
בְּאִפְּן שֶׁתְּבוֹא לְפֹה עַל חַג הַשְּׁבוּעוֹת הַבֹּא-
עֲלֵינוּ-לְטוֹבָה, וְיִהְיֶה טוֹב לְפָנֶיךָ בְּכָל
הָאִפְּנִים בְּגוּף וּנְפֶשׁ וּמְמוֹן.

קמז.

(עלים-לתרופה, ו' בהעלתך תר"א)

שְׁלֹום רַב וְכוּ' מוֹרְנוּ הָרַב אַבְרָהָם בְּעַר
שִׂיחָיָה וְכוּ'. קֹדֶם שְׁבוּעוֹת קֹדֶם
שֶׁבִאתִי מֵאוּמָאן, הָיִיתִי סְבוּר שְׁבוּדָאִי
תִּהְיֶה פֹה עַל שְׁבוּעוֹת בְּלִי סָפֵק.

וְכִשְׁבִּאתִי לְבֵיתִי, וְשָׁמַעְתִּי וְהִבְנֵתִי
מִמְכַתְּבֶיךָ: שֶׁקְרוֹב שְׂלֵא
תִּהְיֶה עִמָּנוּ עַל חַג הַקָּדוֹשׁ הַנִּ"ל - עִמְדָתִי
מִרְעִיד וּמְשִׁתּוֹמֵם. עַל-כֵּן פִּתְּבֵתִי לָּךְ פְּנִ"ל.

וְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ יוֹדֵעַ: פִּי לֹא הָיָה פּוֹנֵתִי
שֶׁתִּהְיֶה פֹה עַל שְׁבוּעוֹת
בְּשִׁבִיל כְּבוֹדֵי חַסֵּד וְשִׁלּוּם, רַק לְמַעַנְךָ לְבַד,
אוֹלֵי תִשְׁמַע מִחֲדָשׁ דְּבָרֵי אֱמֶת, דְּבָרֵי אֱלֻקִּים
חַיִּים, הַנּוֹבְעִים מִהַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה
וְכוּ', וְשֶׁצָּרִיכִים לְסַלֵּסל בָּהֶם בְּכָל-עֵת.

מָה אָמַר לָּךְ יָדִיד נִפְשֵׁי בְּנֵי וְחֻבְרֵי וְתִלְמִידֵי
הוֹדֵי וְתַפְאֲרָתִי, עֲצֵם נִפְלְאוֹת יְשׁוּעוֹת
הַשֵּׁם וְחֶסֶדִיו, שֶׁעֲזָרְנוּ בְּחַג הַשְּׁבוּעוֹת
הַקָּדוֹשׁ הָעֶבֶר - שֶׁזְּכִינוּ לְדַבֵּר חֲדוּשִׁים
חֲדָשִׁים, דְּבָרִים הַמְּשִׁיבִין אֶת כָּל נִפְשׁוֹת
הַחֲפָצִים בְּאֱמֶת.

בְּוֹדָאִי רְאוּי לָּךְ וְלָנוּ לְהַתְּנַעֵנֵעַ מְאֹד: עַל
שְׂלֵא זְכִינוּ, שְׁגַם אֶתָּה, וְיִדִּידֵי רַבִּי
אַבָּא גְרוּ-יְאִיר, וְשָׂאֵר אַנְשֵׁי-שְׁלֹוּמֵנוּ - יִהְיוּ
נִמְנִינֵי עִמָּנוּ יַחַד. וּמֵאֵי דְהוּא הָוָה. עֵתָּה אֶתָּה
בְּרוּךְ ה'.

קמת.

(עלים-לתרופה, ד' משפטים תר"ב)

ו**כָּבֵר** ספרו לפני פמה מאנשי-שלוֹמנו: שתהלה לקל הועילו להם דברי אלה שדברתי בזה בשבועות העבר, דהינו: להתחיל לשתק ולחרש לפני השם-יתברך בתשוקה גדולה אליו יתברך וכו'.

קמט.

(עלים-לתרופה, ד' צו תר"ב ברסלב)

אודות שבועות, אין פנאי עתה לדבר בזה כלל, סתמא דמלתא אהיה פה בעזרת-השם-יתברך.

קנ.

(עלים-לתרופה, יום ד', י"א לספירת-העמר תר"ג)

ו**כָּבֵר** עברו י"א ימי הספירה משנת תר"ג לאלה-הששי לבריאת-העולם. וימי השבועות הקדושים ממשמשים לבוא.

מי יתן שנזכה מעתה לספר 'ספירת-העמר' בכונה פראוי, באפן שנזכה לטהר עצמנו כל אחד ואחד מטמאתנו ומזהמתנו - עד נזכה להיראה והאימה והמורא הגדול של 'מתן-תורה'. ויקים (שמות כ, טז): "לבעבור תהיה יראתו על פנינו לבלתי נחטא" עוד כלל.

והנה בעת אין לחדש דבר, בפרט פי אנו מצפים שתבוא לפה אם-ירצה-השם על שבועות הפא-עלינו-לטובה בלי תרוץ.

קנא.

(עלים-לתרופה, ו' בהר, שלשים לספירה תר"ג או מאן) **ואם-ירצה-השם** פשיבואו לברסלב על חג השבועות הפא-עלינו-לטובה, פנים אל פנים נדבר, "ועצת ה' היא תקום" (משלי יט, כא).

ו**מְבַטְחֵנִי** בהם: שבודאי ישתדלו לטובת העסק בכל פחם, וגם לצורך פרנסתי. בפרט הוצאות חג השבועות הפא-עלינו-לטובה העולה לסך רב.

השם-יתברך ירחם וישפיע פל-טוב, והם יהיו 'שלוחים לדבר-מצוה', ויגלגל זכות עלידם, וצדקתם תעמד להם. כי עסקנו הוא 'זכות-הרבים לדורות', גדול ועצום מאד מאד, "עמק עמק מי ימצאנו" (קהלת ג, כד). אך צריכין לסייעני ולחזקני הרבה הרבה, ולהשם הישועה.

קנב.

(עלים-לתרופה, יום ו' ערב-שבת-קדש, מ"א למספר-בני-ישראל תר"ג)

השם-יתברך יזכה אותי, ואותו, ואת כלנו - שנזכה על-כל-פנים מעתה, להכין עצמנו פראוי על חג השבועות הקדוש הפא-עלינו-לטובה, לשפך לבנו בפנים נוכח פני ה': פמה אנו רחוקים מקדשת שבועות, שהוא שכל גדול ודק, ורחמים גדולים ופשוטים, רחמים רבים מאד.

אולי יעתר לנו: שנזכה על-כל-פנים מעתה, לשום כל תשוקתנו וכספנו ורצוננו ותקונתנו, להתקרב אליו יתברך באמת, בכל יום מחדש, בכל מקום שהוא.

קנג.

(עלים-לתרופה, ערב-שבת-קדש בהעלתך)

ומה מאד הזמה עלי לבי: על אשר לא זכית שתהיה עמנו יחד בחג השבועות הקדוש העבר. ואם-ירצה-השם פאשר נתועד יחד, נדבר מזה, בחסדו וישועתו הגדולה.

קנד.

(עלים-לתרופה, א' שמיני, י"א ניסן תר"ד ברסלב)
חיים ושלוש וכו', מורנו הרב אברהם בער
שיחיה וכו'. ומן הסתם תתעבב פה
עד אחר שבועות הבא עלינו לטובה.

ואם גם ידידנו רבי אבילי יבוא עמך, מה
טוב וכו'. ואפשר יסע עמך גם חתן
בני, רבי אברהם לייב שיחיה, כי גם הוא רוצה
להתמחה באומאן איזה ימי הספירה קדם
שבועות.

קנה.

(עלים-לתרופה, ב' בחקוטי ל"ב לספירה תד"ר)
כפי אשר אדבר אם ירצה השם, עם רבי
אברהם בער שיחיה, פאשר יהיה
אצלנו על חג השבועות הבא עלינו
לטובה.

קנו.

(עלים-לתרופה, ב' דברים תר"ד)
טוב להודות לה, אשר גם מעסק הפאסט
אתה נוסע על ראשי השנה בכל
שנה ושנה, וגם על שבועות, ושבת הנכה,
ולפעמים גם באמצע השנה.

מראי מקומות ל'לקוטי הלכות'
- עניני 'חג השבועות' -

[ארח-חיים ח"א] נטילת-ידיים שחרית ד, דה |
ציצית ג, בכה | תפלין ו, לא-לג-לו | ברפת-השחר
ה, ייב-יג-טו-יח-יט-כ-כד-מא-מג-מט-נב-נו-
ס-סא-סג-סו | ברכות-התורה א | קדיש א, י |
קריאת-שמע ה, טו-טז | נפילת-אפים ד, ייב-
יג-יד-טו | קריאת-התורה ו, כו-כז-כח-כט-ל-לא |
בית-הכנסת ד, ד

[ארח-חיים ח"ב] משא-ומתן ד, וז-טי-יא-יב |
נטילת-ידיים לסעודה ו, לד | ברפת-הפרות ה, ייב-
ידי-יט-כ-כב | ברפת-הריח ד, יח-כג-כד-לא-לב-
לג-לד-לה-לו-לז-לח-לט-מא-מו | ברפת-הודאה ו,
ד | תפלת-המנחה ז, לה-לז-לח-נד-סג-סד-עב-עח

[ארח-חיים ח"ג] ערובי-תחומין ה, א-ז-ח-יב-
יג-כט-ל-לא-לב | ראש-חדש ג, גז-יא;
בהשמות בסוף ההלכה | ראש-חדש ה, טו |
ראש-חדש ו, ח-יג-טו | פסח ב, ב | פסח ג, יד |
פסח ז, כו | פסח ט, כג-כד-כה-כו-כז-כח-כט-ל-
לא-לב-לג | ספירת-העמר א, א-ב-ג-ד | ספירת-
העמר ב, א-ג-ד-ה | שבועות א | שבועות ב | חול-
המועד ד, ד

[יורה-דעה ח"א] דם א, א-ב-ז-זיא | סימני
בהמה ותייה טהורה ד, ז-טו-יח-יט-כב | דברים
היוצאים מן החי ד, מ | ביצים ג, ג | פשר-בחלב ד,
יא-יב-יג | פשר-בחלב ה, כח | תערובות ג, א |
הכשר-פלים ד, ה-ז-כ-כד-כה-כו-כז-ל | גלוח ג, יז
| גלוח ד, ח-ט | מקואות א, ד

[יורה-דעה ח"ב] נדרים ב, טי | נדרים ה, ט |
כבוד אב ואם ב, יא | עבדים ב, יג | גרים ג, ו-יא |
מזוזה ב, ד | חדש ג, ג | ערלה ד, יז | ערלה ה, יב |
פדיון-בכור ה, יח | חלה ג, ב-ו | תרומות-
ומעשרות ג, ז | ראשית-הגז ג, ז

[אבן-העזר] פריה-ורביה א, ח | אשות ד, יג |
קדושין ג, י

[חשן-משפט ח"א] גבית-חוב מהיתומים ג, יז-יח
| העושה שליח לגבות חובו והרשאה ה, יח-יט-כ
| ערב ג, לד-מ | ערב ה, לא | חזקת-מטלטלין ד, ד-
ה-ו-י-יא | שלוהין ה, ח-ט-י-יב-לג

[חשן-משפט ח"ב] מתנה ה, יד ; בהשמות בסוף
ההלכה השוף לאות יד-טו | הפקר ונכסי-הגר ג,
א-ב | פקדון ד, ט-יב | פקדון ה, ו-ט-י-יא | גנבה ג,
יב | גזלה ה, כב-כג-כד-כה-כט ; ראשי-פרקים
בסוף ההלכה | נזיקין ג, ד-ה-יא | נזיקין ד, טז-יז-
יח-כג-כז-כח ; ראשי-פרקים בסוף ההלכה | חובל
בחברו ב

בְּלִיּוֹת שְׁלֹשׁ רְגָלִים

א.

(ח"א יד, י)

"הֲגִנּוּ" (תהלים פא, ד) - זֶה בְּחִינַת תְּפִלָּה, 'עֲבוּדָה', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (פסחים קיח.): "לְמָה נִסְמְכָה פְּרִשְׁת עֲבוּ"ם לְמוֹעֲדִים, לֹאמֹר: כָּל הַמְּבֹזָה אֶת הַמוֹעֲדוֹת, כְּאִלּוּ עוֹבֵד עֲבוּדַת-אֱלִילִים".

נִמְצָא: 'שְׁמִירַת הַמוֹעֵד', זֶה בְּחִינַת 'עֲבוּדָה תְּמִיחַ', וְאִין 'עֲבוּדָה' אֵלֶּא 'תְּפִלָּה' - וְעַל-יְדֵי 'תְּפִלָּה' יָבוֹא לְשֵׁלוֹם-הַכֶּלֶל.

ב.

(ח"א יט, בַּסּוּף)

"וְרוֹמְמָתָנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת" (תפלת שלש-רגלים) - עַל-יְדֵי 'לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ', רוֹמְמָנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת. וְזֶה בְּחִינַת (בְּרַאשֵׁית-רַבָּה לֵא, ח): "לְשׁוֹן נוֹפֵל עַל לְשׁוֹן" - כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת נוֹפְלִים עַל-יְדֵי 'לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ'.

[לְקוּטֵי-הַלְכוּת, נְשִׂיאת-נַפְשִׁים א: בַּיּוֹם-טוֹב מְתַקְּנִין הַמְּלָכוֹת-דְּקִדְשָׁה, וּמְכַנְיְעִין מְלָכוֹת-הַרְשָׁעָה שֶׁל הָאֱמוּנוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ (ח"א ל; ח"א קלה) - עַל-כֵּן אַז הַלְּשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת מְלָכוֹת-דְּקִדְשָׁה, יֵשׁ לָהּ כֹחַ לְהַכְנִיעַ אֶת הָרָע שֶׁל הַשְּׂבָעִים-אֱמוּנוֹת.

וְזֶה שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים בְּקִדְוֶשׁ שֶׁל יוֹם-טוֹב: "אֲשֶׁר בָּחַר בְּנוּ מִכָּל עַם, וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל לְשׁוֹן" - כִּי אַז אָנוּ מְרוֹמְמִים מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת, כִּי נִתְעַלָּה הַלְּשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ שֶׁהוּא בְּחִינַת מְלָכוֹת-דְּקִדְשָׁה, וְנִכְנָעִין וְנוֹפְלִין הַשְּׂבָעִים לְשׁוֹנוֹת שֶׁהוּא מְלָכוֹת-הַרְשָׁעָה].

ג.

(ח"א ל, ה; ח"א קלה)

נִמְצָא לְעֵיל בְּעֵינֵי 'הַגְּהֵשְׁבוּעוֹת'.

ד.

(ח"א לא, ט)

בְּשֵׁלֶשֶׁת-רְגָלִים, נִתְגַּלֵּין 'פְּנֵי ה'', בְּחִינַת (דְּבָרִים טז, טז): "וְלֹא יֵרָאֶה אֶת פְּנֵי ה' רִיקִם", בְּחִינַת 'פְּנִים'.

וּבְזָה שֶׁכָּל אֶחָד מֵבִיא עוֹלֹת רְאִיָּה מִיְגִיעָתוֹ שֶׁמִּתְיַגַּע כָּל הַשָּׁנָה, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְתַקֵּן וְנִתְעַלָּה כָּל לִחְמוֹ וּפְרִנְסוֹתוֹ, בְּבְחִינַת (שְׁמוֹת כה, ל): "לֶחֶם הַפְּנִים".

ה.

(ח"א מא - על-פי לקוטי-עצות 'שמחה' יב)

עַל-יְדֵי 'רְקוּדֵינִי שֶׁל מִצְוָה', כְּגוֹן שֶׁשׁוֹתָה יַיִן בְּשֵׁבֶת וַיּוֹם-טוֹב וְכוּ', וְשׁוֹתָה בְּמִדָּה, וְכוֹנְנָתוֹ לְשָׁמַיִם לְזָכוֹת לְשִׁמְחַת יִשְׂרָאֵל, לְשִׁמְחַת בְּהֵשֶׁם-יִתְבָּרַךְ אֲשֶׁר בָּחַר בְּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְכוּ', וְנִתְעוֹרַר לְשִׁמְחָה עַל-יְדֵי-זֶה, עַד שֶׁנִּמְשָׁךְ הַשִּׁמְחָה לְתוֹךְ הַרְגְּלִין, דְּהֵינּוּ שֶׁמְרַקֵּד מִחֲמַת שִׁמְחָה.

עַל-יְדֵי-זֶה מְגַרֵּשׁ הַחִיצוֹנִים הַנְּאַחֲזִים בְּהַרְגְּלִין, וּמְמַתִּיק וּמְבַטֵּל כָּל הַדִּינִים, וְזוֹכֶה לְקַבֵּל כָּל הַבְּרָכוֹת. וְהַהֲתַלְהָבוֹת הַזֹּאת שֶׁל הַרְקוּדֵינִי הִיא 'אִשָּׁה רִיחַ נִיחַח לָהּ' (וַיִּקְרָא א, ט). (לקוטי-עצות 'שמחה' יב)

ו.

(ח"א קלה)

סִגְלָה לְהַנְצִל מ'גְּדִלוֹת' - לְכַבֵּד ה'יָמִים-טוֹבִים, וּלְקַבֵּל 'יוֹם-טוֹב' בְּשִׁמְחָה וּבְהִרְחַבַת-הַלֵּב כְּפִי יְכָלָתוֹ.

כִּי מֹשֶׁה רָבֵנוּ עָלְיוֹה־שְׁלוֹם - עַל־יְדֵי שְׂזָכָה לְאַרְבָּעִים־וְתַשְׁעָה שְׁעָרֵי בֵינָה, זָכָה לְהִיּוֹת "עֵנּוּ מְאֹד מִכָּל הָאָדָם" (במדבר יב, ג). וְ"יוֹם־טוֹב מֵחֵין דְּאָמַא, שְׁהִיא בֵּינָה" (פריי-עץ-חיים, מקראי-קדש פ"א).

וְעַל־כֵּן בְּשִׁמְקַבֵּל אֶת הַיּוֹם־טוֹב - זוֹכָה לְעֵנּוּהָ. כִּי "יוֹם־טוֹב" בְּגִימְטְרִיאָה ס"ג עִם הִי' אוֹתִיּוֹת" (שערי-הפנינות, ראש-החדש), "שְׁהִיא הַפֶּה ג' ס רוח" (עין תקוניי-זהר-חדש סח.).

כִּי יוֹם־טוֹב' מְבַטֵּל הַגְּדֻלוֹת, כִּי טָבַע הַקְּטָנוֹת' שִׁיתַּבְטֵּל לְגַבֵּי הַגְּדֻלוֹת. וְעַל־כֵּן בְּשִׁמְקַרְב לְהַצְדִּיק נִתְבַּטֵּל הַגְּדֻלוֹת, כִּי עַל־יְדֵי אור הַגְּדוֹל שֶׁל הַצְדִּיק, נִתְבַּטֵּל לְגַמְרֵי.

וְעַקֵּר כַּח קְדֻשַׁת יוֹם־טוֹב, תְּלוּי בְּצַדִּיקִים, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (ויקרא כג, ד): "אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה' אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם", "אֵל תִּקְרִי אֹתָם אֲלֵא אֹתָם" (ראש-השנה כד).

וְעַל־כֵּן בְּשִׁמְקַבֵּל וּמְכַבֵּד אֶת הַיָּמִים־טוֹבִים, וּמְקַבֵּל אור הַגְּדוֹל שֶׁל יוֹם־טוֹב, שְׁהוּא בְּחִינַת צְדִיק - נִתְבַּטֵּל הַגְּדֻלוֹת' שָׁלוּ, כִּי הַקְּטָנוֹת' בָּטֵל לְגַבֵּי גְדֻלוֹת'.

וְעַל־כֵּן (ראש-השנה טז: סכָּה כז:): "חַיֵּב אָדָם לְהַקְבִּיל פָּנֵי רַבּוֹ בְּרַגְלֵי" - כִּי עַקֵּר כַּח יוֹם־טוֹב תְּלוּי בְּצַדִּיקִים.

וְזָה פִּרוּשׁ (תהלים עה, ג): "כִּי אָקַח מוֹעֵד אֲנִי מִיִּשְׂרָאֵל אֲשַׁפֵּט" - בְּשִׁמְקַבֵּל אֶת הַיָּמִים־טוֹבִים - עַל־יְדֵי־זָה אֲזָכָה לְעֵנּוּהָ, בְּחִינַת "מִיִּשְׂרָאֵל אֲשַׁפֵּט", כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חַז"ל (חלין פט): "יְכוּל אֲפֹלוּ אִם הִגִּים דַּעְתּוֹ, תִּלְמוּד לֹא־מֵר: 'מִיִּשְׂרָאֵל תִּשְׁפֹּטוּ בְּנֵי אָדָם'.

וּבְזָה מֵיִשָּׁב שְׁפִיר מַה שְׁהַקְשׁוּ בְּגַמְרָא (ספָּה כז:): "עַל רַבִּי אֲלַעְזָר שְׁאָמַר: מִשְׁבַּח אֲנִי אֶת הָעֲצָלָנִים בְּרַגְלֵי שְׁנֵאֲמַר (דברים טז, יד): 'וְשִׁמַּחְתָּ בְּחַגְדֵי, וְהֵאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן חַיֵּב אָדָם לְהַקְבִּיל פָּנֵי רַבּוֹ בְּרַגְלֵי, שְׁנֵאֲמַר (מלכים-ב ד, כג): 'מִדּוּעַ אֶת הַלְכַת' וְכוּ'. עֵינ־שָׁם הֵיטֵב.

כִּי אִף שְׁהוּא בְּרַחוּק מֵאָה פָּרְסָה מִרַבּוֹ בְּיוֹם־טוֹב, "וְלֹא אָזַל וְאֵתִי בְּיוֹמָה" (שם) - עַל־כֵּל־זָה הוּא מְחַיֵּב לְהַקְבִּיל פָּנֵי רַבּוֹ בְּרַגְלֵי - הֵינּוּ שְׁיִפִּיר 'פָּנֵי רַבּוֹ' בְּרַגְלֵי!

הֵינּוּ: שְׁיִכְבֵּד אֶת הַיּוֹם־טוֹב, וְיִקְבֵּל אור הַגְּדוֹל שֶׁל יוֹם־טוֹב, בְּחִינַת 'פָּנֵי רַבּוֹ' וְכוּ!

כִּי עַקֵּר קְדֻשַׁת יוֹם־טוֹב' תְּלוּי בְּצַדִּיקִים, וּכְשִׁמְקַבֵּל אֶת הַיּוֹם־טוֹב' הוּא מְקַבֵּל 'פָּנֵי רַבּוֹ' מִמֶּשׁ.

עוֹד שְׁמַעְנוּ בְּעֵינֵינוּ זֶה: אִם הוּא מְקַשֵּׁר לְהַצְדִּיק - יוֹכֵל לְהַרְגִּישׁ קְדֻשַׁת יוֹם־טוֹב!

כִּי הַצְדִּיק' הוּא בְּחִינַת קְדֻשַׁת יוֹם־טוֹב, וְעַקֵּר 'יוֹם־טוֹב' תְּלוּי בְּצַדִּיקִים. וְהַסִּימָן עַל־זָה אִם הוּא מְקַשֵּׁר לְהַצְדִּיק - הוּא אִם יֵשׁ לוֹ 'שְׁפָלוּת, כִּי טָבַע הַקְּטָנוֹת', שִׁיתַּבְטֵּל לְפָנֵי גְדֻלוֹת, בְּנ"ל.

[לְקוּטֵי־עֲצוֹת, מוֹעֲדֵי ה', 'שְׁלֹשׁ־רְגָלִים' ה: בְּיוֹם־טוֹב - צְרִיף לְשׁוֹב בְּתַשׁוּבָה מֵתוֹךְ שְׁמַחָה, כִּי בְּכָל הַיָּמִים־טוֹבִים הָעוֹלָם נִדוּן, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַז"ל (ראש-השנה טז:): "בְּאַרְבָּעָה פְּרָקִים" וְכוּ'. עַל־כֵּן צְרִיכִין אֲז לְשׁוֹב בְּתַשׁוּבָה, וְעַל־יְדֵי־זָה יוֹצֵא מִלְכוּת־דְּקֻדְשָׁה מִבֵּין הַקְּלָפוֹת בְּנ"ל, וּמְקַרְב אֶת הַגְּאֻלָּה].

ז.

(ח"א קמד)

נִמְצָא לְעֵיל בְּעֵינֵינוּ 'חֲגֵי־שְׁבוּעוֹת'.

וְזָה בְּחִינַת רַגְלֵי, בְּחִינַת (מְלָכִים-א, ט): "עֵין רוּגְלֵי", "עֵין כּוֹבֵס", כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם.

וְאֵזִי יְכוּלִים הַדְּמִים לְסַבֵּב כְּסֹדֵר, וְנִתְרַפָּא בְּשִׁלְמוֹת.

וּבְשִׁבְלֵי-זָה נִקְרָא הַרְגֵל: 'חג', לְשׁוֹן 'סְבוּב', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה מ, כב): "הִישָׁב עַל חוּג הָאָרֶץ", עַל 'סְבוּב הָאָרֶץ', כִּי עַל-יַדֵּי הַדְּחַת וְכַבּוּס הַדְּמִים, עַל-יַדֵּי-זָה הֵם מְסַבְּבִים כְּסֹדֵר.

יב.

(ח"ב ו)

עַל-יַדֵּי זְעָה טוֹבָה' (כְּגוֹן: עַל-יַדֵּי דָבָר שֶׁבִקְדָּשָׁה), נִעֲשֶׂה 'שְׂמֵחָה', בְּחִינַת (דְּבָרִים טז, יד): "וְשִׂמְחָתָ בְּחֻגְדָּה", בְּחִינַת 'שְׂמֵחָה שֶׁל יוֹם-טוֹב'. (וְלֹא דוֹקָא יוֹם-טוֹב מִמָּשׁ, אֶלָּא כָּל יוֹם שֶׁהוּא בְּחִינַת טוֹב, נִקְרָא יוֹם-טוֹב).

כִּי הַשְׂמֵחָה עַל-יַדֵּי הַדְּמִים, כִּי הָעֲצָבוֹת מִן הַטְּחוּלֵי, וְהַטְּחוּלֵי הֵיא עֲכִירוֹת הַדְּמִים. וְכִשְׂמֵחָתָ בְּחֻגְדָּה עֲכִירַת הַדְּמִים שֶׁל הַטְּחוּלֵי - בְּאֵין 'חֻלְשׁוֹת' חֶסֶד-וְשָׁלוֹם.

וְהַרְפוּאָה' - הִיא 'זְעָה'. כִּי עַל-יַדֵּי הַזְעָה, יוֹצֵא הָאָרֶס שֵׁשׁ בְּהַדְּמִים הָעֲכוּרִים, וְאֵזִי נִשְׁאָרִין הַדְּמִים זָבִים, וְאֵזִי זוֹכָה לְשְׂמֵחָה - כִּי עֵקֶר הָעֲצָבוֹת עַל-יַדֵּי הַטְּחוּלֵי, שֶׁהוּא עֲכִירַת-הַדְּמִים.

וְזָה אוֹתִיּוֹת 'זִיעָה' - רְאשֵׁי-תִבּוֹת (תְּהִלִּים קיח, כד): "זָה הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ" - הֵינּוּ: בְּחִינַת 'שְׂמֵחָה שֶׁל יוֹם-טוֹב', שֶׁנִּעֲשֶׂה עַל-יַדֵּי 'זְעָה טוֹבָה'.

יג.

(ח"ב פא)

כְּשֶׁאָדָם מְשַׁמַּח עַצְמוֹ בְּשְׂמֵחָה שֶׁל מְצוּהָ, וְהַשְׂמֵחָה גְּדוּלָה כָּל-כַּף,

ת.

(ח"א רלה)

דַּע: שְׁמֵי שְׁהוּלָה, וְנַחֲלָק וְנוֹפֵל, וְאֵזִי הָעוֹלָם שׁוֹחֲקִין מִמֶּנּוּ, וְהוּא מִתְבַּיֵּשׁ מְזָה - זָה בָּא עַל-יַדֵּי שְׂפָגָם בְּשִׂמְחַת יוֹם-טוֹב.

כִּי 'יוֹם-טוֹב' נִקְרָא רַגְלֵי, וְגַם נִקְרָא 'מוֹעֵד', וְעַל-יַדֵּי שְׂפָגָם בְּשִׂמְחַת יוֹם-טוֹב, נִעֲשֶׂה מְזָה רַגְלֵי מוֹעֵד' - עַל-כֵּן רַגְלוֹ מוֹעֵדָה וְנִפֵּל.

וְזָה הַשְׂחוּק שֶׁשׁוֹחֲקִין - הוּא בְּחִינַת הַשְׂמֵחָה נְפוּלוֹת מִפְּגָם 'שְׂמֵחַת יוֹם-טוֹב'.

וְעַל-כֵּן מִתְבַּיֵּשׁ - כִּי 'עֲבוֹדַת-אֱלֹהִים' נִקְרָא 'בְּשֵׁת' (הושע ט, י), "וְהַמְבִּזָּה אֶת הַמוֹעֵדוֹת כְּאִלּוֹ עוֹבֵד עֲבוֹתִים" (פְּסָחִים קיח). - עַל-כֵּן בָּאָה עָלָיו בּוֹשָׁה.

וְלִפְעָמִים הוּא לוֹ לְכַפְרָה, וְלִפְעָמִים אֵין נִתְכַּפֵּר לוֹ בְּזָה, רַק כִּדֵּי לְהַזְכִּירוֹ שֶׁיָּשׁוּב.

ט.

(ח"ב א, ד-ה)

נִמְצָא לְעֵיל בְּעֵינֵי 'חֻגְהַשְּׁבוּעוֹת'.

י.

(ח"ב ד, ו-ז-ט-י)

נִמְצָא לְעֵיל בְּעֵינֵי 'חֻגְהַשְּׁבוּעוֹת'.

יא.

(ח"ב ד, יב)

'שֶׁלֹּשׁ-רַגְלִים' - הוּא בְּחִינַת 'רְפוּאָה', כִּי עַל-יַדֵּי רַגְלֵי 'יוֹם-טוֹב' שֶׁהוּא 'הַתְּגַלּוֹת-הַרְצוֹן' - עַל-יַדֵּי-זָה נִעֲשֶׂה בְּחִינַת 'הַדְּחַת וְכַבּוּס הַדְּמִים', כִּדֵּי שִׁיּוּכְלוֹ הַדְּמִים לְסַבֵּב סְבוּבָם כְּסֹדֵר.

עד שְׁנוּגַעַת עד רְגָלָיו, הִינּוּ שְׁמֶרְקֵד מַחֲמַת שְׁמֹחָה - נִתְעַלִּים כָּל הַדְּבָרִים הַנִּקְרָאִים רְגָלִי.

ועוד מעט! - עד שִׁיָּצֵא מִה'פְּרָה-שְׁחֹרָה לְגַמְרִי.

י.ד.

(שיחות-ה'ר"ן ב; רלח)

וְכֵן כְּשֶׁמְגִיעַ שַׁבַּת או יוֹם-טוֹב, אָזִי אָנִי מוֹסֵר כָּל הַהִתְנַהְגּוֹת וְכָל הָעֲנִינִים וְהַתְּנוּעוֹת שֶׁל אוֹתוֹ הַשַּׁבַּת או הַיּוֹם-טוֹב, לְהַשִּׁיב-יְתֵבְרָה, שִׁיְהִיָּה הַכֹּל כְּרָצוֹנוֹ יְתֵבְרָה.

י.ז.

(ספר-המדות, עניני 'שֶׁל־רְגָלִים')

[א] עַל-יְדֵי אֲמִירַת הַלֵּל בְּקוֹל גְּדוֹל, זוֹכִים לְאַהֲבַת הַשֵּׁם-יְתֵבְרָה (אֲהַבָה ח).

[ב] עַל-יְדֵי קְרִיאַת הַלֵּל, יוֹשִׁיעַ לָךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מֵאוֹיְבֶיךָ (מְרִיבָה ג).

[ג] אֲמִירַת הַלֵּל וְצַדִּיקָה מְסַגְּלִין לְחֵן בְּעֵינֵי הַשֵּׁר (שְׁרִים ג).

[ד] פְּרִשְׁיֹת הַמוֹעֲדִים הַכְּתוּבִים בְּפִרְשַׁת פְּנִיחַס - מְסַגְּלִים בְּקְרִיאָתָם לְבַטֵּל דִּינֵים, וּמְסַגְּלִים לְזִכּוֹת בְּדִינֵי עַבּוּרִים (הַמִּתְקַדְּדִין ח"ב ד).

[ה] כְּשֶׁמְבַזֶּה אֶת הַמוֹעֲדוֹת, בָּא לְהַרְהוּרֵי עֲבוֹדַת-הַזָּרָה (הַרְהוּרִים יז).

[ו] הַמְּבַזֶּה אֶת הַמוֹעֲדוֹת, כְּאִלוֹ עוֹבֵד עֲבוֹדַת-הַזָּרָה (הַרְהוּרִים נג).

[ז] הַדֵּן אֶת בְּנֵי-אָדָם לְכַף-זִכּוֹת, יִזְכֶּה לְקַבֵּל אֶת הַמוֹעֲדִים כְּנֶכֶד (צְדִיק יב).

[ח] עַל-יְדֵי שְׂמֻחַת יוֹם-טוֹב, וְעַל-יְדֵי הַנְּחַת תְּפִלִּין כְּרֵאוּי, תֵּלֵד אֶשְׁתּוֹ בָּנִים זְכָרִים (בְּנִים י).

יח.

(יְמֵי-מוֹהֲרַנ"ת ח"ב עא)

וְכֵן הָיָה תְּהִלָּה לָאֵל: שְׁבִיּוֹם שְׁבִיעֵי שָׁל פְּסַח' הִינּוּ בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה מְאֹד, בְּרַקוּדִין וּמְחוּלוֹת הַרְבֵּה, כָּל הַיּוֹם כְּלוֹ עַד הָעֶרֶב, בְּתַחֲלָה בְּבֵית ר"ש שְׁאֲכַלְתִּי בְּבֵית ר"ש. אַחֲרֵיכֶן נִכְנָסְנוּ לְבֵית הַפְּרִי־מִלָּה.

וְגַדְל הַשְּׂמֻחָה שֶׁהָיָה לָנוּ שָׁם אֵין לְשַׁעַר, עַד שֶׁעוֹרְרָנוּ כָּל הָעוֹלָם שֶׁהָיָה שָׁם לְשִׂמְחַת יוֹם-טוֹב וְשִׂמְחַת בְּרִית-מִלָּה.

טו.

(שיחות-ה'ר"ן רצט)

כִּי חִפְצוֹ וּרְצוֹנוֹ הָיָה מְאֹד: שְׁנֵהִיָּה שְׂמֻחִים בְּכָל הַשָּׁנָה כְּלָה, בְּפֶרֶט וְכוּ', וּבְשַׁבַּת יוֹם-טוֹב.

טז.

(יְמֵי-הַתְּלָאוֹת, בְּסוּף)

סֵפֶר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל: שֶׁקֵּדֶם אֵיזָה רְגַל וְאֵיזָה יוֹם-טוֹב, שֶׁהֶעֱקֵר הוּא הַשְּׂמֻחָה, כְּמִפְרָשׁ בַּתּוֹרָה (דְּבָרִים טז, יד): "וְשִׂמְחַתָּ בַּחֲגֹג" וְכוּ', וּבְפֶרֶט עַל-פִּי עֲנִין רַבְּנוֹ ז"ל. וְכֵן נִפְל לְמִרְהַ-שְׁחוֹרָה, מִי יוֹדַע אִם יוּכַל לְקַיֵּם זֹאת, וּבְפֶרֶט בְּעַת הַמַּחֲלָקֶת!?

אָבֵל עִם דָּרָךְ הַהִתְחַזְּקוֹת שֶׁל "עוֹד מְעַט" [אַבִּיטְעֵלַע אִיז אוֹיךְ גוֹט - מְעַט זֶה גַם טוֹב] שֶׁהוֹדִיעוּ רַבְּנוֹ ז"ל בְּהַתּוֹרָה [לְעַנֵּן לְמוֹד הַתּוֹרָה, עֵנֶר-שָׁם] - אִז מִיָּד עָלָה בְּדַעְתּוֹ: "אֵיךְ אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא יִזְכֶּה לְשִׂמְחָה מְעַט, וְאוֹלֵי עוֹד מְעַט,

הקפיטאן לנגן על איזה 'פלייזמר', ושאל אותי: "אם אני יכול לנגן"?! - השבתי לו: "לא"! - ודבר עמי מענין 'פלייזמר'.

והתחלתי לדבר עמם מענין 'רקודין':
 "שבינינו מרקדין ביום-טוב,
 ועל התנה!"

ב.

(עלים-לתרופה, יום ו' ערב שביעי של פסח תקצ"ב)
 ובנו נתקיים המקרא (תהלים קלו, כג):
 "שבשפילנו זכר לנו כי לעולם
 חסדו". על-פן אנו מחיבים לשמח ולרקד
 בכל יום ויום, בכל מה שעובר עלינו, ומפלי-
 שפן וכל-שפן ביום-טוב קדש.

גם אבי התינוק שהיה בטבע בעל מרה-
 שחורה, וכשנכנסנו לביתו היה רחוק
 משמחה מאד מאד, אבל אחר-כך מגדל
 השמחה, עוררנו אותו לשמחה גדולה, עד
 שהוא ושאר אנשים הרחוקים משמחה, כלם
 רקדו לכבוד יום-טוב בשמחה הרבה.

וכבר מבאר אצלנו גדל המצוה:
 בשמשמחים בשמחה את מי שהוא
 בעצבות ומרה-שחורה (עין לקוטי-מוהר"ן ח"ב
 כג), ובפרט ביום-טוב בסעדת-מצוה פזאת.

יט.

(ימי-מוהר"ן ת"ח"ב פה)

וכל יום שלישי הנזכר לעיל תהלה לאל
 היה לנו ניקח, וחזרנו לאיתנונו מעט
 מעט. אור ליום רביעי בתחלת הלילה התחיל

עֶשְׂרֵת הַדְּבָרוֹת

”אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים” (שְׁמוֹת כ, ב)

– עֲנִינִי 'פְּלִיּוֹת עֶשְׂרֵת-הַדְּבָרוֹת' –

ז.

(ח"א ד, א-ב-ח-בסוף – נאמרה בחג
השבועות שנת תקס"א או תקס"ב)

כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מְאֲרֵעוֹתָיו הֵם
לְטוֹבָתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים נו,
יא): ”בַּה' אֶהְלֵל דָּבָר, בְּאֱלֹהִים אֶהְלֵל דְּבָר” –
זאת הבחינה היא 'מעין עולם-הבא'.

כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חז"ל (פסחים נ. על זכריה יד, ט):
”בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד” וְכוּ' –
”וְכִי הָאֵיִדְנָא לָאוּ הוּא אֶחָד”!

וְתִרְצוּ: ”הָאֵיִדְנָא מְבָרְכִין עַל הַטּוֹבָה
הַטּוֹב וְהַמְטִיב, וְעַל הַרְעָה דְדִין
אֶמֶת. וְלַעֲתִיד כְּלוֹ הַטּוֹב וְהַמְטִיב” –
שִׁיְהִי שֵׁם ה' [הַנּוֹיָה] וְשֵׁם אֱלֹהִים, אֶחָדוֹת
אֶחָד.

וְזֹאת הַבְּחִינָה אֵי-אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג – אֶלָּא
כְּשֶׁמַּעֲלָה בְּחִינַת 'מַלְכוּת-דְּקַדְשָׁה',
מִהַגְּלוּת מִבֵּין הָעַבּוּרִים.

כִּי עֲכָשׁוּ הַמַּלְכוּת וְהַמְשָׁלָה לְהַעֲבוּרִים,
וּבְשִׁבְלִי-זֶה (פְּרִיעֵץ-חַיִּים, ראש-השנה ד):
”נִקְרְאִים 'עֲבוֹדַת-אֱלֹהִים' שֶׁלָּהֶם בְּשֵׁם
אֱלֹהִים, כִּי יוֹנְקִים מִבְּחִינַת 'מַלְכוּת' הַנִּקְרָא
אֱלֹהִים” – כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים עד, יב):
”אֱלֹהִים מַלְכֵי מַקְדָּם”.

וּכְשֶׁמַּעֲלִין בְּחִינַת 'מַלְכוּת' מִבֵּין הָעַבּוּרִים
– אֲזִי נִתְקַיֵּם (שם מז, ח): ”כִּי
מֶלֶךְ כָּל הָאָרֶץ אֱלֹהִים”.

א.

(ח"א ח, ט)

נִמְצָא לְעֵיל בְּעֲנִינֵי 'חֲגֵה-הַשְּׁבוּעוֹת'.

ב.

(ח"א כג, ד)

'עֶשְׂרֵת הַדְּבָרוֹת' – הֵם ב'קְרִיאַת-שְׁמַע'
(ירושלמי ברכות פ"א).

ג.

(ח"א לד, ו)

נִמְצָא לְעֵיל בְּעֲנִינֵי 'חֲגֵה-הַשְּׁבוּעוֹת'.

ד.

(ח"א לח, ז)

נִמְצָא לְעֵיל בְּעֲנִינֵי 'חֲגֵה-הַשְּׁבוּעוֹת'.

ה.

(ח"ב ח, ז)

נִמְצָא לְעֵיל בְּעֲנִינֵי 'חֲגֵה-הַשְּׁבוּעוֹת'.

ו.

(ח"ב עח)

נִמְצָא לְעֵיל בְּעֲנִינֵי 'חֲגֵה-הַשְּׁבוּעוֹת'.

וְאִי־אֶפְשָׁר לְהָשִׁיב ה'מְלוּכָה' לְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ־הוּא - אֲלֵא עַל־יְדֵי
'וְדוּי־דְבָרִים' לִפְנֵי 'תְּלַמִּיד־חֶכֶם'. וְעַל־יָדָם
נִתְתַקֵּן כָּל ה'מַדּוּת־רְעוּת' וְתוֹלְדוּתִיהֶן
הַנִּמְשָׁכִין מ'אַרְבַּעַה יְסוּדוֹת'.

וְזֶה פְרוּשׁ (שְׁמוֹת כ, ב): "אֲנֹכִי ה' אֶלְקֶיךָ
אֲשֶׁר הוּצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית
עֲבָדִים".

"אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ" - הֵן 'הוֹי"ה' הֵן
'אֶלְקֶיךָ', תְּבִין: 'שְׁכַל־זֹאת אֲנֹכִי!' -
הֵינּוּ שְׁתַּקִּים: "בַּה' אֶהְלֵל דְּבַר, בְּאֱלֹקִים
אֶהְלֵל דְּבַר" - הֵינּוּ: "כֹּל הַטּוֹב וְהַמְטִיב"
כַּנ"ל.

"אֲשֶׁר הוּצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" -
דְּאִיתָא בְּמִדְרַשׁ (בְּרֵאשִׁית־דְּבַר טז, ד):
"כִּי כָל הַגְּלוּיֹת נִקְרָאִים עַל־שֵׁם גְּלוּת־
מִצְרַיִם, מִפְּנֵי שֶׁהֵם מִצְרַיִם לְיִשְׂרָאֵל".

הֵינּוּ: שְׁעַל־יְדֵי ה'צַדִּיק' - נִתְבַטַּל
מַלְכוּתָם וּמִמְשַׁלְתָּם שֶׁל הָעֹבּוֹם -
כִּי עַל־יְדֵי־זֶה עוֹלָה מֵתוֹכָם 'מַלְכוּת־דְּקַדְשָׁה'
כַּנ"ל.

"מִבֵּית עֲבָדִים" - זֶה רָמַז עַל בְּטוּל
ה'מַדּוּת־רְעוּת' שֶׁל 'אַרְבַּע
יְסוּדוֹת' הַמְכַנִּים בְּשֵׁם 'עֲבָדִים'.

כִּי כָל ה'אַרְבַּע יְסוּדוֹת' הֵם מֵתַחַת גְּלַגַּל
הַיְרֵחַ, וְהַיְרֵחַ מְכַנֶּה בְּשֵׁם 'עֲבָד',
כַּמּוּבָא בְּזוֹהַר (זוֹהַר וַיִּשָׁב קפא: עַל יִשְׁעִיה נב, יג):
"הֵנָּה יִשְׁכִּיל עֲבָדִי" - דָּא סִיְהָרָא".

פְרוּשׁ: עַל־יְדֵי ה'צַדִּיק' - עוֹלָה ה'מַלְכוּת'
מִן ה'סְטֵרָא־אַחֲרָא, וְנִתְבַטַּלִּים
ה'מַדּוּת־רְעוּת'. וְעַל־יְדֵי־זֶה בָּא: לְבַחֲנֵת
עוֹלָם־הַבָּא, לְבַחֲנֵת: "בַּה' אֶהְלֵל דְּבַר,
בְּאֱלֹקִים אֶהְלֵל דְּבַר".

ח.

(ח"א ח, ט)

נִמְצָא לְעֵיל בְּעַנְיַי הַגִּיה־שְׁבּוּעוֹת'.

ט.

(ח"א לד, ד)

נִמְצָא לְעֵיל בְּעַנְיַי הַגִּיה־שְׁבּוּעוֹת'.

י.

(ח"א נו, ז)

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁבַת קה. עַל שְׁמוֹת כ, ב): "אֲנֹכִי" -
[נוֹטְרִיקוֹן]: "י'הִיבָא, כ'תִּיבָא, נ'אֲמַנִים
'א'מְרִיה" - שְׁעַל־יְדֵי 'נְתִינַת־הַתּוֹרָה', נִפְתַּח
הַמְּאָמֵר וְנִתְגַּלָּה הַדַּעַת, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְפַּשֵּׁט
נְאֻמָּנוֹתוֹ (עֵינן בְּפָנִים).

יא.

(ח"א קעג)

עַל־יְדֵי ה'כְּתָב' - יְכוּל ה'צַדִּיק־הָאֱמֵת'
לְהַפִּיר, ה'נֶפֶשׁ' ו'פְּנִימִיּוֹת־הַנֶּפֶשׁ'
שֶׁל ה'כּוֹתֵב, וְה'אֲמוּנָה' ו'שֶׁרֶשׁ הָאֲמוּנָה'
שֶׁלּוֹ וְכו'.

כִּי ה'נֶפֶשׁ' וְה'אֲמוּנָה' הֵם בְּחִינָה אַחַת וְכו'.
וְעַל־יְדֵי ה'כְּתָב' אֶפְשָׁר לְהַפִּיר ה'נֶפֶשׁ',
ו'פְּנִימִיּוֹת־הַנֶּפֶשׁ' שֶׁהִיא בְּחִינַת 'פְּנִימִיּוֹת־
הָאֲמוּנָה' כַּנ"ל.

בְּבַחֲנֵת (שְׁבַת קה. עַל שְׁמוֹת כ, ב): "אֲנֹכִי" -
[נוֹטְרִיקוֹן]: "אֲנָא נֶפְשִׁי כְּתִבִּית
'י'הִבִּית" - הֵינּוּ: שֶׁ'הַכּוֹתֵב' נוֹתֵן 'נֶפֶשׁוֹ'
בְּתוֹךְ ה'כְּתָב', וְגַם 'פְּנִימִיּוֹת־נֶפֶשׁוֹ'.

כִּי אִיתָא בְּזוֹהַר־הַקְּדוּשׁ (עֵינן 'שַׁעַר־הַפְּסוּקִים'
לְהָאֲרִיז"ל, בְּפֶרֶשְׁתוֹן): "אֲנִי" - נוֹטְרִיקוֹן:
'אֲנָא נֶפְשִׁי י'הִבִּית" - דָּא 'שְׁכִינְתָא
הִיצוּנִיּוֹת'. 'אֲנֹכִי' - דָּא 'שְׁכִינְתָא פְּנִימִיּוֹת'
(שַׁעַר־הַפְּסוּקִים' שָׁם).

נמצא: שהכ' מרמז על בחינת 'שכינתא פנימיות' וכו'. נמצא: שעל-ידי ה'כתב', שהוא בחינת כ' - נתגלה ונראה בחינת 'פנימיות-הנפש', 'פנימיות-האמונה', פנ"ל.

יב.

(ח"א קצ)

נמצא לעיל בעניני 'חג-השבועות'.

יג.

(ח"ב א, י)

"אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים" (שמות כ, ב).
 פי 'ארץ-מצרים' מלאה גלולים ועבודה-זרה, ועל-כן נקראים: **"בית עבדים"** - בחינת 'עבדות'.

"לא יהיה לך אלהים אחרים על פני" (שמות כ, ג)

יד.

(ח"א ד, ה - נאמרה בחג השבועות שנת תקס"א או תקס"ב)

עונותיו של אדם הם על עצמותיו, כמו שכתוב (יחזקאל לב, כז): **"ותהי עונותם חקוקה על עצמותם"**.

וכל 'עברה' יש לה 'צרוף-אותיות'. וכשעבר איזה 'עברה', אזי נחקק 'צרוף רע' על 'עצמותיו'.

ועל-ידי-זה מכנים בחינת ה'דבור' של ה'לאו' הזה שעבר, בתוך ה'טמאה'.

הינו: שמכנים בחינת 'מלכות', בחינת 'דבר אחד לדור' (סנהדרין ת.) - הוא

מכנים אותה בתוך העכו"ם, ונותן להם 'ממשלה'.

למשל: אם עבר על 'דבור' של ה'לאו':

"לא יהיה לך" (שמות כ, ג) - אזי מחריב ה'צרוף הטוב' של ה'דבור', ובונה 'צרוף רע' - ונחקק ה'צרוף' הזה על עצמותיו, ונוקם בו, כמו שכתוב (ירמיה ה, כח): **"עונותיכם הטו אלה"**. וכתוב (תהלים לד, כב): **"תמותת רשע רעה"**.

ועל-ידי 'ודוי-דברים' - יוצא מ'עצמותיו', ה'אותיות' החקוקים עליהם, ונעשה מהם ה'דבור' של ה'ודוי'. ומחריב ה'בנין' וה'צרוף הרע', ובונה מהם 'מלכות-דקדשה'.

טו.

(ח"א כג, א)

יש 'פנים-דקדשה', שהם 'אנפין-נהורין', בחינת 'חיים', כמו שכתוב (משלי טז, טו):
"באור פני מלך חיים", בחינת 'שמחה', כמו שכתוב (תהלים טז, יא): **"שבע שמחות את פניך"**. וכתוב (בראשית מה, כז): **"ותחי רוח יעקב"**, זה בחינת 'שמחה'.

ויש 'פנים דסטרא-אחרא', שהם 'אנפין-חשוכין', 'מרה-שחורה', 'עבודת-אלילים', כמו שכתוב (שמות כ, ב):
"לא יהיה לך אלקים אחרים על פני".

ואלו הנופלים ב'תאות-ממון', שהם 'עבודת-אלילים' כלולים מ'עבודות-זרות' של 'שבעים-אמות', ואינם מאמינים שהקדוש-ברוך-הוא יכול לפרנס האדם בסבה קלה, ורודפים אחר פרנסתם ביגיעות גדולות, והם "אוכלי לחם בעצבון" (על-פי תהלים קכז, ב), כמו שכתוב (בראשית ג, יז):

"לא תעשה לך פסל" (שמות כ, ד)

יח.

(ח"א ל, ח)

נמצא לעיל בענייני חגיגה שבועות.

"אל קנא" (שמות כ, ה)

יט.

(חיי-מוהר"ן תקלב)

"משנה חסדה ליודעיה, אל קנא ונוקם"

(זמירות ליל-שבת). הינו שאנו

מבקשים: שהשם-יתברך ימשיך חסד

ליודעיו להכעיס להשונאים. הינו פדי לקם

בהשונאים, פדי ש"יראה רשע וכעס" (תהלים

קיב, י).

וכמו שכתוב (שם סט, יט): "למען איבי

פדני", וכמו שכתוב (שם ה, ט), "למען

שוררי הישר לפני דרכך".

"ועשה חסד לאלפים" (שמות כ, ו)

כ.

(ח"א כח, א-ב)

המתנגדים והמבזים והמחרפים יראי-

השם - זה מחמת שמקבלים

תורה מ'תלמידי-חכמים שדין יהודאין'.

פי 'תלמידי-חכמים שדין יהודאין' -

מקבלים תורתם מה'שדין' שיש להם

תורה נפולה מ'אלפין נפולין' וכו'.

וכשייש ליראי-השם חרפות ובושות

מהכופרים האלו - עצה ותקון

"בעצבון תאכלנה", ו'עצבות' הוא 'מרה'-
שחורה'.

אלו בני-אדם נקשרים ב'פנים דסטרא-

אחרא', אנפין חשוכין, 'מרה-

שחורה', בחינת 'עבודת-אלילים', 'אלקים

אחרים" (שמות כ, ג), 'חשך, בחינת 'מיתה'.

ועליהם נאמר (יחזקאל ז, יט): "וזהבם

לנדה", הינו בחינת 'עבודת-

אלילים', כמו שאמרו חז"ל חכמינו (שבת פט):

"מנין לעבודה-זרה שמטמא בנדה, שנאמר

(שם ל, כב): 'תזרם כמו דוה'".

אבל אלו בני-אדם שמשאם-ומתנם

באמונה - הם דבקים ב'אורי-הפנים'

דקדשה, אנפין-נהורין, בחינת 'חיים',

בחינת 'שמחה' וכו'.

טז.

(ח"א לו, בסוף)

מי שמקדש עצמו מ'זאת התאוה' -

נתקשר ב'מלכות-שמים', הנקרא 'אני'

(זהר מקץ רד:), כמו שכתוב (ויקרא יט, ב):

"קדשים תהיו כי קדוש אני", "ובכל מקום

שאתה מוצא גדר ערוה תמצא קדשה" (רש"י

שם).

"אבל מאן דגלי עריין - הכי איהו אתגלי

בין אנון עריין, דאנון 'אלקים

אחרים" (שמות כ, ג - תקוני-זהר פט:).

ובשביל-זה מובא בזהר (קדושים פד:): "כד

חזי רבי שמעון נשי שפירין,

אמר: אל תפנו אל אלילים" (ויקרא יט, ד), כי

'נאוף' היא 'עריזת', 'אלקים אחרים',

מלכות-הרשעה.

יז.

(ח"א קצ)

נמצא לעיל בענייני חגיגה שבועות.

"לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא" (שמות כ, ז)

נב.

(ח"א ט, ג)

על-ידי 'שקר' - מסלק את הקדוש-ברוך-הוא, הוא, כמו שכתוב (שמות כ, ז): "לא תשא את שם ה' לשוא" - פי על-ידי 'שוא' מסלק את הקדוש-ברוך-הוא, פי "דבר שקרים לא יפון לנגד עיניו" (תהלים קא, ז).

אבל על-ידי 'אמת' - הקדוש-ברוך-הוא שוכן עמו, כמו שכתוב (תהלים קמה, ח): "קרוב ה' לכל קוראיו לכל" וכו'.

"זכור את יום השבת לקדשו" (שמות כ, ח)

נג.

(ח"א ה, ב)

על-ידי המצות שאנו עושים, יכולין אנהנו לידע בין 'קדם גזר-דין' ל'אחר גזר-דין', ולידע מה שנגזר על העולם ואיך להתפלל בעבורם.

ודוקא בפשעושין המצוות בשמחה גדולה כל-כף - עד שאין רוצה בשום 'שכר עולם-הבא', אלא שיזמין לו הקדוש-ברוך-הוא מצוה אחרת בשכר מצוה זאת, כמאמר חז"ל (אבות פ"ד מ"ב): "שכר מצוה מצוה".

פי הוא נהנה מהמצוה בעצמה, והוא משמח כל-כף בעשייתה, עד שממאס בכל מין שכר - ונמצא שעולם-הבא שלו בהמצוה בעצמה.

וזה שנכנס בתוך השמחה - יכול בודאי לידע לפי ענין השמחה, אם הוא 'קדם גזר-דין', אם הוא 'לאחר גזר-דין'.

לזה: היא בחינת 'תולע', בחינת 'אמונה' וכו'.

והוא בחינת 'אברהם', בחינת 'חסד', בחינת 'אמונה'. פי על-ידי 'אמונה' בחינת 'מין' - מתגבר על אויביו וכו'. ובזה ה'חסד' מתקן אלו ה'אלפין הנפולים הנ"ל, בבחינת (שמות כ, ז): "ועושה חסד לאלפים".

נא.

(ח"א נח, ז)

על-ידי 'הארת-שבת', נתעורר העולם ל'תשובה-מאהבה'.

פי 'שבת' בחינת 'תשובה', בחינת (דברים ה, ל; ל, ב): "ושבת עד ה' אלקיך", ו'תשובה' היא 'מאהבה', בחינת (שיר-השירים ז, ז): "אהבה בתענוגים" - פי 'אהבה' בא מ'תענוג-שבת', בחינת (ישעיה נח, יג): "וקראת לשבת ענג".

ו'תשובה-מאהבה' - זה בחינת "לחם משנה" (שמות טז, כב) - כמאמר חז"ל (סוטה לא): "כאן מאהבה כאן מיראה".

על-ידי 'תשובה מאהבה', עושה 'חסד' ל'שני אלפים'.

[לשון הגמרא שם (ב'סוטה' לא): "גדול העושה מאהבה, יותר מן העושה מיראה, שזה תלוי לאלף דור, וזה תלוי לאלפים דור. וקא פתיב (שמות כ, ז): "ועושה חסד לאלפים לאהבי וקשמרי מצותי", והתם פתיב (דברים ז, ט): "וקשמרי מצותו לאלף דור".]

גם יכול לידע לפי קומת המצוות, על איזהו חלק מהקומה נגזר הדין: אם אין יכול לעשות בשמחה ראשי המצוות, הינו מצוות התלוים בראש, ידע שהדין נגזר על ראשי עולם שנה נפש, וכן בשאר קומת המצוות.

וזהו שאמרו רז"ל בשבת (מכילתא יתרו 'בחדש' ז - על שמות כ, ח: "זכור את יום השבת לקדשו"): "זכרהו מאחד בשבת".

הינו: שמחת ותענוג עולם הבא, שהוא בחינת 'שבת' - ירגיש ב'שבת ימי המעשה, שהן בחינת 'מעשה המצוות' שבהם נבראו עולם שנה נפש.

נד.

(ח"א לח, ז)

'זהמת הנפש' גרם ל"ט קללות, ל"ט מלאכות, וצריך כל אדם להמשיך קדשת שבת, לקדש ימי החל, כדאיתא ב'מכילתא' (יתרו 'בחדש' ז - על שמות כ, ח): "זכור את יום השבת" - "זכרהו מאחד בשבת".

ולפי הקדשה שמקדש ימי החל - בן נדחה 'זהמת הנפש', "קץ כל בשר" (בראשית ו, יג), שהוא בחינת: "רוח סערה" (תהלים קמח, ח), ועל-ידי-זה עולה ה'דבור'.

נה.

(ח"ב יז)

צריך לזהר מאד להיות שמח וטוב-לב בשבת, כי מעלות וקדשות שבת גדולה ויקרה מאד, פמובא, ובפרט ב'ראשית-חכמה' בשער הקדשה בתחלתו, עין-שם.

וראוי ונכון ללמוד בראשית-חכמה בשער הנ"ל, ולשום לבו היטב על כל הדברים הנאמרים שם בענין קדשת ומעלות שבת-קדש!

כי יש שם כמה דברים פרטיים יקרים מקדשת ומעלות שבת. כי כל ענין ומעלה הנאמר שם על שבת, הוא דבר בפני-עצמו.

והבן שם היטב! - כדי שיתלהב לבו, לקבל שבת בשמחה גדולה ועצומה פראוי.

ועל-ידי-זה ה'ראה' בשלמות, דהינו עם 'דעת' וכו'.

כי ב'חל' - אפשר שיהיה ה'ראה' עם 'פסילות' וכו', מחמת ה'שעבוד' שיש ב'חל'. כי על-ידי 'שעבוד וגלות' - ה'דעת' מבלבל.

אבל ב'שבת' - הוא 'חרות', ואין 'שעבוד וגלות' - אזי ה'דעת' שלם. ועקר ה'חרות' - על-ידי ה'תענוג' וה'שמחה' של 'שבת' וכו'.

והכלל: שצריך לנהג שמחה גדולה בשבת-קדש! - ולבלי להראות שום עצבות ודאגה כלל! - רק להתענג על השם! - ולהרבות ב'תענוגי-שבת' בכל מיני תענוג! הן אכילה ושתייה! הן מלבושים! כפי מה שיכול! וכו'.

נו.

(שיחות-הר"ן קנה)

שיך לסימן י"ז [הניל] המתחיל: "צריך לזהר מאד להיות בשמחה בשבת" וכו'.

כָּל־זֶה אָמַר בְּלִיל־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ. וּבַתְּחִלָּה שָׁאַל אוֹתִי: "הֲאֵתָה שָׁמַח בְּשַׁבַּת"?!

הַשַּׁבָּתִי: "אֲנִי, לְפַעֲמִים נִתְעוֹרַר עָלַי אִיזִה יִרְאֶה בְּשַׁבַּת" (שְׁקוֹרִין פְּרוּם)! - וְאִמְרָתִי לוֹ בְּזוֹהֶלְשׁוֹן: "אִיךָ בֵּין אִמָּאֵל פְּרוּם"!

וְהַשִּׁיב: "לֹא כֵךְ הוּא, הָעֵקֶר הוּא שְׂמֵחָה!"

וְאִזְ הוֹכִיחַ אוֹתִי הִרְבֵּה: "לְהִיּוֹת בְּשְׂמֵחָה דִּיקָא בְּשַׁבַּת"! - וְאִזְ אָמַר כָּל הָעֵנָן הַנִּדְפָס (סִימָן י"ז הַנ"ל) מְעַנֵּן מְעַלֵּת הַשְּׂמֵחָה בְּשַׁבַּת. וְנִכְלָל שָׁם: שָׁגַם ה'יִרְאֶה, עֵקֶר עֲלִיתָה עַל־יְדֵי ה'שְׂמֵחָה שֶׁל שַׁבַּת דִּיקָא.

הֵינּוּ: שְׂעֵקֶר הוּא רַק הַשְּׂמֵחָה בְּשַׁבַּת. וְאִזְ דִּיקָא עוֹלָה ה'יִרְאֶה שֶׁהוּא בְּחִינַת מַה שְׁקוֹרִין פְּרוּם.

וְהָאֲרִיךְ הִרְבֵּה בְּשִׂיחָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת, וְהוֹכִיחַ אוֹתָנוּ וְאוֹתֵי בְּיֹתֵר: "לְהִתְגַּבֵּר לְהִיּוֹת שָׂמַח וְטוֹב לֵב בְּשַׁבַּת, וְלְהִרְבּוֹת בְּתַעֲנוּגֵי־שַׁבַּת" וְכוּ' (פְּנִדָּפֶס שָׁם).

וְאָמַר: "הֲלֹא כָּל הוֹצָאוֹתֶיךָ שֶׁל אָדָם קָצוּבִין, חוּץ מֵהוֹצָאוֹת שַׁבַּתוֹת יוֹם טוֹב"! (בִּיצָה זז).

וְאָמַר: "הֲלֹא גַם בְּעַל־הַבַּיִת פְּשׁוּט, הוּא שָׂמַח בְּשַׁבַּת בְּהַדְּגִים וְהִזְוִפִּיצָא [מְלַבּוֹשׁ שֶׁל שַׁבַּת] שְׁלוֹ"!

וְאַחֲרֵי־כֵן אָמַר לִי: "עֲתָה יֵהָא לָךְ מַמָּה לְהִיּוֹת בְּמִרְה־שְׁחוּרָה"! - כּוֹנֵנוּ: כִּי מֵאַחַר שֶׁהוֹכִיחַ אוֹתִי הִרְבֵּה לְהִיּוֹת בְּשְׂמֵחָה בְּשַׁבַּת - יָכוֹל לְהִיּוֹת שְׂאֵהִיָּה חֶסֶד־וְשָׁלוֹם בְּמִרְה־שְׁחוּרָה בְּיֹתֵר, מְזִה בְּעַצְמוֹ, מַחֲמַת שְׂצָרִיכִין לְהִיּוֹת בְּשְׂמֵחָה בְּשַׁבַּת, וְאִינִי זוֹכֵה לָזֶה!

וּבְאַמָּת כּוֹנֵן מְאֹד לְמַחְשַׁבְתִּי בְּזֶה - כִּי תַכְּפֵךְ בַּעַת אֲמִירָתוֹ כָּל הַנ"ל, הַתְּחִיל לְעֹלוֹת עַל מַחְשַׁבְתִּי דְּאֵגוֹת: "אִיךָ זוֹכִין לְשְׂמֵחָה בְּשַׁבַּת"!

וּבְזֶה שָׂאֵמַר דְּבוּרֵינוּ הַקְּדוּשִׁים הָאֵלּוּ: "עֲתָה יֵהִיָּה לָךְ וְכוּ'! - בְּזֶה נַחֵם וְחִזַּק אוֹתִי הִרְבֵּה: "שְׂעַל־כָּל־פְּנִים לֹא יֵהִיָּה לִי מִרְה־שְׁחוּרָה, מְזִה בְּעַצְמוֹ שְׂאֵנִי מְחִיב לְשְׂמֵחָה בְּשַׁבַּת, וְכֵן" (עֵינ־שָׁם עוֹד).

"כִּי שִׁשַּׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ וְגו', וַיִּנַּח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי" (שְׁמוֹת כ, יא)

נז.

(ח"א נז, ח)

"מְדַנִּים יֹשְׁבֵי־הַגּוֹרָל" (מִשְׁלֵי יח, יח). "גּוֹרָל" - זֶה בְּחִינַת 'עֲנַג־שַׁבַּת', בְּחִינַת (דְּנִיָּאל יב, יג): "וְתַנּוּחַ וְתַעֲמֹד לְגוֹרָלְךָ לְקַץ הַיָּמִין" - שְׂאִזְ יֵהִיָּה "כָּלּוֹ שַׁבַּת" (רֵאש־הַשָּׁנָה לֹא. סְנֵהֲדָרִין צז. תְּמִיד לֵג:).

וְזֶה: "וְתַנּוּחַ" - זֶהוּ בְּחִינַת (שְׁמוֹת כ, יא): "וַיִּנַּח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי". וְ"גּוֹרָל" הַזֶּה שֶׁהוּא 'שַׁבַּת', מְבַטֵּל "מְדַנִּים" (מִשְׁלֵי יח, יח), וְ"צָרִים" (תְּהִלִּים פ, ט; אִיכָה א, ז), כֵּן־ל.

נח.

(ח"א נח, א)

'בְּרִית' נִקְרָא בְּלִשׁוֹן תַּרְגוּם: 'אִמָּה', וְכִמּוֹ שְׂמִזְכָּר בְּלִשׁוֹן זֶה בְּגִמְרָא (שַׁבַּת מא. קח:). וְהוּא בְּחִינַת: 'אִמָּה בַּת שִׁשָּׁה טְפָחִים', שֶׁה'בְּרִית' כָּלוּל מֵהֶם וְכוּ'.

וְכָל ה'שִׁשָּׁה טְפָחִים', כֻּלָּם כָּלוּלִים וּמְנַחִים בְּ'בְּרִית' - כִּי ה'שִׁשָּׁה טְפָחִים' הַנ"ל, הֵם בְּחִינַת: "שִׁשַּׁת יָמִים שָׁבָהָם עָשָׂה

ל.

(ח"ב מה)

בְּעֵינַי בְּנִי־אָדָם שְׂרוּצִים וּמְכִינִים עֲצָמָן
בְּמָה פְּעָמִים לְנֹסֵעַ לְצַדִּיק־הָאֱמֶת,
וְאַחֲרֵי־כֵן יֵשׁ לָהֶם מְנִיעוֹת, וְנִמְנָעִים.

דַּע: כִּי 'שַׁבָּת' הִיא 'נִקְדָּה־הַפְּנִימִיּוֹת',
וּמִמֶּנָּה יוֹנְקִים כָּל ה'שֹׁשֶׁה יָמִים',
שֶׁהֵם בְּחִינַת: ה'עֲגוּלִים' סָבִיב ה'נִקְדָּה' (זֶהר
וַיִּקְהַל רַד).

וְה'קְלָפוֹת' מוֹלִיכִין אֶת ה'רְשָׁעִים' סָבִיב
ה'נִקְדָּה', בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים יב, ט):
'סָבִיב רְשָׁעִים יִתְהַלְכוּן', וְאִינָם מְנִיחִים
אוֹתָם לְהִתְקַרֵּב לַפְּנִים אֶל ה'נִקְדָּה־הַפְּנִימִיּוֹת'.
וְכֹל־זְמַן שֶׁהֵם עֹדִין בְּתוֹךְ ה'עֲגוּלִים' -
עֹדִין יֵשׁ לָהֶם תְּקוּנָה לְהִתְקַרֵּב.
אֲפֹלוּ 'פּוֹשְׁעֵי־יִשְׂרָאֵל', כָּל־זְמַן שֶׁלֹּא יֵצֵא מִן
ה'עֲגוּלִים' לְגַמְרֵי חִסּוֹשְׁלוֹם, עֹדִין יֵשׁ לוֹ
תְּקוּנָה לְהִתְקַרֵּב אֶל ה'נִקְדָּה־הַפְּנִימִיּוֹת'.

אֲבָל מִי שֶׁכָּבַד יֵצֵא לְגַמְרֵי חִסּוֹשְׁלוֹם מִן
ה'עֲגוּלִים', כַּגּוֹן 'מְשֻׁמְדִים' - אִזִּי אֵי־
אֲפֹשֶׁר לוֹ לְהִתְקַרֵּב כָּלֵל.

וְה'צַדִּיק' הוּא בְּחִינַת 'שַׁבָּת' (זֶהר מִשְׁפָּטִים
צד: וְעוֹד), בְּחִינַת ה'נִקְדָּה־
פְּנִימִיּוֹת' - שֶׁמִּמֶּנּוּ יוֹנְקִים הַכָּל.

"עַל כֵּן בָּרַךְ ה' אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֵׁהוּ"

(שְׁמוֹת כ, יא)

לא.

(ח"ב ב, ה)

'שְׁלֵמוֹת־הַדְּבוּר' הוּא בְּחִינַת 'לְשׁוֹן־
הַקֹּדֶשׁ' וְכוּ', וְלְשׁוֹן־
הַקֹּדֶשׁ מְקַשֵּׁר לְשַׁבָּת, בְּבְחִינַת (שַׁבָּת קיג - עַל

ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ", בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים
לט, ו): "הִנֵּה טְפָחוֹת נָתַתְּ יָמִי", כִּמּוֹ שֶׁכִּתּוּב
(שְׁמוֹת כ, יא): "שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' וְכוּ' וַיִּנַּח
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי".

הֵינּוּ: שֶׁכָּל ה'שֵׁשֶׁת יָמִים', בְּחִינַת ה'שֹׁשֶׁה
טְפָחִים' - הֵנִיחַ כָּלֵם בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי,
שֶׁהוּא 'שַׁבָּת', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בְּרִית', כִּמּוֹ
שֶׁכִּתּוּב (שֵׁם לֵא): "בְּרִית עוֹלָם, בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹת לֵא, טז-יז).

וְזֶה בְּחִינַת (תְּקוּנַת־זֶהר לֵא: וְעוֹד - עַל בְּרֵאשִׁית א,
א): "בְּרֵאשִׁית - בְּר' אִשִּׁית" - בְּחִינַת
'שֵׁשֶׁת יָמִים', 'שֹׁשֶׁה טְפָחִים' הַנֶּ"ל, שֶׁכָּלֵם
מְנַחִים וּכְלוּלִים ב'בְּרִית'.

וְזֶה (שֵׁם יח:): "בְּרֵאשִׁית - בְּרִית אִשִּׁית" -
הֵינּוּ: 'בְּרִית' שֶׁהוּא כָּלוּל מ'שֹׁשֶׁה
יָמִים', 'שֹׁשֶׁה טְפָחִים' וְכוּ'.

נט.

(ח"ב לט)

ה'שֵׁשֶׁת יָמִים', הֵם ה'הִתְחַלָּה' שֶׁבָּהֶם
נִבְרָא הַכָּל. וְ'שַׁבָּת' הוּא ה'סוּד'
וְה'תְּכֵלִית' וְכוּ'.

וּבּוֹדָאִי יֵשׁ חֲלוּק בֵּין הַבְּרִיּוֹת - כִּי בּוֹדָאִי
יֵשׁ חֲלוּק בֵּין מָה שֶׁנִּבְרָא קֶדֶם וּבֵין
מָה שֶׁנִּבְרָא בְּשֵׁשִׁי, שֶׁהוּא סְמוּךְ יוֹתֵר לְשַׁבָּת
[לְתַכְלִית].

וְאִיתָא בְּסַפְרֵים (עַל שְׁמוֹת כ, יא; לֵא, יז): "כִּי
שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם
וְאֶת הָאָרֶץ" - שֶׁגַּם ה'שֵׁשֶׁת יָמִים' בְּעֲצָמָן
נִבְרָאוּ. וְהֵם בְּסוּד 'עֲגָלָה' אֶל ה'נִקְדָּה־
פְּנִימִיּוֹת', שֶׁהִיא 'שַׁבָּת' (זֶהר וַיִּקְהַל רַד). אֲךָ
אֲפֹעַל־פִּי־כֵן יֵשׁ חֲלוּקִים.

ישעיה נח, יג): "וְדַבֵּר דְּבַר" - "שְׁלֵא יְהֵא דְבוּרָךְ שְׁל שַׁבַּת כְּדְבוּרָךְ שְׁל חַל".

בְּבַחֲיִנַת (סוּטָה לַח - עַל בְּמִדְבַר ו): "כֹּה תְבָרְכוּ, בְּלִשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ" - שְׁבִ'לִשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ נִכְלָל בְּרָכָה וּקְדוּשָׁה'.

כִּי ה'לִשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ' מְקַשֵּׁר לְשַׁבַּת', שֶׁנֶּאֱמַר בּו' בְּרָכָה וּקְדוּשָׁה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב, ג): "וַיְבָרֶךְ וַיְקַדֵּשׁ".

וּכְשֶׁזוֹכִין לְבַחֲיִנַת 'לִשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ' שֶׁמְקַשֵּׁר לְשַׁבַּת' - אֲזִי מִמְּשִׁיבִין עַל־יְדוֹ הַקְּדוּשָׁה וְהַשְׂמֻחָה שְׁל שַׁבַּת', לְשִׁשֶּׁת יָמֵי הַחַל'.

כִּי 'יָמֵי־הַחַל', הֵם בְּחִינַת 'עֲצָבוֹת'. וְאֶפְלוֹ ה'מְצוּזוֹת' שְׁעוֹשִׂין בְּיָמֵי־הַחַל', הֵם בְּחִינַת 'עֲצָבוֹת' - כִּי "מִט"ט שְׁלִטְנוּתָהּ בִּימֵי הַחַל" (תְּקוּנֵי־זֶהָר לִג), וְ"מִט"ט' הוּא בְּחִינַת 'עֶבֶד', בְּחִינַת 'עֲצָבוֹת'.

אָבֵל 'שַׁבַּת', הוּא בְּחִינַת 'בֵּן' - וְאִז "נִיחָא' לְעֵלְאִין וְתַתְאִין" (זֶהָר נַח נִט:), וְנִתְעוֹרֵר 'שְׂמֻחָה'.

וְאִזִּי נִתְרוֹמָמִין וְנִתְעַלִּין כָּל הַמְצוּזוֹת שְׁל 'שִׁשֶּׁת יָמֵי הַחַל' מִן ה'עֲצָבוֹת', וְנִמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם "מְנוּחָה וְשְׂמֻחָה" (זְמִירוֹת לְשַׁבַּת) וְכוּ'.

"כִּבַּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ" (שְׁמוֹת כ, יב)

לב.

(ח"א יג, ב)

'הַתְּגַלּוֹת הַתּוֹרָה' - בָּא מ'יְחוּדָא דְקַדְשָׁא' בְּרִיךְ־הוּא וְשִׁכְיִנְתָּה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִשְׁלֵי א, ח): "שְׂמַע בְּנֵי מוֹסֵר אָבִיךָ"

וְכוּ', "אָבִיךָ, דָּא קַדְשָׁא־בְּרִיךְ־הוּא. וְאִמְךָ, דָּא כְּנַסְתִּי־יִשְׂרָאֵל" (זֶהָר יְתִירוֹ פַּה. פְּנִיחָס רִיג).

לג.

(ח"א כט, ד)

"גּוֹזַל אָבִיו וְאִמּוֹ" (מִשְׁלֵי כח, כד) - הֵם ה'מַחֲיִין', שֶׁהֵם "אָב בְּחֻקְמָה" (מְגִלָּה יג). וְ"אִם לְבִינָה" (מִשְׁלֵי ב, ג).

לד.

(ח"א עד)

כְּשָׁבָא אֵל בְּחִינַת 'חֻקְמָה', נִתְקַן ה'נֶפֶשׁ', וּמַעֲלָהּ לְשִׁרְשׁוֹ.

כִּי 'טַפַּת הַזֶּרַע' נִמְשָׁכֶת מִה'מַחֲ', וְ"מַחָא חֻקְמָה".

וְכָל הַעֲבוּדוֹת שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם לְעַבֵּד הַבוֹרָא - הוּא רַק שִׁיתְגַּלָּה 'כְּבוֹדוֹ'. וְה'חֻקְמָה' נִקְרָא 'כְּבוֹד' [ה'כְּבוֹד' נִתְגַּלָּה עַל־יְדֵי ה'חֻקְמָה'. מוֹהֲרַנִּית ז"ל שֶׁם בְּהַתּוֹרָה], כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְלָאכִי א, ו): "וְאִם אָב אָנִי אֵינִי כְּבוֹדִי". וְ"אָב' נִקְרָא 'חֻקְמָה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית מא, מג) "אֲבִרְךָ", פֶּרֶשׁ רַש"י: "אָב בְּחֻקְמָה".

לה.

(סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשִׂיהַ יב מ'בַּעַל־תְּנַפְלָה' - בְּה'פֶת שְׁל רְצִיחָה')

וְשָׂאֵלוֹ: "מַהוֹ קוֹל הַצֶּעֱקָה הַזֹּאת!" - וְהַשִּׁיבוֹ לָהֶם: "שְׁקוֹל הַצֶּעֱקָה הַיֵּא: הֵיוֹת שֶׁאֶחָד שָׁחַט אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ!"

עָנּוּ וְאָמְרוּ: "זְכִי יֵשׁ רוּצַח אֲבִיר־לֵב וְכַעֲסָן יוֹתֵר מִזֶּה, שִׁיְהַרְגֵנוּ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ!"

לו.

(ספר-המדות, ענני 'אב-ואם)

[א] מי שמשתוקק לארץ-ישראל, על-ידי-זה מעורר השתוקקות אצל אביו ואמו, הינו נשמותיהם, ובאים לארץ-ישראל, והקדושי-ברוך-הוא בא עמם, ומצפים ומשתוקקים אליו (ארץ-ישראל ח"ב ה).

[ב] מי שמצער את אביו ואמו, על-ידי-זה אינו זוכה לגדל זכרים' (בנים קג).

[ג] על-ידי 'כבוד אב', תזכה ל'בנים זכרים' (בנים קח).

[ד] כשאדם לובש לבוש של אביו, על-ידי-זה בנקל לו לילך במדותיו של אביו (בגדים ח"ב ו).

[ה] כשנופל לך 'גדלות', תציר לפניה דמות אביו (גאווה לב).

[ו] כשאדם לומד עד שנתנגע, בזה ממתיק דינים ומעורר רחמים, גם על-ידי-זה מעורר רחמים אצל אביו בקבר (המתקת-דין ח"ב ט; למוד ח"ב יג).

[ז] לביטל הרהורי זנות, יציר דמות אביו (הרהורים ח"ב כג).

[ח] כשתציר לפניה צורת אביו ואמו, תבוא לזכירה (זכירה ח).

[ט] בריאות הגוף וחייו וטבעו של אדם, הכל הולך לפי טבע וחייו ובריאות אביו ואמו (טבע ח"ב א).

[י] השוחט שהוא מקים 'כבוד אב', הקדושי-ברוך-הוא משמרו שלא להאכיל 'טרפות', והוא-הדין להפך (שוחט ח"ב ב).

לז.

(אבני-ה-ברזל, שיחות-וספורים ממוהרנ"ת ז"ל לנז)

בעת שהיה מוהרנ"ת ז"ל יתום אחרי אמו, שאל את רבנו ז"ל: "במה יוכל לעשות טובה לאמו"?

והשיב לו: "דו זאלסט מאכן "אשר יצר" ערנסט! [תברך "אשר יצר" ברצינות]. וכון למחשבתו: שצריך לעשות "ברכת אשר יצר".

לח.

(עלים-לתרופה, יום ד' ל"ו לספירה תר"א)

גם תעשה נחת רוח גדול לאמה הצדקת תחיה, ותקים בזה מצות-עשה של 'עשרת-הדברות' שהוא 'כבוד אב', ו"מצוה הבאה לידיך אל תחמיצנה" (מכילתא בא, יב). ובפרט מצוות כאלו שאנו מדברים. והלא האדם לא נברא ביי-אם בשביל לעסק בתורה ומצוות כל ימיו, וחוצץ מזה הבל.

"לא תרצח" (שמות כ, יג)

לט.

(ח"ב יח)

ספנה גדולה להיות מפרסם ולהנהיג העולם! - לא מבעיא כשאינו ראוי לכל ולובש טלית שאינו שלו, רק אפלו עובדי-השם באמת, גדולי-הדור, יש עליהם ספנות נוראות בהנהגת-העולם.

כי 'איש פשוט' - רחוק מאד שיעבר על 'רציחה', אפלו אם אינו איש פשר, כי אין לו תאוה לזה.

ואפלו כשמגיע חסו-שלום לתאוה כזו רחמנא-לצלן - אינו בא לידו, ויש לו פמה מניעות לזה.

וְאִפְלוּ אִם יַעֲבֹר - לֹא יַעֲבֹר פִּי-אִם
לְעֵתִים רְחוּקוֹת, וְקָרוֹב שְׁלֹא
יַעֲבֹר רַק פְּעַם-אַחַת כָּל יָמָיו.

אָבֵל בְּהִנְהַגַּת הָעוֹלָם וּבִ'חֲדוּשֵׁי-
דְאוּרֵיתָא שְׁמַחְדָּשִׁין - יְכוּלִים לַעֲבֹר
מִמֶּשׁ "גִּנְבִי, וְנֹאחִי, וְרֹצֵחַ" (יְרֵמְיָה ז. ט; הוֹשֵׁעַ ד.
ב), בְּכָל-פְּעַם, בְּכָל רִגְעֵי, רַחֲמָנָא-לְצַלְחָן.

מ.

(ספּוּרֵי-מַעֲשֵׂי־יִשְׂרָאֵל, מַעֲשֵׂה יַב מ'בַּעַל-תַּפְּלָה')

וַיְהִי הַיּוֹם! וַיְהִי 'רוּח־סַעְרָה' גְּדוֹלָה
בְּעוֹלָם. וְ'הַרוּח־סַעְרָה' הַזֶּה, בִּלְבָב
אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּלוֹ, וְהִפָּךְ מִיָּם לְיַבֶּשֶׁת,
וּמִיַּבֶּשֶׁת לְיָם. וּמִמְדָּבָר יָשׁוּב, וּמִיָּשׁוּב מְדָבָר,
וְהִפָּךְ אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּלוֹ וְכו'.

וְאַחֲרַיִם הָרַעַשׁ וְהַבְּלָבּוֹל שֶׁנִּתְבַּלְּבוּ כָּל
הָעוֹלָם - יָשְׁבוּ עֲצָמָן בְּנֵי-הָעוֹלָם
לַעֲשׂוֹת לָהֶם 'מְלָכִי'. וְחָקְרוּ: "מִי רָאוּי
לַעֲשׂוֹת מְלָךְ עֲלֵיהֶם!"

וְחָקְרוּ וְאָמְרוּ. "בְּאִשֶּׁר שֶׁעָקַר הוּא
הַתְּכַלִּית', עַל-כֵּן מִי שֶׁהוּא
מִשְׁתַּדֵּל בְּיִתְרָה בְּהַתְּכַלִּית', הוּא רָאוּי לְהִיטֵב
מְלָכִי!" - וְהִתְחִילוּ לְחַקֵּר: "מִהוּ הַתְּכַלִּית'!
- וְהִיא בֵּינֵיהֶם 'כַּתּוּבָה כַּתּוּבָה'!"

כַּתּוּבָה אַחַת אָמְרוּ: "שֶׁעָקַר הַתְּכַלִּית הוּא
'כְּבוֹד' וְכו'!"

כַּתּוּבָה אַחֲרָת אָמְרוּ: "שֶׁאֵין הַכְּבוֹד עָקַר
הַתְּכַלִּית!" - וְחָקְרוּ: "שֶׁעָקַר הַתְּכַלִּית
הוּא 'רֹצֵחַ'!" - כִּי אָנוּ רוֹאִים: שֶׁכָּל
הַדְּבָרִים גְּדוֹלִים וְנִפְסָדִים, וְכָל מַה שֶׁיֵּשׁ
בְּעוֹלָם, עֹשֵׂבִים וְצִמְחִים וּבְנֵי-אָדָם וְכָל מַה
שֶׁיֵּשׁ בְּעוֹלָם, הַכֹּל צָרִיךְ לְבוֹא לְכַלְיוֹן
וְהַפְּסָד.

נִמְצָא: שֶׁתְּכַלִּית הַכֹּל הוּא הַכְּלִיִּן
וְהַפְּסָד! - עַל-כֵּן: הַרֹצֵחַ שֶׁהוּא
הוֹרֵג וּמְכַלֵּה בְּנֵי-אָדָם, נִמְצָא שֶׁהוּא מְרַבֵּה
לְהַבִּיא אֶת הָעוֹלָם אֶל הַתְּכַלִּית', עַל-כֵּן
נִסְפָּם בֵּינֵיהֶם: "שֶׁהַתְּכַלִּית הוּא רֹצֵחַ'".

וּבְקִשׁוֹ אֵיזָה אִישׁ, שֶׁיְהִי רוֹצֵחַ וְכַעֲסָן
וּבַעַל-קִנְיָאָה בְּיִתְרָה, כִּי אִישׁ כָּזֶה
הוּא קָרוֹב יוֹתֵר אֶל הַתְּכַלִּית' (לְפִי דַעְתָּם הַנְּבוּכָה),
וְהוּא רָאוּי לְהִיטֵב מְלָכִי!

וְהִלְכוּ לְבַקֵּשׁ, וְשָׁמְעוּ קוֹל צְעָקָה. וְשָׁאֲלוּ:
"מִהוּ קוֹל הַצְּעָקָה הַזֹּאת!" -
וְהִשִּׁיבוּ לָהֶם: "שֶׁקוֹל הַצְּעָקָה הַזֹּאת הִיטֵב
שֶׁאֶחָד שָׁחַט אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ!"

עָנוּ וְאָמְרוּ: "וְכִי יֵשׁ רוֹצֵחַ אֲבִיר-לֵב
וְכַעֲסָן יוֹתֵר מִזֶּה, שֶׁיְהִרֵג אֶת אָבִיו
וְאֶת אִמּוֹ! - הָאִישׁ הַזֶּה הִשִּׁיג אֶת
הַתְּכַלִּית'!"

וְהוֹטֵב בְּעֵינֵיהֶם, וּקְבָלוּ אוֹתוֹ עֲלֵיהֶם
לְמְלָכִי. וּבְקִשׁוֹ לָהֶם אֶרֶץ גְּזֻרְמַת
לְרֹצֵחַה', וּבָחֲרוּ לָהֶם בְּמִקּוֹם הָרִים וְגִבְעוֹת
שֶׁהוּא מְקוֹם הַרוֹצְחִים, וְהִלְכוּ לָשֵׁם וַיֵּשְׁבוּ
שָׁם עִם מְלָכָם וְכו'.

אַחֲרֵי-כֵן הִלְכוּ יוֹתֵר [אֲנָשֵׁי הַבְּעַל-תַּפְּלָה],
וּבָאוּ לְמַדִּינָה אַחַת, וְשָׁאֲלוּ: "מִי
הַמְּלָכִי שְׁלָכֶם?"

הִשִּׁיבוּ: "שֶׁהֵם בָּחֲרוּ לָהֶם: שֶׁרֹצֵחַה הוּא
הַתְּכַלִּית', וּקְבָלוּ עֲלֵיהֶם לְמְלָכִי
רוֹצֵחַ אֶחָד!"

אַחֲרֵי-כֵן מְצָאוּ: אִשָּׁה אַחַת, שֶׁהִיטֵב
יּוֹשֵׁבֵת בְּתוֹךְ יָם שֶׁל דָּם! - וּקְבָלוּ
אוֹתָהּ לְמְלָכִי, מִחֲמַת שֶׁרָאוּ: "שֶׁהִיא בּוֹדֵאִי
רוֹצֵחַ גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד - מֵאַחֲרַיִם שִׁוּשֵׁבֵת
בְּתוֹךְ יָם שֶׁל דָּם!"

"לא תגנב" (שמות כ, יג)

מב.

(ספר-המדות, ענייני 'גנבה')

[א] מי שלא חס על ממונו חברו, בידוע

שהוא גנב (גנבה-וגזלה ה).

[ב] מי שנוטל חלק מגנבה, לסוף שיתגלה

הדבר (גנבה-וגזלה יא).

[ג] עיר שיש בה גנבים, בידוע שהרב אוהב

שיחד (גנבה-וגזלה יב).

[ד] מתר לגנב דעת הבריות, פדי להציל

נפש מִיִּשְׂרָאֵל (גנבה-וגזלה יד).

[ה] על-ידי 'גנבת-דעת', בא חסוֹשֶׁלֹּם

'חלי הראה וְחִזָּה' (גנבה-וגזלה ח"ב א).

[ו] על-ידי 'גנבת-דעת', בא לידי 'הרהורי-

זנות' עם 'גזיח' (גנבה-וגזלה ח"ב ב; הרהורים ח"ב כ).

[ז] על-ידי 'גנבה', מפסיד את ה'דעת' (גנבה-

וגזלה ח"ב ג; דעת ח"ב טז).

[ח] ה'גנבה' מזיק ל'עינים' (גנבה-וגזלה ח"ב ד;

ראיה ח"ב יד).

[ט] מי שיש לו 'הרהורי-נשים', בטולם:

על-ידי שלא יגנב 'דעת-הבריות' (הרהורים ס).

[י] על-ידי 'גנבה', ה'משקות' מתקלקל

(משקה א).

"לא תחמד בית רעה, לא תחמד אשת רעה"

(שמות כ, יד)

מג.

(ח"א כג, ד-בסוף)

'עשרת-הדברות' הם ב'קריאת-שמע'.

ודבור "לא תחמד"

ובקשו גם-כן: "להתראות פנים עמה!" -
והלכו וקבלו רשות, ונכנסו אליה.

והיא היתה המלכה הנ"ל [של המלך],
שהיתה בוכה תמיד, ומה'דמעות'
שלה נעשה הים של דם.

והפירו זה את זה, והיה שמחה גדולה
מאד בודאי. ועדין היו בוכים: "על
שאינם יודעים מן המלך עדין" וכו'!

"לא תנאף" (שמות כ, יג)

מא.

(ח"ב לב - נאמר בשבת פרשת יתרו

תקס"ט. חיי-מוהר"ן נב; נט)

כל-אחד כפי קדשתו וטהרתו, כן יש לו
בחינת 'משיח', וצריך לשמור
מאד שלא יתקלקל בחינת 'משיח' שלו.

ועקר הדבר שבו תלוי בחינת 'משיח' -
הוא 'שמירה מנאוף'.

כי 'משיח' הוא בחינת 'חטם', בבחינת

(איכה ד, כ): "רוח אפינו משיח ה",

ו'נאוף' תלוי ב'חטם', כמו שכתוב (שמות כ, יג):

"לא תנאף", ואיתא במדרש (במדבר רבה י, ב):

"לא תהנה אף".

וצריך לשמור עצמו מאד, אפלו מ'דיח'-
נאוף - כי הוא פוגם בחינת 'משיח'

שלו שהוא בחינת 'חטם' כנ"ל.

[שיחות-ה'ר"ן קפד: אמר: "כי בה'חטם' יכולים להפיר
ה'נאוף']

ענייני 'אסור-ערייות', 'אשת-אישי',
'תאות-נאוף', ו'הרהורים', ותקונם -
נמצאים באריכות בפרשת 'אחרי-מות' -

(שמות כ, יד), **בַּנֶּגֶד** (דברים ו, ט) **"וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוֹזוֹת"** (ירושלמי ברכות פ"א). **בִּי עַל-יַדֵּי 'מְזוֹזָה', נִתְבַטַּל 'חֻמַּת הַמְּמוֹן' (עין בפנים).**

עֵתָה בוא וראה נפלאות-השם, **בִּי מְבַאֵר בִּירוּשָׁלַיִם פֶּאֱה' (פ"א - וּבִבְרָאשִׁית רַבָּה' לז, ג): "אַרְטֵבֶן שְׁלַח לְרַבִּי חַד מְרַגְלִיתָא טְבָא, שְׁלַח לִיה רַבִּי חַדָּא מְזוֹזָה."**

וְלִכְאוּרָה הוא פלא: **מִדּוּעַ שְׁלַח לּוֹ 'מְזוֹזָה' דִּיקָא, וְלֹא מִצְוָה אַחֶרֶת?!**

אֲךְ עַל-פִּי הַנ"ל מְבַאֵר הֵיטֵב: בִּי 'מְזוֹזָה' דִּיקָא מְבַטַּל 'חֻמַּת-הַמְּמוֹן', וְעַל-כֵּן שְׁלַח לּוֹ 'מְזוֹזָה' דִּיקָא.

בִּי 'אַרְטֵבֶן' שְׁלַח לּוֹ 'מְרַגְלִיתָא טְבָא', הֵינּוּ 'עֲשִׂירוֹת וּמְמוֹן', בִּי הִיא שְׁוֵה מְמוֹן הַרְבֵּה, וְעָשָׂה עֵקֶר הַחֲשִׁיבוֹת מְזָה. עַל-כֵּן שְׁלַח לּוֹ 'רַבִּי' בַּנֶּגֶד זֶה, 'מְזוֹזָה' דִּיקָא - בִּי 'מְזוֹזָה' מְבַטַּל 'חֻמַּת הָעֲשִׂירוֹת'.

מד.

(ח"א סג)

מִי שְׂאִין לּוֹ 'יִרְאָה', וְאֵינּוּ נִשְׁמַר מִבְּחִינַת "הֶבֶל הַיִּפִּי" (משלי לא, ל) - עַל-יַדֵּי-זֶה בָּא לְעֵנִיּוֹת, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שם ו, כה"ו): **"אַל תַּחַמַּד יַפִּיָה בְּלִבְבָהּ, בִּי בְעַד אִשָּׁה זוֹנָה עַד כִּפּוֹר לָחֶם."**

בִּי 'עֲשִׂירוֹת' וְהֶבֶל הַיִּפִּי' הֵם שְׁנֵי הַפְּכִים, בִּי 'עֲשִׂירוֹת' הוּא מ'אַרְיִכוֹת-הַנְּשִׁימָה', וְ'יִפִּי' הוּא מ'הַפְּסִק-הַנְּשִׁימָה' וְכו'.

מה.

(ח"א סט)

דַּע: שֶׁהַגּוֹזֵל אֶת חֵבְרוֹ מְמוֹן, בָּזָה הוּא גּוֹזֵל מִמֶּנּוּ בָּנִים. הֵינּוּ: שֶׁהַגּוֹזֵל נוֹטֵל מִהַנְּגֻזֵל בָּנִים.

בִּי עֵקֶר הַמְּמוֹן שֶׁל הָאָדָם בָּא לּוֹ עַל-יַדֵּי בַת-זוּגוֹ, בִּי עַל-יַדֵּי 'אוֹר נַפְשָׁה', מְזָה בָּא לּוֹ הַמְּמוֹן.

עַל-כֵּן הוּא גּוֹזֵל וְנוֹטֵל מִמֶּנּוּ נֶפֶשׁ בְּנָיו וּבְנוֹתָיו, שֶׁהֵם תְּלוּיִים וְגִדְלִים וְיוֹנְקִים מֵאוֹר הַזֶּה (עין בפנים באריכות).

וְזֶה סוּד שְׂאֵמְרוּ רַז"ל (בבא-קמא ק"ט): "הַגּוֹזֵל אֶת חֵבְרוֹ, כְּאִלּוּ גּוֹזֵל מִמֶּנּוּ נֶפֶשׁ בְּנָיו וּבְנוֹתָיו."

וְדַע: שֶׁעַל-יַדֵּי-זֶה שֶׁגּוֹזֵל אֶת חֵבְרוֹ, הוּא בָּא לְהַרְהוּרִים' - בִּי בּוֹדָאֵי הוּא מִתְדַבֵּק וְנִכְסֵף לְאִשְׁתׁ חֵבְרוֹ שֶׁגּוֹזֵלוֹ, עַל-יַדֵּי הַמְּמוֹן שֶׁנֹּטֵל מִמֶּנּוּ, שֶׁהוּא 'אוֹר נַפְשָׁה'.

וְכֵן הִיא מְהַרְהֵרַת אַחֲרָיו, עַל-יַדֵּי שֶׁמִּשָּׁד אוֹתָהּ אֵלָיו, עַל-יַדֵּי שֶׁמִּשָּׁד לְעַצְמוֹ 'אוֹר נַפְשָׁה'.

גַּם יוֹכֵל ה'גִּזְלָן' לִפְעָמִים לְגַזֵּל מִחֵבְרוֹ, אֲפִלּוּ ה'בַּת-זוּג' שֶׁל ה'גִּזְלָן'. וְהַכֵּל לְפִי תִקְף וְחִזַּק תְּאֹתוֹ וְחִשְׁקוֹ וְהַתְּגַבְּרוֹתוֹ עַל מְמוֹן חֵבְרוֹ בְּהַרְהוּר וּבְמַעֲשָׂה, עַד שֶׁאֲפָשָׁר שִׁתְּגַבֵּר וְיִקַּח גַּם בַּת-זוּג שֶׁל חֵבְרוֹ הַגִּזְלָן.

בִּי מֵאַחַר שֶׁהַתְּגַבֵּר וְגִזַּל מְמוֹן חֵבְרוֹ, שֶׁהוּא 'אוֹר נַפְשָׁה' בַּת-זוּגוֹ - עַל-כֵּן לִפְעָמִים נִמְשַׁכֵּת הִיא בְּעַצְמָהּ גַּם-כֵּן אַחַר הַמְּמוֹן שֶׁגִּזַּל זֶה הַגִּזְלָן מִבְּעָלָהּ.

וְעַל-כֵּן לִפְעָמִים הַגִּזְלָן גּוֹזֵל גַּם אִשְׁתׁ חֵבְרוֹ, עַל-יַדֵּי הַמְּמוֹן שֶׁגִּזַּל מִמֶּנּוּ בְּיָדִים, אוֹ עַל-יַדֵּי חֻמַּתָּהּ.

בִּי דַּע: בִּי גַם עַל-יַדֵּי 'חֻמַּתָּה וְתֹאוֹה וְהַשְׁתַּוְקוֹת' שֵׁישׁ לּוֹ לְמְמוֹן חֵבְרוֹ, גַּם עַל-יַדֵּי-זֶה יוֹכֵל לְגַזֵּלוֹ, בִּי הַמַּחְשָׁבָה יֵשׁ לָהּ תִקְף גְּדוֹל, כְּמִבְּאֵר בְּמָקוֹם אַחַר (לקוטי מוֹתֵר"ן ח"א קצג).

וְעַל-כֵּן יִוָּכַל לְהִיטֵת שְׂיֵהָיָה לְהֶאָדָם מִמּוֹן גִּזְלָה, אִף שֶׁלֹּא גִזְלָה כָּלֹּם בְּיָדַיִם.

וְזֶהוּ הָאִסוּר הַלְּאוּ הַחֲמוּר שֶׁבַעֲשָׂרֵת-הַדְּבָרוֹת: "לֹא תַחֲמֹד" (שְׁמוֹת כ, יד) -

כִּי ה' תַּחֲמֹדָה בְּעֵצְמָהּ, הוּא אִסוּר חֲמוּר מְאֹד רַחֲמָנָא-לְצַלְחָן, כִּי יֵשׁ פַּח בְּה' תַּחֲמֹדָה, לְגִזְלָה מִמֶּנּוּ מִמּוֹנֵוּ, וְנִפְשׁ בְּנָיו וּבְנֹתָיו כֵּן"ל.

וְעַל-כֵּן יֵשׁ אִסוּר אֶפְלוּ בְּמַחְשָׁבָה לְשַׁלַּח יָד בְּפַקְדוֹן - כְּמוֹ שֶׁשָּׁנִינוּ בְּבָבָא-מִצִּיעָא' (מ:): "הַחֹשֵׁב לְשַׁלַּח יָד בְּפַקְדוֹן". כִּי הַפְּלִגְתָּא הִיא רַק אִם חֵיב עַל-יָדָהּ כְּמוֹ

הַשּׁוֹלַח יָד מִמֶּשׁ, אֲבָל אִסוּר, יֵשׁ בְּוֹדָאֵי לְכַלֵּי עֲלָמָא, כֵּן"ל.

מו.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, אֱמוּנָה ח"ב י; מִמוֹן ח"ב יז)

כִּי שְׂשׁוּמֵר אֶת-עֵצְמוֹ מִלְּעֵבֵר עַל "לֹא תַחֲמֹד" (שְׁמוֹת כ, יד) - עַל-יַדֵּי-יָדָהּ נִצְוֹל מ'פְּעַס' ו'נְאֻוָּה', וּמ'חֲסָרוֹן-אֱמוּנָה' הַבָּאָה עַל-יַדֵּי 'פְּעַס' ו'נְאֻוָּה'.

עֲנִינֵי ה'לוֹחוֹת' - נִמְצְאִים בְּפָרִשֵׁת כִּי-תִשָּׂא

מגילת רות

"וַתְּהֵם כָּל הָעִיר" (רות א, יט)

א.

(ח"א ז, א; ט, ה)

עקר הנסים בארץ-ישראל, כי "ארץ-ישראל שזתה תחלה" (תענית י.), והנשמים באים מתהומות, כמו שכתוב (תהלים מב, ח): "תהום אל תהום קורא", ו"תהום" לשון נס, כמו שכתוב (רות א, יט): "וַתְּהֵם כָּל הָעִיר", כי על נס, הינו על דבר חדוש, מתמיהין.

ב.

(ח"א מט, בפסוק)

"השיתין שמנקבין ומחללים עד התהום" (סכה מט), בחינת (תהלים קט, כב): "וּלְבִי חָלַל בְּקִרְבִּי", כי "תהום דא לבא" (זחר) וכו'. "עד התהום", הינו בחינות נסים, כמו שכתוב (רות א, יט): "וַתְּהֵם כָּל הָעִיר", שעל דבר נסי הכל תמהין.

ד.

(ח"א כז, ו)

ל'הדרת-פנים' אי-אפשר לבוא אלא על-ידי 'תקון הברית', בבחינת (דברי-הימים טז, כז): "הוד והדר לפניו", כש"עז וחדוה במקומו", שהוא ברית, הנקרא 'בעז' (תקוני-זחר עה.), והוא 'חדוה-דמטרוניתא'.

"ויאמר בעז אל רות, הלוא שמעת בתי, אל תלכי ללקט בשדה אחר, וגם לא תעבורי מזה, וכה תדבקין עם נערתי; עיניך בשדה אשר יקצרון, והלכת אחריהן, הלוא צויתי את הנערים לבלתי נגעך, וצמת, והלכת אל הכלים, ושיתית מאשר ישאבון הנערים" (רות ב, ח-ט)

ה.

(ח"א סה, ב-ג ד-בפסוק)

בשמת-פלל - מלקט ציצים ופרחים ושושנים נאים, עד שעושה 'אגדה אחת'. ואחר-כך מלקט עוד, ועושה 'אגדה אחרת', ומחברם יחד; וכן 'פמה וכמה' אגדות יפים ונאים.

כמו-כן הולך מאות לאות, עד שמתחברים פמה אותיות ונעשה מהם דבור, וכן בתבות שלמות; ואחר-כך נתחברין התבות; ואחר-כך הולך ומלקט יותר עד שגומר ברכה אחת; ואחר-כך מלקט יותר ויותר וכו'.

"איש גבור חיל וכו' ושמו בעז" (רות ב, א)

ג.

(ח"א יא, ד)

"הן כל אלה יפעל אל פעמים שלוש עם גבר" (איוב לג, כט). "עם גבר", שהם כלולים ב'ברית', 'כי פאיש גבורתו' (שופטים ח, כא), ועל-שם זה נקרא 'ברית' (תקוני-זחר עה.): "בועז, בו עז, בו תקפא".

ובזה תבין מה שנטבע בנפש האדם
כשיש לו יסורין גדולים - אזי סותם
ועוצם את עיניו בחזק!

כי פשוטה להסתכל על דבר רחוק, אזי
סותם עיניו ומצמצם ומכוץ הראות,
כדי לכונן הראות אל הדבר הרחוק, כי הראות
הוא משרת ושליח של המח להביא הדבר
שרואה לתוך המח, ועל-כן כשהדבר רחוק,
הדברים אחרים שרואה מן הצד מבלבלים
אותו, וכן מחמת הפזור שנתפזר הראות -
על-כן צריך לסתם עיניו ולצמצם הראות אל
הדבר שצריך.

כמו-כן פשוטים להסתכל על התכלית'
שהוא 'כלו טוב, כלו אחד' -
צריך לסתם עיניו, ולכונן ההסתכלות אל
התכלית, כי 'אור התכלית' הזה היא רחוקה
מהאדם, ואי-אפשר לראותו כי אם בסתימו
דעיניו, לסתם עיניו מחזו דהאי עלמא לגמרי
וכו' - ואז יתבטלו היסורין.

והנה בשעת הבטול שנתבטל אל
התכלית, נתבטלין היסורין. אך אי-
אפשר להיות קבוע בבחינות הבטול, כי יצא
מגדר-אנושי, ומכרח שיהיה רצוא ושוב.
על-כן כשחוזר השכל מהבטול, אל המח
שהוא 'כלי-השכל', אזי אי-אפשר לה'מחין'
שהם ה'פלים', לקבל ה'שכל של הבטול, כי
הוא אינ-סוף, בבחינות ה'תכלית' שהוא 'כלו
אחד', ומחמת-זה מרגיש היסורין, כי עקר
ה'יסורין' הוא בה'מח'.

ואז כשחוזר מה'בטול' - מתגברין
ה'יסורין' ביותר מקדם וכו'.

אך אחר-כך מקלים ומתנחמין עליהם
על-ידי 'התחדשות-התורה' שזוכין
על-ידי היסורין וכו', על-ידי ה'דשימו'

מי יפאר גדל פאר תלפזרים והקבוצים
שאדם מלקט ומקבץ בדבורי התפלה.

וכשהדבור יוצא מהנפש ונשמע לאזניו -
אזי הדבור מבקש ומתחנן
מהנפש: "לבל תפרד ממנו, כי איך תוכל
להתפרד ממני, לגדל ההתקשרות
והאהבה שיש בינינו, כי אתה רואה את
יקר יפיי וזיוי והדרי ותפארתי, הן אמת
שאתה צריך לילך יותר כדי ללקט עוד
סגלות יקרות וחמודות גדולות, אבל איך
תוכל לפרד ממני!"

מכל-שכן כשגומר תבה אחת - אזי כל
התבה מבקשת כל הנ"ל וכו'.
ובאמת: הוא צריך ומכרח לדבר עוד הרבה
דבורים וברכות וענינים עד גמר התפלה.

על-כן הפלל: שצריך לעשות אחד מפל
התפלה, ובכל דבור יהיה שם כל
הדבורים של התפלה, ומתחלת התפלה
עד הסוף, יהיה הפל אחד.

ובחינה זו, בבחינת 'אחד' - זה הוא בבחינת
ה'תכלית', בבחינת 'כלו טוב' - כי
התכלית הוא 'כלו טוב'.

כי אפלו כל הצרות והיסורין והרעות
העוברין על האדם חסו-שלום - אם
יסתכל על ה'תכלית', בודאי אינם רעות כלל,
כי באים בכונה לטובתו.

נמצא: אם יסתכל על ה'תכלית', לא יהיה
לו 'יסורין' כלל, רק אדרבא:
יתמלא 'שמחה' מגדל רב הטובה ש'יסתכל
בתכלית היסורין, שהוא 'כלו טוב, כלו אחד'.

ועקר הצער שיש לאדם מה'יסורין': הוא
רק מחמת שלוקחין ה'דעת', עד
ש'אין יכול להסתכל על ה'תכלית'.

שנשארו מה'בטול' - כי על-ידייזה מכבין
'צמאון-הנפש' של היסורין'.

כי 'צמאון' הוא על-ידי 'מליחות', בחינת
'יסורין' - כי ה'נפש' היא 'בת השכל'
שמגדלה ומתקנה, וכשהשכל בשלמות אזי
עושה פרות וכו'.

וזה סימן שפעל על-ידי היסורין וקבלם
פראוי: פשוטה אחר-כך ל'חדושי-
דאורייתא' וכו'.

וזה פרוש (רות ב, ח"ט): "ויאמר בעז אל
רות".

"בעז" - הוא ה'שכל', כמו שכתוב (קהלת ז,
ט): "החכמה תעז לחכם".

"רות" - היא בחינת ה'נפש', שממנה
יוצא הדבור של התפלות והשירות
והתשבחות, כמו שאמרו (ברכות ז): "למה
נקרא שמה רות, שממנה יצא דוד שרונה
להקדוש ברוך הוא בשירות ותשבחות".

"הלוא שמעת בתי" - כי ה'נפש' היא 'בת
השכל' כנ"ל - הינו: הטה אַזְנֶיךָ
ושמע בקשת הדבור ותחנניו לבל תתפרד
ממנו:

"אל תלכי ללקט בשדה אחר" - ה'דבור'
מבקש מה'נפש': לבל תלך מאתו
ללקט לקוטים אחרים, כי כל האותיות
והדבורים הם לקוטים יקרים שמלקטים
בשדות עליונים. אך זה אי-אפשר, כי צריך
לילך וללקט יותר.

אך: "וגם ולא תעבורי מזה" - שאפלו
כשתלך לתבה אחרת, אל תעבר
מתבה ראשונה, וזה נעשה על-ידי שזוכה אל
התכלית.

וזה: "עיניך בשדה אשר יקצרון" - הינו
בחינת ההסתכלות על התכלית, כי
הקצירה היא תכלית החרישה והזריעה.

"הלוא צויתי את הנערים לבלתי נגעך"
- זה בחינת 'סתימת-העינים',
שצריך לסוּגְרם ולחבר ה'ראות' לכוננו אל
ה'תכלית'.

וזה: "הלוא צויתי את הנערים" - לשון
'צויתא' והתחברות, שצריך לצות
ולחבר ה'ראות'. וה'עינים' נקראים 'נערים',
כי הם 'משרתי השכל'.

וזהו: "לבלתי נגעך" - בחינת 'נגעי
הנפש', כי כשה'ראות' נתפזר ורואה
הכל, זהו בחינת 'נגעי הנפש', וצריך לצות
ולחבר ה'ראות לבלתי לנגע את הנפש. ואזי
על-ידי ההסתכלות על התכלית נתבטלין כל
היסורין.

אך אחר-כך כששב מהבטול, מתגברין
היסורין ביותר, שזה בחינת 'צמאון
הנפש'.

וזה: "ושמית והלכת אל הכלים, ושתיית
מאשר ישאבון הנערים" - כי
לכבות ה'צמאון', הוא על-ידי 'התחדשות-
התורה' שמקבלין המחין, הכלים של השכל,
על-ידי הרשימו שנשארו מהבטול.

וזה: "ושתיית מאשר ישאבון הנערים" -
כי ה'נערים' עיני השכל, שואבין
'התחדשות-התורה' מה'רשימו' שנשארו
מההסתכלות על התכלית, ועל-ידייזה
נתבטלין היסורין, ומכבין צמאון הנפש.

[חיי-מוהר"ן צד: פעם-אחת אמר: כל תורה יש לה
מעשה, והתחיל לספר המעשה של התורה (ח"א סח)
"ויאמר בעז אל רות" שהגיד בעת ההיא. וספר: "עזות הנה
לו בת, ושלחה אל המים לשאב אל הכד" וכו'! - ולא רצה
לספר יותר, מחמת שכבר הגיד התורה.]

"וַיֹּאמֶר לָהּ בַעֲזוֹ לַעֲתֵת הָאֶכֶל גְּשֵׁי הַלֶּם" (רות ב, יד)

"שם האיש אשר עשיתי עמו היום בעז"

(רות ב, יט)

ו.

(ח"א סב, א)

על-ידי אכילתם של ישראל - נעשה יחוד קדשא-בריהוה ושכינתה אפין באפין.

בבחינת (רות ב, יד): "ויאמר בעז לרות לעת האכל גשי הלם", "לעת האכל" דיקא - הינו על-ידי האכילה. "גשי הלם" - דא יחוד קדשא-בריהוה ושכינתה, בבחינת (זהר ויגש רז על בראשית מד, יח): "ויגש אליו יהודה, דא תקרבתא מלכא במלכא".

ז.

(ח"ב ז, י)

מי שרוצה לקבל פרנסה, צריך שיהיה לו קצת ממשלה, כדי שיהיה לו איזה שיכות עם המלכות.

וזו בבחינת (זבחים קב. על רות ב, יד): "לעת האכל גשי הלם", "אין הלום אלא מלכות" - פי צריך שיהיה לו ממשלה, בבחינת מלכות. "לעת האכל" - פי על-ידי-זה נמשך ה'פרנסה'.

ח.

(ח"ב עז)

עקר ה'יראה' באה לאדם בשעת אכילה, דיקא, בבחינת (זבחים קב. על רות ב, יד): "לעת האכל גשי הלם", "אין הלם אלא מלכות", שהיא בבחינת יראה, כמו שאמרו (אבות פ"ג מ"ב): "אלמלא מזראה של מלכות".

וכמבאר במאמר 'פי מרחמם ינהגם' (ח"ב ז, י): שעקר האכילה והפרנסה נמשכת מבחינת מלכות, שהיא בבחינת יראה.

ט.

(ח"א לא, ב)

מה שמצינו גבי גלגלים שעקר הליכתם ממערב למזרח, וגלגל היומי מכריח אותם ממזרח למערב - זה הדבר מצינו גבי צדקה.

"מזרח" - זה בבחינת הנותן צדקה, בבחינות (ישעיה מג, ה): "ממזרח אביא זרעך", בבחינות (הושע י, יב): "זרעו לכם לצדקה".

"מערב" - זה המקבץ הצדקה, הינו העני, בבחינות (ישעיה שם): "ומערב אקבצך".

וזוה: "יותר ממה שבעל-הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל-הבית" (רות רבה ה, ט) - פי עקר התנועה ממערב למזרח, הינו עקר העשייה, העני עושה עם בעל-הבית.

[רות רבה ה, ט: שפן אמרה רות לנעמי (רות ב, יט): "שם האיש אשר עשיתי עמו היום", ולא אמרה אשר עשה עמי, אלא אשר עשיתי עמו" - הרבה פעלות והרבה טובות עשיתי עמו בשביל שהאכילני פרוסה אחת].

"וַיֹּאכַל בַּעֲזוֹ וַיִּשֶׂת וַיִּיטֵב לָבוֹ" (רות ג, ז)

י.

(ח"א יט, ז)

מי שיכול להתעורר התנוצצות-האותיות של מעשה-בראשית שבכל דבר - אזי אכילתו ושתייתו וכל תענוגיו, אינו אלא מ'התנוצצות-האותיות' שבאכילה ושתייה.

"וְהַגִּל מְרַגְלֵתִיו וְתִשְׁכַּב" (רות ג, ז)

יב.

(ח"א יא, ז)

"חֲזֵאִי לְהֵאֵי צַפְרָתָא, דְּהוּי קָאִי עַד

קַרְסְלָהּ בְּמֵיא" [ראיתי לאותו הצפור

שהיתה עומדת עד קרסולו במים] [בבא-בתרא עג:].

מֵאַחַר שֶׁהַדְּבוּר צָרִיךְ לְהֵאִיר לוֹ בְּכָל

הַמְּקוֹמוֹת שֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת שָׁם

תְּשׁוּבָה, הוּא לְפַעְמִים בְּבַחֲיַנַּת (רות ג, ז):

"וְהַגִּל מְרַגְלֵתִיו וְתִשְׁכַּב" - שֶׁהַדְּבוּר צָרִיךְ

לְהֵאִיר בְּאָדָם, שֶׁהוּא לְמַטָּה בְּמַדְרָגָה פְּחוּתָה.

וְעַל־כֵּן נִקְרָא הַדְּבוּר "צַפְרָתָא דְקָאִי עַד

קַרְסְלָהּ בְּמֵיא" - "מֵיא" - הוּא

בַּחֲיַנַּת הָאָדָם שֶׁנִּתְהַוָּה מִמֵּי־דוֹכְרִין וּמֵי־

נוֹקְבִין. וְהַדְּבוּר שֶׁהוּא בַּחֲיַנַּת 'צַפְרָתָא' -

'קָאִי עַד קַרְסְלָהּ', אֲצֵל הָאָדָם שֶׁהוּא

בְּמַדְרָגָה־פְּחוּתָה, כְּדֵי לְהֵאִיר לוֹ - בְּבַחֲיַנַּת:

"וְהַגִּל מְרַגְלֵתִיו".

"וּפְרִשֵׁת כְּנָפֶיךָ עַל אִמְתְּךָ" (רות ג, ט)

יג.

(ח"א ז, בסוף)

"וּפְרִשֵׁת כְּנָפֶיךָ עַל אִמְתְּךָ" (רות ג, ט). כִּי

'צִיּוּת דְקַדְשָׁה' שֶׁהֵם "כְּנָפֵי

מִצְוָה" (תְּקוּנַיִדְהָר כה: כו.) - הוּא 'שְׁמִירַת־

הַבְּרִית', וְהוּא בַּחֲיַנַּת 'זְיוּג דְקַדְשָׁה'.

יד.

(ח"א סג)

'בְּרִית' נִקְרָא בְּלִשׁוֹן תְּרַגּוּם: 'אִמָּה', וְכִמוֹ

שֶׁמְזַכֵּר בְּגִמְרָא (שַׁבָּת קח:ז) "בַּחֲיַנַּת

אִמָּה בֵּת שִׁשָּׁה טְפָחִים", שֶׁהַבְּרִית כְּלוּל

מֵהֵם.

בְּבַחֲיַנַּת (רות ג, ז): "וַיֹּאכַל וַיִּשֶׁת וַיֵּיטֵב

לְבוֹ", אֵין טוֹב אֶלָּא אֹר, כְּמוֹ

שְׁכַתוֹב (בְּרֵאשִׁית א, ד): "וַיֵּרָא אֱלֹקִים אֶת הָאֹר

כִּי טוֹב".

וְזֶהוּ: "וַיֹּאכַל וַיִּשֶׁת וַיֵּיטֵב לְבוֹ" - שֶׁהִיְתָה

אֲכִילָתוֹ וְשִׁתּוֹ מֵהָאֶרֶץ וְהִתְנוּצְצוֹת

הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל ל"ב אֱלֹקִים שֶׁבְּסַעֲדָתוֹ שָׂאוּכַל.

וְזֶה (רות ירבה ה, טו; זֶהר וַיִּקְהַל קיח:). "וַיֵּיטֵב לְבוֹ

- זֶה בְּרֵכֶת־הַמְּזוֹן" - כִּי הַמְּזוֹן נִתְבָּרַךְ

עַל־יְדֵי 'שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ', עַל־יְדֵי

שְׁמַעוֹרְרִין וּמְאִירִין אֶת הָאוֹתִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל

דְּבַר, וּמִשָּׁם צָרִיכִין שֶׁתְּהִיָּה עֵקֶר הָאֲכִילָה

וְשִׁתּוֹ וּשְׂאֵר הַתְּעַנּוּגִים.

יא.

(ח"א סו, ו)

עֵקֶר הַמֵּאֲכָל הוּא לְהַחֲיֹת הַלֵּב, כְּמוֹ

שְׁכַתוֹב (רות ג, ז): "וַיֹּאכַל וַיִּשֶׁת וַיֵּיטֵב

לְבוֹ".

וְכַשְׂאִין הַמֵּאֲכָל מְבַרֵךְ וְאֵין אוֹכֵל אוֹתוֹ

בְּקַדְשָׁה, אֲזִי מְבִיא 'רַע' אֶל

הַלֵּב, וְעַל־יְדֵי 'רַע הַלֵּב' נִתְקַלְקַל הַפְּנִים,

כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (נְחֻמָּיָה ב, ב): "מִדּוּעַ פָּנֶיךָ רָעִים,

אֵין זֶה כִּי אִם רַע לֵב".

וְכֵן לְהַפְּדוֹ: 'בְּקַשְׁת הַפְּנִים', שֶׁיִּחְזֹר וַיִּבְקַשׁ

'פְּנֵיו', תְּלוּי בְּתַקוּן־הַלֵּב, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב

(תְּהִלִּים כז, ח): "לָךְ אָמַר לְבִי בְקִשׁוּ פְּנֵי".

וְהוּא בְּחִינַת (ישעיה ג, ב): "שָׂרְפִים עֹמְדִים
מִמַּעַל לוֹ, שֵׁשׁ כְּנָפִים שֵׁשׁ כְּנָפִים
לְאֶחָד."

וְעַל-כֵּן נִקְרְאת הַבְּחִינָה הַמְּקַבֶּלֶת הַשְּׂשָׂה
טְפָחִים: 'מְטַפַּחַת', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב
(רות ג, טו): "הָבִי הַמְטַפַּחַת", כִּי זֶה הָיָה
בְּקִשְׁתָּהּ, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (שם ג, ט): "וּפְרִשְׁתְּ
כְּנָפֶיךָ עַל אֲמֹתֶיךָ", שֶׁבְקִשָּׁה הַכְּנָפִים הֵנָּה לְ
בְּחִינַת הַשְּׂשָׂה טְפָחִים.

עַל-כֵּן: "וַיֹּאמֶר לָהּ הָבִי הַמְטַפַּחַת, וַיִּמְד
לָהּ שֵׁשׁ שְׂעוּרִים" - בְּחִינַת
'שְׂשָׂה טְפָחִים', 'שֵׁשׁ כְּנָפִים הֵנָּה ל'.

"כִּי גֹאֵל אָנֹכִי" (רות ג, יב)

טו

(ח"ב קב)

'בְּעֵז וְרוֹת' הֵם סוּד סְמִיכַת גְּאֻלָּה
לְתַפְלָהּ, כִּי 'בְּעֵז' הוּא בְּחִינַת גְּוֹאֵל,
כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (רות ג, יב): "כִּי גֹאֵל אָנֹכִי וְכוּ'.
וְרוֹת' הִיא בְּחִינַת תַּפְלָהּ, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַז"ל
(בְּרִכּוֹת ז): "לָמָּה נִקְרָא שְׂמָה רוֹת, שְׂיִצָּא
מִמָּנָה דָּוִד שְׂרוּהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת".

"שְׂכָבִי עַד הַבֶּקֶר" (רות ג, יג)

טז

(ח"א לח, ד)

'תְּקוּן-הַדְּבוּר' - הוּא עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה
שְׁלוֹמְדִין בְּצַר לְאָדָם
בְּעֵינֹת וּבְדַחְקוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת לִילָה.

וַחַז"ל אָמְרוּ (תְּגִינָה יב): "הַלּוֹמֵד תּוֹרָה
בְּלֵילָה, מוֹשְׁכִין עָלָיו חוּט שֶׁל הַסֵּד
בַּיּוֹם". 'הַסֵּד' - הוּא בְּחִינַת 'בֶּקֶר דְּאֲבָרָהם',
כְּמוֹ שְׂפָתוֹב בְּזֶהָר (מְקַץ רג, על בְּרֵאשִׁית מד, ג):
"הַבֶּקֶר אֹר, דָּא 'בֶּקֶר דְּאֲבָרָהם'; וְהָאֲנָשִׁים
שְׁלַחוּ, אַנּוּן 'מְאִרִי דְּדִינִין'; הַמָּה
וְחִמּוּרֵיהֶם, 'אַנּוּן וְכָל סֵטֶר מְסֻאָבָא". וְכְמוֹ
שְׂפָתוֹב (רות ג, יג): "שְׂכָבִי עַד הַבֶּקֶר".

אַזִּי נוֹפְלִים כָּל הַמְּקַטְרָגִים הַשּׁוֹלְטִים עַל
הַדְּבוּר, וְאִז הַדְּבוּר יוֹצֵא בְּשִׁיר וְשִׁבַח
וְהַלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְכוּ', וְאִז: "בְּרִן
יַחַד כּוֹכְבֵי בֶקֶר" (איוב לח, ז).

יז

(ח"ב פה)

הַ'עֵצָם לוֹז' שֵׁישׁ בְּ'עֵרְף אָדָם', יִשְׂאֵר אַחַר
כְּלִיזוֹן הַגּוֹף, וּמְכַנּוֹ יִתְחַדֵּשׁ בְּנִין
הַגּוֹף בְּשַׁעַת תְּחִילַת-הַמַּתִּים. וְזֶהוּ עֵקֶר
נְחִמּוֹתֵינוּ, כִּי עַל הַגּוֹף נֹאמֵר (רות ג, יג):
"שְׂכָבִי עַד הַבֶּקֶר", שֶׁהוּא עֵת הַתְּחִיָּה.

"וַיֹּאמֶר הָבִי הַמְטַפַּחַת וְכוּ', וַיִּמְד שֵׁשׁ שְׂעוּרִים"
(רות ג, טו)

יח

(ח"א סג)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפִסּוּק (רות ג, ט): "וּפְרִשְׁתְּ
כְּנָפֶיךָ עַל אֲמֹתֶיךָ".

”וְקָרָא שֵׁם בְּבֵית לָחֶם” (רות ד, יא)

”תִּקְפוּ וְעֲנֹתֶנּוּתוֹ שֶׁל בַּעַז” (סנהדרין יט:)

י.ט

(ח"ב א, ה)

‘אֲכִילָה’ נִקְרָא ‘שֵׁם’, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (רות ד, יא): “וְקָרָא שֵׁם בְּבֵית לָחֶם”.

”בְּרוּךְ ה' אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית לָךְ גֹּאֵל וְכוּ', וַתִּקְרָאנָה שְׁמוֹ עוֹבֵד” (רות ד, יד-יז)

נ.

(ח"ב ח, י)

עַל-יְדֵי ה'נִגְנוֹן', בְּחִינַת “שִׁיר חֲדָשׁ” (תהלים צח, א), נִתְתַּקֵּן ה'רִיחַ', בְּחִינַת 'מְשִׁיחַ', בְּחִינַת (איכה ד, ט): **”רוּחַ אֲפִינוּ מְשִׁיחַ ה'”**.

וְזֶהוּ (בראשית מט, טו): **”וַיְהִי לָמָס עֹבֵד”** – זֶה בְּחִינַת 'מְשִׁיחַ', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (רות ד, יד-יז): **”בְּרוּךְ ה' אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית לָךְ גֹּאֵל וְכוּ', וַתִּקְרָאנָה שְׁמוֹ עוֹבֵד”**.

וְזֶה בְּחִינַת “לָמָס” – בְּחִינַת 'מַסְמֹס', שֶׁמַּסְמִסִּין בְּדָבָר שֵׁישׁ לוֹ רִיחַ, כְּדֵי שִׁיְהִי ה'רִיחַ נוֹדֵף (עי' קטע הבא).

[חיי-מוהר"ן מג, הערת הרב מטשעהרין זצ"ל: בְּעֵינֵי ה'שִׁיר חֲדָשׁ שִׁיְתַעַר לְעֵתִיד' הַמְבֹאָר בְּמֵאמְרֵי ז'ה"ב ה"ט, שֶׁהוּא בְּחִינַת ה'קוֹל הַמְשַׁקָּה אֶת הַגֹּן' שֶׁשֵׁם גְּדֻלִים כָּל הַרְיָחוֹת וְהַיְרָאוֹת, שֶׁזֶה בְּחִינַת 'קוֹל הַמּוֹכִיחַ הַרְאוּי' שְׁמוֹסִיף וְנוֹתֵן רִיחַ טוֹב בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַשׁוֹמְעִין תּוֹכְחָתוֹ, שֶׁזֶה בְּחִינַת 'מְשִׁיחַ', בְּחִינַת (בראשית מט, טו): **”וַיְהִי לָמָס עֹבֵד”** עֵינֵי-שֵׁם – יֵשׁ בְּכָל אֵלֶּה סוּדוֹת עֲמָקִים וְגִבּוֹהִים מְאֹד, סְתֵרֵי-נִסְתָּרוֹת רְזִין-דְּרִזִּין נוֹרָאִים מְאֹד, כְּמוֹכֵן מִרְמְזֵי הַקְּדוּשִׁים בְּשִׁעָה שֶׁהַזְּפִיר הַפְּסוּק (רות ה, יד): **”בְּרוּךְ ה' אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית לָךְ גֹּאֵל”** וְכוּ'.

וְשִׁמְעֵתִי: שֶׁמִּתְנוּעוֹתֵי הַקְּדוּשׁוֹת ז"ל אַז, וּמִנְעִימוֹת הַקּוֹל וְהַנְּגוֹן שֶׁאֵמַר פְּסוּק זֶה – הִיָּה נִרְאָה כְּנוֹתֵן בְּעַצְמוֹ גַּם-כֵּן שֶׁבַח וְהוֹדָאָה לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, שֶׁנִּתֵּן לָהֶם גֹּאֵל פְּזָה לְעַסֵּק בְּתַקּוּן וּגְאֻלַּת נַפְשׁוֹתָם, וּבְהַמְשַׁכַּת רוּחוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, עַל-יְדֵי הַמְשַׁכַּת תַּקּוּנִים נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים כְּאֵלֶּה וְכוּ'.

נ.א.

(ח"א קל)

עַל-יְדֵי 'עֲנָוָה', נִצּוּל מ'נְאוּף', וְזוֹכָה ל'שְׁמִירַת-הַבְּרִית'. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (סנהדרין יט:): “תִּקְפוּ שֶׁל יוֹסֵף, עֲנֹתֶנּוּתוֹ שֶׁל בַּעַז. תִּקְפוּ שֶׁל בַּעַז, עֲנֹתֶנּוּתוֹ שֶׁל פְּלִטִי בֶן לִישׁ”. כִּי הוּא תְלוּי ב'עֲנָוָה', כִּי עַל-יְדֵי 'עֲנָוָה' נִצּוּל מִפְּגַם-הַבְּרִית.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ (ספ"ה נב): “כָּל הַגְּדוֹל מִחֲבֵרוֹ” – שֵׁישׁ לוֹ 'גְּדֻלוֹת'. **”יִצְרוּ גְדוֹל מִמֶּנּוּ”** – שֶׁמִּתְגַּבֵּר עָלָיו הַיִּצְרָה-הַרְעָה בְּתֵאוֹת-נְאוּף, כִּי זֶה עֵקֶר הַיִּצְרָה-הַרְעָה, כְּמוֹבֵא בַזְּהַר (ויקרא טו:): **”עַקְרָא דִּיִּצְרָא בִישָׂא לְגַלְאָה עָרִיזִין”**.

נ.ב.

(שיחות-הר"ן סיד)

עַכְשָׁיו בְּנִקְל יוֹתֵר לְעֵמֵד בְּנִסְיוֹן, כִּי הֵרָאשׁוּנִים שֶׁעֲמָדוֹ בְּנִסְיוֹן כְּבָר שָׁבְרוּ כָּל-כָּף קָלִפָּה הַזֹּאת שֶׁל תֵּאוּה זֶה, עַד שֶׁעַכְשָׁיו בְּקָל יְכוּלִים לְעֵמֵד בְּנִסְיוֹן.

וְעַל-כֵּן אָמְרוּ רַז"ל (סנהדרין יט:): “תִּקְפוּ שֶׁל יוֹסֵף עֲנֹתֶנּוּתוֹ שֶׁל בַּעַז, וְתִקְפוּ שֶׁל בַּעַז עֲנֹתֶנּוּתוֹ שֶׁל פְּלִטִי בֶן לִיש”.

כִּי תִקְוָה הַנְּסִיּוֹן שֶׁל 'יוֹסֵף הַצַּדִּיק' (בְּרֵאשִׁית לט), הִיָּה דְבָר קָל וּפְשׁוּט אֲצֵל 'בַּעַז' שֶׁהִיָּה אַחֲרָיו (רות ג); וְכֵן תִּקְוָה הַנְּסִיּוֹן שֶׁל 'בַּעַז', הִיָּה קָל וּפְשׁוּט אֲצֵל 'פְּלִטִי' (שְׁמוּאֵל-א כה).

כִּי כָּל מִי שֶׁהִיָּה אַחֲרוֹן יוֹתֵר, הַנְּסִיּוֹן קָל אֲצֵלוֹ יוֹתֵר בְּנִ"ל.

וְעַל-כֵּן עַכְשָׁיו בְּנִקְל לְעֵמֵד בְּנִסְיוֹן, אִפְלוֹ אִישׁ פְּשׁוּט לְגַמְרֵי.

דוד המלך

א.

(ח"א ג)

קול הנגינה נמשכת מן הצפרים וכו'. ומי שהוא כשר - נמשכת הנגינה שלו מן השתי צפרים חיות טהורות (ויקרא יד, ד).

וכתוב בזהר (מצורע נג): "שהשתי צפרים יונקים, מאתר דנביאים ינקין".

וכשה'מנגן' הוא דשע' - אזי הוא לוקח הנגינה שלו מצפרים אחרות שבקלפה. וכתוב בזהר (שם): "כי הצפרים שבקלפה יונקין מדדי המלכות".

ואיתא בכתביהאריז"ל (עץ חיים מח, ב): "כי צפרים שבקלפה הם מחין שבמלכות דקלפה, והשתי צפרים חיות טהורות הם בגין המלכות דקלפה".

לפיכך נשתבח דוד לפני שאול (שמואל א טז, יח): "ויודע נגן" - כי הנגינה היא בגין המלכות, לכך ראוי הוא למלכות וכו'.

ועל כן העמדת מלך היה על פי נבואה (ספרי שופטים יד; רמב"ם הלכות מלכים פ"א ה"ג), ככל מלכות בית דוד שהיה על פי נבואה. והנבואה נמשכת מן הפרובים, שהם בחינת "שתי צפרים הנ"ל, בגין מלכות דקלפה".

"מאחר עלות הביאו, לרעות ביעקב" (תהלים עח, עא). הינו: "מאחר המיניקות" - כי הם ינקין לנביאים וכו' כנ"ל.

וזהו: "מאחר עלות" - הינו: ש'דוד- המלך היה יכול לתקן ולהעלות גם הנגינה שאינו מאדם כשר, להעלותה אל הקדשה.

וזהו: "מאחר עלות הביאו" - הינו: גם הנגינה שהיא מאחורי הקדשה, בבחינת "מאחר עלות", מאחר המיניקות. כי הנגינה דקדשה הוא "מאתר דנביאים ינקין", והנגינה שאינו בקדשה היא בחינת "מאחר עלות", מאחורי הקדשה.

ודוד המלך היה יכול לתקן נגינה זו גם כן, ועל ידי זה נתעלה מלכות דקדשה כנ"ל. וזהו: "מאחר עלות הביאו לרעות ביעקב" וכו' - כי על ידי זה זכה למלכות כנ"ל.

ב.

(ח"א ד, ד)

"ה' אחד ושמו" (זכריה יד, ט) - זה בחינת אלקים מלכות, כמו שכתוב (שמואל ב ב ח, יג): "ויעש דוד שם".

ג.

(ח"א ד, ט)

"בארץ מואב" (דברים לד, ו) - זה בחינת מלכות - ש'דוד בא ממואב.

ד.

(ח"א ה, ב)

דע: שעקר הרוחניים מקבלין מהצדיק והרב שבדור, כי עקר רוחניים הוא בהתורה, כמו שכתוב (בראשית א, ב):

"וְרוּחַ אֱלֹקִים מְרַחֵף עַל פְּנֵי הַמַּיִם" - הוא ה'תורה, וה'צדיקים' דבקים ב'תורה, ועל-כֵּן עקר ה'רוח-חיים' הוא אצלם.

וּבְשֵׁהוּא מְקַשֵּׁר לְהַצְדִּיק וְהַרְבֵּ שְׁבָדוֹר, בְּשֵׁהוּא מִתְאַנֵּחַ וּמְאַרִיךְ רוּחָהּ, מִמְשִׁיךְ 'רוּח־חַיִּים' מֵהַצְדִּיק־שְׁבָדוֹר, שֶׁהוּא דְבוּק בְּהַתּוֹרָה, אֲשֶׁר שָׁם הָרוּחַ.

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֻכּוֹת ג): "רוּחַ צְפוּנִית הַמְּנַשֶּׁבֶת בְּכִנּוּר שֶׁל דָּוִד". כִּי "כִּנּוּר שֶׁל דָּוִד הָיָה שֶׁל חֲמֵשׁ נִימִין" (תַּקּוּנֵי־זֶהַר כו). כח. נא:), "בְּנִגְדַת חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה".

וְ"רוּחַ צְפוּן שֶׁהִיָּתָה מְנַשֶּׁבֶת בּוֹ", הוּא בְּחִינַת: "וְרוּחַ אֱלֹקִים מְרַחֵף עַל פְּנֵי הַמַּיִם" הַנֶּלֶל.

כִּי "רוּחַ צְפוּן" - הוּא בְּחִינַת הָרוּחַ הַצְּפוּן בְּלִבּוֹ שֶׁל אָדָם, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָרוּח־חַיִּים - כִּי "צְפוּן חֶסֶד" (בְּבַא־בְּתָרָא כה:), וְהַחֶסֶד הוּא בְּלִבּוֹ, וְעַקֵּר הָרוּח־חַיִּים הוּא בְּלִבּוֹ, וְהַחֶסֶד הוּא הַסְּתַלְקוּת־הָרוּחַ, שֶׁמְקוּמוֹ בְּלִבּוֹ, וְעַל־כֵּן נִרְגָּשׁ הַחֶסֶד בְּלִבּוֹ.

וְעַל־כֵּן 'יִשְׂרָאֵל' שֶׁמְקַבְּלִין הָרוּח־חַיִּים מֵהַתּוֹרָה - נִקְרָאִים עַל־שֵׁם 'צְפוּן' וְכוּ'.

"מִכְּנֶסֶת הָאָרֶץ זְמֵרַת שְׁמַעֲנוּ" (ישעיה כד, טז). "מִכְּנֶסֶת הָאָרֶץ" - זֶה בְּחִינַת 'כְּנֶסֶת הַצִּיצִית', שֶׁשָּׁם הָרוּח־חַיִּים, בְּחִינַת "כִּנּוּר שֶׁל דָּוִד שֶׁהִיָּתָה מְנַגֵּן עַל־יַדֵּי הָרוּחַ צְפוּנִית וְכוּ'" בְּנֶל - כִּי הַנְּגִינָה וְהַזְמִירוֹת נִמְשָׁכִין מֵהָרוּח־חַיִּים שֶׁבְּכְנֶסֶת רֵאָה, כִּידוּעַ.

וְזֶהוּ: "זְמֵרַת שְׁמַעֲנוּ" - בְּחִינַת הַנְּגִינָה שֶׁל 'כִּנּוּר שֶׁל דָּוִד', שֶׁהוּא בְּחִינַת הָרוּח־חַיִּים, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'כְּנֶסֶת הַצִּיצִית', בְּחִינַת "מִכְּנֶסֶת הָאָרֶץ" בְּנֶל.

"כִּנּוּר שֶׁל חֲמֵשׁ נִימִין" - בְּחִינַת הַתּוֹרָה, וְכֵן כְּתוּב בְּזֶהַר (צו לב. - עַל יְרֵמְיָה ב, ח): "וְתַפְשִׁי הַתּוֹרָה", "אֶלֶּיךָ דְתַפְשִׁין בְּכִנּוּרָא". "חֲמֵשׁ אֲנִי אֵיךְ לִרְאֹה" (חֲלִין מז.).

כִּי 'רוּח־חַיִּים' הוּא בְּהַרְאָה, וּמִשָּׁם הַמְּשַׁכֵּת הָרוּחַ שֶׁל הַאֲנָחָה, כִּידוּעַ בְּחוּשׁ. וְעַל־כֵּן "אֵיךְ לֵאמֹר חֲמֵשׁ אֲנִי לִרְאֹה, בְּנִגְדַת חֲמִשָּׁה חֲמִשֵּׁי תוֹרָה" (תַּקּוּנֵי־זֶהַר ע.). "חֲמִשָּׁה נִימִין דְּכִנּוּר דְּדָוִד", שֶׁשָּׁם הָרוּח־חַיִּים בְּנֶל.

עֵינַי בְּתַקּוּנִים, תַּקּוּן י (תַּקּוּנֵי־זֶהַר כה: כו): "כְּנֶסֶת מִצְוָה, אֲנִי ה' קִשְׁרִין, לְקַבֵּל שְׁמַע וְכוּ', דְּאֲנִי לְקַבֵּל ה' נִימִין דְּכִנּוּר דְּדָוִד וְכוּ', עֵינַי־שָׁם". גַּם עֵינַי בְּהַשְׁמָטוֹת־הַזֶּהַר (ח"א רס:).

ה.

(ח"א ט, ג)

עַקֵּר הַשְּׁתוּקוּת שֶׁל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ אִינוֹ אֶלָּא אֵל הָאֱמֶת.

וְזֶה (בְּרֵאשִׁית ו, טז): "וְאֵל אִמָּה תִכְלָנָה מִלְּמַעְלָה" - לְשׁוֹן: "וְתִכְלָנָה נֶפֶשׁ דָּוִד" (שְׁמוּאֵל־ב יג, לט; וְעַל־פִּי רַש"י שָׁם - וּבַתּוֹרָה קי"ב מִבֵּיא רַבֵּנוֹ ז"ל הַפְּסוּק בַּתְּהִלִּים פד, ג: "כִּלְתָּה נֶפֶשׁי"). "אִמָּה" - הִיא 'ה' מוֹצְאוֹת, הַכְּלוּלִים מֵאֵשׁ וּמַיִם.

הִינֵנוּ: שֶׁתִּרְאֶה שֶׁיִּצְאוּ הַדְּבוּרִים מִפִּיךָ בְּאֱמֶת, וְאִזּוֹ יִשְׁתוּקֶךָ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מִלְּמַעְלָה לְשִׁכְּן אֶצְלֶךָ, וּכְשִׁי־שִׁכְּן אֶצְלֶךָ, הוּא יֵאֵיר לְךָ.

ו.

(ח"א יו)

כְּשֶׁנִּתְעַלָּה הַרְגְּלִיךָ עַל-יְדֵי הַרְקוּדִיךָ,
וְנִתְבַטַּל הַנְּאֻוָּה, הִינּוּ
הָעֲבוּדָה-הַזָּרָה - עַל-יְדֵי-זֶה נִמְתַּקֵּן הַדִּינִים.

כִּי "כָּל זְמַן שֵׁישׁ עֲבוּדָה-הַזָּרָה בְּעוֹלָם,
חֲרוֹן-אַף בְּעוֹלָם" (ספרי פְּרַשְׁת רָאָה),
וְכִשְׁנִתְעַבֵּר הָעֲבוּדָה-הַזָּרָה, נִתְעַבֵּר הַחֲרוֹן-
אַף, וְנִמְשָׁכִין חֲסָדִים.

וְאִז הַרְגְּלִיךָ הֵם בְּבַחֲיִנַת "רְגְלֵי חֲסִידֶיךָ"
(שְׁמוּאֵל-א ב, ט), הִינּוּ בְּבַחֲיִנַת חֲסָדִים,
הִינּוּ בַחֲיִנַת: "חֲסָדֵי דָוִד הַנְּאֻמָּנִים" (ישעיה
נח, א) - "הַנְּאֻמָּנִים" דִּיקָא, כִּי נִתְבַטַּלוּ
הַמִּינּוּת וְהַכְּפִירוֹת.

ז.

(ח"א יב, בַּסּוּף)

דָּוִד' - זֶה בַחֲיִנַת 'תּוֹרָה שֶׁבְּעַל-פִּיהָ.

ח.

(ח"א כב, יא)

הַיְרִידָה' הִיא תְּכַלִּית הָעֲלִיָּה, כְּמוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (עֲבוּדָה-הַזָּרָה ד): "לֹא
הָיָה דָוִד רְאוּי לְאוֹתוֹ מַעֲשֵׂה" וְכוּ; לֹא הָיָה
יִשְׂרָאֵל רְאוּיִים לְאוֹתוֹ מַעֲשֵׂה" - אֲלֹא שֶׁנִּתְּן
הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ לָהֶם מְכֻשׁוֹל לְטוֹבַת הָעוֹלָם,
כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל שֵׁם: "לְהוֹרֹת תְּשׁוּבָה".

ט.

(ח"א כט, ז)

וְזֶה בַחֲיִנַת חָלִי נוֹפֵל רַחֲמָנָא-לְצַלְךָ, הִינּוּ
כְּשֶׁהִדְמִים מִתְגַּבְּרִין וּמִתִּיזִין לְהַמּוֹחַ
וְכוּ, וְאִזִּי הַשְּׂכִינָה נוֹפֶלֶת חֲסוּשׁוֹלָם,
בְּבַחֲיִנַת (עֲמוּס ט, יא): "סִפַּת דָּוִד הַנּוֹפֶלֶת".

י.

(ח"א ל, בַּסּוּף)

מִ'קוֹלוֹ' שֶׁל אָדָם, יְכוּלִין לִידַע בַּחֲיִנּוֹת
הַמְּלָכוֹת שְׁלוֹ, כִּי יֵשׁ בְּכָל אֶחָד
וְאֶחָד בַּחֲיִנּוֹת מְלָכוֹת, וְהוּא נִכְרַ בְּ'קוֹלוֹ'.
וְעַל-כֵּן יְכוּלִין לְהַפִּיר הָאָדָם בְּ'קוֹלוֹ, כְּמוֹ
שֶׁנֶּרְאָה בַּחוּשׁ, כִּי כָפִי בַחֲיִנּוֹת הָאָדָם כֵּן הוּא
קוֹלוֹ.

כִּי יֵשׁ "קוֹל עֲנוֹת גְּבוּרָה, וְקוֹל עֲנוֹת
חֲלוּשָׁה" (שְׁמוֹת לב, יח), כָּפִי בַחֲיִנַת
הַמְּלָכוֹת שֶׁל כָּל אֶחָד.

וְעַל-כֵּן 'שְׂאוּל' שֶׁהָיָה רוֹדֵף אֶת 'דָּוִד' עַל
שֶׁרָאָה בּוֹ שִׁימְלֹךְ, כְּשֶׁנִּזְדַּמְּנוּ יַחַד
- הִבִּין 'שְׂאוּל' בְּ'הַקּוֹל', שֶׁהוּא חֲזַק בְּבַחֲיִנּוֹת
הַמְּלָכוֹת.

שֶׁתָּמָה עַל קוֹלוֹ שֶׁל 'דָּוִד', כִּי הִבִּין שֶׁהוּא
'קוֹל שֶׁל מֶלֶךְ מִמֶּשׁ - וְשָׂאֵל אֶת
'דָּוִד' (שְׁמוּאֵל-א כד, טז): "הַקְּלֹף זֶה בְּנֵי דָוִד".

וְעַל-כֵּן רָצָה 'שְׂאוּל' לְשִׂאת אֶת 'קוֹלוֹ',
דִּהְיָנוּ לְהַגְבִּיחַ אֶת 'קוֹלוֹ' לְמַעַלָּה
מִ'קוֹלוֹ שֶׁל דָּוִד' - אֲבָל לֹא הָיָה יְכוּל.

וְזָהוּ (שם): "וַיִּשָּׂא שְׂאוּל אֶת קוֹלוֹ וַיִּבְדֹּף" -
דִּהְיָנוּ: שֶׁרָצָה לְשִׂאת וּלְהַגְבִּיחַ קוֹלוֹ,
אֲבָל הָיָה הַקּוֹל נִבְבָּה, בַּחֲיִנּוֹת: "וַיִּבְדֹּף" -
שֶׁהָיָה הַקּוֹל נִבְבָּה, קוֹל נִמּוּד שֶׁל בְּכִיָּה.

עַל-כֵּן אָמַר 'שְׂאוּל' אִז אֵל 'דָּוִד' (שם שם,
ב): "יָדַעְתִּי כִּי מֶלֶךְ תִּמְלֹךְ" - כִּי
יָדַע זֶה עַל-יְדֵי הַקּוֹל בְּנ"ל.

יא.

(ח"א מט, ב)

'תַּפְּלָה', בַּחֲיִנַת מְלָכוֹת דָּוִד, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(תְּהִלִּים קט, ד): "וַיֹּאנִי תַפְּלָה".

יב.

(ח"א מט, ה)

ה'שיר שיתער לעתיד, הוא "שיר פשוט, בפול, משלש, מרבע" (תקוני-זוהר נא:), והם "עשרה מיני נגונא" (שם כז:). וזה על-ידי התגלות מלכותו, בבחינת (ברכות יג.): "שרה על כל העולם".

ו'שרה' זה בחינת 'שיר', בחינת (תהלים פז, ז): "ושרים כהללים".

וזה בחינת 'מלכות דוד', שהוא בחינת (שמואל-ב כג, א): "נעים זמרות ישראל". (עי' בפנים).

יג.

(ח"א מט, ה)

כשהתפלה, הינו בחינת 'מלכות' - בשפלות ובקטנות - צריך להקים אותה, בבחינת (עמוס ט, יא): "אקים את ספת דוד".

יד.

(ח"א מט, ז)

על-ידי התגלות 'מלכות-דקדשה' - יתבטל 'מלכות דסטרא-אחרא'.

אבל ישראל הדבוקים בה, יקבלו חיותם, כמו שכתוב בזהר (בראשית נא. על דברים ה, ד): "ואתם הדבקים בה' אלקיכם" - שהוא בחינת 'תכלת', דאכלי כלא ושצי כלא, אפי' על-פני-בן: 'חיים בלכם היום'.

כי עקר ה'חיות' בא משם, בבחינת (ראש-השנה כה.): "דוד מלך ישראל חי וקים".

וזה בחינת 'פלה', בחינת 'תכלת', דאכלי כלא ושצי כלא. אבל ישראל הדבקים בה, חיים וקיימים.

וזה

בחינת (ירמיה ל, יא; מו, כח): "כי אעשה כלה בכל הגוים" וכו'.

וזה

(שמואל-ב יג, לט; ועל-פי רש"י שם): "ותכל נפש דוד". "נפש דוד", היא בחינת 'תכלת' (עי' זוהר שלח קעה: "תכלת הוא רזא דדוד מלכא") - "דאכלי כלא ושצי כלא".

וזה בחינת (ברכות ג): "רוח צפון היתה מנשבת בכנור של דוד, והיה מנגן". "רוח צפון" - זה בחינת 'דינים גבורות', בחינת 'תכלת'. משם ה'נגינה', בבחינת (ישעיה כד, טז): "מבנה הארץ זמרת שמענו". "מבנה" דיקא, שהוא בחינת 'תכלת', ושם בחינת (שמואל-ב כג, א): "נעים זמרות ישראל".

טו.

(ח"א מט, בסוף)

'ביתא-תתאה', נקרא 'שמן', בחינת 'מלכות דוד', כמו שכתוב (תהלים מה, ח): "על-בן משחה אלקים אלקיך שמן ששון".

טז.

(ח"א נד, ד)

כדי לשמר ה'זכרון' - צריך לשמר עצמו שלא יפל לבחינת 'רע-עין', לבחינת 'מיתת-הלב' וכו'. כי 'רע-עין' ומיתת-הלב הם בחינה אחת וכו'.

ו'אבשלום' שהיה עינו רעה ב'מלכות אביו', על-ידי-זה נאמר בו 'מיתת-הלב' (שמואל-ב יח, יד) וכו'.

ו'דוד-המלך' עליו-השלום ברח אז ממלכותו מפני 'אבשלום', וקלל אותו 'שמעי בן גרא', ואמר (שם טז, יב): "אולי יראה ה' בעיני" - "בעיני דיקא".

כי מי שרואה שנופל ל'רע-עין' - אם אינו מרגיש בעצמו שיוכל לעמד בזה להנצל מפניו, צריך לברח מפניו. אבל מי שיוכל לתקן - אזי צריך לתקן.

וצריך לראות מהות בחינת ה'רע-עין' - כדי לידע השרש שצריך לתקן על-ידו.

כי יש כמה בחינות 'רע-עין'. וכשנופל ל'רע-עין' של 'התנשאות', שעינו צרה ב'התנשאות' של הברו' - צריך להכניע בה'שרש' של ההתנשאות, הינו ב'שרש' המלכות, שהוא בחינת 'משיח'.

והוא בחינת 'טוב-עין', בבחינת (שמואל-א טז, יב): "יפה עינים וטוב ראי", הנאמר ב'דוד' שהוא 'משיח'.

יז.

(ח"א נד, ד)

"והיתה נפש אדני צרורה בצרור החיים" הנאמר ב'דוד' (שמואל-א כה, כט), הינו: 'קשר של תפלין' - כי 'תפלין' הם בחינת 'חיים' וכו'.

יח.

(ח"א נד, בסוף)

"כבוד היה תלוי למעלה ממטתו של דוד, וכיון שהגיע חצות לילה היה מנגן מאליו" (ברכות ג).

הינו: שב'חצות-לילה' נתעורר ה'נגון' דקדשה' הנמשך מ'כבוד' של דוד, שהוא בחינת 'ברור הרוח-טובה' מן ה'רוח-רעה'.

ועל-כן אז הזמן להתגבר ב'עבודת-השם', לקום אז לעסק ב'עבודת-השם', להתבודד בינו לבין קונו, לפרש

שיחתו לפניו יתברך, לשוח עם לבבו, ולחפש ה'רוח-טובה', דהינו ה'נקודות-טובות' שיש בו עדין, לבררם מתוך ה'רוח-רעה', שזהו בחינת 'נגון'.

כי אז עקר ה'ברור', על-ידי בחינת 'נגון' בפל' - שהוא בחינת: "כבוד של דוד שמנגן אז".

יט.

(ח"א סא, א)

'דואג', על-ידי שלמודו היה מבחינת ה'מותרות' וכו' - על-ידי-זה לא היה מוציא מלמודו "משפטי אמת" (תהלים יט, י), רק "משפט מעקל" (חבקוק א, ד) - ועל-כן היה דן (יבמות עו): "שאיך דוד ראי לבוא בקהל".

כ.

(ח"א סה, בסוף)

'רות' היא בחינת ה'נפש', שממנה יוצא הדבור של התפללות והשירות והתשפחות, כמו שאמרו רז"ל (ברכות ז): "למה נקרא שמה רות? - שממנה יצא דוד שרונה להקדוש-ברוך-הוא בשירות ותשפחות".

כא.

(ח"א עב)

יש כמה בחינות ב'יצר-הרע'. כי יש בני-אדם נמוכים מגשמים, שה'יצר-הרע' שלהם הוא גם-כן 'יצר הרע' נמוך ומגשם. והרב - ה'יצר-הרע' שלהם, הם ה'דמים' בעצמם וכו'.

ובאמת: מי שיש לו דעת צח כל שהוא - ה'יצר-הרע' הזה, הוא אצלו

שטות גדול ושגגון וכו', ואין צריך שום התגברות על־זה.

רק שיש בחינת 'יצר־הרע', שהוא מלאך הקדוש' - ואף־על־פיי־כן הוא 'יצר־הרע', וצריך להתגבר ולהמלט מאד מִמֶנּוּ, הינו בחינות 'גבורות', 'דינים'.

וזוה ה'בר־דעת', יש לו זה ה'יצר־הרע' הנ"ל - הינו 'גבורות ודינים', וצריך להתגבר עליו, ולהמתיק הדינים, שיהיה רק בלוי טוב.

כי מי שנכלל במקום שצריך להכלל, הינו באי־סוף, שם בלוי טוב, ואין שם דין חס־ושלום - על־כן צריך להיות בלוי טוב, ולהמתיק כל הגבורות והדינים, שהם ה'יצר־הרע שלמעלה'.

ובזה פגם 'דוד' ב'בת־שבע', פי בודאי חלילה לומר: "שדוד חטא בגשמיות מחמת 'תאוה' חס־ושלום!" - פי כבר אמר דוד בעצמו (תהלים קט, כב): "ולבי חלל בקרבי", שהרג כבר את ה'יצר־הרע הגשמי' בתכלית, והכניע הדם שבחלל־השמאלי.

ואף שאמרו רז"ל (שבת נו): "כל האומר דוד חטא, אינו אלא טועה וכו'" - אף־על־פיי־כן אפלו זה הפגם הקטן והחטא קל שנעשה, כמובא, גם זה בודאי לא היה חס־ושלום מחמת 'תאוה', מחמת 'עכירת' הדמים' חס־ושלום, שמשם בא תאוה זו של נאוף.

רק הפגם שלו היה למעלה ב'גבורות' - שלא המתיק ה'יצר־הרע' שלמעלה, הינו ה'גבורות' וה'דינים' - וגם זה היה בדרקות גדול, פי "ראויה היתה בת־שבע לדוד וכו'" (סנהדרין קז).

וזוה שנאמר ב'דוד' (דברי הימים א כב, ח): "לא תבנה בית לשמי, פי דמים רבים שפכת" - הינו: שלא המתיק ה'גבורות', על־כן לא זכה לבנות הבית.

ואף ש'מלחמת־השם' נלחם - עם־כל־זה למעלה למעלה, בתכלית המעלה, במקום שצריך להכלל, הינו באי־סוף - שם בלוי טוב, וצריך להיות רק טוב בלי שום דינים כלל.

נב.

(ח"א עה)

בתורה ותפלה, יש שני גונים: 'מחשבה' ו'צעקה'. והוא בחינת 'משה' ו'דוד'.

כי ה'צעקה', בחינת (משלי א, כ): "חכמות בחוץ תרנה". וב'מחשבה', בחינת (שיר־השירים ז, ב): "חמוקי ירכיב".

ב'משה' פתיב (שמות ח, ח): "ויצעק משה", וכתוב (דברים לא, א): "וילך וידבר" וכו', כלומר: שהיה מקהיל קהלות ברבים, וזוה בחינת: "חכמות בחוץ תרנה".

וב'דוד' פתיב (תהלים סח, כז): "במקהלות ברכו אלקים", והוא גם־כן: "חכמות בחוץ תרנה".

נג.

(ח"א קיג)

בשם הבעל־שם־טוב: קדם כל גזר־דין שבעולם חס־ושלום, מאספין כל העולם אם מספימין להדין ההוא.

ואף את האיש בעצמו שנגזר עליו הדין, שואלין אותו אם הוא מסכים - אזי נגמר הדין חס־ושלום.

נו.

(ח"א רלט)

על-ידי 'מחלקת', אי אפשר לדבר - פי עקר ה'דבור' הוא מ'שלום', כמו שכתוב (תהלים קכב, ח): "אדברה נא שלום". אבל פש'אין שלום ויש מחלקת, אי אפשר לדבר.

ועל-כן אפלו אם אחד רוצה 'שלום', רק שהם חולקין עליו, עם-כל-זה אין ה'שלום' בשלמות, על-כן אי-אפשר לדבר ולהתפלל, אף שהוא איש שלום, מאחר שהם חולקין עליו.

וז'ה שאמר דוד המלך עליו-השלום (תהלים קכ, ז): "אני שלום" - פי אני איש שלום' ומצדי היה שלום עם כלם.

ועם-כל-זה: "וכי אדבר, המה למלחמה" - הינו: שאף ש"אני שלום" - עם-כל-זה אי-אפשר לדבר - מחמת ה'מלחמה' וה'מחלקת' שהם חולקין עלי.

נד.

(ח"א רנ)

וז'ה מה שנאמר בדוד בעת שבכה על צערו (שמואל-א ב, מא): "עד דוד הגדיל" - שהגיע בכיתו', לבחינות 'השגחה', בחינות 'גדול' - פי על-ידי 'ההשגחה', נצולים מכל מיני צער ויסורין. (עי' בפנים).

נה.

(ח"א רנח)

כשיש מחלקת על האדם, יכולים להטות אותו מדרך השם-יתברך, ולהפילו ממדרגתו חסו-שלום.

וז'ה שהתפאר 'דוד-המלך' עליו השלום' (תהלים קיט, קנז): "רבים רדפי וצרי,

פי בודאי אם ישאל לו בפרוש על-עצמו - בודאי יכחיש ויאמר שאין הדין כן. אף מטעין אותו ושואלין אותו על פיוצא בו, והוא פוסק הדין - ואזי נגמר הדין.

ובענין שמצינו ב'דוד-המלך' עליו-השלום (שמואל-ב יב): בבוא אליו נתן הנביא' וכו', וספר לו 'מעשה האורח' - ענה ואמר: "חי ה' וכו', ואת הכבשה וכו'" - אזי נפסק הדין על 'דוד' כאשר יצא מפיו. - וצריך לזהר בזה מאד וכו'.

נד.

(ח"א קלה)

עקר ה'התקשרות' הוא 'אהבה', שיאהב את הצדיק אהבה שלמה, כמו שכתוב (בראשית מד, ל): "ונפש קשרה בנפשו", ותרגומו: "חביבא לה בנפשה", וכמו שכתוב (שמואל-א יח, א): "ונפש יהונתן נקשרה בנפש דוד".

ו'אהבתו' את הצדיק, יהיה יותר מ'אהבת נשים', כמו שכתוב (שמואל-ב א, כו - דוד מספיד יהונתן): "נפלאתה אהבתך לי, מאהבת נשים".

נה.

(ח"א קמה)

מי שאוחז תאוותו מ'מחלקת', בודאי פאלו לא מת. כמו שבקש דוד (תהלים סא, ה): "אגורה באהלך עולמים" - וכי אפשר לדור בשני עולמות, אלא שיהיו אומרים דבר הלכה משמו, ואז פאלו לא מת" (ירושלמי שקלים פ"ב).

אבל על-ידי 'מחלקת' - מצינו שלא אמרו הלכה משמם, כמו 'אחרים' ויש אומרים' (הוריות יג).

מעדותיך לא נטיתי" - שאף שהיה עליו
מחלקת רבים' - עם כל-זה לא נטה מ'דרך
השם-יתברך'.

נט.

(ח"א רעז)

כשחולקים עליו צדיקים - בודאי פונתם
הוא רק לטובה, שמרימין ומנשאים אותו על-ידי-זה, וממתיקים דינים
מעליו.

וזה שבקש דוד (תהלים צב, יב-יג): "בקמים
עלי מרעים תשמענה אזני, צדיק
בתמר יפרח". כי יש 'תמר בקדשה' - וכנגדו
'תמר בסטרא-אחרא', 'כללות ותקף הדינים',
ושרש הדינים והסטרא-אחרא הוא 'מחלקת
שבקדשה', ו"אין הדין נמתק אלא בשרשו"
(שערי-הפננות, ראש-השנה ז).

ועל-כן על-ידי 'מחלקת של צדיקים',
שהיא 'מחלקת שבקדשה' -
נמתקים הדינים בשרשן. ועל-ידי-זה: "צדיק
בתמר יפרח" - כי נמתק ונתבטל ה'תמר
דסטרא-אחרא, על-ידי ה'מחלקת'.

נמצא: ש'מחלקת של צדיקים' היא טובה
גדולה, רק מחמת שמשם
נשתלשל ונאחז הסטרא-אחרא והדינים,
שהם 'מחלקת גמורה' - על-כן אפשר
שידמה שה'מחלקת של צדיקים' היא גם-כן
'מחלקת גמור של שנאה' חסו-שלום?! -
אבל באמת הוא רק לטובה.

וזה שבקש דוד - בשיהיה עליו מחלקת
של צדיקים - שלא ישמע מן
המחלקת רק טובות - כי בודאי פונתם
לטובה כנ"ל.

וזה: "בקמים עלי מרעים" - הינו
'מחלקת של צדיקים', שהם 'אחים

ורעים', בחינת "תרין רעין דלא מתפרשין"
(זהר ויקרא ד), כי בודאי הם אוהבים גדולים.

וכשהם יקומו עלי: "תשמענה אזני צדיק
בתמר יפרח" - שלא ישמע מן
ה'מחלקת', כי אם ה'טובות' שעושין לו
בזה, שהוא בחינת: "צדיק בתמר יפרח",
בחינת 'המתקת-הדינים' כנ"ל.

ולא יטעה חסו-שלום שהיא 'מחלקת
גמורה' - כדי שלא לתן להם אחיזה
בזאת המחלקת, כי הוא רק לטובה.

ל.

(ח"א רעט)

מצינו אצל 'דוד' בכל תפלותיו:
שהתחלה היה מן המצר והדחק,
שהיה צר לו מאד, כגון מחמת שנפל עליו
'צרות אבשלום' או 'צרת נבל' וכדומה -
ואחר-כך בא באותו תפלה לתוך 'רוח-
הקדש'.

לא.

(ח"א רפג)

דע: כי יש שני צדיקים שהם משרש
אחד, ואף-על-פי-כן יש ביניהם
'מחלקת'.

זה מחמת: שאחד - משנה מדתו שבשרשו
- שזה "בחינת טוב", שטובה כליל
בגוה, דהינו שאינו מגלה תורתו לאחרים.

והשני - הוא בחינת "חסד", דאתפשט
לבר, שמגלה תורתו לאחרים" (זהר
תרומה קסח); - שזהו בחינת 'חסד', בחינת
(משלי לא, כו): "ותורת חסד על לשונה" -
ועל-ידי-זה יש ביניהם 'מחלקת'.

וזה בחינת 'המחלקת שהיה בין שאול
ודוד' - ששניהם היו צדיקים גדולים,

וְאֶפְעַל-פִּי-כֹן הָיָה בִּינֵיהֶם 'מַחְלֶקֶת' - כִּי זֶה הָיָה בְּחִינַת 'טוֹב', וְזֶה הָיָה בְּחִינַת 'חֶסֶד'.

כִּי אָמְרוּ רַז"ל (ערוּבֵין נג): "דָּוִד דְּגָלִי מִסְכָּתָא, כְּתִיב בֵּה (תהלים קיט, עד): 'יִרְאֶיךָ יִרְאוּנִי וַיִּשְׁמְחוּ'. שְׂאוּל דָּלָא גָלִי מִסְכָּתָא, כְּתִיב בֵּה (שְׂמוּאֵל-א יד, מז): 'אֵל כָּל אֲשֶׁר יִפְנֶה יִרְשִׁיעַ'."

הֵינּוּ כַּנ"ל - כִּי "שְׂאוּל דָּלָא גָלִי מִסְכָּתָא" - זֶהוּ בְּחִינַת 'טוֹב', "דְּטוֹבָה גָּנִיז בְּגִוְהָ".

אָבֵל "דָּוִד דְּגָלִי מִסְכָּתָא, שְׁהָיָה מְלֻמָּד תּוֹרָתוֹ לְרַבִּים" - זֶהוּ בְּחִינַת "חֶסֶד דְּאֵתְפֶשֶׁט לְבָר", בְּחִינַת: "וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָה".

נִמְצָא: שְׁה'מַחְלֶקֶת שֶׁל צַדִּיקִים' - הוּא נִמְשָׁךְ מִה'תּוֹרָה' (עֵינן הַבְּאוּר בַּפְּנִימִים). אָבֵל יֵשׁ 'מַחְלֶקֶת שֶׁל הַרְשָׁעִים' - שְׂאִינוּ נִמְשָׁךְ מִהַתּוֹרָה כֻּלָּל.

וְזֶהוּ שְׁהָיָה קוֹבֵל דָּוִד לְפָנֵי הַשָּׁם-יִתְבָּרַךְ (תהלים קיט, פח): "כָּרוּ לִי זָדִים שִׁיחֹת אֲשֶׁר לֹא כְּתוּרְתֶךָ" - שְׁהֵם מְשִׁיחִין וְחוֹלְקִין עָלַי שְׂלֵא עַל-פִּי הַתּוֹרָה כֻּלָּל.

וְזֶה שְׁבִקְשׁ דָּוִד (שם כג, ו): "אֵךְ טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי" - שְׁבִכְלִיעַת שִׁיחָה עָלַי 'רְדִיפּוֹת וּמַחְלֶקֶת', שִׁיחָה ה'מַחְלֶקֶת' רַק מִשָּׁם, מִבְּחִינַת 'טוֹב וְחֶסֶד', כַּנ"ל.

לב.

(ח"ב א, ד)

תְּאֵוֹת-הַמְשָׁנָל' הוּא לְפִי הַיְנִיקָה - אִם הַתֵּינּוֹק יוֹנֵק מִחֶלֶב אִשָּׁה חֲצוּפָה, אִזִּי מִתְגַּבֵּר בּוֹ תְּאֵוֹה זֶה - כִּי "דָם נֶעְבֵּר וְנִעְשָׂה חֶלֶב" (בְּכוֹרוֹת ו:).

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁהִיא 'חֲצוּפָה' - אִזִּי מִזִּיק לְהַתֵּינּוֹק 'חֶלֶב' הַנִּעְשָׂה מִעֲכִירַת-דְּמִיָּה, וְנוֹלָד לוֹ 'חֲמִימוֹת' בְּלִבּוֹ, שֶׁהוּא הַתְּגַבְּרוֹת תְּאֵוֹה זֶה.

וְכֵן לְהַפְּךָ: כְּשִׁינֵינֵק 'חֶלֶב אִשָּׁה כְּשֶׁרָה' - אִזִּי לִבּוֹ חָלָל בְּקִרְבּוֹ, וְאִין לוֹ חֲמִימוֹת, רַק מְעַט הַמְּכַרָּח לְמַצּוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ-שְׁמוֹ.

וְזֶה שְׂאֵמְרוּ רַז"ל (עבוּדֵה-זָרָה ד:): "לֹא הָיָה דָּוִד רָאוּי לְאוֹתוֹ מַעֲשָׂה, שְׁנֵאֲמַר (תהלים קט, כב): 'וְלִבִּי חָלָל בְּקִרְבִּי'."

כִּי "לִבִּי חָלָל בְּקִרְבִּי", רָאשֵׁי-תְבוֹת 'חֶלֶב' - הֵינּוּ: שְׁעַל-יַדֵּי 'חֶלֶב כְּשֶׁרָה', לִבּוֹ חָלָל בְּקִרְבּוֹ, וְאִין מִתְגַּבֵּר בּוֹ תְּאֵוֹה זֶה.

וְעַל-כֵּן 'דָּוִד' שְׁהָיָה בְּבִחִינָה זֶה, "לֹא הָיָה רָאוּי לְאוֹתוֹ מַעֲשָׂה".

וְלְהַפְּךָ: 'חֶלֶב אִשָּׁה חֲצוּפָה' מוֹלִיד 'חֲמִימוֹת' הַרְבֵּה, בְּחִינַת (תהלים לט, ד): "חֵם לִבִּי בְּקִרְבִּי", רָאשֵׁי-תְבוֹת 'חֶלֶב' ב', וְכַנ"ל.

לג.

(ח"ב ב, ב)

'שְׂמוֹשֵׁי-חֲכָמִים' - זֶה בְּחִינַת 'הֶלְכוֹת', שְׁהֵם בְּחִינַת (ישעיה נה, ג): "חֶסְדֵי דָוִד", שְׁהֶלְכָה כְּמוֹתוֹ - כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַז"ל (סְנֵהֲדִין צג: עַל שְׂמוּאֵל-א טז, יח): "זֶה עֲמוֹ" - שְׁהֶלְכָה כְּמוֹתוֹ". (עֵינן בַּפְּנִימִים).

לד.

(ח"ב ד, יא)

וְזֶה בְּחִינַת 'מְלַחֶמֶת דָּוִד וְגָלִית' (שְׂמוּאֵל-א יז). כִּי 'גָּלִית' הָיָה רוֹצֵחַ לְהִרְאוֹת בְּחֲכָמָתוֹ: שְׁהַכֵּל עַל-פִּי ה'טַבַּע' - כִּי הָיָה

יונק מ'מצח-הנחש' וכו', שתלה כל ה'סבות'
ב'חיוב-הטבע' וכו'.

ו'דוד' היה 'איש חיל', ועמד פנגדו, ואמר:
שכבר היה לו מעשה כזו (שם שם,
לד): "ובא הארי והדוב" - דהינו: 'חיות-
רעות הדורסים וטורפים', שהם 'חכמי-
הטבע' וכו', שכפר בזה שהשם-יתברך ברא
הכל ברצונו, רק שהכל על-פי 'חיוב הטבע'
חסוֹשֵׁלֹם. והייתי מתגבר עליו והכנעתי
והשפלתי אותו, וכו' וכו'.

ועל-כן (שם שם, לד): "והיה הפלשתי
באחד מהם" - כי הוא גם-כן
בחינה זו ממש, שכל פחו מ'מצח-הנחש'
וכו', ועל-כן גם הוא פמותם, ואוכל
להכניעו ולהפילו וכו'. והכניעו על-ידי
בחינת 'רצון' וכו'.

לה.

(ח"ב לז)

הכלל: שעקר התכלית הוא רק לעבד
ולילך בדרכי-השם לשמו-יתברך,
כדי לזכות להפיר אותו יתברך ולדעת אותו
יתברך וכו'. ואין ראוי לאדם שיהיה לו פונה
אחרת בעבודתו יתברך, כיון-אם למלאות
רצונו יתברך.

כי יש מי שעובד כל ימיו ורודף אחר
תאוות עולם-הזה, כדי למלאות בטנו
וכרסו. ויש מי שעובד ומשתדל כדי לזכות
לעולם-הבא, וגם זהו נקרא 'מלוי בטן',
שרוצה למלאות בטנו ותאוותו עם עולם-
הבא.

וזהו (תהלים יז, טז): "אני בצדק אחזה פניך"
- ש'דוד-המלך עליו השלום' אמר:
שבחר לו רק לזכות בצדקות שלו, לחזות

פני השם ולהפיר הבורא-יתברך, וגם הפנים
שהוא חפץ להשאיר, פונתו רק בשבילו
יתברך, כדי להשלים בביכול צלם דמות
תבניתו וכו'.

ו'דוד-המלך עליו השלום' אמר:
שמשתי הפתות, דהינו 'בני
עולם-הזה' ו'בני עולם-הבא', אני בוחר
לעצמי משתי הפתות הנ"ל - "בצדק אחזה
פניך" - שעם כל הצדקות שלי, אזכה לחזות
פני-השם.

ועם-כל-זה, טוב מאד אפלו מי שעובד
בשביל עולם-הבא, וגם טוב
להשאיר זכותו לבניו, כמובא: "שאין לאדם
לקבל כל שכרו, רק ישאיר מזכותו לבניו
אחריו".

רק שהצדיקים השלמים, אזהבי-השם
באמת, כגון 'דוד' וכיוצא - אין
בוחרים בכל-זה כלל, ואין רוצים לא
בעולם-הזה, ולא בעולם-הבא, ולא
להשאיר זכותם וצדקתם לבניהם - רק
למלאות רצונו יתברך, וכנ"ל. (עין בפנים
באריכות).

לו.

(ח"ב סג)

דע: כי 'כל רועה ורועה', יש לו 'נגון'
מיוחד, לפי העשבים ולפי המקום
שהוא רועה שם וכו'.

כי 'כל עשב ועשב' יש לו 'שירה' שאומר,
שזה בחינת 'פרק שירה', ומ'שירת
העשבים' נעשה 'נגון של הרועה'.

ועל-כן 'דוד-המלך עליו-השלום' שהיה
"ידע נגון" (שמואל-א טז, יח), על-כן
היה "רועה" (שם שם, יא).

בעשירות, בטוב - אזי הוא שוכח בהקדוש-
ברוך-הוא.

ותדע: שזה בחינת (בראשית כז, א): "ותכהין
עיניו מראת" - מחמת שנתקרב
ביותר אל האור אלקות, אזי האור מכהה
עיניו ומזיק לו - כמו כשאדם מסתכל בעצם
השמש, אור השמש מזיק לעיניו.

אבל יש בחינת סגול' וכו', שזהו בחינת
(שמות לג, כב): "ושכתי כפי עליך" - כי
בלא זה, היה עצם אור הכבוד מזיק למשה,
כמו שכתוב (שם שם, כ"ג): "כי לא יראני
האדם וחי, וראית את אחורי".

וזוה שפקש דוד (תהלים עג, כד): "ואחר
כבוד תקחני" - תקרבני בהתקרבות
של משה, שפקש ממה: "הראני נא את
כבודך" (שמות לג, יח) - וראית לו את אחורי
כבודך, כמו שכתוב: "ושכתי וכו' וראית את
אחורי".

לט.

(ח"ב ק)

אמר: "מקטן ועד גדול אי-אפשר להיות
'איש כשר' באמת, כי-אם על-ידי
'התבודדות'!"

והיה מזכיר כמה וכמה צדיקים מפרסמים
אמתיים: "שכלם לא באו למדרגתם
כי-אם על-ידי 'התבודדות'!"

וגם תפס איש אחד פשוט מנכדי הבעל-
שם-טוב ז"ל, ואמר: "גם זה מפרש
שיחתו בכל-פעם לפני השם-יתברך בבכיה
גדולה!"

ואמר: "שזרע הבעל-שם-טוב רגילים
בזה ביותר!" - כי הם מזרע דוד-
המלך עליו-השלוש, וכל עסקו של דוד

לז.

(ח"ב עא)

"יפה תאר" (בראשית לט, ו) - זה בחינת "יפה
תאר" הנאמר ב'דוד' (שמואל-א טז, יח),
ודרשו רז"ל (סנהדרין צג: על שם): "איש תאר -
שמראה פנים בהלכה" - הינו בחינת 'מחין',
בחינת "נעם" (זכריה יא, ז) - "שמנעימים
בהלכה" (סנהדרין כד.).

וזוה בחינת ה"שירה" (שמות טו), בחינת
(שמואל-ב כג, א): "נעים זמרות ישראל".

לח.

(ח"ב פב)

זאת הבחינה היתה ל'משה': כי כל מה
שעלה למעלה יותר עליונה, מצא
שם אלקים, כמו שכתוב (שמות יט, ג): "ומשה
עלה אל האלקים".

כי בגשמיות אנו רואים: שיש אדם שהוא
למטה בדחקות - אזי הוא עובד השם
ומכיר אותו. וכשהוא נתעלה למעלה,
שנתעשר - אזי הוא שוכח בהקדוש-ברוך-
הוא.

ודוד אמר (תהלים קלט, ח): "אם אפק שמים
שם אתה" - אפלו בשמים שם יש
הקדוש-ברוך-הוא, בכל עליה ועליה צריך
למצא שם הקדוש-ברוך-הוא.

ומצינו (תהלים יד): "שאלישע אחר עלה
לרקיע על-ידי שם, ואף-על-פי-
כן פפר בעקר".

והדבר תמוה: כי אדרבא, כי כל מה
שאדם נתעלה ביותר, בודאי הוא
יותר קרוב לאלקות, כי כל הטוב הוא אלקות
וכו'. ואנו רואים בהפך: כשאדם בא

הִיָּה עֲנִיָּן זֶה, שֶׁהִיָּה מְשַׁבֵּר לְבוֹ מְאֹד לְפָנַי
הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ תָּמִיד - שֶׁזֶהוּ עֵקֶר 'סֵפֶר
תְּהִלִּים' שֵׁיֶסֶד. (עֵינֵי לְחַלְקֵי מַחֲזֵי מוֹהַר"ן רַלּוֹ).

מ.

(ח"ב קב)

'בְּעֵז וְרוֹת' הֵם סוּד 'סְמִיכַת גְּאֻלָּה'
לְתַפְלָה', כִּי 'בְּעֵז' הוּא בְּחִינַת 'גּוֹאֵל',
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (רוֹת ג, יב): "כִּי גּוֹאֵל אֲנִי וְכוּ'.
וְרוֹת' הִיא בְּחִינַת 'תַּפְלָה', כְּמוֹ שֶׁאֲמַרוּ רַז"ל
(בְּרִכּוֹת ז): "לָמָּה נִקְרָא שְׁמָה רוֹת, שֶׁיִּצְא
מִמָּנָה דָּוִד שְׂרוּהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בְּשִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת".

מא.

(שיחות-הַר"ן ריג)

עַל-יְדֵי 'מַחְלַקַּת' שְׁחוּלְקִים עַל אֶחָד,
יְכוּלִין חֲסִי־שְׁלוֹם לְהַפִּיל אוֹתוֹ
מִמְדַּרְגָּתוֹ.

וְאָמַר: שֶׁזֶה שֶׁאָמַר 'דָּוִד הַמֶּלֶךְ' עַל-יְדֵי-
הַשְּׁלוֹם (תְּהִלִּים קיט, קסא): "שָׁרִים
רְדִפוּנֵי חֲנָם" - הֵינֵנו: שְׂגָדוּלִים וְשָׁרִים
רְדִפוּנֵי - אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא בְּחֲנָם, שֶׁאֵינָם
פוֹעֲלִים כָּלֵל בְּמַחְלַקְתָם עָלַי.

וְהַסִּימָן: כִּי "וּמְדַבְּרֶךָ פָּחַד לְבִי" (שם) -
שֶׁאֲנִי מִפְּחַד מְדַבְּרֶיךָ, דְּהֵינֵנו:
שֶׁיֵּשׁ לִי 'יְרֵאת-שָׁמַיִם', וְאֵינִי נוֹפֵל מִמְדַּרְגָּתִי
חֲסִי־שְׁלוֹם, וְזֶה סִימָן שֶׁהַרְדִּיפָה שְׁלָהֶם
חֲנָם, בְּחִינַת: "שָׁרִים רְדִפוּנֵי חֲנָם".

מב.

(ספורי-מעשיות, מעשה יג משבועה
בְּעֵטְלֵעֶרֶס, בְּרַמְזִים בְּסוּף)

זֹאת הַמַּעֲשֶׂה הִיא חֲדוּשׁ נִפְלָא מְאֹד. וַיֵּשׁ
בָּהּ מוֹסֵר הַרְבֵּה מְאֹד, וְתוֹרָה הַרְבֵּה.
כִּי יֵשׁ בָּהּ כְּמַה תּוֹרוֹת.

גַּם מְדַבֵּרַת מֵהַרְבֵּה 'צַדִּיקִים קְדֻמוֹנִים',
מִ'דָּוִד-הַמֶּלֶךְ עַל-יְדֵי-הַשְּׁלוֹם' - כִּי
'דָּוִד-הַמֶּלֶךְ עַל-יְדֵי-הַשְּׁלוֹם' עָמַד בְּקִצָּה
הָאָרֶץ, וְצָעַק אֶל הַמַּעֲיָן הַיּוֹצֵא מִן הָאֲבֵן
שֶׁעַל הָהָר, בְּנ"ל (בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי, הַבְּעֵטְלֵעֶר הַכְּבֹד-
פָּה), כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים סא, ג): "מִקְצָה הָאָרֶץ
אֶלְיָךְ אֶקְרָא, בְּעֵטֶף לְבִי בְּצוּר יְרוּם מִמְּנֵי
תִּנְחַנֵּי".

כְּלִי־זֶה שֶׁמַּעֲנֵנו מִפְּנֵי בְּפִרוּשׁ. וְהַמּוֹבָן
מְדַבְּרֵנו: כִּי 'דָּוִד-הַמֶּלֶךְ עַל-יְדֵי-
הַשְּׁלוֹם' הוּא בְּחִינַת 'לֵב' כְּמוֹכָא (עֵינֵי זֶהר שְׁמוֹת
קח). וְעַל-יְדֵי מְרָמֵז בְּמַעֲשֶׂה עֲנִיָּן הַלֵּב שֶׁל
הָעוֹלָם' שֶׁעוֹמֵד בְּ'קִצָּה הָאָרֶץ' כְּנֶגֶד
הַמַּעֲיָן, וְצוּעַק וּמְשַׁתּוֹקֵק אֶל-יְדֵי תָמִיד וְכוּ'.
וְעַדִּין הַדְּבָרִים סְתוּמִים. אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁיִּזְכֶּה
לְהַשִּׁיג סוּדוֹת הַמַּעֲשֶׂה.

עֲנִיָּן 'דָּוִד-הַמֶּלֶךְ' וְהַמְקָרָא הַנִּזְכָּר "מִקְצָה
הָאָרֶץ" שֶׁמְרָמֵז בְּהַמַּעֲשֶׂה - זֶה שֶׁיֵּד
לְיוֹם שְׁלִישִׁי - כִּי שָׁם מְדַבֵּר מֵעֲנִיָּן הַלֵּב
וְהַמַּעֲיָן, עַיִן-שָׁם וְתִרְאָה נִפְלְאוֹת אֵיךְ בְּכָל
עֲנִיָּן מְרָמֵז דְּבָרִים נִפְלְאִים וְכוּ' וְכוּ'.

מג.

(חיי-מוהר"ן קמו)

זֶה פִּירוּשׁ מַה שֶׁאָמַר דָּוִד (תְּהִלִּים קיח, ז):
"וְאֲנִי אֶרְאֶה בְּשׂוֹנְאֵי" - כִּי לְכַאוּרָה
תְּמוּנָה הֵלָא 'דָּוִד-הַמֶּלֶךְ עַל-יְדֵי-הַשְּׁלוֹם' יָדַע
שֶׁשְׂאוּל הוּא שׂוֹנְאוֹ, וְאֵיךְ רָצָה לְרְאוֹת
בְּנִקְמָתוֹ, הֵלָא "הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ אָמַר לוֹ:
אֲלֵמָלָא אַתָּה שְׂאוּל וְהוּא דָּוִד וְכוּ'" (מוֹעֲד־קָטָן
?:(זט

אֵיךְ כֶּף אָמַר דָּוִד: "רְבוּנוֹ-שְׁלֵ-עוֹלָם, תֵּן
לִי עֵינַיִם שֶׁאוּכַל לְרְאוֹת בְּשׂוֹנְאֵי אֵיךְ
הוּא עוֹמֵד, לִידַע בְּאֵיזָה מְדַרְגָּה הוּא עֹכָשׁוּ -
וְעַל-יְדֵי־זֶה אֲדַע בְּבִרוּר מְדַרְגָּתוֹ" וְכוּ'!

מד.

(חיי-מוהר"ן תקמה)

פַּעַם-אַחַת הָיִיתִי קוֹבֵל לְפָנָיו עַל עֲנִינִי,
וְהָיִיתִי אוֹמֵר לְפָנָיו בְּדַרְךְ
קִבְלָנָא: "יִגְעַתִּי בְקִרְאֵי נַחַר גְּרוֹנִי, כָּלוּ עֵינַי
מִיַּחַל לְאַלְקֵי!" (תהלים סט, ד).

וְהָרִים יָדָיו מֵעַט, וְאָמַר בְּלִשׁוֹן רַפָּה: "אִם
כֵּן מָה לַעֲשׂוֹת!" (פלומר: פי בודאי אסוד

לְהַרְהֵר אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וּבּוֹדָאֵי צַדִּיק הַשֵּׁם).

אַחֲר־כֵּן עָנָה וְאָמַר לִי: הֲלֹא אִם דָּוִד-
הַמֶּלֶךְ עָלְי־הַשָּׁלוֹם' אָמַר:
"יִגְעַתִּי בְקִרְאֵי נַחַר גְּרוֹנִי" - הֲיָה כַּפְּשׁוּטוֹ,
שֶׁכֶּבֶד קָרָא כָּל-כֶּבֶד, עַד שֶׁהָיָה עֵינָהּ וַיִּגַע
מִמֶּשׁ בְּקִרְאוֹ, וְנַחַר גְּרוֹנוֹ מִמֶּשׁ בַּפְּשִׁיטוֹת! -
אַבֵּל אַתָּה, תִּהְיֶה לְקַל עַדִּין אַתָּה בְּכַחַךְ וְכוּ'!

מה.

(אָבְנֵי הַבְּרָזֵל, שִׁיחֻת-וֹסְפוּרִים מִרְבֵּנוּ ז' ל נג)

מַעֲשֵׂה מִבַּת רַבֵּנוּ ז' ל: שָׁבָא רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ
לְבִיתָהּ לְבַקְרָהּ, כִּי הָיְתָה חוֹלָה
מְאֹד, וַיֵּשֶׁב אֶצְלָהּ רַבֵּנוּ בְּצַעַר גָּדוֹל וְנִרְדָּם.

וְבָא אֵלָיו הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב ז' ל, וְאָמַר לוֹ:
"מָה אַתָּה כָּל כֶּבֶד בְּצַעַר"?! - אָמַר
אֵלָיו: "הֲלֹא בְתִי כָּל-כֶּבֶד חוֹלָה"!

אָמַר לוֹ הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב: "הֲלֹא מָה שִׁפְתוֹב
בְּתֵהָלִים (יח, נא): "מַגְדֵּל יְשׁוּעוֹת
מִלְכוֹ, וְעָשָׂה חֶסֶד לְמַשִּׁיחוֹ, לְדָוִד וּלְזָרְעוֹ
עַד עוֹלָם".

פְּרוּשׁ: "מַגְדֵּל יְשׁוּעוֹת מִלְכוֹ" - "מֵאֵן

מִלְכֵי רַבָּנָן" (גטין סב.).

"וְעוֹשֵׂה חֶסֶד" - הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ "עוֹשֵׂה
חֶסֶד לְמַשִּׁיחוֹ", לְמִי שֶׁמַּשִּׁיחַ
וּמְסַפֵּר מֵהֵם "לְדָוִד וּלְזָרְעוֹ עַד עוֹלָם" - זֶהוּ
רַבֵּנוּ וַיּוֹצֵא אֶת-חֲלָצָיו, שְׂבָאִים מִזָּרַע דָּוִד-
הַמֶּלֶךְ עָלְי־הַשָּׁלוֹם'.

וְסֵפֶר אֲזַר רַבֵּנוּ ז' ל הַמַּעֲשֵׂה מִהַמְהַרְשָׁא
וְכוּ' לְבַתּוֹ אָדִיל, וְהָיָה לָהּ רְפוּאָה.

מו.

(אָבְנֵי הַבְּרָזֵל, שִׁיחֻת-וֹסְפוּרִים מִמוֹהֲרַנ"ת ז' ל נב)

פַּעַם-אַחַת בָּא מִכְּתָב לְמוֹהֲרַנ"ת ז' ל מִבְּנוֹ
רַבִּי יִצְחָק ז' ל, וְהִתְנַצֵּל לְפָנָיו:
"כִּי בָעֵת שֶׁהוֹלֵךְ לְהַתְּבוּדָה, אֵינִי יָכוֹל לְפָתַח
אֶת פִּי, וּמִפְּנֵי זֶה קָשָׁה לִּי מְאֹד לְהַתְּבוּדָה"!

וְהַשִּׁיב לוֹ מוֹהֲרַנ"ת ז' ל: שִׁזָּה הָיָה גַם-כֵּן
אֶצֶל דָּוִד-הַמֶּלֶךְ עָלְי־הַשָּׁלוֹם':
שִׁבְעַת שָׁהֲלֶךְ לְהַתְּבוּדָה, נִסְתַּם פִּיו, וְלֹא
הָיָה יָכוֹל לְהַתְּבוּדָה וּלְפָרֵשׁ אֶת לְבוֹ לְפָנָי
הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ.

אַבֵּל דָּוִד-הַמֶּלֶךְ עָלְי־הַשָּׁלוֹם' הָיָה חָכֵם
מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, וְלֹא
הָלַךְ מִשָּׁם, וַיֵּשֶׁב אֶת-עַצְמוֹ שָׁם, וַיִּתְאַנֶּה
מְאֹד מֵעַמֶּק הַלֵּב, וַצַּעֵק לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עַל-
זֶה, מָה שֶׁלְּבוֹ וּפִיו סָתוּם - עַד שֶׁרַחַם עָלָיו
הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ וַעֲזָרוֹ, שִׁפְתָהּ אֶת פִּיו וְדַבֵּר
בְּהַתְּעוֹרְרוֹת גָּדוֹל מְאֹד לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ!

וְזֶה מְרָמָז בַּפְּסוּק (שְׁמוּאֵל-ב ז, יח): "וַיֵּשֶׁב
דָּוִד לְפָנָי ה'" - הֵינּוּ: מָה שִׁפְתוֹב
"לְפָנָי ה'" - דְּהֵינּוּ: בָּעֵת שֶׁהָלַךְ לְהַתְּבוּדָה -
בְּזֶה הַמְּקוֹם, יֵשֶׁב אֶת-עַצְמוֹ!

אמירת תהלים

ועל-כן צריך לומר עשרה קפיטל - פי יש
"עשרה מיני זמרה", שהם בחינת
"העשרה לשונות שנאמר בהם ספר
תהלים" (פסחים קיז. זחר אחרי קא. תקוני-זחר כז.),
שהם "אשרי ולמנצח ומשפיל והללויה"
וכו' (שם).

ויש פה בכל לשון ולשון של העשרה
לשונות הנ"ל, לבטל פה הקלפה
הנ"ל, כי כל אחד מאלו הלשונות הם הפוך
הקלפה' וכו' וכו'.

ושיחות הר"ן עה: באותה העת שגלה התורה, לא גלה
אז איזה קפיטליך לומר, רק אמר סתם: לומר 'עשרה
קאפיטליך תהלים' לתקון הנ"ל.

ושמעתי מפיו-הקדוש אז שאמר: "שהיה ראוי לגלות
איזה הם עשרה קפיטליך תהלים שצריכין לומר, אך איזה
שהם עשרה קפיטל תהלים שיאמרו - הם תקון לזה, כי
כל עשרה קפיטל תהלים, איזה שהם, כלם הם כנגד
'עשרה מיני נגינה', שהם תקון להנ"ל!"

אחר-כך גלה רבנו ז"ל, ה'עשרה קפיטל תהלים' בפרטיות.
(עין בפנים).

ג.

(ח"ב עג)

מי שרוצה לזכות לתשובה, יהיה רגיל
באמירת תהלים, פי אמירת תהלים
מסגל לתשובה.

כי יש 'נו"ן שיערי-תשובה', ו'מ"ט שיערים'
יכול כל אדם לכנס בהם ולהשיגם, אך
'שער החמשים' הוא בחינת ה'תשובה של
השם-יתברך בעצמו' כפי-כול, כמו שכתוב
(מלאכי ג ז): "שובו אלי ואשובה אליכם".

א.

(ח"א קנו)

מה שמדברים בינו לבין קונו, הוא בחינת
'רוח-הקדש'. ו'דוד-המלך עליו
השלו' שהיה מעלתו גדולה מאד, יסד
מזה 'ספר תהלים'.

וכן כל אחד לפי בחינתו, הוא בחינת 'רוח-
הקדש', כמו שכתוב (תהלים כז, ח): "לך
אמר לבי", כמו שפרש רש"י: "לך -
בשבילך ובשליחותך - אמר לי לבי" - שכל
הדברים שהלב אומר, הם דברי השם-יתברך
ממש, והוא בחינת 'רוח-הקדש'.

ב.

(ח"א רה)

תקון ל'מקרה-לילה' רחמנא-לצלן: לומר
עשרה קפיטל תהלים, באותו היום
שארע לו חסיו-שלו.

כי יש פה ב'אמירת תהלים', להוציא
הטפה מהקלפה שלקחה אותה, כי
'תהלים' בגימטריא 'לילי"ת', עם החמש
אותיות של שמה, שהיא המנחה על זה,
כידוע.

וצריך לבון בשעת אמירת תהלים:
ש'תהלים' בגימטריא 'תפ"ה' -
כמספר השני שמות: 'א"ל אלקים'
במלואו, בזה: 'אל"ף למ"ד, אל"ף למ"ד ה"י
יו"ד מ"ם' - שעל-ידי השני שמות אלו
יוצאה הטפה מהקלפה וכו'.

ואלו ה'מ"ט שערי־תשובה, הם בחינת מ"ט אותיות שיש בשמות שנים-עשר שבטי יה'.

והנה "הכל הפצים ליראה את שמך" (סליחות ליום ראשון), ואף-על-פי-כן לאו כל אדם זוכה לעשות תשובה.

(א) כי יש שאין לו התעוררות כלל לתשובה.

(ב) ואפלו מי שיש לו - אינו זוכה להגיע אל האות והשער של תשובה השיך לו.

(ג) ואפלו אם מגיע לשם - יכול להיות שהשער סגור.

ועל-ידי אמירת תהלים:

(א) אפלו מי שאין לו שום התעוררות לתשובה, מתעורר לעשות תשובה.

(ב) וגם זוכה להגיע אל השער והאות השיך לו.

(ג) ולפתח השער.

נמצא: שזוכה על-ידי תהלים לעשות תשובה וכו'.

וזוה בחינת (שמואל-ב כג, א): "נאם הגבר הוקם על" - ודרשו רז"ל (מועד-קטן טז): "שהקים עלה של תשובה".

"ונעים זמרות ישראל" (שמואל-ב שם) - כי על-ידי בחינת נעים זמירות ישראל, דהינו ספר תהלים שישד - על-ידי "הוקם עלה של תשובה" - כי על-ידי תהלים זוכין לתשובה כנ"ל.

וזוה שאמרו רז"ל (עבודה-זרה ד:): "לא היה דוד ראוי לאותו מעשה, אלא בדי

להורות תשובה ליהיד" וכו'. נמצא: שעקר הוראת התשובה, על-ידי דוד-המלך.

ועקר התשובה של דוד-המלך - הוא ספר תהלים, שאמרו בהתעוררות גדול מאד וברוח-הקדש, עד שכל אחד ואחד כפי מה שהוא, יכול למצא את-עצמו בתוך ספר תהלים, ולזכות לתשובה על-ידי אמירת תהלים כנ"ל.

ועקר הזדככות שנים-עשר שבטי יה', שהם מ"ט אותיות, בחינות מ"ט שערי תשובה - היה במצרים, שהוא בחינת "מצר הגרון" (שערהפנות פסח), שהוא בחינת תשובה-על-אה' (שם; פרי-עץ-חיים, שער חגיגהמחות פ"ז).

ועל-כן "אחר שנזדככו שם במצרים וזכו ליצאת משם - ספרו מ"ט ימי הספירה" (ר"ן שלחי פסחים, בשם המדרש), שהם כנגד מ"ט שערי־תשובה - שהם בחינת מ"ט אותיות הנ"ל.

וביום החמשים, אז: "וירד ה' על הר סיני" (שמות יט, כ) - זה בחינת: "ואשובה אליכם" - בחינת התשובה של השם-יתברך בעצמו כביכול, בחינת שער החמשים, כנ"ל.

וזוה שאנו רואין: שבימי־תשובה, דהינו באלול ועשרת-ימי־תשובה - כל ישראל עוסקין אז באמירת תהלים - כי אמירת תהלים מסגל לתשובה כנ"ל.

ועל-כן הוא דבר גדול מאד, לעסק תמיד ב'אמירת תהלים' - כי הוא התעוררות גדול מאד מאד להשם-יתברך, אשרי שיאחז בו!

ד.

(ח"ב ק)

כל עסקו של 'דוד' היה ענין זה: שהיה משבר לבו מאד לפני השם-יתברך תמיד - שזהו עקר 'ספר תהלים' שייסד.

ה.

(ח"ב קא)

וכן 'אמירת תהלים' וכיוצא, צריך לראות שימצא את-עצמו בתוך כל 'מזמורי תהלים', ובתוך כל התחנות ובקשות וסליחות וכיוצא.

ובקל בפשיטות בלי חכמות, יכולין למצא את-עצמו בתוך כל התחנות ובקשות, ובפרט ב'תהלים', שנאמר בשביל כלל ישראל, בשביל כל אחד ואחד בפרט.

[מדרש-תהלים יח: "כל מה שאמר דוד בספרו - כנגדו, וכנגד כל ישראל, וכנגד כל העתים".]

וכל אדם, כל מלחמות היצר' שיש עליו, וכל מה שנעשה עמו - הכל מבאר ומפרש ב'תהלים'.

כי עקרו נאמר על מלחמות היצר-הרע וחילותיו - שהם עקר האויבים והשונאים של האדם, שרוצים למנעו מדרך-החיים, ולהורידו לשאול-תהיות' חס' ושלום, אם לא ישמר עצמו מהם. ורק על ענין מלחמה זאת, נתיסד כל 'ספר תהלים'.

כי עקר כלל ושרש ויסוד של כל העצות להתקרב להשם-יתברך - הוא רק 'אמירת תהלים', ושאר תחנות ובקשות, והתבודדות' לפרש שיחתו בינו לבין קונו, לבקש מלפניו שיקרבהו לעבודתו יתברך.

ורק על-ידי-זה זוכין לנצח המלחמה - אם יהיה חזק ואמיץ מאד תמיד להעתיך ולהתפלל ולהתחנן לפני השם-יתברך תמיד, יהיה איד' שיהיה, אז בודאי ינצח המלחמה. אשרי לו וכו'.

ו.

(ח"ב קכה)

מענין 'אמירת תהלים' דבר עם אחד, ואמר לו: "שעקר 'אמירת תהלים', לומר כל מזמורי תהלים על-עצמו, למצא את-עצמו בתוך כל מזמור ומזמור!"

ושאל אותו ז"ל: "איך?!" - ופרש לו רבנו ז"ל קצת: "פי כל המלחמות שבקש 'דוד-המלך' עליו-השלום' שיצילהו השם-יתברך מהם - הכל צריכין לפרש לעצמו, על מלחמת היצר-הרע וחילותיו, וכיוצא בזה בשאר המזמורים!"

ושאל אותו: "איך יפרש לעצמו מהפסוקים ש'דוד-המלך' עליו-השלום' משבח את-עצמו, כגון (תהלים פו, ב): "שמרה נפשי כי חסיד אני", וכיוצא בזה!"

השיב לו: גם זה צריכין לפרש על-עצמו, כי צריכין לדון את-עצמו לכף-זכות, ולמצא בעצמו איזה זכות ונקדה-טובה, אשר בבחינת הנקדה-טובה הזאת, הוא בחינת 'חסיד', וכיוצא! וכו' וכו'.

ז.

(שבחי-הר"ן ח"א י)

גם היה מטמין עצמו על-גבי בית אביו, תחת הגג, שהיה שם כמו חדר במחצה של קנים שמחזיקין שם תבן ומספוא, ושם היה מטמין עצמו והיה אומר 'תהלים' -

וְהָיָה צוּעֵק בְּלַחַשׁ לְהַשְׁמִית־בְּרַךְ: "שִׁירְגִילָהוּ
לְקָרְבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ!"

ת.

(שבחי-ה'ר"ן ח"א י)

וְהַכֹּלֵל: שָׁפַל מִיָּנִי בַקְּשׁוֹת שִׁבְעוֹלָם
שִׁנְמָצָאִים בְּאִיזָה סֵפֶר שִׁיְהִיָּה
וְכוֹ, לֹא הִנִּיחַ שׁוֹם תְּחִנָּה וּבִקְשָׁה שְׁלֹא
אָמְרָה בְּמָה וּבְמָה פְּעָמִים, הֵן 'תְּהַלִּים', וְסֵפֶר
'שְׁעָרֵי־צִיּוֹן, וְכוֹ וְכוֹ'.

ט.

(שבחי-ה'ר"ן ח"א י)

גַּם הָיָה רָגִיל לַפְּעָמִים לֹאמֹר בְּתְהַלִּים, רַק
הַפְּסוּקִים הַמְדַבְּרִים מִתְחַנְּנֹת וּבִקְשׁוֹת
וּצְעָקָה לְהַשְׁמִית־בְּרַךְ, וְהָיָה אוֹמֵר רַק
פְּסוּקִים אֵלָיו, וְהַשָּׂאֵר לֹא הָיָה אוֹמֵר. וְהָיָה
אוֹמֵר כָּל הַפְּסוּקִים הָאֵלֶּה מִכָּל 'סֵפֶר תְּהַלִּים'
בַּפֶּעַם אֶחָד.

י.

(שבחי-ה'ר"ן ח"ב יט)

וְדַבֵּר רַבֵּנוּ ז"ל עַל לְבוֹ: "שִׁירְגִילָה אֶת
עֲצָמוֹ לֹאמֹר תְּהַלִּים!" - עַד שֶׁאָמַר
לוֹ רַבֵּנוּ ז"ל: "בְּזֹאת אֲדַע שֶׁאֵין בְּךָ גְּאוּת, אִם
תּוֹכֵל לֹאמֹר תְּהַלִּים בְּבֵיתִי לִפְנֵי בְנֵי־הַנְּעוּרִים
בְּבִכְיָה גְּדוֹלָה!"

יא.

(שיחות-ה'ר"ן כג)

עָנָה וְאָמַר: אֲשֶׁרִי מִי שִׁזוּכָה לְאָכַל בְּמָה
פְּרָקִים מִשְׁנֵינֹת, וְלִשְׁתּוֹת אַחֲר־כֶּךָ
אִיזָה קַאפִיטְלִיךְ [פְּרָקִי] תְּהַלִּים, וְלִהְתְּלַבֵּשׁ
בְּאִיזָה מִצְוֹת!

יב.

(שיחות-ה'ר"ן סח; רעו)

הַזְהִיר מְאֹד בְּמָה פְּעָמִים עַל עַנְיֵן הַשִּׁיחָה
בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ וְכוֹ. וְאָמַר: "שִׁירְדוּד־
הַמְּלֶךְ עַל־יֹד־הַשְּׁלוֹם' יִסַּד מִזָּה 'סֵפֶר
תְּהַלִּים!"

וְאָמַר: שֶׁעָקַר הַתְּבוּדוֹת שֶׁל 'דוּד־
הַמְּלֶךְ' הָיָה עַל מִטָּתוֹ, בְּעֵת
שֶׁשָּׁכַב עַל מִטָּתוֹ וְכִפָּה עֲצָמוֹ בְּסִדֵּין, אִזְ הָיָה
מְדַבֵּר וּמְשִׁיחַ כָּל לְבוֹ לִפְנֵי הַשְׁמִית־בְּרַךְ,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהַלִּים ו, ז): "אֲשַׁחֲהָ בְּכָל לִילָה
מִטָּתִי בְּדַמְעָתִי" וְכוֹ. אֲשֶׁרִי מִי שִׁירְגִיל
עֲצָמוֹ לְקִים הַנְּהַגָּה זֹה הָעוֹלָה עַל הַכֹּל.

יג.

(שיחות-ה'ר"ן עה)

וְאִם לַפְּעָמִים אֵינִי זוֹכֵה בְּכָל הַתְּפִלָּה
לְהַתְּעוֹרְרוֹת, מַה לַּעֲשׂוֹת? - אִם יִזְכָּה
יִוֹכַל לְדַבֵּר אַחֲר־כֶּךָ אִיזָה 'קַפִּיטְל תְּהַלִּים',
אוּ בִקְשָׁה וְתַחֲנָה אַחֲרֵת בְּכוֹנֵה.

יד.

(שיחות-ה'ר"ן עו)

גַּם צְרִיכִין לֹאמֹר תְּהַלִּים בְּכָל יוֹם, וְתַחֲנְנוֹת
וּבִקְשׁוֹת הַרְּבֵה הַרְּבֵה.

טו.

(שיחות-ה'ר"ן צז)

עַל־יָדֵי בְּשׁוּרוֹת טוֹבוֹת, יְכוּלִין לֹאמֹר
תְּהַלִּים.

טז.

(שיחות-ה'ר"ן צח)

'אֲמִירַת תְּהַלִּים' מַעֲלָה גְּדוֹלָה, כְּאֵלֶּה
אָמַרְם 'דוּד־הַמְּלֶךְ' בְּעֲצָמוֹ - כִּי
הוּא אָמַרְם בְּרוּח־הַקִּדְּשׁ, וְהָרוּח־הַקִּדְּשׁ'
מְנַח בְּתוֹךְ הַתְּבוֹת.

וכשאומרם - הוא מעורר ברוח פיו את ה'רוח-הקודש', עד שנחשב כאלו אומרם 'דוד-המלך עליו-השלוש' בעצמו.

והוא מסגל מאד לרפאות החולה, להיות לו בטחון רק על השם-יתברך, שעל-ידי 'אמירת תהלים' יושיעו השם.

וה'בטחון' הוא בחינת 'משענת' - כמו שהאדם נשען על ה'מטה', כן הוא נשען על ה'בטחון', שבוטח שיושיעו השם, כמו שאמר דוד (תהלים יח, יט): "יהי ה' למשען לי". ועל-כן על-ידי-זה נתרפא החולה וכו'.

יז.

(שיחות-ה'ר"ן קנד)

שמעתי בשמו שאמר: שעקר מה שהגיע למדרגתו, הוא רק על-ידי ענין 'פראסטיק' (פשיטות), שהיה מדבר הרבה ומשיח הרבה בינו לבין קונו, ואמר 'תהלים' הרבה בפשיטות - ועל-ידי-זה דיקא הגיע למה שהגיע.

יח.

(שיחות-ה'ר"ן רעא)

אמר: הלא החנוני דרכו להקיף בהקפה, שיתנו לו לאחר-זמן, ומדוע לא יאמר האדם איזה קאפיטליך תהלים, או ללמד, או לעשות שאר מצוות, ויהיה מנח ומוכן אצלו לעת הצורך?!

כי יהיה זמן שיצטרך לזה, שיתגבה שכרו ופעלתו, ומדוע לא יהא כהחנוני שנותן סחורה בהקפה וכו'?!
 וכו'.

יט.

(חיי-מוהר"ן כד)

פעם-אחת באנו אליו אני וחברי רבי נפתלי סמוך לשבועות תקס"ה, ואמר לנו: שעתה אינו יודע כלל וכו'.

ואמר: שעכשו הוא מתנהג בפשיטות, שעומד בבקר ומתפלל תפלתו, ואחר-כך הוא לומד קצת, ואחר-כך הוא אומר 'תהלים', ואחר-כך אוכל אכילתו ומניח עצמו לישן קצת, ואחר-כך הוא עומד ומפרש שיחתו קצת לפני השם-יתברך ברחמים ותחנונים. ויש לי רחמנות עלי! וכו'.

כ.

(חיי-מוהר"ן קסב)

ואמר: שבשאהד יבוא על קברו, ויאמר 'קאפיטל תהלים' בהתעוררות הלב - יהיה לו תענוג גדול מזה. ועשה תנועות בגופו ובעצמותיו אז, ורמז: שיהיה לו 'חלוץ עצמות' אז בקברו, כשיאמרו 'תהלים' על קברו.

כא.

(חיי-מוהר"ן רלו)

גם כבר שמענו: שמחמת שמשפחתו באה ממלכות בית-דוד, פידוע להעולם. על-כן על-פי-הרוב הם הולכים ב'לב-נשבר', ואין רגילים ב'פנים-שוחקות'.

כי 'דוד-המלך עליו-השלוש' יסד 'ספר תהלים', שרבו הוא 'דברי פבושים' היוצאים מ'לב-נשבר'. כי כל דבריו הם רק צעקות ותחנונים 'בלב-נשבר' מאד - על-כן גם זרעו עתה, יש להם 'לב-נשבר' על-פי-

הָרַב וְכוּ'. (עין לעיל במערכת 'דוד-מלך', מ'לקוטי-
מוהר"ן ח"ב ק).

כב.

(חיי-מוהר"ן תמא)

**פַּעַם-אַחַת דָּבַר רַבְּנוּ ז"ל: שְׁצַרִּיכִין
לְעַסֵּק הַרְבֵּה ב'אֲמִירַת
תְּהִלִּים', וְתַחֲנוּת וּבִקְשׁוֹת וְהַתְּבוּדוֹת וְכוּ'.**

**וְשָׂאֵל אוֹתוֹ הָרַב רַבִּי יוֹדֵל ז"ל: "אִיךָ
לוֹקְחִין לֵב"?! (איך זוכין שיהיו הדבורים
בהתעוררות הלב).**

**הַשִּׁיב לוֹ רַבְּנוּ ז"ל: "תֹּאמְרוּ לִי, אֶצֶל אֵיזָה
צַדִּיק קִבְּלֶתֶם הַתְּעוֹרְרוֹת הַלֵּב?
הָעֵקֶר הוּא הָאֲמִירָה בַּפֶּה!" - רְצוֹנוֹ-לוֹמַר:
לְהַרְבוֹת בְּדַבּוּרִים שֶׁל תַּחֲנוּת וּבִקְשׁוֹת בַּפֶּה,
וְהַתְּעוֹרְרוֹת הַלֵּב בָּא מִמִּילָא.**

כג.

(חיי-מוהר"ן תפה)

**רַבְּנוּ ז"ל אָמַר: "א גוֹט 'קֹאפִיטֵל תְּהִלִּים'
אַז מ'זאַגט, אִיז אַזוֹי-זוֹי אַ פֿאַנְטִש'!**

[כְּשֹׂאמְרִים מְזִמּוֹר תְּהִלִּים טוֹב, הָרִי זֶה כְּשֵׁתִית מִשְׁקָה
'פֿאַנְטִש' (יון קבשׁל עם סִפֵּר. טעם-זִקְנִים קִנְטֵרס ד)].

כד.

(ספר-המדות, עניני 'אמירת תהלים')

**[א] עַל-יְדֵי 'אֲמִירַת תְּהִלִּים', נִתְרוֹמַם
(הַתְּנַשְׂאוֹת כז).**

**[ב] 'אֲמִירַת תְּהִלִּים', סִגְלָה לְהוֹרִיד גְּשָׁמִים,
'תְּהִלִּים' (ראשי-תבות - דְּבָרִים יא, יא): "ל'מִטֵּר
הַשָּׁמַיִם תִּשְׁתֶּה מַיִם" (סִגְלָה ח"ב ד; תְּפִלָּה ח"ב ז).**

כה.

(לקוטי-הלכות, קריאת-שמע ה, ייא-יח)

**'תְּהִלִּים' נֹאמַר עַל-יְדֵי 'דוֹד מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל', שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשִׁיחַ,**

**שִׁזְזָה לְהַשִּׁיג 'שְׁעַר-הַחַמְשִׁים' שְׁכוֹלֵל הַכֹּל,
שֶׁהוּא שְׁכֵל נִפְלָא, שְׁזוֹכִין עַל-יְדֵי-זֶה
לְהַכְנִים בְּלֵב יִשְׂרָאֵל, שִׁיִּצְעֲקוּ תָּמִיד לְהַשִּׁים-
יְתַבָּרַךְ שִׁישִׁיבֵנו אֵלָיו.**

**וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲצֻמוֹ יִהְיֶה נִחְשָׁב
לְהַתְּעוֹרְרוֹת שְׁלֵנוּ, כְּאִלוֹ אֲנוּ
שָׁבִים אֵלָיו מִעֲצֻמְנוּ. כִּי בְּאֲמַת כָּל צְעֻקְתּוֹ
יְתַבָּרַךְ שִׁצְעֵק אֵלֵינוּ (מִלְּאֲכִי ג, ז): "שׁוּבוּ אֵלַי
וְאֲשׁוּבָה אֵלֵיכֶם" - כּוֹנֵנֶתוֹ זֶה בְּעֲצֻמוֹ:
שֶׁאֲנַחְנוּ נִצְעֵק אֵלָיו תָּמִיד: "הַשִּׁיבֵנו ה' אֵלֶיךָ
וְנִשׁוּבָה" (איכה ה, כא).**

**נִמְצָא: שְׁבָאֲמַת לְאֲמַתוֹ אֵין מַחְלֶקֶת
וְחִלּוּק כָּלֵל בֵּין כּוֹנֵנֵי-יִשְׂרָאֵל וּבֵין
הַשִּׁים-יְתַבָּרַךְ, רַק שְׂאִין כָּל אֶחָד מֵבֵין כּוֹנֵנֵינוּ
הַקְּדוֹשָׁה.**

**וְכִלְ-זֶה מַחְמַת שְׁלֵא נִתְגַּלָּה עֲדִין 'שְׁעַר-
הַחַמְשִׁים'. אָבֵל עַל-יְדֵי
ה'תְּהִלִּים' - נִמְשָׁךְ הָאֲרַת 'שְׁעַר-הַחַמְשִׁים',
שְׁכוֹלֵל הַכֹּל, מִתְּתָא לְעֵילָא, וּמִעֵלָא לְתַתָּא
- עַד שֶׁנִּזְכָּה לְצַעֵק אֵלָיו תָּמִיד אִיךָ שִׁיְהִיָּה,
וְעַל-יְדֵי-זֶה יְתַתְּקֵן הַכֹּל.**

**עַל-כֵּן עַל יְדֵי 'תְּהִלִּים', עֵקֶר הַהַתְּחַבְּרוֹת
וְהַהַתְּקַרְבוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְאֲבִיהֶם
שְׁבִשְׁמַיִם - מֵאַחַר שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִכְלָלִין יַחַד
שְׁנֵי הַהַתְּעוֹרְרוֹת.**

**כִּי 'תְּהִלִּים' מְעוֹרֵר לֵב יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁתַּוְּקֵק
לְהַשִּׁים-יְתַבָּרַךְ, וְזֶה נִחְשָׁב לְהַתְּעוֹרְרוֹת
שְׁלֵנוּ, אַף עַל פִּי שְׁבָאֲמַת הַכֹּל מֵאֲתוֹ יְתַבָּרַךְ.**

**וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה שְׁלֵמָה
בְּמַהְרָה בְּיַמֵּינוּ - כְּלִזְמַן
שֶׁנִּעְסֵק ב'אֲמִירַת תְּהִלִּים' בְּכּוֹנֵנָה, לְהַשְׁמִיעַ
אֲזָנוֹ וּלְבוֹ לְמָה שֶׁאֹמַר - בּוֹדְאֵי יָשׁוּב
לְהַשִּׁים-יְתַבָּרַךְ.**

כי באמת הכל מאתו יתברך, ואין השם-יתברך חפץ, רק הרצון וההתעוררות וההשתדלות אחר האמת - כי בלי שום התעוררות כלל אי אפשר - אבל באמת הכל מאתו יתברך. (עין בפנים באריכות).

נו.

(לקוטי-הלכות, ערלה ד, טז)

'ספר תהלים' - הוא מלא צעקות, וזעקות, ושועות, ותחנונות, ובקשות, ותפללות, להשם-יתברך - בכמה וכמה מיני לשונות ומליצות קדושות - הכוללים כל באי עולם.

עד אשר לא נמצא שום רשע ובעל-עברה בעולם, שלא יוכל למצא את-עצמו ב'ספר תהלים', הכולל כל באי עולם, בכל הדורות, ובכל המדרגות שבעולם, מראש ועד סוף, עד תכלית הירידה שאין ירידה אחריו רחמנא-לצלן - לבלם הוא מעורר בצעקותיו ותפללותיו לשוב להשם-יתברך.

[מדרש-תהלים יח: "כל מה שאמר דוד בספרו - כנגדו, וכנגד כל ישראל, וכנגד כל העתים".]

נז.

(עלים-לתרופה, הקדמת הרב מטשעהרין ז"ל)

היה (מוהרנ"ת ז"ל) רגיל לומר בכל יום 'מזמורי תהלים' הרבה, ובהתעוררות גדול, ובבכייה עצומה, ובקולות וצעקות גדולות ומשנות ובלב-נשבר באמת כזה, אשר לא יאמן כי יספר, וכל השומע תצלינה אזניו.

ורבים רבים מישראל גם מהמוזרעם אשר לא היו מקרבים אליו כלל, וכמעט שלא הכירו אותו בפניו כלל, ונתעוררו לתפארת בהתעוררות גדול דקדשה, על-ידי ששמעו תפלתו ואמירת תהלים' שלו,

וסדר תקוני-חצות' שלו, וכיוצא בזה, כידוע ומפרסם ענין זה.

נח.

(עלים-לתרופה, ערב-שבת-קדש ויגש תקפו)

ולומר 'תהלים' בכל יום, חק ולא יעבר.

נט.

(עלים-לתרופה, מכתב הסתלקות מוהרנ"ת ז"ל)

וגם רבי צבי מטעפליק בא אליו וכו', וצוה לו להרבות תהלים, יאמרם כמו שיאמרו.

ל.

(פוכבי-אור, ספורים-נפלאים מרבי נפתלי ז"ל)

ד; שיח-שרפי-קדש ח"א תקעו; שיח-שרפי-קדש החדש ח"א תקב)

מעשה מפטר - מענין שהשם-יתברך יכבש המלחמה רק עם הפשוטים, אומרי תהלים בפשיטות וכו', ולא עם החולכים בחכמות.

וספר לזה משל ממלך אחד: שהלך לצוד חיות 'נאוולאווע', והיה לבוש באיש פשוט - כדי שיהיה נח לו יותר לציד. באמצע פתאום ירד מטר גדול, ממש מבול מים, וכל 'שרי-המלוכה' נתפזרו בלם מחמת המטר וכו', והמלך היה בסכנה גדולה, וחפש מקום להסתר בו.

עד שמצא בית של כפרי אחד. הכניסו הכפרי לביתו בכבוד, והלבישו מלבושים חמים, ונתן לו אכל כפרי ופשוט, והסיק עבורו את תנור החרף, והניחו לישן עליה כדי שיתחמם.

ובל-כף היה ערב ומתק למלך אכילתו ושנתו אצל הכפרי, שחשב:

שְׁמַעוֹלָם לֹא טַעַם טַעַם עָרַב כְּזֶה, כִּי הָיָה
עֵינָהּ וַיִּגַע וְכוּ'.

וְשָׂרֵי־הַמְּלוּכָה' חִפְּשׁוּ אֶת הַמֶּלֶךְ - עַד
שָׁבָאוּ לְבֵית הַכִּפְּרִי,
וְרָאוּ: שֶׁהַמֶּלֶךְ יֵשֵׁן. וְהִמְתִּינוּ, עַד שְׁנַעֲזֹר.
וְרָצוּ שְׂיַחְזֹר הַמֶּלֶךְ עִמָּהֶם לְבֵיתוֹ.

אָמַר לָהֶם הַמֶּלֶךְ: "לֹא לֹא, כִּינּוּן שְׂאֵתֶם
לֹא הִצַּלְתֶּם אוֹתִי, וְכָל אֶחָד מִכֶּם
נִתְפָּזֵר לְהַצִּיל אֶת־עַצְמוֹ, וְרַק זֶה הַכִּפְּרִי הָיָה
עִמִּי בְּדַחְקוֹתַי וְהַצִּיל אוֹתִי, וְאַצְלוּ טַעַמְתִּי
טַעַם מִתַּק כְּזֶה - עַל־כֵּן הוּא יָבִיא אוֹתִי
לְבֵיתִי בְּעִגְלָה הַפְּשׁוּטָה שְׁלוֹ - וּבְאֵלוֹ
הַמְּלַבּוּשִׁים שֶׁהַלְּבִישָׁנִי, אֲשַׁב עַל כִּסֵּא
הַמְּלוּכָה - כִּי מִי שֶׁהָיָה עִמִּי בְּעֵת שְׁחֵייתִי
בְּדַחְקוֹתַי, עִמּוֹ אֵלָּהּ!

[גִּינֵן גִּינֵן, אִיר הָאֵט מִיָּד אֲפַגְעֵלְאֲזֵט, אִיר זַעֲנֵט אֲוֹעֵק, דַּעַר
וְוַאס אִיז גַּעֲוֹעֵן מִיט מִיר בְּשַׁעַת וְוֵעֵן אִיךְ גַּעֲוֹעֵן בְּדַחְקוֹת
- מִיט אִים וְוַעַל אִיךְ גִּינֵן].

וְסִיִּים עַל־זֶה רַבְּנוֹ ז"ל: "בְּעַקְבוֹת מְשִׁיחָא
יְהִיָּה מְבוּל, "מַעַן וְוַעַט שִׁסָּן מִיט
אֲפִיקוֹרְסוֹת" [יִירוֹ עִם אֲפִיקוֹרְסוֹת], לֹא שָׁל
'מִים', רַק שָׁל 'מַחְשְׁבוֹת־זְרוֹת', "וַיִּכְסּוּ כָּל
הַהָרִים הַגְּבֹהִים" (בְּרֵאשִׁית ז, יט). וְאַפְלוּ
"בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל שְׁלֹא הָיָה מְבוּל" (זְבַחִים קיג:),
רַק "מַחְמַת שְׂרִירַד בְּכַת, נִתְזַו גַּם שֵׁם הַמִּים".

"דָּאָס הֵיִיסְט: "עַס וְוַעַט אַרִיִּינְשְׁפִירִיץֵן
אַפִּילוּ אִין דִּי כְּשֶׁרְעֵ הַעֲרִצְעֵר"
[הֵינּוּ: שְׂחֵיז גַּם בְּתוֹךְ הַלְּבָבוֹת הַכְּשָׁרִים].

וְעַם 'חֻכְמוֹת' לֹא יוֹכְלוּ לִתֵּן עֲצָה, וְכָל
'שָׂרֵי־הַמְּלוּכָה' יִתְפָּזְרוּ, וְהַמְּלוּכָה לֹא
תַעֲמַד עַל עֲמֻדָה, וְוַעַט זִיךְ גִּישְׁט
דַּעַרְהֶאֲלֵטֵן, נָאָר [לֹא יִחְזִיקוּ מַעֲמַד, רַק] כְּשִׁוְטִי
יִשְׂרָאֵל, שְׂאוֹמְרִים תְּהִלִּים בְּפִשְׁטוֹת וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן כְּשִׁיבָא מְשִׁיחַ, הֵם יִתְנוּ ה'כְּתָר־
מְלוּכָה' בְּרֵאשׁוֹ.

לא.

(אָבְנֵי־הַ־בְּרִזָּל, סְפוּרִים מִמּוֹהֲרַנ"ת ז"ל מו)

פַּעַם־אַחַת סְפְרוּ לִפְנֵי מוֹהֲרַנ"ת ז"ל מַה
שְׁנוֹהֲגִים הַחֲסִידִים, שְׁמַנִּיחִים
'מִשְׁקַה־הַמְּשַׁכֵּר' תַּחַת הַכּוּר שְׁלָהֶם, וּבְזִמְנָן
שֶׁהֵם מְקִיצִים מִשְׁנַתֶּם, שׁוֹאֲלִים: "מְשִׁיחַ
עֲדָן לֹא בָּא?" שׁוֹתִין 'מִשְׁקַה הַמְּשַׁכֵּר' הַזֶּה,
וּמִשְׁתַּכְּרִים וְחוֹזְרִים לְשְׁנַתֶּם, כִּי הֵם אוֹמְרִים:
שְׁכָּל זִמְנָן שְׁמְשִׁיחַ לֹא בָּא, צְרִיךְ לִיִּישֵׁן הַיִּצְרֵר־
הָרַע [מַעַן דַּאָּרְף פֶּאָרְשְׁלָאָפֵן דַּעַם יִצְרֵר־הָרַע], כִּי בְּזִמְנָן
הַשְּׁנָה אִי־אֲפָשֵׁר לְחַטָּא!

וְאָמַר לָהֶם מוֹהֲרַנ"ת ז"ל: "שְׂזָה אִין עֲצָה!
- אֲלֵא צְרִיכִים לְהַנִּיחַ תְּהִלִּים
מְרֵאשׁוֹתֵינוּ, וּבְזִמְנָן שְׁמַקִּיץ מִהַשְּׁנָה, אִם
מְשִׁיחַ לֹא בָּא, צְרִיכִין מַחְדָּשׁ לְצַעֵק
מִמַּעַמְקִים מַעַמְק הַלֵּב, לוֹמַר תְּהִלִּים!"

לב.

(אָבְנֵי־הַ־בְּרִזָּל, סְפוּרִים מִמּוֹהֲרַנ"ת ז"ל עַד)

אַחַד בָּא לְמוֹהֲרַנ"ת ז"ל, וְאָמַר לוֹ: שְׁשׁוּהָ
בְּתַפְלָתוֹ זִמְנָן הַרְבֵּה, מַחְמַת שֶׁהוּא
מְכָרַח לְחֹזֵר הַתְּבָה כְּמַה פְּעָמִים, שְׂאִינוּ יְכוּל
לְכוּן מַהֲר!

אָמַר לוֹ מוֹהֲרַנ"ת: וְכִי עֲבוּדָה אַחַת יֵשׁ לָךְ
לְעֵשׂוֹת, הֲלֹא כְּמַה עֲבוּדוֹת יֵשׁ! אִם
אִינְךָ מְרַגֵּישׁ תְּבָה זֹאת, תְּרַגֵּישׁ תְּבָה אַחֲרַת!
אִם אִינְךָ תּוֹכֵל לְהַתְּפַלֵּל, תּוֹכֵל לוֹמַר
תְּהִלִּים, אוֹ עֲבוּדָה אַחֲרַת!

לג.

(שִׁיחַ־שְׂרַפְי־מִדְּשׁ ח"א קסג; נְתִיב־צְדִיקָה, מְכַתֵּב טז)

סְפֵר רַבְּנוֹ ז"ל 'מַעֲשָׂה': מְשִׁנֵּי נְעָרִים
כְּטַנִּים שְׁחֵיו אוֹהֲבִים זֶה לָזֶה מְאֹד,

דהינו: שאמר 'יום אחד של תהלים'.

וב'ימי השובבי"ם וב'ימי הספירה/
וב'ימי אלול' - היו
לו שני שעורים מדי יום באמירת תהלים -
והוא על-פי המובן בלקוטי מוהר"ן ח"ב עג
(המובא לעיל), עין-שם.

וכל-זאת, מלבד שהיה לו קביעות לומר
בכל יום ויום, את עשרת
המזמורים של 'תקון-הכללי' שגלה רבנו
ז"ל.

לו.

(שיח-שרפי-קדש ח"ג קנ)

בעיר לעמבערג, דר יהודי פשר, בעל-
תפלה מפלג ועובד-השם נפלא,
והיה מפרסם בעבודתו את השם-יתברך.

בששה מוהרנ"ת ז"ל בלעמבערג, ראה
זה האיש הפשר את מוהרנ"ת
ז"ל ועבודתו, הפליג בשבח מוהרנ"ת, ונענה
ואמר: "להתיגע בתפלה כמוהרנ"ת, יכול גם
אני! - אולם לומר תהלים כמוהו, זאת אני
יכול!"

לז.

(תהלים 'ישועות אשא' להגרי"מ שכטער)

מוהרנ"ת ז"ל העיד ששמע מרבנו ז"ל:
"שאפלו הגרוע-שבגרועים
שאין גרוע אחריו - פשיטל את-עצמו
לאמירת תהלים' - יצא ממצבו, וישע בכל
הישועות ברוחניות ובגשמיות!"

לח.

(תהלים 'ישועות אשא' להגרי"מ שכטער)

מה שכתב רבנו ז"ל ב'ספורי-מעשיות'
(מעשה ג מחגר): "באשר שיש איכן שיש
לו ענפים רבים, ופריו, ועליו, וכל ענף

עד שלא היו יכולין לחיות זה בלא זה, ופעם
אחד נחלש אחד מהם, והיה השני בצער
גדול עד למאד, ושאל: "מה לעשות שיבריא
חברי!" - ואמר לו: "שיאמר תהלים!"

והוא בתמימות התחיל לומר 'תהלים',
ובכל פעם שאמר פמה קפיטלאה,
שאל את חברו: "אם הבריא?"

והיה כך פמה פעמים, ואמר: "שעדין
הוא חולה!" - ואמר עוד, עד
שהיתה לו רפואה בשלימות.

וכל מה שספר רבנו ז"ל בזה, הורה לנו
דרך התפלה בתמימות: שצריכין אנו
להתפלל, ולהתפלל בתמימות, עד שתמשך
הישועה בשלימות, ולהאמין שבכל תפלה
ממתיקין מעט מעט הדינים, עד שימתיקו
כל הדינים בשלימות.

לז.

(שיח-שרפי-קדש ח"ב צד; שיח-
שרפי-קדש החדש ח"א תקפט)

הסידי בערשאד היו נוהגים על-פי פקדת
רבם רבי רפאל מבערשאד זיע"א
(תלמיד רבי פנחס מקאריץ זיע"א): "לומר הרבה
מזמורי תהלים, אף במהירות ובקריעות
וללא התעוררות!"

ואמר על-כך רבנו ז"ל: "מיר האבן אים
צו דאנקן, נו ער האט
אריינגעבראכט א 'קאלט קאפיטל תהלים'
אין די וועלט אריין!" [יש לנו להודות לו, נו, הוא
הכניס 'מזמור תהלים קר', בתוך העולם!]

לה.

(שיח-שרפי-קדש החדש ח"ב רג)

למוהרנ"ת ז"ל היה בכל יום שעור וסדר
קבוע לאמירת תהלים,

שתול על פלגי מים, אשר פריז יתן בעתו ועלהו וכו', וכל
אשר יעשה יצליח" (תהלים א, ג) - הינו האילן הנ"ל -
שכל פריז ועליו, הכל כאשר לכל, מסגל מאד פנ"ל.

וכתב על-זה ב'חכמה-ותבונה' (לרבי אברהם ב"ר נחמן ז"ל -
אות ח): ולעובדא למעשה תבין ותבונן לפי פל-זה, עד
היכן גדול ונפלא מעלת העסק באמירת-תהלים - שכל
בטול הקלפות הוא על-ידי-זה. וכמוכן גם מספרו הקדוש
'לקוטי-תפלות': שכל בטול התגברות הקלפות המונעים
מלבא ב'שערי-תשובה', הוא ברב הסגלה הנמצאת
ב'אמירת תהלים'. (עיר-שם).

וענה, ופרי, ועלה - יש לו 'סגלה מיוחדת' -
שזה מסגל ל'בנים', וזה מסגל ל'פרנסה', וזה
מסגל ל'רפואת הולאת זה', וזה ל'חולאת
אחרת' - כל אחד ואחד מסגל לדבר אחר!"

שמעתי מהרב החסיד ר' שמואל הורוביץ
ז"ל: שהיתה לו קבלה:
"שה'אילן' הזה מכון ל'תהלים', שכלו
סגלות לכל הענינים".

[רמזי רבנו ז"ל, בסוף המעשה שם: סוד מעשה זו
מרמז בקפיטל א' שבתהלים: "אשרי האיש" - ויהיה כעץ

הבעל שם טוב הקדוש

א.

(ח"א קיג)

שְׁמַעְתִּי בְּשֵׁם הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב: כִּי קָדַם
כָּל גָּזַר דִּין שֶׁבְּעוֹלָם חֲסוֹדֵשׁלוֹם,
מְאַסְפִּין כָּל הָעוֹלָם אִם מְסַבִּימִין לְהַדִּין
הֵהוּא.

וְאִךְ אֵת הָאִישׁ בְּעֶצְמוֹ שֶׁנִּגְזַר עָלָיו הַדִּין
חֲסוֹדֵשׁלוֹם, שׁוֹאֲלִין אוֹתוֹ: "אִם הוּא
מְסַבִּים" - אִזִּי נִגְמַר הַדִּין חֲסוֹדֵשׁלוֹם וְכוּ'.

כִּי בּוֹדְאֵי אִם יִשְׁאֵל לוֹ בְּפִרוּשׁ עַל־עֶצְמוֹ,
בּוֹדְאֵי יִכְחִישׁ וַיֹּאמֶר: "שְׂאִין הַדִּין בֵּן".
אִךְ מְטַעִין אוֹתוֹ וְשׁוֹאֲלִין אוֹתוֹ עַל בִּיּוֹצֵא
בוֹ, וְהוּא פּוֹסֵק הַדִּין, וְאִזִּי נִגְמַר הַדִּין וְכוּ'.

וְצָרִיךְ לְזַהַר בְּזֶה מְאֹד: לְבַלִּי לִגְמַר הַדִּין,
עַד שִׁישְׁנָה וַיִּשְׁלַשׁ - כִּי הוּא
'סַבְּנַת־נַפְשׁוֹת!'

ב.

(ח"א קלג)

שְׁמַעְתִּי בְּשֵׁם הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב, שֶׁאָמַר:
אִזִּי וְאָבוֹי, כִּי הָעוֹלָם מְלֵא
מְאוּרוֹת וְסוּדוֹת נִפְלְאִים וְנוֹרְאִים, וְהֵד
הַקְּטָנָה עוֹמֶדֶת בְּפָנָי הָעֵינַיִם, וּמַעֲכָבֶת
מְלַרְאוֹת אוֹרוֹת גְּדוֹלִים.

ג.

(ח"א רז)

וְדַע: שֶׁלְּפָעִמִּים יוֹצֵאִין גְּבוּרוֹת קְשׁוֹת
רַחֲמָנָא־לְצַלּוֹ, וְהֵם בָּאִים בְּזֶה הָעוֹלָם
לְגְדוּלֵי־הַדוֹר מַחֲמַת שִׁישׁ לָהֶם דַּעַת גְּדוֹל,
וְשֵׁם בּוֹקְעִין וַיּוֹצֵאִין מֵהַפֶּה, וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם

דְּבוּרִים, בְּחִינַת גְּבוּרוֹת קְשׁוֹת, וְצָרִיךְ
לְהַמְתִּיקָם.

וּכְשֶׁאִין מְמַתִּיקָם וְכוּ' - אִזִּי מִתְּחִילִין לְבַנֵּי
הָעוֹלָם] לְדַבֵּר בְּאֵלּוֹ הַדְּבוּרִים,
דְּבוּרִים רְעִים עַל הַכָּלל אוֹ עַל הַפְּרָט, אוֹ
שֶׁמְדַבְּרִין עַל צְדִיק־הַדוֹר.

וְאִזִּי כָּל הַדְּבוּרִים שֶׁלָּהֶם בָּאִים וְנוֹפְלִים עַל
'צְדִיק־הַדוֹר' חֲסוֹדֵשׁלוֹם וְכוּ'.
וְהַצְּדִיק־הַדוֹר צָרִיךְ לְרְאוֹת לְהַמְתִּיקָם.

אֲבָל אִם אֵין כַּח חֲסוֹדֵשׁלוֹם בְּצְדִיק־הַדוֹר'
לְהַמְתִּיקָם - אִזִּי יוֹכֵל לְפַל מְמַדְרָגְתוֹ
מְאֹד חֲסוֹדֵשׁלוֹם, אוֹ שִׁיסְתַּלַּק חֲסוֹדֵשׁלוֹם
עַל־יַד־יָדָה. וְאִזִּי עַל־יַד־יָדֵי הַסְּתַלְקוֹתוֹ, נִשְׁמַתוֹ
מִמְתַּקֶּת אֵלּוֹ הַגְּבוּרוֹת הַקְּשׁוֹת הַנִּזְכָּר.

וּמִזֶּה הִיָּה הַסְּתַלְקוֹת הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב - כִּי
אָמַר: שִׁיסְתַּלַּק מִמַּעֲשֵׂה הַשֵּׁ"צ יִמַּח
שְׁמוֹ, כִּי אֲצַל הַשֵּׁ"צ יִמַּח־שְׁמוֹ, הָיָה בְּפֹה
גְדוּלֵי־הַדוֹר וְכוּמְדִים מְפֻלְגִים שֶׁהַטְּעָה
אוֹתָם, כַּמְפָּרְסָם, וְהֵם יִצְאוּ מִן הַכָּלל, וְדַבְּרוּ
רְעוֹת עַל כָּלל תּוֹרָה שֶׁבְּעַל־פֶּה.

וְזֶה הִיָּה: מַחֲמַת שֶׁבָּא לָהֶם גְּבוּרוֹת קְשׁוֹת'
וְלֹא הִמְתִּיקוּ אוֹתָם מַחֲמַת בְּחִינָה
הַנִּזְכָּר, וְעַל־כֵּן דַּבְּרוּ דְבוּרִים רְעִים עַל הַכָּלל.

וְאֵלּוֹ הַדְּבוּרִים נִפְלוּ עַל גְּדוּלֵי־הַדוֹר/
וְהַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב ז"ל הִיָּה אִזִּי
הַגְּדוּלֵי־הַדוֹר' - וּמִזֶּה נִסְתַּלַּק.

וּכְמוֹ שֶׁאָמְרִים בְּשֵׁם הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב
ז"ל, שֶׁאָמַר: שֶׁנַּעֲשׂוּ לוֹ שְׁנֵי נִקְבִים

בְּלִבּוֹ עַל-יְדֵי הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל הַש"צ יִמַּח שְׁמוֹ,
וּמִזָּה נִסְתַּלֵּק, וְכֵן"ל.

תּוֹרַתְם, וּכְמוֹ שֶׁמִּסְפָּרִין מַעֲשֵׂה מִהַבְּעַל-שָׁם-
טוֹב עִם הַדְרָשָׁן (ח"י-מוֹהַר"ן נב - מוֹבָא לְקַמּוֹ).

ד.

(ח"א רכה)

כְּשֵׁיט לֹו בְּטָחוֹן וְעוֹשֶׂה 'צְדָקָה' - אֲזִי
יְכוּל לַעֲשׂוֹת מְקוּל ה'צַפְצוּפִים',
'דְּבוּרִים'.

וְזֶהוּ בַּחֲנִינַת מַה שֶׁמִּסְפָּרִין עַל הַבְּעַל-שָׁם-
טוֹב ז"ל: שֶׁהָיָה שׁוֹמֵעַ 'דְּבוּרִים'
מ'קוּל הַפְּנוּר' - כִּי הָיָה עוֹשֶׂה מ'צַפְצוּפִים',
'דְּבוּרִים'.

ה.

(ח"א רפ)

יָדַע, מִי שֶׁצָּרִיךְ לְדוֹן לְפָנָי דִּינִים ב'דִּין-
תּוֹרָה' - זֶה לֹו עֲנֵשׁ וְנִקְמָה שֶׁהַתּוֹרָה
נוֹקֶמֶת בּוֹ.

כִּי בַּאֲמַת: כָּל ה'מִשְׁאֵל-וּמִתָּן' הוּא 'תּוֹרָה'.
כִּי לְמִשְׁלֵי הַדִּין (בְּבִא-מְצִיעָא פ"ח מ"ד):
'הַמַּחְלִיף פָּרָה בַּחֲמוּר', הוּא 'תּוֹרָה'. וּמִכָּל-
שֶׁכֵּן כְּשֶׁעוֹשִׂין הַדָּבָר בְּעֲצוּמוֹ, הוּא בּוֹדָאי
'תּוֹרָה'.

וּכְמוֹ שֶׁמִּסְפָּרִין כְּלִיזָה בְּשֵׁם הַבְּעַל-שָׁם-
טוֹב זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה (מ'אור-עֵינַיִם) -
יִשְׁמַח-לֵב, מִסְכַּת-שִׁבְתַּת דְּבוּר-הַמִּתְחִיל 'נְשִׂאתָ וְנִתְּתָ'
בַּאֲמוּנָה).

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁעוֹשִׂין 'מִשְׁאֵל-וּמִתָּן' - צָרִיךְ
שֶׁיִּקְשֶׁר מַחֲשַׁבְתּוֹ, רַק בְּהַתּוֹרָה
וְהַדִּינִים הַמְּלַבְּשִׁים שָׁם וְכוּ'.

ו.

(ח"ב לב)

יֵשׁ 'צְדִיקִים גְּנוּזִים', וְהֵם יוֹדְעִים פָּנִים
בַּתּוֹרָה, אֲךָ הֵם צְרִיכִים לְהַעֲלִים

ז.

(ח"ב מו)

מֵעֵין זֶה מִסְפָּרִים בְּשֵׁם הַבְּעַל-שָׁם-טוֹב
זְצוּק"ל - 'מִשְׁל': שֶׁמְּלֶךְ אֶחָד הִנִּיחַ
'אוֹצֵר גָּדוֹל' בְּמִקּוֹם אֶחָד, וְסָבַב בַּאֲחִיזַת-
עֵינַיִם כְּמָה וְכְמָה 'חֹמוֹת' סָבִיב ה'אוֹצֵר'.

וּכְשֶׁבָאוּ בְּנֵי-אָדָם לְאֵלוֹ ה'חֹמוֹת' - גִּדְּמָה
לָהֶם שֶׁהֵם 'חֹמוֹת' מְמַשׁ, וְקָשָׂה
לְשַׁבְּרָם. וְקָצַתְם חֲזָרוּ תַּכְפֵּה, וְקָצַתְם שִׁבְרוּ
חֹמָה אֶחָת, וּבָאוּ אֶל הַשְּׂנִיָּה, וְלֹא יָכְלוּ
לְשַׁבְּרָהּ, וְקָצַתְם שִׁבְרוּ יוֹתֵר וְלֹא יָכְלוּ לְשַׁבֵּר
הַנְּשִׂאֲרִים.

עַד שֶׁבָא הַבֶּן-מְלֶךְ, אָמַר: אֲנִי יוֹדַע, שֶׁכָּל
ה'חֹמוֹת' הֵם רַק בַּאֲחִיזַת-עֵינַיִם,
וּבַאֲמַת אֵין שׁוֹם חֹמָה כָּלֵל, וְהַלֵּךְ לְבִטַּח עַד
שֶׁעָבַר עַל כָּלֵם.

וּמִזָּה יָבִין הַמִּשְׁכִּיל ה'נְמִשְׁל' מֵאֲלִיו: עַל
כָּל ה'מְנִיעוֹת' ו'הַסְּתוֹת' ו'פְּתוּיִים'
- שֶׁהֵם בַּחֲנִינַת 'חֹמוֹת', שֵׁיט עַל 'אוֹצֵר' שֶׁל
יְרֵאת-שָׁמַיִם, שֶׁבַּאֲמַת אֵינָם כָּלוּם. וְהַעֲקָר:
'לֵב חֲזָק וְאִמִּיץ', וְאֵז אֵין לֹו שׁוֹם מְנִיעָה.

וּבַפָּרֵט ה'מְנִיעוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת', כְּגוֹן: מַחֲמַת
'מְמוּן', אוֹ שֶׁמוֹנֵעַ אוֹתוֹ 'אֲשֵׁתוֹ',
ו'בְּנָיו', ו'חֹתָנּוֹ', אוֹ 'אָבִיו וְאִמּוֹ' וְכוּ', וְכִיּוֹצֵא
- הֵם כָּלֵם בְּטָלִים וּמְבַטְלִים, לְמִי שֶׁלְּבוֹ חֲזָק
וְאִמִּיץ לְהַשִּׁם-יְתִבְרֵךְ.

וְגַם אֲפֵלוֹ גְבוּרָה שֶׁל הַגְּבוּרִים - הוּא רַק
מַחֲזָק וְאִמִּץ הַלֵּב, שֵׁיט לֹו 'לֵב חֲזָק'
בְּיוֹתֵר לְרוּץ בְּקִשְׁרֵי הַמְּלַחֲמָה, כְּמוֹבָא
בַּסְּפָרִים.

ח.

(ח"ב מח)

וְמָה עָשָׂה הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב זַע"ל, עַל הַיָּם, כְּשֶׁהִסִּיתוּ הַבַּעַל דָּבָר וְכוּ'!

וּמָזָה תִּבִּין: עַד הֵיכָן אַתָּה צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק וּלְבַלֵּי לֵיֵאשׁ עֲצָמָךְ חֲסִד־שְׁלוֹם, אִם יִהְיֶה מָה שִׁיְהִיָּה.

[שִׁיחַ־שְׂרָפֵי־קֹדֶשׁ הַחֲדָשׁ ח"ו תַּקְלוּ: מְסַפֵּר: שֶׁהָיָה זֶה גִּסְיוֹן שֶׁל שְׂמֹד, שֶׁעָמַד הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב בְּגִסְיוֹן הַקְּשָׁה, שֶׁהָיָה בְּבַחֲנֵת הַנֶּאֱמָר אֲצֵל דָּוִד (שְׁמוּאֵל־א כו, יט): "כִּי גִרְשׁוֹנֵי הַיָּם מֵהִסְתַּפַּח בְּנַחֲלַת ה' לֵאמֹר לֹךְ עַבְד אֱלֹהִים אַחֲרַיִם" וְחִמָּא לְצַלָּה, וְאַף־עַל־פִּיכֶן לֹא נִפְל בְּרוּחוֹ לְהִתְיַאֵשׁ חֲסִד־שְׁלוֹם].

ט.

(ח"ב סב)

אֲפֹלוּ כְּשֶׁאִין עוֹבְדִין 'עֲבוּדָה־זָרָה' - יֵשׁ 'פָּגַם עֲבוּדָה־זָרָה'. כִּי 'קִלְקוּל־הָאֱמוּנָה', הֵיא גַם־כֶּן בְּחִינַת 'עֲבוּדָה־זָרָה', וְכִמּוֹ שְׁמוּבָא (בְּשֵׁם הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב - 'צוּאֲת־הַרִיב'שׁ; 'דְּגַל־מַחְנֵה־אֲפָרַיִם' וּמְאוּר־עֵינַיִם' בְּכַמְּה מְקוֹמוֹת), עַל פְּסוּק (דְּבָרִים יא, טז): "וּסְרַתֶּם וְעַבַדְתֶּם אֱלֹקִים אֲחֵרִים" - "שִׁתְּכֶף כְּשִׁפְרִים מֵהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ הוּא בְּחִינַת עֲבוּדָה־זָרָה"!

י.

(ח"ב ק)

סָפְרוּ לִי שְׂאֵמֶר: "שְׂמַקְטָן וְעַד גְּדוּל אֵי אֶפְשָׁר לְהִיזֵת אִישׁ כְּשֶׁר בְּאַמַּת, כִּי־אִם עַל־יַדֵּי 'הַתְּבוּדוֹת'!"

וְהָיָה מְזַכִּיר כְּמָה וְכַמָּה צַדִּיקִים מְפָרְסְמִים אַמְתִּיִּים, וְאָמַר: "שְׂכַלֶּם לֹא בָאוּ לְמִדְרַגָּתָם, כִּי־אִם עַל־יַדֵּי 'הַתְּבוּדוֹת'!"

וְגַם תָּפַס אִישׁ אֶחָד פְּשׁוּט מִנְּכַדֵּי הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב זְכוּר־נֹוֹל־לְבָרְכָהּ, וְאָמַר: "גַּם זֶה

מְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ בְּכָל פַּעַם לְפָנַי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּבִכְיָה גְּדוּלָּה!"

וְאָמַר: "שְׂזַרַע הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב רְגִילִים בְּזָה בְּיוֹתֵר, כִּי הֵם מְזַרַע דָּוִד הַמְּלֶכֶךְ עַל־יִוֵּה־הַשְּׁלוֹם!" - וְכָל עֶסְקוֹ שֶׁל דָּוִד הָיָה עֲנִיָּן זֶה, שֶׁהָיָה מְשַׁבֵּר לְבוֹ מְאֹד לְפָנַי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, שֶׁזָּהוּ עֶקֶר 'סִפְרֵ תַּהֲלִים' שִׁיֶּסֶד, כְּמִבְּאֵר בְּמְקוֹם־אֲחֵר.

יא.

(ח"ב קט)

סִפְר עַמִּי מַעֲנִין 'קָבַר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב' זְצוּק"ל, שְׁטוֹב מְאֹד לְהִיזֵת שֵׁם עַל קַבְרוֹ.

וְאָמַר: כִּי "צַדִּיקִים יִירְשׁוּ אֶרֶץ" (תַּהֲלִים לז, כט) - הֵינִי: שֶׁהַצַּדִּיקִים־אֲמִתִּיִּים יוֹרְשִׁים אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, שְׁזוֹכִין שְׂמִקוֹם גְּנִיזָתָם הוּא קְדוּשׁ ב'קְדֻשַׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל' מְמַשׁ. וְ'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל', הוּא תַּקוּן גְּדוּל ל'פָּגַם־הַבְּרִית'.

[לְקוּטֵי־הַלְכוּת חֲלַב־זָדִם ג, ז; קִרְחָה וְכַתְּבַת־קַעֲמַע ג, ד: מְקוֹם הַקָּבֵר שֶׁל הַצַּדִּיק־הָאֱמֵת, הוּא בְּחִינַת 'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל', בְּבַחֲנֵת (תַּהֲלִים לז, כט): "צַדִּיקִים יִירְשׁוּ אֶרֶץ" - שֶׁהַצַּדִּיקִים זוֹכִין לִירֵשׁ אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל בְּמְקוֹם קְבוּרָתָם, וְכִמּוֹ שְׂמַסְפְּרִין הָעוֹלָם בְּשֵׁם הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב ז"ל, שְׂאֵמֶר: "שִׁפְעַל אֲצֵל הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, "שְׂמִקוֹם קְבוּרָתוֹ יִהְיֶה בְּחִינַת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל".]

יב.

(שְׁבַח־הַר"ן ח"א יט)

הָיָה רְגִיל מְאֹד בְּיָמַי קְטָנוּתוֹ וּבְיָמַי יְלָדוּתוֹ, לְרוּץ בְּכָל־פַּעַם עַל 'קָבֵר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב' זְצוּק"ל, לְבַקֵּשׁ מֵאֲתוֹ: "שִׁיעֲזָרוּ לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ"!

וְהָיָה רְגִיל לִילָךְ לְשֵׁם בְּלִילָה. וּבְזָמַן הַחֲרָף בָּעֵת שֶׁהָיָה הַקְּרִירוֹת גְּדוּל מְאֹד, הָיָה

הולך לשם בלילה, ומשם תזר והלך אל המקנה וכו'.

ובחר לו לילך בהמקנה שחוץ למרחץ, בעת הקרירות גדול, וכבר היה קר לו מאד מחמת שבא מהקבר הנ"ל, כי היה דרך רחוק בין ביתו להבית-עלמין, וכן מהבית-עלמין למקנה. מלבד השהיות שנשתקה הרבה על הקבר וכו'.

יג.

(שבחי-הר"ן ח"א כ)

ובעת שהיה יושב בבית חותנו, בשהיה חפץ לדבר עם הבעל-שם-טוב ז"ל, דהינו לילך על קברו ולבקש מאתו איזה דבר בקשה - היה רגיל לנסע לקהלת סמילא שהיה סמוך לבית חותנו, והלך על קבר הצדיק המפורסם מזרנו הרב ישעיה מיאנוב ז"ל (תלמיד הבעל-שם-טוב), שהוא מנח שם.

ועשה את הצדיק הנ"ל לשליח: "שילך ויודיע להבעל-שם-טוב ז"ל את בקשתו!"

יד.

(שבחי-הר"ן ח"א כה)

אמר: שאפלו לא היה מזרע האלקי הבעל-שם-טוב זצוק"ל, רק אפלו אם היה ממשפחה הירודה שב ישראל - היה זוכה גם-כן למה שזכה, על-ידי עצם עבודתו ויגיעתו שיגע וטרח מאד מאד בעבודתו יתברך.

טו.

(שבחי-הר"ן ח"ב ד)

קצת אמרו: "שנסע לקאמיניץ, כדי למצא שם את הכתבים של הבעל-שם-טוב שפגרים באבן [בדרך מופת]"! -

ואמרים קצת: "שהם טמונים שם בקאמיניץ!"

והוא ז"ל התלוצץ מזה ואמר: "שלא נסע בכל בשביל-זה, פי אינו צריך להם בכל. ואלו היה רוצה אותן הכתבים, היו מביאים אותם לביתו!"

טז.

(שבחי-הר"ן ח"ב יא)

מיד אמר לו [רבנו ז"ל להפרסור] האמת: "ששמו רבי נחמן, והוא נכד להבעל-שם-טוב ז"ל, ולרבי נחמן מהרידענקא ז"ל!"

מיד נסוג אחר הפרסור והלך מאתו. וליום המחרת בא הפרסור בהכנעה אליו, ואמר לרבנו ז"ל בלשון אהבה וחבה: "רבי, השם עמכם. תדעו שכל הטובות תקבלו מאתי, ושכרכם יהיה כפול על זה שגליתם לי האמת וכו'. פי אני מוכן ומזמן לשרת אתכם!"

יז.

(שבחי-הר"ן ח"ב יב)

הרב אברהם קאליסקר ז"ל קבלו [את רבנו ז"ל] בכבוד גדול מאד מאד ובאהבה יתרה ובחבה גדולה מאד מאד וכו'. ושמועו שאמר: "איה אנו מתבישים בפני זרע הבעל-שם-טוב ז"ל!"

יח.

(שבחי-הר"ן ח"ב כא - באמצע הנסיעה בתורתם מ'ארץ-ישראל, שהיו שם בספנה גדולה מאד)

ואמר לו (רבנו ז"ל להאיש שהיה אתו על הספינה): עצתי אמונה, מחמת אין בררה מחמת גדל הספנה שאנחנו עכשו בספנה נוראה ועצומה כזו, השם-יתברך

יודע: שכל ימי חיי עדין לא הייתי משתמש מעולם בזכות-אבות, רק מחמת ההכרח מכרה אני לבקש מהשם-יתברך שיעשה זאת למען זכות זקני רבי ישראל בעל-שם-טוב ז"ל, וזכות זקנתי אדל, וזכות זקני רבי נחמן מהרידענקא.

יט.

(שבחי-ה'ר"ן ח"ב כג - באמצע הנסיעה בחזרתם מ'ארץ-ישראל')

עד שבא אל החכם-הכולל וכו', ושאל אותו (מהאיש שהיה עם רבנו ז"ל, על רבנו ז"ל): "מי הוא השני"? - ואמר לו: "שמעתם מהבעל-שם-טוב"? - והשיב: "הן" וכו'!

ואמר לו: "שהוא נכדו, וגם הוא נכד לרבי נחמן הרידנקער, ובעצמו הוא חכם באשר תראו בעיניכם!"

והיה לזה החכם שמחה בפולה, פי אמר: "אפלו לפדות אנשים פשוטים הוא מצוה רבה, ובפרט שהזמין לו השם, לפדות אדם גדול כזה, ומיחס מזע קדושים פאלה".

נ.

(שיחות-ה'ר"ן ט)

בשם הבעל-שם-טוב ז"ל: שלא יתן לחברו 'ספין' במתנה.

נא.

(שיחות-ה'ר"ן לו; חיי-מוהר"ן תנד)

אמר: עוד יהיה זמן: שמי שיהיה איש בשר פשוט, יהיה 'חדוש גדול', כמו הבעל-שם-טוב ז"ל.

[בוכבי-אור, שיחות-וספורים ח"א ו: פאשר יצא אז מפי רבנו ז"ל בזה הלשון: "עוד יהיה זמן, שמי שיהיה איש כשר פשוט, אז ער וועט זיך וואשן צום עקן [שיטל דיו קדם האכל], יהיה חדוש גדול כמו הבעל-שם-טוב"!]

נב.

(שיחות-ה'ר"ן מח)

מספרים בשם הבעל-שם-טוב זצ"ל: שפעם-אחת נפל בדעתו מאד מאד, עד שנדמה לו: "שבודאי לא יהיה לו עולם-הבא חס-ושלום!" - ולא היה לו במה להחיות את-עצמו כלל, ואמר: "אני אוהב את השם-יתברך בלא עולם-הבא".

נג.

(שיחות-ה'ר"ן קלח)

אמר: שהוא בעצמו ז"ל, עקר התעוררותו לעבודת השם-יתברך באמת, היה על-ידי ספורי-מעשיות מצדיקים.

וספר: שבבית אביו ואמו הצדיקים ז"ל, היו שכיחים שם כל הצדיקים - כי כל הצדיקים היו מצויים בקהלת מעז'בוז' מחמת שהוא מקום הבעל-שם-טוב ז"ל.

ורבם בכלם התאכסנו בבית אביו ז"ל, ושמע הרבה מעשיות מצדיקים, ועל-ידי-זה היה עקר התעוררותו להשם-יתברך, עד שזכה למה שזכה.

נד.

(שיחות-ה'ר"ן קמז)

אמר: שהבעל-שם-טוב ז"ל, היה יודע מעשה שהיה בה השם של מ"ב.

נה.

(שיחות-ה'ר"ן קסו)

אמר: העולם סוברים שמחמת שאני נכד הבעל-שם-טוב ז"ל, מחמת זה זכיתי למדרגתי. לא כן הוא, רק עם דבר אחד הצלחתי. ועל-ידי זה זכיתי לעלות למה שזכיתי. (מיט איין זאך איז מיר געראטן).

[חיי-מוהר"ן רצ, בהשמטות: ולא נתפרש שם מהו הדבר. ושמעתי שאמר: כי איתא בדרשי המקבלים: "אשר אדם הראשון בעת שאכל מעץ הדעת, טעמו כל הנשמות מעץ הדעת!" - אבל נשמתו הקדושה זכתה, שלא טעמה כלל מעץ הדעת!].

[ועין שבחי-הר"ן ח"א כו: "שהקפיד מאד על אלו שסוברים 'שעקר מעלת הצדיק והשגתו שזוכה, הוא מצד הנשמה לבד מחמת שיש לו נשמה גבה מאד. ואמר: שלא כן הדבר! רק העקר תלוי במעשים טובים ויגיעות ועבודות". ועין עוד בזה בלקוטי-הלכות, ברכת-השחר ג, ו].

כו.

(שיחות-הר"ן קצג)

מספרין מהבעל-שם-טוב ז"ל, שאמר לענין מה שמקבל מעות מרשעים: שהמעות בשבא לידו, אזי הוא מתחלק. ומעות שקבל מאנשים-הגונים, אלו המעות יוצאים על הוצאות 'הכנסת-אורחים צדיקים' שבאים אצלו. וכיוצא בשאר המעות.

ומעות שבא ממי שאינו-הגון - זה המעות יוצא על הוצאות הסוסים שלו והערל העבד שלו.

דהינו: שממילא מתחלק המעות אצלו כך - אף-על-פי שבאמת היה כל המעות מערב אצלו. אך ממילא היה נעשה כך אצל הבעל-שם-טוב ז"ל.

כז.

(שיחות-הר"ן רמ)

שמעתי מר"א מטעפליק, שאמר לו לענין מה שרצון רבנו ז"ל לא היה שיהיה מלמד פנ"ל. והוא הוכיח לו: "שטוב יותר להיות מלמד!" וספר לו בשם הבעל-שם-טוב ז"ל, שמספרים בשמו: "שטוב להיות מלמד".

ענה ואמר רבנו ז"ל: איני יודע אם הבעל-שם-טוב ז"ל אמר כך. ואפלו אם אמר כך, כל 'צדיק-הדור' יש לו כח לעשות גדרים ולהנהיג את העולם כפי אותן הדורות. ואני אומר עתה: "שטוב לעבודת הבורא-יתברך, שלא להיות מלמד!"

כח.

(שיחות-הר"ן רסה)

הזהיר מאד: "לבלי לאכל בצלים חיים כלל, אפלו עם שמן או שומן, ואפלו על-ידי תערובות, כגון על-ידי ביצים וכיוצא, ואפלו בשבת!"

והלעיג על האומרים: שבשבת מצוה לאכל דבר המזיק, שהם בצלים חיים. ואמר: שהם מזיקים מאד לכמה דברים וכו'.

רק 'מבשלים' מתר לאכל. ובתחלה שאכלנו אותו על-זה מחמת ששמענו בשם הבעל-שם-טוב זה, שהזהיר מאד: "לבלי לאכל בצלים חיים!" - ואמר: "שבודאי פן הוא!"

כט.

(חיי-מוהר"ן ג)

באותו העת שאמר תורה זו; ט; וקי"ב, ספר: שהיה אצלו הבעל-שם-טוב ז"ל, ואמר לו: "כשפוגמין בארץ-ישראל נופלין בגלות", וסימן (בראשית מט, כד): 'משם רועה אבן ישראל!"

ושאל אותנו: לומר לו 'פרוש' על אותו המראה, ולא ידענו להשיבו דבר.

אחר-כך הראיתי לו התורה (קי"ב): "צהר תעשה לתבה" שפתבתי, וראה והסתכל בה - ענה ואמר: "ומתלמידי יותר

מבבלם" (תענית ז. מכות י.) - בלומר: שעתה הבין על-ידי, פרוש על ה'מראה' הנ"ל של הבעל-שם-טוב ז"ל. (ענין בפנים כל הענין).

ואחר-כך גמר התורה "משפטים" הנ"ל, ושם מדבר מ'אמונה' ומ'ארץ-ישראל': "שכשפוגמין ב'ארץ-ישראל', ב'אמונה', יורדין לגלות מצרים!" - ושאלתי אותו: "אם זה שיך ל'מראה' הנ"ל? - השיב: "שענין ה'מראה', כבר גמר מקדם להשיג הענין בשלמות!"

ל

(חיי-מוהר"ן נב)

קדם שאמר התורה בלקוטי-תנינא בסימן ל"ב: "יש צדיקים גנוזים", ספר מעשה מקדם:

שהבעל-שם-טוב ז"ל היה בקהלת-קדש בראד, ונתאכסן אצל גביר אחד, והיו מסבין שם על השלחן אנשים רבים מכבדים לכבודו פנהוג.

והיה יושב שם למטה אצל השלחן בעל-ידושן' אחד, והיה אוכל הרבה, והסתכלו עליו שאוכל הרבה מאד, והתחילו לתן לו ולהושיט לו אכילה הרבה בשביל 'ליצנות'.

וה'דרושן' עשה את שלו, ואכל הרבה כל מה שהושיטו לו, כגון 'דגים' שהיו אוכלים שני אנשים חתיכה אחת, אכל בעצמו שתי חתיכות. וכן 'רטב' היה אוכל בעצמו קערה מלאה. וכן בשאר המאכלים. והם הושיטו לו בכל-פעם בשביל 'ליצנות' וכו'.

ואחר-כך התחילו להפציר אותו: "שיאמר

לפניהם תורה". וכוונתם הייתה גם-כן בשביל 'ליצנות': שיאמר 'תורה' על השלחן שהבעל-שם-טוב ז"ל מסב שם בראש.

והוא נהג בתמימותו, והתחיל לומר לפניהם תורה. והתחילו לשחק ממנו בתוך פסת ידיהם, והיה בעיניהם לחוכא ואטלולא [לשחוק וליצנות]. והבין הדרשן שהם מתלוצצים ממנו בשביל שאוכל הרבה.

ענה הדרשן ואמר: "וכי אם אין יכולים לומר תורה, אסור לאכל חתיכת דג"!

ואחר-כך הסתכל הבעל-שם-טוב, וראה כל הענין והקפיד וכעס עליהם, ושמע 'תורתו' של הדרשן' והוטב בעיניו מאד.

ואמר הבעל-שם-טוב: "שזה הדרשן אומר תורה מפני אליהו ז"ל!"

כל-זה ספר רבנו ז"ל. ואחר-כך אמר: "שדבר זה הוטב בעיניו מאד מה שאמר הדרשן: וכי אם אינם יכולים לומר תורה, אסור לאכל חתיכת דג"!

ואחר-כך אמר רבנו ז"ל התורה הנ"ל, לענין הצדיקים הגנוזים שיודעים תורה נפלאה והם גנוזים מן העולם, כמו הדרשן שהיה יודע תורה נפלאה, אך היה 'צדיק-גנוז', והעולם התלוצצו ממנו.

לא

(חיי-מוהר"ן נב)

קדם שאמר התורה "אנכי" (ח"א ד) ספר מעשה זו: איש אחד מאנשי הבעל-שם-טוב ז"ל היה חולה ונחלש מאד.

וְשָׁלַח אִישׁ אֶחָד לְהַבְעֵל-שֵׁם-טוֹב ז"ל:
 "שִׁיבְקֵשׁ אוֹתוֹ שְׁיַסֵּעַ אֵלָיו!" -
 הֵינּוּ: שֶׁהַבְעֵל-שֵׁם-טוֹב ז"ל יִסַּע לְהַחֲלוֹתָהּ
 הַנֶּ"ל, כִּי הָיָה מֵהָאֲנָשִׁים חֲשׁוּבִים שָׁלוּ. וְכֵן
 הָוָה, וְנִסַּע אֵלָיו הַבְעֵל-שֵׁם-טוֹב ז"ל.

בְּדַרְךְ שָׁאֵל הָאִישׁ הַשְּׁלִיחַ הַנֶּ"ל לְהַבְעֵל-
 שֵׁם-טוֹב ז"ל: אֵיךְ שִׁשְׁמַעְתִּי מִכֶּם:
 "שֶׁכְּשֶׁאָדָם חוֹלָה, עוֹשֶׂה 'תְּשׁוּבָה-שְׁלֵמָה',
 בּוֹדְאֵי לֹא יָמוּת קִדָּם זְמַנּוֹ (יְכוֹל לְהִתְרַפְּאוֹת
 מִחֲלָיו!) - וְזֶה הָאִישׁ הַחוֹלָה גַּם-כֵּן עָשָׂה
 'תְּשׁוּבָה', כַּמְדַּמָּה שֶׁעָשָׂה 'תְּשׁוּבָה-שְׁלֵמָה'
 בְּאֵמֶת, וְהוּא 'אִישׁ כָּשֵׁר' בְּאֵמֶת, וְעַדִּין לֹא בָּא
 בְּיָמָיו כָּל-כֶּהָ, וּמִפְּנֵי מָה לֹא יִתְרַפֵּא מִחֲלָיו?!

הַשִּׁיב הַבְעֵל-שֵׁם-טוֹב ז"ל: אֵמֶת כֶּהָ
 אֲמַרְתִּי, וּבּוֹדְאֵי בֶן הוּא, וְזֶה הָאִישׁ
 הַחוֹלָה הַנֶּ"ל, גַּם-כֵּן עָשָׂה 'תְּשׁוּבָה-שְׁלֵמָה'
 בְּאֵמֶת עַל כָּל חֲטָאָיו וּפְשָׁעָיו וְכוּ'. וְזֶה שֶׁלֹּא
 נִתְרַפֵּא עַדִּין, הוּא מִחֲמַת שֶׁלֹּא הִתְוֹדָה
 חֲטָאָיו לְפָנָי צְדִיק-אֱמֶתִי.

וְזֶה שֶׁאֲנִי נוֹסַע אֵלָיו - בְּכַדִּי שִׁיתְוֹדָה.
 וּבְאֵם שִׁיתְוֹדָה לְפָנָי, תִּכְבֵּה יִתְרַפֵּא! -
 וּבְאֵם שֶׁלֹּא יִרְצֶה לְהִתְוֹדוֹת לְפָנָי תִּכְבֵּה, יִכְבַּד
 עָלָיו חֲלָיו, וְיִתְחִיל לְצַעֵק 'אוֹי וְאֲבוֹי' עַל כָּל
 אֲבָרָיו וְיָדָיו וְרַגְלָיו, וְיָמוּת - כִּי בְּאֵמֶת אֵין
 עָלָיו שׁוּם חֲטָא, כִּי עָשָׂה 'תְּשׁוּבָה-שְׁלֵמָה',
 וְאַחֵר הַסְתַּלְקוֹתָיו לֹא יִהְיֶה לְהַקְלִפוֹת
 וְהַחֲצוּנִים שׁוּם אַחֲזָה בּוֹ, כִּי כִּבֵּר תִּקַּן כָּל
 מָה שֶׁפָּגַם!

וּבְאֵם שִׁיתְוֹדָה לְפָנָי, אֲזִי תִכְבֵּה יִתְרַפֵּא! -
 וּבְאֵם שֶׁלֹּא יִתְוֹדָה, אֲזִי יֵשׁ עוֹד כַּחַ
 לְהַחֲצוּנִים, שֶׁיִּנְקְמוּ בּוֹ בְּעוֹלָם-הַזֶּה בְּכָל
 גּוֹפוֹ וְאֲבָרָיו, עַד שִׁיָּמוּת!

וְכֵן הָוָה: שֶׁבָּא אֵלָיו הַבְעֵל-שֵׁם-טוֹב ז"ל,
 וְאָמַר לְהַחֲלוֹתָהּ בְּזֶה הַלְשׁוֹן: "אָמַר מָה

שֶׁאֲתָה יוֹדַע, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹדַע, וְאֲנִי
 יוֹדַע גַּם-כֵּן! - הֵינּוּ: שִׁיתְוֹדָה לְפָנָיו כָּל
 הַחֲטָאִים! - וְאָמַר לוֹ כֶּהָ שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים, וְלֹא
 רָצָה לִזְמַר.

וְתִכְבֵּה הַתְחִיל לְצַעֵק 'אוֹי וְאֲבוֹי' עַל גְּדֹל
 כְּאֵב כָּל אֲבָרָיו. וְצַעֵק בְּתַמְרוּרִים
 בְּפִרוּטְרוּט עַל כְּאֵב כָּל אֲבָר וְאֲבָר מְאֲבָרָיו -
 כִּי הַתְחִילוּ לְהַשְׁבֵּר שְׁקוֹרִין "בְּרַעְכֵן", כָּל
 עֲצָמוֹתָיו שֶׁל כָּל אֲבָר וְאֲבָר. וְצַעֵק כֶּהָ מִתּוֹךְ
 חֲלָיו אֵיזָה זְמַן, עַד שֶׁמֵּת - כְּמוֹ שֶׁאָמַר
 הַבְעֵל-שֵׁם-טוֹב ז"ל.

וְהַמְעִין בְּמֵאֵמַר "אֲנִכִּי" הַנֶּ"ל - יָבִין הֵיטֵב
 עַנְיָן זֶה הַסְּפֹר.

לב.

(חיי-מוהר"ן עח)

הַתּוֹרָה "אַתֶּם נֹצְבִים" (ח"א מד), אָמַר
 בְּשַׁבַּת שְׁקָדָם רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה שְׁנַת
 תַּקס"ג, בְּשַׁבַּת הָרֵאשׁוֹן שְׁנַת-קַרְבְּתֵי אֵלָיו,
 מַעֲנִין 'מְחִיאַת-כַּפִּים' בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה.

וְאִזּוּ הָיָה סְמוּךְ לְכַנִּיסְתּוֹ לְפָנָי בְּרִסְלָב, וְדַבֵּר
 הַרְבֵּה מַעֲנִין מְחִיאַת-כַּפִּים בַּתְּפִלָּה.

וְסִפֵּר לִי: שֶׁבַת-חֲלַלַת כְּנִיסְתּוֹ לְפָנָי, עָמַד
 פְּעַם אַחַת עַל פֶּתַח בֵּית-הַמְּדֻרָשׁ
 שְׁבָבִיתוֹ, וְהוֹכִיחַ אֶת הָעוֹלָם עַל אוֹדוֹת
 הַתְּפִלָּה: "שֶׁאֵינֶם מִתְּפַלְּלִים כְּרֵאשִׁי!"

וְעָנָה וְאָמַר: "שֶׁאֵין שׁוֹמְעִין מִשׁוּם אֶחָד
 מִהַמְּתַפַּלְּלִין, שׁוּם 'הַמְּחִיאַת-כַּפֵּי'!"

וּמִזָּה הִבְנִנוּ מִיָּד: "שֶׁהוּא רוֹצֵה לְהַחֲזִיר
 הָעֵטָרָה לְיוֹשְׁנָה, שִׁיחֲזִרוּ לְהַתְּעוֹרֵר
 לְהַתְּפַלֵּל בְּכּוֹנֵה וּבְחִיּוֹת וְהַתְּלַהֲבוֹת וּבְכַח
 גְּדוֹל, כְּמוֹ הַחֲסִידִים הָרֵאשׁוֹנִים שֶׁהָיוּ בִּימֵי
 הַבְעֵל-שֵׁם-טוֹב ז"ל, וְתִלְמִידָיו הַקְדוּשִׁים,
 שֶׁהָיוּ בְּדוֹרוֹת שֶׁלְּפָנֵינוּ!

כי בתחלת ימי רבנו ז"ל, כבר התחילו החסידים להתקרב וכו', והוא ז"ל יגע וטרח הרבה לתקן פליצה, להחזיר העטרה ליושנה וכו'.

[טובות זכרונות יא: כשבאו אדמו"ר ומוהרנ"ת לבית הכנסת דשם, פי היו שניהם חדשים מקרוב באו להתפלל, ותקף על הפתח בית הכנסת עמד רבנו ז"ל על האסקפה, ואמר למוהרנ"ת ז"ל בזה הלשון: "עפעס הערט מען גארנישט קיין שום פליעסקן, און קיין קולות! [מדוע אין שומעים שום התלבויות, וקולות] מהתפלה דשם, ונגכנסו והתפללו.

ואחר כך כשהלכו לחזרה - אמר רבנו ז"ל: "מיר האלטן פון דעם! - נישט ווי די וועלט! זיי זאגן מ'דארף שטיין דאווענען שטייל! [אנו אוחזים מזה, לא כמו העולם שאומרים שצריכים לעמד להתפלל בשקט, כמו שעומדין לפני איהו מלך].

מיר זאגן אזוי ווי דעם בעל-שם טוב וועג, אז מיט קולות שרייען, אין פליעסקן ביים דאווענען [אנו אומרים כמו דרך הבעל-שם טוב, לצעק בקולות, ולהתלהב בתפלה].

ובזה יכולין אריינשפרינגען אין גרענד אריין מיט שמחה [לקפץ לתוך הגרענד בשמחה], בחינת (תהלים ק, ב'ג): 'בואו לפניו ברננה, הודו לו ברכו שמו, בקולות!' - ועל-ידי זה נאמרה התורה מ"ד בחלק א'.

לג.

(חיי-מוהר"ן צא)

כסלו תק"ע פה ברסלב. הלום: הייתי יושב בביתי וכו': בא זקן אחד וכו' והתחיל לדבר עמי וכו': "האתה תעשה פזאת? ואיך אין אתה מתבייש בפני אבותיה, נגד זקנה רבי נחמן ונגד זקנה הבעל-שם טוב ז"ל? ואיך אין אתה מתבייש מתורת משה ומאבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב וכו'. מה אתה סבור שתשב פאן? וכו'.

ובא על דעתי המעשה הידועה של הבעל-שם טוב ז"ל (בשיחות-הר"ן מה, המובא לעיל), שהסית אותו הבעל-דבר, ואז

היה סבור גם-כן שאין לו עולם-הבא. ואמר: "אני אוהב את השם-יתברך בלי עולם-הבא!"

והשלכתי את ראשי לאחורי במרירות גדול מאד. וכאשר השלכתי את ראשי כן, באו אלי ונתקבצו אלי כל הנזכרים למעלה, שאמר לי הזקן להתבייש מהם, הינו: זקני והאבות וכו', ואמרו לי הפסוק (ישעיה ד, ב): "ופרי הארץ לגאון ולתפארת".

ואמרו לי: "אדרבא, נהיה מתפארינן בכם!" - והביאו לי כל האנשים שלי ובני (פי גם בני נפרדו ממני בתחלה בעת הנ"ל), ודברו על לבי דברים כאלו, ההפוך מהנ"ל.

לד.

(חיי-מוהר"ן צב)

פעם-אחד היה יושב על השלחן אצל חמיו, בשעת הסעודה-שלישית של שבת. וישב בזויות, והיה חשף בבית. והוא היה דרכו תמיד לעשות את שלו כדרכו.

והתחיל לבקש: "שיראה לו השם-יתברך את האבות, אברהם יצחק ויעקב!" - והבטיח להשם-יתברך: "כשתראה לי זאת, אשליך גם זאת התאוה" (של אכילה!) - ועשה בזה מה שעשה, ונגכנס בזה מאד ויישן.

ובא זקנו הבעל-שם טוב ז"ל אליו בחלום, ואמר לו הפסוק (דברים יא, טו): "ונתתי עשב בשדה לבהמתך". והקיץ! - ונפלא בעיניו: "מה שיכות יש לזה הפסוק למה שבקש"?

לז.

(חיי-מוהר"ן קיז)

בשנת תקס"ה עשה נשואין לבתו מרים ז"ל וכו'. ובשבת "פארשפיל" שלפני החתנה היה מרקד כל היום כלו וכו'. והיו מזמרים אז נגון נאה והתעוררות של יראה, והוא רקד על-ידי זה הנגון - כי בן היה דרבו על-פירב, לרקד על-ידי נגון של התעוררות ויראה. והנגון ידוע אצלנו.

ואמר אז: "שהנגון הזה הוא נגון קריאה וברוה, שקורין אותם על-ידי נגון זה, שיתקבצו כלם על החתנה!" - הינו: שקורין כל הנשמות המתים, הצדיקים הקדושים של משפחתו, שהם הבעל-שם טוב ז"ל, וזקנו רבי נחמן ז"ל, ואמו הצדקת ז"ל, שכלם יבואו על החתנה, במבאר בזהר-הקדוש (פנחס ריט): "שבשעת החתנה מתקבצים כלם".

לח.

(חיי-מוהר"ן קכא)

בשנת תקס"ה, בין פסח לעצרת, נסע לשאריוגראד ושהה שם שני שבועות. וגם נסיעה זו היתה פליאה גדולה מאד. ואמר לאחד שלוחו אותו: "העולם מתגעגעים מתי יהיה בהבעל-שם-טוב ז"ל, שאלו היה הבעל-שם-טוב ז"ל, היה גם-כן מחפש יותר!"

לט.

(חיי-מוהר"ן קכט)

קדם שנסע לארץ-ישראל, נסע לקאמיניץ וכו', עד שבאו למעז'בוז'. ועדין לא ידעו להיכן נוסעים.

ובבואו למעז'בוז' לבית אביו ואמו הצדיקים ז"ל, ושמוחו על ביאתו

ובא בדעתו, שאיתא בתקונים (סב): "עש"ב הוא אותיות עין בית שין, עין"ת היא בפת עין, שין"ת תלת אבהן".

וזהו: אם תרצה לראות אבהן - אי-אפשר לה, כי-אם: "בשדך לבהמתך" (דברים יא, טו), צריך אתה לשדד הבהמיות, תאות-אכילה! (עין לקוטי-מוהר"ן ח"א מז בסופו; וח"א לט) - והשליך גם זאת התאוה. וצוה לחזר גם זאת המעשה.

ומה שאמר הבעל-שם-טוב לאדמו"ר זצוק"ל: "כי בלתי אפשר לראות את האבות, עד שישדד וישבר תאות-אכילה" - עין בלקוטי-מוהר"ן במאמר "שאלו את רבי יוסי בן קיסמא" (ח"א נ"ז): "שעל-ידי אכילה בקדשה, מתנוצצים בהאדם אורי-האבות".

לה.

(חיי-מוהר"ן קח)

אה-על-פי שהיה עדין בימי נעוריו ממשי, בערך שמונה-עשרה שנים - אה-על-פי-כן נשאו לו פנים קצת אנשים, מחמת שהיה נכד הבעל-שם-טוב ז"ל, וגם ראו והבינו בו בעצמו שהוא כלי יקר מפז ומפנינים. והמשכילים הבינו גם אז: שפאשר יתגדל, יהיה חדוש בעולם.

לו.

(חיי-מוהר"ן קיד)

בשנת תק"ס בראש חדש אלול, עשה נשואין לבתו אדיל, בחמעלניק, ועל החתנה היתה אמו הצדקת מרת פיגא ז"ל, וראתה בעת החפה את הבעל-שם טוב ז"ל, כי היא היתה צדקת בעלת רוח-הקדש, וכל הצדיקים היו מחזיקים אותה לבעלת רוח-הקדש ולבעלת השגה גדולה וכו'.

מאד, ענתה אמו ז"ל ואמרה לו: "בני מתי תלך לזקנה הבעל-שם-טוב ז"ל, הינו על קברו הקדוש"!
 קברו הקדוש"!

השיב רבנו ז"ל: "אם זקני רוצה לראות עמי, יבוא לכאן"!

אחר-כך בלילה ששב לישן, ובבקר עמדה אמו ובאתה אליו, ואמרה לו: "הלא זקנה כבר היה אצלך, ומתי תלך אליו, הינו על קברו"!
 קברו, בחזירתי אם-ירצה-השם, אהיה על קברו"!

השיב רבנו ז"ל: "עכשו לא אהיה על קברו, בחזירתי אם-ירצה-השם, אהיה על קברו"!

מ.

(חיי-מוהר"ן קבט)

באותו הלילה היה אצלי הבעל-שם-טוב ז"ל, ואז הודיע לי: "להיכן לנסע, הינו: לקאמיניץ"!
 ומה שעשה שם, נעלם מעין כל חי.

מא.

(חיי-מוהר"ן קלט-קמ)

אמר: "שהבעל-שם-טוב ז"ל והגאון רבי נפתלי ז"ל לא יכלו לבוא לארץ-ישראל מחמת המניעות שהיו להם"!

והוא ז"ל היה עליו כל המניעות שהיו להם, ועבר על כלם, והקטנות הנ"ל הועיל לו מאד!

ובלא זה, לא היה יכול לבוא לשם - פי קדם שבאים לגדלות, צריכין לפל בתחלה לקטנות. וארץ-ישראל הוא גדלות-גדלות, על-פן צריכין לפל בתחלה בקטנות-דקטנות.

ועל-כן לא היה יכול הבעל-שם-טוב ז"ל לבוא לארץ-ישראל - פי לא היה יכול לירד לתוך 'קטנות' כזה.

והוא ז"ל זכה לבוא לארץ-ישראל - על-ידי גדל הקטנות, שירד לשם בחמתו העצומה לקטנות מפלג, 'קטנות-דקטנות', עד שזכה לבוא לארץ-ישראל שהוא גדלות דגדלות.

ולקוטי-הלכות, ברפת-הפרות ד, ז: כשירצה לכנס לארץ-ישראל, יתגברו החובלים יותר ויותר, וכשאינ בידו לתקנם, אזי הם פוגמים ביותר בקדשת ארץ-ישראל, ועל-פן בודאי אי אפשר שיכנס לארץ-ישראל.

וזהו הטעם: שאנשים קטנים נכנסין לארץ-ישראל בקלות, וגדולי הצדיקים יש להם מניעות עצומות מלבוא לארץ-ישראל, עד שמושה לא זכה לבוא לארץ-ישראל.

וכן סמוך לדורותינו היה הבעל-שם-טוב ז"ל, ורבי ר' נפתלי ז"ל - שלא יכלו לבוא לארץ-ישראל - פי משה רבנו לפי עצם גדלותו, אם היה נכנס לארץ-ישראל, היו צריכים לכנס ולפל כל החובלים לתוך הנעימים להתתקן וכו'. ומחמת שאז עדין לא הגיע הזמן לזה וכו', על-כן היה מן הנמנע שהוא יכנס לארץ עם ישראל, והיה ההכרח שיכניסם 'יהושע' וכו'.

מב.

(חיי-מוהר"ן קנא)

באותו החורף וכו', נולד נכדו רבי ישראל ז"ל בן בתו הצדקת מרת שרה וכו'. אחר-כך ביום השמיני מל את התינוק נכדו פראוי, ואחר הברית-מילה היה בשמחה אותו היום.

ואמר: שיש לו נחת מה ששמע מאנשים וכו' שהזכירו אותו ששמו 'ישראל בן שרה', כמו שם הבעל-שם-טוב ז"ל.

מג.

(חיי-מוהר"ן קסב)

בְּקִיץ תִּקְס"ז שָׁאָז בָּא עָלָיו הַהוֹסֵט בַּעַת חֲזִירְתּוֹ מְנַסִּיעָתוֹ הַגְּדוּלָה לְנֶאֱוֹרִיטֵשׁ וְזֶאֱסֻלָּאב וְכוּ' - תִּכְפֶּה בְּבֹאוֹ לְבֵיתוֹ, הַתְּחִיל לְדַבֵּר מֵעֵינָן הַסְּתַלְקוּתוֹ. וְאָמַר אָז: "שִׂישׁ עָלָיו פְּחָדִים גְּדוֹלִים!"

וְאָמַר: "שֶׁהָיָה צָרִיךְ שִׁיחֵיו אֲצֻלוֹ שְׂשִׁים גְּבוּרִים כְּמוֹ שֶׁהָיָה לְהַבְעֵל-שֵׁם-טוֹב ז"ל! וְכוּ'. וּבּוֹדָאֵי יִגְדְּלוּ וַיְהִיו מְאֻנְשֵׁי שְׂשִׁים גְּבוּרִים, אֲבָל עֲדִין הֵם בְּנֵי-הַנְּעוּרִים וְרַבִּים בַּשָּׁנִים, וְהַמְלַחְמָה כְּבִדָּה וְחֲזָקָה עֲלֵיהֶם מְאֹד, וְאֵין לִי עַל מִי לְהַשְׁעֵן" וְכוּ'!

וּמְקַצֵּתָם שְׂמַעְתִּי: "שְׂאֵפְלוֹ אִם הָיָה לוֹ שְׂשִׁים גְּבוּרִים, לֹא יוֹעִיל לוֹ לְהַתְּרַפְּאוֹת מִחוּלְאֵת שְׂלוֹ!"

מד.

(חיי-מוהר"ן קצ)

בְּדַרְךְ נִסִּיעָתוֹ קִדְּם שְׂנַכְנַס לְאוּמָאן, סְמוּךְ לְעִיר, סִפֵּר מַעֲשֵׂה מִהַבְעֵל-שֵׁם-טוֹב ז"ל: שִׁפְעַם-אַחַת בָּא לְאִיזָה מְקוֹם, וְהָיָה שָׁם בְּמִרְה־שְׁחוּרָה וְעֲצָבוֹת גְּדוֹל מְאֹד, וְהִפִּירוּ בּוֹ שִׂישׁ לוֹ מְרַה־שְׁחוּרָה. אֵךְ מִי יִפְתַּח פִּיו לְשֹׂאֵל אוֹתוֹ עַל זֶה. וְהָיָה כִּף יוֹם וְחֲצִי.

אַחֲר־כֵּךְ בְּעֶרְב־שַׁבָּת אַחַר חֲצוֹת, צָוָה הַבְעֵל-שֵׁם-טוֹב ז"ל: "שִׁיבְקִשׁוּ כָּל הָאוֹרְחִים הַנִּמְצָאִים בְּעִיר, לְהִבְיֵאֵם אֲצֻלוֹ שִׁיאֲכֻלוּ עִמּוֹ בַּשַּׁבָּת!"

וְלֹא הָיָה שָׁם הַרְבֵּה אוֹרְחִים, רַק מְצָאוּ שְׁנֵי אוֹרְחִים הוֹלְכֵי-רֶגֶל, וְהִבְיֵאוּם אֵלָיו. אַחֲר־כֵּךְ שָׁמְעוּ, שִׁטְעַן עִמָּהֶם הַבְעֵל-שֵׁם-טוֹב ז"ל!

וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל וְכוּ': שְׂבָאוֹתוֹ הַמְּקוֹם, הָיוּ שָׁם נְשָׁמוֹת מְשֻׁלָּשׁ מְאוֹת שָׁנִים שֶׁלֹּא הָיָה לָהֶם עֲלֵיהֶם, וּכְשָׁבָא הַבְעֵל-שֵׁם-טוֹב ז"ל לְשָׁם, נִתְקַבְּצוּ כָּלָם אֵלָיו, כִּי הֵם מְצַפִּים תְּמִיד עַל אִישׁ כְּזֶה שִׁיּוּכָל לְתַקְנָם! - וּמִחֲמַת זֶה הָיָה לוֹ עֲצָבוֹת, כִּי הָיָה כְּבִד עָלָיו עֵינָן זֶה מְאֹד.

וְהָעֵינָן הָיָה: כִּי הָיָה בְּלִתי אֲפָשָׁרִי לְתַקְנָם, כִּי-אִם עַל-יַדִּי פְּטִירְתּוֹ, וְזֶה הָיָה קִשָּׁה לוֹ מְאֹד - עַל-כֵּן הָיָה בְּעֲצָבוֹת.

וְהַזְמִין לוֹ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ אֵלּוֹ הַשָּׁנִים הַהוֹלְכִים רִגְלֵי הַנ"ל, וְהֵם הָיוּ צְדִיקִים גְּדוֹלִים מְאֹד, וְקִבְּלוּ עַל עֲצֻמָּן מְחֻצָּה, וּמְחֻצָּה נִשְׁאָר עַל הַבְעֵל-שֵׁם-טוֹב - וְעַל-יַדִּי-זֶה נִצּוֹל הַבְעֵל-שֵׁם-טוֹב ז"ל.

וּבְכַדְמָה: שֶׁלֹּא-לוֹ הַשָּׁנִים הַנ"ל הִגִּיעַ לָהֶם הַזֶּקַע עַל-יַדִּי-זֶה.

מה.

(חיי-מוהר"ן קצא)

בַּיּוֹם שְׁנֵי רֵאשׁוֹן דְּחֹל־הַמוֹעֵד סְבוֹת שְׁנַת תַּקַּע"א, יוֹם אֶחָד לְפָנֵי הַסְּתַלְקוּתוֹ, עָנָה וְאָמַר אֵלָי: "הֵאֲתָה זֹכֵר הַמַּעֲשֵׂה שִׁסְפַרְתִּי לָךְ?!"

אָמַרְתִּי לוֹ: "אִיזָה מַעֲשֵׂה"?! - הִשִּׁיב לִי: "הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל הַבְעֵל-שֵׁם-טוֹב ז"ל, שִׁסְפַרְתִּי לָךְ בַּעַת שְׂנַכְנַסְתִּי לְאוּמָאן!" - הִשְׁבַּתִּי לוֹ: "הֵן!"

עָנָה וְאָמַר: "זֶה זְמַן רַב שֶׁהַסְּתַכְּלוּ עָלַי לְתַפְסְנִי לְכָאן! לֹא אֶלְפִים נְשָׁמוֹת כָּאן, כִּי-אִם רַבּוֹת רַבּוֹת!"

גַּם בְּלִילָה שֶׁלְאַחֲרָיו אָמַר: "שְׂכַמָּה מְשַׁפְּטִים וּבְכַמָּה קְדוּשִׁים וְכוּ' הָיוּ בְּכָאן! מַה לָּכֶם לְדַאֵג מֵאַחַר שֶׁאֲנִי הוֹלֵךְ

העולם מתנהג רק על-פי ההתגלות שגלה
הבעל-שם-טוב ז"ל עד הנה - עד שבאתי
אנכי. ועתה אני מתחיל לגלות חדשות
נפלאות לגמרי וכו'!

מח.

(חיי-מוהר"ן רפ)

יום א' כ"ה ניסן תק"ע היה מדבר עמי
מ'חדושי הבעל-שם-טוב ז"ל שגלה
חדשות בעולם - פי הספור של הבעל-שם-
טוב ז"ל הוא ענין חדש מה שלא נתגלה
מקדם ספור כזה. רק ב'כתבי-הארז"ל'
נמצא גם-כן באיזה מקומות מעין זה וכו'.

מט.

(חיי-מוהר"ן רצ)

המגיד מטיר האוויצע ז"ל ראה פעם-אחת
הרב רבי ברוך זצ"ל [ממעזיבויז],
נעצב מאד, ושאל אותו: "מה זאת"!
והשיב לו: "שזה כמה זמנים שלא ראה
את הבעל-שם-טוב זצוק"ל, וכל
אימת שבא על קברו אינו מוצא אותו,
ואומר שהוא אצל רבי נחמן"!

[ער האט זיך פארקליבן צוא רבי נחמן ז"ל! [הוא בחר עצמו
אצל רבי נחמן].

נ.

(חיי-מוהר"ן שלו)

ספר עם אנשי-שלומנו ואמר: שזה יום
שלישי שעמד על דבר אחד, הינו על
איזה השגה, ולא הייתי יכול להשיגה, עד
שהשתמשתי באיזה עבדא מאחד מאנשי-
שלומנו, ועל-ידי-זה עמדתי על הדבר
והשגתי ההשגה!

וכי יש חדוש שוב על הבעל-שם-טוב
ז"ל, שהשיג השגות פאלו, מאחר

לפניכם! אלו אנשים מאנשינו שמתו מקדם
היה להם חשש, אבל אתם מאחר שאני
הולך לפניכם, אין לכם לחוש כלל. ומה אם
הנשמות שלא הכירו אותי כלל הם מצפים
על תקונים שלי, מפל-שבן אתם"! (עין ימי-

מוהר"ת ח"א מט; נח).

מו.

(חיי-מוהר"ן רמג)

בענין מלי-דעלמא, ואפלו מלי-
דשטותא, שיכולין הצדיקים
הגדולים להעלות אותן דבורים ולעשות
בספוניהם מענינים של חל עבודה גדולה.
וכמו שמובן קצת מהדרכים וההנהגות
שמספרים מהבעל-שם-טוב ז"ל, ומשאר
צדיקים נוראים שהיו בדורות הסמוכים וכו'.

[לקוטי-הלכות, דגים ז, ג: ועל-כן באמת מצינו גם
בדורותינו, צדיקים-אמתיים שהיו גדולים במעלה מאד,
שהיו עוסקים בתורה ועבודה, וידעו לעבד את השם-
יתברך גם בכל עסקי חל, כמפרסם מהמעשיות שמספרין
מהצדיקים-אמתיים שהיו בדורות הללו, מימות איש
אלקים הבעל-שם-טוב זצוק"ל עד הנה].

מז.

(חיי-מוהר"ן רעט)

אמר: מן רבי שמעון בר יוחאי, שהיה
חדוש במפרסם, היה העולם שקט
עד האריז"ל. שלא נתגלו חדשות - עד שבא
האריז"ל שהיה חדוש במפרסם, וגלה
חדשות לגמרי.

ומן האריז"ל עד הבעל-שם-טוב ז"ל, היה
גם-כן העולם שקט בלי חדוש - עד
שבא הבעל-שם-טוב ז"ל שהיה חדוש
נפלא, וגלה חדשות.

ומן הבעל-שם-טוב ז"ל עד עתה, היה גם-
כן העולם שקט בלי חדוש כזה, והיה

שְׁהִיּוּ לוֹ תַלְמִידִים גְּדוֹלִים וְצַדִּיקִים פְּאֵלָה
שַׁעֲשׂוּ עֲבֹדוֹת גְּדוֹלוֹת פְּאֵלָה!

[אֲבִנִּי"ה בְּרוּךְ, שִׁיחוֹת וְסִפּוּרִים מִרְבֵּנוּ ז"ל לז: על
זְקֵנוּ שֶׁל הָרַב מְטַשְׁעֵהֲרִין אָמַר עָלָיו רַבֵּנוּ ז"ל: "שֵׁשׁ לוֹ
חֲסִיד אֶחָד בְּעִיר בְּרֶסֶלֶב, וּפְעַם־אֶחָת הִתְעַנָּה מִשְׁבֶּת לְשֶׁבֶת
- שְׁהִיָּה צָרִיךְ לַפְּעַל אֵיזָה דְּבַר וְהִשְׁתַּמֵּשׂ עִם עֲבוּדָה שֶׁל
הַר' חַיִּים שְׁרָה'ס!" - וְאָמַר אִזּוּ מָה שֶׁמּוּבָא בְּהַשִּׁיחוֹת [חֲרִי
מוֹהַר"ו הַנ"ל]: "לֹא בַחֲנָם הָיָה הַבְּעַל־שֵׁם טוֹב הַבְּעַל־שֵׁם
טוֹב, שְׁהִיָּה לוֹ תַלְמִידִים פְּאֵלוֹ"!] .

לְדוֹר, רַק נִפְסַק! - עַל־כֵּן צָרִיכִין לַעֲשׂוֹת
דְּבַר, שְׁהִיָּה לוֹ קִיּוּם לְעַד.

וְכֵן דְּבַר עוֹד פְּעַם־אֶחָת: שְׁצַרִּיכִין
לְהַשְׁאִיר תַלְמִידִים, שְׂאֵלוֹ הַתַּלְמִידִים
יַעֲשׂוּ תַלְמִידִים אַחֲרָיִם, וְכֵן הַתַּלְמִידִי
תַלְמִידִים יֵאִירוּ לְהַלְכֵן יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְכֵן לְדוֹרֵי־
דוֹרוֹת.

נג.

(חיי־מוהר"ן שפא)

אָמַר: אִם הָיָה הַבְּעַל־שֵׁם טוֹב שׁוֹמֵעַ
תּוֹרָתִי, הָיָה אֵצְלוֹ גַם־כֵּן חֲדוּשׁ.
וְאִם הָיָה רַבִּי שֶׁמְעוֹן בַּר יוֹחָאי שׁוֹמֵעַ תּוֹרָתִי,
הָיָה גַם־כֵּן חֲדוּשׁ גַּם אִזּוּ.

נד.

(חיי־מוהר"ן תז)

מִסְפָּרֵי הַחֲקִירוֹת וְכוּ', סֵפֶר הַרְבֵּה מְאֹד
כַּמָּה פְּעָמִים, וְאָסַר עָלֵינוּ מְאֹד
מְאֹד: לְבַלִּי לַעֲיֵן בָּהֶם וּלְהַבִּיט בָּהֶם כְּלָל חֶסֶד
וְשָׁלוֹם וְכוּ'. בַּפֶּרֶט כְּפִי מָה שֶׁזְּכִינוּ לְסִפְרֵי
הַזֵּה־הַקְּדוּשׁ, וְסִפְרֵי הָאֲרִיז"ל וְהַבְּעַל־
שֵׁם טוֹב ז"ל, וְכִיּוֹצֵא - שֶׁהֵם כָּלֵם מִיִּסְדִּים
עַל־פִּי רוּח־הַקֹּדֶשׁ, וּמְעוֹרְרִים אֶת הָאָדָם
מְאֹד לַעֲבוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאַמֶּת.

נה.

(חיי־מוהר"ן תי)

דְּבַר רַבֵּנוּ ז"ל עִמָּנוּ, וְאָמַר: שְׂאִין לְלַמֵּד
סִפָּרִים שֶׁל דְּרוֹשִׁים וּמוֹסָר, כִּי־אִם
אוֹתָם הַהוֹלְכִים עַל־פִּי דְּבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ ז"ל
בְּגִמְרָא וּמְדַרְשִׁים, וְסִפְרֵי הַזֵּה־הַקְּדוּשׁ,
וְסִפְרֵי הָאֲרִיז"ל.

וְכֵן כָּל הַסִּפָּרִים שֶׁחֲבָרוּ הַצַּדִּיקִים
הַסְּמוּכִים לְדוֹרוֹתֵינוּ, שֶׁהֵם בְּנוּיִים
עַל יְסוּדוֹת הַרְרֵי קֹדֶשׁ עַל־פִּי דְּבָרֵי הַבְּעַל־

נא.

(חיי־מוהר"ן שנג)

אָמַר: שִׁיּוּדַע כָּל הַצַּדִּיקִים שְׁהִיּוּ מְאָד־
הָרַאשׁוֹן עַד עַכְשָׁנוּ, מְאִיזָה מְקוֹם
הָיָה, וּמְאִיזָה מְקוֹם הֵם אוֹמְרִים תּוֹרָה, וּבְאִיזָה
מְקוֹם נִשְׁאָרוּ בְּשַׁעַת הַסִּתְּלָקוֹתָם.

וְהַתְּחִיל לַחֲשׁוֹב: הַבְּעַל־שֵׁם טוֹב ז"ל
מְבִינָה! - וְהַמְּגִיד ז"ל מַחְכְּמָה! -
אֶפְי־עַל־פִּי שְׁבִינָה לְמַטָּה מַחְכְּמָה, אֶפְי־עַל־
פִּי־כֵן הָיָה אוֹמֵר תּוֹרָה מְאוֹתָהּ הַבִּינָה שְׁהִיא
לְמַעַלָּה מַחְכְּמָה! - רַבִּי בְּרוּךְ ז"ל מְבִינָה
שְׁהִיא לְמַטָּה מְאוֹתָהּ הַחֲכָמָה!

אָבֵל אֲנִי אוֹמֵר תּוֹרָה, מְמָקוֹם שֶׁהוּא
לְמַעַלָּה מְאֵלוֹ הַמְּקוֹמוֹת. וְאֶפְי־לוֹ אִם
בָּא אֵצְלֵי תּוֹרָה מְאֵלוֹ הַמְּקוֹמוֹת, אֲנִי רוֹצֵה
בָּהֶם, כִּי אֲנִי רוֹצֵה רַק חֲדָשׁוֹת.

וְאָמַר: "שֶׁהוּא מְקַבֵּל תּוֹרָה, מְמָקוֹם שֶׁלֹּא
קַבֵּל מִשֵּׁם שׁוֹיִם אָדָם בְּעוֹלָם!"

נב.

(חיי־מוהר"ן שעג)

אָמַר: הַבְּעַל־שֵׁם טוֹב ז"ל וְכַמָּה צַדִּיקִים,
עָשׂוּ וְתַקְּנוּ בְּעוֹלָם מָה שֶׁתַּקְּנוּ,
וְאַחֲרֵיכֵן כִּשְׁנַפְטָרוֹ וְנִסְתַּלְקוּ, נִפְסַק הַדְּבַר,
דְּהֵינּוּ: הַקְּאָרָה שֶׁהֵאִירוּ בְּתַלְמִידֵיהֶם
וְהַחֲזִירוּם לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, לֹא נִמְשַׁךְ מְדוֹר

שם טוב זצוק"ל - שהם ספרי הרב הקדוש מפולנאה, וספר 'לקוטי אמרים' [מהמגיד ממעזריטש]. וחשב עוד כמה ספרים כאלה שטוב ללמדם.

והמשפיל יבין מאליו עלפי דברים האלה, מאיזה ספרים לרחק, ובאיזה ספרים יתחזק ויאחז בהם.

היגו: אותם שהם בנויים רק עלפי הגמרא ומדרשים וספרי הזהר הקדוש והאריז"ל והבעל שם טוב ז"ל, אשרי שיאחז בהם!

נו.

(חיי מוהר"ן תצד)

כבר ספר: שהבעל שם טוב ז"ל אמר פעם אחת 'ווערטלי' [דבר צחות], והיו מחיבין ב'עולם האצילות!' - היגו: שהביא שמחה גם ב'עולם האצילות', עד שגם שם היו מחיבין על ידי ה'ווערטלי' שלו.

נז.

(חיי מוהר"ן תצט)

פעם אחד ספר מענין ה'בטחון', ואמר: שיש צדיקים שאין מניחים אצלם ממון מיום לחברו - כמו שמספרין מכמה צדיקים גדולים שהיו לפנינו, כגון הבעל שם טוב ז"ל, והצדיק הקדוש מורנו הרב אלימלך ז"ל, וכיוצא בהם - שבכל יום ויום היו מפזרין כל הממון שהיה בידם, ולא הניחו אצלם שום ממון מיום לחברו וכו'.

נח.

(חיי מוהר"ן תקכד)

שמעתי מפיו הקדוש שאמר: הבעל שם טוב ז"ל כשהיה המלבוש שלו לא תפור פראוי, כדרך החיטים שלפעמים

מקלקלין המלבוש בתפירתם, היה מצוה לעשות לעצמו 'פדיזן'.

נט.

(חיי מוהר"ן תקמ)

לענין המרה שחורות שמבלבלין את האדם ובפרט בשעת התפלה, ומכניסים ספקות ובלבולים במחשבתו בעבור שזה הדבר עשה שלא פהגו, ונכשל באיזה אסור חסוֹשֶׁלֹם. ספר לי רבנו ז"ל מעשה מהבעל שם טוב ז"ל:

שפעם אחת עמד הבעל שם טוב להתפלל, ולא היה יכול להתפלל, כי נפל בלבול במחשבתו: באשר שהיה מעשן את הלולקע [מקטרת] אצל 'נר של חלב' - נמצא שנכשל ב'אסור חלב'.

וכל מה שרצה להתפלל ולהתגבר ולדחות מחשבה זאת, ולהעבירה מדעתו - לא היה יכול בשום אופן, עד שלא היה אפשר לו להתחיל להתפלל.

עמד וקפץ ונשבע: "שיעשן לעולם הלולקע אצל נר של חלב, כי אין בזה שום אסור כלל!" (עין 'שינוי ברכה' יורה דעה צב, סק"ט), רק שרצו לבלבל אותו במרה שחורות, על-כן קפץ ונשבע: "שדוקא יעשן הלולקע ב'נר של חלב'!"

וכן היה: באשר מספרים העולם: "שהבעל שם טוב ז"ל היה מעשן הלולקע אצל נר של חלב".

ס.

(חיי מוהר"ן תקנג)

אין צריך לומר איך שהפליג בקדשת מדרגת הבעל שם טוב ז"ל בלי שעור וערך כלל.

בשנים, מפלג מאד וחרף גדול, והיה מתנגד מאד על הבעל-שם-טוב הקדוש.

וצוה הבעל-שם-טוב הקדוש ז"ל לאנשיו: "שישתדלו לקרב אותו אליו!" - וכן עשו והשתדלו והביאו אותו להבעל-שם-טוב ז"ל.

ובתחלה רחק אותו הבעל-שם-טוב ז"ל מאד, ולא דבר אתו מאומה, ולא קבל ממנו שלום. וכשראה האיש הנ"ל שהוא מרחקו, הצטער מאד ודחק עצמו ונכנס אליו כמה פעמים. והבעל-שם-טוב ז"ל היה מרחקו בכל פעם.

פעם-אחת נתעורר מאד ובא לפני הבעל-שם-טוב ז"ל בהכנעה גדולה ובבכיה רבה, והתחיל לקרבו. ואמר לו: "שיעמדו עליו מחלקת הרבה, מתחלה מבני-ביתו, ואחר-כך משכניו, אחר-כך מכל העיר, וכל העולם, ואפלו 'עופות' יחלקו עליו!" - וחזר לביתו.

וכן הוה: שבתחלה התחילו בני-ביתו להתגרות בו ולחלק עמו, אשר מקדם היה חשוב בעיניהם ונחמד בעיני כל, מחמת שהיה איש טוב וכשר, ועתה התחילו לחלק עמו בתחלה בני-ביתו, ואחר-כך חלקו עמו השכנים, ואחר-כך כל העיר. וכן גם הסביבות כלם חלקו עליו.

פעם-אחד היה עומד ומתפלל, והיה מתפלל פראוי בהתלהבות, ובתוך תפלתו והתלהבותו פרח עליו עוף אחד שקורין "אינדיק" [תרנגול הדין] ובלבל אותו באמצע התלהבותו, וחרה לו מאד. והיה מפריח אותו. וחזר לתפלתו והתלהבותו כבתחלה, ופרח עוד הפעם העוף הנ"ל, ובלבל אותו שנית באמצע התלהבותו.

וכשאמר מענין המנהיג שצריך איש שיהיה קדוש ופרוש גדול, בבחינת קדשת ופרישות משה רבנו עליו-השלום (לקוטי-מוהר"ן ח"ב עב), אמר אז: וסמוך לימינו היה הבעל-שם-טוב ז"ל וכו'.

ושמעתי מהרב רבי נפתלי ז"ל: שפעם-אחת ספר מרש"י ובעלי תוספות ז"ל, שרבו מנוחתם במדינת צרפת, ואמר: ואנחנו זכינו, שבמדינותינו - מקום מנוחתו וקבורתו של הבעל-שם-טוב ז"ל.

ואמר אז: "שהבעל-שם-טוב ז"ל היה רבי על אלפים ורבבות עולמות!"

ופעם אחת אמר לפניו: עלינו (הינו על זרע הקדש של הבעל-שם-טוב ז"ל) הפתוב אומר (ישעיה ד, ב): "ופרי הארץ לגאון ולתפארת" וכו'. וכו'.

וכן הפליג מאד מאד בקדשת וכו' וכו', ואין צריך לומר מה שהפליג במעלת קדשת הצדיקים שהם נבדי הבעל-שם-טוב ז"ל. (ועי' שם בהפלגת שאר הצדיקים הגדולים).

סא.

(חיי-מוהר"ן תקס)

מהבעל-שם-טוב ז"ל מספרים: שהשיג וראה כל ה'רפואות', כמו שהם נקראים בכל השבעים לשון, "בפרשת עשרים-וארבעה מיני עופות טמאים" (ויקרא יא). כמדמה לי: שגם רבנו ספר זאת בשם הבעל-שם-טוב ז"ל.

סב.

(חיי-מוהר"ן תרח)

מעשה בימי הבעל-שם-טוב הקדוש צוק"ל: שהיה איש אחד רך

וְחָרָה לוֹ בְיוֹתֵר, וְהִפְרִיחַ אוֹתוֹ פַּעַם שְׁנִית וְחָזַר לְתַפְלָתוֹ.

בְּתוֹךְ תַּפְלָתוֹ וְהִתְלַבְּבוּתוֹ, חָזַר עוֹד הָעוֹף הַנִּ"ל וּבִלְבָּל אוֹתוֹ עוֹד, וְחָרָה לוֹ מְאֹד. וְהָיָה רֵץ וְחֹטֵף אֶרְצוֹן, וְרָצָה לְהִתִּיז רֹאשׁ הָעוֹף, מִחֶמֶת רִגְזוֹ שֶׁבִּלְבָּל אוֹתוֹ כָּל-כֶּף.

בְּתוֹךְ-כֶּף נִזְכָּר מַה שֶּׁאָמַר לוֹ הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב: "שֶׁאִפְלוּ עוֹפוֹת יִחַלְקוּ עִלְיֹו!" - וְעַל-יְדֵי זֶה נָח רִגְזוֹ. וְהֵנִיחַ הָעוֹף, וְנִמְנַע מִלְּהִתִּיז רֹאשׁוֹ.

וּכְלָל כּוֹנֵת מַעֲשֵׂה זֹאת: לִידַע כִּמָּה וְכִמָּה עֲנִינִים וְנִסְיוֹנוֹת אֲרִיכִין לְעִבּוֹר עַל כָּל מִי שֶׁרוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ וְלִילָךְ בְּדַרְכּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

כִּי זֶה הָאִישׁ הַנִּ"ל הָיָה אֲרִיךְ לְנִסְיוֹן כְּזֶה, שֶׁיִּתְנַסֶּה עַל-יְדֵי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל בְּעֲצֻמוֹ דִּיקָא, שֶׁהַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל בְּעֲצֻמוֹ יִהְיֶה מְדַחֵה אוֹתוֹ וְיִרְחִיק אוֹתוֹ וַיִּבְזֶה אוֹתוֹ כָּל-כֶּף, וְיִהְיֶה אֲרִיךְ לְעִמּוֹד בְּנִסְיוֹן זֶה, לְבָלִי לְהַשְׁגִּיחַ עַל הַתְּרַחֲקוֹת הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל, רַק אֲדַרְבָּא: יִכְתֹּת עֲצֻמוֹ תַּחַת רִגְלָיו, וַיִּסַּע אַחֲרָיו כָּל-כֶּף.

גַּם לְסַבֵּל כָּל מַה שֶּׁסָּבַל אַחֲרֵי-כֵן, מֵרַבּוּי הַמַּחֲלָקֶת שֶׁעָלָיו כָּל-כֶּף. וְעַל-יְדֵי שֶׁעִמַּד בְּכַל-זֶה, זָכָה לְהִיּוֹת צַדִּיק גָּדוֹל, אֲשֶׁרֵי לוֹ.

גַּם הִבְנֵתִי מִמְּנוֹ ז"ל: שֶׁגַּם זֶה הָיָה לוֹ לִישׁוּעָה גְּדוֹלָה, מַה שֶּׁנִּתְאַפֵּק עַל בְּעִסּוֹ וְלֹא הָרַג אֶת הָעוֹף, עַל-יְדֵי שֶׁזָּכַר שֶׁהַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל אָמַר לוֹ: "שֶׁגַּם הָעוֹפוֹת יִחַלְקוּ עִמוֹ". כִּי אִם הָיָה הוֹרֵג אֶת הָעוֹף, הָיָה מְזִיק לוֹ הַרְבֵּה לְעִבּוֹדָתוֹ.

אֲךָ הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל הִקְדִּים לוֹ רְפוּאָה, שֶׁרָמַז לוֹ תַּחֲלָה זֹאת: "שֶׁגַּם עוֹפוֹת יִחַלְקוּ עִלְיֹו". וְאַחֲרֵי-כֵן הָיָה בּוֹ, שֶׁכִּמְעַט הָרַג אֶת הָעוֹף, וּבְחֻמַּת-הַשֵּׁם עָלָיו נִזְכָּר מַה שֶּׁאָמַר לוֹ הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל, וְעַל-יְדֵי זֶה פָּסַק בְּעִסּוֹ, וְנִצָּל, וְזָכָה אַחֲרֵי-כֵן לְמַה שֶּׁזָּכָה.

סג.

(ספונרי-מעשיות, הקדמה)

קִדְּם שֶׁסִּפֵּר מַעֲשֵׂה רֵאשׁוֹנָה שֶׁבִּסְפָר זֶה עָנָה וְאָמַר: בְּסִפּוּרֵי-הַמַּעֲשִׂיּוֹת שֶׁהָעוֹלָם מְסַפְּרִים, יֵשׁ בָּהֶם נִסְתָּרוֹת הַרְבֵּה וְדְבָרִים גְּבוּהִים מְאֹד, אֲךָ שְׁנֵתְקַלְקְלוּ הַמַּעֲשִׂיּוֹת, כִּי חָסַר מֵהֶם הַרְבֵּה, וְגַם נִתְבַּלְבְּלוּ, וְאִינָם מְסַפְּרִים אוֹתָם כְּסֹדֵר - כִּי מַה שֶּׁשָּׁיךְ בְּתַחֲלָה, מְסַפְּרִים בְּסוּף, וְכֵן לְהִפְּךָ, וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה.

אֲבָל בְּאַמְתּוֹ: יֵשׁ בְּהַמַּעֲשִׂיּוֹת שֶׁמְסַפְּרִים הָעוֹלָם, דְּבָרִים נְעֻלָּמִים גְּבוּהִים מְאֹד.

וְהַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב זְצוּק"ל - הָיָה יָכוֹל עַל-יְדֵי 'סְפוּר מַעֲשֵׂה', לְיַחַד יַחּוּדִים, כְּשֶׁהָיָה רוֹאֵה שְׁנֵתְקַלְקְלוּ צְנוּרוֹת עִלְיוֹנִים, וְלֹא הָיָה בְּאִפְשָׁר לְתַקֵּן אוֹתָם עַל-יְדֵי 'תַּפְלָה', הָיָה מְתַקְּנֵם וּמְיַחַדֵּם עַל-יְדֵי 'סְפוּר מַעֲשֵׂה'.

סד.

(ימי-מוהרנ"ת ח"א לג)

אַחַר רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה (שְׁנַת תַּקַּס"ט) שָׁלַח (רַבֵּנוּ ז"ל) אֶת אַחִיו הַרַב רַבִּי יַחִיאֵל ז"ל לְמַעֲזִיבוֹ, שֶׁיִּלָּךְ עַל צִיּוֹן קְבָרוֹ הַקְּדוֹשׁ שֶׁל הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל, וַיִּבְקֶשׁ עָלָיו רַחֲמִים: "שִׁיתֵּן לוֹ הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ רְפוּאָה-שְׁלָמָה לְמַחֲלָתוֹ הַכְּבֵדָה רַחֲמָנָא-לְצַלְךָ!"

וְהַפְצִיר חֲבֵרֵי רַבִּי נִפְתָּלִי אֶת רַבִּי יַחִיאֵל הַנַּ"ל: "שִׁיקְבֵּל אוֹתוֹ גַּם־כֵּן לְקַהֲלַת־קֹדֶשׁ מְעֻזְבוּז!" - כִּי הָיָה חֲפֵץ גַּם־כֵּן לְהִיזוֹת עַל קִבְר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב ז"ל. וּמֵלֵא רְצוֹנוֹ, וְהִבְטִיחוֹ לְקַבְּלוֹ עִמּוֹ.

אַחֲרֵי־כֵן נֹדַע לִי הַדָּבָר, וְהַפְצַרְתִּי גַם־כֵּן הַרְבֵּה אֶת רַבִּי יַחִיאֵל, עַד שֶׁנִּתְרַצָּה עִמִּי גַם־כֵּן לְקַבֵּל אוֹתִי לְשֵׁם.

וְנִסְעֵנוּ שְׁנֵינוּ עִם רַבִּי יַחִיאֵל, וְהֵינּוּ שָׁם בְּיוֹם־הַכַּפּוּרִים.

וְקִדְּם יוֹם־הַכַּפּוּרִים הֵינּוּ עַל קִבְר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב זְצוּק"ל. וְאִזְ הִרְאִינוּ שָׁם אֶת סִפְרוֹ 'לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן' שֶׁנִּדְפַס מִחֻדָּשׁ, לְפָנַי אֵיזָה אֲנָשִׁים מְפֻלְגִים, וְהוּטַב בְּעֵינֵיהֶם מְאֹד מְאֹד בְּלִי שְׁעוֹר.

סה.

(ימי־מוֹהַר"ן ת"ח"ב ע"א)

וְהִנֵּה דִּרְבַּנּוּ תְּמִיד בְּבֶרֶסְלָב: לְהַתְּפַלֵּל בְּיוֹם שְׁבִיעֵי שָׁל פֶּסַח בְּבִקְרַת הַשָּׁפַם מְאֹד, מֵעֲלוֹת־הַשַּׁחַר מִמָּשׁ. כִּי אֲשֶׁר נֹזְהָגִין כָּל זֶרַע הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב ז"ל וְהַנְּלוּיִם עֲלֵיהֶם.

סז.

(על־ים־לְתַרּוּפָה, ו' וְאֵרָא תַקְצ"ה)

וּמִי שִׁישָׂאָר עַל עֲמָדוֹ לְהַסְתוּפָה בְּצֵל קִדְשָׁתוֹ זְכָרוֹנוֹ־לְבָרְכָהּ, וְלַעֲסֹק בְּסִפְרֵי־הַקְּדוּשִׁים - אֲשֶׁרֵי לוֹ. וְלַהֲפֹד חֶסֶד וְשָׁלוֹם - בּוֹדְאֵי יְבוּשׁ בְּעַצְמוֹ, וְיִתְחַרֵּט מְאֹד, בְּעֵלְמָא־דִּין וּבְעֵלְמָא־דְאַתִּי.

וּכְבָּר עֲבְרוּ בְּזִיּוֹנוֹת כָּאֵלֶּה בְּדוֹרוֹת הַקְּדוּמִים, כְּשֶׁהָאִיר הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב ז"ל אֹרֹר הַקְּדוּשׁ בְּעוֹלָם. וְגַם עֲלִינוּ וְעַל כָּל אֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ עֲבְרוּ כָּאֵלֶּה וְכָאֵלֶּה. וְאִם בְּאֵיזָה אָפְנִים עָתָה הַבְּזִיּוֹנוֹת גְּדוֹלִים בְּיוֹתֵר -

אֲדַרְבָּא מְזָה יְכוּלִין לְהַבִּין מֵעֲלַת הַנְּחָשָׁק וְכו'.

סז.

(על־ים־לְתַרּוּפָה, אור לְיוֹם ה' בְּשַׁלַּח תַקְצ"ה)

וּמִצָּאתִי מִכְּתָבִיד, שֶׁכְּבָר הִחְזִירוּ הַסִּפְרִים־הַקְּדוּשִׁים תְּהִלָּה לָאֵל, וְהַחֲיִיתָ אֶת נַפְשֵׁי מְאֹד וְכו'. זֹאת נְחַמְתִּי בְּעֵנֵי, מִה שֶׁבַח־סִדְי־הַשֵּׁם וְנִפְלְאוֹתָיו הֶעֱצוּמִים הוֹצִיאוּ הַסִּפְרִים מִיָּדָם, "מָה אָשִׁיב לָהּ" וְכו'.

אֲשֶׁרֵי חָלְקוּ שָׁל רַבִּי שְׁמוּאֵל וַיִּינַפְעֵרָג, שְׁזָכָה שִׁיגְמַר 'פְּדִיּוֹן־שְׁבוּיִים' כְּזֶה עַל־יָדוֹ, אֲשֶׁרֵיהֶם כָּל הָעוֹסְקִים בָּזָה, וְכָל אֲשֶׁר הוֹצִיא מִמּוֹן עַל פְּדִיּוֹן נְפֻשׁוֹת וְהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

אוֹי לָהֶם וְאוֹי לְנַפְשָׁם, שָׁל הַמוֹסְרִים בְּעֲלִילוֹת־שָׁקֵר, אֲשֶׁר מְרַדּוּ וּפְשָׁעוּ בְּכַבּוֹד הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, וּכְבוֹד הַתּוֹרָה־הַקְּדוּשָׁה, וּכְבוֹד הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב ז"ל וְתַלְמִידָיו הַקְּדוּשִׁים, וּבְכַבּוֹד אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר כָּל סִפְרֵי־הַקְּדוּשִׁים תִּפְסּוּ עַל־יָדֵי מְסִירְתָם, יִשְׁלַם ה' לְעוֹשֵׂה רַע כְּרַעְתָּם, וּבַחֲסֵדוֹ הַגָּדוֹל יִרְחַם עַל עֲנִיִּים וְאֲבִיוֹנִים נְרַדְּפִים כְּמוֹנוּ וְכו'.

סח.

(על־ים־לְתַרּוּפָה, יום ד', כ"ה)

לְמַסְפַּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תַקְצ"ו)

וּבְפָרֵט בְּדוֹרוֹת שֶׁלְפָנֵינוּ, בְּעֵינֵן הַסִּפְרִים שֶׁנִּתְפַּשְׁטוּ מֵהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב וְתַלְמִידָיו הַקְּדוּשִׁים, שֶׁמִּצָּאוּ בָהֶם הַחוֹלְקִים הַלּוֹמְדִים, אֲהֵ־עַל־פִּי שֶׁהָיוּ קִצְתָם צְדִיקִים וְגְדוֹלִים בַּתּוֹרָה - אֲהֵ־עַל־פִּי־כֵן חָתְרוּ וּמִצָּאוּ בְּדַעְתָּם, כָּאֵלֶּה חֶסֶד וְשָׁלוֹם תַלְמִידֵי הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב ז"ל הַנִּקְרָאִים בְּשֵׁם

חסידי'ם, הם בותבנים דברים פנגד התורה חסוֹשְׁלוֹם וכו' וכו'.

סט.

(עלים-לתרופה, ה' ויקרא תקצ"ז)

שימו לבבכם היטב מה שנעשה בעולם. ובכל דור ודור נעשים נפלאות ונוראות, והעקר בענין התקרבות לצדיק-האמת שבאותו הדור, כמו שהיה בימי הבעל-שם-טוב זכר-צדיק-לברכה, ואחריו בימי המגיד זכר-צדיק-לברכה.

אבל מחלקת פזאת פאשר עלינו - פמעט לא היה בעולם, אשר קמו עלינו לבלענו חנם חסוֹשְׁלוֹם, "לולא ה' שהיה לנו" וכו' וכו'.

ע.

(עלים-לתרופה, יום ד' ראש חדש נסלו תקצ"ז)

וידעתי: שבימינו פמעט כבר נשקע האור הקדוש של הבעל-שם-טוב זכר-צדיק-לברכה. ועד שלא שקעה שמשו, זרחה שמשו של אדוננו מורנו ורבינו הקדוש זכר-צדיק-לברכה.

עא.

(פוכבי-אור, אנשי-מוהר"ן ח"ב מג)

בעת שישב אדמו"ר זצ"ל בברסלב, ישב פעם אחת עם אנשים, ובתוכם רבי חיים שרה"ם מברסלב וכו', ויאמר רבי חיים לרבינו ז"ל וכו': "מאד מאד אבקשכם לעזור רחמים עלי, שאשאר בחיים!"

ויאמר לו אדמו"ר זצ"ל וכו': אני צריך לנסע על ציון קבר זקני הקדוש הבעל-שם-טוב זצ"ל למעז'בוז' להתפלל עבור היקלד שלי (שהיה אז חולה), לכן תסע גם-כן עמי ואתפלל גם עליך.

וכן עשה, ונסע רבי חיים הנ"ל עם רבינו ז"ל למעז'בוז'. והלך רבינו ז"ל על קבר הבעל-שם-טוב זצ"ל, והתמהמה שם זמן רב, ואחר כך אמר לרבי חיים בזוה-הלשון: "דיר האב איך געפועל'ט, און מיר נישט לך פעלתי, ולי לא]. ואין אתה צריך אפלו להתפלל. אך פיון שאתה פה, לך גם-כן!"

והלך אל קבר הבעל-שם-טוב, ואמר לו פמה שנים יחיה עוד.

ויסעו בחזרה לברסלב, ובאמצע הדרך אמר רבינו ז"ל לרבי חיים: "היקלד שלי כבר מת!" - וכך הוה. [עיר-שם עוד ספור מה שבקש רבינו ז"ל מהבעל-שם-טוב].

עב.

(פוכבי-אור, אנשי-מוהר"ן ח"ג יד)

מוהרנ"ת ז"ל דבר פעם-אחת, מהחברי'א הקדושה של הבעל-שם זצ"ל, ואמר: שפפי תבערת הלכבות שהיה להם, אם היה להם גם השיחות והדבורים שפנו, היה נתבטל אצלם דפח הבחירה'.

אבל עכשו בדורות הפלו ההתגברות גדול פל-כך, שאחר פל הדבורים שפנו, עדין התגברות פח הבחירה' גדול ועצום מאד.

אבל אף-על-פי-כן יש לי עוד שיחה פזו, שגם עכשו היתה מתבטלת ה'בחירה', אבל מה תועלת יהיה בעבודתכם בלא זה.

עג.

(פוכבי-אור, שיחות-וספורים ח"ב טז)

כל יחיד-סגלה שהיו בדורות הסמוכים, כמו האריז"ל, והבעל-שם-טוב ז"ל,

ומוהר"ן ז"ל - כלם נחשבים ועומדים מצד
משיח בן יוסף.

עד.

(פוכבי-אור, שיחות וספורים ח"ב מא)

כפי הנראה לעניות-דעתי מצרופי דברי
רבנו ז"ל בכתב ובפה: שאף-על-פי
שגם רבנו ישראל הבעל-שם-טוב זצוק"ל
נחשב בין יחידי-הדורות רבי שמעון בר
יוחאי והאריז"ל הנ"ל - אבל בו נמצא עקר
גדול מנשמת יעקב אבינו, שנקרא אחר-כך
בשם 'ישראל'.

עה.

(פוכבי-אור, ספורים-נפלאים)

השם-יתברך הולך בכל פעם גדול יותר,
כי זה עקר גדלתו וכו'.
ובחרפן בית שני דחמיר לו, העמיד לנו
בוצינא קדישא רבי שמעון בר יוחאי זיע"א
וכו'. ואחר-כך התחיל ניצוץ משיח האר"י
הקדוש זיע"א.

ואחר-כך נכמרו רחמיו על הדורות
שהולכים ומתמעטים,
והעמיד את הבעל-שם-טוב הקדוש
והחבריא.

ואחר-כך שהלכו ונתמעטו הלבבות עוד
בימי רבנו, שהתחיל אור
הבעל-שם-טוב לשקע - נכמרו רחמי השם-
יתברך מאד, ושלח את רבנו הקדוש, שכבר
הכין עד משיח צדקנו.

ובאמת שיהיו הדורות גרועים ושפלים
מאד - נכמרו רחמיו מאד מאד,
וישלח לנו משיח-צדקנו בעצמו ויהיה
גאלה-שלמה, במהרה בימינו אמן.

עו.

(אבני-ה-פרזל, התקרבות מוהרנ"ת
לאדמו"ר זצוק"ל א)

בענין חמיו (רבי דוד צבי זצ"ל) אמר מוהרנ"ת
ז"ל: שאחר-כך פשנת-קרבותי
להצדיקים מתלמידי המגיד זכר צדיקים
לברכה, הבין אשר חלוק גדול יש בין חמיו
ובין הצדיקים המתנהגים בדרך הבעל-שם-
טוב.

כי חמיו אף-על-פי שהיה צדיק כנ"ל, אבל
כל עבודתו לא הייתה בהתלהבות בדרך
הצדיקים הנ"ל.

ופעם-אחת אמר מוהרנ"ת זצ"ל: שזה
החלוק בין חסיד למתנגד,
כמו החלוק שיש בין בניזש [מין פבשיל] קר
לחם, אף-על-פי שכל המינים שיש בזה
ישנם בזה, רק זה מחמת שהוא חם יש בו
טעם יותר מזה שהוא קר, וכיון שהוא קר
אין בו כל כך טעם כמו בהחם.

וכמו שהפליא פעם אחת הרב רבי נחמן
טולטשינער פשהיה במדינת קיר"ה
ואכל אצל אחד בשבת ונתנו לו המרק
לאכל. ואמר לו הבעל הבית: "אכלו אכלו,
כי הוא חם!" - וכפל זה כמה פעמים.

ואמר הרב רבי נחמן טולטשינער: "כי
אף-על-פי שהיה המרק פחוש, אף-
על-פי-כן מחמת שהיה חם, היה טוב!" - בן
גם בדרך הנהגות, איך שהוא, מאחר שהוא
חם הוא טוב!

עז.

(אבני-ה-פרזל, התקרבות מוהרנ"ת
לאדמו"ר זצוק"ל ב)

מוהרנ"ת ז"ל מאחר שהיה בין מתנגדים,
היה קשה לו להתקרב

להחסידיים. אך אחר שתי שנים שאכל מזונות על שלחן חותנו, חזר לאכל מזונות על שלחן אביו, ואז נתחבר עם ר' ליפא.

והתופח עמו ר' ליפא וטען: פי החסידיים אנשי אמת, וראוי להתקרב אליהם ולהתחבר עמהם וכו'.

ונתעוררו מאד לנסע לאנשי הבעל-שם-טוב, פי ראו שהם אנשים כשרים, וזה היה שש שנים קדם ההתקרבות לרבנו ז"ל. ואז נשתנה לטובה פי ראה שהאמת עם החסידיים.

ומאז התחיל לנסע אל הצדיקים ההולכים בדרך הבעל-שם-טוב, להרב ר' מרדכי מקרעמניץ, ולהרב הצדיק מפארדיטשוב, ושאר צדיקים וכו'.

עח.

(אבני-ה-ברזל, התקרבות מוהרנ"ת לאדמו"ר זצוק"ל ו)

כשנבנס רבנו זצוק"ל לברסלב, אמר מוהרנ"ת זצוק"ל: "עכשו אני נוסע לברסלב וכו'. ואחר-כך נבנסו לרבנו זצ"ל (מוהרנ"ת ז"ל ורבי נפתלי ז"ל) וכו'.

ואז ספר רבנו זצוק"ל שלשה מעשיות. מעשה ראשון מהרב מורנו הרב מרדכי מנעסכיז וכו'. מעשה שני מהרב רבי שניאור זלמן מלאדי ז"ל וכו'. מעשה שלישי מהתקרבות רבי מיכל מזלאטשוב ז"ל להבעל-שם-טוב ז"ל וכו'.

עט.

(אבני-ה-ברזל, התקרבות מוהרנ"ת לאדמו"ר זצוק"ל טו)

בא רבנו זצוק"ל אל [הודו] הרב רבי ברוך זצוק"ל, וכאשר ישב רבנו זצוק"ל אצלו היה מתאנח!

ויאמר לו הרבי ברוך: "על מה אתם מתאנחים?! - והשיב לו רבנו זצוק"ל: "שאני מתגעגע לבא למדרגתו!"

ואמר לו הרב רבי ברוך: "הלא אתם כבר בצדיק פלוני!" - והשיב לו: "כבר הגעתי למדרגתו!" - ויחשב לו פמה מדרגות של צדיקים, עד שבא למדרגת הבעל-שם-טוב ז"ל, והשיב לו רבנו זצוק"ל: "שגם למדרגתו הגיע, ושהגיע לזה בעת שהיה י"ג שנים!"

פ.

(אבני-ה-ברזל, שיחות-וספורים מרבנו ז"ל ל)

אחד שאל את רבנו זצוק"ל: "מדוע אין שום ספר מכם, כמו ה'שבחי הבעל-שם-טוב' שיש מהבעל-שם-טוב זצוק"ל?"

והשיב לו רבנו: "מהיכן נעשה ה'שבחי הבעל-שם-טוב?" - לאחר

הסתלקות הבעל-שם-טוב נתקבצו התלמידים, וספרו כל אחד מה שידע. והקבוץ היה אצל הרב רבי גדליה [מליניץ זצ"ל], והוא ידע כל המעשיות מהבעל-שם-טוב זצוק"ל, ושוב היה אחד שהיה יודע גם-כן מעשיות, ומזה נעשה ה'שבחי בעל-שם-טוב!"

ובמדמה שהרב ר' גדליה מליניץ עשה ה'שבחי בעל-שם-טוב.

אחר-כך אמר רבנו זצוק"ל בזה הלשון: "ס'ועט פון מיר אויף זיין וואס צו דערציילן!" [יהיה גם ממני מה לספר].

פא.

(אבני-ה-ברזל, שיחות-וספורים מרבנו ז"ל נג)

מעשה מבת רבנו ז"ל: שבא רבנו הקדוש לביתה לבקרה, פי היתה חולה מאד, וישב אצלה רבנו בצער גדול ונרדם.

ובא אליו הבעל-שם-טוב ז"ל, ואמר לו:
 "מה אתה כל כך בצער"?! - אמר
 אליו: "הלא בתי כל-כך חולה!"

אמר לו הבעל-שם-טוב: "הלא מה שפיתוב
 בתהלים (יח, נא): "מגדל ישועות
 מלכו, ועשה חסד למשיחו, לדוד ולזרעו
 עד עולם".

פרוש: "מגדל ישועות מלכו" - "מאן
 מלכי רבנן" (גטין סב.).

"ועושה חסד" - השם-יתברך "עושה
 חסד למשיחו", למי שמשיח
 ומספר מהם "לדוד ולזרעו עד עולם" - זהו
 רבנו ויוצאי-חלציו, שבאים מזרע דוד-
 המלך עליו-השלוש'.

וספר אז רבנו ז"ל המעשה מהמהרש"א
 וכו' לבתו אדיל, והיה לה רפואה.

פג.

(אבני-ה-ברזל, שיחות-וספורים מרבנו ז"ל נח)

פעם-אחת אמר הבעל-שם-טוב ז"ל: אם
 היה לי זוגתי הראשונה,
 הייתי עולה למרום באמצע היום בשוק
 מעזבוז לעיני כל, ולא פמו אליהו שעלה
 במדבר.

ופעם-אחת אמר רבנו ז"ל: אם הייתי
 יודע גדל הענין של הזוג
 הראשון, הייתי אומר: "קרענןן זאלסטו, און
 לעבן זאלסטו!" [תחלי אבל תחיי!] כי זוגתו
 הייתה חולה זמן רב.

[שיח-טרפי-קדש ח"ג תרד: אמר הבעל-שם-טוב:
 "אלמלא היה לי את האשת נעורים, הייתי אך פושט את
 רגלי ומגיע לארץ-ישראל!" (ווען איך וואלט געהאט מיין
 אשת-נעורים, וואלט איך אויסגעשטרעקט מינע פיס צו ארץ-
 ישראל.)

פג.

(אבני-ה-ברזל, שיחות-וספורים ממוהרנ"ת ז"ל ט)

פעם-אחת דבר מוהרנ"ת מענין הקבוצים
 של 'יין-שרף', שהתחלה
 הייתה: מחמת שראו אז הצדיקים שטוב
 להתקבץ יחד, כדי לדבר דבורים טובים,
 ובפרט מדבורי הבעל-שם-טוב זכות-יגן-
 עלינו שהאיר אז בעולם. ועל-זה הכרחו
 לשבת על 'מעט יין-שרף', כדי שעל-ידי-זה
 יהיה קבוצ.

אבל אחר-כך נתמעטו הלכבות, ונתרבו
 התאוות, ונשארו רק על היין-שרף
 לבדו. על-כן רבנו זצוק"ל ראה את זאת,
 ודחה זאת לגמרי.

ופעם-אחת אמר רבנו זצוק"ל: "איך קאן
 שוין נישט פערטראגן
 [פארליידן] זייערע פראזניקעס! [איני יכול לשאת
 כבר את החגיגות (מועדים) שלהם].

ואצל רבנו זצוק"ל היה רק קבוצ של
 תורה ותפלה ושיחה מהתכלית לבד
 וכו'.

אך אחר-כך בימי רבי נחמן טולטשינער,
 התחילו להנהיג לשתות תה, ואמר רבי
 נחמן: "זה הוא מנהג יפה, שלא ישתפרו
 על-ידי-זה, ויוכלו לדבר על-ידי-זה דבורים
 טובים מהתכלית!"

פד.

(אבני-ה-ברזל, שיחות-וספורים ממוהרנ"ת ז"ל י)

מוהרנ"ת אמר: שרבנו זצוק"ל חבר יחד,
 הטוב מן הפרושים, והטוב מן
 החסידים."

הינו: שה'פרושים' - העקר אצלם הוא
 התורה-הקדושה, אבל מהתפלה הם

רחוקים; וְהַחֲסִידִים' - הֶעֱקַר אֲצֻלָּם הוּא הַתְּפִלָּה, אֲבָל מִהַתּוֹרָה-הַקְּדוּשָׁה הֵם רְחוּקִים. וְרַבְּנּוּ זְצוּק"ל כֻּלָּם וְהַבְּרָם יַחַד, דְּהֵינּוּ: לְעֶסֶק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה יַחַד.

פֶּאֲרוּזָאס אִיז גְּעוֹוֶען דְּעֵר בְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ דְּעֵר בְּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ? - ווייל ער האט געוואוסט.

פֶּאֲרוּזָאס אִיז גְּעוֹוֶען דְּעֵר הייליגער רבי דְּעֵר הייליגער רבי? - ווייל ער האט געוואוסט!

פֶּאֲרוּזָאס בֵּין אֵיךְ אֵיךְ אֵיךְ - ווייל אֵיךְ ווייס!

[מדוע הרשב"י היה רשב"י? פִּינּוּן שְׂיָדַע זֵאת (הַמְשַׁנָּה הַנִּלְכָּה)! - וּמַדּוּע הָאֵר"י הַקְּדוּשׁ הָיָה הָאֵר"י הַקְּדוּשׁ? פִּינּוּן שְׂיָדַע זֵאת! - וּמַדּוּע הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב הָיָה הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב? פִּינּוּן שְׂיָדַע! - וּמַדּוּע רַבְּנּוּ הַקְּדוּשׁ הָיָה רַבְּנּוּ הַקְּדוּשׁ? פִּינּוּן שְׂיָדַע זֵאת! - וּמַדּוּע אֲנִי כְּמוֹ שְׂאֲנִי? פִּינּוּן שְׂאֲנִי יוֹדַע!]

פ.ה.

(אָבְנֵי"ה-בְּרֻזֶל, שִׁיחוֹת-וְסִפּוּרִים מִמוֹהֲרַנ"ת ז"ל לַלַּד) מוֹהֲרַנ"ת ז"ל אָמַר: בְּאִפְּן אֶחָד הָיָה מַחֲלֶקֶת הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב גְּדוּל מְשַׁלְּנוּ, אֵיךְ הֵם הָיוּ מְתָרִים בְּמוֹפְתִים, אֲבָל אָנוּ אֲסוּרִים בְּמוֹפְתִים וְכוּ'. כְּמָה שְׂפָעַל [מוֹהֲרַנ"ת] בְּאֵמֶת כִּי-אִם עַל-יְדֵי 'תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים'.

פ.ו.

(אָבְנֵי"ה-בְּרֻזֶל, שִׁיחוֹת-וְסִפּוּרִים מִמוֹהֲרַנ"ת ז"ל לַלַּד) מוֹהֲרַנ"ת ז"ל אָמַר: דְּעֵר בְּעַל-שֵׁם-טוֹב הָאֵט גְּעִזְאָגֶט: "דָּאָס עֵר אִיז גְּעִקוּמֶען אױף דְּעֵר וועלט אױסרייסן דְּעֵם בֵּיזֵן לְמַדּוּן"! [הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב אָמַר: שֶׁהוּא בָּא לְעוֹלָם, לְעַקֵּר אֶת עֵינֵן הַלְּמַדּוּן-כְּעוּס] [עֵינֵי-שֵׁם הַסִּפּוּר עִם רַבִּי נַחֲמָן טוֹלְטִישֵׁינְעֵר].

פ.ז.

(אָבְנֵי"ה-בְּרֻזֶל, שִׁיחוֹת-וְסִפּוּרִים מִמוֹהֲרַנ"ת ז"ל מֵהַ) פְּעַם-אַחַת בָּא מוֹהֲרַנ"ת ז"ל לְמַשְׁנָה שֶׁל (אָבוֹת פ"ג מ"א): "עִקְבִּיא בֶן מַהֲלָלָאֵל אָמַר הִסְתַּבֵּל וְכוּ'", וְנִתְלַהֵב מְאֹד מְאֹד.

וְאָמַר בְּזֵה-הַקְּלָשׁוֹן: פֶּאֲרוּזָאס אִיז רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי גְּעוֹוֶען רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי? - ווייל ער האט דאס געוואוסט [הַמְשַׁנָּה הַנִּלְכָּה]!

פֶּאֲרוּזָאס אִיז גְּעוֹוֶען דְּעֵר הָאֵר"י הַקְּדוּשׁ דְּעֵר הָאֵר"י הַקְּדוּשׁ? - ווייל ער האט געוואוסט!

פ.ח.

(אָבְנֵי"ה-בְּרֻזֶל, שִׁיחוֹת-וְסִפּוּרִים מִמוֹהֲרַנ"ת ז"ל סָג) רַבִּי נִפְתָּלִי ז"ל [תְּלִמִּיד רַבְּנּוּ ז"ל] אָמַר: מִפְּנֵי שְׂהַעוֹלָם הָיוּ חוֹלְקִים עַל הָאֵר"י הַקְּדוּשׁ, נִגְזַר עַל הָעוֹלָם 'גְּזַרַת ת"ח'. וּמִפְּנֵי שְׂהָיוּ מִתְּנַגְּדִים עַל הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל, נִגְזַר עַל הָעוֹלָם 'גְּזַרַת גֵּאנְטִי' (שְׂהָיָה אַחַר פְּטִירַת הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב בְּשַׁנַּת תַּק"ד).

וּבְשִׁבִיל שְׂהָיָה הַתְּנַגְּדוֹת עַל רַבְּנּוּ ז"ל, נִגְזַר עַל הָעוֹלָם 'גְּזַרַת נַעֲקָרְעֵטָן', וְכָל הַגְּזַרוֹת עַד בִּיאַת מְשִׁיחַ צְדִקְנוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

פ.ט.

(טוֹבוֹת-זְכוּרוֹנוֹת כַּבֶּנֶג - אֲסֵרוּ חַג כ"ג תְּשַׁרִי תַקס"ג) וְהַלֵּךְ קִדְּם אֹר הַבְּקָר עִם רַבְּנּוּ ז"ל לְמַקְנָה, וּכְאֹר בְּקָר הַתְּפִלָּלוּ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁל בְּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל, שְׂהָיָה סְמוּדָה לְבֵית אֲדָמוֹ"ר ז"ל וְכוּ'.

וְאִז הַתְּפִלָּל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל בְּטִלִּית וְתַפְלִין שֶׁל רַבְּנּוּ ז"ל וְכוּ'. וְאַחַר הַתְּפִלָּה כִּבְד

אותו רבנו ז"ל במאכלי מזונות עם צנצנת קאווי, ואמר לו: "בוא ונלך לשוח אצל בית הפנסת בעל-שם-טוב ז"ל", שהיה מן היסוד שם חתיכת עץ בולט, שהיו יכולים לישב שם וכו'.

וגלה לו אז התורה נפלאה ח"א סימן מ"ח וכו' (עין-שם הספור).

צ.

(לקוטי-תפלות ח"א קי)

ונזכה ללמד כל ספרי תורתך הקדושה בכל יום, תנ"ך, וש"ס, ופוסקים, ומפרשיהם, וכל ספרי המדרשים, וספרי הזהר-הקדוש ותקונים, וכל כתבי האר"י זכרונו-לברכה, וכל ספרי הצדיקים האמתיים שבימינו. ונזכה לגומרם, ולחזר ולהתחילם, במה וכמה פעמים כל ימי חיינו.

צא.

(לקוטי-תפלות ח"ב לז)

עד אשר פעלו ועשו, והתחילו וגמרו, והפליאו לעשות תקונים חדשים נפלאים ונוראים, בכל העולמות, מראש ועד סוף, ותקנו נפשות רבות בלי שעור, נפשות החיים והמתים.

כאשר אתה ידעת את כל התקונים והשעשועים שקבלת מהצדיקים שהיו בדורות האלה, מיום שנתגלה אור הגנוז, אור ישראל וקדושו, רב רבנו, איש אלקים נורא מאד, מורנו ורבנו הרב רבי ישראל בעל-שם-טוב זכרונו-לברכה, אשר האיר פני תבל, והעמיד תלמידים הרבה, צדיקים וחסידים קדושים ונוראים.

והשאיר אחריו ברכה ג'טע שעשועיו זרע קדש מצבתו, יוצאי חלציו

הקדושים, היקרים מפז ופנינים, וכל חפצים לא ישוו בהם וכו'.

צב.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הריח וברפת-הודאה ד, לג)

אנו צריכין עכשו בדור הזה, להתקרב לצדיק-האמת שבדור הזה, כדי שיברר לנו האמונה בפני העת והזמן של עכשו, כי האמונה צריכין לברר בכל יום ויום מחדש.

וזה עקר התגברות היצירה הרע שמתגבר בכל דור ודור, להסתיר ולהעלים את הצדיק-האמת שבאותו הדור דיקא.

כמו שאנו רואין בחוש: שעקר המחלקת הוא על הצדיק שבאותו הדור, ואחר-כך בשבבר הימים הבאים, מודים גם בזה הצדיק, ואומרים: "שזה בודאי היה צדיק"! אבל חולקים על זה הצדיק שבוזה הדור שאחריו.

כי בימי האריז"ל היתה מחלקת גדולה על האר"י, ולא רצו להודות שימצא באותו הדור חדוש בזה שיהיה לו רוח-הקדש בזה, כמובא בכתבי-האר"י ל.

ואחר-כך בכמה דורות נתקבל האריז"ל, והכל מודים שהיה חדוש נפלא איש אלוך וכו', אבל חלקו על צדיקים אחרים שבדורות שאחריו.

עד שפמוד לימינו היה הבעל-שם-טוב ז"ל, שהיה אור נפלא ונורא מאד, והיה עליו מחלקת גדול.

ובימי הבעל-שם-טוב, רב המתנגדים הודו בהאר"י ל, וחלקו על הבעל-שם-טוב ז"ל.

וכן הוא בכל דור ודור וכו'. וכל-זה הוא מחמת שעקר 'ברור-המדמה' שהוא

'ברור-הָאָמוּנָה' - הוא דִּיקָא על-יְדֵי הַצְדִּיק-
הָאָמֵת שְׂבִיחַהּ הַדּוֹר דִּיקָא וְכוּ'.

על-כֵּן צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהִשְׁתַּדֵּל מְאֹד:
לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיק-הָאָמֵת שְׂבִדּוֹר
הַזֶּה דִּיקָא, וְאִין דֵּי לוֹ בְּמָה שֶׁנִּתְבָּרַר הַמְדָּמָה
וְכוּ' עַל-יְדֵי 'קַבְּלַת-הַתּוֹרָה', וְעַל-יְדֵי
הַסְּפָרִים שֶׁל הַנְּבִיאִים וְהַצְדִּיקִים שֵׁישׁ מִכָּבֶד.
כִּי צָרִיכִין דִּיקָא לְבּוֹא לְהַצְדִּיק-הָאָמֵת
שְׂבִדּוֹר הַזֶּה, כְּדֵי לְבָרַר הָאָמוּנָה בְּכָל-
עַתָּה, כְּפִי הַבְּרוּר שֶׁצָּרִיכִין בְּזֶה הַדּוֹר בְּכָל יוֹם
וְיוֹם מִחֻדָּשׁ וְכוּ'.

צג.

(לקוטי-הלכות, בְּרַב־תְּהוֹדָאָה ו, י)

זֶה יְדוּעַ: שֶׁהַעֲקָר לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ גַם
'עֲתָה', בְּחִינַת הַגְּאֻלָּה, בְּבַחֲיַנַת (תְּהִלִּים
ס"ט, י"ט): "קָרְבָה אֵל נַפְשִׁי גְאֻלָּה", כְּמוֹ
שְׂאוּמְרִים בְּשֵׁם הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל (דְּגֻלָּ-
מִחְנֵה-אֲפָרִים, פְּרָשַׁת בְּלָק).

וְכָל דְּבָרֵי הַצְדִּיקִים, בְּפָרֵט דְּבָרֵי אֲדָמוֹר
ז"ל - בְּכֵסֶם הֵם עֲצוֹת לְהַחֲיוֹת
נַפְשׁוֹתֵינוּ, 'עֲתָה' גַם 'עֲתָה', כָּל אֶחָד וְאֶחָד
בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא.

צד.

(לקוטי-הלכות, פֶּסַח ז, ג)

גַם בְּיָמֵינוּ הָיוּ הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב זְצוּק"ל,
בַּעַל מוֹפֵת גָּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד.

אֶת-עַל-פִּי שֵׁישׁ הַרְבֵּה פּוֹפְרִים
שֶׁמֵתְלוֹצְצִים מִ'שְׂבַּחֵי הַבַּעַל-
שֵׁם-טוֹב' זְצוּ"ל, עַד שֶׁפָּמָה אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים
וְצַדִּיקִים נִתְפָּסוּ בְּרִשְׁתַּת שְׁלָהֶם וְחוֹלְקִים: "עַל
מָה שֶׁהַדְּפִיסוֹ סֵפֶר 'שְׂבַּחֵי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב'
ז"ל"! - וְקִצַּת אוֹמְרִים: "שֶׁהַמוֹפְתִים אָמֵת,
אָבֵל לֹא הָיָה רָאוּי לְהַדְּפִיסֵם!"

וּבְמַחֲוִילָה מִכְבוֹדֶם הַגָּדוֹל, גַּם הֵם שָׁגוּ
בְּזֶה! - כִּי עַקֵּר פְּחָדֶם שֶׁל
הַכְּשָׂרִים שְׂאוּמְרִים שֶׁלֹּא הָיוּ צָרִיכִים
לְהַדְּפִיסֵם, הוּא מַחְמַת לְצַנּוּת הַכּוֹפְרִים
וְהַמִּתְנַגְּדִים.

אָבֵל בְּשִׁבְלִיזָה אִין רָאוּי לְמַנַּע הָאָמֵת
מִהַחֲפִץ בְּאָמֵת, וְיֵאבְדוּ הֵם וְאֶלְפָּה
כִּיּוֹצֵא בָהֶם, וְדַבֵּר אֶחָד מִדְּבַר־תּוֹרָה אֵל
יִתְבַטֵּל.

כִּי בְּאָמֵת: רַב הַדְּבָרִים הַנִּדְפָּסִים בְּ'שְׂבַחֵי
הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב' זְצוּק"ל, רַבָּם כְּכֵסֶם
מִסְפָּרִים כָּל הָעוֹלָם מִכָּבֶד, וְהַמוֹפְתִים
הַנוֹרָאִים שֶׁל הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב זְצוּק"ל
מְפָרְסָמִים בְּכָל הָעוֹלָם, וּבְפָרֵט בֵּין יְרֵאֵי-
הַשֵּׁם וְחוֹשְׁבֵי-שְׁמוֹ.

וּכְבֵּר סֵפֶר צַדִּיק גָּדוֹל אֶחָד מִגְּדוּלֵי
תְּלַמְדֵיּוֹ, וְאָמַר בְּפִירוּשׁ בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת
בְּרַבִּים בְּשַׁעַת הַדְּרָשָׁה: "שְׂבֵאֵם לֹא נִמְצָא
'שְׂבַחֵי הָאֲרִיז"ל', יוֹתֵר מִמָּה שֶׁנִּדְפָּסוּ -
רָאִינוּ אֲנַחְנוּ מִרְבֵּנוּ יוֹתֵר מִזֶּה"! - כְּמִפְרָסֵם
זֶה הַסְּפּוֹר.

צה.

(לקוטי-הלכות, סִימְנֵי בְּהֵמָה וְחִתִּיה-טְהוֹרָה ד, ו)

בְּמַדִּינַת לִיטָא וּבְשָׂאֵר מְדִינוֹת, נִמְצָאִים
עֲדוּן מִתְנַגְּדִים רַבִּים עַל הַבַּעַל-
שֵׁם-טוֹב זְצוּ"ל בְּעֲצָמוֹ, מִכָּל-שַׁכֵּן עַל
תְּלַמְדֵיּוֹ הַקְּדוֹשִׁים. וְכֵן עֲצָם הַמַּחְלֻקָּת שֶׁעַל
רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁעֲדוּן לֹא נִשְׁקָט כֻּלָּל.

אָבֵל אֶת-עַל-פִּי-כֵן: דְּבָרֵינוּ, וְכָל דְּבָרֵי
הַצְדִּיקִים-אָמֵתִים, חַיִּים וְקַיָּמִים
לְעַד, וְיֵאבְדוּ הַמִּתְנַגְּדִים הֵם וְאֶלְפָּה כִּיּוֹצֵא
בָהֶם, וְדַבֵּר אֶחָד מִדְּבַרֵי תּוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה לֹא
יִתְבַטֵּל.

וגם עתה נמצאים בכל־עת, אנשים פשרים המפירים האמת, וקונים ספריו, ומחפשים אחריהם כפמטמונים, ושומעים דבריו דברי אלקים חיים, ורואים ומבינים מעט עצם נפלאות קדשת תורתו הקדושה וכו'.

צו.

(לקוטי־הלכות, נזימין ד, יג)

וכן בדורותינו, זכינו למה שזכינו, על־ידי גדולי הצדיקים שהיו מימות הבעל־שם־טוב ז"ל עד עכשו.

ומי שהוא בעל־נפש ודורש את השם - יוכל להבין מעט, את כל מעשה תקפם וגבורתם של הצדיקים הגדולים המבחרים, שעשו ותקנו לנו בכל דור ודור.

וזה עקר חיותינו ותקותנו, שאנו מחיין עצמן בההשארה הקדושה שהשאירו לנו גדולי הצדיקים־האמתיים' על־ידי 'תלמידיהם'.

צז.

(שיח־שרפי־קדש ח"ג צ)

רבנו אומר: הבעל־שם־טוב זצ"ל היה שר על אלפים עולמות.

צח.

(שיח־שרפי־קדש ח"ב רסב)

רבי שמחה אבי רבנו ז"ל, היה בגיל עשר שנים בשעת הסתלקותו של הבעל־שם־טוב, ומרת אדל בת הבעל־שם־טוב, בחרה אותו לחתן לבתה פייגא, מחמת מעלותיו הגדולים, ומחמת שהיה בנו של רבי נחמן מהורדענקע, תלמיד מבהק של הבעל־שם־טוב, וגם משום שפעם בקטנותו

אמר לה הבעל־שם־טוב עליו: "הרי הוא ילד נחמד"! [ער איז דאך א וואויל אינגל].

צט.

(שיח־שרפי־קדש ח"ב שח)

לאחר פטירת הבעל־שם־טוב, דרה בתו אדל בביתו שבמעזבוז, ושם נולדה פייגא אם רבנו.

אחר־כך פשהתחתנה עם רבי שמחה, בנו של רבי נחמן הורדענקער, מסרה לה אמה את הבית שתדור בו, ושם נולד רבנו, בחדרו המיוחד של הבעל־שם־טוב.

ק.

(שיח־שרפי־קדש ח"ה סז)

רבי שמחה אביו של רבנו ז"ל, היה מתבודד גדול מאד מאד, והיה נעלם מדי פעם לזמנים ארכים מביתו.

והנה לפני עבודו של רבנו ז"ל, לא ידעה זוגתו אם יגיע לשבת, וכיון שכך, פנתה לאמה הצדקנית מרת אדל בת הבעל־שם־טוב, לשאלה ולבקש עצתה.

נתנה לה אמה פונות מיחדות, שתכונם בעת לישתה את הבצק לחלות והכנסתם לתנור לכבוד־שבת.

וכל־זה היה ביום חמשי שקדם השבת. וכשלא עזר לה הדבר, הלכה שוב בבקר יום הששי, לשאל בעצת אמה, ואז נתנה לה פונות אחרות שתכונם בעת הדלקתה את הנרות לכבוד־שבת, שהיה זמן נפר קדם השבת. ושוב לא עזר לה הדבר, ולא ידעה היכן הוא.

ואז במר לבה, הלכה להשתטח על ציון קבר הבעל־שם־טוב, ובתפלתה

שאלה לזקנה הבעל-שם-טוב: "היכן בעלי"?! - ואז שמעה קול: "אל תדאגי, הוא יבוא עד השבת, הוא כבר בתוך התחום!" - וחזר הדבר.

ואכן לכבוד-שבת, הגיע רבי שמחה, ואז נפקדו בנשמת רבנו-הקדוש.

קא.

(טיח-טרפי-קדש ח"ב טב)

על ציונו של רבנו לא היה פתוב שום דבר, וכן על ציונו של הבעל-שם-טוב ותלמידו רבי וואלף קיצעס לא נחרט שום תבה.

קב.

(טיח-טרפי-קדש ח"ב טכט)

כשהיה פעם הבעל-שם-טוב בעיר אומאן, הנהיג שם פמה הנהגות. אחד מהם היה: שחולה שנתרפא, יעשה 'סעדת-הודאה' למנין אנשים עניים, ויתן להם צדקה.

קג.

(טיח-טרפי-קדש ח"ב טלג)

רבי שמחה אבי רבנו, היה 'בעל-תפלה' בבית-המדרש של הבעל-שם-טוב.

קד.

(טיח-טרפי-קדש ח"ב תקכט)

ספרו למוהרנ"ת: שפעם הלכו ה'חברייא של הבעל-שם-טוב' לנחם איזה אבל, והתחילו לדבר ביניהם בעבודת השם-יתברך בדרבם, עד ששכחו שבאו לנחם את האבל, והתחלו לרקד, לרב ההתלהבות שבא להם מדבוריהם, וגם האבל שכח שהוא אבל ורקד עמם.

אמר מוהרנ"ת: "כשמדברים מרבנו, גם יכול להיות כפי"!] [אז מרעדט פון רעפן,

קען אויף אזוי זיין].

קה.

(טיח-טרפי-קדש ח"ב תשא)

מוהרנ"ת אמר: נהוג בעולם: שכשמזכירים את משה רבנו, להזכיר גם את תלמידו יהושע.

וכשמזכירים את רשב"י, מזכירים את תלמידו רבי אבא.

וכשמזכירים את האר"י הקדוש, מזכירים את תלמידו רבי חיים וויטאל.

וכשמזכירים את הבעל-שם-טוב הקדוש, מזכירים את תלמידו המגיד.

וכשיזכירו את רבנו, יזכירו גם אותי.

קו.

(טיח-טרפי-קדש ח"ג טעג)

ספר רבי אברהם שטרנהרץ ז"ל, ששמע מהרב מטשעהרין ז"ל, לענין חבורו ספריו הקדושים 'דרד-חסידי' 'לשון-חסידי' [לקוטים מספרי תלמידי הבעל-שם-טוב - על דרך שעשה בספרו 'אוצר-היראה'], שחברם לתועלת אנ"ש, וכדי שלא תשתפח תורת הבעל-שם-טוב.

קז.

(טיח-טרפי-קדש ח"ג תקטז)

רבי אברהם ב"ר נחמן ז"ל אמר פעם: ידוע הדבר שזוגתו של הבעל-שם-טוב לא ידעה להתפלל, ואף-על-פי-כן היתה פזו צדקת.

קח.

(טיח-טרפי-קדש ח"ו תקלא)

הבעל-שם-טוב זצ"ל נפטר לבית-עולמו בשנת תק"כ, ביום שבועות, בין תפלת שחרית למוסף.

לקוטי תפלות

חג השבועות ומתן תורה

וביראה ובאהבה, באפן שנזכה להעלות
את המלכות דקדושה, אל 'אור-הפנים'
המאיר ב'שלש-רגלים'.

כלליות חג השבועות

☪ [א] לקוטי-תפלות ח"א ל ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ל, 'מישרא דסכינא')

ותעזרנו לקיים כל המצוות הנוהגות
בכל רגל ורגל, ובפרט
ה'ארבע מצוות' הנוהגות בכל רגל, אשר
על-ידם מעלין את השכינה, שהיא בחינת
'ארבע' - ל'אור-הפנים'.

שָׁחָם: ב'פסח' - 'ארבע כוסות'.
ב'שבועות' - 'קבלת-התורה',
שהוא 'סדר המשנה', שהוא "ארבע
פעמים ביד כל אחד". ב'סכות' - 'ארבע
מינים שבלולב'.

אנא יהוה, רחם עלינו, וזכנו לקיים
באמת ובשלמות כל המצוות
הנוראות האלה במועדם ובזמנם בכל
רגל ורגל, עם כלל שאר המצוות
הקדושות והנוראות שבכל רגל ורגל.

ונזכה לקימם בתכלית השלמות,
בשמחה ובחדוה רבה ועצומה,

☪ [ב] לקוטי-תפלות ח"א ל ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ל, 'מישרא דסכינא')

ואזכה לעלות ולהכליל מהרה, בכל
החמשים שערי קדושה, באמת
ובאמונה שלמה ובענוה אמתית, עד
שאזכה "להזות בנעם יהוה ולבקר
בהיכלו", להשיג השגת אלקותך,
בתכלית מדרגה העליונה.

☪ [ג] לקוטי-תפלות ח"א נו ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נו, 'ויביום הבכורים')

ועזרנו וזכנו והושיענו, שנזכה לטהר
ולקדש עצמנו בכל עת על-ידי
טבילת מקוה, ונזכה להמשיך עלינו

טְהַרְהַ וְקַדְשָׁה גְדוּלָּה עַל-יְדֵי טְבִילַת
הַמְּקוּנָה.

לְמַהֲרָ עֲצַמְנוּ מִכָּל הַטְּמְאוֹת מִכָּל
הַחֲטָאִים וְהַעֲוֹנוֹת וְהַפְּשָׁעִים,
שְׁחָטָאנוּ וְשָׁעוּינוּ וְשָׁפְשַׁעְנוּ לְפָנֶיךָ
מִנְעוּרֵינוּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה. וְלִהְיֶיךָ עָלֵינוּ
קַדְשָׁה גְדוּלָּה עַל-יְדֵי הַמְּקוּנָה הַקְּדוּשָׁה.

וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ עַל-יְדֵי-זֶה, דַּעַת גְּדוּלָּה
וְרַחֲמִים רַבִּים.

וְתִתֵּן לָנוּ כַּח, וְתַעֲזָרְנוּ שְׂנוּזָכָה לְהַמְּתִיק
עַל-יְדֵי טְבִילַת הַמְּקוּנָה כָּל
הַדִּינִים שְׁבָעוּלָם, מֵעָלֵינוּ וּמֵעַל זְרַעֵינוּ
וּמֵעַל כָּל עַמּוֹךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל, וּלְבַטֵּל כָּל
הַצָּרוֹת וְכָל הַגְּזֵרוֹת רָעוֹת עַל-יְדֵי-זֶה.

וְתוֹשִׁיעַ לָנוּ תָמִיד עַל-יְדֵי טְבִילַת
הַמְּקוּנָה הַקְּדוּשָׁה וְהַנּוֹרְאָה
מְאֹד, וַיְקִים מִקְרָא שְׁכָתוּב: "מְקוּנָה
יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה, מוֹשִׁיעוֹ בְּעַת צָרָה".

וְתִזְכְּנוּ לְהַמְּשִׁיךְ עָלֵינוּ קַדְשַׁת הַמְּקוּנָה
שֶׁל חַג הַשְּׁבֻעוֹת הַקְּדוּשָׁה
שֶׁהוּא זְמַן מִתֵּן תּוֹרַתְנוּ, שְׁאֵז נִתְקַרְבוּ
יִשְׂרָאֵל אֵלֶיךָ וְזָכוּ לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה-
הַקְּדוּשָׁה עַל-יְדֵי טְבִילַת הַמְּקוּנָה.

וְנִזְכָּה כְּלָנוּ בְּחַג הַשְּׁבֻעוֹת, לְטָבֵל
עֲצַמְנוּ בַּמְּקוּנָה הָעֲלִיוֹנָה, בַּמְּקוּנָה
שֶׁל שַׁעַר הַחֲמִשִּׁים שֶׁל הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא
רַחֲמִים גְּדוּלִים וְרַבִּים, וְחֶסֶד עֲלִיוֹן וְדַעַת
גְּדוּלָּה מְאֹד.

וְתַעֲזָרְנוּ שְׂנוּזָכָה לְהַמְּשִׁיךְ עָלֵינוּ קַדְשַׁת
הַמְּקוּנָה הַזֹּאת בְּכָל הַשָּׁנָה
כְּלָה, וְנִזְכָּה לְטַהֵר וּלְקַדֵּשׁ עֲצַמְנוּ תָמִיד,

וְלַצָּאת מִהַרְהַ מַּחֲמָשִׁים שְׁעָרֵי טְמֵאָה,
וּלְכַנֵּס בְּתוֹךְ הַחֲמִשִּׁים שְׁעָרֵי קְדוּשָׁה.

וַיְקִים בְּנוֹ מִהַרְהַ מִקְרָא שְׁכָתוּב:
"וַיִּזְרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים
וּטְהַרְתֶּם, מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם
אֲטַהֵר אֶתְכֶם".

⊗ [ד] לקוטי תפלות ח"ב א ⊗

(על-פי לקוטי מוה"ר"ן ח"ב א, 'תקעו מקשלה')

וּבְבֹן תִּזְכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, שְׂנוּזָכָה
לְשֹׁמֵר אֶת הַיְרֵאָה שְׁבֵלֵב, וְתִזְכְּנוּ
לְקַבֵּל אֶת הַשְּׁלֵשׁ רַגְלִים שֶׁהֵם 'פֶּסַח'
'שְׁבֻעוֹת' 'סִכּוֹת', בְּשִׁמְחָה וְחֵדוּה גְדוּלָּה
רַבָּה וְעֲצוּמָה, וּבִיְרֵאָה וּבְאַהֲבָה, וּבְקַדְשָׁה
וּבְטְהָרָה גְדוּלָּה בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת
כְּרַצוֹנְךָ הַטּוֹב.

וְאַזְכָּה לְכַבֵּד בְּכָל מִינֵי כְבוֹד וְעֲנֹג,
בְּאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה וּמַעֲדָנִים
טוֹבִים, וּבְמַלְבוּשֵׁי כְבוֹד, וּבְתַפְלָה בְּכוֹנָה
וּשְׂמִיחָה גְדוּלָּה וּבְהַתְעוֹרְרוֹת גְדוּלָּה.

וְנִזְכָּה לְהַמְּשִׁיךְ עָלֵינוּ דַּעַת גְּדוּלָּה
וְחֵדֶשׁ, בְּכָל רֶגֶל וְרֶגֶל מִהַשְּׁלֵשׁ
רַגְלִים, וְנִזְכָּה לְתַקֵּן וּלְחַדֵּשׁ כָּל הַשְּׁלֵשָׁה
מִחִין שְׁבִשְׁלֵשָׁה חֲלָלֵי הַגְּלָגֶלֶת, שֶׁהֵם
חֲכָמָה וּבִינָה וְדַעַת, עַל-יְדֵי הַשְּׁלֵשׁ
רַגְלִים.

עַד שְׂנוּזָכָה עַל-יְדֵי-זֶה, לְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל
כָּל הַשְּׁלֵשׁ תַּאוֹת רָעוֹת, שֶׁהֵם:
'תַּאוֹת-מְמוֹן', 'תַּאוֹת-מִשְׁגָּל', וְ'תַּאוֹת-
אֲכִילָה' - אֲשֶׁר הֵם הָיוּ בְּעוֹכְרֵנוּ, וְעַל-

יָדָם אֲבָדְנוּ מִה שְׁאֲבָדְנוּ, וּבָאֵנוּ לְמָה
שְׁבָאֵנוּ.

אָנָּה יְהוָה, אָנָּה יְהוָה, חוּס וַחֲמַל
עָלֵינוּ, חוּס וַחֲמַל עַל נַפְשֵׁנוּ, חֲמַל
עַל עוֹלָלְנוּ וְטַפְנוּ, חֲמַל עָלֵינוּ וְעַל כָּל
הַתְּלוּיִים בָּנוּ, חֲמַל עַל כְּבוֹדְךָ.

וּזְכֵנוּ מֵעַתָּה, וַחֲזַקְנוּ וְאַמְצָנוּ וְשִׁמְחָנוּ
בְּשִׂמְחָה דַּקְדָּשָׁה, בְּאַפֵּן שְׂיִמְשֵׁךְ
עָלֵינוּ כַּח וּגְבוּרָה גְדוּלָה דַּקְדָּשָׁה, עַד
שְׁנֹזְכָה מִהָרָה לְשִׁבְר וּלְבִטּוֹל כָּל ה'שִׁלְשׁ
תְּאוֹת' הָאֵלָה.

וְנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ הַדַּעַת דַּקְדָּשָׁה לְתוֹךְ
לְבַבְנוּ, עַל-יְדֵי קִדְשַׁת ה'שִׁלְשׁ-
רְגָלִים', וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְתַקֵּן אֶת
לְבַבְנוּ, לְבִטּוֹל מִלְּבַבְנוּ כָּל ה'שִׁלְשׁ תְּאוֹת'
הָאֵלָה, וְלֹא יִשָּׂאֵר אֲצִלְנוּ מֵהֵם שׁוּם רֶשֶׁם
כָּלֵל.

וְתִזְכְּנוּ לְקַבֵּל 'חַג הַפֶּסַח' בַּקְדָּשָׁה
גְדוּלָה זְמַן חֲרוּתְנוּ' - וְעַל-
יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ מַח וְדַעַת לְשִׁבְר
'תְּאוֹת-מְמוֹן'.

וּבְזָכוֹת קִדְשַׁת 'חַג הַשְּׁבֻעוֹת' - תִּזְכְּנוּ
לְהַמְשִׁיךְ מַח וְדַעַת לְשִׁבְר
'תְּאוֹת-הַמְּשָׁגֵל'.

וּבְזָכוֹת קִדְשַׁת 'חַג הַסִּכּוֹת' 'חַג
הָאֶסִּיף' - תִּזְכְּנוּ לְהַמְשִׁיךְ מַח
וְדַעַת לְשִׁבְר 'תְּאוֹת-אֲכִילָה'.

אָנָּה יְהוָה, חוּס וַחֲמַל עָלֵינוּ, וּמִלֵּא
מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ לְטוֹבָה בְּרַחֲמִים, כִּי
אֶתְּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים גְּלִיתָ לָנוּ אֱלוֹ
הַעֲצוֹת טוֹבוֹת קְדוּשׁוֹת אִיךְ לְהַנְצִיל מִכָּל

רַע, וְהוֹדַעְתָּ לָנוּ עֲצָה טוֹבָה וַיִּשְׁרָה,
לְשִׁבְר כָּל ה'שִׁלְשׁ תְּאוֹת' הַעֲקָרִיוֹת, עַל-
יְדֵי קִבְלַת ה'שִׁלְשׁ-רְגָלִים' בַּקְדָּשָׁה כְּרָאוּי.

אָבֵל אֶתְּה יְדַעְתָּ אֶת רַע לְבַבְנוּ, וְקִשְׁיוֹת
עַרְפָּנוּ, וּבְלִבּוֹל וְעִכְרִית דַּעַתְנוּ,
וּגְדַל חֲלִישׁוֹתְנוּ, עַד אֲשֶׁר גַּם הַעֲצָה
בְּעֲצָמָה קָשָׁה עָלֵינוּ לְקַיֵּם.

כִּי אֵין אֶתְנוּ יוֹדַע עַד מָה, שׁוּם דְּרָךְ
וְתַחֲבוּלָה, אִיךְ וּבְאִיזָה אַפֵּן נִזְכָּה
לְקַבֵּל ה'שִׁלְשׁ-רְגָלִים' כְּרָאוּי.

בְּאֲשֶׁר נִגְלָה לְפָנֶיךָ אֲדוֹן כָּל, כִּמָּה אָנוּ
רַחוּקִים מִקְדְּשַׁת ה'שִׁלְשׁ-
רְגָלִים', כִּי פָגַמְנוּ בְּכָל תּוֹרָתְךָ הַקְּדוּשָׁה,
וּבְכַפְרֵט בַּקְדָּשַׁת וְשִׂמְחַת שַׁבָּת וַיּוֹם-טוֹב,
וְגַם בְּה'שִׁלְשׁ-רְגָלִים' בְּעֲצָמָן פָּגַמְנוּ
פְּגָמִים הַרְבֵּה מְאֹד.

אָנָּה יְהוָה, הוֹדִיעֵנוּ נָא אֶת דְּרָכֶיךָ,
וְנִדַע אִיךְ נִמְצָא חֵן בְּעֵינֶיךָ, וְאִיךְ
נִזְכָּה לְפַעַל בְּקִשְׁתְּנוּ אֲצִלְךָ, בְּאַפֵּן שְׁנֹזְכָה
לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת, וְנִזְכָּה לְקַיֵּם כָּל
הַעֲצוֹת טוֹבוֹת הָאֱמִתִּיוֹת אֲשֶׁר גְּלִיתָ לָנוּ
עַל-יְדֵי צְדִיקְךָ הָאֱמִתִּיִּים, עַד שְׁנֹזְכָה
לְשׁוֹב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת וּבְלִב שָׁלֵם.

חוּס וַחֲמַל עָלֵינוּ, יְהִמּוּ וַיִּכְמְרוּ נָא
מֵעִידָךְ וּרְחַמֶיךָ עָלֵינוּ, מִלֶּךְ רַחֲמָן
רַחֵם עָלֵינוּ, טוֹב וּמְטִיב הַדְּרֵשׁ לָנוּ, שׁוֹבָה
עָלֵינוּ בְּהִמּוֹן רַחֲמֶיךָ, בְּגִלְל אָבוֹת שְׁעָשׂוּ
רְצוּנְךָ.

זְכֵנוּ וְחַנְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שְׁנֹזְכָה
כָּלֵנוּ לְקַבֵּל כָּל ה'שִׁלְשׁ-רְגָלִים',
בְּשִׂמְחָה וּבְחֻדוּה רַבָּה וְעֲצוּמָה עַד אֵין-

סוף, ותזכנו ל'שמחת יום-טוב' באמת
כרצונך הטוב.

חום וחמל עלינו, כי אין אנו יודעים
שום דרך איך לזכות ל'שמחת
יום-טוב', כי אם בכחך הגדול לבד.

קד'שנו במצותיך, ותן חלקנו בתורתך,
שבענו מטובך, ושמחנו
בישועתך, וטהר לבנו לעבדך באמת,
והנחילנו יהוה אלהינו בשמחה ובששון
מועדי קדשך.

עד שנזכה בזכות וכח קדשת ה'ש'לש-
רגלים', לשבר ולבטל כל ה'ש'לש
תאוות רעות, שהם: תאוות-ממון,
ו'תאוות-נאוף', ו'תאוות-אכילה'.

ונזכה להיות קדושים וטהורים באמת,
ותוציאנו מאפלה לאורה,
מחשך לאור גדול.

ונזכה להמשיך הדעת הקדושה לתוך
הלב, לתקן ולזכך ולטהר הלב
מכל ה'ש'לש תאוות האלו.

ויקיים בנו מקרא שכתוב: "וידעת היום
והשבת אל לבבך, כי יהוה הוא
האלהים, בשמים ממעל ועל הארץ
מתחת אין עוד".

☪ [ה] לקוטי תפלות ח"ב ד ☪

(על-פי לקוטי מוה"ר"ן ח"ב ד, וצאת הערבים צויתי לכללך)

ותזכנו לשמע קול הקריאה של
ה'ימים-טובים' הקדושים אשר

הם קוראים ומגלים את הרצון, כי
ברחמיך הרבים עשית עמנו נסים
ונפלאות גדולות ונוראות, פלאי פלאות,
בכל ה'ש'לש-רגלים' "מועדי יהוה
מקראי קדש".

כי ב'חג-הפסח' הקדוש, הוצאת
אותנו ממצרים
באותות נוראות, "במסת באתת
ובמופתים ובמלחמה וכיד חזקה ובזרוע
נטויה", פכל אשר עשית לנו יהוה
אלהינו במצרים לעינינו.

וב'חג-השבועות' הקדוש, נתת לנו
את תורתך
הקדושה, באותות גדולות ונוראות,
בקולות וברקים עלינו נגלית, ובקול
שופר עלינו הופעת, ופנים בפנים דבר
יהוה עמנו, ודברך שמענו מתוך האש,
אשר לא נשמע ולא נראה כזאת בכל
הארץ ובכל הגוים אשר על פני האדמה.

ו'חג-הסוכות' הקדוש, הוא זכר
ל'הקף ענני-כבוד',
אשר הקפת אותנו במדבר-סיני ארבעים
שנה בשבעת ענני כבוד, ובעמוד-ענן
הלכת לפנינו יומם, ובעמוד-אש לילה.

"מה רבו מעשיך יהוה, רבות עשית
אתה יהוה אלהי, נפלאתיך
ומחשבתך אלינו, אין ערך אליך, אגידה
ואדברה עצמו מספר".

וזכנו ברחמיך הרבים, לקבל את כל
ה'ש'לש-רגלים', בשמחה גדולה,
ובקדושה ובטהרה.

❁ [זו] לקוטי תפלות ח"ב לו ❁

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב עג, 'תהלים מסגל לתשובה')

ותוציאני מהרה מטמאה לטהרה,
מחל לקדש, מיגון לשמחה,
משעבוד לגאלה, ומאפלה לאור גדול.

עד אשר נזכה בחג השבועות הקדוש,
ביום החמשים - שאתה תשוב
אלינו, ותפתח לנו שער החמשים
הקדוש, ותשפיע עלינו רחמים גדולים
וחסד עליון משם, באפן שנזכה לתקן
הכל ולשוב אליך באמת תמיד.

❁ [זי] תפלות הבקר ז ❁

(על-פי 'לקוטי הלכות' נטילת ידים שחרית א; הבנויה
על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א נו, 'זביום הבכורים')

רבוננו של עולם, זכני לילך בכל יום
למקנה פשרה לטבל את עצמי
קדם התפלה, ולהמשיך על ידי טבילת
המקנה עלי, דעת עליון וחסדים גדולים
הנמשכין מהמקנה של שבועות.

ועל-ידי-זה יהיה נשלם המלכות-
דקדשה בשלמות גדול
באמת, על-ידי קדשת המקנה של
שבועות שהוא חסד עליון ורחמים
גדולים.

ובל-זה יהיה נמשך עלינו, על-ידי
התורה של הצדיקי-אמת,
שעל-ידי תורתם הקדושה ממשיכים
עלינו חסדים ודעת עליון. עד שנזכה

ונזכה בכל השלש-רגלים' הקדושים
והנוראים "מועדי יהוה מקראי
קדש", לשמע בכל יום-טוב ויום-טוב,
את קול הקריאה הגדולה של היום-טוב
קדש, שמכריז וקורא ומגלה את הרצון:
שאיך שום חיוב הטבעי כלל, רק הכל
מתנהג ברצונך הקדוש לבד, וברצונך
הגלית אותנו בין העכו"ם לטובתנו, כדי
"לכלא הפשע ולהתם חטאת", ואתה
עתיד להוציאנו מביניהן מהרה, ותנקם
דם עבדיך השפוף.

ועל-ידי-זה נזכה לשמחת יום-טוב
באמת, כמו שכתוב:
"ושמחת בחגך". ונזכה לשמח מאד
מאד בכל הימים טובים, בשמחה שאין
לה קץ וסוף, "נגילה ונשמחה
בישועתך".

ויקיים מקרא שכתוב: "ישמח צדיק כי
חזה נקם, פעמיו ירחץ בדם
הרשע. ויאמר אדם אף פרי לצדיק, אף
יש אלהים שפטים בארץ".

ותמשיך עלינו שמחת יום-טוב קדש
תמיד, ונזכה להיות בשמחה
תמיד, ולעבדך באמת ביראה ובאהבה
ובשמחה וחדוה.

ויקיים בנו מהרה מקרא שכתוב:
"בשמך יגילון כל היום,
ובצדקתך ירומו. כי תפארת עצמו אתה,
וברצונך תרום קרננו. כי ליהוה מגננו,
ולקדוש ישראל מלפנו".

לידע, שאַתָּה נמצא בכל מיני הסתרות. ונזכה לצאת מכל מיני הסתרות, ונזכה לידע באמת, שאַתָּה הוא "עליון על כל הארץ", "ומלכותך בכל משלה".

מתן תורה

א [א] לקוטי תפלות ח"א ג

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א ג, אקרוקטא')

ותעזר לנו לעסק בתורתך הקדושה לשמה תמיד יומם ולילה. וכשם שמסרת תורתך הקדושה למשה עבדך, וביום למדת עמו תורה שבכתב, ובלילה תורה שבעל-פה. כן תעזרנו ברחמיך הרבים ללמד ולהגות בתורתך הקדושה תמיד. שנזכה ללמד תורה שבכתב ותורה שבעל-פה יומם ולילה.

ב [ב] לקוטי תפלות ח"א ו

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א ו, קרא את יהושע')

ובאשר החלות להראות גדלך וטובך עלינו, ונתת לנו תורתך הקדושה על-ידי משה נביאך נאמן ביתך, ושלחת לנו ברחמיך הרבים צדיקי-אמת בכל דור ודור, אשר על-ידם נמסרה התורה לנו, ממשה ליהושע, ומיהושע לזקנים, ומזקנים לזקנים וצדיקים שבכל דור ודור, עד אשר הגיע אלינו השתלשלות קבלת-התורה, ועדין לא כלו רחמיך ממנו. "הקיצותי ועודי עמך".

כּן יכּמרו מעיך עלינו, ותעזרני לקיים באמת את כל דברי תורתך באהבה. חוסה עלינו ברחמיך, ועזרנו להיות דבוק בך ובצדיקי אמת לעולם ועד, בעולם-הזה ובעולם-הבא.

ג [ג] לקוטי תפלות ח"א יב

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א יב, תהלה לדוד')

במה נקדם יהוה, כעל כל אשר גמלנו ברחמיך ורוב חסדיו, אשר נתן לנו תורת אמת וחי עולם נטע בתוכנו.

ועתה יהוה אלהינו אשר חסדיך מעולם ועד עולם עלינו, יהמו מעיך עלינו.

וכשם שחמלת עלינו, ונתת לנו ברחמיך הרבים תורתך הקדושה, חמדה גנוזה, שעשוע יום יום.

כּן תּזכנו ברחמיך הרבים, ותחננו בחסדיך הגדולים, ותהיה בעזרנו שנזכה כלנו ללמד ולעסק בתורתך הקדושה לשמה תמיד, ונהפוך פנינו מהבלי העולם-הזה לגמרי, פי אם בתורת יהוה תהיה חפצנו, ובתורתך נהגה יומם ולילה.

ועזרנו ברחמיך, שנזכה ללמד ולהגות ולהתמיד בתורתך הקדושה יומם ולילה בקדשה ובטהרה, אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו, ולא תשכח התורה מפנינו ומפי זרענו לעולם.

וַיִּקְרָא מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "וַאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי
 אֹתָם אָמַר יְהוָה, רוּחִי אֲשֶׁר
 עָלֶיךָ וּדְבָרֵי אֲשֶׁר שָׁמְתִי בְּפִיךָ, לֹא יִמוּשׁוּ
 מִפִּיךָ וּמִפִּי זֶרַעַךָ וּמִפִּי זֶרַע זֶרַעַךָ אָמַר
 יְהוָה מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם."

תּוֹרָה, שִׁיְהִיָּה לִי רְשׁוֹת מִן הַשָּׁמַיִם לְגִלוֹת
 אֹתָם לְעַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְעַם סִגְלָה.

וַיִּגְלַגֵּל זְכוֹת עַל יָדֵי, וְאִזְכָּה לְהַטִּיב
 מִטּוֹבֶךָ אֲשֶׁר תַּחֲנִנִי לְכָל עַמְּךָ
 בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְגִלוֹת הַסִּגְלָה לְעַם סִגְלָה,
 לְגִלוֹת לָהֶם מָה שֶׁתּוֹכְנִי לְהַשִּׁיג בְּשִׁכְלִי,
 חֲדוּשֵׁי-תּוֹרָה אֲמִתִּיִּים, בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה.

בְּאִפְן שִׁיחֲזְרוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל-יַדֵּי
 דְבוּרֵי, וְלֹא אֶפְשָׁל בְּאִמְרֵי-פִי,
 וְלֹא אֹמַר דָּבָר שֶׁלֹּא כְּרִצוֹנְךָ.

☪ [ד] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א כ"א ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כ"א, 'עתיקא טמיר וסתים')

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יוֹדֵעַ גְּדֹל יִקְרַת
 קִדְשֵׁךָ נִשְׁמוֹתֵנוּ בְּשָׂרֵשָׁנוּ, כִּי
 אַתָּה בְּחֵרָת בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים, וְקִרְאתָ
 אוֹתָנוּ עִם קְדוּשׁ עִם סִגְלָה, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב:
 "וְהֵייתָ לִי סִגְלָה מִכָּל הָעַמִּים". וְכְמוֹ
 שְׁכָתוֹב: "כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לֹו יְהוָה יִשְׂרָאֵל
 לְסִגְלָתוֹ".

☪ [ה] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א כ"ב ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כ"ב, 'חזתם בתוך חזתם')

וְתַעֲזְרֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ, שְׁנִזְכָּה לְעֶסֶק כָּל
 יְמֵינוּ בְּתוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים
 וּבִתְפִלָּה, בְּאַמֶּת וּבְאַמוּנָה, וּבְעֲנֻוָה
 אֲמִתִּיּוֹת, וּבְמִסִּירוֹת נַפֶּשׁ, וּבְדַבְּקוֹת גְּדוֹל
 אֱלֹהֶיךָ בְּבִטּוֹל גְּמוּר.

וְנִזְכָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ
 בְּכָל פַּעַם, אֹר הַעֲדִים וְהַכְּתָרִים
 הַקְּדוּשִׁים שֶׁהַכְּתָרָת אוֹתָנוּ בְּחוֹרֵב בְּשַׁעַת
 קִבְּלַת-הַתּוֹרָה, בְּעַת שֶׁאִמְרָנוּ לְפָנֶיךָ:
 "נַעֲשֶׂה-וְנִשְׁמַע", שֶׁאִז נִכְתְּרוּ שְׁנֵי כְּתָרִים
 בְּרֹאשׁ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְעַל-יַדֵּי
 חֲטָאֵינוּ נִלְקָחוּ וְנִסְתַּלְקוּ מִמֶּנּוּ, וְאַתָּה
 עָתִיד לְהַחְזִירָם לָנוּ, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב:
 "וְשִׁמַּחַת עוֹלָם עַל רֹאשָׁם".

רַחֵם עָלֵינוּ וְעֲזְרֵנוּ, שְׁנִזְכָּה לְקַדֵּשׁ
 וְלִטְהַר עַצְמָנוּ, וְנִזְכָּה לְסוּר מִרַע
 בְּאַמֶּת, וְלַעֲשׂוֹת הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ תָּמִיד.

חֹם וְחַמַּל עַל סִגְלָתְךָ וְרַעֲיָתְךָ, עַל עַמְּךָ
 וְנַחֲלָתְךָ, עַל צְבִי צְבָאוֹת חֲמֻדָּתְךָ,
 אֲשֶׁר בְּכָל לְשׁוֹנוֹת שֶׁל חֶבֶה קִרְאתָ אוֹתָנוּ
 בְּאַהֲבָתְךָ וּבְחֲמֻלָּתְךָ, אֶהְבֵּת אוֹתָנוּ וְרַצִּיתָ
 בָּנוּ וְרוּמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְשׁוֹנוֹת וְקִרְבָּתָנוּ
 מִלְּבָנוּ לְעַבּוּדָּתְךָ.

יְהִי מוֹ מַעֲיָה עָלֵינוּ, יִכְמְרוּ רַחֲמֶיךָ עַל
 שְׁפִלוּתָנוּ וּבְזִיוָנוּ, קוּמָה
 בְּעֲזָרְתָנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ, וְתֵן בְּלִבְנוּ לְצַעֲק
 אֱלֹהֶיךָ תָּמִיד, עַד שֶׁתִּרְחַם עָלֵינוּ וְתִשָּׁב
 פָּנֶיךָ אֵלֵינוּ וְתִקְרַבְנוּ.

וְתַעֲזְרֵנִי שְׂאִזְכָּה לְחַדֵּשׁ בְּתוֹרָה
 חֲדוּשִׁים אֲמִתִּיִּים בְּקִדְשָׁה
 וּבִטְהָרָה, וְאִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ תָּמִיד חֲדוּשֵׁי-

וּנְזָכָה לְעֶסֶק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה תָּמִיד בְּאַמֶּת
וּבְמִסִּירוֹת־נֶפֶשׁ, בְּאִפְן שְׁנִזְכָּה שְׂיַחְזִירוּ
לָנוּ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד אֶת שְׁנֵי כְתָרִים הָאֵלוּ
הַנֶּעֱשִׂים מִ"נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע", שֶׁהֵם תּוֹרָה
וּתְפִלָּה, שֶׁהֵם נִגְלוֹת וְנִסְתָּרוֹת שֶׁבְּתוֹרָה.

וּתּוֹכְנֵי בְּכָל פֶּעַם לְהַשִּׁיג נִסְתָּרוֹת
שֶׁבְּתוֹרָה לְהַשִּׁיג תּוֹרַת יְהוָה.
וּנְזָכָה לְעֶסֶק וְלִיגָע וְלִטְרַח תָּמִיד
בְּעִבּוּדְתָּךְ בְּדַבְקוֹת גָּדוֹל וּבְמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ
בְּאַמֶּת.

עַד שְׁנִזְכָּה לִילֶךְ וּלְעֲלוֹת בְּמַהִירוֹת גָּדוֹל
בְּכָל פֶּעַם מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא וּמִמַּעְלָה
לְמַעְלָה, עַד שְׁנִזְכָּה לְהַשִּׁיג וּלְהַבִּין בְּכָל
פֶּעַם נִסְתָּרוֹת הַתּוֹרָה הַגְּבוּהִים יוֹתֵר
וְיוֹתֵר, וּבְכָל פֶּעַם נִזְכָּה לְהַשְׁגַּת "נַעֲשֶׂה-
וְנִשְׁמַע" הַגְּבוּהָ יוֹתֵר.

וּנְזָכָה תָּמִיד, שְׂיִהְיֶה נַעֲשֶׂה אֶצְלָנוּ
בְּכָל-פֶּעַם, מִה'נִסְתָּר', 'נִגְלָה';
מִה'נִשְׁמַע', 'נַעֲשֶׂה'; מִתְפִּלָּה', 'תּוֹרָה';
מִתּוֹרַת יְהוָה', 'תּוֹרַתֵנוּ'; כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב:
"כִּי אִם בְּתוֹרַת יְהוָה חִפְצוֹ, וּבְתוֹרָתוֹ
יִהְיֶה יוֹמָם וְלַיְלָה".

וּנְזָכָה לְהַשִּׁיג וּלְהַבִּין אֶת הָעִבּוּדָה
הַגְּבוּהָ שִׁישׁ בְּדַבְרֵי-הַתּוֹרָה,
שֶׁהֵם סְתָרֵי תּוֹרָתְךָ שֶׁמְלַבֵּשׁ בְּדַבְרֵי יְהוָה
הַתּוֹרָה, שֶׁהֵם הַפְּסוּקִים שֶׁסְּבִיבוֹת כָּל
מִצְוָה וּמִצְוָה, אֲשֶׁר עֲצָם גְּדֻלַּת הָעִבּוּדָה
הַקְּדוּשָׁה שִׁישׁ בָּאֵלוּ הַפְּסוּקִים, אֵין אָנוּ
זוֹכִים לְהַשִּׁיג כָּלֵל.

חוּם וְחֻנּוּ בְּרַחֲמֵיךְ הָרַבִּים, וְזַכְּנוּ
לְהַשִּׁיג וּלְהַבִּין הָעִבּוּדָה הַגְּבוּהָ

הַזֹּאת, שְׁנִזְכָּה לְדַעַת אֵיךְ לְעַבֵּד אוֹתְךָ
וּלְעַשׂוֹת רְצוֹנְךָ הַנֶּעְלָם וְהַנִּסְתָּר בְּדַבְרֵי-
הַתּוֹרָה הַזֹּאת, וּנְזָכָה לְעֲלוֹת בְּכָל פֶּעַם
מְדַרְגָּא לְדַרְגָּא, וּמִעוֹלָם לְעוֹלָם הַגְּבוּהָ
יוֹתֵר, מִ"נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע" זֶה, לְ"נַעֲשֶׂה-
וְנִשְׁמַע" גְּבוּהָ יוֹתֵר, וְכֵן בְּכָל פֶּעַם וּפֶעַם
לְעוֹלָם וָעֶד.

כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב: "הַנִּסְתָּרִת לִיהוָה אֱלֹהֵינוּ,
וְהַנִּגְלוֹת לָנוּ וּלְכַנִּינוּ עַד עוֹלָם,
לְעַשׂוֹת אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת".

עַד שְׁנִזְכָּה לְעֲלוֹת בְּעֲלִיָּה גְדוּלָּה, לְהַבִּין
וּלְהַשִּׁיג תּוֹרַת יְהוָה בְּאַמֶּת לְאַמְתּוֹ,
וּנְזָכָה לְעֲלוֹת וּלְהַכְלִיל בְּךָ בְּאוֹר הָאֵין-
סוּף, וּנְזָכָה לְהַכְלִיל בְּאַחֲדוּתְךָ, עַד שְׁנִזְכָּה
לְתּוֹרַת יְהוָה וּלְתְפִלַּת יְהוָה בְּאַמֶּת.

❁ [ו] לְקוּטֵי-תְפִלּוֹת ח"א לֵג ❁

(על-פי לקוטי מוה"ר"ן ח"א לֵג, מ'י האיש החפץ חיים)

וְזַכְּנוּ לְהַתְדַבֵּק בְּךָ תָּמִיד בְּאַמֶּת,
וּלְהַפִּיר אֶהְבֶּתְךָ הַגְּדוּלָּה שְׂאֵתָה
אוֹהֵב אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשׁ, אֲשֶׁר
בְּחַרְתָּ בָנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְרוּמַמְתָּנוּ מִכָּל
הַלְשׁוֹנוֹת, וְקִדְשָׁתָנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ, אֲשֶׁר בָּהֶם
מְלַבֵּשׁ אֶהְבֶּתְךָ הַגְּדוּלָּה אֲשֶׁר אֵתָה אוֹהֵב
אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֶהְבָּה אֲמַתִּיית, אֶהְבָּה
וְחַמְלָה שְׂאֵין לָהּ קֶץ וְתַכְלִית.

אֲשֶׁר מֵאֶהְבֶּתְךָ הַגְּדוּלָּה וּמִחַמְלָתְךָ
הָאֲמַתִּיית עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
הַקְּדוֹשׁ, צְמַצְמַת אֱלֹהוֹתְךָ כְּבִיכּוֹל,
וְהַלְבִּשְׁתָּ אֶהְבֶּתְךָ בְּהַתּוֹרָה וּמִצְוֹת

הַקְדוּשִׁים אֲשֶׁר נָתַתְּ לָנוּ בְּאַהֲבָה עַל-יְדֵי
מֹשֶׁה נְבִיאָךְ נֶאֱמַן בֵּיתְךָ.

אֲשֶׁר כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה, הִיא שְׁעוֹר
וְצִמְצוּם הַקְדוּשׁ, כְּדֵי שְׂנֹזְפָה עַל-
יְדֵי-זֶה לְהַפִּיר אוֹתְךָ, וּלְהַשִּׁיג אוֹתְךָ,
וּלְעַבְדְּךָ בְּאַמֶּת בִּירְאָה וְאַהֲבָה.

וְלְהוֹצִיא מִכָּלֶם, מִשְׁפָּטֵי הַנְּהֻגוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּאַמֶּת.

וְלֹא אִטָּה וְלֹא אֶסוּר מִן הָאַמֶּת יָמִין
וּשְׂמָאל, רַק אֲזֻכָּה לְכוּן תָּמִיד
רְצוֹנְךָ בְּאַמֶּת, וְלִידַע תָּמִיד אֵיךְ לְהַתְנַהֵג
בְּכָל דְּבַר עַל-יְדֵי לְמוֹדֵי הַתּוֹרָה-הַקְדוּשָׁה.

⊗ [ט] לקוטי תפלות ח"א צא ⊗

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א קנז, 'כָּל הַנְּהֻגָה מִדְּבַר-תּוֹרָה')

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתַי, שְׂתוֹצְפֵנִי לְהַתְדַבֵּק בְּתוֹרָתְךָ
הַקְדוּשָׁה, וְתַפְתַּח אֶת לְבִי וְדַעְתִּי.

עַד שְׂאֻזְפָּה לְשָׁמַע וּלְהַבִּין הַיֵּטֵב
בְּלִבִּי, אֶת כָּל דְּבָרֵי תוֹרָתְךָ
הַקְדוּשָׁה וְהַטְּהוֹרָה וְהַתְּמִימָה, הַמְּשִׁיבֵת
נֶפֶשׁ, וּמַחְפִּימַת פֶּתִי, וּמְשַׁמַּחַת לֵב,
וּמְאִירַת עֵינַיִם, וְעוֹמְדַת לְעַד, וְצַדִּיקוֹ
יַחֲדוּ.

וְאַזְכָּה לְהַרְגִּישׁ הַיֵּטֵב, נִפְלְאוֹת נְעִימַת
עֲרֶבֶת מְתִיקַת חֲדוּשֵׁי-הַתּוֹרָה
הַקְדוּשִׁים וְהַנּוֹרְאִים מְאֹד שְׁגָלוֹ כָּל
הַצְּדִיקִים-הָאֱמִתִּיִּים, הַמְּחִיִּין כָּל
הָעוֹלָמוֹת.

אָנָּה אָדוֹן יָחִיד, הַמְּלַמֵּד תּוֹרָה לְעַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל, רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן שְׂמֹךְ,
וְתַפְתַּח לְבָנוּ בְּתַלְמוּד תּוֹרָתְךָ. וְזַכְּנוּ
שְׂנַדְבֵּק לְבָנוּ בְּאַמֶּת בְּדְבָרֵי תוֹרָתְךָ
הַקְדוּשָׁה.

עַד שְׂנֹזְפָה לְהֵנּוֹת וּלְהַתְעַנֵּג מְאֹד מִדְּבָרֵי
תּוֹרָתְךָ הַקְדוּשָׁה, עַד שִׁיְהִיָּה נִמְאָס

⊗ [ז] לקוטי תפלות ח"א נו ⊗

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א נו, 'זְבִיזוּם הַבְּפוֹרִים')

וְתוֹצְפֵנוּ וְתוֹצְפֵנוּ לְקַבֵּל הַחַיִּים בְּהַדְרָגָה
וּבְמִדָּה, עַל-יְדֵי הַמְּדוּת
וְהַפְּלִים הַקְדוּשִׁים הַנְּעֻשִׂים עַל-יְדֵי:
הַפְּרָשִׁיּוֹת, וְהַפְּסוּקִים, וְהַסְּדָרִים,
וְהַתְּבוֹת, וְהַטְּעָמִים, וְהַנְּקֻדוֹת, וְהַתְּגִין,
וְהָאוֹתִיּוֹת, שֶׁל הַתּוֹרָה-הַקְדוּשָׁה, וְנֹזְפָה
עַל-יְדֵם לְחַיִּים טוֹבִים וְאַרְכִּים, וְרַחֲמִים,
וְשָׁלוֹם, וְדַעַת-דְּקֻדְשָׁה.

⊗ [ח] לקוטי תפלות ח"א סא ⊗

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א סא, 'חֲדֵי רַבֵּי שְׁמַעוֹן')

וְאַזְכָּה לְלַמֵּד תּוֹרָתְךָ הַקְדוּשָׁה לְשִׁמָּה
תָּמִיד, לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד לְשִׁמּוֹר
וּלְעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דְּבָרֵי תוֹרָתְךָ
בְּאַהֲבָה.

וְתֵאִיר עֵינַי בְּתוֹרָתְךָ, וְתַתֵּן לִי חֲכָמָה
וּבִינָה וְדַעַת דְּקֻדְשָׁה, לְהַבִּין
וּלְהַשְׁפִּיל מִכָּל הַלְּמוּדִים שְׂאֻזְפָּה לְלַמֵּד
בְּכָל סְפָרֵי תּוֹרָתְךָ הַקְדוּשָׁה, לְהַבִּין

אָצְלוּנוּ עַל-יְדֵי-זֶה כָּל חַיֵּי עוֹלָם-הַזֶּה וְתַאֲוֹתָיו וְהִבְלִיּוּ.

וְנִזְכָּה לְחַיִּים טוֹבִים וְאַרְפִּים בְּאַמַּת לְהַתְדַבֵּק בָּךְ וּבַתּוֹרָתְךָ וּבַמִּצְוֹתֶיךָ הַקְדוּשִׁים לְעוֹלָם וָעֶד, וְלֹא נָסוּר מֵרְצוֹנְךָ יָמִין וּשְׂמָאל.

"הַעֲרַב נָא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת דְּבָרֵי תּוֹרָתְךָ בְּפִינוּ, וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְצֹאצְאֵינוּ וְצֹאצְאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כְּלָנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תּוֹרָתְךָ לְשִׁמְהָ", עַד אֲשֶׁר נִזְכָּה "לְחַזוֹת בְּנַעַם יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ" מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, אָמֵן סְלָה.

וְאִזְכָּה לְעֹלוֹת מִמְדְּרָגָה לְמְדְרָגָה בְּכָל-פַּעַם בְּעִבּוּדַת-הַשָּׁם, עַד שְׂאִזְכָּה לְעַבֵּד אוֹתְךָ בְּאַמַּת כְּרָאוּי לְאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי.

❁ [יא] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א קיא ❁
(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קיא,
'לא ימוש ספר התורה הזה מפיך')

תּוֹרָה, תּוֹרָה, תּוֹרָה, תּוֹרַת יְהוָה, תּוֹרַת מֹשֶׁה, תּוֹרַת כָּל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים, תּוֹרַת כָּל יִשְׂרָאֵל. "תּוֹרַת יְהוָה תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ".

חֹסֶה עַל כְּבוֹדְךָ, וְהַאִירָה לָנוּ בְּאוֹרְךָ הַגָּדוֹל, בְּתוֹךְ חֲשֶׁכַת אֲפֵלַת הַגְּלוּת הָאֲרוּךְ הַמֵּר הַזֶּה, גְּלוּת הָעֶכּוֹ"ם, גְּלוּת הַתַּאֲוֹת הַרְעוֹת וְהַמְרוֹת.

קוֹמָה בְּעִזְרָתְנוּ בְּעַת צָרָה הַגָּדוֹלָה הַזֹּאת בְּכָלֵל וּבְכַפְרֵט, וְהַתְּגַבְּרֵי בְּאוֹר זְרִיחָתְךָ הַגָּדוֹלָה, עַל כָּל מִינֵי חֲשָׁךְ וְאֲפֵלָה, וְעַל כָּל מִינֵי גִשְׁמִיּוֹת וְחֲשֻׁכוֹת בְּלִי שְׁעוֹר שְׁהַמְשַׁכְּתִי עָלַי בְּעוֹנוֹתַי הַרְבִּים.

בְּאַפְּן שְׂאִזְכָּה גַם אֲנֹכִי לְרֹאוֹת אוֹר הַגָּדוֹל שֶׁל הַתּוֹרָה. וְתִזְרַח וְתִאִיר לִי הַתּוֹרָה, לְכָל מִינֵי חֲשָׁךְ וְגִשְׁמִיּוֹת שֶׁנִּפְלְתִי בָהֶם, וְתוֹצִיאֵנִי מִתּוֹכָם מִהֲרָה, וְאִזְכָּה לְצֵאת מֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה מִחֲשָׁךְ לְאוֹר גָּדוֹל.

❁ [י] תַפְלוֹת-וְתַחֲנוּנִים ❁
הַשְּׂמֵטָה לְלְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א צב
(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א עב,
'להתחזק בכל פעם נגד היצר הרע')

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה הוֹדַעְתָּנוּ: שְׁלַפְעָמִים גַּם בְּעִנִּין הַהִתְקַרְבוֹת עֲצָמוֹ לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, יֵשׁ יִצְרֵהֲרַע גָּדוֹל, כִּי לַפְעָמִים רַבּוּי הַהִתְלַהֲבוֹת חוּץ מִהַמְדָּה וְלִמְעֻלָּה הַרְבֵּה מִמְדְּרָגָתוֹ הוּא מַצֵּד יִצְרֵהֲרַע, בְּבַחֲיַנַּת הָאִזְהָרָה שֶׁהִזְהָרוּ יִשְׂרָאֵל בְּשַׁעַת קְבֻלַּת-הַתּוֹרָה לְבִלִּי לְהִרְסָא אֶת גְּבוּלָם כְּמוֹ שְׁכַתוֹב: "פֶּן יִהְרָסוּ לְעֵלַת אֶל יְהוָה" וְכוּ'.

עַל-בֵּין חוּס וְחַמַּל נָא עָלַי וְהַצִּילֵנִי, גַּם מִבַּחֲיַנַּת הַיִּצְרֵהֲרַע הַזֶּה. רַק אִזְכָּה לְעַת-עַתָּה, לְהַתְקַרֵּב אֵלֶיךָ, וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּאַמַּת, כְּפִי בַּחֲיַנְתִּי וּמְדְרָגָתִי.

☪ [יב] לקוטי תפלות ח"א קטו ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א קלג, זארח צדיקים כאור נגה')

אָבִינוּ מִלְּפָנָיו, גְּלַה כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ
עָלֵינוּ מְהֵרָה, וְהוֹפֵעַ וְהַנְּשֹׂא
עָלֵינוּ, וְהַאִירָה עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ, אֹרֶךְ פְּנֵי
הַתּוֹרָה-הַקְּדוּשָׁה וְהַצְּדִיקִים-הָאֱמִתִּיִּים.

כִּי כָּבֵד הִתְחַלַּתָּ לְהָאִיר עָלֵינוּ אֹרֶךְ
הַגְּדוּל, מִיּוֹם מִתְּנַן-תּוֹרָה עַד הַנְּהַ,
עַל-יְדֵי הַצְּדִיקִים-הָאֱמִתִּיִּים שֶׁהָיוּ מִימֹת
מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עַל-יּוֹהֵשׁ לְשָׁלוֹם, עַד הַיּוֹם הַזֶּה.

אָבֵל בְּעֵצָם גְּשָׁמֵינוּ וְחֶשֶׁכַת עֲוֹנוֹתֵינוּ
הַמְּרַבִּים מְאֹד, אָנוּ צְרִיכִים
שְׁתַּרְחַם עָלֵינוּ, בְּרַחֲמָנוּת גְּדוּל וְעֲצוֹם
בְּיֹתֵר.

בְּאֶפְןֵי שְׁתֵּאִיר גַּם עָלֵי, עֵתָה גַם עֵתָה,
אֹרֶךְ תּוֹרַתְךָ-הַקְּדוּשָׁה וְאֹרֶךְ
הַצְּדִיקִים-הָאֱמִתִּיִּים, עַד שִׁיתְּבַטְּלוּ מִמֶּנִּי
כָּל תַּאֲוֹת עוֹלָם-הַזֶּה וְהִבְלִיּוּ לְגַמְרֵי.

וְאִזְכָּה מֵעַתָּה לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאֱמֶת
וּבְתַמִּים כְּרִצוֹנְךָ הַטּוֹב,
"הַאִירָה פְּנִיךָ עַל עַבְדְּךָ הוֹשִׁיעֵנִי בַחֲסֶדְךָ.
פְּנִיךָ הָאֵר בְּעַבְדְּךָ וְלִמְדֵנִי אֶת חֻקֶיךָ".

☪ [יג] לקוטי תפלות ח"א קכט ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א קצ, וניענו כל העם יחדיו')

רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲדוֹן כָּל, אַתָּה
הוֹדַעְתָּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ: שְׁעָקָר כַּח
הַבְּחִירָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁקָּבְלוּ אֶת הַתּוֹרָה
עַל-יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עַל-יּוֹהֵשׁ לְשָׁלוֹם, הוּא רַק

עַל-יְדֵי שְׁלֹא דִבְרַתָּ עִם יִשְׂרָאֵל בְּעֵצָמָם
אֲלֵיהֶם לְנֹכַח, רַק כָּל דְּבָרֶיךָ הָיָה עִם
מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עַל-יּוֹהֵשׁ לְשָׁלוֹם, וְהֵם שָׁמְעוּ
בְּדַבְּרֶיךָ עִמוֹ.

וּמַחֲמַת זֶה יֵשׁ לָנוּ כַּח הַבְּחִירָה עַל כָּל
דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת, כִּי כָּל
אֲשֶׁר יְדַבֵּר יְהוָה אֶל הָאָדָם בְּעֵצָמוֹ, הוּא
מְכָרַח לַעֲשׂוֹתוֹ בְּלִי בְחִירָה. וּמֹשֶׁה רַבֵּנוּ
לֹא הָיָה לוֹ כַּח הַבְּחִירָה עַל מִצְוֹת הַתּוֹרָה,
רַק כָּל בְּחִירָתוֹ הָיָה בְּעֵנִין: "מֹשֶׁה הוֹסִיף
יוֹם אֶחָד מִדַּעְתּוֹ", דְּהֵינּוּ בְּמָה שְׁלֹא
בְּאַרְתָּ לוֹ בְּפִרוּשׁ, וְהָיָה מְכָרַח לְהַבִּין
מִדַּעְתּוֹ אֵיךְ לְהַתְּנַהֵג, וּבְזֶה הָיָה כָּל כַּח
בְּחִירָתוֹ.

וְהֵנָּה אֲנֹכִי בְּעֵנֵי, אֲשֶׁר הַתַּאֲוֹת וְהַמַּדּוּת
מִתְּגַבְּרִים עָלַי כְּמוֹ שֶׁמִּתְּגַבְּרִים
וְרוֹדְפִים אוֹתִי מְאֹד בְּכָל-עֵת, וַיֵּשׁ לִי
בְּחִירָה גְּדוּלָה עַל כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, וְאֲנִי
צָרִיךְ הַתְּחַזְּקוֹת גְּדוּל וַיִּשׁוּעָה וְרַחֲמִים
גְּדוּלִים מֵאַתָּה תִּתְּבַרֵךְ, שְׂאִזְכָּה לְהַטּוֹת
כַּח בְּחִירָתִי לַחַיִּים, לְבַחֵר בְּטוֹב וְלִמְאֹס
בְּרָע.

וְעַתָּה מָה אַעֲשֶׂה, אֲשֶׁר נוֹסֵף לְכָל-זֶה,
אֲנִי מְסַפֵּק הַרְּבֵה בְּכִמָּה דְּבָרִים
אֵיךְ לְהַתְּנַהֵג בָּהֶם. וְדַעְתִּי וְעֵצָתִי חֲלוּקָה
מְאֹד, בְּהַרְּבֵה דְּבָרִים אֲשֶׁר אֵינִי יוֹדֵעַ כָּל־
לְכוּן בָּהֶם רִצוֹנְךָ בְּאֱמֶת אֵיךְ לְהַתְּנַהֵג
בָּהֶם. וְנִדְמָה לִי: שָׂאם הָיִיתִי יוֹדֵעַ רִצוֹנְךָ
בְּאֱמֶת, הָיִיתִי מִתְּנַהֵג כְּרִצוֹנְךָ בּוֹדָאִי.

"וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, אָבִינוּ אַתָּה,
אֲנַחְנוּ הַחֲמוּר וְאַתָּה יוֹצֵרֵנוּ

ומעשה ידך בלנו". הורני ולמדני מה
אעשה ומה אפעל.

כי משה רבנו ושארי צדיקים גדולים
ונוראים, שהיה להם בחירה בענינים
כאלה שהיו מספקים בהם איך הוא
רצונך - היה להם כח וגבורה גדולה, כי
היו "גברי כח עשי דברו" דדמין
למלאכים ממש, וכבר שברו כל התאות
לגמרי, ולא היה להם בחירה מצד
התאוה בשום דבר שבעולם.

ועל-כן היה ראוי שיהיה להם בחירה
בבחינת: "משה הוסיף יום
אחד מדעתו", שהם הדברים שהיו
מספקים בהם.

אבל איש עב וגס פמוני, אשר הרביתי
לפשע נגדך, ועדין התאות
רודפים אחרי כל-כך, ואני חושב
מחשבות בכל-עת, למצא עצה ותחבולה
ותרופה לדחותם מעלי, וכח בחירתי
מגשמת מאד, מה אעשה.

בשנוסף לזה, מבלבלין אותי הרבה,
וכמה ספקות וחקת-העצה
בכמה דברים שאיני יודע איך להתנהג
בהם. במה אזכה למצא הדרך הישר
והנכון באמת, באפן שאזכה להתקרב
אליו באמת לאמתו.

רבנו של עולם, מרב בלבול דעתי,
טענותי נסתמין, ואיני יכול
לפרש שיחתי היטב. אבל אתה יודע כל
תעלומות לבבי. ועתה, הורני ולמדני מה
לעשות, ואיך להתנהג מעתה כל ימי חיי,

למדני עצה וגבורה למלחמה כבדה
כזאת.

קומה בעזרתי, והושיעני שאזכה
להטות לבבי אליך לבחר בטוב
בכל הדברים שאני יודע אמתת רצונך
בהם על-פי תורתך הקדושה. ולא אלך
עוד אחרי שרירות לבי הרע, ולא אתור
אחר לבבי ואחרי עיני. רק אזכה בכל-עת
להטות בחירתי לדרך החיים והטוב
והאמת.

ותאיר עיני בתורתך, ותלמדני ברחמיך
בכל-עת, שאזכה לידע האמת,
ולכונן רצונך בכל הדברים שאני מספק
בהם. "הורני יהוה דרכך, אהלך באמתך,
יחד לבבי ליראה שמך. הדריכני באמתך
ולמדני כי אתה אלהי ישעי אותך קויתי
כל היום. הורני יהוה דרכך, ונחני בארח
מישור למען שוררי".

רבנו של עולם, מלא רחמים, זפני
להכליל בצדיקי-אמת, עד
שיתבטלו ממני כל התאות וכל הבלי
עולם-הזה, שלא יהיה לי שום תאוה
והמדה להם כלל.

רק אזכה להטות שכמי, לסבל על
תורה ותפלה ועבודה, ולהרבות
בצדקה וגמילות-חסדים ומעשים-טובים.

ותשמרני ותצילני מספקות ובלבולים,
ומחלקת-העצה, רק אזכה
תמיד לידע אמתת רצונך בכל הדברים
שבעולם. כי אני סומך עליך בכל
תנועותי, וכרצונך אעשה.

☪ [טו] לקוטי תפלות ח"ב ד ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב ד, 'נאָת הערביים צויתי לכללך')

וְנִזְכָּה כְּלָנוּ, לִילָךְ תָּמִיד בְּדַרְךָ
אֲבוֹתֵינוּ, אֲשֶׁר דָּרְכוּ בָּהּ מֵעוֹלָם
מִיּוֹם מִתְּנִתּוֹרָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה, לְלַמֵּד
דִּינֵי הַתּוֹרָה-הַקְּדוּשָׁה וְלַהֲגוֹת בְּתוֹרָתְךָ
הַקְּדוּשָׁה לְבַד יוֹמָם וְלַיְלָה, בְּתוֹרָה
שֶׁבְכָתָב וְתוֹרָה שֶׁבְעַל-פֶּה, וְלִשְׁמֹר
וְלַעֲשׂוֹת וְלִקְיָם אֶת כָּל דְּבַר־תּוֹרָתְךָ
בְּאַהֲבָה בְּאַמֶּת וּבְתַמִּימוֹת, בְּלִי שׁוֹם
חֲכָמוֹת כָּלֵל.

וְתַתְּבַטֵּל חֲכַמַת-הַטֶּבַע מִכָּל הָעוֹלָם,
וּבְפָרֵט מַעֲמָךְ יִשְׂרָאֵל
הַקְּדוֹשׁ אֲשֶׁר בָּהֶם בְּחֵרָתְךָ. וַיִּתְפַּשֵּׁט הָאֶרֶץ
הָרְצוּן-בְּעוֹלָם, וַיִּדְעוּ הַכֹּל כִּי אֵין שׁוֹם
חַיִּיב הַטֶּבַע כָּלֵל, רַק הַכֹּל מִתְּנַהֵג בְּרְצוֹנְךָ
הַקְּדוֹשׁ לְבַד.

☪ [טז] לקוטי תפלות ח"ב לה ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב עב, 'חיים נצחיים')

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מָלֵא רַחֲמִים, זַפְּנֵי
לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיקִים-אַמְתִּיִּים,
וְלִשְׁמַע מִפִּיהֶן הַקְּדוֹשׁ חַדוּשֵׁי וּבְאוּרֵי
הַתּוֹרָה, בְּאִפְּן שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נִמְשָׁךְ
עָלַי יִרְאָה וּבּוֹשָׁה גְדוּלָה מִפְּנֶיךָ. וְתַהֲיֶה
יִרְאַתְךָ עַל פְּנֵי לְבַלְתִּי אַחֲטָא עוֹד כָּלֵל
מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם.

וַיְהִיָּה נִמְשָׁךְ עָלַי תָּמִיד הִירְאָה
וְהַבּוֹשָׁה-דְּקִדְשָׁה שֶׁזָּכּוּ כָּלֵל-
יִשְׂרָאֵל בְּמַעֲמַד הַקְּדוֹשׁ בְּהַר-סִינַי בְּשַׁעַת

"הוֹרְנֵי ה' דְּרַךְ חֲקִיךָ וְאַצְרְנָה עֲקֵב.
הַדְרִיכֵנִי בְּנִתִיב מִצְוֹתֶיךָ כִּי בּוֹ
חָפְצָתִי. הִט לְבִי אֶל עֲדוֹתֶיךָ וְאֵל אֶל
בְּצַע".

רַחֲמֵי רַחֲמֵי מְלֵא רַחֲמִים, עָלַי וְעַל כָּל
הַתְּלוּיִם בִּי. "תְּהִי יָדְךָ לְעֲזָרְנִי, כִּי
פְּקוּדֶיךָ בְּחֵרָתִי. תְּחִי נַפְשִׁי וְתַהַלְלֶךָ,
וּמִשְׁפָּטֶיךָ יַעֲזֹרֵנִי. תַּעֲיִתִי כִּשְׂה אֹבֵד
בְּקֶשׁ עֲבָדְךָ, כִּי מִצְוֹתֶיךָ לֹא שָׁכַחְתִּי".
תַּעֲזֵנוּ לְשִׂמְאֵל יְמִינְךָ תִּקְרַבְנִי. "תּוֹדִיעֵנִי
אֶרְחַ חַיִּים שֶׁבַע שְׂמַחוֹת אֶת פְּנֶיךָ נְעִימוֹת
בִּימִינְךָ נִצַּח. יִהְיוּ לְרִצּוֹן אִמְרֵי-פִי וְהַגִּיוֹן
לְבִי לְפָנֶיךָ יִהְיֶה צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי". אָמֵן
וְאָמֵן.

☪ [יד] לקוטי תפלות ח"א קמה ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א רסו, 'ולמקנהו עשה סבת')

וְתַהֲיֶה בְּעֲזָרְנוּ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, לְקִיָּם
מִצְוֹת סִפָּה בְּשִׁלְמוֹת גְּדוּל כָּל-
כֶּף, עַד אֲשֶׁר נִזְכָּה לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה מִשָּׁם
מִחֲדָשׁ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה - כִּי "מִסְפָּה
יוֹצֵאת הַתּוֹרָה".

עַד אֲשֶׁר עַל-יְדֵי כְּנִיסַתְנוּ לְסִפָּה, נִזְכָּה,
שִׁיְהִיָּה נַעֲשֶׂה מֵאֲתָנוּ בְּעֲצָמֵנוּ תּוֹרָה,
שֶׁכֵּל אַחַד מִיִּשְׂרָאֵל יִהְיֶה נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ
תּוֹרָה, "אוּרִייתָא וַיִּשְׂרָאֵל וְקוּדְשָׁא-בְּרִיךְ-
הוּא כֹּלֵא חַד".

וַיִּמְשָׁךְ עָלֵינוּ עַל-יְדֵי מִצְוֹת סִפָּה
הַקְּדוּשָׁה, קִדְשַׁת חַג הַשְּׁבֻעוֹת,
קִדְשַׁת חֲדָשׁ סִיּוֹן, קִדְשַׁת קְבֻלַּת-הַתּוֹרָה.

קבלת התורה, כמו שכתוב: "ולבעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו".

❁ [יז] לקוטי תפלות ח"ב לט ❁

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב עח, ואתחנן)
(פראסטאק - בענין הנהגת הפשיטות)

רבנו של עולם, עושה חסד חנם בכל דור, אתה ברחמיך וחסדיך חנם, בראת וקימת עולמך עשרים וששה דורות קודם מתן תורה, שאז היה העולם מתקים בלא תורה, כי אם בחסד חנם לבד.

רחם עלינו גם עתה ברחמיך הרבים, ופתח לנו אוצרך הטוב, אוצר מתנת חנם, ועשה עמנו צדקה וחסד חנם בכל עת.

ואפלו בעת שאנו מתבטלים מדברי תורה, רחם עלינו בזכות הצדיקים הגדולים האמתיים, ותשפיע עלינו כל טוב, ותקים אותנו בחסד חנם, כמו שקימת עולמך בחסד חנם, עשרים וששה דורות קודם מתן תורה.

רחם עלינו ברחמיך הרבים, וזפנו להתקרב לצדיקים אמתיים המקימים את כל העולם בתורתם וקדשתם ובדרכי פשיטותם הנפלאים, שנוזקה בכחם וזכותם, להמשיך עלינו קדשה וחיות וכל טוב בכל-עת, מהאוצר מתנת חנם הפתוח ועומד לפנייהם.

אשר על-ידי-זה הם מחיין את-עצמם בעת שבטלים מן התורה, ובזה

הם מחיין את כל האנשים הפשוטים שבעולם (שקורין: פראסטאקעס).

הן בעלי-תורה בעת שבטלים מן התורה, והן אנשי ההמון ועמי-הארץ, ואפלו המנחים בשאלת-תחית ומתחיתו רחמנא-לצלן, ואפלו אומיין-דעלמא.

בלם הם מחיין על-ידי דרכיהם הנפלאים, שעושים עצמם לפעמים כאנשים פשוטים לגמרי, וממשיכים חיות ושפע טוב, מקיום העולם קודם מתן תורה, שהיה מתקים העולם בחסד חנם, על-ידי התורה הנעלמת, שהוא הדרך לכבוש ארץ-ישראל.

ואזכה להחיות את-עצמי, ולשמח את נפשי תמיד, על-ידי האמונה לבד, שהיא יסוד ועקר הכל.

ואזכה לידע ולהאמין תמיד: כי אתה בראת עולמך בעשרה-מאורות, ובהם נעלמין עשרת-הדברות שהם כלל תורתנו הקדושה.

ובכל הדברים והחפצים שבעולם, ובכל המלאכות והעסקים והמשא-ומתן, בכל המחשבות ודבורים ועשיות שבעולם - בכלם יש בהם העשרה-מאורות שבהם נבראו כלם, אשר באלו העשרה-מאורות נעלמין העשרת-הדברות שהם כלל התורה.

ועל-ידי-זה אזכה לקשר ולדבק את עצמי אל השם-יתברך

והתורה תמיד בכל עת ורגע, בדרך
תמימות ופשיטות באמת, אפלו בעת
שאני מכרח להתבטל מן התורה.

❁ [יה] תפלות ותחנונים ח"א יא ❁

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א קטו, זיעמד העם מרחק)

רבוננו של עולם, חוס וחמל נא עלינו,
וחננו מאתך חכמה בינה ודעת,
והמשך עלינו התנוצצות אמת, מקדשת
הדעת של משה רבנו עליו השלום, אשר
הוא כלליות נקדת הדעת של כלל-
ישראל, ונאמר בו: "ומשה נגש אל
הערפל אשר שם האלהים".

עד אשר על-ידי זה נזכה, למצא
אלהותך יתברך, בתוך תקף הערפל
והחשכות והמניעות.

ובזכות משה רבנו עליו השלום,
ובזכות כל הצדיקי אמת שהם
גם-פן בבחינת משה, נזכה להתקרב
אליו, דיקא מתוך תקף התגברות
המניעות, ונזכה ברחמיך הרבים לשברם
ולבטלם בבטול גמור.

❁ [כ] תפלות ותחנונים ח"א כ ❁

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א קמז, עזות דקדושה)

לקבל על-ידי זה התעוררות אמת
לעבודתך וליראתך.

כי הלא ידעת: פי כבר עינתי הרבה
בספרי מוסר ויראה, ואף על-פי-כן
לא זכיתי עדין להתעוררות דקדושה
כראוי.

וכבר גלית אזנינו: פי כל-זה, מחמת
שהלמוד בספרים הוא בחינת
'עשיה', וכבר נאבד מאתנו בחינת
ה'כתר' שקבלנו על-ידי שאמרו אבותינו
"נעשה", מאחר שעשו אחר-כך את
העגל.

וצריכין אנחנו להזהר לשמר על-כל-
פנים היטב, בחינת
ה"נשמע", שזה בחינת: "שמע ישראל"
וכו'. כמו שדרשו רבותינו זכרונם-
לברכה.

ועל-פן אם נזכה לשמע דברי-תורה
ומוסר באזנינו מפי הצדיק-
האמת, שזה בחינת "נשמע" - בודאי
מסגל יותר להתעורר על-ידי זה לשוב
בתשובה שלמה לפניך.

ותקדשני במצוותיך, ותן חלקי
בתורתך. פי אתה הודעתנו

על ידי חכמיך הקדושים: שכשם שמי
שהוא עז-פנים אין לו חלק בתורה, כמו
שאמרו רבותינו זכרונם-לברכה: "כל מי

❁ [יט] תפלות ותחנונים ח"א טו ❁

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א קכ, מה שצריכין לנסע להצדיק)

רבוננו של עולם, זפני להתקרב
לצדיקי אמת, ולשמע דברי-
תורה ומוסר מפייהם הקדוש, ואזכה

הגנוז ומלכש בתוך אותיות התורה-
הקדושה.

בבחינת: "אנא נפשי כ'תבית
י'הבית", שנאמר העקר על
מתן-תורה, ומרמז בראשי-תבות של:
"אנכי", שהיא תבה ראשונה של עשרת-
הדברות.

❁ [כב] תפלות ותחנונים ח"א לז ❁

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א ריט, 'בצע אקרתו')

"יהוה מלך גאות לבש, לבש יהוה עז
התאזר". רבנו של עולם, אתה
לבד ידעת גדלתך וגאותך, כי מי יוכל
לשער קצת רוממות גדלתך ותפארתך,
כמו שכתוב: "גדול יהוה ומהלל מאד,
ולגדלתו אין חקר".

אך מגדל רחמיך הרבים וחסדיך
הגדולים, רצית לגלות מלכותך
לכל באי עולם, "ואתה בחרת בנו מכל
העמים, ורוממתנו מכל הלשונות,
וקדשתנו במצוותיך, וקרבתנו מלפני
לעבודתך, ושמך הגדול והקדוש עלינו
קראת".

וצמצמת והלבשת את גדלתך
וגאותך, כדי שנוכל לסבל
ולקבל על מלכותך עלינו, "ותתן לנו מגן
ישעך וימינך תסעדנו וענותך תרפנו",
ולבשת מדת הענוה והקטנות בכיכול,
וירדת על הר-סיני ללמד לעמך תורה
ומצוות, ותשמיעם את הוד קולך ודברות
קדשך מלהבות אש.

שיש בו עזות, בידוע שלא עמדו רגלי
אבותיו על הר סיני", כי הוא מהתתקע"ד
[מהתשע מאות וארבעה ושבעים] דורות שלא
היו ראויים לקבל התורה.

כמו-כן גם-כן פשאין להאדם שום
'עזות-דקדשה' - אזי אין לו
גם-כן חלק בתורה הקדושה.

כי עקר ההתגברות בתורה ועבודת-
השם, תלוי בעזות-דקדשה, כי
העזות-דקדשה שלו הוא מוסיף כח ועז
וגבורה בכיכול למעלה גם-כן, בבחינת:
"תנו עז לאלקים".

ועל-ידי-זה: "אל ישראל הוא נתן עז
ותעצמות לעם". כי
משפיעין עליו מלמעלה, כח ועזות גדול
דקדשה, לעמד כנגד כל המניעות,
ולשפרם ולבטלם, ולהתחיל ולגמר כל
מה שרוצה בעבודת-השם.

ועזרני לפלס דרכי, ואדע ואכון
האמת-לאמתו בענין זה, להזהר
מאד מאד, לבלי להפשיל חסו-ושלום
בעזות דסטרא-אחרא, כי היא מדה רעה
ומגנה מאד, ואף-על-פי-כן אתגבר
ואתחזק בכל פעם בעזות גדול דקדשה.

❁ [כא] תפלות ותחנונים ח"א כח ❁

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א קעג, 'על-ידי הכתב')

וזכנו לעסק הרבה בתורתך הקדושה
בכל יום ויום, ולדבק עצמנו אל
פנימיות קדשתה, שהוא אור אלהותך

וְהִבְטַחְתָּ לָהֶם קֶדֶם מִתְּנֵי-תוֹרָה,
הַבְּטָחוֹת גְּדוּלוֹת מְאֹד, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב: "וְהָיִיתֶם לִי סִגְלָה מִכָּל הָעַמִּים
וְכוּ', וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מִמְּלַכַת כְּהַנִּים וְגוֹי
קְדוֹשׁ וְכוּ'".

שָׁכַל אֱלוֹ הַהִבְטָחוֹת וְהַהֲגָלוֹת, הָיוּ
בְּחִינַת הַכְּנָעָה וְקִטְנוֹת כְּבִיכּוֹל,
וְכִלְזָה בְּשִׁבִיל שִׁיקְבָּלוֹ יִשְׂרָאֵל עַל
מַלְכוּתְךָ וִירָאתְךָ עֲלֵיהֶם בְּשִׁלְמוֹת.

כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "כִּי לְבַעֲבוֹר נִסּוֹת אֲתֹכֶם
בָּא הָאֱלֹהִים, וּבַעֲבוֹר תִּהְיֶה יִרְאָתוֹ
עַל פְּנֵיכֶם לְבִלְתִּי תַחֲטְאוּ".

עַל-כֵּן חוּס וְחַמַּל נָא עָלֵינוּ, וְזַכְנוּ
לְזָכֹר כָּל-זֶה הַיֵּטֵב, וְלִשׁוֹם זֹאת
עַל לִבְנוֹ בְּכָל-פַּעַם, וְנִזְכָּה לְהַתְעוֹרֵר עַל-
יְדֵי-זֶה בְּאַמֶּת, לְקַבֵּל עַל מַלְכוּתְךָ וִירָאתְךָ
עָלֵינוּ, אֲשֶׁר זֶה עֵקֶר רְצוֹנְךָ, וְכְבִיכּוֹל אֶתְּךָ
מִקְטִינֵי אֶת-עֲצָמְךָ וְשׂוֹאֵל וּמִבְקֵשׁ דְּבַר זֶה
מֵאַתָּנוּ.

כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ שֶׂאֵל מַעֲמֶךָ, כִּי אִם לִירְאָה
אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְכוּ'".

☪ [כג] תפלות הבקר ה ☪

(על-פי 'לקוטי תפלות' השפמתי הבקר ה; הבנייה
על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב ח, 'תקעו תוכחה')

וְיִתְרַבֶּה וְיִתְגַּדֵּל כְּבוֹדְךָ בְּעוֹלָם, עַד
שִׁיזְכוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לְבַחֲיַנַּת
נְבוּאָה, מִקְדָּשׁוֹת וּנְבוּאוֹת מֹשֶׁה רַבְּנוֹ

עָלֵי-הַשָּׁלוֹם, שֶׁקָּבַל לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה-
הַקְּדוּשָׁה מִמֶּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל הַר-סִינַי,
וְאָז זָכוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לְרוּחַ נְבוּאָה, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב: "פְּנִיִם אֶל פְּנִיִם דִּבֶּר יְהוָה
עִמָּכֶם".

עֲזָרְנוּ גַם עַתָּה, שֶׁנִּזְכָּה לְבֹא לְכָל-זֶה,
עַל-יְדֵי הַצְּדִיק־הָאֱמֶת, שֶׁנִּזְכָּה
לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו בְּקִדְשָׁה, וּלְקַיֵּם כָּל דְּבָרָיו
הַקְּדוּשִׁים.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהֶאֱמִין בְּחִדּוּשׁ-
הָעוֹלָם לְעֵתִיד, וּלְקַדְּשׁת
אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל בְּאַמֶּת, וְשִׁיתְנַחֵג הָעוֹלָם עַל-
יְדֵי הַשְּׂגָחָה לְבַד, בְּלִי שׁוֹם דֶּרֶךְ-הַטְּבַע
כִּלְל.

וְהַחֲזִירְנִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת,
וְאִזְכָּה לְאַמוּנָה-שְׁלֵמָה,
וּלְבַרֵּר הַכַּחַס הַמְּדַמָּה, וּלְהַכִּיֵּן אֶת עֲצָמֵי
לְקַבֵּל חַג הַשְּׁבֻעוֹת זְמַן מִתְּנֵי תוֹרַתְנוּ
הַקְּדוּשָׁה, שֶׁנִּזְכָּה לְבַרֵּר הַמְּדַמָּה, וּלְזַכּוֹת
לְאַמוּנָה שְׁלֵמָה בְּחִדּוּשׁ-הָעוֹלָם,
וּבְחִדּוּשׁ-הָעוֹלָם לְעֵתִיד.

וְתַעֲשֶׂה עִמִּי פְּלֹאוֹת, וְתִשְׁגִּיחַ עָלַי
בְּהַשְּׂגָחְתְּךָ לְטוֹבָה חוּץ לְדֶרֶךְ-
הַטְּבַע, וְתִשְׁנֶה הַטְּבַע לְטוֹבָה, שֶׁתַּעֲשֶׂה
פְּלֹאוֹת בְּעוֹלָמְךָ, שִׁיחֲזְרוּ כָּל פּוֹשְׁעֵי-
יִשְׂרָאֵל לְעִבּוּדְתְּךָ בְּאַמֶּת, וְיִשׁוּבוּ מִדְּרָכָם
הָרָעָה, וְיִגְדְּלוּ כְבוֹד שְׁמֶךָ בְּעוֹלָם, וְיִפְּרִי
כְבוֹד מַלְכוּתְךָ, וְיִדְעוּ כִּי אֶתְּךָ עֲשֶׂה
גְּדוּלוֹת עַד אֵין חֶקֶר.

מְדַבְּרֵי מוֹהַרְנַ"ת ז"ל:

וְהִנֵּה יָמֵי הַשְּׁבוּעוֹת הַקְּדוֹשִׁים

מִמְשִׁיחַיִךְ וּבְאִיךָ!

בְּעַל הַרְחָמִים יְחוּס עָלֵינוּ, שְׁנִזְכֶּה לְגַמֵּר יָמֵי הַסְּפִירָה בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה, שְׁנִזְכֶּה עַל-כָּל-פְּנִים מֵעַתָּה, לְהַכִּין עֲצֻמְנוּ כְּרֵאוּי לְקַבֵּלֵת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, בְּחֵג הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה הַבָּא-עָלֵינוּ לְטוֹבָה.

וְאִם אָמְנָם עֲדִין צְרִיכִין לְשַׁבֵּר הַלֵּב עַל-זֶה הַרְבֵּה, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבַּרַךְ עַל-זֶה הַרְבֵּה, וּלְבַכּוֹת לְפָנָיו בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ, כִּבְּן הַבּוֹכָה לְפָנֵי אָבִיו, שֶׁיִּקְרַבְנוּ גַם-כֵּן בְּתוֹךְ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל הַכְּשָׁרִים הַזּוֹכִים לְקַבֵּלֵת-הַתּוֹרָה בְּשְׁבוּעוֹת,

**אַף-עַל-פִּי-כֵן בְּיוֹתֵר צְרִיכִין לְחַזֵּק אֶת עֲצֻמְנוּ בְּשִׂמְחָה
בְּכָל יוֹם, כִּי עַקֵּר הַכְּלִי לְקַבֵּלֵת-הַתּוֹרָה, הוּא 'שִׂמְחָה'!**

כְּמוֹ שְׂמֵבֶאֱרַר בְּהַתּוֹרָה "וַיֹּאמֶר בְּעַז אֵל רִוּת" וְכוּ' (לְקוּטֵי-מוֹהַרְנַ"ת ח"א סה) עַל מֵאֲמַר רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: "עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לַעֲשׂוֹת מְחֹל לְצַדִּיקִים לְעֲתִיד-לָבוֹא" וְכוּ'.

בְּתוֹךְ כּוֹתְבֵי זֹאת, נִזְכַּרְתִּי נְעִימוֹת הַתְּנוּצָצוֹת שֶׁבְּלִבִּי מִזֹּאת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאֵינִי יוֹדֵעַ עוֹד מַה לְכַתֵּב לָךְ מֵרַב הַתְּשׁוּקָה שֶׁבְּלִבִּי, כִּלְהַ שְׂאֵרֵי וּלְבָבִי וְכוּ'. כִּי שָׁם מְדַבֵּר מֵהַתְּנוּצָצוֹת אֵלֶּקוֹת וּבִטּוֹל אֵל הָאִיךָ-סוּף, עַד שֶׁהִרְשִׁימוּ מֵאִיר לְהִדְעֵת, וּלְהַמְשִׁיךְ מִשָּׁם הַתּוֹרָה, עַל-יְדֵי גֹדֵל הַשְּׂמִיחָה שֶׁנַּעֲשִׂית כְּלִי לְקַבֵּלֵת-הַתּוֹרָה, שֶׁכֵּל זֶה הוּא סוּד שְׁבוּעוֹת זְמַן מִתֵּן תּוֹרָתְנוּ. מַה נֹּאמַר וּמַה נְדַבֵּר, אֲלֵמָּלָא לָא אֶתִּינָן לְעֵלְמָא אֲלָא לְמִשְׁמַע דָּא, דִּי וְדִי וְהוֹתֵר, וְכֵן בְּכָל תּוֹרָה וְתוֹרָה, בְּרוּךְ בְּעַל הַרְחָמִים הָעוֹשֶׂה חֲסָדִים נְפִלְאִים בְּכָל דּוֹר וָדוֹר.

(עָלִים לְתֵרוּפָה, מְכַתֵּב מִיוֹם א' נְשִׂא תְקַצ"ד)